JULKAISTAAN
NEUVOSTOLIITON KOMMUNISTISEN
PUOLUEEN (BOLSHEVIKKIEN)
KESKUSKOMITEAN
PÄÄTÖKSEN PERUSTEELLA

Kaikkien maiden proletaarit, liittykää yhteen!

NKP(b):n KESKUSKOMITEAN MARX—ENGELS—LENIN INSTITUUTTI

J. V. STALIN

TEOKSET

★

KARJALAIS-SUOMALAISEN SNT:n
VALTION KUSTANNUSLIIKE
*Petroskoi * 1951*

J. V. STALIN

7 OSA

1925

ESIPUHE

J. V. Stalinin Teosten seitsemäs osa sisältää ne teokset, jotka on kirjoitettu vuoden 1925 kuluessa. Tuolla kaudella työväenluokka ja talonpoikaisto suorittivat bolshevikkipuolueen johdolla loppuun kansantalouden kuntoonpalauttamisen. Neuvostomaa siirtyi sosialistisen teollistamisen kauteen, minkä merkeissä pidettiin bolshevikkipuolueen XIV edustajakokous. Kysymys maamme kehityksen luonteesta ja sen perspektiiveistä, sosialismin kohtalosta Neuvostoliitossa asettui silloin puolueen eteen jo käytännön kysymyksenä.

Teoksissaan: „VKP(b):n XIV konferenssin työn yhteenvedoista“, „Kysymyksiä ja vastauksia“, „Lokakuu, Lenin ja kehityksemme perspektiivit“, „Keskuskomitean poliittinen toimintaselostus NKP(b):n XIV edustajakokoukselle“ sekä muissa J. V. Stalin perustelee kaikin puolin bolshevikkipuolueen yleislinjan sosialismin voittoon viemiseksi Neuvostoliitossa sen ollessa kapitalististen valtioiden ympäröimänä sekä paljastaa trotskilaisten ja zinovjevilaisten, noiden kapitalismin palauttajien, antautumislinjan.

Kysymyksiä työväenluokan ja talonpoikaiston välisen liiton lujittamisesta, työtätekevien joukkojen ja nuorison kasvattamisesta sekä niiden saamisesta mukaan osallistumaan aktiivisesti sosialistisen yhteiskunnan rakentamiseen valaistaan teoksissa: „Dymovkasta“, „Proletariaattia ja talonpoikaistoa koskevasta kysymyksestä“, „Nuorisoliittoaktiivista maaseudulla“, „Kommunistisen nuorisoliiton tehtävistä“, „Proletaarisen ylioppilaskunnan ensimmäiselle yleisliittolaiselle konferenssille“, „Idän kansojen Yliopiston poliittisista tehtävistä“, keskustelussa agitatio- ja propagandaosastojen johtajain neuvottelukokouksen osanottajien kanssa lokakuun 14 pnä 1925 ynnä muissa teoksissa.

Seitsemäs osa sisältää myös seuraavat kirjoitukset ja puheet, joissa käsitellään ulkomaisten kommunistipuolueiden tilaa ja tehtäviä kapitalismin osittaisen vakaantumisen oloissa: „Kansainvälisestä tilanteesta ja kommunistipuolueiden tehtävistä“, „Tshekkoslovakian kommunistisesta puolueesta“, „Kansallisuuskysymyksestä Jugoslaviassa“, „Saksan kommunistisen puolueen perspektiiveistä ja bolshevisoimisesta“ ja „Kirje tov. Me-rtille“.

Ensi kertaa julkaistaan tässä: puhe VKP(b):n Keskuskomitean täysistunnossa tammikuun 19 pnä 1925, keskustelu agitatio- ja propagandaosastojen johtajien neuvottelukokouksen osanottajain kanssa lokakuun 14 pnä 1925, kirje „Komsomolskaja Pravdan“ toimituskunnan jäsenille sekä kirjeet tovereille D-oville, Me-rtille ja Jermakovskille.

NKP(b):n Keskuskomitean
Marx—Engels—Lenin Instituutti

1925

TYÖLÄIS- JA TALONPOIKAISNAISET, MUISTAKAA JA TÄYTTÄKÄÄ ILJITSHIN OHJEET!

Vuosi sitten, poistuessaan luotamme, työtätekevien suuri johtaja ja opettaja, meidän Leninimme, jätti meille perinnöksi ohjeet ja viitoitti ne tiet, joita meidän on kuljettava kommunismin täydelliseen voittoon. Työläis- ja talonpoikaisnaiset, täyttäkää näitä Iljitshin ohjeita! Kasvattakaa lapsianne näiden ohjeiden hengessä!

Toveri Lenin jätti meille ohjeen, että lujittaisimme kaikin voimin työläisten ja talonpoikain liittoa. Lujittakaa siis tätä liittoa, työläis- ja talonpoikaisnaiset!

Toveri Lenin opetti työtätekeviä tukemaan työväenluokkaa sen taistelussa porvaristoa, niin sisäistä kuin ulkomaistakin porvaristoa vastaan. Työläis- ja talonpoikaisnaiset, muistakaa tämä ohje! Tukekaa uutta elämää rakentavan työväenluokan valtaa!

Toveri Lenin opetti meitä kantamaan korkealla kommunistisen puolueen, kaikkien sorrettujen johtajan lippua. Liittykää siis tämän puolueen ympärille,

työläis- ja talonpoikaisnaiset, — se on teidän puolueenne!

Iljitshin kuoleman vuosipäivänä puolue antaa tunnuksen — tie laajemmaksi työläis- ja talonpoikaisnaisille, jotka rakentavat yhdessä puolueen kanssa uutta elämää.

J. Stalin

Kirjoitettu tammikuun 5 pnä 1925

Julkaistu aikakauslehdessä „Rabotnitsa" № 1, tammikuu 1925

OPETTAJAIN EDUSTAJAKOKOUKSELLE[1]

Kansanopettajien falangi on yksi kaikkein välttämättömimpiä osastoja maamme työtätekevien suuressa armeijassa, jotka rakentavat uutta elämää sosialismin perustalla.

Tie, jota työväenluokka käy sosialismia kohti, voi olla voitokas vain siinä tapauksessa, jos monimiljoonaisen talonpoikaiston työtätekevät joukot kulkevat tätä samaa tietä yhtä jalkaa työväenluokan kanssa, jos elämässä toteutetaan järkähtämättä työväenluokan johtoa työtätekeviin joukkoihin nähden.

Maalaisopettajan pitää tietää, että ilman tällaista johtoa ei voi olla proletariaatin diktatuuria, ja ilman tätä diktatuuria ei maamme voi olla vapaa ja riippumaton.

Tulla yhdeksi niistä renkaista, jotka yhdistävät talonpoikaisjoukkoja työväenluokkaan,— se on maalaisopettajan päätehtävä, jos hän haluaa palvella todella kansansa asiaa, sen vapautta ja riippumattomuutta.

J. Stalin

Tammikuun 6 pnä 1925.

„Utshitelskaja Gazeta" № 2, tammikuun 10 pnä 1925

„KRASNAJA MOLODJOZH" AIKAKAUSLEHDEN TEHTÄVISTÄ[3]

Keskustelussa toimituskunnan jäsenten kanssa toveri Stalin kosketteli aikakauslehden tehtäviä lausuen seuraavaa:

Lehden on asetettava päätehtäväkseen puolueettoman proletaarisen ylioppilaskunnan mukaan saaminen Neuvostovallan ja kommunistisen puolueen työhön. Sen voi aikakauslehti saada aikaan vain silloin, kun se tulee todella neuvostolliseksi ylioppilaskunnan aikakauslehdeksi. Korkeakoulujen, Valistusasiain kansankomissariaatin elinten y.m. työssä on tietysti vielä monia puutteita. Ylioppilaiden, jotka tuntevat nämä puutteet paremmin kuin kukaan muu, pitää jatkuvasti paljastaa, arvostella ja tuoda niitä julki, jotta me voisimme yhteisvoimin parantaa työtämme. Sen tähden on aikakauslehden avustajiksi saatava laajasti mukaan puolueettoman proletaarisen ylioppilaskunnan parhaita ihmisiä. Ylioppilaskunnan pitää tuntea, että tämä on sen oma julkaisu, joka auttaa sitä tekemään työtä ja kehittymään.

Kosketellen aikakauslehden eräiden osastojen tehtäviä toveri Stalin mainitsi seuraavaa:

Aikakauslehden poliittisissa osastoissa pitää valaista vain puolueen ja Neuvostovallan työn peruskysymyk-

siä. Siinä ei tarvitse toistaa samoja asioita, mitä on muissa julkaisuissa. Jokaisella painetulla julkaisulla meidän Liitossamme pitää olla oma määrätty paikkansa yhteisessä työssä. Laajasti on kehitettävä osastoja: „Ylioppilaselämä“, „Kirjallisuusosasto“, „Tiede ja tekniikka“. Siis niitä osastoja, joissa ylioppilaat voivat itse olla aktiivisesti mukana ja näyttää kykyjään. „Korkeakoulu-uudistuksen“ osastossa pitää niinikään saada opettajien ja professorien ohella myöskin ylioppilaat pohtimaan eri kysymyksiä.

Toteuttamalla tunnusta — „Lähemmäksi ylioppilasjoukkoja“ — aikakauslehti täyttää parhaiten tehtävänsä ja siitä tulee todella Neuvostomaan ylioppilaskunnan oma äänenkannattaja.

Aikakauslehti „Krasnoja Molodjozh“
№ 1 (5), tammikuu 1925

PUHE VKP(b):n KESKUSKOMITEAN JA KESKUSKONTROLLIKOMITEAN TÄYSISTUNNOSSA[3]

tammikuun 17 pnä 1925

Toverit! Keskuskomitean Sihteeristön toimeksiannosta minun on tehtävä eräs tarpeellinen ilmoitus puolueväittelyä koskevista asioista sekä väittelyn johdosta tehdyistä päätöslauselmista. Valitettavasti meidän on pakko käsitellä kysymys Trotskin esiintymisestä ilman hänen läsnäoloaan, koska hän sairautensa vuoksi ei voi saapua täysistuntoon, kuten tänään ilmoitettiin.

Te tiedätte, toverit, että väittely alkoi Trotskin esiintymisellä, hänen „Lokakuun opetuksistaan".

Trotski aloitti väittelyn. Puolue pakotettiin väittelyyn.

Puolue vastasi Trotskin esiintymiseen esittämällä kaksi pääsyytöstä. Ensiksi — Trotski yrittää revisioida leninismiä; toiseksi — Trotski koettaa saada aikaan perusteellisia muutoksia puolueen johdossa.

Trotski ei ole sanonut mitään puolustuksekseen näiden puolueen taholta tehtyjen syytösten johdosta.

On vaikea sanoa, miksei hän ole sanonut mitään puolustuksekseen. Tavallinen selitys on se, että hän on sairaana ja ettei hänellä ole ollut mahdollisuutta

sanoa mitään puolustuksekseen. Mutta puolue ei tietenkään ole siihen syyssä. Jos Trotskia alkaa joka kerta sen jälkeen, kun hän on tehnyt hyökkäyksen puoluetta vastaan, vaivata heti kuume, niin se ei ole puolueen syy.

Nyt Keskuskomitea on saanut Trotskilta ilmoituksen (kirjelmä Keskuskomitealle tammikuun 15 päivältä), jossa sanotaan, että hän ei ole esiintynyt eikä sanonut mitään puolustuksekseen siitä syystä, että hän ei halunnut syventää polemiikkia eikä tahtonut kärjistää kysymystä. Tällaisen selityksen vakuuttavuuteen voidaan tietysti uskoa tai olla uskomatta. Minä henkilökohtaisesti en siihen usko. Ensinnäkin, mistä lähtien Trotski on oivaltanut, että hänen esiintymisensä puoluetta vastaan kärjistävät suhteita? Ja milloin nimenomaan Trotski on oivaltanut tämän totuuden? Sillä eihän tämä ole ensimmäinen kerta, kun Trotski esiintyy puoluetta vastaan eikä hän ensi kertaa ihmettele tai valittele sitä, että hänen esiintymisensä on aiheuttanut kärjistymistä. Toiseksi, jos hän todella huolehtisi siitä, etteivät suhteet puolueessa huonontuisi, niin miksi hän sitten päästi julkisuuteen „Lokakuun opetukset", jotka ovat tähdätyt puolueen johtavaa ydinjoukkoa vastaan ja joiden tarkoituksena on huonontaa ja kärjistää suhteita? Juuri tämän vuoksi en pidä näitä Trotskin selityksiä lainkaan vakuuttavina.

Muutama sana siitä Trotskin ilmoituksesta Keskuskomitealle tammikuun 15 päivältä, josta edellä jo mainitsin ja joka on jaettu Keskuskomitean ja Keskuskontrollikomitean jäsenille. Ennen kaikkea on pantava merkille ja otettava huomioon Trotskin lausunto, jossa hän sanoo olevansa valmis astumaan mihin tehtävään

tahansa puolueen osoituksesta, että hän on valmis alistumaan minkälaiseen valvontaan tahansa, mikäli on kysymys hänen mahdollisista esiintymisistään, ja että asian etujen kannalta hän pitää ehdottoman välttämättömänä hänen erottamistaan mahdollisimman kiireellisesti Vallankumouksellisen Sotaneuvoston puheenjohtajan tehtävästä.

Kaikki tämä on tietysti otettava huomioon.

Mitä tulee itse asiaan, niin siinä on pantava merkille kaksi kohtaa: „permanenttisesta vallankumouksesta" ja puolueen johdon muuttamisesta. Trotski sanoo, että mikäli hän on yleensä Lokakuun jälkeen joutunut eri yhteyksissä palaamaan „permanenttisen vallankumouksen" määritelmään, niin sen hän on tehnyt vain Puoluehistorian Tutkimuslaitoksen kannalta, menneiden asioiden käsittelyn kannalta, mutta ei nykyisten poliittisten tehtävien selvittämisen kannalta. Tämä on tärkeä kysymys, sillä se koskee leniniläisen ideologian perusteita. Olen sitä mieltä, ettei tätä Trotskin ilmoitusta voida katsoa selitykseksi eikä puolustukseksi. Siinä ei ole varjoakaan virheittensä tunnustamisesta. Se on vain veruke, jonka avulla hän koettaa selviytyä kysymyksestä. Mitä merkitsee tuo lausunto, että „permanenttisen vallankumouksen" teoria on jotakin Puoluehistorian Tutkimuslaitokselle kuuluvaa? Kuinka se on ymmärrettävä? Puoluehistorian Tutkimuslaitos ei ole ainoastaan puolueen asiakirjojen säilyttäjä, vaan myöskin niiden selittäjä. Siellä on asiakirjoja, jotka ovat aikoinaan olleet voimassa ja ovat sitten menettäneet voimansa. Siellä on myös asiakirjoja, joilla on ollut ja joilla on yhä edelleen johtava merkitys puolueelle. Siellä on myös sellaisia

asiakirjoja, joilla on ollut yksinomaan kielteinen luonne, kielteinen merkitys ja joita puolue ei voi hyväksyä. Minkälaisten asiakirjojen luokkaan Trotski katsoo hänen „permanenttisen vallankumouksen“ teoriansa kuuluvan? Myönteisten vaiko kielteisten luokkaan? Siitä Trotski ei sanonut ilmoituksessaan mitään. Hän vältteli kysymystä. Hän kiersi sen. Siksi syytös leninismin revisoimisesta jää voimaan.

Trotski sanoo edelleen, ettei hän ole XIII edustajakokouksen ratkaisemien kysymysten johdosta esiintynyt kertaakaan Keskuskomiteassa tai Työ- ja Puolustusneuvostossa ja semminkään koko maan edessä minkäänlaisilla esityksillä, jotka olisivat suoraan tai välillisesti nostaneet esille jo ratkaistuja kysymyksiä. Se ei ole totta. Mitä Trotski puhui XIII edustajakokouksen edellä? Työntekijäin kelvottomuudesta ja puolueen johdon perusteellisen muuttamisen välttämättömyydestä. Mitä hän puhuu nyt „Lokakuun opetuksissa“? Puolueen johtavan ydinryhmän kelvottomuudesta ja sen vaihtamisen välttämättömyydestä. Sellainen on „Lokakuun opetusten“ johtopäätös. „Lokakuun opetukset“ on julkaistu tämän johtopäätöksen perusteluksi. Se on „Lokakuun opetusten“ tarkoitus. Sen vuoksi jää voimaan syytös siitä, että hän yrittää saada puolueen johdon perusteellisesti muutetuksi.

Tämän vuoksi koko Trotskin ilmoitus ei ole mikään selitys tämän sanan todellisessa mielessä, vaan kokoelma diplomaattisia verukkeita ja puolueen jo ratkaisemien vanhojen kiistojen uudistamista.

Puolue on vaatinut Trotskilta toisenlaista asiakirjaa. Trotski ei nähtävästi käsittänyt, ja epäilen, tokko hän on koskaan käsittänytkään sitä, että puolue ei

vaadi entisiltä tai nykyisiltä johtajiltaan diplomaattisia verukkeita, vaan rehellistä virheittensä tunnustamista. Trotskilla ei näköjään riittänyt miehuutta tunnustaa avoimesti virheitään. Hän ei ole ymmärtänyt sitä, että puolueella on kasvanut voimansa ja arvonsa tunto, että puolue tuntee itsensä isännäksi ja että se vaatii meiltä, että me osaisimme kumartaa päämme sen edessä, milloin tilanne niin vaatii. Sitä ei Trotski ole ymmärtänyt.

Kuinka järjestömme ovat reagoineet Trotskin esiintymiseen? Te tiedätte, että on olemassa koko joukko paikallisten järjestöjen päätöslauselmia tästä asiasta. Niitä on julkaistu „Pravdassa". Ne voitaisiin jakaa kolmeen ryhmään. Osassa näitä päätöslauselmia vaaditaan Trotskin erottamista puolueesta. Toinen ryhmä vaatii Trotskin erottamista Vallankumouksellisesta Sotaneuvostosta ja hänen poistamistaan Politbyroosta. Kolmas ryhmä päätöslauselmia, joihin kuuluu myös viimeisin päätöslauselmaluonnos, jonka Moskovaa, Leningradia, Uralia ja Ukrainaa edustavat toverit lähettivät tänään Keskuskomitealle, vaatii Trotskin erottamista Vallankumouksellisesta Sotaneuvostosta ja hänen jättämistään ehdollisesti Politbyroon jäseneksi.

Sellaisia ovat Trotskin esiintymisen johdosta esitettyjen päätöslauselmien kolme pääryhmää.

Keskuskomitean ja Keskuskontrollikomitean on nyt tehtävä valintansa näiden päätöslauselmien välillä.

Tässä kaikki, mitä minulla oli tarkoitus sanoa teille väittelyä koskevista asioista.

J. Stalin. Trotskilaisuudesta.
M., 1925

PUHE VKP(b):n KESKUSKOMITEAN TÄYSISTUNNOSSA

tammikuun 19 pnä 1925

Otin puheenvuoron kannattaakseni kaikin voimin toveri Frunzen ehdotusta. Mielestäni meidän pitää tässä päättää kolmesta seikasta.

Ensiksi, pitää hyväksyä toveri Frunzen ehdotus uusista määrärahoista — 5 milj. ruplaa, kaikkiaan 405 miljoonaa.

Toiseksi, on tehtävä päätös toveri Frunzen vahvistamisesta Vallankumouksellisen Sotaneuvoston puheenjohtajan tehtävään.

Kolmanneksi, puolue on velvoitettava tukemaan kaikin voimin uutta Vallankumouksellista Sotaneuvostoa työntekijöillä.

Minun on sanottava, että viime aikana, meidän talouselintemme erinäisten kasvaneiden tarpeiden yhteydessä, sen yhteydessä, kun taloudelliset ja kulttuuritarpeet ylittävät meidän mahdollisuutemme, on meillä muodostunut eräänlaisia likvidoimismielialoja armeijan suhteen. Meillä on tovereita, jotka puhuvat, että armeija on jarrut päällä laskettava vähitellen hajalle ja muutettava miliisiksi. Kysymys ei ole miliisisysteemistä, vaan rauha-armeijasta, armeijan muuttamisesta tavalliseksi miliisiksi, joka ei voi olla valmis sotilaallisten selkkausten varalta.

Minun on sanottava mitä jyrkimmin, että tuollaisesta likvidoimismielialasta on tehtävä päättävästi loppu. Miksi? Siksi, että kansainvälinen tilanne on alkanut viime aikana muuttua perusteellisesti. Kypsyy uusia edellytyksiä, jotka ennustavat meille uusia selkkauksia, ja meidän on oltava valmiina niiden varalta. Kysymys interventiosta käy jälleen ajankohtaiseksi.

Minkälaisia ovat nämä tosiasiat?

Ensinnäkin, siirtomaaliikkeen ja yleisen vapautusliikkeen voimistuminen Idässä. Intia, Kiina, Egypti, Sudan ovat imperialismin tärkeitä tukikohtia. Siirtomaaliike kasvaa ja tulee kasvamaan näissä maissa. Tämä seikka ei voi olla kiihottamatta suurvaltojen hallitsevia kerroksia meitä vastaan, Neuvostoja vastaan, sillä ne tietävät, että siemenet, joita joutuu tuohon otolliseen maaperään Idässä, itävät ja nostavat oraita. Nostavat ehdottomasti.

Toinen tosiasia: on syntymässä selkkauksia Pohjois-Afrikassa, Marokon ja Tunisin seutuvilla. Tämän yhteydessä on käynnissä voimain uudelleen ryhmitys, uusi valmistautuminen uusia sotilaallisia selkkauksia varten imperialistien välillä. Se, että Espanja on joutunut tappiolle Marokossa[4]; se, että Ranska kurottaa kynsiään Marokkoa kohti; se, ettei Englanti siedä Ranskan voimistumista Marokossa; se, että Italia koettaa käyttää uutta tilannetta ojentaakseen kyntensä Tunisiin; se, etteivät toiset valtiot salli sitä; se, että Englanti ja Ranska yrittävät kilvan taata itselleen kaikin keinoin vaikutusta Balkanin maissa, Itävalta-Unkarin hajoamisen seurauksena muodostuneissa uusissa valtioissa, — kaikki tämä muistuttaa meille tuttuja tosiasioita edellisen sodan historiasta, muistut-

taa viime sotaa edeltäneitä tosiasioita. Albanian tapahtumat eivät ole suinkaan sattuma [5], se on suurvaltojen taistelua vaikutusvaltansa varmistamiseksi tällä pienellä lohkolla. Kaikki tämä on osoituksena siitä, että kaikkialla Euroopassa on käynnissä voimien valmistelu ja niiden uudelleen ryhmitys Kauko-Idässä alkaneiden selkkausten yhteydessä ja Pohjois-Afrikassa avautuvien uusien näköalojen yhteydessä. Kaikki nämä ovat uuden sodan edellytyksiä. Ja uusi sota ei voi olla koskettamatta meidänkin maatamme.

Kolmas tosiasia: vallankumouksellisten mielialojen kasvaminen työläisten keskuudessa Englannissa. Se on ensiarvoisen tärkeä tosiasia. Englanti on määräävä maa Euroopassa. Englannin ammattiliittojen Pääneuvoston ja Työväenpuolueen välillä alkanut kahtiajakautuminen, alkaneet ja yhä syvenevät rakoilemiset Englannin Työväenpuolueen sisällä—kaikki tämä on osoituksena siitä, että siellä on kehkeytymässä jotakin vallankumouksellista, jotakin uutta. Se huolestuttaa Englannin hallitsevia piirejä. Se ei voi olla kiihoittamatta niitä Neuvosto-Venäjää vastaan, sillä voimistuva liikehtiminen Englannissa käy ystävyyden merkeissä Venäjää kohtaan.

Neljäs tosiasia: näiden edellytysten yhteydessä, joista edellä puhuin, sen yhteydessä, että sodan edellytykset kypsyvät ja että sota voi, ei tietenkään huomenna eikä ylihuomenna, vaan muutaman vuoden kuluttua, käydä kiertämättömäksi, sen yhteydessä, että sota ei voi olla kärjistämättä myös sisäistä, vallankumouksellista kriisiä niin Idässä kuin Lännessäkin, sen yhteydessä eteemme ei voi olla asettumatta kysymys siitä, että on oltava valmiina kaikkeen.

Mielipiteeni on, että vallankumousliikkeen voimat Lännessä ovat valtavat, ne kasvavat, ne tulevat kasvamaan ja ne voivat johtaa siihen, että ne saattavat siellä täällä syöstä porvariston vallasta. Asia on siten. Mutta niiden on kovin vaikea pysyä pystyssä. Siitä ovat selvänä osoituksena reunamaiden, esimerkiksi Eestin ja Latvian, esimerkki. Kysymys armeijastamme, sen mahdista, sen valmeudesta nousee ehdottomasti eteemme elintärkeänä kysymyksenä selkkauksien sattuessa meitä ympäröivissä maissa.

Tämä ei merkitse, että meidän pitäisi sellaisessa tilanteessa nousta ehdottomasti aktiiviseen toimintaan jotain vastaan. Se on väärin. Jos joillakin esiintyy sellaista sävyä, niin se ei ole oikein. Meidän lippunamme on edelleenkin vanhaan tapaan **rauhan** lippu. Mutta jos sota alkaa, niin me emme voi istua kädet ristissä,— meidän pitää astua esiin, mutta astua viimeisenä. Ja me esiinnymme heittääksemme vaakalaudalle ratkaisevan **punnuksen**, sellaisen, joka painaa vaakalaudan meidän hyväksemme.

Tästä seuraa johtopäätös: on oltava valmiina kaikkeen, valmennettava armeijaamme, varustettava sitä vaatteilla ja jalkineilla, koulutettava sitä, parannettava aseistusta, parannettava kemiallista varustusta, ilmavoimia ja yleensä nostettava Punainen Armeijamme asian vaatimalle tasolle. Kansainvälinen tilanne vaatii meiltä sitä.

Siksi olen sitä mieltä, että meidän on päättäväisesti ja horjumatta otettava varteen sotalaitoksen vaatimukset.

Julkaistaan ensi kertaa

„RABOTSHAJA GAZETALLE“[6]

Muistakaa, rakastakaa ja tutkikaa Iljitshiä, meidän opettajaamme ja johtajaamme.

Taistelkaa ja voittakaa viholliset, sisäiset sekä ulkoiset, Iljitshin tavoin.

Rakentakaa uutta elämää, uusia oloja, uutta kulttuuria Iljitshin tavoin.

Älkää milloinkaan kieltäytykö työssänne pienestä, sillä suuri rakentuu pienestä,—se on eräs Iljitshin tärkeitä neuvoja.

J. Stalin

„Rabotshaja Gazeta“ № 17, tammikuun 21 pnä 1925

KIRJE tov. D-OVILLE

Toveri D-ov!

Vastaukseni on myöhästynyt: ajanpuutteen vuoksi en voinut vastata aikanaan.

1) Mielestäni Te olette lukenut huonosti artikkelin [7], sillä muuten Te olisitte ehdottomasti huomannut siinä Iljitshin kirjoituksesta otetun lainauksen, jossa puhutaan „sosialismin voitosta yhdessä maassa".

2) Jos luette artikkelin harkiten, niin varmaankin käsitätte, ettei puhe ole **täydellisestä** voitosta, vaan sosialismin voitosta yleensä, t.s. siitä, että karkoitetaan tilanherrat ja kapitalistit, otetaan valta, torjutaan imperialismin hyökkäykset ja aletaan rakentaa sosialistista taloutta,—kaikki tämä voi onnistua täydellisesti proletariaatille yhdessäkin maassa, mutta täydet takeet restauration vaaralta voidaan saada vain „useampien maiden proletaarien yhteisten ponnistusten" tuloksena.

Tyhmää olisi ollut aloittaakaan Lokakuun vallankumousta Venäjällä siinä vakaumuksessa, että Venäjän voittoisa proletariaatti „ei voi pitää puoliaan vanhoillista Eurooppaa vastaan" muiden maiden prole-

taarien ilmeisestä myötätunnosta huolimatta, ellei ole saatu voittoa useammissa maissa. Se ei ole marxilaisuutta, vaan mitä tavallisinta opportunismia, trotskilaisuutta ja mitä tahansa. Jos Trotskin teoria pitäisi paikkansa, niin siinä tapauksessa Iljitsh ei olisi oikeassa väittäessään, että uuden talouspolitiikan Venäjästä me teemme sosialistisen Venäjän, että meillä on „kaikki, mikä on välttämätöntä täydellisen sosialistisen yhteiskunnan rakentamista varten" (kts. „Osuustoiminnasta"[8]).

3) Te ette nähtävästi kiinnittänyt huomiota siihen, että julkaistu artikkeli on osa „Esipuheesta". Jos Te olisitte kiinnittänyt huomiota siihen, niin luulen, että olisitte varmaan ymmärtänyt, että „Esipuhe" on otettava kokonaisuutena.

4) Kaikkein vaarallisinta meidän poliittisessa käytännössämme on se, että voittanut proletaarinen maa yritetään käsittää jonain passiivisena, joka pystyy vain polkemaan paikallaan siihen hetkeen saakka, kunnes ilmaantuu apu muiden maiden voittaneilta proletaareilta. Olettakaamme, että neuvostojärjestelmän olemassaolon viiden tahi kymmenen vuoden aikana Venäjällä Lännessä ei vielä tapahdu vallankumousta; olettakaamme, että meidän Tasavaltamme kuitenkin pysyy tämän ajan pystyssä Neuvostotasavaltana, joka rakentaa sosialistista taloutta uuden talouspolitiikan oloissa*,—luuletteko Te, että meidän maamme tulee näiden viiden tahi kymmenen vuoden

* Tämän toisen olettamuksen teen täysin perustellusti, sillä meidän Tasavaltamme voimat kasvavat ja tulevat kasvamaan, ja läntisiltä tovereiltamme saamamme kannatus lisääntyy ja tulee lisääntymään.

ajan vain jauhamaan tyhjää eikä järjestämään sosialistista taloutta? Ei tarvitse muuta kuin asettaa tämä kysymys käsittääkseen sen teorian koko vaarallisuuden, joka kieltää sosialismin voiton yhdessä maassa.

Mutta merkitseekö se sitä, että tämä voitto on jo täydellinen, lopullinen? Ei, ei merkitse (kts. „Esipuhettani"), sillä niin kauan, kun me olemme kapitalististen valtioiden ympäröiminä, on aina olemassa sotilaallisen intervention vaara. Mutta että se on kuitenkin sosialismin voitto eikä tappio, sen jokainen näkee. Ja tuskin on aihetta epäillä sitä, etteikö tämä voitto olisi samalla edellytyksenä vallankumouksen voitolle muissa maissa.

Huomaan, että eräät toverit eivät ole vielä luopuneet vanhasta sosialidemokraattisesta teoriasta, jonka mukaan proletaarisella vallankumouksella ei ole edellytyksiä maissa, jotka ovat kapitalistisesti vähemmän kehittyneitä kuin, sanokaamme, Englanti tai Amerikka.

5) Neuvon lukemaan uudelleen eräitä Iljitshin kirjoituksia kokoelmasta „Vasten virtaa"[9], hänen kirjasensa „Proletaarisesta vallankumouksesta"[10] ja „Lastentaudista"[11] sekä hänen kirjoituksensa „Osuustoiminnasta".

Komm. terveisin *J. Stalin*

Tammikuun 25 pnä 1925.

Julkaistaan ensi kertaa

„DYMOVKASTA“

Puhe VKP(b):n Keskuskomitean Orgbyroon istunnossa[12] *tammikuun 26 pnä 1925*

Ennen kaikkea kysymys Sosnovskista, vaikkei se olekaan keskeisin kysymys. Häntä syytetään siitä, että hän on jossakin lehdistössä muka väittänyt sellaista, että koko neuvostokoneisto, jopa -järjestelmäkin, on lahonnut. Minä en ole sattunut lukemaan sellaisia väitteitä, eikä kukaan ole sanonut, missä Sosnovski on sellaista kirjoittanut. Jos hän olisi jossakin sanonut, että Neuvostojen järjestelmä on lahonnut, niin hän olisi vastavallankumouksellinen.

Tässä on hänen kirjansa. Siinä sanotaan: „Kun en tunne riittävän hyvin Ukrainan maaseutua, en lähde päättelemään, missä määrin Dymovka on tyypillinen koko ukrainalaiselle maaseudulle. Päätelkööt siitä ne, jotka tuntevat paremmin Neuvosto-Ukrainaa. Kuitenkin rohkenen väittää, että Dymovka ei ole suinkaan poikkeus. Paikallisesta lehdistöstä, keskusteluista toimitsijoiden kanssa, kohtauksista talonpoikain kanssa ja eräistä käsiini sattuneista asiakirjoista olen huomannut, että „dymovkalaisuuden“ aineksia on ripoteltuna muuallakin maakylissä“.

Tämä on varsin lievästi sanottu, eikä tässä ole puhetta mistään neuvostojärjestelmän tai neuvostokoneiston rappeutuneisuudesta kokonaisuutena ottaen. Siksi Sosnovskia vastaan tehdyt syytökset, joita valiokunta tai yksityiset toverit ovat tehneet, ovat vääriä. Väittäköönpä sitä sitten läänikomitea, piirikuntakomitea, valiokunta tai yksityiset henkilöt, se on samantekevää, sitä ei ole millään todistettu, eikä siitä ole asiakirjoja.

Päinvastoin, tahtoisin todeta, että tässä on Sosnovskin ansiota. Siitä ei kukaan sanonut mitään. „Pravdan" ansiota, Sosnovskin ansiota, Demjan Bednyin ansiota on se, että heillä oli miehuutta nostaa esiin kappale elävää elämää ja näyttää se koko maalle,— tämä ansio on ehdottomasti pantava merkille. Siitä meidän on puhuttava eikä siitä, että he ovat menneet äärimmäisyyksiin.

Sanotaan, että Sosnovski on mennyt äärimmäisyyksiin. Mutta sellaisissa tapauksissa, kun on olemassa yleinen taipumus liiallisen virallisuuden suuntaan, samalla kun mätäpaiseita kuitenkin piilee siellä jossakin ja pilaavat koko työn, sellaisissa tapauksissa pitääkin mennä äärimmäisyyksiin. Pitää ehdottomasti. Se on välttämätöntä. Eikä siitä ole muuta kuin pelkkää etua. Tietysti eräitä siten loukkaat, mutta asialle se on vain eduksi. Emmekä me voi saada parannusta asioihin loukkaamatta jossain määrin joitakin yksilöitä.

Pääkysymys tässä tapauksessa ei mielestäni ole se, että on murhattu maaseutukirjeenvaihtaja, eikä edes sekään, että meillä on Dymovka,— kaikki se on sangen pahaa, mutta pääasia ei kuitenkaan ole siinä. Pääasia on siinä, että paikalliset työntekijämme paikotellen

maaseudulla, kunnissa, piireissä ja piirikunnissa, tuijottavat vain Moskovaan haluamatta kääntää huomiotaan talonpoikaistoon ja ymmärtämättä sitä, ettei se riitä, että ollaan hyvissä suhteissa Moskovan kanssa, vaan että on osattava saada aikaan hyvät suhteet myöskin talonpoikaistoon. Juuri siinä on pahin virheemme, siinä on päävaara työssämme maaseudulla.

Monet työntekijöistä puhuvat, että meillä keskuksessa on tullut muotiin pitää uudenlaisia puheita maaseudusta, että se on — diplomatiaa ulkomaailmaa varten, ettei meillä muka ole vakavaa ja järkkymätöntä halua parantaa politiikkaamme maaseudulla. Ja sitä minä pidän kaikkein vaarallisimpana. Jos toverimme paikkakunnilla eivät ota uskoakseen, että me olemme ryhtyneet vakavasti juurruttamaan toimitsijoihimme uutta suhtautumista maaseutuun, talonpoikaistoon, jos he eivät huomaa sitä eivätkä halua uskoa siihen, — niin se on mitä pahin vaara. Paikallisten työntekijäin tällainen mieliala on murrettava, suuntaa on käännettävä jyrkästi toiselle taholle, jotta meidän politiikkamme maaseudun suhteen käsitettäisiin todella vakavaksi ja ehdottoman tarpeelliseksi, — sitä meillä nyt tarvitaan.

Meillä on olemassa kolme liittolaista: kansainvälinen proletariaatti, joka ei pidä kiirettä vallankumouksen tekemiseen; siirtomaat, jotka alkavat sangen hitaasti liikehtiä, ja talonpoikaisto. Tässä yhteydessä en puhu neljännestä liittolaisesta, s.o. selkkauksista vihollistemme leirissä. On vaikea sanoa, milloin kansainvälinen vallankumous lähtee liikkeelle, mutta kun se kerran lähtee liikkeelle, niin siitä tulee ratkaiseva tekijä. Milloinka siirtomaat lähtevät liikkeelle, sitäkin

on vaikea sanoa,—se on sangen tärkeä ja vaikea kysymys, josta on vaikea sanoa mitään varmaa. Mutta talonpoikaiston kanssa me jo teemme työtä,—se on kolmas liittolaisemme, ja sitäpaitsi sellainen liittolainen, joka antaa meille jo nyt suoranaista apua, antaa armeijan, viljan y.m. Me teemme työtä yhdessä tämän liittolaisen kanssa, s.o. talonpoikaiston kanssa, sen kanssa me rakennamme sosialismia, hyvin taikka huonosti, mutta rakennamme joka tapauksessa, ja meidän on osattava antaa arvo tälle liittolaiselle juuri nyt, erikoisesti juuri nyt.

Juuri siksi me asetammekin nyt työssämme etualalle talonpoikaistoa koskevan kysymyksen.

On sanottava, että politiikkamme nykyinen suunta on uusi suunta, mikä merkitsee uutta linjaa politiikassamme maaseudun suhteen sosialismin rakentamisessa. Tätä eivät toverit halua ymmärtää. Ellei tätä perusasiaa ymmärretä, niin meillä ei tule mikään työ sujumaan, meillä ei tule olemaan minkäänlaista sosialistista rakennustyötä. Ja koska toverimme, unohtaen tämän pääasian, viehättyvät katsomaan asioita siitä omasta, niinsanoakseni, virastollisesta näkökulmasta, että Moskovalle pitää näyttää „tavara parhaalta puoleltaan“, että meillä on muka kaikki kunnossa, että on salattava kipeät kohdat, ettei muka tarvita arvostelua, koska se saattaisi huonoon valoon paikallisen vallan, paikalliset työntekijät,—koska tällaisia puheita liikkuu, niin minun nähdäkseni ne ovat perustana mitä pahimmalle vaaralle. Siitä on tehtävä loppu ja tovereille on sanottava, ettei saa pelätä elämän eri puolien tuomista päivänvaloon, olkootpa ne kuinka epämiellyttäviä tahansa. Meidän pitää ohjata tovereitamme siihen suun-

taan, etteivät he katsoisi ainoastaan Moskovaan, vaan oppisivat kääntämään kasvonsa talonpoikaistoon, jota he palvelevat, etteivät he salaisi mätäpaiseita, vaan päinvastoin auttaisivat meitä saamaan ilmi virheemme, voittamaan ne sekä tekemään työtä siihen suuntaan, jonka puolue on nyt viitoittanut.

Joko tahi (olen jo monta kertaa puhunut siitä): joko me ryhdymme yhdessä puolueettoman talonpoikaiston kanssa, paikallisten neuvosto- ja puoluetoimitsijoittemme kanssa itse arvostelemaan itseämme parantaaksemme työtämme, tahi talonpoikain tyytymättömyys karttuu yhä ja purkautuu julki kapinoina. Ottakaa huomioon, että uusien olojen pohjalla, uuden talouspolitiikan oloissa, Tambovin tai Kronstadtin tapahtumain [13] uusiintumisen mahdollisuus ei ole suinkaan suljettu pois. Taka-Kaukaasian kapina, Gruusian kapina [14], oli vakavana varotuksena. Sellaiset kapinat ovat mahdollisia tulevaisuudessakin, ellemme opi voittamaan ja tuomaan julki kipeitä kohtiamme, jos luomme ulkonaisesti sellaisen kuvan, aivan kuin kaikki olisi kunnossa.

Juuri sen vuoksi olen sitä mieltä, että täällä ei ole puhuttava niiden eri kynäilijöiden puutteista ja liiallisesta innostumisesta, jotka paljastavat työssämme esiintyviä epäkohtia, vaan on puhuttava heidän ansioistaan.

Tässä minun onkin siirryttävä kynäilijöitämme, kirjeenvaihtajiamme koskevaan kysymykseen. Mielestäni me olemme tulleet ajankohtaan, jolloin yhtenä tärkeimpänä vipusimena maaseudulla suorittamamme rakennustyön parantamisessa, epäkohtiemme esiintuomisessa ja siis neuvostotyön oikaisemisessa ja paran-

tamisessa voivat olla työläis- ja maaseutukirjeenvaihtajat. Me emme ehkä kaikki sitä käsitä, mutta minulle on selvää, että työmme parantaminen pitää aloittaa juuri tästä. Nämä ihmiset, jotka valtaosaltaan ovat vaikutelmaherkkiä, joita innoittaa totuuden kipinä, jotka haluavat paljastaa, haluavat hinnalla millä hyvänsä poistaa puutteitamme, henkilöt, jotka eivät pelkää luoteja, juuri heidän on mielestäni oltava yhtenä tärkeimmistä vipusimista epäkohtiemme esiintuomisessa sekä puolue- ja neuvostorakennustyömme parantamisessa paikkakunnilla.

Juuri tämän vuoksi pitää kuunnella, mitä nämä toverit sanovat, eikä moitiskella lehdistömme työntekijöitä. Heidän kauttaan, aivan kuin jonkinlaisesta ilmapuntarista, joka kuvastaa välittömästi rakennustyömme puutteita, me voisimme saada ilmi ja korjata paljon puutteitamme.

Keskuskontrollikomitean suhteen olen sitä mieltä, että se on tehnyt ylipäänsä oikeaan osuvan päätöslauselman. Jotain olisi ehkä pitänyt parannella ja muotoilla toiseen sanamuotoon.

Lehdistössä on Dymovkaa koskevaa asiaa valaistava siten, että toverimme ymmärtäisivät, mistä tämä kaikki johtuu. Kysymys ei ole siitä, että on murhattu maaseutukirjeenvaihtaja, eikä semmitenkään siitä, ettei loukattaisi puolueen piirikuntakomitean tai läänikomitean sihteeriä, vaan siitä, että maaseudulla tapahtuvan sosialistisen rakennustyömme parantaminen saataisiin oikeille raiteille. Se on pääasia. Siitä on kysymys.

J. Stalin. Talonpoikaiskysymys.
M. — L., 1926

PROLETARIAATTIA JA TALONPOIKAISTOA KOSKEVASTA KYSYMYKSESTÄ

Puhe VKP(b):n Moskovan järjestön XIII läänikonferenssissa[15] tammikuun 27 pnä 1925

Toverit! Halusin lausua muutaman sanan sen politiikan perusteista, minkä puolue on nyt ottanut talonpoikaiston suhteen. Talonpoikaistoa koskevan kysymyksen erikoisen tärkeää merkitystä nykyisenä ajankohtana ei voida epäillä. Monet innostuvat puhumaan jopa sellaista, että on koittanut uusi aikakausi — talonpoikaiston kausi. Toiset ovat alkaneet käsittää tunnuksen „kasvot maaseutuun päin" tunnuksena, joka tarkoittaa muka sitä, että pitää kääntyä selin kaupunkiin. Jotkut ovat menneet jopa niinkin pitkälle, että ovat alkaneet puhua poliittisesta nepistä. Kaikki se on tietysti tyhjää puhetta. Kaikki se on tietysti vain intoilua. Mutta jos kuitenkin jätämme syrjään nämä intoilut, niin jää jälelle eräs asia, nimittäin se, että kysymys talonpoikaistosta saa tällä hetkellä, juuri nyt, erittäin tärkeän merkityksen.

Miksi? Mistä se johtuu?

Siihen on olemassa kaksi syytä. Puhun tässä perussyistä.

Ensimmäinen syy siihen, miksi talonpoikaiskysymys on nykyisenä ajankohtana saanut meillä erittäin

tärkeän merkityksen, on se, että Neuvostovallan liittolaisista, että kaikista proletariaatin tärkeimmistä liittolaisista,—ja nähdäkseni niitä on neljä,—talonpoikaisto on ainoa liittolainen, joka voi nyt heti antaa vallankumouksellemme suoranaista apua. Kysymys on suoranaisesta avusta juuri nyt, tänä ajankohtana. Kaikki muut liittolaiset, vaikka niillä onkin suuri tulevaisuus edessään ja vaikka ne muodostavatkin vallankumouksemme mitä valtavimman reservin, eivät valitettavasti kuitenkaan kykene nyt antamaan meidän vallallemme ja valtiollemme suoranaista apua.

Mitä ovat nuo liittolaiset?

Ensimmäinen liittolainen, meidän pääliittolaisemme, on kehittyneiden maiden proletariaatti. Valveutunut proletariaatti, Lännen proletariaatti, on mitä suurin voima ja se on meidän vallankumouksemme ja valtamme varmin ja tärkein liittolainen. Mutta valitettavasti asiaintila on sellainen, vallankumousliikkeen tila kehittyneissä kapitalistisissa maissa on sellainen, ettei Lännen proletariaatti pysty nyt antamaan meille suoranaista ja ratkaisevaa apua. Me nautimme kyllä sen välillistä, moraalista tukea, jonka arvo on rajaton ja sanoin kuvaamaton, niin tärkeätä on tuo apu. Mutta se ei ole kuitenkaan sitä suoranaista ja välitöntä apua, jota me tällä hetkellä tarvitsemme.

Toisena liittolaisenamme ovat siirtomaat, sorretut kansat niissä heikosti kehittyneissä maissa, joita kehittyneemmät maat sortavat. Ne ovat, toverit, vallankumouksemme mitä mahtavin reservi. Mutta sen liikkeellelähtö käy liian hitaasti. Se tulee kyllä vielä meille suoranaiseksi avuksi, mutta ei nähtävästi vielä kohta. Juuri siksi se ei pysty nyt heti anta-

maan meille suoranaista apua sosialistisessa rakennustyössämme, valtamme lujittamisessa, sosialistisen talouden rakentamisessa.

Meillä on kolmaskin liittolainen, näkymätön, persoonaton, mutta mitä tärkein merkitykseltään. Tämä liittolaisemme on kapitalististen maiden väliset selkkaukset ja ristiriidat, jotka ovat persoonattomia, mutta ovat ehdottomasti meidän valtamme ja meidän vallankumouksemme mitä suurimpana tukena. Tämä saattaa tuntua kummalliselta, mutta se on kuitenkin tosiasia, toverit. Ellei kapitalistimaiden kaksi perusliittoutumaa imperialistisen sodan aikana vuonna 1917, elleivät nämä liittoutumat olisi silloin käyneet keskenään kamppailua elämästä ja kuolemasta, elleivät ne olisi tarttuneet toistensa kurkkuun ja olleet toistensa kimpussa, niin ettei niillä ollut aikaa ryhtyä taisteluun Neuvostovaltaa vastaan, — niin tuskinpa Neuvostovalta olisi silloin pysynyt pystyssä. Toistan sen vieläkin, että taistelu, selkkaukset ja sodat vihollistemme välillä ovat mitä parhain liittolaisemme. Kuinka on tämän liittolaisen laita? Asia on niin, että sodan jälkeen, käytyään läpi useita kriisejä, maailman pääoma on alkanut toipua. Se on myönnettävä. Tärkeimmät voittajamaat — Englanti ja Amerikka — ovat nyt päässeet siinä määrin voimiinsa, että ne ovat saaneet aineellisen mahdollisuuden panna kotonaan omissa maissaan pääoman asiat enemmän tai vähemmän siedettävään kuntoon ja siirtää sitäpaitsi verta myöskin Ranskaan, Saksaan ja muihin kapitalistisiin maihin. Tämä toiselta puolen. Ja tämä puoli asiasta johtaa siihen, etteivät ristiriidat kapitalististen maitten välillä kehity nyt toistaiseksi niin kiihkeällä vauhdilla kuin ne

kehittyivät välittömästi sodan jälkeen. Se on pääomalle eduksi ja meille vahingoksi. Mutta tällä prosessilla on toinenkin puolensa, nurja puolensa. Tuo nurja puoli asiassa on se, että kaikesta siitä suhteellisesta lujuudesta huolimatta, minkä pääoma on toistaiseksi kyennyt saamaan aikaan, ristiriidat keskinäissuhteiden toisessa päässä, ristiriidat toisaalta kehittyneiden riistäjämaiden ja toisaalta takapajuisten riistettyjen maiden, alusmaiden ja riippuvaisten maiden, välillä, alkavat yhä enemmän kärjistyä ja syventyä uhaten tehdä tyhjäksi pääoman „työn“ uudesta, „odottamattomasta“ päästä. Kriisi Egyptissä ja Sudanissa, josta olette varmaankin lukeneet sanomalehdistä, sitten joukko ristiriitasolmuja Kiinassa, jotka voivat saada nykyiset „liittolaiset“ riitaantumaan keskenään ja murtaa pääoman mahdin, uusi sarja ristiriitasolmuja Pohjois-Afrikassa, missä Espanja on menettämässä Marokon, jota Ranska tavottelee itselleen, mutta jota se ei voi anastaa, sillä Englanti ei tule sallimaan Gibraltarin joutumista Ranskan valvontaan,— kaikki nämä ovat tosiasioita, jotka muistuttavat monessa suhteessa sodan edellistä aikaa ja jotka eivät voi olla muodostumatta uhkaksi kansainvälisen pääoman „rakentavalle työlle“.

Tällaiset ovat myönteiset ja kielteiset puolet ristiriitojen kehityksen yleisessä tilitaseessa. Mutta koska pääomalla on toistaiseksi tällä alalla enemmän myönteisiä kuin kielteisiä puolia ja koska ei ole odotettavissa, että tänään tai huomenna syttyisi sotilaallisia yhteentörmäyksiä kapitalistien välillä, niin on selvää, ettei tämän kolmannen liittolaisemme laita ole vielä niin kuin me haluaisimme sen olevan.

On olemassa vielä neljäs liittolainen — talonpoikaisto. Se on vierellämme, me elämme yhdessä sen kanssa, yhdessä sen kanssa rakennamme uutta elämää, hyvin taikka huonosti, mutta yhdessä sen kanssa. Tämä liittolainen ei ole kovin varma, kuten itse tiedätte, talonpoikaisto ei ole sellainen luotettava liittolainen kuin kapitalistisesti kehittyneiden maiden proletariaatti. Mutta se on kuitenkin liittolainen, ja kaikista olevista liittolaisistamme se on ainoa, joka jo nyt, tällä kertaa, antaa ja voi antaa meille suoranaista apua, saaden puolestaan korvaukseksi apua meiltä.

Senpä vuoksi talonpoikaistoa koskeva kysymys saa juuri tällä hetkellä, jolloin vallankumouksellisten ja kaikkien muiden pulien kehityskulku on jossain määrin hidastunut, erikoisen tärkeän merkityksen.

Tällainen on ensimmäinen syy talonpoikaiskysymyksen erikoisen tärkeään merkitykseen.

Toisena syynä, miksi me tällä hetkellä asetamme politiikassamme etualalle talonpoikaiskysymyksen, on se, että teollisuutemme, joka muodostaa sosialismin perustan ja valtamme perustan, että tämä teollisuus nojautuu sisäisiin markkinoihin, talonpoikaisiin markkinoihin. En voi sanoa, miten asia tulee olemaan, kun teollisuutemme pääsee täyteen vauhtiinsa, kun me selviydymme sisäisistä markkinoista ja eteemme asettuu kysymys ulkomaisten markkinain hankkimisesta. Tämä kysymys tulee ratkaistavaksemme tulevaisuudessa, siitä voitte olla varmoja. Tuskin voimme luottaa siihen, että voisimme tulevaisuudessa vallata pääomalta, joka on meitä kokeneempi, ulkoisia markkinoita Lännessä. Mutta mitä tulee markkinoihin Idässä, jonka kanssa olemme suhteissa, joita ei voida

sanoa huonoiksi, ja sitäpaitsi nämä suhteet tulevat yhä parantumaan, niin siellä meillä on otollisemmat ehdot. Epäilemätöntä on, että tekstiilituotteet, puolustusvälineet, koneet y.m. tulevat olemaan niitä päätuotteita, joilla me alamme varustaa Idän maita kilpaillen kapitalistien kanssa. Mutta tämä koskee teollisuutemme tulevaisuutta. Mitä nykyaikaan tulee, jolloin me emme ole kyenneet käyttämään edes kolmatta osaakaan talonpoikaisista markkinoistamme, niin nykyisin, tällä hetkellä, meillä on pääkysymyksenä sisäisiä markkinoita ja ennen kaikkea talonpoikaisia markkinoita koskeva kysymys. Juuri sen vuoksi, kun talonpoikaiset markkinat ovat tällä kertaa teollisuutemme pääasiallisena tukipohjana, juuri sen tähden me valtana ja proletariaattina olemme kiinnostettuja siitä, että kaikin muodoin parannettaisiin talonpoikaistalouden asemaa, parannettaisiin talonpoikaiston aineellista asemaa, kohotettaisiin talonpoikaiston ostokykyä, parannettaisiin keskinäissuhteita proletariaatin ja talonpoikaiston välillä, järjestettäisiin se keskinäinen liittoyhteys, josta Lenin puhui, mutta jota me emme ole vieläkään saaneet kunnolleen järjestetyksi.

Juuri tästä johtuu toinen syy, miksi meidän puolueena on tällä hetkellä nostettava etualalle kysymys talonpoikaistosta, miksi meidän pitää suhtautua talonpoikaistoon erikoisen huomaavaisesti ja erikoisen huolehtivasti.

Tällaiset ovat puolueemme politiikan edellytykset talonpoikaiskysymyksessä.

Koko pulma, toverit, on siinä, että monet tovereistamme eivät ymmärrä tai eivät halua ymmärtää tämän kysymyksen koko tärkeyttä.

Usein sanotaan näin: johtajamme Moskovassa ovat ottaneet talonpoikaistosta puhumisen muodiksi. Sitä ei kuitenkaan tarvinne ottaa vakavalta kannalta. Se on vain diplomatiaa. Moskova tarvitsee sellaisia puheita ulkomaailmaa varten. Me puolestamme voimme jatkaa entistä politiikkaamme. Näin puhuvat eräät. Toiset sanovat, että puheet talonpoikaistosta ovat vain pelkkää puhetta. Jos moskovalaiset eivät istuisi kanslioissa, vaan kävisivät myös paikkakunnilla, niin he näkisivät, mitä talonpoikaisto on ja miten veroja peritään. Tällaisia puheita joudutaan kuulemaan. Toverit, minun mielestäni juuri se, etteivät paikalliset työntekijämme käsitä edessämme olevaa tehtävää, on kaikkein pahin niistä vaaroista, joita meillä on edessämme.

Joko tahi:

Joko toverimme paikkakunnilla käsittävät talonpoikaiskysymyksen kaikessa vakavuudessaan, — ja silloin he käyvät todella käsiksi työhön, jonka tarkoituksena on saada talonpoikaisto mukaan rakennustyöhömme, parantaa talonpoikaistaloutta ja lujittaa liittoyhteyttä; taikka toverimme eivät tätä käsitä, — ja silloin asia voi päättyä Neuvostovallan epäonnistumiseen.

Älkööt toverit luulko, että minä tahdon peloitella joitakin. Ei, toverit, peloittelemiseen ei ole syytä eikä tarvetta. Kysymys on liian vakava, ja se pitää ottaa vakavasti, kuten vakaville ihmisille kuuluu.

Moskovassa käydessään toverit koettavat usein esitellä „tavaran hyviä puolia“, — että meillä maalla ovat muka kaikki asiat hyvin. Toisinaan tuo virallinen omahyväisyys panee aivan kuvottamaan. Ja kuitenkin on selvää, etteivät kaikki asiat ole eivätkä voi

olla hyvin. On selvää, että on puutteita, jotka on paljastettava arvostelua pelkäämättä ja sitten poistettava. Sillä kysymyshän on näin: joko me, koko puolue, annamme puolueettomien talonpoikien ja työläisten arvostella itseämme, tai meitä tullaan arvostelemaan kapinoilla. Gruusian kapina oli arvostelua. Tambovin kapina oli samoin arvostelua. Taikka kapina Kronstadtissa — mitä muuta sekään oli kuin arvostelua? Joko tahi: joko me luovumme virkamiesmäisestä omahyväisyydestä ja virkamiesmäisestä asioihin suhtautumisesta, emme pelkää arvostelua ja annamme puolueettomien työmiesten ja talonpoikien arvostella itseämme, sillä hehän saavat tuntea selkänahassaan virheittemme seuraukset; tahi me jätämme sen tekemättä, jolloin tyytymättömyys vähitellen karttuu ja paisuu, ja sitten alkaa arvostelu kapinoilla.

Suurimpana vaarana on nyt se, että monet tovereistamme eivät käsitä tätä tilanteen erikoisuutta nykyisellä ajankohdalla.

Onko tällä kysymyksellä — talonpoikaiskysymyksellä — jokin yhteys trotskilaisuutta koskevaan kysymykseen, kysymykseen, jota te täällä käsittelitte? On epäilemättä.

Mitä on trotskilaisuus?

Trotskilaisuus on epäluottamusta vallankumouksemme voimiin, epäluottamusta työläisten ja talonpoikain liittoon, epäluottamusta liittoyhteyteen. Mikä on päätehtävämme nykyään? Se, että, Iljitshin sanoja käyttäen, uuden talouspolitiikan Venäjästä tehdään sosialistinen Venäjä. Onko tämän tehtävän toteuttaminen mahdollinen ilman liittoyhteyden aikaansaamista? Ei, ei ole. Entä voidaanko liittoyhteys, työläisten ja

talonpoikain liitto, toteuttaa murskaamatta teoriaa, joka saarnaa epäluottamusta tuohon liittoon, s.o. trotskilaisuuden teoriaa? Ei, ei voida. Johtopäätös on selvä: ken haluaa selviytyä voittajana uudesta talouspolitiikasta, hänen on haudattava trotskilaisuus aatteellisena virtauksena.

Lokakuun vallankumouksen edellä Iljitsh puhui usein, että menshevikit ovat kaikista aatteellisista vastustajistamme kaikkein vaarallisimpia, sillä he pyrkivät kylvämään epäluottamusta Lokakuun voittoon. Siksi, hän sanoi, murskaamatta menshevismiä Lokakuun vallankumouksen voitto ei ole saavutettavissa. Luulen, että silloisen, Lokakuun kauden menshevismin ja nykyisen, uuden talouspolitiikan kauden trotskilaisuuden välillä on olemassa jonkinlainen yhtäläisyys. Minun mielestäni kaikista kommunismin sisällä olevista aatteellisista virtauksista tällä hetkellä, Lokakuun voiton jälkeen, nykyisissä uuden talouspolitiikan oloissa, on trotskilaisuutta pidettävä kaikkein vaarallisimpana, sillä se pyrkii kylvämään epäluottamusta vallankumouksemme voimiin, epäluottamusta työväen ja talonpoikain liittoon, epäluottamusta siihen, että uuden talouspolitiikan Venäjästä voidaan tehdä sosialistinen Venäjä. Siksi ei voida saada voittoa uuden talouspolitiikan oloissa, ei voida tehdä nykyisestä Venäjästä sosialistista Venäjää, ellei trotskilaisuutta murskata.

Tällainen yhteys on puolueen talonpoikaiston suhteen harjoittaman politiikan ja trotskilaisuuden välillä.

„Pravda“ № 24,
tammikuun 30 pnä 1925

SAKSAN KOMMUNISTISEN PUOLUEEN PERSPEKTIIVEISTÄ JA BOLSHEVISOIMISESTA

Keskustelu Saksan kommunistisen puolueen jäsenen Herzogin kanssa

1. kysymys (Herzog). Pidättekö Te poliittisia ja taloudellisia olosuhteita Saksan demokraattis-kapitalistisessa tasavallassa sellaisina, että työväenluokan on, enemmän tai vähemmän läheisessä tulevaisuudessa, käytävä taisteluun vallasta?

Vastaus (Stalin). On vaikeata antaa tähän kysymykseen varmaa vastausta, jos puhe on aikamääristä eikä suunnasta. Todistelemattakin on selvää, että nykyinen tilanne eroaa oleellisesti vuoden 1923 tilanteesta niin kansainvälisten kuin sisäistenkin olosuhteiden kannalta. Tämä ei kuitenkaan poista mahdollisuutta, että ulkopoliittisessa tilanteessa mahdollisten vakavien muutosten vaikutuksesta tilanne voi lähiaikana muuttua jyrkästi vallankumouksen hyväksi. Kansainvälisen tilanteen epävakaisuus on takeena siitä, että tämä olettamus voi käydä sangen todennäköiseksi.

2. kysymys. Tarvitaanko meillä, nykyisen taloudellisen tilanteen ja nykyisten voimasuhteiden vallitessa, pitempiaikaisempaa valmistelukautta, jotta proletariaatin enemmistö voitaisiin voittaa puolellemme

(vaatimus, jonka Lenin asetti kaikkien maiden kommunistisille puolueille sangen tärkeänä tehtävänä valtiovallan valtaamisen edellä)?

Vastaus. Mikäli on puhe taloudellisesta tilanteesta, niin voin arvioida asiaa vain niiden yleispiirteisten tietojen perusteella, joita minulla on käytettävissäni. Mielestäni Dawesin suunnitelma[16] on jo tuottanut eräitä tuloksia, jotka ovat johtaneet tilanteen suhteelliseen vakaantumiseen. Amerikkalaisen pääoman juurruttaminen Saksan teollisuuteen, valuutan vakaannuttaminen, Saksan teollisuuden useiden tärkeimpien alojen parantuminen, mikä ei suinkaan merkitse Saksan talouden perusteellista tervehtymistä, ja vihdoin työväenluokan aineellisen aseman parantuminen jossain määrin,— kaikki tämä ei ole voinut olla johtamatta porvariston asemien vissiin lujittumiseen Saksassa. Tämä on Dawesin suunnitelman niinsanoakseni „myönteinen“ puoli.

Mutta Dawesin suunnitelmalla on myöskin „kielteiset“ puolensa, jotka tulevat väistämättä tuntumaan vissillä ajankohdalla ja jotka tulevat tekemään tyhjäksi tämän suunnitelman „myönteiset“ tulokset. Epäilemättä Dawesin suunnitelma merkitsee Saksan proletariaatille kaksinkertaista, sisäisen ja ulkomaisen pääoman puristusta. Ristiriita Saksan teollisuuden laajentumisen ja tämän teollisuuden ulkoisen markkina-alueen supistumisen välillä, epäsuhde Ententen ylenpalttisesti paisutettujen vaatimusten ja niiden mahdollisuuksien välillä, joita Saksan kansantaloudella on näiden vaatimusten tyydyttämiseksi,— kaikki tämä, huonontaen kiertämättä proletariaatin, pientalonpoikien, toimitsijoiden ja sivistyneistön asemaa,

ei voi olla johtamatta purkaukseen, proletariaatin välittömään taisteluun vallasta.

Mutta tätä seikkaa ei voida pitää ainoana Saksan vallankumouksen suotuisana ehtona. Sen lisäksi tämän vallankumouksen voitolle on välttämätöntä, että kommunistinen puolue edustaisi työväenluokan enemmistöä, että se muodostuisi ratkaisevaksi voimaksi työväenluokassa. On välttämätöntä, että sosialidemokratia tulisi paljastetuksi ja murskatuksi, että se painettaisiin mitättömän vähemmistön asemaan työväenluokassa. Ilman sitä ei voida ajatellakaan proletariaatin diktatuuria. Jotta työläiset voisivat voittaa, heitä pitää innoittaa yksi tahto, heidän johdossa pitää olla yksi puolue, joka nauttii työväenluokan enemmistön eittämätöntä luottamusta. Jos työväenluokan sisällä on kaksi yhtä voimakasta ja keskenään kilpailevaa puoluetta, niin kestävä voitto ei ole mahdollinen suotuistenkaan ulkonaisten olosuhteiden vallitessa. Lenin oli ensimmäinen, joka erikoisesti tähdensi tätä seikkaa Lokakuun vallankumouksen edellä proletariaatin voiton mitä välttämättömimpänä ehtona.

Vallankumoukselle kaikkein suotuisimpana tilanteena voitaisiin pitää sellaista tilannetta, jolloin sisäinen kriisi Saksassa ja kommunistisen puolueen voimain ratkaiseva kasvu sattuisivat yhteen vakavien selkkausten kanssa Saksan ulkoisten vihollisten leirissä. Luulen, että tämän viimeksimainitun seikan puuttumisella vuoden 1923 vallankumouskautena oli määrätty, eikä läheskään vähäarvoisin, kielteinen merkitys.

3. kysymys. Te sanoitte, että Saksan kommunistisella puolueella pitää olla takanaan työläisten enem-

mistö. Tämän päämäärän saavuttamiseen on tähän saakka kiinnitetty liian vähän huomiota. Mitä Teidän mielestänne pitäisi tehdä, jotta Saksan kommunistinen puolue voitaisiin saada sellaiseksi tarmokkaaksi puolueeksi yhä laajemmaksi kasvavine värväysvoimineen?

Vastaus. Eräät toverit luulevat puolueen lujittamisen ja sen bolshevisoimisen merkitsevän sitä, että kaikki toisinajattelevat heitetään pois puolueesta. Se on tietysti väärä käsitys. Sosialidemokratia voidaan paljastaa ja sen merkitys painaa mitättömän vähemmistön asemaan työväenluokassa vain jokapäiväisessä taistelussa työväenluokan konkreettisten tarpeiden puolesta. Sosialidemokratia pitää naulita häpeäpaaluun ei planetaaristen kysymysten pohjalla, vaan työväenluokan jokapäiväisen taistelun yhteydessä, jota se käy aineellisen ja poliittisen asemansa parantamiseksi, jolloin sellaisilla kysymyksillä kuin palkkakysymyksellä, työpäivä-, asunto-, vakuutus-, vero- ja työttömyyskysymyksellä, elinkustannusten kallistumisella y.m. on oleva mitä vakavin, ellei ratkaiseva merkitys. Sosialidemokraatteja on lyötävä joka päivä näiden kysymysten pohjalla paljastaen heidän petturuutensa,— sellainen on tehtävä.

Mutta tätä tehtävää ei voida täydelleen toteuttaa, ellei näitä jokapäiväisen käytännön kysymyksiä sidota Saksan kansainvälistä ja sisäistä asemaa koskeviin peruskysymyksiin ja ellei kaikkea tätä jokapäiväistä työtä valaista kaikessa puolueen työssä vallankumouksen näkökulmasta, vallan proletariaatille valloittamisen näkökulmasta.

Mutta tällaista politiikkaa kykenee harjoittamaan vain puolue, jonka johdossa on johtajavoimia, jotka

ovat kyllin kokeneita pystyäkseen käyttämään hyväkseen sosialidemokratian kaikkia ja kaikenlaisia hairahduksia oman puolueensa lujittamiseksi, sekä teoreettisesti riittävän kouluuntuneita ollakseen osittaismenestysten vuoksi kadottamatta näköpiiristään vallankumouksellisen kehityksen perspektiivejä. Tästä etupäässä johtuukin, että kysymys kommunististen puolueiden, siinä luvussa myöskin Saksan kommunistisen puolueen, johtavista kaadereista yleensä on yksi bolshevisoimisen oleellisia kysymyksiä.

Bolshevisoimisen suorittamiseksi pitää saada aikaan ainakin eräitä perusehtoja, joita ilman kommunististen puolueiden bolshevisoiminen ei yleensä ole mahdollista.

1) On välttämätöntä, ettei puolue pitäisi itseään parlamenttisen vaalikoneiston lisäkkeenä, jollaisena sosialidemokratia oikeastaan itseään pitää, eikä myöskään ammattiliittojen ilmaisena liitteenä, kuten eräät anarko-syndikalistiset ainekset toisinaan hokevat, vaan että se pitäisi itseään proletariaatin luokkayhteenliittymisen **korkeimpana** muotona, jonka kutsumuksena on **johtaa** proletaaristen järjestöjen kaikkia muita muotoja, ammattiliitoista aina parlamenttiryhmään saakka.

2) On välttämätöntä, että puolue ja erikoisesti sen johtavat ainekset perehtyisivät täydellisesti marxilaisuuden vallankumoukselliseen teoriaan, joka on kiinteässä yhteydessä vallankumoukselliseen käytäntöön.

3) On välttämätöntä, että puolue ei laatisi tunnuksia ja toimintaohjeita ulkoaopittujen sääntöjen ja historiallisten rinnastusten pohjalla, vaan vallanku-

mouksellisen liikkeen sisäisten ja kansainvälisten konkreettisten olosuhteiden tarkan erittelyn pohjalla ottaen siinä ehdottomasti huomioon kaikkien maiden vallankumousten kokemukset.

4) On välttämätöntä, että puolue tarkastaisi näiden tunnusten ja toimintaohjeiden pätevyyttä joukkojen vallankumouksellisen taistelun tulessa.

5) On välttämätöntä, että puolueen koko toiminta, varsinkin jos puolueessa ei ole vielä päästy irti sosialidemokraattisista perinteistä, järjestetään uuteen, vallankumoukselliseen tapaan siinä tarkoituksessa, että puolueen jokainen askel ja sen jokainen esiintyminen veisivät luonnostaan eteenpäin joukkojen vallankumouksellistumista, työväenluokan suurten joukkojen valmistamista ja kasvattamista vallankumouksen hengessä.

6) On välttämätöntä, että puolue osaisi työssään yhdistää mitä suurimman periaatteellisuuden (sitä ei saa sekoittaa lahkolaisuuteen!) mahdollisimman monilukuisiin yhteyksiin ja kanssakäyntiin joukkojen kanssa (sitä ei saa sekoittaa perässälaahustamispolitiikkaan!), jota vailla ollen ei vain joukkojen opettaminen, vaan myöskin niiltä oppiminen, ei vain joukkojen johtaminen ja niiden nostaminen puolueen tasolle, vaan myöskin joukkojen äänen kuunteleminen ja niiden kipeimpien tarpeiden arvaaminen on puolueelle mahdotonta.

7) On välttämätöntä, että puolue osaisi yhdistää työssään leppymättömän vallankumouksellisuuden (sitä ei saa sekoittaa vallankumoukselliseen seikkailuhaluun!) mahdollisimman suureen joustavuuteen ja manöveerauskykyyn (sitä ei saa sekoittaa mukautu-

mishaluun!), jota ilman puolue ei voi oppia käyttämään kaikkia taistelun ja järjestäytymisen muotoja, ei voi sitoa proletariaatin jokapäiväisiä etuja proletaarisen vallankumouksen perusetuihin eikä yhdistellä toiminnassaan legaalista taistelua illegaaliseen taisteluun.

8) On välttämätöntä, ettei puolue salaisi virheitään, ettei se pelkäisi arvostelua, että se osaisi parantaa ja kasvattaa kaadereitaan omien virheittensä opetusten valossa.

9) On välttämätöntä, että puolue osaisi valikoida johtavaan ydinryhmään etumaisten taistelijain parhaita aineksia, jotka ovat kyllin uskollisia voidakseen esiintyä vallankumouksellisen proletariaatin pyrkimysten todellisina tulkitsijoina sekä riittävän kokeneita tullakseen proletaarisen vallankumouksen todellisiksi johtajiksi, jotka pystyvät soveltamaan leninismin taktiikkaa ja strategiaa.

10) On välttämätöntä, että puolue parantaisi järjestelmällisesti järjestöjensä yhteiskunnallista kokoonpanoa ja puhdistaisi itseään rappeuttavista opportunistisista aineksista, pitäen päämääränä mahdollisimman täydellisen yhtenäisyyden saavuttamista.

11) On välttämätöntä, että puolue loisi rautaisen proletaarisen kurin, joka kasvaa aatteellisen yhtenäisyyden pohjalta, liikkeen tarkoitusperien selkeydestä, käytännöllisten toimenpiteiden yhtenäisyydestä sekä puolueen laajojen jäsenjoukkojen tietoisesta suhtautumisesta puolueen tehtäviin.

12) On välttämätöntä, että puolue valvoisi säännöllisesti omien päätöstensä ja toimintaohjeittensa

täyttämistä, jota ilman nämä viimeksimainitut ovat vaarassa muuttua tyhjiksi lupauksiksi, jotka ovat omiaan vain horjuttamaan laajojen proletaaristen joukkojen luottamusta puolueeseen.

Ilman näitä ja muita tämäntapaisia ehtoja bolshevisoiminen on vain tyhjää sanahelinää.

4. kysymys. Te sanoitte, että Dawesin suunnitelman kielteisten puolien ohella toisena ehtona vallan valloittamiseksi Saksan kommunistisen puolueen toimesta on pidettävä sellaista tilannetta, jolloin sosialidemokraattinen puolue on joukkojen edessä täydellisesti paljastettuna ja jolloin se ei ole enää vähääkään vakava voima työväenluokan keskuudessa. Mutta realisten tosiasiain vuoksi se on vielä pitkän matkan takana. Tässä tuntuvat selvästi puolueen nykyisten työtapojen puutteet ja heikkoudet. Kuinka ne voidaan poistaa? Kuinka Te arvioitte vuoden 1924 joulukuun vaalien tulokset, jolloin sosialidemokratia,— tämä lahjonnasta kokonaan rappeutunut ja laho puolue,— ei ollut vain menettämättä mitään, vaan sai noin kaksi miljoonaa ääntä lisää?

Vastaus. Tässä ei ole kysymys Saksan kommunistisen puolueen työn puutteista. Tässä on kysymys ennen kaikkea siitä, että amerikkalaiset lainat ja amerikkalaisen pääoman sijoittaminen ynnä vakaantunut valuutta, jotka paransivat jonkunverran tilannetta, ovat synnyttäneet sen harhakäsityksen, että Saksan tilanteeseen liittyvät sisäiset ja ulkoiset ristiriidat ovat muka perinpohjin poistettavissa. Näiden harhojen varassa Saksan sosialidemokratia ratsastikin nykyisille valtiopäiville aivan kuin valkoisella hevosella. Wels pöyhkeilee nyt vaalivoitollaan. Mutta hän ei nähtä-

västi käsitä sitä, että hän omistaa omakseen vieraan voiton. Voitto ei ole Saksan sosialidemokratian, vaan Morganin ryhmän. Wels on ollut ja jäänyt vain yhdeksi Morganin käskyläiseksi.

„Pravda“ № 27,
helmikuun 3 pnä 1925

KIRJE tov. ME-RTILLE

Kunnioitettava toveri Me-rt!

Olen saanut kirjeenne helmikuun 20 päivältä. Ennen kaikkea ottakaa vastaan tervehdykseni. Ja nyt asiaan.

1) Te olette paisuttanut liiaksi (ettekä vain Te) juttua Herzogille antamastani haastattelusta*. Minä en voinut ajaa häntä tiehensä enkä tule ajamaan jo senkään takia, että hän on puolueen jäsen, ja lisäksi siitä syystä, että hän tuli luokseni mukanaan kirje toveri Haeschkelta, jossa viimeksimainittu pyytämällä pyysi minua antamaan Herzogille haastattelun. Lähetän Teille kopion tuosta kirjeestä. Kirjeen saksankielisen alkuperäiskappaleen olen jo lähettänyt Saksan kommunistisen puolueen Keskuskomitealle. Jos yksistään siitä seikasta, että Herzogille on annettu haastattelu, kun hänellä oli mukanaan kirjallinen pyyntö toveri Haeschkelta, jos siitä tehdään sellainen johtopäätös, että VKP(b):n Keskuskomitea tekee tai aikoo tehdä käännettä Brandlerin kannalle, niin se on samaa

* Kts. tämä osa, s. 34—42. *Toim.*

kuin tehdä härkä ei kärpäsestä, vaan suorastaan tyhjästä ja huitoa ilmaa. Jos VKP(b):n Keskuskomitea saisi tietää, että Te tai muut Saksan KP:n Keskuskomitean jäsenet epäilette VKP(b):n Keskuskomitean suosivan Brandleria ja Thalheimeria[17] sekä kääntyvän pois vasemmistolaisista oikeistolaisten puoleen, niin se nauraisi kuollakseen.

2) Te olette aivan oikeassa väittäessänne, että Saksan kommunistinen puolue on saavuttanut valtavaa menestystä. Epäilemätöntä on, että Brandler ja Thalheimer kuuluvat niihin vanhan tyypin johtajiin, jotka ovat aikansa eläneet ja joutuvat työnnetyksi takaalalle uuden tyypin johtajien tieltä. Myöskin meillä Venäjällä oli havaittavissa samanlainen lakastumisprosessi, jolloin kokonainen joukko vanhoja johtomiehiä kynäilijöiden joukosta ja vanhoja „johtajia" lakastui vähitellen pois. Tämä prosessi kärjistyi vallankumouksellisten kriisien kausina ja hidastui voimien kokoamiskausina, mutta se oli silti aina käynnissä. Lunatsharskit, Pokrovskit, Rozhkovit, Goldenbergit, Bogdanovit, Krasinit y.m. ovat ensimmäisiä mieleeni tulleita nimiä esimerkkeinä niistä entisistä bolshevikki-johtajista, jotka ovat sittemmin jääneet toisarvoisiin tehtäviin. Se on elävän ja kehittyvän puolueen johtajakaaderien uudistumisen välttämätön prosessi. Brandlerien ja Thalheimerien ja näiden juuri mainittujen toverien välillä on muuten se ero, tulkoon se tässä sanotuksi, että Brandlereilla ja Thalheimereilla on kaiken muun ohella vielä takanaan vanhaa sosialidemokraattista painolastia, kun taas edellämainitut venäläiset toverit olivat vapaita tuollaisesta painolastista. Ja, kuten näette, tämä ero ei puhu

Brandlerin ja Thalheimerin puolesta, vaan heitä vastaan. Se tosiasia, että Saksan kommunistisen puolueen on onnistunut työntää syrjään ja heittää näyttämöltä Brandlerit ja Thalheimerit,—jo tämä tosiasia yksistään osoittaa, että Saksan kommunistinen puolue kasvaa, kulkee eteenpäin ja saavuttaa menestystä. Minä en edes puhukaan niistä Saksan kommunistisen puolueen kieltämättömistä menestyksistä, joista Te aivan oikein kirjoitatte kirjeessänne. Ajatella nyt sellaista, että VKP(b):n Keskuskomiteassa on henkilöitä, jotka suunnittelevat Saksan kommunistisen puolueen kehityspyörän takaisin kääntämistä, se on liian paha ajatus VKP(b):n Keskuskomiteasta. Varovammin, toveri Me-rt...

3) Te puhutte Saksan kommunistisen puolueen linjasta. Epäilemättä sen linja — tarkoitan poliittista linjaa — on oikea. Sillä oikeastaan ovatkin selitettävissä ne läheiset, ystävälliset (eikä vain toverilliset) suhteet VKP(b):n ja Saksan kommunistisen puolueen välillä, joista Te itse puhutte kirjeessänne. Mutta merkitseekö tämä sitä, että meidän olisi hämättävä Saksan kommunistisen puolueen tai VKP(b):n poliittisessa työssä sattuneita erinäisiä virheitä? Eipä tietenkään. Voidaanko väittää, että Saksan kommunistisen puolueen Keskuskomitea tai VKP(b):n Keskuskomitea ovat vapaita erinäisistä virheistä? Voidaanko väittää, että Saksan kommunistisen puolueen Keskuskomitean toiminnan **osittainen** arvostelu (Barmathin [18] jutun riittämätön hyväksikäyttö, kommunistisen parlamenttiryhmän tunnettu osallistuminen Preussin parlamentissa äänestykseen parlamentin presidentin vaalikysymyksessä, verokysymys Dawesin suunnitelman

yhteydessä j.n.e.) ei sovi yhteen sen kanssa, että ollaan täysin solidaarisia Saksan kommunistisen puolueen Keskuskomitean yleisen linjan kanssa? On selvää, ettei voida. Mitenkä meidän puolueillemme kävisi, jos me tavatessamme toisiamme, sanokaamme, Kominternin Toimeenpanevassa Komiteassa, sulkisimme silmämme näkemästä puolueittemme erinäisiä virheitä, viehättyisimme näyttelemään „täydellisen yksimielisyyden“ ja „hyvinvoinnin“ paraatia ja ryhtyisimme kaikessa vain myöntelemään toisillemme? Minun mielestäni sellaiset puolueet eivät voisi tulla koskaan vallankumouspuolueiksi. Ne olisivat muumioita eikä vallankumouksellisia puolueita. Minusta tuntuu siltä, että eräät saksalaiset toverit ovat toisinaan taipuvaisia vaatimaan meiltä, että me kaikessa vain myöntelisimme Saksan kommunistisen puolueen Keskuskomitealle, ollen puolestaan itse valmiita aina ja kaikessa myöntelemään VKP(b):n Keskuskomitealle. Minä vastustan jyrkästi tällaista keskinäistä myöntelyä. Kirjeestänne päätellen Tekin vastustatte sellaista. Sitä parempi Saksan kommunistiselle puolueelle.

4) Vastustan päättäväisesti ulosheittämisen politiikkaa kaikkiin toisinajatteleviin tovereihin nähden. Vastustan sellaista politiikkaa en suinkaan siksi, että minun olisi sääli toisinajattelevia, vaan siksi, että sellainen politiikka synnyttää puolueessa pelottelukomennon, säikyttämiskomennon, komennon, joka tappaa itsekritiikin ja oma-aloitteisuuden hengen. Se on paha juttu, jos puolueen johtajia ei kunnioiteta, vaan pelätään. Puolueen johtajat voivat olla todellisia johtajia vain siinä tapauksessa, jos heitä ei ainoastaan pelätä, vaan myöskin kunnioitetaan puolueessa ja

tunnustetaan heidän arvovaltansa. Tällaisten johtajien luominen on vaikeaa, se on kovin pitkällinen eikä suinkaan helppo asia, mutta ehdottomasti välttämätön, sillä ilman tätä ehtoa puoluetta ei voida nimittää todelliseksi bolshevistiseksi puolueeksi eikä puolueen kuri voi olla tietoista kurinalaisuutta. Minun mielestäni saksalaiset toverit tekevät syntiä tätä itsestään selvää totuutta vastaan. Paljastaaksemme Trotskin ja hänen kannattajansa me, venäläiset bolshevikit, kehitimme mitä voimaperäisimmän periaatteellisen selityskamppailun bolshevismin perusteiden puolesta trotskilaisuuden perusteita vastaan, vaikka VKP(b):n Keskuskomitean voiman ja ominaispainon huomioon ottaen me olisimme voineet tulla toimeen ilman tuota kamppailuakin. Oliko tämä kamppailu tarpeen? Oli ehdottomasti, sillä sen avulla me kasvatimme satoja tuhansia uusia puolueen jäseniä (eikä vain puolueen jäseniä) bolshevismin hengessä. On peräti surullista, etteivät saksalaiset toverimme tunne tarvetta, että oppositiota vastaan tähdättyjen rankaisutoimenpiteiden edellä tai niiden täydentämiseksi on harjoitettava laajaa periaatteellista selityskamppailua, ja siten he vaikeuttavat puolueen jäsenten ja puolueen kaaderien kasvattamista bolshevismin hengessä. Brandlerin ja Thalheimerin poisajaminen ei ole lainkaan vaikeata,— se on helppo asia. Mutta brandlerilaisuuden voittaminen on mutkikas ja vaikea asia, siinä voidaan pelkillä rankaisutoimenpiteillä vain pilata koko asia,— siinä on tehtävä syvää muokkaustyötä ja valistettava syvällisesti mieliä. VKP(b) on kehittynyt aina ristiriitaisuuksien kautta, t.s. taistelussa ei-kommunistisia virtauksia vastaan, ja vain tässä taistelussa se on lujit-

tunut ja luonut itselleen todellisia kaadereita. Saksan kommunistisella puolueella on edessään sama kehitystie ristiriitaisuuksien kautta käyden todellista, vakavaa ja pitkällistä taistelua ei-kommunistisia virtauksia vastaan, erikoisesti sosialidemokraattisia peruja, brandlerilaisuutta y.m.s. vastaan. Mutta sellaisessa taistelussa eivät riitä yksistään rankaisutoimenpiteet. Sen vuoksi olenkin sitä mieltä, että Saksan kommunistisen puolueen Keskuskomitean harjoittama puolueen sisäinen politiikka on saatava joustavammaksi. En epäile sitä, etteikö Saksan kommunistinen puolue pystyisi poistamaan puutteet tällä alalla.

5) Te olette aivan oikeassa ammattiliitoissa tehtävän työn suhteen. Ammattiliittojen merkitys ei ole Saksassa sama kuin Venäjällä. Venäjällä ammattiliitot syntyivät puolueen jälkeen ja ne olivat oikeastaan puolueen apuelimiä. Niin ei ole laita Saksassa ja yleensä Euroopassa. Siellä puolue on kasvanut esiin ammattiliitoista, liitot ovat kilpailleet hyvällä menestyksellä puolueen kanssa vaikutuksesta joukkoihin ja ovat olleet usein raskaana punnuksena puolueen jaloissa. Jos kysyisimme suurilta joukoilta Saksassa tai yleensä Euroopassa, kumpaa järjestöä ne pitävät itselleen läheisempänä, puoluetta vaiko ammattiliittoja, niin ne vastaisivat epäilemättä, että ammattiliitot ovat niille läheisempiä kuin puolue. Olipa miten hyvänsä, mutta tosiasia on, että puolueettomat työläiset Euroopassa pitävät ammattiliittoja niinä puruslinnakkeinaan, jotka auttavat heitä taistelussa kapitalisteja vastaan (palkkakysymyksissä, työpäivä- ja vakuutusasioissa y.m.), kun sensijaan puoluetta he pitävät jonakin avustavana ja toisarvoisena, joskin tarpeellisena. Tällä

onkin selitettävissä se, miksi laajat työläisjoukot pitävät sitä suoranaista taistelua nykyisiä ammattiliittoja vastaan, jota „äkkijyrkät vasemmistolaiset" käyvät ulkoapäin, taisteluna heidän tärkeimpiä linnakkeitaan vastaan, joita he ovat vuosikymmeniä rakentaneet ja jotka „kommunistit" nyt haluavat hävittää. Ellei oteta tätä erikoisuutta huomioon, niin se merkitsee koko kommunistisen liikkeen turmioon saattamista Lännessä. Mutta tästä seuraa kaksi johtopäätöstä:

ensiksikin, että Lännessä ei voida valloittaa työväenluokan miljoonaisia joukkoja valtaamatta ammattiliittoja,

ja toiseksi, että ammattiliittoja ei voida valloittaa tekemättä työtä näiden ammattiliittojen sisällä ja lujittamatta vaikutustamme niissä.

Juuri siksi on kiinnitettävä erikoista huomiota tovereittemme työhön ammattiliitoissa.

Toistaiseksi riittäköön. Älkää moittiko minua suorasukaisuudesta ja jyrkkyydestä.

J. Stalin

28.II.25.

Julkaistaan ensi kertaa

KANSAINVÄLISESTÄ NAISTENPÄIVÄSTÄ

Yksikään suuri sorrettujen liike ihmiskunnan historiassa ei ole mennyt ilman työtätekevien naisten osallistumista siihen. Työtätekevät naiset, sorretuimmat kaikista sorretuista, eivät ole koskaan jääneet eivätkä ole voineet jäädä syrjään vapausliikkeen suuresta valtatiestä. Orjien vapausliike, kuten tunnettua, nosti esiin satoja ja tuhansia yleviä naismarttyyreitä ja sankarittaria. Maaorjien vapauttamiseksi taistelleiden riveissä nähtiin kymmeniä tuhansia raatajanaisia. Ei ole ihme, että työväenluokan vallankumousliike, tämä mahtavin kaikista sorrettujen joukkojen vapausliikkeistä, on saanut lippunsa alle miljoonia työkansan naisia.

Kansainvälinen naistenpäivä on työväenluokan vapausliikkeen voittamattomuuden osoitin ja sen suuren tulevaisuuden ennustaja.

Työtätekevät naiset, työläis- ja talonpoikaisnaiset, ovat työväenluokan mitä valtavin reservi. Tämä reservi käsittää runsaasti puolet väestöstä. Onko tämä naisreservi työväenluokan puolesta vai vastaan,— siitä riippuu proletaarisen liikkeen kohtalo, proletaarisen

vallankumouksen voitto tai tappio, proletaarisen vallan voitto tai tappio. Sentähden proletariaatin ja sen etujoukon, kommunistisen puolueen, ensimmäisenä tehtävänä on käydä päättäväistä taistelua naisten, työläis- ja talonpoikaisnaisten vapauttamiseksi porvariston vaikutusvallasta, työläis- ja talonpoikaisnaisten valistamiseksi poliittisesti ja heidän järjestämiseksi proletariaatin lipun alla.

Kansainvälinen naistenpäivä on yksi muoto työnarmeijan naisreservien valloittamiseksi proletariaatin puolelle.

Mutta työtätekevät naiset eivät ole ainoastaan reservi. He voivat ja heidän on tultava — työväenluokan toteuttaessa oikeaa politiikkaa — todelliseksi porvaristoa vastaan toimivaksi työväenluokan armeijaksi. Työkansan naisreservistä on taottava työläis- ja talonpoikaisnaisten armeija, joka toimii rinnan proletariaatin suurenmoisen armeijan kanssa, — se on työväenluokan toinen ja ratkaiseva tehtävä.

Kansainvälisen naistenpäivän pitää muodostua siksi keinoksi, jonka avulla työläis- ja talonpoikaisnaiset saadaan muutetuksi työväenluokan reservistä proletariaatin vapausliikkeen toimivaksi armeijaksi.

Eläköön Kansainvälinen naistenpäivä!

J. Stalin

„Pravda“ № 56,
maaliskuun 8 pnä 1925

VKP(b):n KESKUSKOMITEALTA KUOMINTANGIN TOIMEENPANEVALLE KESKUSKOMITEALLE

Venäjän Kommunistisen Puolueen Keskuskomitea suree yhdessä teidän kanssanne Kuomintangin [19] johtajan menetystä, miehen, joka järjesti Kiinan työläisten ja talonpoikien kansallisen vapaustaistelun Kiinan kansan vapauden ja riippumattomuuden puolesta, Kiinan valtion yhtenäisyyden ja itsenäisyyden puolesta.

Venäjän Kommunistisen Puolueen Keskuskomitea on varma siitä, että Sun Jat-senin suuri asia ei kuole Sun Jat-senin mukana, että Sun Jat-senin asia on elävä Kiinan työläisten ja talonpoikien sydämissä Kiinan kansan vihollisten kauhuksi.

Venäjän Kommunistisen Puolueen Keskuskomitea uskoo, että Kuomintang tulee kantamaan korkealla Sun Jat-senin lippua suuressa taistelussa imperialismista vapautumiseksi, että Kuomintangin onnistuu

viedä tämä lippu kunnialla täydelliseen voittoon imperialismista ja sen asiamiehistä Kiinassa.

Sun Jat-sen on kuollut,— eläköön Sun Jat-senin asia, eläkööt ja lujittukoot Sun Jat-senin ohjeet!

Venäjän Kommunistisen Puolueen
Keskuskomitean sihteeri

J. Stalin

Maaliskuun 13 pnä 1925.

„Pravda“ № 60,
maaliskuun 14 pnä 1925

KANSAINVÄLISESTÄ TILANTEESTA JA KOMMUNISTIPUOLUEIDEN TEHTÄVISTÄ

Niistä monista ilmiöistä, joilla on ratkaiseva merkitys kansainvälisen tilanteen alalla, tulee panna merkille seuraavat tärkeimmät tosiasiat:

1. Epäilemätöntä on, että pääoman on onnistunut vaivoin selviytyä sodanjälkeisen kriisin suosta. Valuutan vakaantuminen monissa kapitalistisissa maissa, maailman kaupan kasvu ja tuotannon laajentuminen eräissä maissa, pääoman, erikoisesti englantilais-amerikkalaisen pääoman, vienti ja pesiytyminen Euroopan ja Aasian maihin,—kaikki tämä puhuu pääoman menestyksistä „rakennustyössään". Kuten tunnettua, tämä „työ" käy englantilais-amerikkalaisen liittoutuman johdolla. Yhtenä tämän „työn" tärkeimmistä tuloksista on pidettävä Saksan niinsanottua „dawesoimista", s.o. siirtymistä sotilaallisen intervention menetelmästä finanssi-intervention menetelmään, Saksan finanssiorjuutuksen menetelmään.

2. Epäilemätöntä on myöskin se, että Euroopan keskustassa, Saksassa, on vallankumouksellisen nousun kausi jo päättynyt. Vallankumouksen nousukausi, jolloin liike kuohuu ja kohoaa yhä korkeammalle pai-

suen yli äyräittensä, mutta puolueen tunnukset jäävät jälkeen liikkeen kehityksestä, jolloin joukot särkevät laillisuuden puitteita ja rynnäköivät vanhaa järjestelmää luoden oma-aloitteisesti uutta oikeutta,—tämä kausi on Saksassa jo jäänyt taakse. Rynnäkön kaudesta Saksan työväenliike on astunut voimien kasaamisen kauteen, kauteen, jolloin muodostetaan ja koulutetaan proletaarista armeijaa kommunismin lipun alla. Tuskin tarvinnee todistella sitä, että tällä seikalla on erittäin suuri merkitys. Tämä on sanottava sitäkin suuremmalla varmuudella, jotta osattaisiin suunnistautua nopeasti uudessa tilanteessa ja aloittaa työ vallankumouksen valmistamiseksi uudella tavalla.

Sellaisia ovat tosiasiat, joilla on porvaristolle **myönteinen** merkitys, sillä ne puhuvat pääoman voimasta ja menestyksistä nykyhetkellä.

Mutta näiden tosiasioiden ohella on olemassa vielä joukko muita tosiasioita, joilla on kapitalismille **kielteinen** merkitys.

1. Epäilemätöntä on, että kapitalismin voimistumisen ohella kasvavat ristiriidat kapitalististen ryhmien välillä, on käynnissä kapitalismia heikentävien ja hajottavien voimien kasvu. Englannin ja Amerikan välinen taistelu naftasta, Kanadasta, menekkimarkkinoista j.n.e.; taistelu englantilais-amerikkalaisen liittoutuman ja Japanin välillä Idän markkinoista; Englannin ja Ranskan välinen taistelu vaikutusvallasta Euroopassa, ja vihdoin, taistelu orjuutetun Saksan ja hallitsevan Ententen välillä,—kaikki nämä ovat yleisesti tunnettuja tosiasioita, jotka puhuvat siitä, etteivät pääoman menestykset ole kestäviä, että kapita-

lismin „tervehtymisen" prosessissa piilee sen sisäisen heikkouden ja rappeutumisen edellytyksiä.

2. Kansallisen vapausliikkeen kasvu ja voimistuminen Intiassa, Kiinassa, Egyptissä, Indoneesiassa, Pohjois-Afrikassa j.n.e., mikä hajottaa kapitalismin selustaa. Kun imperialismin „tervehtyminen" vaatii vaikutusalueiden laajentamista siirtomaissa ja riippuvaisissa maissa, mutta näiden maiden taistelu imperialismia vastaan kieltämättä voimistuu, niin on selvää, etteivät imperialismin menestykset tällä alalla voi olla kestäviä.

3. Taistelu ammatillisen liikkeen yhtenäisyyden puolesta Euroopassa ja Amsterdamin ammattiliittoyhtymän kriisi[20]. Englannin ammattiliittojen taistelu yhtenäisyyden puolesta ammatillisessa liikkeessä, Neuvostoliiton ammattiliittojen antama kannatus tälle taistelulle, ammatillisen liikkeen yhtenäisyydestä käydyn taistelun muuttuminen taisteluksi Amsterdamin vastavallankumouksellista huipustoa vastaan (Oudégeest, Sassenbach, Jouhaux y.m.), joka pitää päämääränä ammattiliittojen kahtiajakamista,— kaikki nämä ovat tosiasioita, jotka puhuvat siitä, että Amsterdamin yhtymää jäytää syvä kriisi. Mutta mitä on Amsterdamin kriisi? Se on porvarillisen vallan heikkoutta, sillä Amsterdamin ammattiliittobyrokratia on tämän vallan osa ja tuki.

4. Neuvostoliiton, taloudellinen kasvu. Epäilemätöntä on, että porvarillisten töhertäjien juorut siitä, etteivät Neuvostot kykene järjestämään teollisuutta, ovat romahtaneet täydellisesti. Epäilemätöntä on, että Neuvostoliiton teollisuus on uudestisyntynyt ja lujittunut intervention ja saarron jälkeen kuluneiden

kahden vuoden aikana. Epäilemätöntä on, että työläisten taloudellinen asema ja kulttuuritaso on tänä aikana noussut tuntuvasti. Epäilemätöntä on, että tätä parannusta tulee jatkumaan edelleen. Kaikilla näillä seikoilla on nyt ratkaiseva merkitys kapitalististen maiden työläisten vallankumouksellistumiselle. Mielestäni eivät Lännen työläiset ole koskaan ennen seuranneet niin suurella mielenkiinnolla Venäjän asioita kuin nyt. Miksi? Siksi, että heidän korviinsa kantautuu huhuja Neuvostomaan työläisten **uusista oloista** työläisvaltiossa, jota nimitetään Neuvostoliitoksi, ja heidän tekee mieli tarkastaa näiden huhujen todenperäisyys. Se tosiasia, että Euroopasta saapuu Venäjälle kymmeniä ja satoja työläisiä suuntaeroon katsomatta ja että he tutkivat joka sopen,— tämä tosiasia on eittämättömänä osoituksena siitä, että mielenkiinto Venäjään tulee kasvamaan kuukausi kuukaudelta Lännen työläisten keskuudessa. Epäilemätöntä on, että nämä toivioretket Venäjälle tulevat yhä laajenemaan. Ja kun he pääsevät varmuuteen siitä, että jokainen askel teollisuuden kehityksessä Venäjällä merkitsee samalla askelta työläisten aseman parantumiseen eikä sen huonontumiseen, kuten kapitalistisissa maissa on tavallista, niin he alkavat käsittää, että heidänkin, Lännen työläisten, on jo aika perustaa oma työläisvaltio kotimaassaan. Juuri sen vuoksi yksistään Neuvostovaltion olemassaolokin merkitsee kuolemanvaaraa imperialismille. Juuri siksi mitkään imperialismin menestykset eivät voi olla kestäviä, niin kauan kun Neuvostovaltio on olemassa ja kehittyy.

Tällaisia ovat ne tosiasiat, jotka ovat merkitykseltään **kielteisiä** porvaristolle, sillä ne puhuvat val-

lankumouksellisen liikkeen voimasta ja sen todennäköisistä menestyksistä lähimmässä tulevaisuudessa.

Näiden vastakkaisten tendenssien, kielteisten ja myönteisten tendenssien, välinen taistelu onkin nykyisen kansainvälisen tilanteen pohjana ja sisältönä.

Tässä vastakohtien välisessä taistelussa kasvoi ja lakastui niinsanottu pasifismi, ehtimättä kukkia ja tekemättä sen paremmin „aikakautta", „vaihetta" kuin „ajanjaksoakaan". Se ei täyttänyt sovittelijain toiveita eikä vastavallankumouksellisten olettamuksia.

Tässä samassa taistelussa joutuivat häviöön Poincarèn ja Hughesin, Macdonaldin ja Herriotin „mainehikkaat" nimet.

Mitkä näistä tendensseistä pääsevät voitolle, myönteiset vaiko kielteiset?

Varmaa on, että **ajanoloon** pääsevät voitolle kapitalismille kielteiset ja vallankumoukselle myönteiset tendenssit, sillä imperialismi ei kykene ratkaisemaan ristiriitoja, jotka jäytävät sitä, sillä se pystyy vain väliaikaisesti parantamaan niitä, jotta ne puhkeaisivat ja purkautuisivat sitten uudelleen entistä suuremmalla hävitysvoimalla. Mutta varmaa on myöskin se, että **tällä** hetkellä ovat voiton puolella kapitalismille myönteiset, sille edulliset tendenssit.

Siinä on nykyisen kansainvälisen tilanteen erikoisuus.

Tuloksena meillä on Euroopassa ja Amerikassa eräänlainen hiljaisuuden vaihe, jota „rikkoo" kansallisvallankumouksellinen liike siirtomaissa ja jota „synkistää" Neuvostoliiton olemassaolo, sen kehitys ja voimistuminen.

Porvaristolle se merkitsee **hengähdystaukoa**. voimistettua pääoman vientiä, jatkuvaa rikastumista, sorron ja riiston kiristämistä siirtomaissa, painostuksen voimistamista Neuvostoliittoa kohtaan, vastavallankumouksen kaikkien voimien keskittämistä englantilais-amerikkalaisen pääoman ympärille.

Kapitalistimaiden proletariaatille se merkitsee sellaisen voimien kasaamiskauden koittamista, jolloin muodostetaan ja koulutetaan proletaarisia armeijoita kommunismin lipun alla sen vainojärjestelmän oloissa, joka vuorottelee „vapauksien" järjestelmän kanssa.

Siirtomaille se merkitsee taistelun voimistumista kansallisuussortoa ja riistoa vastaan, voimistettua taistelua imperialismista vapautumiseksi.

Neuvostoliitolle se merkitsee kaikkien voimien jännittämistä teollisuuden edelleen kehittämiseksi, maan puolustuskunnon voimistamiseksi, kaikkien maiden vallankumouksellisten voimien keskittämiseksi imperialismia vastaan.

Tästä johtuvat kommunististen puolueiden tehtävät:

1. On käytettävä täydellisesti hyväksi kaikkia ja kaikenlaisia ristiriitoja porvariston leirissä sen voimien hajoittamiseksi ja heikentämiseksi, proletariaatin asemien lujittamiseksi.

2. On viitoitettava konkreettiset muodot ja keinot edistyneempien maiden työväenluokan lähentämiseksi siirtomaiden ja riippuvaisten maiden kansalliseen vallankumoukselliseen liikkeeseen, tarkoituksella tukea kaikin tavoin tätä liikettä yhteistä vihollista, imperialismia vastaan.

3. On saatava liikkeelle ja vietävä loppuun taistelu yhtenäisyydestä ammatillisessa liikkeessä muistaen, että se on varmin keino työväenluokan miljoonaisten joukkojen puolelleen voittamiseksi. Sillä proletariaatin miljoonajoukkoja ei voida voittaa puolelleen valloittamatta ammattiliittoja, ja ammattiliittoja ei voida valloittaa muuten kuin tekemällä niissä työtä ja voittamalla niissä kuukausi kuukaudelta, vuosi vuodelta työläisjoukkojen luottamusta. Ilman sitä on turhaa ajatellakaan proletariaatin diktatuurin pystyttämistä.

4. On viitoitettava konkreettiset muodot ja keinot työväenluokan lähentämiseksi pientalonpoikaiston kanssa, jota porvarillisen valtion byrokraattinen virkakoneisto ja kaikkivoipaisten trustien ryöväribinnat painavat, muistaen, että proletariaatin diktatuuria kohti kulkevalle puolueelle taistelu pientalonpoikaiston puolelleen voittamisesta on päiväjärjestyksessä oleva tehtävä.

5. On tuettava Neuvostovaltaa ja tehtävä tyhjäksi Neuvostoliittoa vastaan tähdätyt imperialismin interventiopuuhat, muistaen, että Neuvostoliitto on kaikkien maiden vallankumousliikkeen tuki ja turva, että Neuvostoliiton säilyminen ja voimistuminen merkitsee työväenluokan voiton jouduttamista maailman porvaristosta.

„Pravda“ № 66,
maaliskuun 22 pnä 1925.
Allekirjoitus: J. Stalin

TSHEKKOSLOVAKIAN KOMMUNISTISESTA PUOLUEESTA

Puhe Kominternin Toimeenpanevan Komitean Tshekkoslovakian valiokunnassa[21] *maaliskuun 27 pnä 1925*

Toverit! Jos jätämme syrjään eräät erilliset ja henkilölliset seikat, joita eräät toverit ovat asiaan sekottaneet, niin Tshekkoslovakian kommunistisessa puolueessa ilmenneet erimielisyydet voitaisiin sisällyttää seuraaviin 9 kysymykseen:

1) Onko Tshekkoslovakian kommunistisessa puolueessa kriisi?

2) Mikä on kriisin perussyy?

3) Minkälainen on tämän kriisin luonne, t.s. mistä käsin uhkaa vaara, vasemmalta vaiko oikealta?

4) Kumpi näistä vaaroista — vasemmisto- vaiko oikeistovaara — on vaarallisempi?

5) Miksi oikealta uhkaava vaara on realisempi vaara?

6) Miten on taisteltava oikeistovaaraa vastaan, että taistelun tuloksena olisi oikea bolshevisoituminen ja oikea ulospääsy kriisistä?

7) Mikä on lähin tehtävä Tshekkoslovakian kommunistisen puolueen bolshevisoimisessa?

8) Kominternin oikeuksista sen kansallisiin jaostoihin nähden.

9) Tov. Kreibichistä ja kahtiajakautumisen uhkasta. Onko Tshekkoslovakian kommunistisessa puolueessa kriisi? On kyllä. Kumpikin puoli myöntää sen. Siitä ei ole erimielisyyttä niiden välillä. Tov. Shmeral meni pitemmälle sanoen, että kriisi on syvempi kuin mitä eräät toverit tavallisesti luulevat.

Mikä on kriisin perussyy? Tov. Shmeral on aivan oikeassa väittäessään, että kriisin pääsyynä ovat ne vaikeudet, joita vallankumouksellisesta nousukaudesta hiljaisuuden kauteen siirtyminen on aiheuttanut. Siirtymisvaihe, joka vaatii uutta suuntautumista, synnyttää puolueessa tavallisesti jonkinlaisen kriisin. Niin on nyt asianlaita Tshekkoslovakiassakin.

Minkälainen on tämän kriisin luonne ja mistä vaara uhkaa, vasemmalta vaiko oikealta? Tässäkin tov. Shmeral on oikeassa sanoessaan, että vaara uhkaa kummaltakin taholta — sekä vasemmalta että oikealta. On vaara, että yliarvioidaan osittaisvaatimusten merkitystä perusvaatimusten vahingoksi, että yliarvioidaan parlamenttitoiminnan merkitystä ja työtä ammattiliitoissa. Tämä on oikeistovaara, sillä se vie porvaristoon mukautumiseen. Toisaalta on olemassa vaara, että väheksytään osittaisvaatimuksia, parlamenttitoimintaa, työtä ammattiliitoissa y.m. Se on vasemmistovaara, sillä se johtaa joukoista irtautumiseen ja lahkolaisuuteen. Tov. Shmeralin halu ottaa keskusta-asenne tässä kahden vastakkaisen syrjäpoikkeaman välisessä taistelussa on aivan ymmärrettävä pyrkimys. Ikävä vain, ettei hän ole onnistunut pysymään tällä kannallaan ja että hän on lähtenyt laahustamaan oikeistolaisten perässä.

Kumpi näistä vaaroista on vakavampi, vasemmistovaara vaiko oikeistovaara? Mielestäni tov. Shmeral ei ole tehnyt tätä kysymystä itselleen täysin selväksi. Hän suuntaa arvostelunsa etupäässä vasemmistolaisia vastaan luullen päävaaran uhkaavan siltä taholta. Tosiasiat kuitenkin osoittavat, että päävaara uhkaa oikealta eikä vasemmalta. Tov. Shmeral ei ole ymmärtänyt sitä, ja se on hänen ensimmäinen virheensä. Miksi oikealta uhkaava vaara on pahin vaara tällä hetkellä? Kolmesta syystä.

Ensiksikin. Siirtyminen nousukaudesta hiljaisuuden kauteen jo sellaisenaan, luonteensa mukaisesti, lisää oikealta uhkaavan vaaran mahdollisuuksia. Kun nousukausi synnyttää vallankumouksellisia harhaluuloja tehden päävaaraksi vasemmistovaaran, niin hiljaisuus päinvastoin synnyttää sosialidemokraattisia, reformistisia harhaluuloja luoden oikeistovaaran päävaaraksi. Vuonna 1920, työväenliikkeen ollessa nousuvaiheessa, Lenin kirjoitti kirjasensa „„Vasemmistolaisuus" lastentautina". Miksi Lenin kirjoitti juuri tuon kirjasen? Siksi, että vasemmistovaara oli silloin pahimpana vaarana. Luulen, että jos Lenin olisi elossa, niin hän kirjoittaisi nyt uuden kirjasen „Oikeistolaisuudesta vanhuudentautina", sillä nyt hiljaisuuden kaudella, jolloin sovittelun harhat tulevat kasvamaan, on oikeistovaara pahin vaara.

Toiseksi. Tshekkoslovakian kommunistisessa puolueessa on vähintään 70 prosenttia kaikista jäsenistä entisiä sosialidemokraatteja, kuten tov. Shmeral selosti. Tuskin tarvinnee todistella sitä, että tällaisessa puolueessa sosialidemokraattiset jälkisairaudet eivät ole ainoastaan mahdollisia, vaan väistämättömiäkin. Sano-

mattakin on selvää, että tämä seikka ei voi olla lisäämättä oikealta uhkaavaa vaaraa.

Kolmanneksi. Tshekkoslovakian valtio on tshekkien kansallisen voiton tuloksena syntynyt valtio. Tshekit ovat jo saaneet kansallisen valtionsa vallitsevana kansakuntana, työläisten elämä siellä on toistaiseksi kohtalaisen hyvää: ei ole työttömyyttä, kansallisen valtion aatteeseen hurmaantuminen on aivan ilmeistä. Kaikki tämä ei voi olla synnyttämättä harhaluuloja kansallisesta sovinnosta eri luokkien välillä Tshekkoslovakiassa. Sanomattakin on selvää, että tämä seikka puolestaan synnyttää ja lisää oikealta uhkaavaa vaaraa. Siitä myös on löydettävissä syy siihen, miksi jakautuminen oikeistolaisten ja vasemmistolaisten välillä tapahtui kansallista linjaa, miksi slovakit ja saksalaiset (sorretut kansallisuudet) osoittautuivat olevan vasemmalla sivustalla ja tshekit päinvastaisella sivustalla. Tov. Shmeral puhui tällaisen jakautumisen vaarallisuudesta. Se on tietysti totta. Mutta totta on myöskin se, että sellainen jako on täysin ymmärrettävä, jos otamme huomioon edellämainitut Tshekkoslovakian valtion kansalliset erikoisuudet ja tshekkien hallitsevan aseman siinä.

Tällaiset ovat ne perussyyt, mitkä tekevät oikeistovaaran Tshekkoslovakian kommunistisessa puolueessa erittäin vakavaksi vaaraksi.

Kuinka on käytävä taistelua oikeistovaaraa vastaan Tshekkoslovakian kommunistisessa puolueessa? Tämä kysymys vie meidät itse erimielisyyksien olemukseen. Tuntuisi siltä, että tätä vaaraa vastaan olisi käytävä mitä päättävintä ja armottominta taistelua. Mutta tshekkiläisillä kommunisteilla on käynyt päinvastoin.

Taisteleeko tov. Shmeral oikeistovaaraa vastaan? Kyllä, taistelee. Mutta hän taistelee sillä tavoin, että oikeistolaisten hävittämisen asemesta hänellä syntyy lopputuloksena oikeistolaisten suosimista, tukemista, heidän suojaamistaan vasemmistolaisten iskuilta. Tämä tuntuu hieman oudolta, toverit, mutta niin asia kuitenkin on. Se on tov. Shmeralin toinen ja perusvirhe.

Päätelkää itse.

1. Tosiasia on, että on olemassa trotskilaisuutta kannattava tov. Kreibichin kirjoitus. Tosiasia on, että tuo asiakirja tunnetaan puoluepiireissäkin ja että se käy kädestä käteen. Tuo asiakirja olisi pitänyt vetää esiin ja lyödä sen kirjoittaja, lyödä aatteellisesti, työläisten silmissä, jotta puolueelle olisi voitu antaa mahdollisuus päästä selville trotskilaisuuden vaarallisuudesta ja kasvattaa kaadereita bolshevismin hengessä. Sillä mitä muuta on trotskilaisuus, ellei oikeistosiipi kommunismissa, ellei oikealta uhkaava vaara? Miten tov. Shmeral menetteli tässä tapauksessa? Sensijaan, että olisi saattanut kysymyksen tov. Kreibichin trotskilaisesta kannasta koko puolueen tietoon, hän otti ja hämäsi koko asian, painoi sen villasella, vei sen puolueen kulissien taa ja siellä „ratkaisi“ sen kaikessa hiljaisuudessa tavallisten „väärinkäsitysten“ ratkaisemisen järjestyksessä. Se oli eduksi trotskilaisuudelle ja tov. Kreibichille. Puolueelle se koitui vahingoksi. Oikeistolaisia vastaan käytävän taistelun asemesta syntyikin oikeistolaisten suojaamista.

2. Tunnettua on, että kolmen ammattiliiton — kuljetustyöläisten, puunjalostusteollisuuden ja rakennustyöläisten liiton — eräät johtomiehet ovat julkais-

seet tunnetun asiakirjan, jossa vaaditaan ammattiliitoille täyttä riippumattomuutta puolueesta. Tunnettua on, että tämä asiakirja todistaa Tshekkoslovakian ammattiliittojen sisällä olevan melkoisesti oikeistoaineksia. Tämä asiakirja olisi pitänyt käsitellä koko puolueen edessä ja varottaa puoluetta vaarasta, että ammattiliitot voivat irtautua siitä. Miten tov. Shmeral menetteli tässä tapauksessa? Hän otti ja hämäsi tämänkin kysymyksen poistaen tuon asiakirjan liikkeestä ja peittäen sillä tavoin sen puoluejoukkojen silmiltä. Ja niin jäivät oikeistolaiset ehjiksi ja „puolueen arvovalta“ tuli tyydytetyksi. Ja tätä sanotaan taisteluksi oikeistolaisia vastaan!

3. Tunnettua on, että parlamentin kommunistisessa edustajaryhmässä on oikeistoaineksia. Tunnettua on, että nämä ainekset tempautuvat vähän väliä pois puolueen johdon alta yrittäen asettua puolueen Keskuskomiteaa vastaan. Taistelu näitä aineksia vastaan on tuiki tärkeä välttämättömyys, erikoisesti nyt, erikoisesti nykyisissä hiljaisuuden oloissa. Miten tov. Shmeral taistelee tätä vaaraa vastaan? Sensijaan, että paljastaisi kommunistisen parlamenttiryhmän oikeistoainekset, hän ottaa heidät suojelukseensa ja pelastaa heidät venyvällä päätöslauselmalla puoluejohdon tunnustamisesta, mikä hyväksyttiin kulissien takana käydyn sisäisen taistelun seurauksena, puolueen olemassaolon neljäntenä vuonna. Tulos oli taaskin sama: oikeistolaiset voittivat, puolue jäi tappiolle.

4. Ja lopuksi Bubnikin juttu. Minun on sanottava, toverit, ettei hiljaisuuden kausi ole kaikenlaisten esiintymisten puuttumisen kautta. Hiljaisuuden kausi on proletaaristen armeijoiden muodostamis- ja koulutus-

kautta, niiden vallankumoukseen valmistamisen kautta. Mutta proletaarisia armeijoita voidaan kouluttaa vain esiintymisten kulussa. Tshekkoslovakiassa viime aikana alkanut elinkustannusten nousu on yksi edullisia ehtoja näitä esiintymisiä varten. Tunnettua on, että Tshekkoslovakian kommunistinen puolue käytti tilaisuutta hyväkseen ja järjesti hiljattain useita mielenosoituksia elinkustannusten kallistumisen johdosta. Tunnettua on, että oikeistokommunisti Bubnik, joka on nyttemmin erotettu puolueesta, käytti myös tilaisuutta hyväkseen ja yritti tehdä tyhjäksi työläisten esiintymisen, antaen puolueelle iskun selkään. Mitä tov. Shmeral teki varjellakseen puoluetta oikeistolaisten selustaiskuilta? Sensijaan, että olisi käyttänyt Bubnikin „tapausta“ hyväkseen ja olisi armotta paljastanut puolueelle tämän asian valossa koko oikeistolaisten ryhmän, tov. Shmeral supisti oikeistolaisia koskevan periaatteellisen kysymyksen Bubnikia koskevaksi yksityiseksi asiaksi, vaikka koko maailma tietää, ettei Bubnik ole yksin, että hänellä on kannattajia sekä ammattiliitoissa, parlamentin kommunistisessa edustajaryhmässä että lehdistössä. Pienellä uhrauksella (Bubnikin erottamisella) hän pelasti oikeistoryhmän tuholta Tshekkoslovakian kommunistisen puolueen perusetujen vahingoksi. Ja tätä tov. Shmeral nimittää taistelutaktiikaksi oikeistolaisia vastaan!

Tov. Shmeral nimittää tätä taktiikkaa „hienoksi“, „hienotunteiseksi“ taktiikaksi. Mahdollisesti tämä taktiikka on todella hienoa, mutta siitä, ettei sillä ole mitään yhteistä bolshevistisen taktiikan kanssa, joka edellyttää leppymätöntä taistelua oikeistolaisia vastaan,—siitä ei voi olla epäilystä. Tov. Shmeral unoh-

taa venäläisen sananlaskun: „ohuesta paikasta repeää". Hän on unohtanut sen, ettei hienous voi varjella romahdukselta. Niin sitten kävikin, kuten tunnettua, sillä tämä „hieno" taktiikka oikeistolaisia kohtaan repesi ja romahti heti ensimmäisessä koetuksessa, jolloin tällä taktiikalla ruokittu Bubnikin ryhmä oli vähällä tehdä tyhjäksi tshekkiläisen proletariaatin äskeisen esiintymisen. Oikeistolaisten voimistuminen ja Bubnikin petturuus — se on tulos tov. Shmeralin „hienosta" taktiikasta. Siksi olenkin sitä mieltä, että tov. Shmeralin „hieno" taktiikka on oikeistolaisten pelastamisen taktiikkaa, kriisin syventämisen taktiikkaa, taktiikkaa, joka voi viedä puolueen turmioon.

Miksi vanha sosialidemokratia vallankumouksellisena puolueena tuhoutui? Muun muassa siksi, että Kautsky ja kumpp. soveltivat todellisuudessa „hienoa" oikeistolaisten suojaamisen ja pelastamisen taktiikkaa, „hienotunteista" „yhtenäisyyden ja rauhan" taktiikkaa Ed. Bernsteinin ja kumpp. suhteen. Mikä siitä oli seurauksena? Seurauksena oli se, että kriitillisellä hetkellä, juuri sodan edellä, oikeistososialidemokraatit kavalsivat työväen asian, „ortodoksit" joutuivat oikeistolaisten vangeiksi ja sosialidemokratia kokonaisuudessaan osoittautui olevan „elävä ruumis". Pelkään, että kommunistiselle puolueelle Tshekkoslovakiassa voi ajan mittaan käydä samoin, jos te ette ota nopeasti ja päättäväisesti tov. Shmeralin „hienon" taktiikan tilalle bolshevistista armottoman taistelun taktiikkaa oikeistolaisia ryhmittymiä vastaan kommunistisessa liikkeessä. Tällä en suinkaan halua asettaa tov. Shmeralia samalle laudalle sosialidemokraattien kanssa. En missään nimessä. Hän on epäilemättä

kommunisti ja mahdollisesti mainiokin kommunisti. Mutta minä haluan sanoa, että ellei hän luovu „hienosta“ taktiikastaan, niin hän luisuu väistämättömästi sosialidemokratiaan.

Mikä on Tshekkoslovakian kommunistisen puolueen lähin tehtävä?

Sen lähimpänä tehtävänä on se, että taistellen „ultravasemmistolaisia“ syrjäpoikkeamia vastaan on ryhdyttävä päättäväiseen taisteluun oikealta uhkaavaa vaaraa vastaan, päämääränä oikeistolaisten täydellinen eristäminen ja heidän lopullinen murskaaminen. Puolueen kaikkien todella vallankumouksellisten ainesten yhdistäminen oikeistolaisten ryhmittymien täydellistä hävittämistä varten — sellainen on puolueen tehtävä, sellainen on ulospääsy kriisistä. Ilman sitä on turhaa ajatellakaan Tshekkoslovakian kommunistisen puolueen bolshevisoimista.

Tämä ei tietenkään merkitse vielä sitä, että kaikki ja kaikenlaiset oikeistolaiset olisi ehdottomasti erotettava. Erottaminen ei ole ratkaiseva keino taistelussa oikeistolaisia vastaan. Pääasia on se, että periaatteellisen taistelun kulussa oikeistoryhmittymät lyödään aatteellisesti ja moraalisesti, vetäen puolueen laajat jäsenjoukot mukaan tähän taisteluun. Tämä on eräs pääasia ja eräs tärkeä keino puolueen kasvattamiseksi bolshevismin hengessä. Erottamisen pitää olla luonnollisena seuraamuksena vastustajan aatteellisesta murskaamisesta, jos erottaminen on todella välttämätöntä. Tässä suhteessa vasemmistolaiset tekivät Tshekkoslovakiassa suuren virheen pitäen liikaa kiirettä Bubnikin erottamisessa. Sen sijaan, että olisivat käyttäneet Bubnikin „tapausta“ loppuun asti ja

sitoneet sen oikeistolaisten periaatteelliseen kantaan suhteessa joukkoesiintymisiin ja paljastaneet heidän todelliset kasvonsa, he kiiruhtivat erottamaan hänet, katkaisten siten itseltään kaikki tiet pitemmälle menevään hyökkäykseen oikeistolaisia vastaan tällä pohjalla.

Mitä tulee Kominternin oikeuksiin ja sen puuttumiseen kansallisten puolueiden asioihin, niin minä olen jyrkästi eri mieltä niiden eräiden tovereiden kanssa, jotka esittivät näiden oikeuksien supistamista. He haluavat sitä, että Komintern muuttuisi tähtien yläpuolella olevaksi järjestöksi, joka seuraisi välinpitämättömänä, mitä eri puolueissa tapahtuu, ja rekisteröisi kärsivällisesti tapahtumia. Ei, toverit, Komintern ei voi tulla tähtien yläpuolella olevaksi järjestöksi. Komintern on proletariaatin taistelujärjestö, se on sydänjuuriltaan sidottu työväenliikkeeseen eikä se voi olla puuttumatta eri puolueiden asioihin tukien vallankumouksellisia aineksia ja taistellen niiden vastustajia vastaan. Tietysti puolueilla on oma sisäinen autonomiansa, puolueiden edustajakokouksien pitää olla vapaita ja keskuskomiteat on valittava edustajakokouksissa. Mutta jos tästä tehdään sellainen johtopäätös, että Kominternilta kielletään johtamisoikeus ja siis myöskin puuttumisoikeus, — se merkitsee toimimista kommunismin vihollisten hyväksi.

Ja lopuksi tov. Kreibichistä. Mielestäni koko hänen puheensa tarkoituksena oli peloitella joitakuita kahtiajaon uhkalla. Älkää koskeko Brünnin oikeistolaisiin, sanoi hän, muutoin käy huonosti, älkää taistelko heitä vastaan, muutoin tulee kahtiajakautuminen. Mikäs siinä, katsotaan. Älköön tov. Kreibich vaan

peloitelko meitä, ei hän kuitenkaan saa meitä pelästymään. Hän ei voi olla tietämättä sitä, että me olemme olleet tulessa ennenkin ja ettei meikäläisiä voida pelästyttää kahtiajaolla uhkailemalla. Ja jos hän saa päähänsä siirtyä uhkauksista tekoihin, niin rohkenen vakuuttaa hänelle, että siitä joutuu kärsimään vain hän eikä kukaan muu.

Teen yhteenvedon. Puolueessa on kriisi. Kriisin syyt ovat selvät. Päävaara uhkaa oikealta. Tehtävänä on päättäväinen ja leppymätön taistelu tätä vaaraa vastaan. Puolueen kaikkien vallankumouksellisten ainesten yhdistäminen oikeistolaisten lyömiseksi täydellisesti — siinä on ulospääsy kriisistä.

Hiljaisuuden kausi on käytettävä hyväksi puolueen lujittamiseksi, sen bolshevisoimiseksi ja saatava se sellaiseen kuntoon, että se olisi „aina valmiina“ kaikkien mahdollisten „selkkautumisten“ varalta, sillä „ei tiedetä päivää, ei hetkeä“, jolloin „ylkä saapuu“ ja avaa tien uuteen vallankumoukselliseen nousuun.

„Pravda“ № 72,
maaliskuun 29 pnä 1925

KANSALLISUUSKYSYMYKSESTÄ JUGOSLAVIASSA

Puhe Kominternin Toimeenpanevan Komitean Jugoslavian valiokunnassa maaliskuun 30 pnä 1925

Toverit! Luulen, ettei Semitsh ole tehnyt itselleen täysin selväksi sitä, mikä bolshevikeilla on ydinajatus kansallisuuskysymyksen asettelussa. Bolshevikit eivät ole koskaan erottaneet kansallisuuskysymystä vallankumouksen yleiskysymyksestä, ei ennen Lokakuuta eikä Lokakuun jälkeen. Ydinajatuksena kansallisuuskysymyksen bolshevistisessa asettelussa on se, että bolshevikit ovat aina käsitelleet kansallisuuskysymystä eroittamattomassa yhteydessä vallankumouksen perspektiiveihin.

Semitsh siteerasi Leniniä sanoen Leninin olleen sillä kannalla, että vissi kansallisuuskysymyksen ratkaisu pitää varmistaa perustuslakiin. Tällä hän, Semitsh, halusi nähtävästi sanoa, että Lenin muka piti kansallisuuskysymystä perustuslakikysymyksenä, t.s. ei vallankumouksen kysymyksenä, vaan reformikysymyksenä. Se on aivan väärin. Leniniä eivät koskaan vaivanneet eivätkä voineet vaivata perustuslailliset harhat. Tarvitsee vain selailla hänen teoksiaan tullakseen vakuuttuneeksi siitä. Kun Lenin puhui perustus-

laista, ei hän tarkoittanut sillä kansallisuuskysymyksen ratkaisemista perustuslaillista tietä, vaan vallankumouksen tietä, s.o. hän piti perustuslakia vallankumouksen voiton tuloksena. Meillä Neuvostoliitossa myöskin on Perustuslaki, ja se heijastaa kansallisuuskysymyksen vissiä ratkaisua. Mutta tämä Perustuslaki ei ole tullut maailmaan porvariston kanssa tehtyjen kauppojen tuloksena, vaan voitokkaan vallankumouksen tuloksena.

Edelleen Semitsh vetoaa Stalinin tunnettuun kirjaseen kansallisuuskysymyksestä, joka on kirjoitettu vuonna 1912[22], yrittäen löytää siitä edes välillisen vahvistuksen, joka todistaisi hänen olevan oikeassa. Mutta tämä vetoaminen osoittautui tuloksettomaksi, sillä hän ei löytänyt eikä voikaan löytää siitä edes etäistä viittausta, sitaatista puhumattakaan, joka edes jossain määrin puolustaisi hänen „perustuslaillista" kantaansa suhteessa kansallisuuskysymykseen. Tämän todisteeksi voisin palauttaa Semitshin mieleen sen tunnetun kohdan Stalinin kirjasesta, jossa kansallisuuskysymyksen ratkaisemisen itävaltalaisen (perustuslaillisen) menetelmän vastakohdaksi asetetaan sen ratkaisemisen venäläisten marxilaisten (vallankumouksellinen) menetelmä.

Se kuuluu näin:

„Itävaltalaiset aikovat toteuttaa „kansallisuuksien vapauden" pienten reformien avulla, hitain askelin. Ehdottaessaan kansallista kulttuuriautonomiaa käytännöllisenä toimenpiteenä he eivät ollenkaan odota perinpohjaista muutosta, demokraattista vapausliikettä, jota heillä ei ole näköpiirissä. Venäjän marxilaiset sitävastoin sitovat kysymyksen „kansallisuuksien vapaudesta" todennäköiseen perinpohjaiseen muutokseen, demokraattiseen vapausliikkeeseen,

sillä heillä ei ole perusteita odottaa reformeja. Ja tämä muuttaa oleellisesti asian kansakuntain todennäköiseen kohtaloon nähden Venäjällä".

Lienee selvä.

Ja tämä ei ole vain Stalinin yksityinen katsantokanta, vaan venäläisten marxilaisten yhteinen kanta, jotka ovat aina käsitelleet ja käsittelevät kansallisuuskysymystä kiinteässä yhteydessä yleiseen kysymykseen vallankumouksesta.

Liioittelematta voidaan sanoa, että kansallisuuskysymyksen asettamisessa Venäjän marxilaisuuden historiassa on ollut kaksi vaihetta: ensimmäinen, s.o. Lokakuun edellinen vaihe, ja toinen, s.o. Lokakuun vaihe. Ensimmäisessä vaiheessa kansallisuuskysymystä pidettiin porvarillis-demokraattisen vallankumouksen yleisen kysymyksen osana, t.s. proletariaatin ja talonpoikaiston diktatuurin osakysymyksenä. Toisessa vaiheessa, jolloin kansallisuuskysymys laajeni ja muuttui siirtomaakysymykseksi, jolloin kansallisuuskysymys muuttui valtioiden sisäisestä kysymyksestä yleismaailmalliseksi kysymykseksi, — kansallisuuskysymystä pidetään jo proletaarisen vallankumouksen yleiskysymyksen osana, proletariaatin diktatuurin osakysymyksenä. Molemmissa tapauksissa, kuten näette, on kysymykseen suhtautuminen ollut tiukasti vallankumouksellinen.

Mielestäni ei Semitsh ole vielä tehnyt itselleen täysin selväksi kaikkea tätä. Tästä johtuu hänen yrityksensä alentaa kansallisuuskysymys perustuslailliselle pohjalle, s.o. pitää sitä reformikysymyksenä.

Tästä virheestä johtuu hänen toinen virheensä, se, että hän ei halua pitää kansallisuuskysymystä olemuk-

seltaan talonpoikaiskysymyksenä. Ei agraarikysymyksenä, vaan talonpoikaiskysymyksenä, sillä ne ovat kaksi eri asiaa. Aivan oikein on, ettei kansallisuuskysymystä saa samaistaa talonpoikaiskysymyksen kanssa, sillä talonpoikaiskysymysten lisäksi kansallisuuskysymys sisältää vielä kansallisen kulttuurin, kansallisen valtioelämän y.m. kysymykset. Mutta epäilemätöntä on myöskin se, että kansallisuuskysymyksen perustan, sen sisäisen olemuksen muodostaa kuitenkin talonpoikaiskysymys. Täten juuri onkin selitettävissä, että talonpoikaisto muodostaa kansallisuusliikkeen perusarmeijan, että ilman talonpoikaisarmeijaa ei yleensä ole eikä voi olla suurta kansallisuusliikettä. Juuri tätä tarkoitetaankin, kun sanotaan, että kansallisuuskysymys on **olemukseltaan** talonpoikaiskysymys. Minusta tuntuu siltä, että Semitshin haluttomuudessa tämän määritelmän hyväksymiseen piilee kansallisuusliikkeen sisäisen voiman väheksyminen sekä kansallisuusliikkeen syvästi kansanomaisen, syvästi vallankumouksellisen luonteen ymmärtämättömyys. Tämä ymmärtämättömyys ja tämä väheksyminen ovat suurena vaarana, sillä käytännössä ne merkitsevät sen sisäisen potentiaalisen voiman väheksymistä, mikä on, sanokaamme, kroaattien liikkeessä kansallisen vapautensa puolesta, joka väheksyminen uhkaa aiheuttaa vakavia selkkautumisia koko Jugoslavian kommunistiselle puolueelle.

Siinä on Semitshin toinen virhe.

Ehdottomasti virheellisenä on pidettävä myöskin Semitshin yritystä käsitellä kansallisuuskysymystä Jugoslaviassa irrallaan kansainvälisestä tilanteesta ja Euroopan todennäköisistä perspektiiveistä. Ottaen

lähtökohdaksi sen, ettei kroaattien eikä sloveenien keskuudessa tällä hetkellä ole vakavampaa kansan liikettä riippumattomuuden puolesta, Semitsh tulee siihen johtopäätökseen, että kysymys kansakuntien eroamisoikeudesta on akateeminen, joka tapauksessa ei ajankohtainen kysymys. Se on tietysti väärin. Vaikkapa vielä myönnettäisiin, ettei tämä kysymys ole tällä hetkellä ajankohtainen, niin se voi muodostua täysin ajankohtaiseksi, **jos alkaa sota** tahi kun se alkaa, **jos Euroopassa tapahtuu vallankumous** tahi kun se tapahtuu. Ja se, että sota alkaa väistämättä ja että ne siellä joutuvat ehdottomasti tappeluun keskenään, siitä ei voi olla epäilystä, kun ottaa huomioon imperialismin luonteen ja kehityksen.

Vuonna 1912, jolloin me, venäläiset marxilaiset, hahmottelimme kansallisuusohjelman ensimmäistä luonnosta, meillä ei ollut Venäjän keisarikunnan ainoassakaan reunamaassa vielä vakavaa itsenäisyysliikettä. Mutta siitä huolimatta me pidimme tarpeellisena sisällyttää ohjelmaamme kohdan kansakuntien itsemääräämisoikeudesta, s. o. jokaisen kansallisuuden oikeudesta eroon ja itsenäiseen valtiolliseen olemassaoloon. Minkä vuoksi? Sen vuoksi, että me emme lähteneet vain siitä, mitä silloin jo oli olemassa, vaan myöskin siitä, mitä oli kehittymässä ja tulossa kansainvälisten suhteiden yleisessä järjestelmässä, t.s. me emme pitäneet silloin silmällä ainoastaan nykyisyyttä, vaan myöskin tulevaisuutta. Ja me tiesimme, että jos joku kansallisuus vaatii eroa, niin venäläiset marxilaiset tulevat taistelemaan sen puolesta, että jokaiselle tällaiselle kansallisuudelle taataan eroamisoikeus. Puheessaan Semitsh vetosi useita kertoja Stalinin kirjaseen

kansallisuuskysymyksestä. Mutta tuossa Stalinin kirjasessahan sanotaan itsemääräämisoikeudesta ja riippumattomuudesta näin:

„Imperialismin kasvu Euroopassa ei ole sattuma. Euroopassa käy olo pääomalle ahtaaksi, ja se pyrkii kiihkeästi vieraisiin maihin etsien uusia markkinoita, halpaa työväkeä ja uusia sijoituskohteita. Mutta tämä johtaa ulkoisiin selkkauksiin ja sotaan... Täysin mahdollinen on sellainen sisäisten ja ulkoisten suhdanteiden yhteenpunoutuma, jolloin jokin Venäjän kansallisuuksista katsoo tarpeelliseksi asettaa ja ratkaista kysymyksen riippumattomuudestaan. Eikä tietenkään marxilaisten asia ole asettaa esteitä tällaisissa tapauksissa".

Tämä on kirjoitettu jo vuonna 1912. Te tiedätte, että tämä väittämä tuli täydellisesti vahvistetuksi myöhemmin, niin sodan aikana kuin sodan jälkeenkin, erikoisesti proletariaatin diktatuurin voiton jälkeen Venäjällä.

Sitä suuremmalla syyllä on otettava huomioon tällaiset mahdollisuudet Euroopassa yleensä ja erikoisesti Jugoslaviassa, varsinkin nyt, sen jälkeen kun kansallis-vallankumouksellinen liike on syventynyt sorretuissa maissa ja kun vallankumous on voittanut Venäjällä. Samalla on otettava huomioon se seikka, ettei Jugoslavia ole täysin itsenäinen maa, että se on sidottu tiettyihin imperialistisiin ryhmittymiin ja että näin ollen se ei voi jättäytyä pois siitä suuresta voimainmittelystä, joka on käynnissä Jugoslavian ulkopuolella. Ja kun te laaditte kansallisuusohjelmaa Jugoslavian puolueelle,— ja kysymys on tässä tapauksessa juuri siitä, — niin pitää muistaa, ettei ohjelma voi lähteä vain siitä, mitä nykyhetkellä on olemassa, vaan myöskin siitä, mitä on kehittymässä ja mitä

tulee väistämättä olemaan kansainvälisten suhteiden seurauksena. Senpä vuoksi olenkin sitä mieltä, että kysymystä kansakuntien itsemääräämisoikeudesta on pidettävä ajankohtaisena, elintärkeänä kysymyksenä.

Nyt kansallisuusohjelmasta. Kansallisuusohjelman lähtökohtana pitää olla teesi neuvostovallankumouksesta Jugoslaviassa, se teesi, että ilman porvariston kukistamista ja vallankumouksen voittoa ei kansallisuuskysymys voi tulla ratkaistuksi vähääkään tyydyttävästi. Poikkeukset ovat tietysti mahdollisia. Sellaisena poikkeuksena ennen sotaa oli esimerkiksi Norjan eroaminen Ruotsista, josta Lenin puhuu seikkaperäisesti eräässä kirjoituksessaan[23]. Mutta se tapahtui ennen sotaa ja otollisten seikkojen poikkeuksellisen yhteensattumuksen vallitessa. Sodan jälkeen, ja etenkin neuvostovallankumouksen voitettua Venäjällä, tällaiset tapaukset ovat tuskin mahdollisia. Joka tapauksessa tällaisille tapauksille on nyt jäänyt niin vähän mahdollisuuksia, että ne voidaan katsoa nollan arvoisiksi. Mutta koska asia on siten, niin on selvää, ettemme me voi rakentaa ohjelmaa nollan arvoisille suureille. Siksipä teesin vallankumouksesta pitääkin olla kansallisuusohjelman lähtökohtana.

Edelleen. Kansallisuusohjelmaan pitää ehdottomasti sisällyttää erikoinen pykälä kansakuntien itsemääräämisoikeudesta aina valtiolliseen eroamiseen asti. Edellä jo puhuin siitä, miksei nykyisten sisäisten ja kansainvälisten olojen vallitessa voida tulla toimeen ilman sellaista pykälää.

Ja vihdoin, ohjelmassa pitää olla erikoinen pykälä myöskin kansallis-alueellisesta autonomiasta niille Jugoslavian kansallisuuksille, jotka eivät pidä tarpeel-

lisena erota Jugoslaviasta. Väärässä ovat ne, jotka pitävät sellaista yhdistelmää mahdottomuutena. Se ei ole oikein. Määrätyissä oloissa, neuvostovallankumouksen voiton tuloksena Jugoslaviassa, on täysin mahdollista, etteivät eräät kansallisuudet halua erota, samoin kuin kävi meillä Venäjälläkin. On selvää, että tällaisen tapauksen varalta pitää ohjelmassa olla kohta autonomiasta, pitäen silmällä Jugoslavian valtion muuttamista autonomisten kansallisten valtioiden federatioksi neuvostojärjestelmän pohjalla.

Siis, eroamisoikeus niille kansallisuuksille, jotka haluavat erota, ja autonomiaoikeus niille kansallisuuksille, jotka katsovat parhaimmaksi jäädä Jugoslavian valtion puitteisiin.

Väärinkäsitysten välttämiseksi on sanottava, että eroamisoikeutta ei pidä käsittää **velvollisuudeksi** erota, eroamispakoksi. Kansakunta voi käyttää tätä oikeutta eroamalla, mutta se voi olla käyttämättäkin sitä, jos se ei sitä halua,—se on kansakunnan oma asia, eikä tätä voida olla ottamatta huomioon. Eräät toverit muuttavat eroamisoikeuden eroamisvelvollisuudeksi vaatien esimerkiksi kroaatteja eroamaan **ehdottomasti.** Tuo kanta on väärä ja se on hylättävä. Ei saa sekoittaa oikeutta velvollisuuteen.

Aikakauslehti „Bolshevik“ № 7, huhtikuun 15 pnä 1925

NUORISOLIITTOAKTIIVISTA MAASEUDULLA

Puhe VKP(b):n Keskuskomitean Orgbyroon istunnossa huhtikuun 6 pnä 1925

Toverit! Ensimmäisenä tehtävänä on turvata nuorisoliitolle sille kuuluva proletaarinen kantajoukko ytimenä, joka johtaa koko Liittoa. Alustaja ei puhunut tästä kysymyksestä mitään. Eikä ihmekään, sillä kysymyshän on kommunistisen nuorisoliiton työstä maaseudulla eikä sen proletaarisesta ydinjoukosta. Mutta tämä ei estä sitä, etteikö proletaarisen ydinjoukon turvaaminen pysyisi kommunistisen nuorisoliiton päätehtävänä. Mielestäni työ tähän suuntaan kommunistisessa nuorisoliitossa onkin käynnissä enemmän tai vähemmän hyvällä menestyksellä. Liioittelematta voidaan sanoa, että työläisnuorison mukaansaaminen kommunistiseen nuorisoliittoon edistyy hyvin, eikä ole enää kaukana se aika, jolloin. nuorisoliitto tulee käsittämään vähintään yhdeksän kymmenesosaa koko työläisnuorisosta.

Toisena tehtävänä on sijoitella oikein proletaarisen ydinjoukon voimat Liiton kaikkiin solmukohtiin ja tärkeimmille seuduille siinä tarkoituksessa, että tämän ydinjoukon voimilla voidaan turvata realisesti nuorison talonpoikaisen osan johtaminen. Otan tässä lähtö-

kohdaksi sen, että nuorison talonpoikainen osa on lukumäärällisesti suurempi kuin sen proletaarinen osa. Pidän lähtökohtana sitä, ettei proletaarisia nuorisovoimia ole riittävästi, jotta ne voitaisiin jaotella tasaisesti Neuvostoliiton kaikkien kihlakuntien ja kuntien kesken. Siksi nämä voimat on sijoiteltava siten ja sellaisille paikoille, mistä käsin voitaisiin helpoimmin turvata talonpoikaisnuorison johtaminen. En usko, että kommunistinen nuorisoliitto täyttäisi tätä tehtävää yhtä hyvällä menestyksellä kuin ensimmäistä tehtävää. Mutta kuitenkin on syytä olettaa, että nuorisoliitto tekee työtä tämänkin tehtävän täyttämiseksi täydellä tarmolla, eikä tarvitse kauan odottaa, kun se antaa jo lähiaikoina tuloksia.

Kolmantena tehtävänä on turvata kommunistiselle nuorisoliitolle lukuisa talonpoikaisnuorison aktiivijoukko maaseudulla, kasvattaa poliittisesti tämä aktiivi, saada se proletaarisen politiikan toteuttajaksi maaseudulla, tehdä siitä sementti, joka yhdistää proletariaatin työtätekevien talonpoikaisjoukkojen kanssa. Se on vaikea ja mitä mutkallisin tehtävä. Tätä tehtävää on kerrassaan mahdoton täyttää lyhyessä ajassa. Kommunistisen nuorisoliiton proletaariselta ydinjoukolta vaaditaan suunnatonta ponnistelua ja sen voimat on jännitettävä äärimmilleen, jotta tämä tehtävä saataisiin täytetyksi. Mutta se on ratkaistava hinnalla millä hyvänsä. Sillä ilman sitä ei ole mahdollista kommunistisen nuorisoliiton lujittaminen eikä liittoyhteyden turvaaminen työläisten ja talonpoikien välillä.

Mutta millä lailla voidaan kommunistiselle nuorisoliitolle turvata talonpoikainen aktiivijoukko, miten

tämä aktiivi on kasvatettava ja miten voidaan päästä siihen, että se voisi olla proletaarisen politiikan toteuttajana maaseudulla?

Nuorisoliitolla sanotaan olevan yksistään maaseutusolujen sihteereitä vähintään 27 tuhatta henkeä. Sanotaan, että solujen sihteerien lisäksi on aktiivisia nuorisoliittolaistyöntekijöitä osuuskunnissa, Neuvostoissa, talonpoikaiskomiteoissa, kulttuurilaitoksissa y.m. Sanotaan, että kaikki he yhteensä otettuna tekevät vähintään 100 tuhatta henkeä nuorisoliiton maaseutuaktiivia. On vaikea sanoa, pitääkö tämä kaikki paikkansa. Mutta jos kaikki se on totta, niin minun on sanottava, että taitavasti käytettynä tämä aktiivijoukko voi olla mitä valtavin voima, joka voi saada ihmeitä aikaan. Tämä seikka on sitäkin tärkeämpi, kun puolueella on maaseudulla tätä nykyä paljon vähälukuisempi aktiivijoukko.

Ratkaistavana siis on: **kuinka tämä suurilukuinen aktiivijoukko voidaan kasvattaa, miten se voidaan saada ei vain sanoissa, vaan teoissa proletaarisen politiikan toteuttajaksi maaseudulla.**

Aikomukseni ei ole antaa tässä tyhjentävää vastausta. Sen tekeminen lyhyessä puheessa ei ole mitenkään mahdollista. Mutta lyhyessäkin puheessa voidaan hyvin viitoittaa eräitä perusehtoja, jotka ovat välttämättömiä ryhtyäksemme oikein tämän tehtävän ratkaisemiseen. Mitä nämä ehdot ovat? Näitä ehtoja on ainakin kahdeksan.

Ensiksikin. Maaseutuaktiivi on välttämättä varustettava helppotajuisilla kirjasilla ja käsikirjoilla, joissa selitetään Neuvostovallan maalaisköyhälistön hyväksi antamia asetuksia. On tarpeellista, että aktiivi tuntisi

nämä asetukset hyvin, osaisi selittää niitä köyhälistölle ja osaisi näiden asetusten nojalla puolustaa köyhälistön etuja kulakkien sortoa vastaan. Mielestäni se, ettei näitä asetuksia tunneta kylliksi ja että „vallanpitäjät“ maalla järjestelmällisesti niitä rikkovat, on yksi suurimpia paheita maaseudun nykyisissä oloissa. Maaseudun nuorisoliittoaktiivin pitää olla vallankumouksellisen laillisuuden •vartiossa. Sen pitää puolustaa miehuullisesti köyhälistöä maaseudulla. Tämä tehtävä on tietysti yksinkertainen ja tavallinen. Epäilemätöntä on, että paljon helpompaa on lörpötellä maailman vallankumouksesta kuin toteuttaa elämässä tätä yksinkertaista ja arkista tehtävää, joka koskee Neuvostovallan asetuksia. Mutta kieltämätöntä on myöskin se, että ilman sitä ei mikään liittoyhteys ole mahdollista.

Toiseksi. Maaseudun nuorisoaktiivi on välttämättä varustettava helppotajuisilla kirjasilla agronomian alkeistiedoista. Tämän aktiivin pitää välttämättä perehtyä maatalouteen, tutkia sen parantamiskeinoja ja sen on osattava antaa talonpojalle tarvittavia ohjeita tältä alalta. Talonpoika suhtautuu nuorisoliittolaiseen usein epävakavasti, pilkallisesti. Tämä johtuu siitä, että talonpoika pitää häntä taloudenhoidosta irtautuneena, tyhmyrinä ja laiskurina. Tästä johtuukin tehtävä — lähentää ja liittää nuorisoliittolainen lähemmäksi taloutta. Nuorisoliittolaisaktivisti voi hankkia talonpojan kunnioituksen ja luottamuksen vain siinä tapauksessa, jos hän käy käsiksi maatalouteen, jos hän oppii antamaan hyödyllisiä neuvoja talonpoikaistalouden kohottamiseksi, sen parantamiseksi ja lujittamiseksi. Se ei kylläkään ole helppo asia ja se voi

ehkä olla ikävääkin. Mutta siitä huolimatta se on välttämätöntä talonpoikaiston luottamuksen hankkimiseksi.

Kolmanneksi. On välttämätöntä, että nuorisoliittoaktiivi maaseudulla olisi varustettu helppotajuisilla kirjasilla maatalousverosta, paikallisbudjetista, maan raha-asiain tilasta. Verot ja paikallisbudjetti ovat nykyään tärkein asia maaseudulla. Tällä alalla tapahtuu nykyään lukemattoman paljon väärinkäytöksiä. Miten verotus on toimitettava niin, ettei köyhälle tehtäisi vääryyttä ja ettei kulakki pääsisi vapaaksi verorasituksista; miten on käytettävä paikallisbudjetin varoja ja minkälaisiin tarpeisiin nimenomaan; miten voidaan päästä siihen, että väärinkäytökset tässä suhteessa saataisiin ilmi ja poistetuksi—kaikki nämä ovat kysymyksiä, joita nuorisoliittolaisaktivisti ei voi huomiotta sivuuttaa. Tehtävänä on puuttua kaikkiin näihin asioihin ja rientää auttamaan työtätekevää talonpoikaa. Tämäkään ei ole helppo asia eikä kovinkaan kiinnostava. Mutta ilman sitä ei ole eikä voi olla minkäänlaista neuvostorakennustyötä maaseudulla.

Neljänneksi. Nuorisoliittoaktiivi maaseudulla on välttämättä varustettava helppotajuisilla käsikirjoilla neuvostorakennustyön kysymyksistä, Neuvostojen aktivisoimisesta ja talonpoikaiston saamisesta mukaan hoitamaan kylän, kunnan, piirin, kihlakunnan j.n.e. hallintoasioita. Nuorisoliittolaisaktivistin on tunnettava hyvin asetukset paikallisten Neuvostojen oikeuksista ja velvollisuuksista, talonpoikain oikeuksista ja velvollisuuksista Neuvostojen suhteen, vaalijärjestelmästä, vaalien suoritustavasta j.n.e. Tehtävänä on selittää talonpoikaistolle puolueen ja Neuvostovallan

politiikkaa maaseudulla, saada aikaan, että tätä politiikkaa toteutettaisiin käytännössä rehellisesti ja tunnollisesti. Ilman sitä ei ole ajattelemistakaan luottamuksen voittamisesta talonpoikain keskuudessa, talonpoikaisaktiivin laajentamisesta, proletaarisen demokratian juurruttamisesta maaseudulle.

Viidenneksi. Kommunistisen nuorisoliiton maaseutuaktiivi on varustettava helppotajuisilla kirjasilla maatalous-, luotto- ja kulutusosuuskunnista, artteleista ja yleensä kollektiivitalouksista. Nuorisoliiton aktiivijäsenen on osattava saada talonpoikaistoa mukaan osuustoiminnallisen yhteistyön kehittämiseen maaseudulla. Se on sangen vaikeata ja mutkallista, mutta se on ehdottoman välttämätöntä maaseudun saamiseksi mukaan sosialistiseen rakennustyöhön. Maatalous- ja luotto-osuuskunnat ovat nyt talonpojalle ensiarvoisen tärkeitä. On päästävä siihen, että osuustoiminta muodostuisi talonpoikaistolle omaksi ja läheiseksi asiaksi, sellainen on nyt tehtävä. Tällöin on otettava huomioon, että se seikka, ettei talonpoikaiston köyhälistökerroksilla ole maatalouskalustoa, muodostaa maaseudulla erikoisluontoisen tilanteen, joka on eduksi arttelien ja kollektiivitalouksien muodostamiselle valtion luottolaitosten antaessa niille vissiä apua. Tehtävänä on huolehtia, että talonpoikaiston köyhälistökerroksilla olisi tällöin mahdollisuus saada vastaavasti luottoa helpoilla ehdoilla. Nuorisoliittolaisaktivisti ei saa sivuuttaa näitä elintärkeitä kysymyksiä.

Kuudenneksi. Nuorisoliittoaktiivi maaseudulla pitää olla varustettu tarpeellisilla ohjeilla ja aineistoilla kulttuuritoiminnasta maaseudulla — lukutupien työn kehittämisestä, lukutaidottomuuden poistamisesta

y.m.s. Nuorisoliittolaisaktivistin luominen, joka toimii Neuvostojen ja yleensä maaseudun kulttuurivoimien luonnollisena apulaisena neuvostokulttuurin kehittämiseksi, — sellainen on tehtävä.

Seitsemänneksi. Nuorisoliittoaktiivilla maaseudulla pitää olla tarkat ohjeet nuorisoliittolaisten oikeuksista ja velvollisuuksista, nuorisoliiton ja puolueen välisistä suhteista, Neuvostojen ja nuorisoliiton välisistä suhteista. Nuorisoliittolaisaktivistin on pidettävä itseään puolueen ja Neuvostovallan auttajana maaseudulla. Komentelu maaseudulla, omavaltaisuudet Neuvostojen vaalien aikana, yritykset asettua puolue-, osuustoiminta- ja neuvostojärjestöjen tilalle, huligaanimaiset edesottamukset niinsanotun uskonnonvastaisen propagandan yhteydessä, — kaikki se on hylättävä ja tehtävä siitä pikainen loppu kommunistisen nuorisoliiton lippua häpäisevänä ja kerrassaan sopimattomana nuorisoliittolaisen nimeä kantavalle. Tehtävänä on käydä armotonta taistelua noita säädyttömyyksiä vastaan ja saada aikaan oikeat keskinäissuhteet kommunistisen nuorisoliiton sekä neuvosto- ja puolue-elinten välillä.

Kahdeksanneksi. Nuorisoliittoaktiivi maaseudulla pitää olla varustettu helppotajuisilla kirjasilla työläisten ja talonpoikien liitosta, tämän liiton sisällöstä ja merkityksestä, proletariaatin diktatuurista, kommunismin perusteista sekä vihdoin Lokakuun vallankumouksen historiasta sekä siitä, miten talonpojat elivät ennen, tsaarin ja tilanherran aikana, miten he nykyään elävät ja miten he tulevat elämään liittoyhteyden lujittuessa ja sosialismin juurtuessa. Nuorisoliittolaisaktivisti ei suinkaan saa antaa perään

talonpojan ennakkoluuloille. Näiden ennakkoluulojen huomioon ottaminen ja niihin mukautuminen ovat kaksi eri asiaa. Hänen pitää osata keskustella talonpojan kanssa kommunistin kielellä. Hänen pitää osata vakuuttaa talonpojalle konkreettisilla esimerkeillä, ettei talonpojalla ole muuta pelastusta kuin sosialismi.

Tällaisia ovat ne ehdot, joiden täyttäminen on välttämätöntä sitä varten, jotta nuorisoliiton maaseutuaktiivi voidaan kasvattaa poliittisesti ja tehdä siitä proletaarisen politiikan toteuttaja maaseudulla. Kommunistisen nuorisoliiton Keskuskomitean tehtävänä on edistää ja valvoa näiden ehtojen toteuttamista.

Puhutaan nuorisoliiton valtavan kasvun vaarasta maaseudulla. Puhutaan talonpoikaisnuorison tulvasta nuorisoliittoon. Epäilemätöntä on, että siinä on eräänlainen vaara. Mutta epäilemätöntä on myöskin se, ettei kommunistisen nuorisoliiton tarvitse tuota vaaraa pelätä, jos se pystyy kunnialla täyttämään edellä asetetut tehtävät. 100-tuhantinen nuorisoliittoaktiivi maaseudulla — se on voima, jolle ei minkäänlainen talonpoikaisnuorison tulva voi olla vaarallista. Koko kysymys on siinä, että tehdään tarmolla työtä tämän aktiivin kasvattamiseksi poliittisesti. Koko kysymys on siinä, että ohjataan taitavasti tämän aktiivin työ työläisten ja talonpoikien liiton lujittamiseksi. Koko kysymys on siinä, että tätä aktiivia käytetään talonpoikaiston saamiseksi mukaan uuteen neuvostorakennustyöhön.

Siis: a) proletaarisen ydinjoukon turvaaminen kommunistisessa nuorisoliitossa sen johtavana perusvoimana; b) tämän ydinjoukon aktiivisten voimien

sijoittaminen Neuvostoliiton tärkeimmille seuduille tämän johtamisen näkökannalta; c) maaseudun nuorisoaktiivin kasvattaminen proletaarisen politiikan turvaamisen hengessä maaseudulla, — sellaiset ovat yleensä koko kommunistisen nuorisoliiton ja erikoisesti nuorisoliiton Keskuskomitean lähimmät tehtävät.

Tällaiset tehtävät edessään ja täyttäessään niitä jokapäiväisessä työssään ei tarvitse pelätä vaikeuksia, joita kommunistisella nuorisoliitolla on maaseudulla.

„Pravda" № 86,
huhtikuun 15 pnä 1925

PROLETAARISEN YLIOPPILASKUNNAN ENSIMMÄISELLE YLEISLIITTOLAISELLE KONFERENSSILLE[24]

Vetoomus

Toverit! Edustajanne ovat kehoittaneet minua lausumaan käsitykseni puolueen tehtävistä ja puoluetyöstä proletaarisen ylioppilaskunnan keskuudessa. Sallikaa minun siis sanoa teille muutama sana tästä asiasta.

Tilanteen erikoisuutena nykyhetkellä on se, että maamme proletariaatin on onnistunut luoda itselleen sosialistista rakennustyötä varten välttämättömät olosuhteet. Ei ole totta, ettei sosialismia voida rakentaa yhdessä maassa, joka on voittanut ja karkoittanut pois kapitalistit ja tilanherrat. Maa, jossa on proletariaatin diktatuuri, jolla on suunnattomat voimavarat ja joka nauttii kaikkien maiden proletaarien kannatusta,—sellainen maa voi ja sen pitää rakentaa sosialismi. Lenin on oikeassa sanoessaan, että meidän maallamme on kaikki mitä tarvitaan „täydellisen sosialistisen yhteiskunnan rakentamiseksi". Tämän hetken erikoisuutena on se, että me olemme jo ehtineet ottaa vakavia askeleita sosialismin rakentamisen alalla ja tehneet sosialismin pyhimyskuvasta jokapäiväisen käytännöllisen työn arkiseksi asiaksi.

Mikä merkitys on proletaarisella ylioppilaskunnalla oleva tässä rakennustyössä?

Sen merkitys on epäilemättä tärkeä, ellei aivan ensiluokkainen. Korkeakoulut ja kommunistiset yliopistot, työläistiedekunnat ja teknikumit ovat kouluja päällystökunnan kouluttamiseksi talouden ja kulttuurin aloille. Lääkintätyöntekijät ja ekonomistit, osuustoimintamiehet ja opettajat, kaivosmiehet ja tilastotoimitsijat, teknikot ja kemistit, maanviljelyksen neuvojat ja liikennetyöntekijät, eläinlääkärit ja metsäalan spesialistit, sähköteknikot ja konemestarit,— kaikki he ovat tulevaa päällikkökuntaa uuden yhteiskunnan rakentamisessa, sosialistisen talouden ja sosialistisen kulttuurin luomisessa. Uutta yhteiskuntaa ei voida rakentaa ilman uutta päällikkökuntaa, samoin kuin uutta armeijaakaan ei voida rakentaa ilman uutta päällikkökuntaa. Uuden päällikkökunnan etuisuutena on se, että sen ei tarvitse rakentaa työtätekevien riistämiseksi, rikkaiden pienen ryhmän hyväksi, vaan työtätekevien vapauttamiseksi, riistäjäryhmää vastaan. Koko kysymys on siitä, että korkeakoulujen ylioppilaat — työläiset ja talonpojat, puolueeseen kuuluvat ja puolueettomat — tajuaisivat tämän kunniakkaan osuutensa ja ryhtyisivät tietoisesti täyttämään sitä, ei pakosta, vaan velvollisuudentunnosta.

Siis, on saatava aikaan se, että proletaarisesta ylioppilaskunnasta tulee tietoinen sosialistisen talouden ja sosialistisen kulttuurin rakentaja, sellainen on puolueen ensimmäinen tehtävä.

Mutta uutta yhteiskuntaa ei voida rakentaa vain päällikkökunnan voimilla, ilman työtätekevien joukkojen suoranaista tukea. Sosialismin rakentamiseksi

eivät riitä vain uuden komentajakunnan tiedot. Sitä varten on vielä välttämätöntä, että tämä päällikkökunta nauttisi työtätekevien joukkojen luottamusta ja kannatusta. Sen vanhan komentajakunnan erikoispiirteenä, joka rakensi kapitalismin oloissa, oli se, että se oli erillään työläisistä ja talonpojista, että se asettui työtätekevien joukkojen yläpuolelle, ettei se antanut arvoa näiden joukkojen luottamukselle ja kannatukselle, josta syystä se ei nauttinut kumpaakaan. Meidän maallemme tämä tie on aivan kelpaamaton. Uutta taloutta ja uutta kulttuuria rakentavaa uutta päällikkökuntaa juuri siksi oikeastaan sanotaankin uudeksi, että sen pitää luopua jyrkästi ja peruuttamattomasti vanhoista komentamistavoista. Ei joukoista irrallisuus, vaan mitä kiintein yhteys niihin; ei ole asetuttava joukkojen yläpuolelle, vaan kuljettava joukkojen etunenässä ja vietävä ne mukanansa; ei saa vierautua joukoista, vaan on liitytttävä niihin ja hankittava joukkojen luottamus ja kannatus,— sellaisia ovat uuden päällikkökunnan taloudenhoidon uudet tiet. Ilman näitä teitä ei minkäänlainen sosialismin rakennustyö ole ajateltavissa.

Siis, on saatava aikaan se, että proletaarinen ylioppilaskunta pitää itseään eroittamattomana osana työtätekevistä joukoista, että ylioppilaat pitävät itseään yhteiskunnallisina työntekijöinä ja toimivat todellisten yhteiskunnallisten työntekijäin tavalla,— sellainen on puolueen toinen tehtävä.

Ja vihdoin, kommunisti-ylioppilaista erikseen. Sanotaan, että kommunisti-ylioppilaat edistyvät huonosti tieteissä. Sanotaan heidän jäävän siinä suhteessa pahasti jälkeen puolueettomista. Sanotaan kommunisti-

ylioppilaiden harrastavan mieluummin „suurpolitiikkaa“, kuluttavan kaksi kolmasosaa ajastaan loppumattomiin väittelyihin „yleismaailmallisista kysymyksistä“. Onko tämä kaikki totta? Luulen sen olevan totta. Mutta jos se on totta, niin siitä on tehtävä ainakin kaksi johtopäätöstä. Ensiksikin, on olemassa vaara, että kommunisti-ylioppilaista tulee huonoja sosialistisen rakennustyön johtajia, sillä sosialistisen yhteiskunnan rakentamista ei voida johtaa omaksumatta tieteitä. Toiseksi, uuden päällikkökunnan kouluttaminen on vaarassa joutua vanhojen professorien yksinoikeudeksi, joiden tilalle olisi saatava uutta vaihtoa uusista ihmisistä, sillä uutta vaihtoa heidän tilalleen ja uusia tieteen työntekijöitä ei voida kouluttaa ihmisistä, jotka eivät halua tahi eivät osaa oppia tieteitä. On sanomattakin selvää, että kaikki tämä ei voi olla muodostumatta suoranaiseksi vaaraksi koko sosialistisen rakennustyön asialle. Voidaanko tuollaiseen tilaan tyytyä? On selvää, ettei voida. Senpä tähden kommunisti-ylioppilaiden ja yleensä neuvosto-ylioppilaiden on asetettava eteensä selvästi ja määrätysti lähin tehtävä: omaksua tieteitä ja luoda entisen professorikunnan tilalle uusi vaihto uusista neuvostoihmisistä. Tällä en halua suinkaan sanoa, etteikö ylioppilaiden pitäisi harrastaa politiikkaa. En lainkaan. Tarkoitan vain sitä, että kommunisti-ylioppilaiden pitää osata sovittaa yhteen poliittinen työ ja tieteiden oppiminen. Sanotaan, että näiden harrastusten yhteen sovittaminen on vaikeata. Se on tietysti totta. Mutta mistä saakka kommunistit ovat alkaneet pelätä vaikeuksia? Sitä vartenhan rakennus-

työmme tiellä vaikeuksia onkin, että niitä vastaan taisteltaisiin ja että ne voitettaisiin.

Sitäpaitsi on vielä otettava huomioon eräs seikka. Mielestäni meidän maamme vallankumouksellisine tottumuksineen ja perinteineen, taisteluineen kaikkea kankeutta ja ajatuksen pysähtyneisyyttä vastaan tarjoaa suotuisimmat olot tieteiden kukoistukselle. Tuskin on syytä epäillä sitä, että poroporvarillinen ahdasmielisyys ja rutiini, mitkä ovat ominaisia kapitalistisen koulun vanhoille professoreille, ovat raskaana kahlepunnuksena tieteen jaloissa. Tuskin voitanee epäillä sitä, että täydelliseen ja vapaaseen tieteelliseen luomistyöhön pystyvät vain näistä puutteista vapaat uudet ihmiset. Meidän maallamme on tässä suhteessa suuri tulevaisuus kahleista vapaiden tieteiden tyyssijana ja levittäjänä. Minusta tuntuu, että me olemme jo pääsemässä tälle tielle. Mutta olisi surullista ja sopimatonta, jos kommunisti-ylioppilaat jäisivät syrjään tieteen kehityksen suurelta tieltä. Juuri sen takia tunnus tieteen omaksumisesta saa aivan erikoisen merkityksen.

Siis, on saatava aikaan se, että proletaarinen ylioppilaskunta ja ennen kaikkea kommunisti-ylioppilaat käsittävät välttämättömäksi tieteiden oppimisen ja omaksuisivat niitä,—sellainen on puolueen kolmas tehtävä.

Ottakaa vastaan tervehdykseni. *J. Stalin*

15/IV-25.

„Pravda“ № 87,
huhtikuun 16 pnä 1925

VKP(b):n XIV KONFERENSSIN TYÖN YHTEENVEDOISTA

Selostus VKP(b):n Moskovan järjestön aktiiville toukokuun 9 pnä 1925

Toverit! Mielestäni ei ole syytä eritellä tässä yksityiskohtaisesti puolueemme XIV konferenssissa[25] hyväksyttyjä päätöslauselmia. Se veisi paljon aikaa, eikä se ole tarpeellistakaan. Luulen riittävän, jos rajoitumme vain merkitsemään ne päälinjat, jotka käyvät punaisena lankana näiden päätöslauselmien läpi. Se antaisi meille mahdollisuuden korostaa hyväksyttyjen päätöslauselmien tärkeimpiä johtopäätöksiä. Ja se puolestaan helpottaisi näiden päätöslauselmien tutkimista tulevaisuudessa.

Jos ryhdymme tarkastelemaan päätöslauselmia, niin niissä kosketellut moninaiset kysymykset voitaisiin sisällyttää kuuteen tärkeimpään kysymysryhmään. Ensimmäinen kysymysryhmä käsittää kansainvälistä tilannetta koskevat kysymykset. Toinen kysymysryhmä käsittää kysymykset, jotka koskevat kapitalistimaiden kommunististen puolueiden lähimpiä tehtäviä. Kolmas kysymysryhmä käsittää kysymykset, jotka koskevat siirtomaiden ja riippuvaisten maiden kommunististen ainesten lähimpiä tehtäviä. Neljäs kysymysryhmä käsittää kysymykset sosialismin kohtalosta

maassamme nykyisen kansainvälisen tilanteen yhteydessä. Viides kysymysryhmä käsittää ne kysymykset, jotka koskevat puolueemme politiikkaa maaseudulla ja puoluejohdon tehtäviä uusissa oloissa. Ja vihdoin, kuudes kysymysryhmä käsittää teollisuutemme perushermoa, nimittäin metalliteollisuutta koskevat kysymykset.

I
KANSAINVÄLINEN TILANNE

Mikä kansainvälisessä tilanteessa on sitä uutta ja erikoista, joka pääasiallisesti määrää parhaillaan elettävän ajankohdan luonteen?

Sitä uutta, mikä on tullut ilmi viime kautena ja mikä on lyönyt leimansa kansainväliseen tilanteeseen, on se, että Euroopassa on alkanut vallankumouksen laskukausi, on alkanut eräänlainen hiljaisuus, se, mitä meillä sanotaan kapitalismin tilapäiseksi vakaantumiseksi, samalla kun Neuvostoliiton talous kehittyy ja sen poliittinen mahti kasvaa.

Mitä on vallankumouksen laskukausi, hiljaisuus? Eikö se ole maailman vallankumouksen lopun alkua, maailman proletaarisen vallankumouksen likvidoimisen alkua? Lenin sanoi, että proletariaatin voitettua maassamme on alkanut uusi aikakausi, maailman vallankumouksen aikakausi, joka on täynnä selkkauksia ja sotia, hyökkäyksiä ja perääntymisiä, voittoja ja tappioita, aikakausi, joka on johtava proletariaatin voittoon tärkeimmissä kapitalismin maissa. Kun Euroopassa on alkanut vallankumouksen laskukausi, niin eikö se merkitse sitä, että Leninin väittämä uudesta

aikakaudesta, maailman vallankumouksen aikakaudesta, menettää siten merkityksensä? Eikö se merkitse näin ollen proletaarisen vallankumouksen peruuttamista Lännessä?

Ei, ei merkitse.

Maailman vallankumouksen aikakausi on vallankumouksen uusi vaihe, kokonainen strateginen ajanjakso, joka käsittää monia vuosia, ehkäpä useita vuosikymmeniäkin. Tämän ajanjakson kuluessa voi olla ja on oleva sekä vallankumouksen lasku- että nousukausia.

Meidän vallankumouksemme on käynyt kehityksessään läpi kaksi vaihetta, kaksi strategista kautta, ja Lokakuun jälkeen se on astunut kolmanteen vaiheeseen, kolmanteen strategiseen kauteen. Ensimmäinen vaihe (1900—1917) kesti yli 15 vuotta. Sen päämääränä oli tsaarinvallan kukistaminen, porvarillisdemokraattisen vallankumouksen voitto. Tämän kauden kuluessa meillä oli useita vallankumouksen laskuja ja nousuja. Meillä oli nousukausi vuonna 1905. Tämä nousu päättyi vallankumouksen väliaikaiseen tappioon. Sen jälkeen meillä oli laskukausi, jota jatkui useita vuosia (vv. 1907—1912). Edelleen meillä oli uusi nousukausi, joka alkoi Lenan tapahtumista (v. 1912) ja päätyi taas uuteen laskuun sodan aikana. Vuosi 1917 (helmikuu) aloitti uuden nousukauden, joka päätyi kansan voittoon tsaarinvallasta, porvarillisdemokraattisen vallankumouksen voittoon. Jokaisen laskukauden alkamisen jälkeen likvidaattorit väittivät, että nyt on vallankumouksesta tullut loppu. Mutta vallankumous, käytyään läpi useita lasku- ja nousukausia, päätyi voittoon helmikuussa vuonna 1917.

Vallankumouksen toinen vaihe alkoi vuoden 1917 helmikuusta. Sen päämääränä oli imperialistisesta sodasta poistuminen, porvariston kukistaminen ja proletariaatin diktatuurin voitto. Tämä vaihe, eli tämä strateginen kausi, kesti kaikkiaan 8 kuukautta. Mutta se oli 8 kuukautta mitä syvintä vallankumouksellista kriisiä, jolloin sota ja rappiotila jouduttivat vallankumousta kiihdyttäen sen vauhdin äärimmilleen. Juuri siksi nämä 8 vallankumouksellisen kriisin kuukautta voidaan ja pitääkin katsoa vähintään 8 vuodeksi tavallista perustuslaillista kehitystä. Tälle strategiselle kaudelle, samoin kuin edelliselleкään strategiselle kaudelle, ei ole ominaista vallankumouksen yhtämittainen nousu suorasti nousevaa linjaa, kuten vallankumouksen haihattelijat tavallisesti luulevat, vaan se, että siinä oli sekä lasku- että nousuvaiheita. Tämän kauden aikana meillä oli mitä voimallisin vallankumousliikkeen nousu heinäkuun mielenosoituksen päivinä. Sitten meillä oli vallankumouksen laskuvaihe bolshevikkien heinäkuun tappion jälkeen. Tämä laskuvaihe vaihtui sitten välittömästi kornilovilaisuuden jälkeen uudeksi nousuksi, nousuksi, joka päättyi Lokakuun vallankumouksen voittoon. Tämän kauden aikaiset likvidaattorit löpertelivät vallankumouksen täydellisestä likvidoimisesta heinäkuun tappion jälkeen. Mutta vallankumous, kuten tunnettua, käytyään useiden koettelemusten ja laskuvaiheiden läpi, johti lopulta proletaarisen diktatuurin voittoon.

Lokakuun voiton jälkeen me astuimme kolmanteen strategiseen kauteen, vallankumouksen kolmanteen vaiheeseen, jonka päämääränä on porvariston voittaminen maailman mitassa. Vaikea on sanoa, kuinka kauan

tämä kausi tulee jatkumaan. Varmaa joka tapauksessa on, että se tulee olemaan pitkällinen, samoin kuin on varmaa sekin, että siinä tulee olemaan omat nousu- ja laskukautensa. Maailman vallankumouksellinen liike on nyt astunut vallankumouksen laskukauteen, ja monista syistä, joista tulen myöhemmin puhumaan, tämä laskuvaihe on vaihtuva nousuksi, joka voi päättyä proletariaatin voittoon, mutta voi olla, ettei se päätykään voittoon, vaan vaihtuu uudeksi laskuksi, joka vuorostaan on taas vaihtuva vallankumouksen uudeksi nousuksi. Nykykauden likvidaattorit sanovat, että alkanut hiljaisuus merkitsee maailman vallankumouksen loppua. Mutta he erehtyvät, samoin kuin he erehtyivät ennenkin, vallankumouksemme ensimmäisen ja toisen vaiheen kausina, jolloin he pitivät vallankumousliikkeen jokaista laskua vallankumouksen häviönä.

Tällaisia ovat heilahtelut vallankumouksen jokaisen vaiheen sisällä, jokaisen strategisen kauden sisällä.

Mitä nämä heilahtelut osoittavat? Ovatko ne osoituksena siitä, että Leninin väittämä maailmanvallankumouksen uudesta aikakaudesta on kadottanut tai voi kadottaa merkityksensä? Eipä tietenkään! Ne ovat osoituksena vain siitä, että vallankumous ei tavallisesti kehity suoraan ja nousevaa linjaa, nousun keskeytymättömän kiihtymisen tietä, vaan mutkitellen, hyökkäysten ja perääntymisten tietä, nousu- ja laskuvaiheiden kautta, jotka kehityksen kulussa karkaisevat vallankumouksen voimia ja valmistelevat sen lopullista voittoa.

Tällainen on vallankumouksen alkaneen laskukauden historiallinen sisältö, parhaillaan vallitsevan hiljaisuuden historiallinen sisältö.

Mutta lasku on vain yksi puoli asiasta. Toinen puoli on se, että samaan aikaan kun Euroopassa on vallankumouksen laskukausi, meillä on myrskyisä nousu Neuvostoliiton taloudellisessa kehityksessä ja sen poliittisen mahdin jatkuva lisääntyminen. Toisin sanoen, meillä ei ole ainoastaan kapitalismin vakaantuminen. Meillä on samalla neuvostojärjestelmän vakaantuminen. Meillä on niin muodoin kaksi vakaantumista: kapitalismin tilapäinen vakaantuminen ja neuvostojärjestelmän vakaantuminen. Nämä kaksi vakaantumista ovat tulleet eräänlaiseen väliaikaiseen tasapainotilaan keskenään — tämä on nykyisen kansainvälisen tilanteen luonteenomainen piirre.

Mutta mitä on vakaantuminen? Eikö se ole pysähtyneisyyttä, ja jos vakaantuminen on pysähtyneisyyttä, niin pitääkö se paikkansa myös neuvostojärjestelmään nähden? Ei. Vakaantuminen ei ole pysähtyneisyyttä. Vakaantuminen on saavutetun aseman varmistamista ja edelleen kehittämistä. Maailman kapitalismi ei ole vain lujittautunut saavutettuihin asemiin. Se menee yhä pitemmälle ja kehittyy edelleen laajentaen vaikutuspiiriään ja kartuttaen rikkauksiaan. Se ei pidä paikkaansa, ettei kapitalismi voi enää kehittyä, että Leninin „Imperialismissaan"[26] esittämä kapitalismin mätänemisen teoria muka kieltää kapitalismin kehittymisen. Lenin todisti pätevästi kirjassaan „Imperialismista", ettei kapitalismin kasvu suinkaan kiellä, vaan edellyttää ja valmistelee kapitalismin mätänemistä yhä kiihtyvällä vauhdilla.

Näin ollen meillä on kaksi vakaantumista. Toisaalla vakaantuu kapitalismi, varmistaen saavuttamiaan asemia ja kehittyen edelleen. Toisaalla vakaantuu

neuvostojärjestelmä, varmistaen saavuttamiaan asemia ja kulkien edelleen kohti voittoa.

Kumpi voittaa — siinä on kysymyksen ydin.

Miksi toinen vakaantuminen käy rinnakkaisesti toisen kanssa, mistä nämä kaksi eri keskiötä? Siksi, että maailmassa ei enää ole yhtenäistä ja kaikkikäsittävää kapitalismia. Siksi, että maailma on lohjennut kahdeksi leiriksi — kapitalismin leiriksi, jonka johdossa on englantilais-amerikkalainen pääoma, ja sosialismin leiriksi, jonka johdossa on Neuvostoliitto. Siksi, että kansainvälinen tilanne tulee yhä suuremmassa määrin johtumaan näiden kahden leirin voimasuhteista.

Täten siis luonteenomaista tälle ajankohdalle ei ole ainoastaan se, että kapitalismi ja neuvostojärjestelmä ovat vakaantuneet, vaan myöskin se, että näiden kahden leirin voimat ovat saavuttaneet eräänlaisen väliaikaisen tasapainotilan, jonkinverran edullisemman pääomalle ja siis jonkinverran huonomman vallankumousliikkeelle, sillä alkanut hiljaisuus on vallankumoukselliseen nousuun verraten sosialismille epäilemätön, joskin tilapäinen miinus.

Mikä ero on näiden kahden vakaantumisen välillä? Mihin vie ensimmäinen ja mihin vie toinen vakaantuminen?

Kapitalismin oloissa vakaantuminen, voimistaen tilapäisesti pääomaa, vie samalla ehdottomasti myöskin kapitalismin ristiriitojen kärjistymiseen: a) eri maiden imperialististen ryhmien välillä; b) työläisten ja kapitalistien välillä kussakin maassa; c) imperialismin ja kaikkien maiden siirtomaakansojen välillä.

Sensijaan neuvostojärjestelmän oloissa vakaantuminen, voimistaen sosialismia, vie samalla myös ehdot-

tomasti ristiriitain lieventymiseen ja keskinäissuhteiden parantumiseen: a) maamme proletariaatin ja talonpoikaiston välillä; b) proletariaatin ja sorrettujen maiden siirtomaakansojen välillä; c) proletariaatin diktatuurin ja kaikkien maiden työläisten välillä.

Asia on siten, ettei kapitalismi voi kehittyä voimistamatta työväenluokan riistoa, ilman työtätekevien enemmistön puolinälkäistä elämää, voimistamatta siirtomaiden ja riippuvaisten maiden sortoa, ilman selkkauksia ja yhteentörmäyksiä maailman porvariston eri imperialistiryhmien välillä. Sensijaan neuvostojärjestelmä ja proletariaatin diktatuuri voivat kehittyä vain sillä ehdolla, että työväenluokan taloudellinen toimeentulo ja kulttuuritaso nousevat herkeämättä, että Neuvostomaan kaikkien työtätekevien asema parantuu herkeämättä, että kaikkien maiden työläiset tulevat yhä enemmän lähentymään toisiaan ja liittymään yhteen, että siirtomaiden ja riippuvaisten maiden sorretut kansat liittyvät lujasti proletariaatin vallankumouksellisen liikkeen ympärille.

Kapitalismin kehitystie on työtätekevien valtavan enemmistön köyhtymisen ja puolinälkäisen elämän tie, samalla kun näiden työtätekevien vähäistä huippukerrosta lahjotaan ja ruokitaan.

Proletariaatin diktatuurin kehitystie sitävastoin on työtätekevien valtavan enemmistön hyvinvoinnin herkeämättömän kohoamisen tie.

Juuri sen takia kapitalismin kehitys ei voi olla synnyttämättä oloja, jotka kärjistävät kapitalismin ristiriitoja. Juuri sen takia kapitalismi ei pystykään ratkaisemaan näitä ristiriitoja.

Tietysti, ellei olisi olemassa kapitalistisen kehityksen epätasaisuuden lakia, joka johtaa selkkauksiin ja sotiin siirtomaista kapitalististen maiden välillä; jos kapitalismi voisi kehittyä ilman pääomien vientiä takapajuisiin maihin, halvan raaka-aineen ja työvoiman maihin; jos „emämaiden“ kapitalistisen kasaantumisen ylijäämiä ei käytettäisi pääomien maastaviemiseen, vaan maanviljelyksen vakavaan kehittämiseen ja talonpoikaiston aineellisen aseman parantamiseen; ja vihdoin, jos nämä ylijäämät käytettäisiin koko työväenluokan suurten joukkojen elintason kohottamiseen, niin silloin ei olisi puhettakaan työväenluokan riiston voimistumisesta ja talonpoikaiston köyhtymisestä kapitalismin oloissa, sorron voimistumisesta siirtomaissa ja riippuvaisissa maissa, selkkauksista ja sodista kapitalistien välillä.

Mutta silloin ei kapitalismi olisikaan kapitalismia.

Koko kysymys on siinä, että kapitalismi ei voi kehittyä kärjistämättä kaikkia näitä ristiriitoja ja kartuttamatta siten niitä ehtoja, jotka loppukädessä helpottavat kapitalismin luhistumista.

Koko kysymys on siinä, että proletariaatin diktatuuri sitävastoin ei voi kehittyä edelleen luomatta ehtoja, jotka nostavat kaikkien maiden vallankumouksellisen liikkeen entistä korkeammalle tasolle ja valmistelevat proletariaatin lopullista voittoa.

Sellainen on ero kahden vakaantumisen välillä.

Senpä takia kapitalismin vakaantuminen ei voi olla pitkäaikaista eikä kestävää.

Tarkastelkaamme kysymystä kapitalismin vakaantumisesta konkreettisesti.

Missä kapitalismin vakaantuminen on konkreettisesti ilmennyt?

Ensinnäkin siinä, että Amerikan, Englannin ja Ranskan on onnistunut sopia tilapäisesti keskenään Saksan rosvoamisen keinoista ja laajuudesta. Toisin sanoen ne ovat onnistuneet saamaan aikaan sopimuksen, jota ne nimittävät Saksan dawesoimiseksi. Voidaanko tätä sopimusta pitää missään määrin kestävänä? Ei, ei voida. Ensinnäkin siksi, että se on solmittu ilman isäntää, s.o. ilman Saksan kansaa; toiseksi, koska tämä sopimus merkitsee Saksan kansalle kaksinkertaista sortoa, kansallisen porvariston ja ulkomaisen porvariston harjoittamaa sortoa. Jos luullaan, että niin valistunut kansakunta kuin Saksa ja niin valistunut proletariaatti kuin Saksan proletariaatti suostuvat sietämään kaksinkertaista sortoa yrittämättä useaan kertaan vakavaa vallankumouksellista purkausta, niin se on ihmeisiin uskomista. Yksinpä sellainenkin oikeastaan taantumuksellinen tapaus kuin Hindenburgin valitseminen presidentiksi[27] ei jätä epäilyn sijaa siitä, että Ententen tilapäinen sopimus Saksaa vastaan on kestämätön, naurettavan kestämätön.

Toiseksi, kapitalismin vakaantuminen on ilmennyt siinä, että englantilaisen, amerikkalaisen ja japanilaisen pääoman on onnistunut päästä väliaikaisesti sopimukseen keskenään vaikutusalueista Kiinassa, tällä kansainvälisen pääoman laajimmalla markkina-alueella, päästä sopimukseen sen rosvoamisen keinoista. Voidaanko tätä sopimusta pitää missään määrin kestävänä? Taaskaan ei voida. Ensinnäkin siksi, että sopimuksen tehneet tappelevat ja tulevat tappelemaan keskenään viimeiseen saakka osuudesta rosvoukseen; toiseksi

senvuoksi, että tämä sopimus on tehty salassa Kiinan kansalta, joka ei halua alistua eikä alistu vierasmaalaisten ryövärien sanelemiin lakeihin. Eikö vallankumousliikkeen kasvu Kiinassa todista sitä, että vierasmaalaisten imperialistien salahankkeet ovat tuomitut epäonnistumaan?

Kolmanneksi, kapitalismin vakaantuminen on ilmennyt siinä, että edistyneiden maiden imperialististen ryhmien on onnistunut sopia väliaikaisesti keskenään siitä, etteivät ne sekaannu toistensa asioihin „omien" siirtomaittensa rosvoamisessa ja sortamisessa. Voidaanko tätä sopimusta tahi pyrkimystä sopimukseen pitää missään määrin kestävänä? Ei, ei voida. Ensinnäkin siksi, että jokainen imperialistisista ryhmistä pyrkii ja tulee pyrkimään kaappaamaan haltuunsa kappaleen toisten siirtomaista; ja toiseksi siksi, että imperialistiryhmien harjoittama puristus ja sortopolitiikka siirtomaissa vain karkaisee ja vallankumouksellistaa näitä siirtomaita, kärjistäen siten vallankumouksellista kriisiä. Imperialistit yrittävät „tyynnyttää" Intiaa, taltuttaa Egyptiä, kesyttää Marokkoa, sitoa käsistään ja jaloistaan Indo-Kiinan ja Indoneesian, pannen liikkeelle kaikki ja kaikenlaiset viekkaudet ja salajuonet. Mahdollisesti niiden onnistuukin saada siinä suhteessa aikaan joitain „tuloksia". Mutta tuskin voitaneen epäillä sitä, ettei näitä salajuonia riitä eikä voi riittää kovin pitkäksi aikaa.

Neljänneksi, kapitalismin vakaantuminen voi ilmetä siinä, että edistyneiden maiden imperialistiset ryhmät yrittävät sopia keskenään yhteisrintamasta Neuvostoliittoa vastaan. Olettakaamme, että niiden onnistuu kyhätä sellainen sopimus. Olettakaamme, että niiden

onnistuu saada aikaan jotain yhteisrintaman tapaista käyttämällä kaikkia ja kaikenlaisia kombinaatioita, aina roistomaisiin väärennyksiin saakka, kuten Sofian räjähdyksen yhteydessä[26] tapahtui j.n.e. Onko perustaa luulla, että sopimus meidän maatamme vastaan tai vakaantuminen tällä alalla voisi olla missään määrin kestävää, missään määrin tuloksellista? Sellaisia perusteita ei mielestäni ole. Minkä vuoksi? Ensinnäkin sen vuoksi, että kapitalistien yhteisrintaman ja yhdistetyn hyökkäyksen uhka muodostaisi vain mitä valtaisimman yhdistävän vanteen, joka liittäisi koko maan Neuvostovallan ympärille lujemmin kuin koskaan ennen ja tekisi maamme murtumattomaksi linnoitukseksi vieläkin suuremmassa määrässä kuin esimerkiksi „14 valtion“ hyökätessä kimppuumme. Muistelkaapa sitä, kun tunnettu Churchill uhkasi 14 valtion sotaretkellä. Te tiedätte, ettei tarvinnut muuta kuin lausua tuo uhkaus, niin koko maa yhdistyi Neuvostovallan ympärille imperialistisia rosvoja vastaan. Toiseksi sen vuoksi, että sotaretki Neuvostomaata vastaan avaa ehdottomasti kokonaisen joukon vallankumouksellisia solmuja vihollistemme selustassa, hajottaen ja masentaen imperialismin rivejä. Ja siitä, että näitä solmuja on viime aikana karttunut koko joukko ja etteivät ne lupaa imperialismille mitään hyvää,— siitä voi tuskin olla epäilystä. Kolmanneksi sen vuoksi, että maamme ei enää ole yksin, sillä sen liittolaisina ovat Lännen työläiset ja Idän sorretut kansat. Tuskin voitaneen epäillä sitä, etteikö sota Neuvostoliittoa vastaan tulisi merkitsemään imperialismille sotaa omia työläisiään ja siirtomaitaan vastaan. Minun ei tarvitse todistella sitä, että

jos maamme kimppuun hyökätään, niin me emme jää istumaan kädet ristissä, että me teemme kaikkemme herättääksemme vallankumouksen leijonan maailman kaikissa maissa. Kapitalistimaiden johtajat eivät voi olla tietämättä sitä, että meillä on jonkinverran kokemusta siinä suhteessa.

Tällaiset ovat ne tosiasiat ja näkökohdat, jotka puhuvat siitä, ettei kapitalismin vakaantuminen voi olla kestävää, että tämä vakaantuminen merkitsee niiden ehtojen joukkomittaista syntymistä, jotka johtavat kapitalismin häviöön, että neuvostojärjestelmän vakaantuminen sitävastoin merkitsee niiden ehtojen järkkymätöntä karttumista, jotka johtavat proletariaatin diktatuurin lujittumiseen, vallankumouksellisen liikkeen nousuun kaikissa maissa ja sosialismin voittoon. Tämä kahden vakaantumisen, kapitalistisen ja neuvostollisen vakaantumisen, välinen periaatteellinen vastakohtaisuus ilmentää vastakohtaisuutta kahden talous- ja hallintojärjestelmän välillä, kapitalismin järjestelmän ja sosialismin järjestelmän välillä.

Ken ei ole ymmärtänyt tätä vastakohtaisuutta, hän ei tule koskaan ymmärtämään nykyisen kansainvälisen tilanteen syvintä ydinajatusta.

Sellainen on kansainvälisen tilanteen yleiskuva tällä hetkellä.

II

KAPITALISTISTEN MAIDEN KOMMUNISTISTEN PUOLUEIDEN LÄHIMMÄT TEHTÄVÄT

Siirryn toiseen kysymysryhmään.

Uutta ja erikoista kapitalistimaiden kommunististen puolueiden asemassa tällä hetkellä on se, että vallan-

kumouksen nousukausi on vaihtunut sen laskukaudeksi, hiljaisuuskaudeksi. Tehtävänä on käyttää parhaillaan elettävää hiljaisuuskautta hyväksemme kommunististen puolueiden lujittamiseksi, niiden bolshevisoimiseksi, niiden muuttamiseksi todellisiksi ammattiliittoihin nojautuviksi joukkopuolueiksi, ei-proletaaristen luokkien työtätekevien ainesten ja ennen kaikkea talonpoikaiston liittämiseksi proletariaatin ympärille, sekä vihdoin, proletaarien valmistelemiseksi vallankumouksen ja proletariaatin diktatuurin hengessä.

En ryhdy luettelemaan kaikkia Lännen kommunististen puolueiden edessä olevia lähikauden tehtäviä. Kun luette vastaavat päätöslauselmat, erikoisesti Kominternin laajennetun täysistunnon päätöslauselman bolshevisoimisesta[29], niin teidän on helppo käsittää, minkälaisia nämä tehtävät konkreettisesti ovat.

Haluaisin pysähtyä lähemmin vain päätehtävään, siihen Lännen kommunististen puolueiden tehtävään, jonka selvittäminen helpottaa kaikkien muiden vuorossa olevien tehtävien ratkaisemista.

Mikä on tämä tehtävä?

Tämä tehtävä on siinä, että Lännen kommunistiset puolueet liitetään kiinteästi yhteen ammattiliittojen kanssa. Tämä tehtävä on siinä, että kamppailua ammatillisen liikkeen yhtenäisyyden puolesta kehitetään ja viedään se päätökseen, että kaikki kommunistit välttämättömästi ja ehdottomasti liittyvät ammattiliittoihin, että niissä tehdään järjestelmällistä työtä työläisten yhdistämiseksi yhteisrintamaan pääomaa vastaan ja että luodaan siten ehdot, jotka antavat kommunistisille puolueille mahdollisuuden nojautua ammattiliittoihin.

Täyttämättä tätä tehtävää ei kommunistisista puolueista voida tehdä todellisia joukkopuolueita eikä voida valmistaa proletariaatin voittoa varten välttämättömiä ehtoja.

Ammattiliitot ja puolueet Lännessä eivät ole sellaisia kuin ammattiliitot ja puolue meillä Venäjällä. Ammattiliittojen ja puolueiden keskinäissuhteet Lännessä eivät käy läheskään yhteen niiden keskinäissuhteiden kanssa, mitkä ovat muodostuneet meillä Venäjällä. Meillä ammattiliitot ilmaantuivat työväenluokan puolueen jälkeen ja sen ympärille. Meillä ei vielä ollut ammattiliittoja, kun puolue ja sen järjestöt johtivat jo ei ainoastaan työväenluokan poliittista, vaan myöskin sen taloudellista taistelua aina pieniin ja mitä vähäisimpiin lakkoihin saakka. Täten etupäässä onkin selitettävissä se sangen suuri arvovalta, jota puolueemme nautti työläisten keskuudessa ennen helmikuun vallankumousta niihin ammattiliittojen ituihin verraten, joita meillä siellä täällä silloin oli. Oikeat ammattiliitot meillä syntyivät vasta vuoden 1917 helmikuun jälkeen. Lokakuun edellä meillä oli jo täysin muodostuneet ammatilliset järjestöt, jotka nauttivat tavattoman suurta arvovaltaa työläisten keskuudessa. Lenin sanoi jo silloin, että ilman sellaista tukea kuin ammattiliitot ei voida valloittaa eikä myöskään säilyttää proletariaatin diktatuuria. Ammattiliitot kehittyivät meillä voimakkaimmin vallanoton jälkeen, erikoisesti uuden talouspolitiikan oloissa. Epäilemätöntä on, että meidän mahtavat ammattiliittomme ovat nyt proletariaatin diktatuurin eräs perustuki. Kuvaavimpana piirteenä meidän ammattiliittojemme kehityshistoriassa on se, että ne syntyivät,

kehittyivät ja lujittuivat puolueen jälkeen, puolueen ympärillä ja ystävyydessä puolueen kanssa.

Kokonaan toisissa oloissa kehittyivät ammattiliitot Länsi-Euroopassa. Ensinnäkin, ne syntyivät ja lujittuivat siellä jo kauan ennen työväenluokan puolueiden ilmaantumista. Toiseksi, siellä eivät ammattiliitot kehittyneet työväenluokan puolueen ympärillä, vaan päinvastoin, työväenluokan puolueet syntyivät itsekin ammattiliitoista. Kolmanneksi, koska taloudellisen taistelun ala, joka on työväenluokalle läheisin, oli jo, niin sanoaksemme, ammattiliittojen valtaama, niin puolueiden tehtäväksi jäi käydä käsiksi etupäässä poliittiseen parlamenttitaisteluun, mikä ei voinut olla vaikuttamatta niiden työn luonteeseen ja niiden ominaispainoon työväenluokan silmissä. Ja juuri siksi, että puolueet syntyivät siellä ammattiliittojen jälkeen, juuri siksi, että ammattiliitot syntyivät siellä jo aikoja ennen puolueita, ja ne oikeastaan olivatkin proletariaatin päälinnakkeina sen taistelussa pääomaa vastaan,—juuri siksi puolueet itsenäisenä ammattiliittoihin nojautumattomana voimana joutuivat työnnetyiksi taka-alalle.

Mutta tästä johtuu, että jos kommunistiset puolueet haluavat tulla todelliseksi joukkovoimaksi, joka kykenee viemään eteenpäin vallankumousta, niin niiden pitää liittyä kiinteästi ammattiliittoihin ja nojautua niihin.

Ellei oteta huomioon tätä Lännessä vallitsevan tilanteen erikoisuutta, niin se merkitsee kommunistisen liikkeen saattamista varmaan turmioon.

Siellä, Lännessä, on yhä vieläkin eräitä sellaisia „kommunisteja“, jotka eivät halua ymmärtää tätä

erikoisuutta ja jotka yhä vieläkin touhuavat epäproletaarisella ja vallankumouksenvastaisella tunnuksella: „pois ammattiliitoista". On sanottava, ettei kukaan voi sen pahemmin vahingoittaa kommunistista liikettä Lännessä kuin nämä ja muut heidän kaltaisensa „kommunistit". Nämä ihmiset aikovat „rynnäköidä" ammattiliittoja ulkoa käsin, pitäen niitä vihollisleirinä. He eivät käsitä sitä, että moisen politiikan vuoksi työläiset tulevat pitämään näitä ihmisiä nimenomaan vihollisinaan. He eivät ymmärrä sitä, että olkootpa ammattiliitot hyviä tai huonoja, niin tavallinen työmies pitää niitä kuitenkin omina linnakkeinaan, jotka auttavat häntä suojaamaan työpalkkansa, työpäivän j.n.e. He eivät käsitä sitä, että moinen politiikka ei helpota, vaan estää kommunistien pääsemistä työväenluokan miljoonaisiin joukkoihin.

„Te rynnäköitte minun linnoitustani,— saattaa tavallinen keskitason työmies sanoa moisille „kommunisteille",— te haluatte hävittää sen, mitä minä olen vuosikymmeniä rakentanut, ja todistelette minulle kommunismin olevan paremman kuin tradeunionismi. En tiedä, ehkä te olette oikeassa teoreettisine väitteinenne kommunismista, enhän minä, yksinkertainen työmies, jaksa käsittää teidän teorioitanne, mutta sen minä vaan tiedän, että minulla on omat ammatilliset linnakkeeni, ne ovat ohjanneet minua taisteluun, ne ovat puolustaneet minua, hyvin tai huonosti, mutta kuitenkin puolustaneet kapitalistien hyökkäyksiltä, ja jokainen, joka aikoo hävittää nämä linnakkeet, hän hävittää minun omaa työväenasiaani. Lakatkaa rynnäköimästä linnakkeitani, tulkaa ammattiliittoihin, toimikaa siellä viitisen vuotta tahi enem-

mänkin, auttakaa parantamaan ja lujittamaan niitä, että minäkin näen, mitä miehiä te oikein olette, ja jos te osoittaudutte olevan todella kunnon poikia, niin en minäkään ole pois, vaan kannatan tietysti teitä" j.n.e.

Näin tai suunnilleen tähän tapaan ottaa nykyinen tavallinen keskitason työmies Lännessä vastaan ammattiliittojen vastustajat.

Kuka ei ole ymmärtänyt tätä erikoisuutta Euroopan keskinkertaisen työmiehen psykologiassa, hän ei käsitä mitään kommunististen puolueittemme asemasta nykyhetkellä.

Missä on Lännen sosialidemokratian voima?

Siinä, että se nojautuu ammattiliittoihin.

Missä on meidän kommunististen puolueittemme heikkous Lännessä?

Siinä, että ne eivät ole vielä liittyneet eivätkä näiden kommunististen puolueiden eräät ainekset haluakaan liittyä kiinteästi yhteen ammattiliittojen kanssa.

Siksi Lännen kommunististen puolueiden perustehtävänä tällä hetkellä on se, että kehitetään ja viedään päätökseen kamppailu ammatillisen liikkeen yhtenäisyyden puolesta, että kaikki kommunistit liittyvät ammattiliittoihin, että tehdään niissä kärsivällisesti järjestelmällistä työtä työväenluokan yhdistämiseksi pääomaa vastaan ja saadaan siten aikaan se, että kommunistiset puolueet voisivat nojautua ammattiliittoihin.

Sellainen on Kominternin laajennetun täysistunnon päätösten perusajatus Lännen kommunististen puolueiden lähimmistä tehtävistä tällä hetkellä.

III

SIIRTOMAIDEN JA RIIPPUVAISTEN MAIDEN KOMMUNISTISTEN AINESTEN LÄHIMMÄT TEHTÄVÄT

Siirryn kolmanteen kysymysryhmään.

Uutta tällä alalla on seuraava:

a) voimaperäisen pääomien viennin vuoksi kehittyneistä maista takapajuisiin maihin, jota kapitalismin vakaantuminen edistää, kapitalismi kehittyy ja tulee edelleen kehittymään siirtomaissa nopeaa vauhtia rikkoen vanhoja yhteiskunta-poliittisten suhteiden muotoja ja juurruttaen uusia;

b) proletariaatti näissä maissa kasvaa ja tulee edelleen kasvamaan kiihtyvää vauhtia;

c) vallankumouksellinen työväenliike ja vallankumouksellinen kriisi siirtomaissa voimistuu ja tulee edelleen voimistumaan;

d) tämän yhteydessä kasvavat ja tulevat edelleen kasvamaan kansallisen porvariston määrätyt kerrokset, kaikkein rikkaimmat ja vaikutusvaltaisimmat kerrokset, jotka peläten enemmän vallankumousta omassa maassaan kuin imperialismia pitävät edullisempana sopimuksentekoa imperialismin kanssa kuin maansa vapauttamista imperialismista ja kavaltavat siten oman kotimaansa (Intia, Egypti y.m.);

e) kaiken tämän vuoksi näiden maiden vapauttaminen imperialismista voi käydä päinsä vain taistellen tuota sopuilevaa kansallista porvaristoa vastaan;

f) mutta tästä johtuu, että kysymys työläisten ja talonpoikain liitosta sekä proletariaatin hegemoniasta teollisesti kehittyneissä ja kehittyvissä siirtomaissa

on tuleva ajankohtaiseksi, samoin kuin se tuli ajankohtaiseksi Venäjällä ensimmäisen vallankumouksen edellä vuonna 1905.

Näihin aikoihin saakka asia on ollut sillä kannalla, että Itää on pidetty tavallisesti yhtenäisenä ja yhdenlaisena. Nyt on kaikille selvää, että yhtenäistä ja yhdenlaista Itää ei enää ole olemassa, että nyt on kapitalistisesti kehittyneitä ja kehittyviä siirtomaita sekä jälkeenjääneitä ja jälkeenjääviä siirtomaita, joiden suhteen ei voi olla mitään samanlaista mittapuuta.

Tähän saakka on kansallinen vapausliike käsitetty sellaiseksi, että sitä on pidetty siirtomaiden ja riippuvaisten maiden kaikkien kansallisten voimien yhtenäisenä rintamana, äärimmäisistä taantumusporvareista aina jyrkimpiin vallankumouksellisiin proletaareihin saakka. Nyt, kansallisen porvariston jakauduttua vallankumoukselliseen ja vastavallankumoukselliseen sivustaan, kansallinen liike saa jonkun verran toisenlaisen näön. Kansallisen liikkeen vallankumouksellisten ainesten ohella porvaristosta kehittyy myös sopuilevia, taantumuksellisia aineksia, jotka pitävät sopimuksentekoa imperialismin kanssa maansa vapauttamisasiaa edullisempana.

Tästä johtuvat siirtomaiden kommunististen ainesten tehtävät: liittää rivinsä kiinteästi yhteen porvariston vallankumouksellisten ainesten kanssa ja ennen kaikkea talonpoikaiston kanssa imperialismin ja „oman“ porvariston sovittelija-ainesten liittoutumaa vastaan käydäkseen todella vallankumoukselliseen taisteluun imperialismista vapautumiseksi proletariaatin ollessa siinä etujoukkona.

Johtopäätös on tämä: kokonainen joukko siirtomaita on nyt lähestymässä omaa 1905 vuottaan. Tehtävänä on yhdistää siirtomaiden työläisten parhaat ainekset yhtenäiseksi kommunistiseksi puolueeksi, joka pystyy johtamaan nousevaa vallankumousta.

Lenin sanoi jo vuonna 1922 siirtomaissa kasvavasta vallankumousliikkeestä seuraavaa:

„Nykyiset ensimmäisen imperialistisen teurastuksen „voittajat" eivät pysty voittamaan edes pientä, mitättömän pientä Irlantia, eivät kykene selviytymään edes siitä sekaannuksesta, mikä niiden itsensä kesken on syntynyt finanssi- ja valuuttakysymyksissä. Ja Intia ja Kiina kuohuvat. Se on yli 700 miljoonaa ihmistä. Jos niihin lisätään vielä niitä ympäröivät ja aivan niiden kaltaiset Aasian muut kansat, niin se tekee runsaasti puolet maapallon väestöstä. Siellä lähenee, lähenee hillittömästi ja yhä kiihtyvää vauhtia vuosi 1905,— kuitenkin sillä oleellisella ja suunnattomalla erotuksella, että vuonna 1905 vallankumous Venäjällä saattoi vielä tapahtua (ainakin ensi alussa) eristettynä, s.o. vetämättä heti vallankumoukseen muita maita. Mutta Intiassa ja Kiinassa kehittyvä vallankumous joutuu jo nyt mukaan ja on jo tullut vedetyksi mukaan vallankumoustaisteluun, vallankumousliikkeeseen, kansainväliseen vallankumoukseen" (kts. XXVII osa, s. 293).

Johtopäätös on se, että siirtomaat ovat niiden oman vuoden 1905 edessä.

Tämä on pääajatuksena myöskin Kominternin laajennetun täysistunnon tekemissä päätöksissä siirtomaakysymyksestä.

IV

SOSIALISMIN KOHTALOISTA NEUVOSTOLIITOSSA

Siirryn neljänteen kysymysryhmään.

Tähän saakka olen puhunut puoluekonferenssimme välittömästi Kominternin kysymyksiä koskevista päätöslauselmista. Siirtykäämme nyt kysymyksiin, jotka

koskevat suoranaisesti sekä Kominternia että VKP(b):tta ja jotka ovat niinmuodoin yhdysrenkaana ulkoisten ja maamme sisäisten kysymysten välillä. Miten kapitalismin väliaikainen vakaantuminen on vaikuttava sosialismin kohtaloihin maassamme? Eikö tämä vakaantuminen merkitse sosialistisen rakennustyön loppua tai lopun alkua maassamme? Voidaanko sosialismi ylipäänsä rakentaa omin voimin maassamme, joka on teknillis-taloudellisessa suhteessa takapajuinen maa, jos kapitalismi säilyy muissa maissa enemmän tai vähemmän pitkän aikajakson? Voidaanko maassamme luoda täydet takeet intervention vaaralta ja siis myöskin entisen järjestelmän maahamme palauttamisen vaaralta kapitalistisen ympäristön säilyessä, joka lisäksi on vielä tällä ajankohdalla vakaantunut?

Kaikki nämä ovat kysymyksiä, jotka nousevat kiertämättä eteemme uuden tilanteen yhteydessä kansainvälisten suhteiden alalla ja joita emme voi sivuuttaa antamatta niihin täsmällistä ja selvää vastausta.

Maassamme on olemassa kaksi ristiriitojen ryhmää. Ensimmäinen ristiriitojen ryhmä — sisäiset ristiriidat, joita on proletariaatin ja talonpoikaiston välillä. Toinen ristiriitojen ryhmä — ulkoiset ristiriidat, joita on maamme, sosialismin maan, ja kaikkien muiden maiden, kapitalismin maiden, välillä.

Tarkastakaamme näitä ristiriitojen molempia ryhmiä erikseen.

Sitä, että proletariaatin ja talonpoikaiston välillä on olemassa eräitä ristiriitoja, sitä ei tietenkään voida kieltää. Näiden ristiriitojen koko realisuuden ymmärtämiseksi ei tarvitse muuta kuin palauttaa mieleensä

kaiken sen, mitä meillä on tapahtunut ja tapahtuu maataloustuotteiden hintapolitiikan alalla, limiittien yhteydessä, teollisuustuotteiden hintojen alentamiskamppailun yhteydessä j.n.e. Meillä on kaksi perusluokkaa: proletaariluokka ja yksityisomistajien luokka, s.o. talonpoikaisto. Tästä johtuu ristiriitojen kiertämättömyys niiden välillä. Koko kysymys on siinä, pystymmekö me omin voimin voittamaan nämä proletariaatin ja talonpoikaiston välillä olevat ristiriidat. Kun sanotaan: voidaanko meillä rakentaa sosialismi omin voimin? — niin tällä tahdotaan sanoa: ovatko proletariaatin ja talonpoikaiston väliset ristiriidat maassamme voitettavissa, vai ovatko ne voittamattomia?

Leninismi vastaa tähän kysymykseen myönteisesti: kyllä, me voimme rakentaa sosialismin ja tulemme sen rakentamaan yhdessä talonpoikaiston kanssa, työväenluokan johdolla.

Mitä perusteita, mitä motiiveja on tällaiselle vastaukselle?

Tällaisen vastauksen perusteluna on se, että proletariaatin ja talonpoikaiston välisten ristiriitojen ohella on olemassa vielä yhteisiä etuja kehityksen peruskysymyksissä, mitkä edut kattavat ja voivat joka tapauksessa kattaa nämä ristiriidat ja jotka ovat pohjana, perustana työväen ja talonpoikaiston väliselle liitolle.

Mitä ovat nämä yhteiset edut?

Asia on siten, että maanviljelyksellä on olemassa kaksi kehitystietä: kapitalistinen ja sosialistinen tie. Kapitalistinen kehitystie merkitsee kehitystä talonpoikaiston suuren enemmistön köyhtymisen pohjalla

kaupunki- ja maalaisporvariston huippukerrosten rikastumiseksi. Sosialistinen tie sitävastoin merkitsee kehitystä talonpoikain enemmistön hyvinvoinnin yhtämittaisen kohottamisen tietä. Sekä proletariaatti että erikoisesti talonpoikaisto ovat kiinnostettuja siitä, että kehitys kävisi tätä toista tietä, sosialistista tietä. Sillä tämä tie on ainoa keino talonpoikaiston pelastamiseksi köyhtymiseltä ja puolinälkäisestä elämästä. Sanomattakin on selvää, että proletariaatin diktatuuri, jolla on hallussaan talouden tärkeimmät ohjakset, ryhtyy kaikkiin toimenpiteisiin, jotta tämä toinen tie, sosialistinen tie, pääsisi voitolle. Toisaalta on itsestään selvää, että talonpoikaisto on syvästi kiinnostunut siitä, että kehitys kävisi tätä toista tietä.

Tästä johtuu se proletariaatin ja talonpoikaiston etujen yhteisyys, mikä kattaa niiden välillä olevat ristiriidat.

Juuri sen vuoksi leninismi sanoo, että me voimme ja meidän pitää rakentaa täydellinen sosialistinen yhteiskunta yhdessä talonpoikaiston kanssa, työläisten ja talonpoikain liiton pohjalla.

Juuri sen vuoksi leninismi sanoo, nojautuen proletaarien ja talonpoikien yhteisiin etuihin, että me voimme voittaa ja meidän on voitettava omin voimin proletariaatin ja talonpoikaiston välillä olevat ristiriidat.

Sellainen on leninismin käsitys tästä asiasta.

Mutta eivät näköjään kaikki toverit ole leninismin kannalla. Niinpä Trotski esimerkiksi sanoo proletariaatin ja talonpoikaiston välisistä ristiriidoista näin:

„Ristiriitaisuudet työväenhallituksen asemassa takapajuisessa maassa, jossa on valtava enemmistö talonpoikaisväestöä, voivat

saada ratkaisunsa **ainoastaan*** kansainvälisessä mitassa, proletariaatin maailmanvallankumouksen areenalla" (kts. esipuhetta Trotskin kirjaan „Vuosi 1905").

Toisin sanoen, meillä ei ole voimaa voittaaksemme ja poistaaksemme sisäiset ristiriidat maassamme, ristiriidat proletariaatin ja talonpoikaiston välillä omin voimin, sillä nämä ristiriidat me voimme kuulemma poistaa ja rakentaa vihdoinkin sosialismin vasta maailmanvallankumouksen tuloksena ja vain maailmanvallankumouksen pohjalla.

Sanomattakin on selvää, ettei tällä väittämällä ole mitään yhteistä leninismin kanssa.

Samainen Trotski jatkaa edelleen:

„Ilman Euroopan proletariaatin suoranaista valtion tukea Venäjän työväenluokka ei voi pysyä vallassa eikä muuttaa väliaikaista herruuttaan pitkäaikaiseksi sosialistiseksi diktatuuriksi. Sitä ei voida hetkeäkään epäillä" (kts. Trotskin kirjasta „Meidän vallankumouksemme", s. 278).

Toisin sanoen, niin kauan kun Lännen proletariaatti ei ota valtaa eikä anna meille valtion tukea, me emme voi haaveillakaan pysyvämme vallassa vähänkään pitempää aikaa.

Edelleen:

„On toivotonta luulla,—... että esimerkiksi vallankumouksellinen Venäjä voisi pitää puoliaan vanhoillista Eurooppaa vastaan" (kts. Trotskin teokset, III osa, I nide, s. 90).

Toisin sanoen, me emme siis ole vain kykenemättömiä rakentamaan sosialismia, vaan emme voi edes lyhyttäkään aikaa pitää puoliamme „vanhoillista Eurooppaa vastaan", vaikka koko maailma tietää, että

---

* Alleviivaus minun. J. St.

me emme ole ainoastaan pitäneet puoliamme, vaan lyöneet myöskin takaisin useita vanhoillisen Euroopan raivokkaita hyökkäyksiä maamme kimppuun.

Ja vihdoin:

„Sosialistisen talouden todellinen nousu Venäjällä“, sanoo Trotski, „käy mahdolliseksi **vasta proletariaatin voiton jälkeen*** tärkeimmissä Euroopan maissa“ (kts. sama, s. 93).

Lienee selvä.

Esitin nämä lainaukset, toverit, asettaakseni ne Leninin teoksista otettujen lainauksien vastakohdaksi ja antaakseni teille siten mahdollisuuden tavottaa sen, mikä on tärkeimpänä ydinajatuksena kysymyksessä täydellisen sosialistisen yhteiskunnan rakentamisen mahdollisuudesta proletaarisen diktatuurin maassa, joka on kapitalististen valtioiden ympäröimä.

Siirtykäämme nyt tarkastelemaan Leninin teoksista otettuja lainauksia.

Lenin kirjoitti jo vuonna 1915 imperialistisen sodan aikana:

„Taloudellisen ja poliittisen kehityksen epätasaisuus on kapitalismin ehdoton laki. Siitä seuraa, että sosialismin voitto on mahdollinen ensi aluksi muutamissa tahi jopa yhdessäkin, erillisessä kapitalistisessa maassa. Tämän maan voittanut proletariaatti nousisi, pakkoluovutettuaan kapitalistien omaisuuden ja järjestettyään omassa maassaan sosialistisen tuotannon, muuta, kapitalistista maailmaa **vastaan** ja vetäisi puolelleen muiden maiden sorretut luokat, nostaen näissä maissa kapinan kapitalisteja vastaan, esiintyen tarpeen vaatiessa myöskin sotavoimin riistäjäluokkia ja niiden valtioita vastaan“... Sillä „kansakuntien vapaa yhtyminen sosialismissa ei ole mahdollista ilman sosialististen tasavaltojen enemmän tai vähemmän pitkäaikaista, sitkeää taistelua jälkeenjääneitä valtioita vastaan“ (kts. XVIII osa, s. 232—233).

---

* Alleviivaus minun. J. St.

Toisin sanoen, osoittautuu siis, että kapitalistien ympäröimä proletaarisen diktatuurin maa voikin ei vain ratkaista omin voiminsa sisäiset ristiriidat proletariaatin ja talonpoikaiston väliltä, vaan se myös voi ja sen pitää rakentaa vielä sosialismi, järjestää maassaan sosialistinen talous ja pystyttää aseellinen voima voidakseen lähteä sitä ympäröivien maiden proletaarien avuksi niiden taistelussa pääoman kukistamiseksi.

Tällainen on leninismin perusajatus sosialismin voitosta yhdessä maassa.

Samaa, joskin jossain määrin toisessa muodossa, Lenin sanoi vuonna 1920 Neuvostojen VIII edustajakokouksessa, maamme sähköistämiskysymyksen johdosta:

„Kommunismi on Neuvostovalta ja koko maan sähköistäminen. Muuten maa jää pikkutalonpoikaiseksi, ja meidän on se selvästi tajuttava. Me olemme heikommat kuin kapitalismi, ei ainoastaan maailman mitassa, vaan myöskin omassa maassamme. Tämä on tunnettua kaikille. Me olemme sen tajunneet, ja me pääsemme siihen, että taloudellinen pohja muuttuu pikkutalonpoikaisesta suurteolliseksi. Vasta silloin, kun maa tulee sähköistetyksi, kun teollisuudelle, maataloudelle ja liikenteelle luodaan nykyaikaisen suurteollisuuden teknillinen pohja, — vasta silloin me voitamme **lopullisesti***“ (kts. XXVI osa, s. 46—47).

Toisin sanoen, Lenin käsittää täydellisesti sosialismin rakentamisen teknilliset vaikeudet maassamme, mutta hän ei suinkaan tee tästä sitä järjetöntä johtopäätöstä, että „sosialistisen talouden todellinen nousu Venäjällä käy mahdolliseksi vasta proletariaatin voiton jälkeen tärkeimmissä Euroopan maissa“, vaan hän

* Alleviivaus minun. J. St.

on sitä mieltä, että me voimme omin voimin voittaa nämä vaikeudet saavuttaaksemme „lopullisen voiton“, s.o. rakentaaksemme täydellisen sosialismin.

Ja vuoden kuluttua tämän jälkeen, vuonna 1921, Lenin sanoo:

„10—20 vuotta oikeita suhteita talonpoikaistoon ja meille on taattu voitto koko maailman mitassa* (siinäkin tapauksessa, vaikka proletaariset vallankumoukset viivästyisivätkin, jotka kuitenkin ovat kasvamassa)“ („Suunnitelma ja jäsennyksiä kirjaseen „Elintarvikeverosta““, v. 1921,— kts. XXVI osa, s. 313).

Toisin sanoen, Lenin käsittää täydellisesti sosialismin rakentamisen poliittiset vaikeudet maassamme, mutta hän ei suinkaan tee tästä sitä väärää johtopäätöstä, että „ilman Euroopan proletariaatin suoranaista valtion tukea Venäjän työväenluokka ei voi pysyä vallassa“, vaan hän on sitä mieltä, että politiikan ollessa talonpoikaiston suhteen oikean me voimme aivan hyvin saada „voiton koko maailman mitassa“ täydellisen sosialismin rakentamisen mielessä.

Entä mitä on oikea politiikka talonpoikaiston suhteen? Oikea politiikka talonpoikaiston suhteen on jotain sellaista, mikä riippuu kokonaan ja täydellisesti meistä ja vain meistä puolueena, joka johtaa sosialismin rakentamista maassamme.

Aivan samaa, mutta vieläkin määrätymmin Lenin sanoi vuonna 1922 kirjoituksissaan osuustoiminnasta:

„Itse asiassa, valtion valta kaikkien suurten tuotantovälineiden yli, valtiovalta proletariaatin käsissä, tämän proletariaatin liitto monien miljoonien pienten ja pienimpien talonpoikain kanssa, tämän proletariaatin johdon turvaaminen talonpoikaistoon nähden j.n.e. — eikö siinä ole kaikki, mitä tarvitaan, jotta osuus-

---

* Alleviivaus minun. J. St.

toiminnasta, pelkästä osuustoiminnasta, jota me ennen kohtelimme yliolkaisesti, kuten kaupusteluhommaa ainakin, ja jota meillä on määrätyssä suhteessa oikeus kohdella nyt, uuden talouspolitiikan aikana, samalla tavalla, **eikö siinä ole kaikki, mikä on välttämätöntä täydellisen sosialistisen yhteiskunnan rakentamista varten?*** Se ei vielä ole sosialistisen yhteiskunnan rakentamista, mutta siinä on **kaikki, mikä on välttämätöntä ja riittävää*** tätä rakentamista varten" (kts. XXVII osa, s. 392).

Toisin sanoen, osoittautuukin, että proletariaatin diktatuurin oloissa meillä on olemassa kaikki, mikä on välttämätöntä täydellisen sosialistisen yhteiskunnan rakentamiseksi, voittaen kaikki ja kaikenlaiset sisäiset vaikeudet, sillä me voimme ja meidän täytyy voittaa ne omin voimin.

Lienee selvä.

Lenin hyökkää sitä vastaväitettä vastaan, että maamme verrattain suuri taloudellinen takapajuisuus muka sulkee pois sosialismin rakentamisen mahdollisuuden, ja hän kumoaa sen jonain sellaisena, joka ei sovi yhteen sosialismin kanssa:

„Äärettömän kaavamainen on se heidän perustelunsa", sanoo Lenin, „jonka he ovat oppineet ulkoa Länsi-Euroopan sosialidemokratian kehityksen aikana ja joka on se, että me emme vielä ole kyllin kehittyneitä sosialismia varten, ettei meillä ole, kuten kaikenlaiset „oppineet" herrat heidän joukostaan sanovat, objektiivisia taloudellisia edellytyksiä sosialismia varten" (kts. XXVII osa, s. 399).

Päinvastaisessa tapauksessa ei olisi kannattanut ottaa valtaa lokakuussa eikä tehdä Lokakuun vallankumousta. Sillä jos kerran täydellisen sosialistisen yhteiskunnan rakentamisen mahdollisuus ja välttämättömyys on

---

* Alleviivaus minun J. St.

syystä tai toisesta suljettu pois, niin Lokakuun vallankumouskin menettää siten kaiken merkityksensä. Kuka kieltää sosialismin rakentamisen mahdollisuuden yhdessä maassa, hän joutuu ehdottomasti kieltämään myöskin Lokakuun vallankumouksen oikeutuksen. Ja päinvastoin: ken ei luota Lokakuuhun, hän ei voi tunnustaa myöskään sosialismin voittoa mahdolliseksi maan ollessa kapitalististen valtioiden ympäröimänä. Epäusko Lokakuuhun ja sosialististen mahdollisuuksien kieltäminen maassamme ovat asioita, joiden välillä on täysi ja välitön yhteys.

„Minä tiedän", sanoo Lenin, „että on tietysti olemassa itseään ylen viisaina pitäviä ja jopa itseään sosialisteiksikin nimittäviä neropatteja, jotka vakuuttavat, ettei olisi pitänyt ottaa valtaa ennen kuin vallankumous puhkeaa kaikissa maissa. He eivät aavista, että näin puhuessaan he luopuvat vallankumouksesta ja siirtyvät porvariston puolelle. Jäädä odottamaan sitä, kunnes työtätekevät luokat tekevät vallankumouksen kansainvälisessä mitassa, se merkitsee kaikkien jähmettymistä odotukseen. Se on järjettömyyttä" (kts. XXIII osa, s. 9).

Näin on laita ensimmäisen lajin ristiriitojen kanssa, sisäistä laatua olevien ristiriitojen kanssa, kysymyksessä sosialismin rakentamisen mahdollisuudesta yhdessä maassa sen ollessa kapitalististen valtioiden ympäröimänä.

Siirtykäämme nyt toisen lajin ristiriitoihin, niihin ulkoisiin ristiriitoihin, joita on meidän maamme, sosialismin maan, ja kaikkien muiden maiden, kapitalismin maiden, välillä.

Mitä ovat nämä ristiriidat?

Ne ovat siinä, että niin kauan, kun maa on kapitalististen valtioiden ympäröimä, tulee olemaan myöskin intervention vaara kapitalististen maiden taholta, ja

niin kauan, kun tämä vaara on olemassa, on oleva myöskin restauration vaara, kapitalistisen järjestyksen maahamme palauttamisen vaara.

Voidaanko nämä ristiriidat pitää täysin ratkaistavina yhden maan voimilla? Ei, ei voida. Sillä yhden maan ponnistukset, vaikkapa tämä maa olisikin proletaarisen diktatuurin maa, eivät vielä riitä turvaamaan sitä täydellisesti intervention vaaralta. Täydet takeet interventiota vastaan ja myöskin sosialismin lopullinen voitto on siis tämän vuoksi mahdollista vain kansainvälisessä mitassa, vain useiden maiden proletaarien yhteisten ponnistusten tuloksena, tahi — mikä on vieläkin parempi — vain muutamien maiden proletaarien voiton tuloksena.

Mitä on sosialismin lopullinen voitto?

Sosialismin lopullinen voitto on täysi tae interventioyrityksiä ja siis myös vanhan järjestelmän palauttamisyrityksiä vastaan, sillä vähänkään vakavalta kannalta otettava vanhan järjestelmän palauttamisyritys voi tapahtua ainoastaan silloin, kun se saa tuntuvaa tukea ulkoapäin, vain kansainvälisen pääoman tukiessa sitä. Sentähden vallankumouksemme tukeminen kaikkien maiden työläisten taholta ja semmitenkin näiden työläisten voitto vaikkapa vain muutamissa maissa on välttämätön ehto ensimmäisen voittaneen maan täydelliselle turvaamiselle interventio- ja restauratioyrityksiltä, välttämätön ehto sosialismin lopulliselle voitolle.

„Niin kauan, kun meidän Neuvostotasavaltamme“, sanoo Lenin, „pysyy koko kapitalistisen maailman yksinäisenä reunamaana, niin kauan... olisi suorastaan naurettavaa kuvittelua ja utopiaa luulla yksien tahi toisten vaarojen katoavan pois. Tieten-

kin, niin kauan kun nämä tällaiset perinpohjaiset vastakohtaisuudet ovat olemassa, niin kauan on myöskin vaaroja, eikä niistä minnekään päästä" (kts. XXVI osa, s. 29).

Ja edelleen:

„Me emme elä ainoastaan valtiossa, vaan myöskin **valtioiden systeemissä**, ja Neuvostotasavallan olemassaolo pitkän ajan rinnan imperialististen valtioiden kanssa ei ole ajateltavissa. Loppujen lopuksi toinen tai toinen voittaa" (kts. XXIV osa, s. 122).

Siksi Lenin sanookin, että:

„Lopullisesti voidaan voittaa vain maailman mitassa ja vain kaikkien maiden työläisten yhteisillä ponnistuksilla" (kts. XXIII osa, s. 9).

Näin on laita toisen lajin ristiriitojen suhteen.

Ken sekoittaa ensimmäisen ristiriitojen ryhmän, jotka ovat täysin voitettavissa yhden maan ponnistuksilla, toiseen ristiriitojen ryhmään, joiden ratkaisemiseen tarvitaan useampien maiden proletaarien yhteisiä ponnistuksia, hän tekee mitä karkeimman virheen leninismiä vastaan, hän on joko sekapää tai parantumaton opportunisti.

Eräänlaisena näytteenä tuollaisesta käsitteiden sekoittamisesta voisi olla erään toverin kirje, joka on lähetetty minulle tämän vuoden tammikuussa ja joka koskee kysymystä sosialismin voitosta yhdessä maassa. Hän kirjoittaa kummastellen:

„Te sanotte, että leniniläisen teorian mukaan... **sosialismi voi voittaa yhdessä maassa.** Minä en valitettavasti löytänyt Leniniltä vastaavista kohdista mainintoja sosialismin voitosta yhdessä maassa".

Onnettomuus ei ole tietenkään siinä, että tämä toveri, jota minä pidän yhtenä parhaimpana toverina meidän opiskelevan nuorisomme joukossa, „ei löytänyt Leniniltä

vastaavista kohdista mainintoja sosialismin voitosta yhdessä maassa". Tulee aika, jolloin hän tulee lukeneeksi ja löytää vihdoin sellaiset maininnat. Onnettomuus tässä on siinä, että hän on sekoittanut sisäiset ja ulkoiset ristiriidat toisiinsa ja on lopulta mennyt kokonaan sekaisin tuossa sekasotkussa. Ehkäpä ei liene haitaksi tutustuttaa teidät vastaukseeni, jonka lähetin tämän toverin kirjeeseen. Se kuuluu näin:

„Kysymys ei ole täydellisestä voitosta, vaan sosialismin voitosta yleensä, t.s. siitä, että karkoitetaan tilanherrat ja kapitalistit, otetaan valta, torjutaan imperialismin hyökkäykset ja aletaan rakentaa sosialistista taloutta, — kaikki tämä voi onnistua täydellisesti proletariaatille yhdessäkin maassa, mutta täydet takeet restauration vaaralta voidaan taata vain „useampien maiden proletaarien yhteisten ponnistusten" tuloksena.

Tyhmää olisi ollut aloittaakaan Lokakuun vallankumousta Venäjällä siinä vakaumuksessa, ettei Venäjän voittanut proletariaatti „voi pitää puoliaan vanhoillista Eurooppaa vastaan" muiden maiden proletaarien ilmeisestä myötätunnosta huolimatta, ellei ole saatu voittoa useammissa maissa. Se ei ole marxilaisuutta, vaan mitä tavallisinta opportunismia, trotskilaisuutta ja mitä tahansa. Jos Trotskin teoria pitäisi paikkansa, niin siinä tapauksessa ei Iljitsh olisi oikeassa väittäessään, että uuden talouspolitiikan Venäjästä me teemme sosialistisen Venäjän, että meillä on „kaikki, mikä on välttämätöntä täydellisen sosialistisen yhteiskunnan rakentamista varten"* (kts. „Osuustoiminnasta")...

Kaikkein vaarallisinta meidän poliittisessa käytännössämme on se, että voittanut proletaarinen maa yritetään käsittää joksikin passiiviseksi, joka pystyy vain polkemaan paikallaan siihen hetkeen saakka, kunnes tulee apu muiden maiden voittaneilta proletaareilta. Olettakaamme, 'ettei viiden tahi kymmenen vuoden kuluessakaan neuvostojärjestelmän vallitessa Venäjällä Lännessä tapahdu vallankumousta; olettakaamme, että meidän Tasavaltamme kuitenkin pysyy tämän ajan pystyssä Neuvostotasavaltana, joka

---

* Alleviivaukset kaikkialla minun. J. St.

rakentaa sosialistista taloutta uuden talouspolitiikan oloissa,— luuletteko Te, että meidän maamme tulee näiden viiden tahi kymmenen vuoden ajan vain jauhamaan tyhjää eikä järjestämään sosialistista taloutta? Ei tarvitse muuta kuin asettaa tämä kysymys, niin käy selväksi, miten vaarallinen on teoria, joka kieltää sosialismin voiton yhdessä maassa.

Mutta merkitseekö se sitä, että tämä voitto tulee olemaan täydellinen, lopullinen? Ei, ei merkitse... sillä niin kauan, kun maa on kapitalististen valtioiden ympäröimä, on aina olemassa sotilaallisen intervention vaara". (Tammikuu vuonna 1925.)

Näin on asianlaita kysymyksessä sosialismin kohtaloista maassamme puolueemme XIV konferenssin tunnetun päätöslauselman kannalta katsoen.

V

PUOLUEEN POLITIIKKA MAASEUDULLA

Siirryn viidenteen kysymysryhmään.

Ennen kuin siirryn XIV konferenssin päätöslauselmiin, joissa puhutaan puolueen politiikasta maaseudulla, haluaisin lausua muutaman sanan siitä melusta, minkä porvarillinen lehdistö on nostanut sen arvostelun yhteydessä, johon puolueemme on ryhtynyt omien maaseututyötämme haittaavien puutteittemme johdosta. Porvarillinen lehdistö tanssii riemusta vakuuttaen kaikille ja kaikkialla, että meidän alkama omien puutteittemme avoin arvostelu on muka Neuvostovallan heikkouden merkki, sen rappeutumisen ja hajoamisen merkki. Sanomattakin on selvää, että koko tämä hälinä on läpeensä väärennettyä ja valheellista.

Itsearvostelu on puolueemme voiman eikä heikkouden merkki. Vain voimakas puolue, jolla on juurensa

syvällä elämässä ja joka kulkee voittoa kohti, voi harjoittaa niin armotonta omien puutteittensa arvostelua kuin se on sallinut ja tulee aina sallimaan harjoitettavan koko kansan nähden. Puolue, joka salaa kansalta totuuden, puolue, joka pelkää valoa ja arvostelua, ei ole mikään puolue, vaan perikatoon tuomittujen petkuttajien koplakunta. Herrat porvarit mittaavat meitä omalla mittapuullaan. He pelkäävät valoa ja salaavat visusti kansalta totuuden, peittäen puutteitaan näennäisen hyvinvoinnin paraatikyltillä. Ja he luulevat, että meidänkin, kommunistien, pitää salata kansalta totuus. He pelkäävät valoa, sillä jos he vain sallisivat vähänkään vakavampaa itsearvostelua, vähänkään vapaampaa omien epäkohtiensa arvostelua, niin ei koko porvarillisesta järjestelmästä jäisi kiveä kiven päälle. Ja niinpä he luulevatkin, että koska me, kommunistit, sallimme itsearvostelun, niin tämä on sen merkki, että me olemme piiritetyt ja riipumme ilmassa. He mittaavat meitä omalla mittapuullaan, nuo arvon herrat porvarit ja sosialidemokraatit. Vain menneisyyteen jäävät ja häviöön tuomitut puolueet voivat pelätä valoa ja arvostelua. Me emme pelkää kumpaakaan, emme pelkää siksi, että me olemme nouseva ja voittoa kohti kulkeva puolue. Juuri sen vuoksi se itsearvostelu, jota on käyty jo useita kuukausia, merkitsee puolueemme ääretöntä voimaa eikä sen heikkoutta, sen lujittamiskeinoa eikä rappeutumista.

Ja nyt siirtykäämme kysymykseen puolueen politiikasta maaseudulla.

Mitä uusia seikkoja voitaisiin panna merkille maaseudulla uuden sekä sisäisen että kansainvälisen tilanteen yhteydessä?

Mielestäni voitaisiin panna merkille neljä tärkeintä tosiasiaa:

1) kansainvälisen tilanteen muuttuminen ja vallankumouksen hidastunut vauhti, mitkä sanelevat valittavaksi kivuttomimmat, joskin pitkällisemmät, tiet talonpoikaiston saamiseksi mukaan sosialistiseen rakennustyöhön, sosialismin rakentamiseksi yhdessä talonpoikaiston kanssa;

2) taloudellinen nousu maaseudulla ja talonpoikaiston kerrostumisprosessi, mitkä vaativat sotakommunismin jätteiden hävittämistä maaseudulla;

3) talonpoikaiston poliittinen aktiivisuus, mikä vaatii muuttamaan vanhoja johtamis- ja hallintomenetelmiä maaseudulla;

4) Neuvostojen vaalit, jotka paljastivat sen ilmeisen tosiasian, että maamme useilla seuduilla **keskitalonpoika osoittautui olevan kulakin puolella köyhää talonpoikaa vastaan.**

Mikä siis on puolueen päätehtävä maaseudulla näiden uusien tosiasioiden yhteydessä?

Eräät toverit, lähtien siitä tosiasiasta, että maaseudulla on käynnissä kerrostuminen, tulevat siihen johtopäätökseen, että puolueen päätehtävänä on lietsoa luokkataistelua maaseudulla. Se on väärä kanta. Se on tyhjää lörpöttelyä. Päätehtävämme ei nyt ole se. Se on vanhojen menshevististen laulujen toistamista vanhasta menshevikkien tietosanakirjasta.

Tärkeintä ei nyt ole lainkaan se, että lietsottaisiin luokkataistelua maaseudulla. **Tärkeintä on nyt se, että keskitalonpojat saadaan liitetyiksi lujasti proletariaatin ympärille ja voitetaan heidät uudelleen puolellemme.** Tärkeintä on nyt se, että liitytään lujasti

yhteen talonpoikaiston perusjoukon kanssa, kohotetaan• sen taloudellista ja kulttuuritasoa ja mennään yhdessä tämän perusjoukon kanssa eteenpäin sosialismin tietä. Tärkeintä on se, että rakennetaan sosialismia yhdessä talonpoikaiston kanssa, ehdottomasti yhdessä talonpoikaiston kanssa ja ehdottomasti työväenluokan johdolla, sillä työväenluokan johto on tärkeimpänä takeena siitä, että rakennustyö käy todella sosialismin suuntaan.

Tämä on nykyisin puolueen päätehtävä.

Ehkäpä ei ole haitaksi palauttaa mieliin Iljitshin sanat tästä asiasta, jotka hän lausui uuteen talouspolitiikkaan siirryttäessä ja jotka ovat pysyneet täydellisesti voimassa tähän hetkeen saakka:

„Koko kysymyksen ydin on siinä, että mentäisiin nyt eteenpäin verrattomasti paljon laajempana ja voimallisempana joukkona, eikä muuten kuin yhdessä talonpoikaiston kanssa“ (kts. XXVII osa, s. 272).

Ja edelleen:

„On liityttävä kiinteästi yhteen talonpoikaisjoukkojen kanssa, tavallisen työtätekevän talonpoikaiston kanssa, ja alettava astua eteenpäin verrattomasti hitaammin, tavattomasti hitaammin, kuin mitä me haaveilimme, mutta sensijaan niin, että suuret joukot kulkevat todella mukanamme. Silloin tämä etenemisemme on aikanaan kiihtyvä niin nopeaksi, ettemme nykyään uskalla sellaista edes haaveillakaan“ (kts. XXVII osa, s. 231—232).

Tämän yhteydessä maaseudulla on edessämme kaksi päätehtävää:

1) Ensinnäkin, on päästävä siihen, että talonpoikaistalous saataisiin liitetyksi mukaan taloudellisen kehityksen yleiseen neuvostolliseen järjestelmään. Ennen oli asianlaita siten, että meillä oli kaksi rinnakkaista

prosessia: kaupunki kulki omaa tietään, maaseutu omaansa. Kapitalisti pyrki liittämään talonpoikaistalouden kapitalistisen kehityksen järjestelmään. Mutta tämä liittäminen kävi talonpoikaisjoukkojen köyhtymisen ja talonpoikaiston ylimmän kerroksen rikastumisen tietä. Tunnettua on, että tuo tie osoittautui kantavan kohdussaan vallankumousta. Proletariaatin voiton jälkeen talonpoikaistalouden liittäminen mukaan taloudellisen kehityksen yleiseen neuvostolliseen järjestelmään on sitä, että luodaan olot, jotka voisivat kehittää kansantaloutta eteenpäin talonpoikain suuren enemmistön hyvinvoinnin asteittaisen, mutta herkeämättömän kohottamisen pohjalla, s.o. päinvastaista tietä kuin mitä kapitalistit veivät ja mille tielle he kutsuivat talonpoikaistoa ennen vallankumousta. Mutta miten talonpoikainen talous saadaan liitetyksi mukaan taloudellisen rakennustyön yleiseen järjestelmään? Osuustoiminnan kautta. Luotto-osuuskuntien, maatalousosuuskuntien, kulutusosuuskuntien ja tuotanto-osuuskuntien kautta.

Tällaiset ovat ne tiet ja polut, joiden kautta talonpoikainen talous on saatava hitaasti, mutta perusteellisesti yhdistetyksi sosialistisen rakennustyön yleiseen järjestelmään.

2) Toisena tehtävänä on toteuttaa asteittaisesti, mutta järkkymättä maaseudun vanhojen hallinto- ja johtamismenetelmien lopettamisen suuntaa, Neuvostojen aktivisoimisen suuntaa, Neuvostojen oikeiksi valinnallisiksi elimiksi muuttamisen suuntaa, neuvostodemokratian periaatteiden maaseudulle juurruttamisen suuntaa. Iljitsh sanoi, että proletariaatin diktatuuri on korkeimman tyyppistä demokratiaa

työtätekevien enemmistölle. Iljitsh sanoi, että tämä korkeimman tyypin demokratia voidaan saattaa voimaan vasta sitten, kun proletariaatti on ottanut vallan, ja sen jälkeen, kun me saamme tilaisuuden lujittaa tämän vallan. No niin, tämä Neuvostovallan lujittamisen ja neuvostodemokratian juurruttamisen vaihe on jo alkanut. Meidän on kuljettava tätä tietä varovasti ja hätiköimättä, muodostaen työn kulussa puolueen ympärille suurilukuisen aktiivijoukon puolueettomasta talonpoikaistosta.

Kun edellinen tehtävä, talonpoikaistalouden liittäminen mukaan taloudellisen rakennustyön yleiseen järjestelmään, antaa meille mahdollisuuden valjastaa talonpoikaiston vetämään yhteistä kuormaa proletariaatin kanssa sosialismin rakentamisen tietä, niin toisen tehtävän, neuvostodemokratian juurruttamisen ja Neuvostojen aktivisoimisen maaseudulla, pitää antaa meille mahdollisuus uusia valtiokoneistomme, sitoa se kansanjoukkoihin, saada se terveeksi ja rehelliseksi, yksinkertaiseksi ja halvaksi, luodaksemme ehtoja, jotka helpottavat asteittaista siirtymistä proletariaatin diktatuurin yhteiskunnasta kommunistiseen yhteiskuntaan.

Tällaiset ovat puolueemme XIV konferenssin tekemien päätöslauselmien päälinjat kysymyksessä puolueemme politiikasta maaseudulla.

Sitä vastaavasti pitää myöskin puoluejohdon menetelmän maaseudulla muuttua.

Meillä on puolueessa henkilöitä, jotka väittävät, että koska meillä on uusi talouspolitiikka ja koska kapitalismi alkaa väliaikaisesti vakaantua, niin meidän tehtävämme on harjoittaa mitä tiukinta puristuspolitiikkaa niin puolueessa kuin valtiokoneistossakin ja

puristettava niin, että kaikki natisee ympärillä. Minun on sanottava, että se olisi väärää ja turmiollista politiikkaa. Meillä ei nyt tarvita mitä tiukinta puristuspolitiikkaa, vaan mitä suurinta joustavuutta niin politiikassa kuin järjestöasioissakin, mitä suurinta joustavuutta niin poliittisen kuin järjestöllisenkin johtamisen alalla. Ilman sitä me emme voi pitää peräsinratasta käsissämme näissä mutkallisissa oloissa. Tätä suurinta joustavuutta me tarvitsemme säilyttääksemme peräsinrattaan puolueen käsissä ja turvataksemme puolueelle koko johdon.

Edelleen. On välttämätöntä, että maaseudun kommunistit luopuisivat hallinnoimisen rujoista muodoista. Pelkillä määräyksillä talonpoikaiston suhteen ei pitkälle päästä. On opittava kärsivällisesti selittämään talonpojille heille epäselviä asioita, on opittava saamaan talonpojat vakuuttuneiksi säästämättä siinä aikaa ja ponnistuksia. Tietysti on paljon helpompaa laatia määräys ja siinä kaikki, kuten eräät kuntaneuvostojemme puheenjohtajat usein tekevät. Mutta ei kaikki se ole hyvää, mikä on helppoa ja yksinkertaista. Äskettäin oli erään kuntasolun puoluesihteeri vastannut läänikomitean edustajan kysymykseen, miksei kunnassa ole sanomalehtiä, kuulemma näin: „Mitä me sanomalehdillä teemme? Lehdittä on rauhallisempaa ja helpompaa, sillä talonpojat saattavat vielä lukea niitä ja alkavat kysellä kaikenlaista, ja sitten heistä on puuhaa loppumattomiin". Ja moista sihteeriä nimitetään kommunistiksi! Tuskin tarvinnee todistella, ettei tämä ole mikään kommunisti, vaan suorastaan onnettomuus. Asia on niin, ettei nykyisin voida mitenkään johtaa ilman „puuhaa", semmiten-

kään ilman sanomalehtiä. Tämä yksinkertainen totuus on ymmärrettävä ja opittava, jos me haluamme pitää johdon maaseudulla puolueen ja Neuvostovallan käsissä.

Edelleen. Johtaakseen nykyään on osattava hoitaa taloutta, on tunnettava ja ymmärrettävä taloutta. Pelkillä räiskyvillä puheilla „maailman politiikasta", Chamberlainista ja Macdonaldista ei nyt pitkälle päästä. Meillä on alkanut taloudellisen rakennustyön vaihe. Siksi vain se pystyy johtamaan, joka ymmärtää taloutta, joka osaa antaa maamiehelle hyödyllisiä neuvoja talouden kehittämisestä, joka osaa tulla talonpojan avuksi taloudellisen rakennustyön kysymyksissä. On tutkittava taloutta, otettava siihen kiinteä yhteys, syvennyttävä taloudellisen rakennustyön kaikkiin yksityiskohtiin — sellainen tehtävä on nyt kommunisteilla maaseudulla. Ilman sitä on turhaa haaveillakaan johtamisesta.

Nyt ei voida johtaa vanhaan tapaan, sillä talonpoikaiston poliittinen aktiivisuus on kohonnut, ja tämä aktiivisuus on saatava valautumaan neuvostolliseen muotoon, käymään Neuvostojen kautta eikä sivu Neuvostojen. Johtaa voi vain se, joka aktivisoi Neuvostoja ja luo talonpoikaisaktiivin puolueen ympärille maaseudulla.

Nyt ei voida johtaa vanhaan tapaan, sillä maaseudun taloudellinen aktiivisuus on noussut ja tämä aktiivisuus on saatava valautumaan osuustoiminnalliseen muotoon, että se kävisi osuustoiminnan tietä eikä sivu osuustoiminnan. Johtaa voi vain se, joka juurruttaa maaseudulla osuustoimintajärjestöjä.

Tällaiset pääpiirteissään ovat puoluejohdon konkreettiset tehtävät maaseudulla.

VI

METALLITEOLLISUUDESTA

Siirryn puolueemme XIV konferenssin käsittelemien kysymysten viimeiseen ryhmään.

Mitä uutta ja erikoista on taloudellisessa johtamisessamme?

Se, että taloussuunnitelmamme ovat alkaneet jäädä jälkeen taloutemme todellisesta kehityksestä, että ne osoittautuvat puutteellisiksi ja että hyvin usein ne eivät ehdi talouden todellisen kasvun mukana.

Yhtenä selvänä osoituksena siitä on meidän valtionbudjettimme. Kuten tiedätte, meidän oli puolen vuoden kuluessa kolmeen kertaan tehtävä muutoksia valtionbudjettiimme siitä syystä, kun budjettimme tuloerät, joita ei oltu edellytetty tulo- ja menoarvioissamme, ovat nousseet niin nopeasti. Toisin sanoen, meidän tulo- ja menolaskelmamme ja budjettisuunnitelmamme eivät ole ehtineet kasvaa valtion tulojen mukaisesti, josta syystä valtionkassaan on jäänyt liikavaroja. Tämä merkitsee sitä, että maamme talouselämän elinnesteet pulppuavat esiin hillittömällä voimalla kumoten finanssialan asiantuntijaimme kaikki ja kaikkinaiset tieteellisesti tehdyt suunnitelmat. Tämä merkitsee sitä, että meillä on vähintään yhtä valtava, ellei vieläkin valtaisampi työnousu talouden alalla kuin oli esimerkiksi Amerikassa kansalaissodan jälkeen.

Tämän uuden ilmiön kaikkein selvimpänä ilmauksena talouselämässämme voidaan pitää metalliteollisuutemme nousua. Viime vuonna metalliteollisuuden tuotanto teki 191 milj. ruplaa sodanedellisessä rahassa.

Viime vuoden marraskuussa laadittiin vuosisuunnitelma vuodeksi 1924/25 määrältään 273 milj. ruplaa sodanedellisessä rahassa. Tämän vuoden tammikuussa tuo suunnitelma oli uusittava, koska se ei vastannut metalliteollisuuden todellista kasvuvauhtia, ja tuo summa suurennettiin 317 miljoonaksi. Kuluvan vuoden huhtikuussa tämä lisättykin suunnitelma osoittautui taas riittämättömäksi, joten se oli suurennettava 350 miljoonaksi. Ja nyt meillä sanotaan, ettei tämäkään suunnitelma ole vielä riittävä, sillä sitä on yhä suurennettava 360—370 miljoonaan ruplaan saakka.

Toisin sanoen, metalliteollisuuden tuotanto on tänä vuonna noussut melkein kaksinkertaiseksi viime vuoden tuotantoon verraten. En edes puhukaan kevyen teollisuutemme suunnattomasta kasvusta, kulkulaitoksen ja polttoainetuotannon kasvusta y.m.

Mistä tämä kaikki puhuu? Siitä, että teollisuuden järjestelyssä, joka on sosialismin tärkein perusta, me olemme jo astuneet lavealle kehitystielle. Mitä metalliteollisuuteen tulee, joka on ylipäänsä koko teollisuuden päävieteri, niin siinä on kuollut vaihe jo ohi ja meidän metalliteollisuudellamme on kaikki edellytykset nousta yhä korkeammalle, täyteen kukoistukseen. Toveri Dzierzhynski on oikeassa sanoessaan, että meidän maamme voi ja sen pitää tulla metallin maaksi.

Tuskin on enää tarvis todistella sitä, miten suunnattoman suuri merkitys tällä tosiasialla on niin maamme sisäisen kehityksen kuin myös kansainvälisen vallankumouksen kannalta.

Epäilemätöntä on, että maamme sisäisen kehityksen kannalta meidän metalliteollisuutemme kehityk-

sellä ja sen kasvulla on valtava merkitys, sillä se merkitsee koko teollisuutemme ja koko taloutemme nousua, sillä metalliteollisuus on yleensä kaiken teollisuuden pääperusta, sillä ei kevyttä teollisuutta, ei liikennettä, ei polttoainetuotantoa, ei sähköistämistä eikä myöskään maataloutta voida saada jaloilleen ilman metalliteollisuuden voimakasta kehitystä. Metalliteollisuuden kasvu on yleensä koko teollisuuden ja koko kansantalouden kasvun perusta.

Lenin sanoo „raskaasta teollisuudesta", tarkoittaen raskaalla teollisuudella pääasiallisesti metalliteollisuutta, seuraavaa:

„Venäjää ei pelasta ainoastaan hyvä sato talonpoikaistaloudessa — se ei vielä riitä, — eikä ainoastaan se, että talonpoikaistolle kulutustarvikkeita tuottava kevyt teollisuus on hyvässä kunnossa, — sekään ei vielä riitä, — me tarvitsemme välttämättä myös **raskaan** teollisuuden. Mutta saadaksemme sen hyvään kuntoon on tehtävä monia vuosia työtä".

Ja edelleen:

„Pelastamatta raskasta teollisuutta, ilman sen kuntoonpalauttamista me emme voi rakentaa minkäänlaista teollisuutta, ja ilman sitä me yleensä joudumme perikatoon itsenäisenä maana" (kts. XXVII osa, s. 349).

Mitä tulee metalliteollisuutemme kehityksen kansainväliseen merkitykseen, niin se on, voidaan sanoa, mittaamattoman suuri. Sillä mitäpä muuta metalliteollisuuden myrskyisä kasvu merkitsee proletariaatin diktatuurin oloissa kuin suoranaista todistusta siitä, että proletariaatti pystyy ei ainoastaan hävittämään vanhaa, vaan myöskin rakentamaan uutta, että se pystyy omin voimin rakentamaan uuden teollisuuden ja uuden yhteiskunnan, jossa toinen ihminen ei riistä

toista? Ja sen todistaminen käytännössä eikä vain kirjoista lukien merkitsee kansainvälisen vallankumouksen viemistä eteenpäin varmasti ja lopullisesti. Länsieurooppalaisten työläisten toivioretket maahamme eivät ole suinkaan sattuma. Niillä on mitä suurin agitatoorinen ja käytännöllinen merkitys vallankumousliikkeen kehitykselle koko maailmassa. Se, että meidän luoksemme saapuu työläisiä ja että he tunnustelevat omin käsin meillä joka sopen tehtaissa ja työmailla,— tämä seikka osoittaa, että he eivät usko kirjoihin ja että he tahtovat tulla omasta kokemuksestaan vakuuttuneiksi, että proletariaatti pystyy rakentamaan uutta teollisuutta, luomaan uuden yhteiskunnan. Ja kun he vakuuttuvat siitä, niin voitte olla varmoja, että kansainvälisen vallankumouksen asia lähtee eteenpäin seitsenpeninkulmaisin askelin.

„Nyt“, sanoo Lenin, „vaikutamme **kansainväliseen vallankumoukseen** pääasiallisesti talouspolitiikallamme. Kaikki katsovat Venäjän Neuvostotasavaltaan, kaikki **työtätekevät maailman kaikissa maissa**, poikkeuksetta ja ilman mitään liioittelua... **Taistelu on siirtynyt tälle alalle koko maailman mitassa. Jos me ratkaisemme tämän tehtävän**, niin silloin olemme voittaneet **kansainvälisessä mitassa varmasti ja lopullisesti.** Siksi taloudellisen rakennustyön kysymykset tulevat meille nyt poikkeuksellisen tärkeiksi. Tällä rintamalla meidän on saavutettava voitto hitaalla, vähitellen tapahtuvalla,— nopeasti ei voida,— mutta järkähtämättömällä kohoamisella ja eteenpäinmenolla“* (kts. XXVI osa, s. 410—411).

Tällainen on yleensä koko teollisuutemme ja erikoisesti metalliteollisuutemme kasvun kansainvälinen merkitys.

---

* Alleviivaukset kaikkialla minun. J. St.

Nykyään meillä on teollisuusproletariaattia noin 4 miljoonaa henkeä. Se on tietysti vielä vähän, mutta se on kuitenkin jo jotakin sosialismin rakentamiseksi ja maamme puolustuksen järjestämiseksi proletariaatin vihollisten kauhuksi. Mutta me emme voi emmekä saa pysähtyä tähän. Me tarvitsemme 15—20 miljoonaa teollisuusproletaaria, maamme tärkeimpien seutujen sähköistämistä, osuustoiminnallisesti järjestyneen maatalouden ja korkealle kehitetyn metalliteollisuuden. Ja silloin ei meidän tarvitse pelätä minkäänlaisia vaaroja. Ja silloin me voitamme kansainvälisessä mitassa.

Siinä juuri onkin XIV konferenssin historiallinen merkitys, että se viitoitti selvästi tuohon suureen päämäärään johtavan tien.

Ja tämä tie on oikea, sillä se on Leninin tie, joka tuo meille lopullisen voiton.

Tällaiset ovat pääpiirteissään yhteenvedot puolueemme XIV konferenssin työstä.

„Pravda" № 106 ja 107;
toukokuun 12 ja 13 pnä 1925

IDÄN KANSOJEN YLIOPISTON POLIITTISISTA TEHTÄVISTÄ

Puhe Idän Työtätekevien Kommunistisen yliopiston ylioppilaiden kokouksessa toukokuun 18 pnä 1925

Toverit! Sallikaa ennen kaikkea tervehtiä teitä Idän työtätekevien kommunistisen Yliopiston olemassaolon 4:nnen vuosipäivän johdosta. Sanomattakin on selvää, että minä toivon Yliopistollenne kaikkinaista menestystä kommunististen kaaderien Itää varten kasvattamisen vaikealla tiellä.

Ja nyt siirtykäämme asiaan.

Jos analysoimme Idän työtätekevien Yliopiston oppilaskuntaa, niin ei voida olla huomaamatta sen eräänlaista kaksinaisuutta. Tämä Yliopisto yhdistää vähintään 50 Idän kansan ja kansallisen ryhmän edustajaa. Yliopiston opiskelijat ovat kaikki Idän poikia. Mutta tämä määritelmä ei vielä sano mitään selvää ja täsmällistä. Asia on niin, että Yliopiston oppilaiden joukossa on kaksi pääryhmää, jotka edustavat kahta kokonaan erilaista kehitysastetta. Ensimmäiseen ryhmään kuuluvat ne henkilöt, jotka ovat tulleet tänne Idän neuvostomaista, niistä maista, missä ei enää ole porvariston valtaa, missä imperialistinen sorto on kukistettu ja vallassa ovat työläiset. Toisen opiskelijaryhmän muodostavat ne, jotka ovat saapuneet meille

siirtomaista ja riippuvaisista maista, niistä maista, missä vallitsee yhä kapitalismi, missä imperialismin sorto on säilyttänyt täyden voimansa ja missä riippumattomuus on vielä hankittava ajamalla pois imperialistit.

Näin muodoin meillä on edessämme kaksi Itää, jotka elävät kokonaan erilaista elämää ja jotka kehittyvät erilaisissa oloissa.

Sanomattakin on selvää, että tämä oppilaskunnan kaksinainen luonne ei voi olla lyömättä leimaansa Idän työtätekevien Yliopiston työhön. Tämä juuri selittääkin sen, miksi tämä Yliopisto seisoo toisella jalallaan neuvostomaaperällä ja toisella jalallaan — siirtomaiden ja riippuvaisten maiden maaperällä.

Tästä johtuu kaksi suuntaa Yliopiston toiminnassa: toinen suunta, jonka päämääränä on kasvattaa kaadereita, jotka voisivat palvella Idän neuvostotasavaltojen tarpeita, ja toinen suunta, jonka päämääränä on kasvattaa kaadereita, jotka voisivat palvella Idän siirtomaiden ja riippuvaisten maiden työtätekevien joukkojen vallankumouksellisia tarpeita.

Ja tästä johtuvat myös kahdenlaiset tehtävät, jotka Idän työtätekevien Yliopistolla on edessään.

Tarkastelkaamme näitä ITKY:n tehtäviä, kumpaakin erikseen.

I
ITKY:n TEHTÄVÄT IDÄN NEUVOSTOTASAVALTOJEN SUHTEEN

Mitkä ovat näiden maiden, näiden tasavaltojen olemassaolon ja kehityksen luonteenomaiset erikoisuudet erotuksena siirtomaista ja riippuvaisista maista?

Ensinnäkin se, että nämä tasavallat ovat vapaita imperialistisesta sorrosta.

Toiseksi se, että ne kehittyvät ja muodostuvat kansakunniksi ei porvarillisen järjestelmän turvin, vaan Neuvostovallan suojassa. Se on historiassa vertaansa vailla oleva tositapaus, mutta se on silti tosiasia.

Kolmanneksi se, että koska ne ovat teollisessa suhteessa heikosti kehittyneitä, niin ne voivat kehityksessään nojautua kokonaan ja täydellisesti Neuvostoliiton teollisuusproletariaatin tukeen.

Neljänneksi se, että ollen vapaina siirtomaasorrosta, ollen proletariaatin diktatuurin suojassa ja kuuluen jäseninä Neuvostoliittoon nämä tasavallat voivat ja niiden pitää yhtyä maamme sosialistiseen rakennustyöhön.

Päätehtävä on se, että helpotetaan näiden tasavaltojen työläisten ja talonpoikien yhtymistä sosialismin rakentamiseen maassamme, että näiden tasavaltojen erikoisten olojen mukaisesti luodaan ja kehitetään edellytyksiä, jotka olisivat omiaan viemään eteenpäin ja jouduttamaan tätä mukaantuloa.

Tästä johtuvat neuvosto-Idän aktiivitoimitsijoiden edessä olevat lähiajan tehtävät:

1) On luotava teollisuuden ahjoja Idän neuvostotasavaltoihin tukikohtina talonpoikien yhdistämiseksi työväenluokan ympärille. Te tiedätte, että tämä työ on jo pantu alulle ja se tulee edistymään sitä mukaa kuin Neuvostoliitto edistyy taloudellisesti. Se seikka, että näissä tasavalloissa on erilaisia raaka-aineita, on takeena siitä, että aikanaan tämä asia viedään päätökseen.

2) On kohotettava maataloutta ja ennenkaikkea kasteluviljelystä. Te tiedätte, että tätäkin asiaa on viety eteenpäin, ainakin Taka-Kaukaasiassa ja Turkestanissa.

3) On nostettava ja vietävä eteenpäin suurten talonpoikais- ja käsityöläisjoukkojen järjestämistä osuustoimintaan, joka on varmin tie Idän neuvostotasavaltojen liittämiseksi mukaan talouden neuvostollisen rakennustyön yleiseen järjestelmään.

4) On lähennettävä Neuvostoja joukkoihin, saatava ne kokoonpanoltaan kansallisiksi ja juurrutettava siten kansallis-neuvostollista, työtätekeville joukoille läheistä ja ymmärrettävää valtiotoimintaa.

5) On kehitettävä kansallista kulttuuria, perustettava väestön äidinkielellä toimivien yleissivistävien ja ammatillis-teknillisten kurssien ja koulujen taaja verkosto neuvosto- ja puoluetyön sekä ammatti- ja talousalan kaaderien kouluttamiseksi paikallisesta väestöstä.

Näiden tehtävien täyttäminen juuri merkitseekin sosialistisen rakennustyön tehtävien helpottamista Idän neuvostotasavalloissa.

Puhutaan neuvosto-Idän mallitasavalloista. Mutta mikä on mallitasavalta? Mallitasavalta on sellainen tasavalta, joka täyttää kaikki nämä tehtävät rehdisti ja tunnollisesti, herättäen siten naapureina olevien siirtomaiden ja riippuvaisten maiden työläisissä ja talonpojissa pyrkimystä vapautusliikkeeseen.

Edellä puhuin Neuvostojen lähentämisestä eri kansallisuuksien työtätekeviin joukkoihin,— Neuvostojen tekemisestä kansallisiksi. Mutta mitä se merkitsee ja miten se ilmenee käytännössä? Mielestäni esimerkkinä tällaisesta joukkoihin lähentymisestä voitaisiin pitää

äskettäin päätökseen saatettua kansallista aluejakoa Turkestanissa[30]. Porvarillinen lehdistö pitää tätä aluejakoa „bolshevistisena juonena“. Mutta selvää on, ettei siinä ollut mitään „juonta“, vaan että siinä ilmeni Turkmenistanin ja Uzbekistanin kansanjoukkojen mitä hartain pyrkimys saada itselleen omat valtaelimensä, jotka olisivat niille läheiset ja ymmärrettävät. Vallankumousta edeltäneellä kaudella nämä molemmat maat oli revitty osiksi eri kaanikuntien ja valtioiden kesken ja ne olivat edullisena temmellyskenttänä „vallanpitäjien“ riistopuuhille. Nyt on koittanut ajankohta, jolloin on käynyt mahdolliseksi **yhdistää jälleen** nämä erilleen revityt osat itsenäisiksi valtioiksi tarkoituksena lähentää ja liittää Uzbekistanin ja Turkmenistanin työtätekeviä joukkoja valtaelimiin. Turkestanissa suoritettu rajankäynti on ennen kaikkea näiden maiden toisistaan irtirevittyjen osien **jälleenyhdistämistä** riippumattomiksi valtioiksi. Kun nämä valtiot sitten halusivat liittyä tasavertaisina jäseninä Neuvostoliittoon, niin tämä todistaa vain sitä, että bolshevikit ovat löytäneet avaimen Idän kansanjoukkojen hartaimpien pyrkimysten ymmärtämiseksi ja että Neuvostoliitto on maailman ainoa eri kansallisuuksien työtätekeviä joukkoja yhdistävä vapaaehtoinen yhteenliittymä. Puolan jälleenyhdistämiseksi porvariston oli käytävä useita sotia. Mutta Turkmenistanin ja Uzbekistanin jälleenyhdistämiseksi kommunistien tarvitsi tehdä vain joitakin kuukausia selittävää propagandaa.

Juuri näin on lähennettävä hallintoelimiä, tässä tapauksessa Neuvostoja, eri kansallisuuksien työtätekevien suuriin joukkoihin.

Juuri siinä on todistus siitä, että bolshevikkien kansallisuuspolitiikka on ainoata oikeata politiikkaa. Puhuin edelleen kansallisen kulttuurin kohottamisesta Idän neuvostotasavalloissa. Mutta mitä on kansallinen kulttuuri? Miten se voidaan sovittaa yhteen proletaarisen kulttuurin kanssa? Eikö Lenin puhunut jo ennen sotaa, että meillä on kaksi kulttuuria — porvarillinen ja sosialistinen kulttuuri, että kansallisen kulttuurin tunnus on porvariston taantumuksellinen tunnus sen yrittäessä myrkyttää työtätekevien tajuntaa natsionalismin myrkyllä?[31] Miten kansallisen kulttuurin luominen, koulujen ja kurssien kehittäminen äidinkielellä ja kaaderien kouluttaminen paikallisista ihmisistä voidaan sovittaa yhteen sosialismin rakentamisen kanssa, proletaarisen kulttuurin luomisen kanssa? Eikö siinä ole ratkaisematon ristiriita? Ei tietenkään! Me luomme proletaarista kulttuuria. Se on totta. Mutta totta on myöskin se, että proletaarinen kulttuuri, joka on sisällöltään sosialistista, saa sosialistiseen rakennustyöhön mukaan tulleilla eri kansoilla erilaisia ilmenemismuotoja ja -keinoja niiden kielen, elintapojen y.m. erilaisuuksista riippuen. Sisältönsä puolesta proletaarista ja muodoltaan kansallista — sellaista on se koko ihmiskunnan yleiskulttuuri, jota kohti sosialismi kulkee. Proletaarinen kulttuuri ei kiellä kansallista kulttuuria, vaan antaa sille sisällön. Ja kansallinen kulttuuri puolestaan ei kiellä proletaarista kulttuuria, vaan antaa sille muodon. Kansallisen kulttuurin tunnus oli porvarillinen tunnus niin kauan, kun porvaristo oli vallassa ja kansakuntien muodostuminen kävi porvarillisen järjestelmän turvissa. Kansallisen kulttuurin tunnus tuli proletaariseksi tunnukseksi, kun prole-

tariaatti nousi valtaan ja kansakuntien muodostuminen alkoi käydä Neuvostovallan suojassa. Ken ei ole ymmärtänyt tätä kahden erilaisen tilanteen välistä periaatteellista eroa, hän ei koskaan ymmärrä leninismiä eikä kansallisuuskysymyksen olemusta.

Puhutaan (esimerkiksi Kautsky puhuu) ihmiskunnan yhden yleiskielen luomisesta kaikkien muiden kielten kuollessa pois sosialismin kaudella. Minä en oikein usko tähän kaikkikäsittävän yhden kielen teoriaan. Kokemus ei ainakaan puhu tämän teorian puolesta, vaan sitä vastaan. Tähän saakka on asianlaita ollut niin, että sosialistinen vallankumous ei ole vähentänyt, vaan lisännyt kielten lukua, sillä ravistellen ihmiskunnan syvimpiä pohjakerroksia liikkeelle ja nostaen niitä poliittiselle areenalle, se herättää uuteen elämään koko joukon uusia ennen tuntemattomia tai vähän tunnettuja kansallisuuksia. Kukapa olisi uskonut, että entisellä tsaarin Venäjällä on vähintään 50 kansakuntaa ja kansallista ryhmää? Ja kuitenkin Lokakuun vallankumous, katkottuaan entiset kahleet ja nostettuaan esiin koko joukon unohdettuja kansoja ja kansallisuuksia, on antanut niille uuden elämän ja uuden kehityksen. Intiasta puhutaan nykyään eheänä kokonaisuutena. Mutta tuskin voidaan epäillä sitä, että vallankumouksen ravistellessa Intiaa siellä nousee esiin kymmeniä ennen tuntemattomia kansallisuuksia, joilla on oma erityinen kielensä, oma erityinen kulttuurinsa. Ja kun on kysymys eri kansallisuuksien yhdistämisestä mukaan proletaarisen kulttuurin piiriin, niin tuskin on syytä epäillä sitä, että tämä yhtyminen on tapahtuva näiden kansallisuuksien kieltä ja elintapoja vastaavissa muodoissa.

Sain äskettäin burjattilaisilta tovereilta kirjeen, jossa pyydetään selittämään vakavia ja vaikeita kysymyksiä koko ihmiskunnan yleiskulttuurin ja kansallisen kulttuurin välisistä suhteista. Kirje kuuluu näin:

„Pyydämme hartaimmin antamaan selityksen seuraaviin meille sangen tärkeisiin ja vaikeatajuisiin kysymyksiin. Kommunistisen puolueen lopullisena päämääränä on ihmiskunnan yksi ja yhteinen kulttuuri. Miten on ajateltavissa siirtyminen meidän eri autonomisten tasavaltojemme puitteissa kehittyvistä kansallisista kulttuureista ihmiskunnan yhteen ja yhteiseen kulttuuriin? Miten eri kansallisten kulttuurien erikoisuuksien (kielen y.m.) assimiloitumisen, sulautumisen tulee tapahtua?"

Edelläsanottu voisi mielestäni olla vastauksena tähän burjattitovereita huolestuttavaan kysymykseen. Burjattilaiset toverit herättävät kysymyksen eräiden kansallisuuksien assimiloitumisesta koko ihmiskunnan proletaarisen yleiskulttuurin luomisprosessissa. Epäilemättä eräät kansallisuudet voivat joutua ja varmasti joutuvatkin sulautumisprosessin alaiseksi. Sellaisia prosesseja on ollut ennenkin. Mutta asia on niin, että eräiden kansallisuuksien sulautuminen toisiin kansoihin ei kiellä, vaan edellyttää päinvastaista useiden elinvoimaisten ja kehittyvien kansakuntien voimistumis- ja kehittymisprosessia, sillä osittainen eräiden kansallisuuksien sulautumisprosessi on kansakuntien yleisen kehitysprosessin seurausta. Juuri siksi eräiden kansallisuuksien mahdollinen sulautuminen ei horjuta, vaan vahvistaa sitä aivan oikeata käsitystä, että koko ihmiskunnan proletaarinen yleiskulttuuri ei kiellä, vaan edellyttää ja ruokkii kansojen kansallista kulttuuria, samoin kuin kansojen kansallinen kulttuuri ei

kiellä, vaan täydentää ja rikastuttaa koko ihmiskunnan proletaarista kulttuuria.

Sellaisia ovat yleisesti ottaen Idän neuvostotasavaltojen aktiivitoimitsijain edessä olevat tehtävät.

Sellaisia ovat näiden tehtävien luonne ja sisältö.

Alkanutta voimaperäisen taloudellisen rakennustyön kautta ja talonpoikaistolle tehtyjä uusia myönnytyksiä on käytettävä hyväksi näiden tehtävien täyttämisen edistämiseksi ja helpottaaksemme siten Idän neuvostotasavaltojen, jotka ovat etupäässä talonpoikaisia maita, yhtymistä mukaan sosialismin rakentamiseen Neuvostoliitossa.

Sanotaan, että puolueen uusi politiikka talonpoikaiston suhteen, joka tekee joukon uusia myönnytyksiä (lyhytaikaiset vuokrat, palkkatyön käytön salliminen), sisältää erinäisiä perääntymisen aineksia. Onko asia niin? On kyllä. Mutta ne ovat sellaisia perääntymisen aineksia, jotka me sallimme säilyttäen samalla valtavan ylivoiman puolueen ja Neuvostovallan puolella. Luja valuutta, kehittyvä teollisuus, kehittyvä kulkulaitos, lujittuva luottojärjestelmä, jonka avulla voidaan huokeaa luottoa käyttäen köyhdyttää tai nostaa korkeammalle tasolle mikä väestökerros tahansa aiheuttamatta silti vähäisimpiäkään järkytyksiä,—kaikki nämä ovat sellaisia reservejä proletaarisen diktatuurin käsissä, joiden pohjalla eräät perääntymisainekset jollakin yhdellä rintamanosalla ovat omiaan vain helpottamaan koko rintamalla aloitettavan hyökkäyksen valmistelua. Juuri sen vuoksi puolueen tekemät erinäiset uudet myönnytykset talonpoikaistolle eivät tule vaikeuttamaan, vaan helpottamaan tällä hetkellä

talonpoikaiston yhdistämistä mukaan sosialistiseen rakennustyöhön.

Mikä merkitys voi tällä seikalla olla Idän neuvostotasavalloille? Sillä voi olla vain se merkitys, että se antaa näiden tasavaltojen aktiivitoimitsijoille uuden aseen, joka helpottaa ja jouduttaa näiden maiden liittoyhteyttä neuvostotalouden rakennustyön yleisen järjestelmän kanssa.

Sellainen on yhteys puolueen maaseutupolitiikan ja niiden lähikauden kansallisten tehtäväin välillä, joita neuvosto-Idän aktiivisilla työntekijöillä on edessään.

Sen vuoksi Idän kansojen Yliopiston tehtävänä Idän neuvostotasavaltojen suhteen on työntekijäin kasvattaminen näitä tasavaltoja varten siihen suuntaan, että se takaisi edellämainittujen lähikauden tehtävien täyttämisen.

Idän kansojen Yliopisto ei saa irtautua elämästä. Se ei ole eikä voi olla laitos, joka olisi elämän yläpuolella. Sen pitää olla kaikkine elinjuurineen sidottu realiseen elämään. Senvuoksi se ei saa jäädä syrjään Idän neuvostotasavaltojen edessä olevista lähimmistä tehtävistä. Juuri siksi Idän kansojen Yliopiston on otettava huomioon näiden tasavaltojen lähikauden tehtävät kouluttaessaan niille vastaavia työntekijöitä.

Tällöin on välttämättä otettava huomioon, että Idän neuvostoalueiden aktiivisten työntekijäin käytännöllisessä toiminnassa ilmenee kaksi syrjäpoikkeamaa, joita vastaan on tämän Yliopiston seinien sisällä ehdottomasti taisteltava voidaksemme kasvattaa kunnon työntekijöitä ja todellisia vallankumouksellisia neuvosto-Itää varten.

Ensimmäisenä poikkeamana on yksinkertaistaminen, taipumus ottaa liian yksinkertaisina ne tehtävät, joista edellä puhuin, yritys istuttaa mekaanisesti niitä taloudellisen rakennustyön menetelmiä, jotka ovat aivan paikallaan ja luonnollisia Neuvostoliiton keskiosissa, mutta jotka eivät sovellu lainkaan niinsanottujen reunamaiden kehitysoloihin. Tätä syrjäpoikkeamaa potevat toverit eivät käsitä kahta seikkaa. He eivät käsitä sitä, että olosuhteet keskuksessa ja „reunamaissa“ eivät ole samanlaisia, eivät ole läheskään toisiinsa rinnastettavia. Sitäpaitsi he eivät käsitä sitä, että itse Idän neuvostotasavallat eivät ole samanlaisia, että eräät niistä, kuten esimerkiksi Gruusia ja Armenia, ovat kansallisen muotoutumisen korkeimmalla tasolla, toiset niistä, esimerkiksi Tshetshenia ja Kabardinia, ovat kansallisen muotoutumisen alimmalla asteella, kolmannet taas, esimerkiksi Kirgiisia, ovat väliasemassa näiden kahden äärimmäisyyden välillä. Nämä toverit eivät käsitä sitä, ettei voida rakentaa mitään vakavaa soveltautumatta paikallisiin oloihin, ottamatta tarkoin huomioon kunkin maan kaikkia ja kaikenlaisia erikoisuuksia. Tämän poikkeaman seurauksena on joukoista irtautuminen ja rappeutuminen fraasivasemmistolaisiksi. Idän kansojen Yliopiston tehtävänä on kasvattaa kaadereita leppymättömän taistelun hengessä tätä yksinkertaistamispyrkimystä vastaan.

Toisena poikkeamana on päinvastoin paikallisten erikoisuuksien liioitteleminen, sen yhteisen ja tärkeimmän unohtaminen, mikä sitoo Idän neuvostotasavaltoja Neuvostoliiton teollisuusseutuihin, vaikeneminen sosialistisista tehtävistä, mukautuminen ahdaskat-

seisen ja rajoittuneen natsionalismin tehtäviin. Tätä poikkeamaa potevat toverit eivät välitä paljoakaan maansa sisäisestä rakennustyöstä, he antavat mieluummin tämän kehityksen käydä omaa luontaista latuaan. Heille ei ole tärkeintä sisäinen rakennustyö, vaan „ulko“-politiikka, tasavaltansa rajojen laajentaminen, käräjöiminen naapuritasavaltojen kanssa, halu kahmaista uusia paloja naapureilta ja olla siten mieliksi oman maansa porvarillisille natsionalisteille. Tämän poikkeaman seurauksena on irtautuminen sosialismista ja rappeutuminen tavallisiksi porvarillisiksi natsionalisteiksi. Idän kansojen Yliopiston tehtävänä on kasvattaa kaadereita leppymättömän taistelun hengessä tätä verhottua natsionalismia vastaan.

Sellaisia ovat Idän kansojen Yliopiston tehtävät Idän neuvostotasavaltojen suhteen.

II

ITKY:n TEHTÄVÄT IDÄN SIIRTOMAIDEN JA RIIPPUVAISTEN MAIDEN SUHTEEN

Siirtykäämme toiseen kysymykseen, kysymykseen Idän työtätekevien kommunistisen Yliopiston tehtävistä Idän siirtomaiden ja riippuvaisten maiden suhteen.

Mitkä ovat näiden maiden olemassaolon ja kehityksen luonteenomaiset erikoisuudet erotuksena Idän neuvostotasavalloista?

Ensinnäkin se, että nämä maat elävät ja kehittyvät imperialismin sorron alaisina.

Toiseksi se, että kaksinkertainen sorto, kotimainen sorto (oman porvariston harjoittama) ja ulkoinen sorto (vierasmaalaisen imperialistisen porvariston taholta),

kärjistää ja syventää vallankumouksellista kriisiä näissä maissa.

Kolmanneksi se, että eräissä näissä maissa, esimerkiksi Intiassa, kapitalismi kasvaa nopeaa vauhtia, synnyttäen ja muodostaen enemmän tai vähemmän lukuisan paikallisten proletaarien luokan.

Neljänneksi se, että vallankumouksellisen liikkeen kasvaessa tällaisten maiden kansallinen porvaristo jakaantuu kahtia, vallankumoukselliseen osaan (pikkuporvaristo) ja sovittelevaan osaan (suurporvaristo), joista edellinen jatkaa vallankumouksellista taistelua, mutta jälkimmäinen menee liittoon imperialismin kanssa.

Viidenneksi se, että imperialistisen liittoutuman ohella näissä maissa muodostuu toinen liittoutuma, työläisten ja vallankumouksellisen pikkuporvariston liittoutuma, imperialisminvastainen liittoutuma, jonka päämääränä on täydellinen vapautuminen imperialismista.

Kuudenneksi se, että kysymys proletariaatin hegemoniasta näissä maissa ja kansanjoukkojen irroittamisesta kansallisen sovittelijaporvariston vaikutuksen alaisuudesta käy luonteeltaan yhä ajankohtaisemmaksi.

Seitsemänneksi se, että tämä seikka helpottaa huomattavasti tällaisten maiden kansallisen vapautusliikkeen liittoyhteyttä Lännen edistyneiden maiden proletaarisen liikkeen kanssa.

Tästä johtuu ainakin kolme johtopäätöstä:

1) Siirtomaiden ja riippuvaisten maiden vapautuksen saavuttaminen imperialismista ei ole mahdollista ilman voittoisaa vallankumousta: riippumattomuutta ei saada ilmaiseksi.

2) Vallankumousta ei voida viedä eteenpäin eikä saavuttaa kapitalistisesti kehittyneiden siirtomaiden ja riippuvaisten maiden täydellistä riippumattomuutta eristämättä kansallista sovittelijaporvaristoa, vapauttamatta pikkuporvariston vallankumouksellisia joukkoja tuon porvariston vaikutuksen alaisuudesta, harjoittamatta proletariaatin hegemonian politiikkaa, järjestämättä työväenluokan eturivin aineksia itsenäiseksi kommunistiseksi puolueeksi.

3) Siirtomaissa ja riippuvaisissa maissa ei voida saavuttaa kestävää voittoa ilman realista liittoyhteyttä näiden maiden vapausliikkeen ja Lännen edistyneiden maiden proletaarisen liikkeen välillä.

Siirtomaiden ja riippuvaisten maiden kommunistien päätehtävänä on ottaa nämä johtopäätökset lähtökohdaksi vallankumouksellisessa työssään.

Mitkä ovat siirtomaiden ja riippuvaisten maiden vallankumouksellisen liikkeen lähimmät tehtävät näiden seikkojen kannalta?

Siirtomaiden ja riippuvaisten maiden erikoisuutena nykyisellä ajankohdalla on se, ettei enää ole olemassa yhtenäistä ja kaikkikäsittävää siirtomaa-Itää. Siirtomaa-Itä käsitettiin ennen jonkinlaisena yhtenäisenä ja samanlaisena. Nykyään tämä käsitys ei enää vastaa todellisuutta. Nykyään meillä on ainakin kolme ryhmää siirtomaita ja riippuvaisia maita. Ensiksikin, sellaiset maat kuin Marokko, joissa ei ole lainkaan taikka juuri laisinkaan omaa proletariaattia ja jotka ovat teollisessa suhteessa aivan kehittymättömiä. Toiseksi, sellaiset maat kuin Kiina ja Egypti, jotka ovat teollisesti heikosti kehittyneitä ja joissa on verrattain vähälukuinen proletariaatti. Kolmanneksi, Intian tapaiset

maat, jotka ovat kapitalistisesti enemmän tai vähemmän kehittyneitä ja joissa on enemmän tai vähemmän lukuisa kansallinen proletariaatti.

Selvää on, ettei kaikkia näitä maita voida mitenkään pitää samanlaisina.

Sellaisissa maissa kuin Marokossa, missä kansallisella porvaristolla ei ole vielä syytä jakaantua vallankumoukselliseksi ja sovittelijapuolueeksi, on kommunististen ainesten tehtävänä ryhtyä kaikkiin toimenpiteisiin kansallisen yhteisrintaman luomiseksi imperialismia vastaan. Kommunististen ainesten erottuminen yhtenäiseksi puolueeksi voi näissä maissa tapahtua vain imperialismia vastaan käytävän taistelun kulussa, varsinkin imperialismia vastaan käydyn voittoisan vallankumoustaistelun jälkeen.

Sellaisissa maissa kuin Egypti tai Kiina, missä kansallinen porvaristo on jo jakaantunut vallankumoukselliseksi ja sovittelijapuolueeksi, mutta missä porvariston sovitteleva osa ei vielä voi liittoutua yhteen imperialismin kanssa, eivät kommunistit voi enää asettaa päämääräkseen kansallisen yhteisrintaman muodostamista imperialismia vastaan. Näissä maissa kommunistien on siirryttävä kansallisen yhteisrintaman politiikasta vallankumouksellisen liiton politiikkaan työläisten ja pikkuporvariston välillä. Tämä liittoutuma voi tällaisissa maissa pukeutua yhden puolueen, työläisten ja talonpoikien puolueen muotoon, kuitenkin niin, että tämä omalaatuinen puolue olisi todella kahden voiman — kommunistisen puolueen ja vallankumouksellisen pikkuporvariston puolueen — liittoutuma. Tämän liittoutuman tehtävinä on kansallisen porvariston puolinaisuuden ja epäjohdonmukai-

suuden paljastaminen sekä päättäväinen taistelu imperialismia vastaan. Tällainen kaksiosainen puolue on tarpeen ja tarkoituksenmukainen, ellei se sido kommunistista puoluetta käsistä ja jaloista, ellei se kahlitse kommunistisen puolueen agitatio- ja propagandatyön vapautta, ellei se estä yhdistämästä proletaareja kommunistisen puolueen ympärille, jos se helpottaa vallankumousliikkeen todellista johtamista kommunistisen puolueen taholta. Tällaista kaksiosaista puoluetta ei tarvita eikä se ole tarkoitustaan vastaava, ellei se tyydytä kaikkia näitä ehtoja, sillä muussa tapauksessa se voi johtaa vain kommunististen ainesten liukenemiseen porvariston riveihin, siihen, että kommunistinen puolue menettää proletaarisen armeijan.

Hieman toisin ovat asiat sellaisissa maissa kuin Intiassa. Tärkeintä ja uutta sellaisten siirtomaiden kuin Intian olemassaolon ehdoissa ei ole ainoastaan se, että kansallinen porvaristo on jakaantunut kahtia, vallankumoukselliseksi ja sovittelijapuolueeksi, vaan ennen kaikkea se, että tämän porvariston sovitteleva osa on jo ennättänyt pääpiirteissään sopia imperialismin kanssa. Peläten enemmän vallankumousta kuin imperialismia, huolehtien enemmän rahasäkistään kuin oman synnyinmaansa eduista tämä porvariston osa, sen rikkain ja vaikutusvaltaisin osa, asettuu molemmin jaloin vallankumouksen leppymättömien vihollisten leiriin, se tekee liiton imperialismin kanssa oman maansa työläisiä ja talonpoikia vastaan. Vallankumousta ei voida viedä voittoon murskaamatta tätä liittoutumaa. Mutta tämän liittoutuman murskaamiseksi on tuli suunnattava kansallista sovittelijapor-

varistoa vastaan paljastaen sen petturuuden, vapauttaen työtätekevät joukot sen vaikutuksesta ja valmistellen järjestelmällisesti proletariaatin hegemoniaa varten välttämättömiä ehtoja. Toisin sanoen, kysymys on siitä, että sellaisissa siirtomaissa kuin Intiassa valmisteltaisiin proletariaattia vapausliikkeen johtajan osaan työntäen porvaristoa ja sen äänitorvia askel askeleelta pois tältä kunniasijalta. Tehtävänä on luoda vallankumouksellinen liittoutuma imperialismia vastaan ja taata proletariaatille hegemonia-asema tässä liittoutumassa. Tämä liittoutuma voi saada työläisten ja talonpoikain yhden puolueen muodon, jota muodollisesti sitoisi yksi ohjelma, vaikka sen ei ole aina pakko saada tällaista muotoa. Kommunistisen puolueen itsenäisyyden pitää olla kommunismin valveutuneiden ainesten päätunnuksena näissä maissa, sillä vain kommunistinen puolue voi valmistella ja toteuttaa proletariaatin hegemonian. Mutta kommunistinen puolue voi ja sen pitää mennä avoimeen liittoon porvariston vallankumouksellisen sivustan kanssa voidakseen, eristettyään kansallisen sovittelijaporvariston, saada mukaansa kaupunkien ja maaseudun pikkuporvariston miljoonajoukot taistelussa imperialismia vastaan.

Tästä johtuvat seuraavat vallankumouksellisen liikkeen lähimmät tehtävät kapitalistisesti kehittyneissä siirtomaissa ja riippuvaisissa maissa:

1) Työväenluokan parhaiden ainesten voittaminen kommunismin kannalle ja itsenäisten kommunististen puolueiden luominen.

2) Työväen, talonpoikien ja vallankumouksellisen sivistyneistön kansallis-vallankumouksellisen liiton

luominen kansallisen sovittelijaporvariston ja imperialismin yhteistä liittoa vastaan.

3) Proletariaatin hegemonian turvaaminen tässä liitossa.

4) Taistelu kaupunkien ja maaseudun pikkuporvariston vapauttamiseksi kansallisen sovittelijaporvariston vaikutuksesta.

5) Liittoyhteyden turvaaminen vapausliikkeen ja edistyneimpien maiden proletaarisen liikkeen välillä.

Tällaiset ovat ne kolme ryhmää lähikauden tehtäviä, mitkä Idän siirtomaiden ja riippuvaisten maiden aktiivityöntekijöillä on edessään.

Nämä tehtävät saavat erittäin vakavan luonteen ja erittäin tärkeän merkityksen, kun tarkastelemme niitä nykyisen kansainvälisen tilanteen valossa. Kansainväliselle tilanteelle luonteenomaista tällä hetkellä on se, että vallankumousliikkeessä on alkanut tilapäinen hiljaisuuskausi. Mutta mitä on hiljaisuus, mitä se saattaa merkitä tällä hetkellä? Se voi merkitä vain painostuksen voimistumista Lännen työläisiä kohtaan, Idän siirtomaita kohtaan ja ennen kaikkea Neuvostoliittoa kohtaan kaikkien maiden vallankumousliikkeen lipunkantajana. Tuskin on syytä epäillä sitä, etteikö tämän Neuvostoliittoa vastaan tähdätyn painostuksen valmistelu olisi imperialistien keskuudessa jo alkanut. Parjauskamppailu Eestin kapinan[32] johdosta, Neuvostoliiton konnamainen mustaaminen Sofiassa tapahtuneen räjähdyksen yhteydessä, porvarillisen lehdistön yleinen sotaretki maatamme vastaan,—kaikki se on valmistelua hyökkäystä varten. Se on tykistövalmennusta yleisen mielipiteen muokkaamiseksi, jonka tarkoituksena on totuttaa poroporvareita hyökkäilyihin

Neuvostoliittoa vastaan sekä valmistella moraalisia edellytyksiä interventiota varten. Mitä tästä valhe- ja parjauskamppailusta oikein tulee ja uskaltautuvatko imperialistit ryhtyä vakavaan hyökkäykseen,—se vielä katsotaan. Mutta etteivät nämä hyökkäilyt lupaa siirtomaille mitään hyvää, sitä on tuskin syytä epäillä. Siksi kysymys vallankumouksen yhdistettyjen voimain vastaiskun valmistelemisesta imperialistien mahdollisen iskun varalta on tämän hetken tinkimätön kysymys.

Juuri siksi erittäin tärkeäksi tällä hetkellä tuleekin se, että täytetään järkkymättä siirtomaiden ja riippuvaisten maiden vallankumousliikkeen edessä olevat tehtävät.

Mikä on Idän kansojen Yliopiston tehtävä siirtomaiden ja riippuvaisten maiden suhteen kaikkien näiden seikkojen yhteydessä? Sen tehtävänä on ottaa huomioon näiden maiden vallankumouksellisen kehityksen kaikki erikoisuudet ja kasvattaa näistä maista tulleita kaadereita siihen suuntaan, mikä takaa edellä esitettyjen erilaisten lähitehtävien täyttämisen.

Idän kansojen Yliopistossa on noin kymmenkunta erilaista opiskelijaryhmää, joiden jäsenet ovat tulleet tänne meille siirtomaista ja riippuvaisista maista. Kaikki tietävät, että nämä toverit janoavat valoa ja tietoja. Idän kansojen Yliopiston tehtävänä on tehdä heistä oikeita vallankumouksellisia, jotka ovat aseistetut leninismin teorialla, joilla olisi leninismin käytännöllistä kokemusta ja jotka pystyisivät täyttämään siirtomaiden ja riippuvaisten maiden vapausliikkeen

edessä olevat tehtävät tunnollisesti ja antaumuksella.

Tällöin on otettava huomioon, että Idän siirtomaiden aktiivisten työntekijäin käytännöllisessä toiminnassa ilmenee kaksi syrjäpoikkeamaa, joita vastaan taisteleminen on välttämätöntä todellisten vallankumouksellisten kaaderien kasvattamiseksi.

Ensimmäinen poikkeama on vapausliikkeen vallankumouksellisten mahdollisuuksien aliarvioiminen ja yhtenäisen, kaikkikäsittävän kansallisen rintaman luomisajatuksen yliarvioiminen siirtomaissa ja riippuvaisissa maissa, näiden maiden tilasta ja kehitystasosta riippumatta. Tämä on oikealle viettävä poikkeama, jossa piilee vallankumousliikkeen mataloitumisen vaara sekä vaara, että kommunistiset ainekset liukenevat porvarillisten natsionalistien yleiseen kuoroon. Idän kansojen Yliopiston suoranaisena tehtävänä on taistella päättäväisesti tätä poikkeamaa vastaan.

Toinen poikkeama on vapausliikkeen vallankumouksellisten mahdollisuuksien yliarvioiminen sekä se, että aliarvioidaan työväenluokan liittoa vallankumouksellisen porvariston kanssa imperialismia vastaan. Tätä poikkeamaa potevat näköjään Jaavan kommunistit, jotka asettivat äskettäin virheellisesti Neuvostovaltatunnuksen maassaan. Tämä on vasemmistopoikkeama, jossa piilee joukoista irtautumisen vaara sekä se vaara, että kommunistinen puolue muuttuu lahkokunnaksi. Päättäväinen taistelu tätä poikkeamaa vastaan on välttämätön ehto oikeiden vallankumouksellisten kaaderien kasvattamiseksi Idän siirtomaita ja riippuvaisia maita varten.

Tällaiset ovat pääpiirteissään Idän kansojen Yliopiston poliittiset tehtävät neuvosto-Idän ja siirtomaa-Idän kansojen suhteen.

Toivokaamme, että Idän kansojen Yliopisto pystyy kunnialla täyttämään nämä tehtävänsä.

„Pravda" № 115,
toukokuun 22 pnä 1925

KAIKILLE „KOMSOMOLSKAJA PRAVDAN“ TOIMITUSKUNNAN JÄSENILLE[33]

Toverit! „Komsomolskaja Pravdan“ tärkeän merkityksen vuoksi haluaisin lausua Teille ensimmäiset vaikutelmani eräistä tässä lehdessä ilmestyneistä kirjoituksista.

1) Olemme sitä mieltä, että eräät kohdat Stetskin kirjoituksissa „Uuden talouspolitiikan uusi vaihe“ herättävät epäilystä. Näissä artikkeleissa julistetaan, tosin lievässä muodossa, „rikastukaa“ tunnusta. Tuo tunnus ei ole meidän tunnuksemme, se on väärä, se herättää paljon epäilyksiä ja väärinkäsityksiä, eikä sille saa olla sijaa „Komsomolskaja Pravdan“ johtavassa kirjoituksessa. Meidän tunnuksemme on sosialistisen kasaantumisen tunnus. Me poistamme maaseudun hyvinvoinnin kohottamista haittaavat hallinnolliset esteet. Tämä toimenpide helpottaa ehdottomasti kaikkea kasaantumista, sekä yksityiskapitalistista että sosialistista. Mutta puolue ei ole koskaan vielä sanonut, että se asettaa tunnuksekseen yksityisen kasaantumisen. Me toteutimme uutta talouspolitiikkaa ja sallimme yksityisen kasaantumisen **sitä varten**, että voisimme helpottaa **meidän** tunnuksemme toteuttamista sosialistisesta kasaantumisesta kansantaloutemme

järjestelmässä. Mahdollisesti jotkut tovereistamme pitävät tätä kysymystä kiistanalaisena. Mutta silloin pitää niin sanoakin, että kysymys „rikastukaa“ tunnuksesta on kiistanalainen ja sitä kannattavat kirjoitukset on julkaistava väittelyjärjestyksessä. Toisaalta on selvää, ettei „Komsomolskaja Pravda“ ole väittelylehti, vaan ennen kaikkea myönteisen suunnan äänenkannattaja, joka antaa lukijalle puolueen yleisesti hyväksymiä tunnuksia ja asettamuksia.

Sanalla sanoen, otettakoonpa kysymys miltä kannalta tahansa, muodollisesti tahi asian ytimen kannalta, niin Stetskin artikkeli on tältä osaltaan katsottava epätyydyttäväksi. Vast'edes pitäisi olla varovaisempi.

2) Stetskin artikkeleissa ei ole myöskään aivan hyväksyttävää tunnettu kohta ei-kapitalistisesta kehityksestä maaseudulla. Ennen voitiin puhua ei-kapitalistisesta kehitystiestä. Nyt, kun sosialistista ja kapitalistista kehitystä edustavien ainesten välillä on alkanut todellinen taistelu ja se pääsee täyteen vauhtiinsa, olisi oikeampaa puhua sosialistisesta kehitystiestä. Muuten voi syntyä sellainen käsitys, että kahden kehitystien, kapitalistisen ja sosialistisen, ohella on vielä olemassa kolmas tie,— mikä on väärä käsitys eikä se ainakaan ole vakuuttava.

3) Minusta tuntuu niinikään väärältä se tunnettu kohta Slepkovin kirjoituksessa „Leninin perinnöstä“, jossa sanotaan, että kommunistien ja nuorisoliittolaisten pitää poliittisessa ja organisatoorisessa työssä **kilpailla** puolueettoman talonpoikaisaktiivin kanssa. Tähän saakka olemme asettaneet kysymyksen tällaisen aktiivin luomisesta puolueen ympärille, sen kasvattamisesta, ja sitä on pidetty oikeana kantana.

Nyt Slepkov herättää uuden kysymyksen kommunistien ja nuorisoliittolaisten kilpailusta puolueettoman aktiivin kanssa, joka meidän on vasta luotava. Se on väärä käsitys, eikä se sovi yhteen sen yleisen kamppailumme kanssa, jota käydään Neuvostojen aktivisoimisen merkeissä. Ei ole kilpailtava tämän aktiivin kanssa, vaan luotava ja kasvatettava sitä.

4) Olisi hyvä järjestää „Komsomolskaja Pravdan“ yhteyteen sarja liitteitä ja julkaista niissä huomatuimpien marxilaisuuden teoreetikkojen helppotajuisia kirjasia kommunismista, proletariaatin diktatuurista, Lokakuun vallankumouksesta, sekä niiltä talouden ja hallintotyön eri aloilta, joihin nuorisoliittoaktiivilla on välitön kosketus käytännöllisessä työssään kaupungeissa ja maaseudulla. Nämä liitteet voisivat sitten, pienten kirjasten muodossa, olla tavallaan jonkinlaisena nuorisoliittoaktivistin käsikirjastona, millä olisi mitä tärkein merkitys nuorisoliiton aktiivin kasvattamisessa.

5) Hyvä olisi myöskin selventää „Komsomolskaja Pravdan“ kirjoitusten tyyliä, velvoittaa avustajat kirjoittamaan yksinkertaisesti, lyhyin lausein, mikäli mahdollista ilman ulkolaisia termejä, niinkuin **Iljitsh** osasi kirjoittaa. Äärimmäisessä tapauksessa voitaisiin, taaskin „Komsomolskaja Pravdan“ liitteenä, julkaista vähäinen ulkolaisten sanojen sanakirja tahi ainakin kirjoitusten tekstissä antaa vastaavat selitykset, milloin ei voida tulla toimeen ilman ulkolaisten sanojen käyttöä.

J. Stalin
Moskovassa, kesäkuun 2 pnä 1925 *V. Molotov*
Julkaistaan ensi kertaa *A. Andrejev*

KYSYMYKSIÄ JA VASTAUKSIA

Puhe Sverdlovin yliopistossa
kesäkuun 9 pnä 1925

Toverit! Vastaan kysymyksiin, joita te olette kirjallisesti asettaneet. Otan kysymykset siinä järjestyksessä, missä olette ne kirjeessänne asettaneet. Kuten tiedätte, näitä kysymyksiä on kymmenen.

Aloitamme ensimmäisestä kysymyksestä.

I

Mitkä toimenpiteet ja minkälaiset ehdot voivat edistää liittoyhteyden lujittumista työväenluokan ja talonpoikaiston välillä proletariaatin diktatuurin oloissa, ellei Neuvostoliitto saa tukea Lännen proletariaatin yhteiskunnalliselta vallankumoukselta lähimpien 10—15 vuoden kuluessa?

Mielestäni tähän kysymykseen sisältyvät kaikki muut kysymykset, joita olette kirjeessänne asettaneet. Senvuoksi vastaukseni on oleva luonteeltaan yleinen ja siksi ei läheskään tyhjentävä. Muussa tapauksessa ei jäisi mitään vastattavaa muihin kysymyksiin.

Mielestäni puolueen XIV konferenssin päätökset antavat tyhjentävän vastauksen tähän kysymykseen.

Ne, nämä päätökset, selittävät, että tärkeimpänä takeena liittoyhteyden lujittamiseksi on oikea politiikka talonpoikaiston suhteen.

Mutta mitä on oikea politiikka talonpoikaiston suhteen?

Se voi muodostua vain useista taloudellista, hallinnollis-poliittista ja kulttuuri-valistuksellista laatua olevista toimenpiteistä, mitkä turvaavat liittoyhteyden lujittumisen.

Alkakaamme taloudelliselta alalta.

Ennen kaikkea on tehtävä loppu sotakommunismin jätteistä maaseudulla. Edelleen on välttämätöntä sellainen oikea hintapolitiikka tehdastuotteisiin ja maatalouden tuotteisiin nähden, mikä takaa teollisuuden ja maatalouden nopean nousun sekä „saksien" poistamisen hinnoissa. Sitäpaitsi on välttämättä supistettava maatalousveron yleissummaa ja siirrettävä se vähitellen valtion yleisen budjetin raiteilta paikallisen budjetin raiteille. On saatava talonpoikaiston miljoonaiset joukot mukaan osuustoimintaan, ennen kaikkea maatalous- ja luotto-osuuskuntien alalla, keinona talonpoikaistalouden yhdistämiseksi mukaan sosialistisen rakennustyön yleiseen järjestelmään. Maatalouden teknillisen vallankumouksen edistämiseksi ja kulttuuri-teknillisten ahjojen luomiseksi maaseudulla on sinne saatava mahdollisimman paljon traktoreita. Ja vihdoin, on toteutettava sähköistämissuunnitelma keinona maaseudun lähentämiseksi kaupunkeihin ja vastakohtaisuuden poistamiseksi niiden väliltä.

Sellainen on se tie, jota puolueen on kuljettava, jos se haluaa turvata liittoyhteyden kaupungin ja maaseudun välillä taloudellisella alalla.

Haluaisin kiinnittää huomiotanne kysymykseen maatalousveron siirtämisestä valtionbudjetilta paikalliselle budjetille. Tämä saattaa teistä tuntua oudolta. Siitä huolimatta tosiasia on se, että maatalousvero saa ja tulee herkeämättä saamaan yhä enemmän paikallisveron luonteen. Tunnettua on, esimerkiksi, että aikaisemmin, parisen vuotta sitten, maatalousvero oli meillä valtionbudjettimme tärkeimpänä tai melkein tärkeimpänä tulolähteenä. Entä nyt? Nyt se tekee vain vähäisen osan valtionbudjetista. Valtionbudjetti käsittää tätä nykyä kaksi ja puoli miljardia ruplaa, mutta maatalousverosta saadaan taikka voidaan saada tänä vuonna enintään 250—260 miljoonaa ruplaa, eli 100 miljoonaa vähemmän kuin viime vuoden summa. Kuten näette, se ei ole niinkään paljon. Ja mitä enemmän valtionbudjetti tulee kasvamaan, sitä enemmän vähenee tämän veron osuus siinä. Toiseksi, näistäkin maatalousveron 260 miljoonasta menee 100 miljoonaa ruplaa paikalliseen budjettiin. Se on enemmän kuin kolmas osa koko verosta. Miten tämä on selitettävissä? Siten, että meillä perittävistä veroista maatalousvero on kaikkein lähinnä paikallisia oloja, parhaiten soveltuva käytettäväksi paikallisiin tarpeisiin. Tuskin voi olla epäilystä siitä, etteikö paikallinen budjetti tulisi yleensä kasvamaan. Mutta epäilemätöntä on myöskin se, että se tulee kasvamaan ennen kaikkea maatalousveron osalta, mikä vaatii sen soveltamista mahdollisimman paljon paikallisiin oloihin. Tämä on sitäkin todennäköisempää, kun valtion tulojen pääpaino on jo siirtynyt ja on ylipäänsä siirtyvä toisenlaisiin tulolähteisiin, valtion teollisuuslaitoksista saatavien tulojen, välillisten verojen y.m. osalle.

Juuri sen vuoksi maatalousveron siirtäminen valtion yleisen budjetin raiteilta paikallisen budjetin raiteille saattaa käydä aikanaan todennäköiseksi ja täysin tarkoituksenmukaiseksi liittoyhteyden lujittamisen kannalta.

Siirtykäämme tarkastelemaan liittoyhteyden hallinnollis-poliittisella alalla turvaamista tarkoittavia toimenpiteitä.

Neuvostodemokratian juurruttaminen kaupungeissa ja maaseudulla sekä Neuvostojen aktivisoiminen tehdäksemme valtiokoneiston yksinkertaisemmaksi, halvemmaksi ja moraalisesti terveemmäksi, poistaaksemme byrokratismin ja porvarillisen rappeutuneisuuden ainekset tästä koneistosta, lähentääksemme koko valtiokoneiston miljoonaisiin joukkoihin — sellainen on se tie, jota puolueen pitää kulkea, jos se haluaa lujittaa liittoyhteyttä hallinnollisen ja poliittisen rakennustyön linjaa.

Proletariaatin diktatuuri ei ole itsetarkoitus. Diktatuuri on keino, tie sosialismiin. Mutta mitä on sosialismi? Sosialismi on siirtymistä proletariaatin diktatuurin yhteiskunnasta valtiottomaan yhteiskuntaan. Mutta tätä siirtymistä varten on valmisteltava valtiokoneiston uusimista siihen suuntaan ja sillä tavalla, että voidaan todella turvata diktatuuriyhteiskunnan muuttuminen kommunistiseksi yhteiskunnaksi. Tätä tarkoitusta juuri palveleekin Neuvostojen aktivisoimistunnus, tunnus neuvostodemokratian juurruttamisesta kaupungeissa ja maaseudulla, tunnus työväenluokan ja talonpoikaiston parhaitten ainesten liittämisestä mukaan maan välittömään hallitsemiseen. Valtiokoneiston parantamista, sen todellista uudista-

mista, byrokratismin ja rappeutumisainesten siitä karkoittamista, sen tekemistä laajoille joukoille omaksi ja läheiseksi — kaikkea tätä ei voida saada aikaan ilman joukkojen herkeämätöntä ja aktiivista apua valtiokoneistolle. Mutta joukkojen antama aktiivinen ja herkeämätön apu ei puolestaan ole mahdollista, ellei työläisten ja talonpoikain parhaita aineksia saada mukaan hallintoelimiin, ellei saada aikaan suoranaista ja välitöntä yhteyttä valtiokoneiston ja työtätekevien joukkojen syvimpien „pohjakerrosten" välillä.

Miten neuvostollinen valtiokoneisto eroaa porvarillisesta valtiokoneistosta?

Ennen kaikkea siten, että porvarillinen valtiokoneisto on joukkojen **yläpuolella**, minkä vuoksi se on erotettu väestöstä ylipääsemättömällä aidalla ja on itse olemukseltaan kansanjoukoille vieras. Neuvostollinen valtiokoneisto sitävastoin **sulautuu** yhteen joukkojen kanssa, sillä se ei voi eikä saa olla joukkojen yläpuolella, jos se haluaa säilyä nimenomaan neuvostollisena valtiokoneistona, se ei voi olla näille joukoille vieras, jos se haluaa todella saada työtätekevien miljoonajoukot mukaansa. Tässä on eräs periaatteellinen ero neuvostollisen valtiokoneiston ja porvarillisen valtion koneiston välillä.

Kirjasessaan „Kykenevätkö bolshevikit pitämään valtiovallan?" Lenin aikoinaan sanoi, että 240 tuhatta bolshevikkipuolueen jäsentä pystyisi epäilemättä hallitsemaan maata köyhien hyväksi rikkaita vastaan, sillä he eivät ole lainkaan huonompia kuin ne 130 tuhatta tilanherraa, jotka ovat hallinneet maata rikkaiden hyväksi köyhiä vastaan. Tämän perusteella eräät kommunistit luulevat, että valtiokoneisto voikin rajoit-

tua muutamaan sataan tuhanteen puolueen jäseneen ja että se on kyllin riittävä äärettömän laajan maan hallitsemiseen. Siinä tarkoituksessa he ovat toisinaan valmiit samaistamaan puolueen ja valtion. Se on väärin, toverit. Se on Leninin ajatuksen vääristelemistä. Puhuessaan 240 tuhannesta bolshevikkipuolueen jäsenestä Lenin ei halunnut lainkaan sanoa, että neuvostollisen valtiokoneiston henkilöluku ja yleinen laajuus rajoittuu tai voisi rajoittua siihen. Päinvastoin, puolueen jäsenten lisäksi hän katsoi valtiokoneistoon kuuluviksi vielä ne miljoona ääntä, jotka silloin, Lokakuun edellä, äänestivät bolshevikkeja, hän sanoi, että meillä on mahdollisuus yhdellä iskulla lisätä valtiokoneistoamme **kymmenkertaisesti**, s.o. kohottaa se vähintään 10 miljoonaan, ottamalla työtätekeviä mukaan valtion jokapäiväiseen hallintotyöhön.

„Näillä 240.000 henkilöllä", sanoo Lenin, „on jo-nyt takanaan täysikäisen väestön vähintään miljoona ääntä, sillä juuri sellaiseksi on muodostunut suhdeluku puolueen jäsenmäärän ja sen puolesta annettujen äänien välillä sekä Euroopan että Venäjän kokemusten mukaan, esimerkiksi elokuussa toimitettujen Pietarin duuman vaalien mukaan. Näin meillä on jo miljoonainen „valtiokoneisto" ihmisistä, jotka ovat aatteensa puolesta uskollisia sosialistiselle valtiolle eikä vain saadakseen joka kuukauden 20:ntenä päivänä suuren rahasumman.

Eikä siinä kaikki, meillä on lisäksi „mainio keino" lisätä yhdellä iskulla valtiokoneistoamme kymmenkertaisesti, keino, jota ei ole koskaan ollut eikä voi olla yhdelläkään kapitalistisella valtiolla. Tämä mainio keino on se, että saadaan työtätekevät, saadaan köyhälistö mukaan valtion jokapäiväiseen hallintotyöhön" (kts. XXI osa, s. 264—265).

Mutta kuinka tapahtuu, että „saadaan työtätekevät, saadaan köyhälistö mukaan valtion jokapäiväiseen hallintotyöhön"?

Se tapahtuu joukkojen aloitejärjestöjen kautta, kaikkien niiden valiokuntien ja komiteoiden, neuvottelujen ja delegaattikokousten kautta, joita muodostuu Neuvostojen, talouselinten, tehdaskomiteoiden, kulttuurilaitosten, puoluejärjestöjen, nuorisoliittojärjestöjen, erilaisten osuustoimintayhtymien y.m.s. ympärille. Tovereiltamme jää toisinaan huomaamatta, että meidän alimpain puolue-, neuvosto-, kulttuuri-, ammattiliitto-, valistus-, nuorisoliitto- ja armeija-, naisosasto- ja kaikenlaisten muiden järjestöjen ympärillä kuhisee kokonaisia muurahaiskekoja oma-aloitteisesti muodostuneita järjestöjä, neuvotteluja ja valiokuntia, joiden takana on puolueeseen kuulumattomien työläisten ja talonpoikain miljoonaisia joukkoja, muurahaiskekoja, jotka jokapäiväisellä, näkymättömällä, puuhakkaalla ja meluttomasti tapahtuvalla työllään luovat Neuvostojen elämän perustan, luovat Neuvostovaltion voimanlähteen. Ilman näitä neuvosto- ja puolue-elimiemme ympärillä olevia miljoonajärjestöjä ei Neuvostovallan olemassaolo ja kehitys, suuren maan johtaminen ja hallitseminen olisi mitenkään mahdollista. Neuvostomaan valtiokoneisto ei muodostu ainoastaan Neuvostoista. Neuvostomaan valtiokoneisto tämän sanan syvimmässä merkityksessä muodostuu Neuvostoista ynnä kaikista ja kaikkinaisista puolueettomista ja puolueen miljoonajärjestöistä, jotka yhdistävät Neuvostoja syvimpiin „pohjakerroksiin“, jotka sulauttavat valtiokoneiston yhteen miljoonaisten joukkojen kanssa ja hävittävät askel askeleelta kaiken aidan tapaisenkin valtiokoneiston ja väestön väliltä.

Näin meidän on pyrittävä „kymmenkertaistamaan“ valtiokoneistomme ja tekemään se työtätekevien

miljoonaisille joukoille omaksi ja läheiseksi, karkoittamaan siitä byrokratismin jätteet, sulauttamaan se yhteen suurten joukkojen kanssa ja valmistelemaan siten siirtymistä proletariaatin diktatuurin yhteiskunnasta kommunistiseen yhteiskuntaan.

Sellainen sisältö ja merkitys on Neuvostojen aktivisoimisen ja neuvostodemokratian juurruttamisen tunnuksella.

Sellaisia ovat ne tärkeimmät toimenpiteet liittoyhteyden lujittamiseksi, mitkä ovat välttämättömiä puolueen hallinnollis-poliittisen työn alalla.

Mitä tulee liittoyhteyden turvaamista tarkoittaviin toimenpiteisiin kulttuuri- ja valistustyön alalla, niin niistä ei ole paljoa sanottavaa, sillä nämä toimenpiteet ovat selvät, yleisesti tunnetut eivätkä sen vuoksi kaipaa selittelyjä. Haluaisin vain viitoittaa työn peruslinjan lähikaudeksi tällä alalla. Tällaisena peruslinjana tällä alalla on tarvittavien ehtojen valmistaminen yleisen alkeisoppivelvollisuuden toteuttamiseksi koko maassa, koko Neuvostoliitossa. Se on, toverit, mitä suurimerkityksellisin uudistus. Sen toteuttaminen on muodostuva suurenmoiseksi voitoksi ei ainoastaan kulttuuririntamalla, vaan myöskin poliittisella ja taloudellisella rintamalla. Tämä reformi on muodostuva pohjaksi maan valtaisalle nousulle. Mutta se tulee maksamaan satoja miljoonia ruplia. Riittää, kun mainitsemme, että sen suorittamiseksi tarvitaan kokonainen armeija, miltei puolimiljoonainen armeija opettajia ja opettajattaria. Mutta meidän on kaikesta huolimatta turvattava tämän reformin toteuttaminen aivan lähikautena, jos me todella aiomme nostaa

maamme korkeammalle kulttuuritasolle. Ja sen me teemme, toverit. Siitä ei voi olla epäilystä.

Tällainen on vastaus ensimmäiseen kysymykseenne. Siirtykäämme nyt toiseen kysymykseen.

II

Minkälaisia rappeutumisvaaroja on puolueellamme kapitalismin vakaantumisen yhteydessä, jos tätä vakaantumista kestää kauan?

Onko meillä yleensä sellaisia vaaroja?

Näitä vaaroja on epäilemättä olemassa sekä mahdollisina että realisestikin olevina vaaroina. Ne ovat meillä olemassa vakaantumisesta riippumatta. Vakaantuminen tekee ne vain selvemmin tuntuviksi. Näitä vaaroja, jos otamme tärkeimmät niistä, on mielestäni kolme:

a) sosialistisen perspektiivin kadottamisen vaara maamme rakennustyössä ja siihen liittyvä likvidaattoruus;

b) kansainvälisen vallankumouksellisen perspektiivin kadottamisen vaara ja siihen liittyvä natsionalismi;

c) puoluejohdon heikkenemisen vaara ja siihen liittyvä mahdollisuus, että puolue muuttuu valtiokoneiston lisäkkeeksi.

Aloittakaamme ensimmäisestä vaarasta.

Tämän vaaran luonteenomaisena piirteenä on epäusko vallankumouksemme sisäisiin voimiin; epäusko työläisten ja talonpoikien liittoon; epäusko työväenluokan johtavaan merkitykseen tämän liiton sisällä; epäusko siihen, että „uuden talouspolitiikan Venäjä“

voidaan tehdä „sosialistiseksi Venäjäksi"; epäusko sosialistisen rakennustyön voittoon maassamme.

Tämä on likvidaattoruuden ja rappeutumisen tie, sillä se johtaa Lokakuun vallankumouksen perusteiden ja tarkoitusperien likvidoimiseen, proletaarisen valtion rappeutumiseen porvarillis-demokraattiseksi valtioksi.

Moisten „mielialojen" lähteenä, maaperänä niiden syntymiselle puolueessa on puolueeseen kohdistuvan porvarillisen vaikutuksen voimistuminen uuden talouspolitiikan oloissa, oloissa, jolloin kapitalististen ja sosialististen ainesten välillä käydään kansantaloutemme sisällä hurjaa taistelua. Kapitalistiset ainekset eivät käy taistelua ainoastaan talouden alalla. Ne koettavat siirtää taistelun myös proletariaatin ideologian alalle, yrittäen tartuttaa puolueen epävarmempiin osastoihin epäluottamusta sosialistiseen rakennustyöhön, skeptillistä suhtautumista rakennustyömme sosialistisiin perspektiiveihin, eikä voida sanoa, että niiden yritykset olisivat aivan tuloksettomia.

„Kuinka me, takapajuinen maa, voisimme rakentaa täydellisen sosialistisen yhteiskunnan", sanovat eräät noista tartunnan saaneista „kommunisteista", „maamme tuotantovoimien tila ei salli meidän asettaa itsellemme tuollaisia utopistisia päämääriä, kunhan vain kestäisimme jotenkuten pystyssä, kuinka me voisimme tavoitella sosialismia, rakentakaamme jotenkuten, sittenpähän nähdään..."

„Tekemällä Lokakuun vallankumouksen me olemme jo täyttäneet vallankumouksellisen tehtävämme", sanovat toiset, „kaikki muu riippuu nyt kansainvälisestä vallankumouksesta, sillä me emme voi rakentaa sosialismia ennen kuin Lännen proletariaatti on voittanut, ja

suoraan sanoen vallankumousmiehellä ei ole Venäjällä enää mitä tehdä"... Tunnettua on, että vuonna 1923, Saksan vallankumouksen aattona, osa opiskelijanuorisosta oli meillä valmis heittämään kirjat syrjään ja menemään Saksaan, sanoen, että „vallankumousmiehellä ei ole Venäjällä mitään tekemistä, on heitettävä kirjat syrjään ja lähdettävä Saksaan tekemään vallankumousta".

Kuten näette, nämä molemmat „kommunisti"-ryhmät, niin edellinen kuin jälkimmäinenkin, ovat rakennustyömme sosialististen mahdollisuuksien kieltämisen kannalla, likvidaattoruuden kannalla. Niiden välillä on se ero, että edelliset verhoavat likvidaattoruuttaan „tieteellisellä" „tuotantovoimien teorialla" (Miljukov ei turhaan kiittänyt heitä joku päivä sitten, nimittäen heitä „Poslednije Novosti" lehdessä[34] „vakaviksi marxilaisiksi"), jälkimmäiset taas verhoavat sitä vasemmistolaisilla ja „hirveän vallankumouksellisilla" fraaseilla maailman vallankumouksesta.

Tosiaan. Olettakaamme, ettei vallankumousmiehellä ole Venäjällä mitään tekemistä; olettakaamme, että sosialismin rakentaminen maassamme on järjetöntä ja mahdotonta ennen kuin sosialismi on voittanut muissa maissa; olettakaamme, että sosialismin voitto edistyneissä maissa viivästyy vielä 10—20 vuotta,— voidaanko sellaisissa oloissa pitää mahdollisena, että taloutemme kapitalistiset ainekset, jotka toimivat maamme ollessa kapitalististen valtioiden ympäröimänä, suostuvat lopettamaan taistelunsa elämästä ja kuolemasta tämän taloutemme sosialistisia aineksia vastaan ja odottelemaan kädet ristissä maailman vallankumouksen voittoa? Ei tarvitse muuta kuin

asettaa tämän kysymyksen niin käsittää koko tuon olettamuksen järjettömyyden. Mutta jos tämä olettamus on suljettu pois, niin mitä sitten jää tehtäväksi meidän „vakaville marxilaisillemme“ ja „hirveille vallankumouksellisillemme“? Nähtävästi ei heille jää muuta neuvoksi kuin polkea paikallaan, jättäytyä virran vietäväksi ja rappeutua vähitellen tavallisiksi porvarillisiksi demokraateiksi.

Joko tahi: **joko** me pidämme maatamme proletaarisen vallankumouksen tukikohtana, että meillä on, kuten Lenin sanoo, kaikki mitä tarvitaan täydellisen sosialistisen yhteiskunnan rakentamiseksi, — ja silloin **me voimme ja meidän pitää rakentaa sellainen yhteiskunta luottaen siihen, että voimme saada täydellisen voiton kansantaloutemme kapitalistisista aineksista**; **tahi** me emme pidä maatamme vallankumouksen tukikohtana, meillä ei ole mahdollisuuksia sosialismin rakentamiseen, emme voi rakentaa sosialistista yhteiskuntaa, — ja silloin, **sosialismin voiton viivästyessä muissa maissa, meidän on alistuttava siihen, että kansantaloutemme kapitalistiset ainekset pääsevät voitolle, Neuvostovalta hajoaa, puolue rappeutuu.**

Joko niin taikka näin.

Juuri sen vuoksi epäluottamus rakennustyömme sosialistisiin mahdollisuuksiin johtaa likvidaattoruuteen ja rappeutumiseen.

Juuri sen vuoksi taistelu likvidaattoruusvaaraa vastaan on puolueemme lähimpiä tehtäviä, erikoisesti nyt, erikoisesti kapitalismin tilapäisen vakaantumisen oloissa.

Siirtykäämme tarkastelemaan toista vaaraa.

Tämän vaaran luonteenomaisena piirteenä on epäusko kansainväliseen proletaariseen vallankumoukseen; epäusko sen voittoon; skeptillinen suhde siirtomaiden ja riippuvaisten maiden kansalliseen vapausliikkeeseen; se, ettei ymmärretä sitä, että maamme ei kykenisi pitämään puoliaan maailman imperialismia vastaan ilman muiden maiden vallankumoukselliselta liikkeeltä saatua tukea; se, ettei ymmärretä sitä, että sosialismin voitto yhdessä maassa ei voi olla lopullinen, koska sitä ei voida taata interventiolta ennen kuin vallankumous voittaa edes muutamissa maissa; se, ettei ymmärretä sitä internationalismin alkeellista vaatimusta, jonka mukaan sosialismin voitto yhdessä maassa ei ole itsetarkoitus, vaan keino vallankumouksen kehittämiseksi ja tukemiseksi muissa maissa.

Tämä on natsionalismin ja rappeutumisen tie, proletariaatin internationalisen politiikan täydellisen lopettamisen tie, sillä tämän taudin riivaamat ihmiset eivät pidä meidän maatamme maailman vallankumousliikkeeksi nimitetyn suuren kokonaisuuden osana, vaan tämän liikkeen alkuna ja loppuna, ja ovat sitä mieltä, että kaikkien muiden maiden edut on uhrattava meidän maamme etujen hyväksi.

Pitäisikö tukea Kiinan vapausliikettä? Mutta mitä varten? Eikö se ole vaarallista? Eikö se veisi meitä riitaan muiden maiden kanssa? Eiköhän meille ole viisaampaa yhdessä muiden „edistyneiden“ suurvaltain kanssa saada „vaikutusalueita“ Kiinassa ja kahmaista Kiinalta yhtä ja toista itsellemme? Se olisi sekä hyödyllistä että vaaratonta... Pitäisikö tukea vapausliikettä Saksassa?

Kannattaako riskeerata? Eiköhän ole viisaampaa sopia Ententen kanssa Versaillesin sopimuksen suhteen ja tinkiä itsellemme yhtä ja toista hyvitykseksi?.. Olisiko säilytettävä ystävyytemme Persian, Turkin ja Afganistanin kanssa? Tuskinpa se kannattaa. Eiköhän ole edullisempaa palauttaa „vaikutusalueet" voimaan yhdessä eräiden suurvaltain kanssa? j.n.e., y.m.s. Tällaista on se uuden tyypin natsionalistinen „mieliala", joka pyrkii likvidoimaan Lokakuun vallankumouksen ulkopolitiikan ja viljelee rappeutumisen aineksia.

Kun ensimmäisen vaaran, likvidaattoruusvaaran, lähteenä on puolueeseen kohdistuvan porvarillisen vaikutuksen voimistuminen sisäpolitiikan alalla, kansantaloutemme kapitalististen ja sosialististen ainesten välisen taistelun alalla, niin tämän toisen vaaran, natsionalismin vaaran, lähteenä on pidettävä porvarillisen vaikutuksen voimistumista puolueeseen ulkopolitiikan alalla, sen taistelun alalla, jota kapitalistiset valtiot käyvät proletariaatin diktatuurin valtiota vastaan. Tuskin on syytä epäillä' sitä, että kapitalististen valtioiden painostus valtiotamme kohtaan on tavattoman suuri, että ulkopolitiikkamme työntekijät eivät aina jaksa kestää tätä painostusta, että selkkausten vaara viekottelee monesti astumaan pienimmän vastuksen polulle, natsionalismin polulle.

Toisaalta on selvää, että vain johdonmukaisen internationalismin pohjalla, vain Lokakuun vallankumouksen ulkopolitiikan pohjalla voi ensimmäisenä voittanut maa säilyttää merkityksensä maailman vallankumousliikkeen lipunkantajana, että pienimmän vastuksen ja natsionalismin tie ulkopolitiikassa

merkitsee ensimmäisenä voittaneelle maalle eristymisen ja häviön tietä.

Juuri sen vuoksi kansainvälisen vallankumouksellisen perspektiivin kadottaminen johtaa natsionalismin ja rappeutumisen vaaraan.

Juuri sen vuoksi taistelu natsionalismin vaaraa vastaan ulkopolitiikassa on puolueen lähimpiä tehtäviä.

Ja lopuksi kolmannesta vaarasta.

Tämän vaaran luonteenomaisena piirteenä on epäluottamus puolueen sisäisiin voimiin; epäluottamus puolueen johtoon; valtiokoneistossa esiintyvä pyrkimys heikentää puolueen johtoa, vapautua siitä; se, ettei käsitetä sitä, että ilman puolueen johtoa ei voi olla proletariaatin diktatuuria.

Tämä vaara tulee kolmelta taholta.

Ensiksikin. Johdettavat luokat ovat muuttuneet. Työläiset ja talonpojat eivät enää ole samoja kuin sotakommunismin kaudella. Ennen työväenluokka oli luokkahajaannuksen tilassa ja pirstoutunut, talonpoikaisto oli pelon vallassa peläten tilanherrojen palaamista takaisin, jos kansalaissodassa kärsitään tappio, ja puolue oli tuolla kaudella ainoa keskittynyt voima, joka johti asioita sotilaalliseen tapaan. Nyt meillä on toinen tilanne. Ei ole enää sotaa. Ei siis ole myöskään sitä sotilaallista vaaraa, mikä yhdisti työtätekeviä joukkoja puolueen ympärille. Proletariaatti on palautunut ennalleen ja noussut sekä kulttuuritasonsa että aineellisen asemansa suhteen. Talonpoikaisto on samoin noussut ja kehittynyt. Molempien luokkien poliittinen aktiivisuus on kasvanut ja kasvaa edelleen. Nyt ei enää voida johtaa sotilaalliseen tapaan. Johtamisessa

tarvitaan nyt ensinnäkin äärimmäistä joustavuutta. Toiseksi, tarvitaan aivan erikoisen herkkää suhtautumista työläisten ja talonpoikain toivomuksiin ja tarpeisiin. Kolmanneksi, pitää osata valikoida puolueeseen parhaita ihmisiä työläisistä ja talonpojista, joita on noussut esiin näiden luokkien poliittisen aktiivisuuden kasvun seurauksena. Mutta näitä ehtoja ja ominaisuuksia ei saada kerralla, kuten tunnettua. Tästä on seurauksena epäsuhde niiden vaatimusten, joita puolueelle asetetaan, ja niiden mahdollisuuksien välillä, joita puolueella on tällä hetkellä. Siitä johtuu myös puoluejohdon heikkenemisen vaara, puolueen johdon katoamisen vaara.

Toiseksi. Viime aikoina, taloudellisen kehityksen kautena, on valtion ja yhteiskunnallisten järjestöjen koneisto kasvanut ja lujittunut huomattavasti. Trustit ja syndikaatit, kauppa- ja luottolaitokset, hallinnollispoliittiset ja kulttuuri- ja valistusjärjestöt sekä vihdoin kaikki osuustoiminnan muodot ovat kasvaneet ja laajentuneet huomattavasti sulauttaen itseensä satoja tuhansia henkilöitä uutta väkeä, etupäässä puolueettomia. Mutta nämä koneistot eivät kasva ainoastaan henkilöluvultaan. Myös niiden voima ja ominaispaino kasvavat. Ja mitä enemmän niiden merkitys kasvaa, sitä tuntuvammaksi käy niiden painostus puoluetta kohtaan, sitä sitkeämmin ne pyrkivät heikentämään puoluejohtoa, sitä kiivaammaksi käy niiden vastarinta puoluetta kohtaan. On pantava toimeen sellainen voimien uudelleenryhmitys ja sijoiteltava johtavat henkilöt näissä koneistoissa siten, että se voisi turvata puoluejohdon uudessa tilanteessa. Mutta kaikkea tätä, kuten tunnettua, ei saada aikaan yhdellä iskulla.

Tästä johtuu se vaara, että valtiokoneisto voi irtaantua puolueesta.

Kolmanneksi. Itse työ on käynyt mutkallisemmaksi ja moninaisemmaksi. Tarkoitan nykyistä rakennustyötämme. On ilmaantunut ja kehittynyt kokonaisia uusia työaloja ja niiden haarautumia niin maaseudulla kuin kaupungeissakin. Sitä vastaavasti on johtaminenkin muuttunut konkreettisemmaksi. Ennen oli tapana puhua „yleisestä" johtamisesta. Nyt tuo „yleinen" johtaminen on tyhjää lörpöttelyä, sillä se ei ole mitään johtamista. Nyt vaaditaan konkreettista, käytännöllistä johtamista. Edellinen kausi synnytti kaikkitietävän toimitsijatyypin, joka oli valmis vastaamaan kaikkiin teorian ja käytännön kysymyksiin. Nyt tämän entisen kaikkitietävän toimitsijatyypin pitää luovuttaa paikkansa uudelle työntekijätyypille, joka pyrkii olemaan asiantuntija jollakin yhdellä työalalla. Voidakseen todella johtaa on tunnettava asia, on perehdyttävä tunnollisesti, kärsivällisesti ja sitkeästi työalaan. Maaseudulla ei voida johtaa tuntematta maataloutta, tuntematta osuustoimintaa, olematta tietoinen hintapolitiikan kysymyksistä, perehtymättä maaseutua välittömästi koskeviin lakeihin. Kaupungissa ei voida johtaa tuntematta teollisuutta, perehtymättä työläisten elämään ja oloihin, ottamatta huomioon työläisten toivomuksia ja tarpeita, tuntematta osuustoimintaa, ammattiliittoja, klubitoimintaa. Mutta onko kaikki tämä saavutettavissa yhdellä iskulla? Valitettavasti ei. Puoluejohdon kohottamiseksi vaatimusten tasalle on ennen kaikkea kohotettava puoluetyöntekijäin ammattipätevyyttä. Työntekijän laadun on nyt oltava ensi sijalla. Mutta ei ole niin-

kään helppoa kohottaa kädenkäänteessä puoluetyöntekijän laatua. Entiset hätiköivän hallinnollisen komentelun tottumukset, joilla asiantuntemus valitettavasti korvattiin, ovat yhä vielä elossa puoluejärjestöissä. Tällä oikeastaan onkin selitettävissä, miksi niinsanottu puoluejohto meillä rämettyy toisinaan naurettavaksi, aivan tarpeettomien määräysten rykelmäksi, pelkäksi sanalliseksi „johtamiseksi“, joka ei liikuta ketään eikä mitään. Tämä on yksi puoluejohdon heikentymisen ja alenemisen aiheuttamista vakavimmista vaaroista.

Sellaisia ovat yleensä ottaen ne perusteet, joiden vuoksi puoluejohdon menettämisen vaara johtaa puolueen rämettymiseen ja rappeutumiseen.

Juuri sen vuoksi päättäväinen taistelu tätä vaaraa vastaan on puolueemme lähimpiä tehtäviä.

Tällainen on vastaus toiseen kysymykseenne.

Siirtykäämme kolmanteen kysymykseen.

III

Miten tulee käydä taistelua kulakistoa vastaan lietsomatta luokkataistelua?

Mielestäni kysymys on typistetty ja sen vuoksi väärin asetettu. Mistä luokkataistelusta tässä on puhe? Jos kysymys on yleensä luokkataistelusta maaseudulla, niin proletariaatti ei käy sitä vain kulakkeja vastaan. Entä ristiriidat proletariaatin ja koko talonpoikaiston välillä, — eikö se ole luokkataistelua, vaikka se onkin muodoltaan kovin epätavallista? Eikö se pidäkään paikkaansa, että proletariaatti ja talonpoikaisto ovat nykyään yhteiskuntamme kaksi perusluokkaa, että

näiden luokkien välillä on olemassa ristiriitoja, tosin sellaisia, jotka ovat ratkaistavissa ja loppukädessä voitettavissa, mutta silti ristiriitoja, jotka aiheuttavat taistelua näiden kahden luokan välillä?

Mielestäni luokkataistelulla maassamme, pitäen silmällä suhteita kaupungin ja maaseudun välillä, proletariaatin ja talonpoikaiston välillä, — on kolme päärintamaa:

a) taistelurintama koko proletariaatin (valtion ominaisuudessa) ja talonpoikaiston välillä rajahintojen säätämisessä teollisuustuotteille ja maatalouden tuotteille, veroasiain normalisoimisessa j.n.e.;

b) taistelurintama koko proletariaatin (valtion ominaisuudessa) ja kulakiston välillä maataloustuotteiden korkeiden keinotteluhintojen poistamisessa, verorasituksen sälyttämisessä pääpainoltaan kulakkien kannettavaksi j.n.e.;

c) taistelurintama maalaisköyhälistön, ennen kaikkea maataloustyöläisten, ja kulakiston välillä.

Kuten näette, nämä rintamat eivät voi olla samanlaisia enempää ominaispainonsa kuin myöskään näillä rintamilla käytävän taistelun luonteen kannalta. Senvuoksi meidän suhteemmekin luokkataistelun eri muotoihin näillä rintamilla pitää olla erilainen, ei samanlainen.

Tarkastelkaamme asiaa lähemmin.

Ensimmäinen rintama. Ottaen huomioon teollisuutemme heikkoudet sekä sen, että me emme saa teollisuutta varten lainoja, proletariaatti on (valtion ominaisuudessa) säätänyt joukon sellaisia perustavia toimenpiteitä, joilla voidaan suojata se ulkomaisen teollisuuden kilpailulta ja jotka ovat omiaan jouduttamaan

sen kehitystä koko kansantaloutemme hyödyksi, siinä luvussa myöskin maatalouden hyödyksi. Näitä toimenpiteitä ovat: ulkomaankaupan monopoli, maatalousvero, maataloustuotteiden valtiolliset hankintamuodot, suunnitelmallisuusperiaatteiden juurruttaminen koko kansantalouden kehitykseen. Kaikki tämä toteutetaan teollisuuden, kulkulaitoksen ja luottolaitoksen perusalojen kansallistamisen pohjalla. Kuten tiedätte, nämä toimenpiteet ovat johtaneet siihen, mihin niiden pitikin johtaa, s.o. ne ovat panneet rajan niin teollisuusvalmisteiden hintojen hillittömälle alentamiselle kuin myöskin maataloustuotteiden hintojen hillittömälle nostamiselle. Toisaalta on selvää, että talonpoikaisto kokonaisuudessaan, mikäli se ostaa teollisuusvalmisteita ja myy markkinoilla oman taloutensa tuotteita, pitää edullisempana ostaa teollisuuden valmisteita mahdollisimman halvalla ja myydä omia tuotteitaan mahdollisimman kalliista hinnasta. Niinikään talonpoikaisto haluaisi, ettei olisi lainkaan maatalousveroa tahi että se olisi ainakin supistettu vähimmäismäärään.

Juuri siinä onkin maaperä proletariaatin ja talonpoikaiston väliselle taistelulle.

Voiko valtio luopua näistä edellämainituista perustoimenpiteistä? Ei, ei voi. Sillä näistä toimenpiteistä luopuminen johtaisi tällä hetkellä teollisuutemme tuhoutumiseen, proletariaatin häviöön luokkana, maamme joutumiseen teollisesti kehittyneiden kapitalististen maiden agraari-alusmaaksi, koko vallankumouksemme luhistumiseen.

Onko talonpoikaisto kokonaisuudessaan kiinnostettu siitä, että nämä valtiomme perustoimenpiteet poistettaisiin? Ei, ei ole kiinnostettu. Sillä näiden toimen-

piteiden poistaminen tällä hetkellä merkitsisi kapitalistisen kehitystien voittoa, mutta kapitalistinen kehitystie on kehitystä talonpoikaiston suuren enemmistön köyhtymisen tietä suurpohattojen pikkuryhmän, pienen kapitalistiryhmän rikastumiseksi. Kuka lähtisi väittämään, että talonpoikaiston edut vaativat sen itsensä köyhdyttämistä, että sen edut vaativat maamme muuttamista siirtomaaksi, ettei se olisi perusteellisesti kiinnostettu kansantaloutemme sosialistisen kehitystien voitollepääsystä?

Juuri siinä onkin maaperä proletariaatin ja talonpoikaiston väliselle liitolle.

Merkitseekö tämä sitä, että meidän teollisuuselimemme voivat, monopoliin nojaten, korottaa mielin määrin teollisuusvalmisteiden hintoja talonpoikaiston perusjoukkojen etujen vahingoksi ja itsensä teollisuuden vahingoksi? Ei, ei merkitse. Sellainen politiikka koituisi vahingoksi ennen kaikkea teollisuudelle itselleen ja tekisi mahdottomaksi teollisuutemme kehittämisen siitä heikosta ja kivulloisesta ansarikasvista, mikä se vielä eilen oli, vankaksi ja voimakkaaksi teollisuudeksi, joksi sen on huomenna tultava. Tästä johtuukin kamppailumme teollisuustuotteiden hintojen alentamiseksi ja työn tuottavaisuuden kohottamiseksi. Te tiedätte, että tällä kamppailulla on aika suuri menestys.

Edelleen, merkitseekö tämä sitä, että meidän hankintajärjestömme voivat, monopoliin nojaten, keinotella maataloustuotteiden hintojen alentamisella ja polkea ne talonpoikaistoa köyhdyttäviksi, koko kansantaloutemme etujen vahingoksi? Ei, ei merkitse. Moinen politiikka veisi perikatoon ennen kaikkea teollisuu-

den, sillä, ensinnäkin, se vaikeuttaisi työläisten varustamista maatalouden tuotteilla, ja toiseksi, se hajottaisi kokonaan ja saattaisi sekasortoon teollisuutemme kotimaiset markkinat. Tästä johtuukin kamppailumme niinsanottuja „saksia“ vastaan. Te tiedätte, että tämä kamppailu on jo antanut myönteisiä tuloksia.

Ja vihdoin, merkitseekö tämä sitä, että meidän paikalliset tai keskuselimemme voivat, maatalousverolakiin nojaten ja veronkanto-oikeuttaan käyttäen, pitää tätä lakia jonakin aivan tinkimättömänä, että ne voisivat mennä käytännöllisessä toiminnassaan niin pitkälle, että hajoitetaan aittoja ja revitään kattoja vähävaraisilta veronmaksajilta, kuten on tapahtunut Tambovin läänin eräissä piireissä? Ei, ei merkitse. Sellainen politiikka horjuttaisi täydellisesti talonpoikain luottamuksen proletariaattiin ja valtioon. Tästä ovatkin johtuneet puolueen viimeaikaiset toimenpiteet maatalousveron supistamiseksi, tämän veron tekemiseksi luonteeltaan enemmän tai vähemmän paikalliseksi, verotusasioittemme yleensäkin kunnostamiseksi sekä verojen perimisessä siellä täällä esiintyneiden säädyttömyyksien poistamiseksi. Te tiedätte, että nämä toimenpiteet ovat jo antaneet toivottuja tuloksia.

Siis, meillä on, ensinnäkin, proletariaatin ja talonpoikaiston kesken etujen yhteisyys peruskysymyksissä, ne molemmat ovat kiinnostettuja sosialistisen kehitystien voitolle pääsemisestä kansantaloudessamme. Siitä johtuukin liitto työväenluokan ja talonpoikaiston välillä. Toiseksi, meillä on ristiriitoja työväenluokan ja talonpoikaiston etujen välillä juoksevissa

asioissa. Tästä johtuu taistelu tämän liiton sisällä, taistelu, jonka ominaispainon kattaa etujen yhteisyys ja joka on katoava pois tulevaisuudessa, kun työläiset ja talonpojat lakkaavat olemasta luokkia — kun heistä tulee luokattoman yhteiskunnan työntekijöitä. Kolmanneksi meillä on keinoja ja teitä näiden työväenluokan ja talonpoikaiston välillä olevien ristiriitojen ratkaisemiseksi työläisten ja talonpoikain liiton säilyttämisen ja lujittamisen puitteissa kummankin liittolaisen eduksi. Ja meillä ei ole nämä tiet ja keinot vain hallussamme, vaan me jo käytämmekin niitä hyvällä menestyksellä uuden talouspolitiikan ja kapitalismin tilapäisen vakaantumisen mutkallisissa oloissa.

Johtuuko tästä, että meidän pitäisi lietsoa luokkataistelua tällä rintamalla? Ei, ei johdu. Päinvastoin! Siitä johtuu vain se, että meidän on kaikin tavoin lievennettävä taistelua tällä rintamalla säännöstellen sitä sopimuksilla ja tekemällä myönnytyksiä puolin ja toisin, päästämättä sitä missään tapauksessa kehittymään kärkeviin muotoihin, yhteentörmäyksiin saakka. Ja sen me teemmekin. Sillä meillä on siihen kaikki mahdollisuudet. Sillä etujen yhteisyys on siinä voimakkaampi ja syvempi kuin niiden ristiriita.

Kuten näette, luokkataistelun lietsomisen tunnus ei kelpaa lainkaan tämän rintaman taisteluoloihin.

Toinen rintama. Toimivina tekijöinä tällä rintamalla ovat proletariaatti (Neuvostovaltion ominaisuudessa) ja kulakisto. Luokkataistelun muodot ovat tälläkin rintamalla yhtä omalaatuiset kuin edellisenkin rintaman taisteluoloissa.

Haluten antaa maatalousverolle selvästi ilmenevän tuloveron luonteen valtio sälyttää tämän verotaakan

pääosaltaan kulakiston harteille. Kulakisto pyrkii puolestaan kaikin keinoin kiertämään sitä ja käyttää kaiken voimansa ja vaikutuksensa maaseudulla siirtääkseen veron painon keskivarakkaiden ja köyhälistön kannettavaksi.

Taistellen hintojen kohoamista vastaan ja pyrkien säilyttämään palkat pysyvinä valtio pyrkii toteuttamaan sellaisia taloudellisia toimenpiteitä, joiden avulla päästään siihen, että maatalouden tuotteille voidaan säätää sellaiset kohtuulliset rajahinnat, jotka vastaisivat täydellisesti talonpoikaistalouden etuja. Vastaukseksi siihen kulakisto ostaa köyhiltä ja keskivarakkailta maataloustuotteita, kasaa suuria varastoja, pitää ne aitoissaan eikä päästä niitä markkinoille nostaakseen siten keinotekoisesti tuotteiden hintoja, saadakseen ne keinotteluhintojen tasalle ja päästääkseen tuotteet vasta tämän jälkeen markkinoille, huimaavien kiskurivoittojen kasaamiseksi. Te varmaankin tiedätte, että maamme eräissä lääneissä kulakkien onnistui tänä vuonna nostaa viljan hinnat äärimmäisen korkealle. Tästä johtuu tällä rintamalla käynnissä oleva luokkataistelu omalaatuisine ja enemmän tai vähemmän peitettyine muotoineen.

Saattaisi näyttää, että luokkataistelun lietsomisen tunnus soveltuu täydellisesti tämän rintaman taisteluoloihin. Mutta asia ei ole niin. Sillä meille ei ole eduksi luokkataistelun lietsominen tälläkään rintamalla. Sillä tälläkin rintamalla me voimme aivan hyvin tulla ja meidän pitää tulla toimeen ilman taistelun lietsomista ja siitä aiheutuvia selkkauksia.

Me voimme ja meidän pitää aktivisoida Neuvostot, meidän on saatava keskitalonpoika puolellemme ja

järjestettävä köyhälistö Neuvostojen sisällä pienentääksemme talonpoikaiston perusjoukkojen verorasitusta ja saadaksemme suurimman verorasituksen siirretyksi asiallisesti kulakiston harteille. Kuten tiedätte, tähän suuntaan käyviin toimenpiteisiin on ryhdytty ja ne antavat jo myönteisiä tuloksia.

Me voimme ja meidän on pidettävä valtion käytettävissä riittävät elintarvikevarastot, jotka ovat tarpeen voidaksemme painostaa elintarvikemarkkinoita, puuttuaksemme asioihin tarpeen vaatiessa, pysyttääksemme hinnat työtätekeville joukoille kohtuullisella tasolla ja tehdäksemme siten tyhjäksi kulakiston keinottelupuuhat. Kuten tiedätte, meiltä meni siihen tänä vuonna monta kymmentä miljoonaa puutaa viljaa. Te varmaankin tiedätte, että me olemme saaneet tällä alalla täysin suotuisia tuloksia, sillä me saimme pysytetyksi viljan hinnat halpoina sellaisilla seuduilla kuin Leningradissa, Moskovassa, Donetsin kaivosalueella, Ivanovo-Voznesenskissa y.m., ja sen lisäksi panimme kulakit antautumaan useilla seuduilla pakottamalla heidät heittämään vanhat viljavarastonsa markkinoille kohtuhinnoilla.

Kysymys ei tietenkään riipu yksistään meistä. On täysin mahdollista, että eräissä tapauksissa kulakisto itse ryhtyy lietsomaan luokkataistelua, koettaa kiihdyttää sen kiehumapisteeseen saakka, yrittää antaa sille bandiittitoiminnan tai kapinaesiintymisten muodon. Mutta silloin ei taistelun lietsomisen tunnus olekaan enää meidän tunnuksemme, vaan kulakiston tunnus, siis vastavallankumouksellinen tunnus. Sitäpaitsi on varmaa, että kulakisto joutuu silloin kokemaan nahassaan, miten epäedulliseksi tämä

Neuvostovaltiota vastaan tähdätty tunnus sille tulee.

Kuten näette, tunnus taistelun lietsomisesta tällä toisella rintamalla ei ole meidän tunnuksemme.

Kolmas rintama. Toimivina tekijöinä tällä alalla ovat kaksi voimaa: toisaalta köyhälistö, ja ennen kaikkea maataloustyöläiset, sekä toisaalta kulakit. Valtio on tällä alalla muodollisesti syrjässä. Kuten näette, tämä rintama ei ole niin laaja kuin edelliset rintamat. Toisaalta luokkataistelu on tällä rintamalla aivan selvää ja avointa, silloin kun se edellisillä rintamilla on peitettyä ja enemmän tai vähemmän naamioitua.

Tässä on asia siten, että tuotannonharjoittajakulakki suoranaisesti riistää palkollisia ja puolittain palkollisia. Siksi puolue ei voi olla tässä taistelun heikentämis- tai lieventämispolitiikan kannalla. **Meidän tehtävämme tällä alalla on järjestää köyhälistön taistelua ja johtaa tätä taistelua kulakistoa vastaan.**

Eikö tämä merkitse, että me ryhdymme siten lietsomaan luokkataistelua? Ei, ei merkitse. Taistelun lietsominen ei merkitse ainoastaan taistelun järjestämistä ja johtamista. Se merkitsee samalla myöskin luokkataistelun keinotekoista kiihdyttämistä ja sen tahallista paisuttamista. Tarvitaanko meillä nyt noita keinotekoisia toimenpiteitä, kun meillä on proletariaatin diktatuuri ja kun puolue- ja ammattiliittojärjestöt toimivat meillä aivan vapaasti? Eipä tietenkään.

Sen vuoksi luokkataistelun lietsomisen tunnus ei kelpaa tälle kolmannellekaan rintamalle.

Näin on kolmannen kysymyksen laita.

Kuten näette, kysymys luokkataistelusta maaseudulla ei olekaan niin yksinkertainen kuin miltä se saattaa ensi silmäyksellä näyttää.

Siirtykäämme tarkastelemaan neljättä kysymystä.

IV

Työläis-talonpoikaishallitus — todellisuudessa vaiko agitatiotunnuksena?

Kysymyksen sanamuoto tuntuu minusta hieman tolkuttomalta.

Mitä merkitsee sanamuoto: työläis-talonpoikaishallitus — todellisuudessa vaiko agitatiotunnuksena? Sen mukaan puolue voi antaa sellaisiakin tunnuksia, jotka eivät vastaa todellisuutta, vaan palvelevat vain jotakin ovelaa manööveria, jota tässä jostakin syystä nimitetään „agitatioksi". Sen mukaan puolue voi antaa sellaisiakin tunnuksia, joilla ei ole eikä voi olla tieteellistä perustaa. Onko se totta? Eipä tietenkään. Sellainen puolue ansaitsisi vain sen, että lyhyen olemassaolonsa jälkeen hajoaisi kuin saippuakupla. Silloin puolueemme ei olisikaan tieteeseen perustuvaa politiikkaa harjoittava proletariaatin puolue, vaan pelkkää vaahtoa poliittisten tapahtumain pinnalla.

Meidän hallituksemme on luonteensa, ohjelmansa ja taktiikkansa puolesta työväenhallitus, proletaarinen, kommunistinen hallitus. Sitä ei saa mitenkään kieräillen tulkita ja epäillä. Hallituksellamme ei voi olla samanaikaisesti kahta ohjelmaa: sekä proletaarinen että jokin muu ohjelma. Sen ohjelma ja sen käytännöllinen työ on proletaarista, kommunistista, ja siinä mielessä hallituksemme on epäilemättä proletaarinen, kommunistinen hallitus.

Merkitseekö tämä sitä, ettei hallituksemme ole samalla myös työläis-talonpoikaishallitus? Ei, ei merkitse. Hallituksemme, ollen proletaarinen ohjelmansa ja toimintansa puolesta, on samalla työläis-talonpoikaishallitus.

Miksi?

Siksi, että meidän oloissamme talonpoikaiston perusjoukkojen tärkeimmät edut käyvät kokonaan ja täydellisesti yhteen proletariaatin etujen kanssa.

Siksi, että talonpoikaiston edut on sen vuoksi otettu täydellisesti huomioon proletariaatin ohjelmassa, Neuvostohallituksen ohjelmassa.

Siksi, että Neuvostohallitus nojautuu työläisten ja talonpoikain liittoon, joka rakentuu näiden luokkien tärkeimpien etujen yhteisyyden pohjalle.

Ja vihdoin siksi, että hallituselinten kokoonpanoon, Neuvostoihin, kuuluu työläisten ohella myös talonpoikia, jotka taistelevat yhteistä vihollista vastaan ja rakentavat uutta elämää yhdessä työläisten kanssa, työläisten johdolla.

Juuri sen vuoksi tunnus „työläis-talonpoikaishallitus" ei ole pelkkä „agitatoorinen" tunnus, vaan sosialistisen proletariaatin vallankumouksellinen tunnus, joka on tieteellisesti perusteltu kommunismin ohjelmassa.

Näin on neljännen kysymyksen laita.

Siirtykäämme viidenteen kysymykseen.

V

Eräät toverit tulkitsevat politiikkamme talonpoikaiston suhteen demokratian laajentamiseksi talonpoikaistolle ja vallan luonteen muuttamiseksi maassa. Onko tämä tulkinta oikea?

Laajennammeko me todella demokratiaa maaseudulla?

Kyllä, laajennamme.

Onko se myönnytys talonpoikaistolle?

On ehdottomasti.

Onko se suuri myönnytys ja mahtuuko se maamme Perustuslain puitteisiin?

Mielestäni ei tässä tehty myönnytys ole kovinkaan suuri eikä se hituistakaan muuta Perustuslakiamme. Mitä me siinä tapauksessa sitten muutamme ja missä myönnytys oikeastaan ilmenee?

Me muutamme maaseudulla työtapaa, joka on kehityksen uusissa oloissa kerrassaan epätyydyttävä. Me muutamme maaseudulla vakiintuneita työtapoja, jotka jarruttavat liittoyhteyden asiaa ja heikentävät puolueen työtä talonpoikaiston liittämiseksi proletariaatin ympärille.

Tähän saakka on asianlaita ollut niin, että useilla seuduilla on maaseudun asioita hoitanut vähäinen ryhmä ihmisiä, jotka ovat enemmän yhteydessä kihlakunta- ja läänielimiin kuin maaseudun väestöön. Tämä seikka on johtanut siihen, että maaseudun vallanpitäjät ovat katsoneet enemmän ylös, kihlakuntaan päin, ja kaikkein vähiten alas, maaseudun väestöön, että he eivät ole tunteneet olevansa vastuunalaisia maaseudun edessä, valitsijainsa edessä, vaan kihlakunnan ja läänin edessä, käsittämättä nähtävästi sitä, että „yläkerta“ ja „alakerta“ muodostavat tässä yhtenäisen ketjun ja että jos ketju on poikki alhaalla, niin koko ketju on romahtava. Tuloksena siitä on ollut toisaalta valvonnan puute, vallanpitäjäin omavaltaisuudet ja mielivalta, toisaalta tyytymättömyys ja napina maa-

seudulla. Nyt näistä tällaisista tavoista maaseudulla tehdään loppu, päättäväisesti ja peruuttamattomasti. Tähän saakka on asianlaita ollut niin, että useissa maaseutupiireissä Neuvostojen vaalit eivät ole olleet oikeita vaaleja, vaan pelkkä kansliatoimitus, jolla „edustajat" vietiin läpi lukuisilla viekkauksilla ja painostuskeinoilla valtansa menettämistä pelkäävien vallanpitäjien suppean ryhmän taholta. Siitä oli seurauksena, että Neuvostot joutuivat vaaraan muuttua joukoille läheisistä ja rakkaista elimistä joukoille vieraiksi elimiksi ja että työläisten johto talonpoikaiston suhteen, tämä proletariaatin diktatuurin pohja ja suojamuuri, oli vaarassa herpaantua. Te tiedätte, että puolueen täytyi senvuoksi saada aikaan Neuvostojen uusintavaalien toimittaminen, ja uusintavaalit osoittivat, että vanha vaalitapa on useilla seuduilla sotakommunismin perua ja että se on lopetettava vahingollisena ja läpeensä lahonneena tapana. Nyt tehdään sellaisesta vaalitavasta maaseudulla loppu.

Tämä on myönnytyksen perusta, pohja demokratian laajentamiselle maaseudulla.

Tätä myönnytystä ei tarvitse yksistään talonpoikaisto. Se on yhtä tarpeellinen myöskin proletariaatille, sillä se lujittaa proletariaattia, kohottaa sen arvovaltaa maaseudulla, lujittaa talonpoikain luottamusta proletariaattiin. Myönnytysten ja kompromissien päätarkoituksena yleensä, kuten tunnettua, on se, että ne loppukädessä voimistaisivat ja lujittaisivat proletariaattia.

Minkälaiset ovat näiden myönnytysten rajat tällä hetkellä?

VKP(b):n XIV konferenssi ja SNTL:n Neuvostojen III edustajakokous [35] ovat määritelleet näiden myönny-

tysten rajat. Te tiedätte, etteivät ne ole kovin laajat ja että ne rajoittuvat niihin puitteisiin, joista juuri äsken puhuin. Mutta tämä ei vielä merkitse sitä, että ne jäisivät ikuisesti muuttumattomiksi. Päinvastoin, ne tulevat epäilemättä laajentumaan kansantaloutemme kasvun mukana, sitä mukaa kun proletariaatin taloudellinen ja poliittinen mahti lujittuu, sitä mukaa kun vallankumousliike Lännessä ja Idässä kehittyy, sitä mukaa kun Neuvostovaltion kansainväliset asemat lujittuvat. Lenin sanoi vuonna 1918, että „**sitä mukaa kun** riistäjien vastarinta lakkaa" on välttämätöntä „ulottaa neuvostoperustuslaki koskemaan **koko** väestöä" (kts. XXII osa, s. 372). Kuten näette, tässä on puhe Perustuslain ulottamisesta koko väestöön, siinä luvussa myöskin porvaristoon. Tämä on sanottu maaliskuussa 1918. Tuosta ajasta Leninin kuolemaan saakka kului enemmän kuin viisi vuotta. Kuitenkaan Lenin ei kertaakaan koko tänä aikana sanallakaan maininnut, että olisi jo aika toteuttaa tuo ajatus elämässä. Miksi? Siksi, ettei ollut vielä tullut aika sellaiseen laajentamiseen. Mutta siitä, että se aika joskus vielä tulee, kun Neuvostovaltion sisäiset ja kansainväliset asemat lujittuvat lopullisesti, siitä ei voi olla epäilystä.

Siksi me, vaikka näemmekin jo etukäteen, että demokratiaa tullaan tulevaisuudessa edelleen laajentamaan, pidämme kuitenkin välttämättömänä rajoittaa demokratian suuntaan tehtävät myönnytykset tällä hetkellä niihin puitteisiin, mitkä VKP(b):n XIV konferenssi ja SNTL:n Neuvostojen III edustajakokous ovat hahmotelleet.

Muuttavatko nämä myönnytykset vallan luonnetta maassa?

Ei, eivät muuta.

Tuovatko ne muutoksia proletariaatin diktatuurin järjestelmään sen heikentymisen suuntaan?

Eivät vähääkään, eivät missään suhteessa. Proletariaatin diktatuuri ei heikkene, vaan ainoastaan lujittuu siitä, kun Neuvostot aktivisoidaan ja toimintaan saadaan mukaan parhaita ihmisiä talonpoikaistosta. Proletariaatin johto talonpoikaiston suhteen ei vain säily demokratian laajentamisen ansiosta, vaan se saa vielä uutta voimaa luoden luottamuksen ilmapiirin proletariaatin ympärille. Ja sehän on tärkeintä proletariaatin diktatuurissa, kun kysymys on proletariaatin ja talonpoikaiston keskinäisistä suhteista diktatuurin järjestelmässä.

Väärässä ovat ne toverit, jotka väittävät, että proletariaatin diktatuurin käsite rajoittuu väkivalta-käsitteeseen. Proletariaatin diktatuuri ei ole ainoastaan **väkivaltaa**, vaan myöskin ei-proletaaristen luokkien työtätekevien joukkojen **johtamista**, vaan myöskin sosialistisen talouden **rakentamista**. joka on korkeammantyyppistä taloutta kuin kapitalistinen talous ja jossa työn tuottavaisuus on korkeampi kuin kapitalistisessa taloudessa. Proletariaatin diktatuuri on: 1) lailla rajoittamatonta väkivaltaa **kapitalisteja ja tilanherroja kohtaan**, 2) proletariaatin johtoa **talonpoikaiston suhteen**, 3) sosialismin rakentamista **koko yhteiskunnan suhteen**. Ainoatakaan näistä diktatuurin kolmesta puolesta ei voida jättää pois joutumatta vaaraan, että proletariaatin diktatuurin käsite vääris-

tetään. Vain kaikki nämä kolme puolta yhdessä otettuina antavat meille proletariaatin diktatuurin täydellisen ja eheän käsitteen.

Huonontaako tämä puolueen neuvostodemokratian linjalla ottama uusi suunta jossain suhteessa proletariaatin diktatuurin järjestelmää?

Ei, ei huononna. Päinvastoin! Uusi suunta vain parantaa asiaa lujittamalla proletariaatin diktatuurin järjestelmää. Mikäli puhe on **väkivallan** momentista diktatuurin järjestelmässä, ja väkivaltaahan olennoi Punainen Armeija, niin tuskinpa se kaipaa todisteluja, että neuvostodemokratian juurruttaminen maaseudulla on vain omiaan parantamaan Punaisen Armeijan tilaa liittäen sitä lujemmin Neuvostovallan ympärille, sillä armeijamme on pääosaltaan talonpoikainen. Mikäli puhe on **johtamisen** momentista diktatuurin järjestelmässä, niin tuskin voitaneen epäillä sitä, etteikö Neuvostojen aktivisoimisen tunnus olisi omiaan tekemään vain helpommaksi proletariaatille tätä johtamista lujittamalla talonpoikain luottamusta työväenluokkaan. Mikäli taas puhe on **rakennustyön** momentista diktatuurin järjestelmässä, niin tuskinpa se kaipaa todistelua, että puolueen uusi suunta on omiaan vain helpottamaan sosialismin rakentamista, sillä se on otettu käytäntöön liittoyhteyden lujittamiseksi, ja ilman liittoyhteyttä sosialismin rakentaminen on mahdotonta.

Tästä seuraa vain yksi johtopäätös: myönnytykset talonpoikaistolle nykytilanteessa lujittavat proletariaattia ja vahvistavat sen diktatuuria muuttamatta rahtuakaan vallan luonnetta maassa.

Näin on viidennen kysymyksen laita.

Siirtykäämme kuudenteen kysymykseen.

VI

Tekeekö puolueemme myönnytyksiä oikeistopoikkeamalle Kominternissa kapitalismin vakaantumisen yhteydessä, ja jos tekee, niin onko se todellakin välttämätön taktillinen manööveri?

Kysymys on nähtävästi Tshekkoslovakian kommunistisesta puolueesta ja sopimuksesta tovereiden Shmeralin ja Zapotockin ryhmän kanssa tämän puolueen oikeistolaisia aineksia vastaan.

Minun mielestäni puolueemme ei ole tehnyt mitään myönnytyksiä oikeistopoikkeamalle Kominternissa. Päinvastoin, koko Kominternin Toimeenpanevan Komitean laajennettu täysistunto[36] kävi Kominternin oikeistoainesten eristämisen merkeissä. Lukekaa Kominternin päätöslauselma Tshekkoslovakian kommunistisesta puolueesta, lukekaa bolshevisoimista koskeva päätöslauselma, ja te ymmärrätte helposti, että Kominternin perusmaalitauluna olivat kommunismin oikeistoainekset.

Juuri sen vuoksi ei voida sanoa puolueemme tehneen myönnytyksiä oikeistopoikkeamalle Kominternissa.

Tarkasti puhuen toverit Shmeral ja Zapotocki eivät ole oikeistolaisia. He eivät hyväksy oikeistolaisten ohjelmaa, brünniläisten ohjelmaa. Lähinnä he ovat hoipertelijoita leniniläisten ja oikeistolaisten välillä kallistuen oikeistolaisten puoleen. Erikoista heidän menettelyssään Kominternin Toimeenpanevan Komitean laajennetussa täysistunnossa oli se, että toisaalta meidän arvostelumme painostuksesta ja toisaalta kahtiajakaantumisen vaaran uhatessa, minkä oikeistolaiset

olivat aiheuttaneet, he kallistuivat tällä kertaa meidän puoleemme, leniniläisten puoleen, lupautuen esiintyä liitossa leniniläisten kanssa oikeistolaisia vastaan. Se on heille kunniaksi. Mutta luulevatko toverit, ettei meidän olisi pitänyt mennä horjuville avuksi, kun he kallistuivat leniniläisten puoleen, kun he suostuivat myönnytyksiin leniniläisten hyväksi oikeistolaisia vastaan? Olisi outoa ja surkeata, jos joukossamme olisi henkilöitä, jotka eivät kykene käsittämään bolshevistisen taktiikan aapistotuuksia. Eikö käytäntö ole jo osoittanut, että Kominternin politiikka Tshekkoslovakian kommunistista puoluetta koskevassa kysymyksessä on ainoata oikeata politiikkaa? Eivätkö toverit Shmeral ja Zapotocki käy yhä taistelua oikeistolaisia vastaan samoissa riveissä leniniläisten kanssa? Eivätkö brünniläiset Tshekkoslovakian kommunistisessa puolueessa ole jo eristetyt?

Voidaan kysyä — kuinka pitkäksi aikaa? En tietenkään voi sanoa, kuinka pitkäksi aikaa,— en ryhdy ennustelemaan. Selvää joka tapauksessa on, että niin kauan, kun shmeralilaiset käyvät taistelua oikeistolaisia vastaan, on sopimus shmeralilaisten kanssa voimassa, ja niin pian kuin shmeralilaiset muuttavat nykyistä kantaansa, niin pian on heidän kanssaan tehty sopimuskin menettävä voimansa. Mutta kysymys ei nyt ole lainkaan siitä. Kysymys on nyt siitä, että nykyinen sopimus oikeistolaisia vastaan **lujittaa** leniniläisiä, antaa heille **uuden mahdollisuuden** johtaa horjuvia mukanaan. Tämä on nyt tärkeintä, eikä se, minkälaisia horjahduksia tovereilla Shmeralilla ja Zapotockilla saattaa vielä sattua.

On henkilöitä, jotka luulevat, että leniniläisten velvollisuus on kannattaa jokaista vasemmistolaista kirkujaa ja heikkohermoista, että leniniläiset ovat aina ja kaikkialla valantehneitä vasemmistolaisia kommunistien joukossa. Se on väärä käsitys, toverit. Me olemme vasemmistolaisia työväenluokan ei-kommunistisiin puolueisiin verraten. Mutta me emme ole lupautuneet koskaan olemaan „äärimmäisessä vasemmistossa", kuten Parvus-vainaja yhteen aikaan vaati ja josta hän sai heti aika löylytyksen Leniniltä. Kommunistien joukossa me emme ole vasemmistolaisia emmekä oikeistolaisia, vaan yksinkertaisesti leniniläisiä. Lenin tiesi mitä teki taistellessaan kahdella rintamalla, sekä vasemmistopoikkeamaa vastaan kommunismissa että oikeistopoikkeamaa vastaan. Eihän Leninin eräs parhaista kirjasista ole turhaan kirjoitettu aiheesta „„Vasemmistolaisuus" lastentautina kommunismissa".

Luulen, etteivät toverit olisi asettaneet minulle kuudetta kysymystä, jos he olisivat aikanaan kiinnittäneet huomiota tähän viimeiseen seikkaan.

Näin on kuudennen kysymyksen laita.

Siirtykäämme seitsemänteen kysymykseen.

VII

Eikö ole vaaraa, että maaseudun puoluejärjestöjen heikkoudesta johtuen neuvostovastainen agitatio maaseudulla pääsee ideologisesti muotoutumaan uuden suunnan yhteydessä?

Kyllä, sellainen vaara on olemassa. Tuskin on syytä epäillä sitä, etteikö Neuvostojen vaalien toimittaminen

Neuvostojen aktivisoimisen tunnuksella merkitsisi vaaliagitation vapautta paikkakunnilla. Sanomattakin on selvää, että neuvostovastaiset ainekset eivät jätä käyttämättä tällaista otollista tilaisuutta tunkeutuakseen tuohon avautuneeseen rakoseen ja vahingoittaakseen Neuvostovaltaa liiemman kerran. Tästä johtuu neuvostovastaisen agitation voimistumisen ja muotoutumisen vaara maaseudulla. Uusintavaalien aikana Kubanilla, Siperiassa ja Ukrainassa sattuneet tapahtumat puhuvat siitä kaunopuheista kieltä. Epäilemätöntä on, että maaseutujärjestöjemme heikkous monilla seuduilla lisää tätä vaaraa. Epäilemätöntä on myöskin se, että imperialististen suurvaltojen interventiopuuhat antavat puolestaan sysäyksen sen voimistumiselle.

Mikä ruokkii tätä vaaraa, mitkä ovat sen lähteet?

Näitä lähteitä on ainakin kaksi.

Ensinnäkin, neuvostovastaiset ainekset vainuavat, että maaseudulla on viime aikana tapahtunut eräänlaista kehitystä kulakkien hyväksi, että keskitalonpoika on useilla seuduilla kääntynyt kulakin puolelle. Se oli arvattavissa jo ennen vaaleja. Vaalien jälkeen se on tullut kiistämättömäksi tosiasiaksi. Tämä on ensimmäinen ja pääperusta sille vaaralle, että neuvostovastainen agitatio maaseudulla voi ideologisesti muotoutua.

Toiseksi, talonpoikaistolle tekemämme myönnytykset on useilla seuduilla käsitetty heikkoutemme merkiksi. Sitä voitiin vielä epäillä vaaleihin saakka. Vaalien jälkeen sitä ei enää voida epäillä. Tästä johtuukin maaseudun valkokaartilaisainesten sotahuuto: „paina päälle!“. Tämä on toinen, joskaan ei niin oleellinen, perusta neuvostovastaisen agitation voimistumisvaaralle maaseudulla.

Kommunistien pitää käsittää ennen kaikkea se, että **nykyinen vaihe maaseudulla on keskitalonpojasta käytävän taistelun vaihetta,** että **keskitalonpojan voittaminen proletariaatin puolelle on puolueen tärkein tehtävä maaseudulla,** että ellei tätä tehtävää saada täytetyksi, niin neuvostovastaisen agitation muotoutumisen vaara tulee voimistumaan ja puolueen uusi suunta voi koitua vain valkokaartilaisuuden hyödyksi.

Toiseksi, kommunistien pitää käsittää, että keskitalonpojan voittaminen puolellemme on nyt mahdollista vain puolueen uudella politiikalla Neuvostojen, osuustoiminnan, luottotoimen, maatalousveron, paikallisbudjetin y.m. aloilla, että hallinnolliset painostuskeinot voivat vain pilata ja turmella koko asian, että keskitalonpoika on saatava taloudellista ja poliittista laatua olevilla toimenpiteillä vakuuttuneeksi meidän politiikkamme olevan oikeaa, että hänet voidaan „vallata“ vain esimerkillä, vain todistamalla.

Kommunistien on sitäpaitsi käsitettävä, ettei uutta suuntausta ole otettu neuvostovastaisten ainesten aktivisoimiseksi, vaan Neuvostojen aktivisoimiseksi ja talonpoikaiston perusjoukon saamiseksi mukaan, että uusi suuntaus ei sulje pois, vaan edellyttää päättäväistä taistelua neuvostovastaisia aineksia vastaan, että jos neuvostovastaiset ainekset sanovat: „paina päälle“, pitäen talonpoikaistolle tehtyjä myönnytyksiä heikkoutemme merkkinä ja käyttäen niitä vastavallankumouksen tarkoituksiin,— niin niille on ehdottomasti näytettävä, että Neuvostovalta on vankka, ja muistutettava heille vankilasta, joka on jo kauan kaivannut heitä.

Mielestäni neuvostovastaisen agitation ideologisen muotoutumisen ja voimistumisen vaara maaseudulla saadaan varmasti hävitetyksi juuriaan myöten, jos opitaan käsittämään nämä tehtävämme ja jos ne toteutetaan elämässä.

Näin on seitsemännen kysymyksen laita.

Siirtykäämme kahdeksanteen kysymykseen.

VIII

Eikö ole olemassa vaaraa, että puolueettomien vaikutuksen voimistuessa Neuvostoissa muodostuu puolueettomien ryhmiä?

Vaarasta voidaan tässä tapauksessa puhua vain ehdollisesti. Ei siinä ole mitään vaaraa, jos enemmän tai vähemmän järjestyneiden puolueettomien vaikutus voimistuukin siellä, missä kommunistien vaikutus ei ole vielä päässyt lujittumaan. Näin on laita esimerkiksi ammattiliitoissa kaupungeissa ja puolueettomien enemmän tai vähemmän neuvostohenkisiin yhdistyksiin nähden maaseudulla. Vaara alkaa siitä hetkestä, kun puolueettomien yhdistys alkaa aprikoida asettumista puolueen tilalle.

Mistä tämä vaara aiheutuu?

Kuvaavaa on, että työväenluokassa meillä ei ole tätä vaaraa havaittavissa taikka ei ole juuri lainkaan havaittavissa. Miten se on selitettävissä? Se on selitettävissä siten, että työväenluokassa meillä on puolueen ympärillä sangen lukuisa puolueettomien työläisten aktiivi, joka ympäröi puoluetta luottamuksellisella ilmapiirillä ja sitoo puoluetta työväenluokan miljoonaisiin joukkoihin.

Yhtä kuvaavaa on se, että erittäin kärkevänä tämä vaara esiintyy talonpoikaiston keskuudessa. Miksi? Siksi, että puolueella on heikot asemat talonpoikaiston keskuudessa, että puolueella ei ole vielä laajaa puolueetonta talonpoikaisaktiivia, joka pystyisi yhdistämään sitä kymmeniin miljooniin talonpoikiin. Mutta missään ei kai ole niin kipeätä puolueeseen kuulumattoman aktiivin tarvetta kuin juuri talonpoikaiston keskuudessa.

Tästä seuraa vain yksi johtopäätös: poistaaksemme vaaran, että puolueeseen kuulumattomat talonpoikaisjoukot voivat irtaantua ja vieraantua puolueesta, on puolueen ympärille luotava suurilukuinen puolueeton talonpoikaisaktiivi.

Mutta sellaista aktiivia ei voida luoda käden käänteessä tai parissa kuukaudessa. Se voidaan muodostaa ja saada erottumaan muusta talonpoikaisjoukosta vain ajan mittaan, työn kulussa, Neuvostojen aktivisoimisen yhteydessä, juurruttamalla osuustoimintajärjestöjä. Sitä varten on saatava muutos aikaan itse kommunistin suhteessa puolueeseen kuulumattomaan. Sitä varten on välttämätöntä, että kommunisti suhtautuisi puolueettomaan kuin vertaiseensa. Sitä varten kommunistin pitää oppia suhtautumaan puolueettomaan luottamuksella, kuten veli veljeensä. Ei voida vaatia puolueettomalta luottamusta, kun hän saa siitä osakseen epäluottamusta. Lenin sanoi, että puolueeseen kuuluvien ja puolueeseen kuulumattomien välisten suhteiden pitää olla „keskinäisen luottamuksen" suhteita. Ei saa unohtaa näitä Leninin sanoja. On luotava keskinäisen luottamuksen ilmapiiri puolueeseen kuuluvien ja puolueettomien välillä — juuri

se on ennen kaikkea tarpeen voidaksemme luoda ehdot suurilukuisen puolueettoman aktiivin muodostamiselle talonpojista puolueen ympärille.

Mutta miten tämä keskinäinen luottamus luodaan? Ei tietenkään kerralla eikä määräyksillä. Se voidaan luoda, kuten Lenin sanoi, vain puolueeseen kuuluvien ja puolueettomien „keskinäisen tarkastelun" tietä, tarkastamalla toisiaan jokapäiväisessä käytännöllisessä työssä. Ensimmäisen puoluepuhdistuksen aikana puolueen jäseniä tarkastettiin puolueettomien avulla, ja se antoi hyviä tuloksia puolueelle luoden sen ympärille tavattoman suuren luottamuksen ilmapiirin. Jo silloin Lenin sanoi sen johdosta, että ensimmäisen puhdistuksen antamat opetukset puolueen jäsenten ja puolueettomien välisen keskinäisen tarkastuksen alalla on ulotettava kaikille työaloille. Mielestäni on aika palauttaa mieliin tämä Leninin neuvo ja ryhtyä toimenpiteisiin sen toteuttamiseksi elämässä.

Siis, keskinäinen arvostelu ja keskinäinen tarkastus puolueen jäsenten ja puolueettomien välillä, jota harjoitetaan jokapäiväisen käytännöllisen työn yhteydessä keinona keskinäisen luottamuksen ilmapiirin luomiseksi niiden välillä, — sellainen on se tie, jota puolueen on kuljettava, jos se haluaa poistaa vaaran, että miljoonat puolueettomat vieraantuvat puolueesta, jos se haluaa muodostaa järjestöjensä ympärille maaseudulla suurilukuisen puolueettoman aktiivin talonpojista.

Näin on kahdeksannen kysymyksen laita.

Siirtykäämme yhdeksänteen kysymykseen.

IX

Voimmeko me todella ilman ulkomaista apua suorittaa suurteollisuuden peruspääoman uudestikalustamisen ja sen huomattavan laajentamisen?

Tämä kysymys voidaan käsittää kahdella tavalla.

Joko tällä tarkoitetaan pikaisen avun antamista Neuvostovaltiolle lainojen muodossa nykyisten kapitalististen valtioiden taholta välttämättömänä ehtona neuvostomaan teollisuuden kehitykselle, ja silloin voitaisiin antaa vastaus kysymyksen sellaisen asettelun mukaisesti.

Tahi sillä tarkoitetaan Neuvostovaltion avustamista Lännen proletariaatin taholta tulevaisuudessa, sitten kun se on voittanut, välttämättömänä ehtona sosialistisen talouden rakentamiseksi, ja silloin olisi vastattava toisella tavalla.

Jotta ei tehtäisi vääryyttä kenellekään, koetan vastata tämän kysymyksen kumpaankin mahdolliseen tulkintaan.

Aloitamme ensimmäisestä tulkinnasta.

Onko neuvostomaan suurteollisuuden kehittäminen mahdollista ilman ulkoa saatavia lainoja maan ollessa kapitalististen valtioiden ympäröimänä?

Kyllä, se on mahdollista. Siihen liittyy kylläkin suuria vaikeuksia, siinä joudutaan raskaisiin koettelemuksiin, mutta kaikista näistä vaikeuksista huolimatta me voimme kuitenkin toteuttaa maamme teollistamisen ilman ulkoisia lainojakin.

Historia tuntee tähän saakka mahtavien teollisuusvaltioiden kolme erilaista muodostumis- ja kehitystietä.

Ensimmäinen tie on siirtomaiden anastamisen ja rosvoamisen tie. Niin kehittyi esimerkiksi Englanti, joka anastettuaan siirtomaita kaikissa maanosissa pumppasi niistä kahden vuosisadan ajan „lisäpääomaa" oman teollisuutensa voimistamiseksi ja muodostui loppujen lopuksi „maailman tehtaaksi". Te tiedätte, että tämä kehitystie ei meille kelpaa, koska siirtomaavaltaukset ja -rosvoukset eivät sovi neuvostojärjestelmän luonteeseen.

Toinen tie on sotilaallisen nujertamisen ja pakkoverojen keino, jota toinen maa käyttää toista maata kohtaan. Niin teki esimerkiksi Saksa, joka lyötyään Ranskan ranskalais-preussiläisessa sodassa ja kiskottuaan siltä pakkoveroina 5 miljardia, laski tämän summan sitten oman teollisuutensa valtimoihin. Te tiedätte, ettei tämäkään kehitystie sovellu neuvostojärjestelmän luonteeseen, sillä asiallisesti se ei eroa mitenkään ensimmäisestä tiestä.

Kolmas tie on orjuuttavien toimilupien ja orjuuttavien lainojen tie, joita kapitalistisesti kehittyneet maat käyttävät kapitalistisesti takapajuiseen maahan nähden. Niin kävi esimerkiksi tsaarin Venäjälle, joka antaessaan orjuuttavia toimilupaoikeuksia ja ottaessaan orjuuttavia lainoja länsivalloilta luisui siten puolittain siirtomaaikeeseen, mikä ei kuitenkaan sulkenut pois sitä mahdollisuutta, että tulevaisuudessa se olisi lopulta suurin vaivoin voinut päästä itsenäisen teollisen kehityksen tielle, ei tietenkään ilman enemmän tai vähemmän „onnistuneita" sotia, eikä tietenkään ilman naapurimaitten rosvoamista. Tuskin tarvinnee todistella, ettei tämäkään tie kelpaa Neuvostomaalle: emmehän me sitä varten vuodattaneet verta kolmi-

vuotisessa sodassa kaikkien maitten imperialisteja vastaan, että heti seuraavana päivänä voittoon päättyneen kansalaissodan jälkeen menisimme vapaaehtoisesti imperialismin velkaorjuuteen.

Olisi väärin luulla, että elävässä elämässä kukin näistä kehitysteistä toteutuisi ehdottomasti puhtaassa muodossaan ja välttämättä muista teistä aivan irrallisena. Todellisuudessa eri valtakuntien historiassa nämä tiet ovat usein yhtyneet toisiinsa ja ovat täydentäneet toinen toistaan ollen esimerkkeinä niiden punoutumisesta. Esimerkkinä tällaisesta erilaisten teiden punoutumisesta on Pohjois-Amerikan Yhdysvaltojen kehityshistoria. Tämä seikka on selitettävissä sillä, että kaikesta erilaisuudestaan huolimatta näillä eri kehitysteillä on eräitä yhteisiä piirteitä, mitkä lähentävät niitä toisiinsa ja tekevät mahdolliseksi niiden punoutumisen: ensinnäkin, kaikki ne johtavat **kapitalististen** teollisuusvaltioiden muodostumiseen; toiseksi, kaikki ne edellyttävät keinoilla tai kka toisilla saatavien „lisäpääomien“ virtaamista ulkoakäsin **välttämättömänä ehtona** sellaisten valtioiden muodostumiselle. Mutta vieläkin virheellisempää olisi sekottaa ne tällä perusteella toisiinsa ja panna ne kaikki samaan kasaan käsittämättä sitä, että nämä kolme kehitystietä merkitsevät kuitenkin kapitalististen teollisuusvaltioiden kolmea erilaista muodostumistapaa, että jokainen näistä teistä antaa näiden valtioiden piirteille oman erikoisen leimansa.

Mikä sitten jää neuvoksi Neuvostovaltiolle, jos maan teollistamisen vanhat tiet eivät sille sovi ja jos uusien pääomien saanti muuten kuin velkaorjuuteen vievillä ehdoilla on yhä vielä mahdotonta?

Neuvoksi jää uusi kehitystie, tie, jota muut maat eivät ole vielä täydellisesti kokeilleet, suurteollisuuden kehittämisen tie ilman ulkoa saatavia lainoja, maan teollistamisen tie ilman ehdotonta ulkomaisten pääomien maahan virtaamista,— tie, jonka Lenin on viitoittanut artikkelissaan „Mieluummin vähemmän, mutta parempaa".

„Meidän on pyrittävä rakentamaan valtio", sanoo Lenin, „jossa työläiset säilyttäisivät johtoasemansa talonpoikaiston suhteen, talonpoikain luottamuksen työläisiin, ja karkoittaisivat yhteiskunnallisista suhteistaan kaikenlaisten liiallisuuksien jäljet noudattaen mitä suurinta säästäväisyyttä.

Meidän täytyy päästä valtiokoneistossamme mitä suurimpaan säästäväisyyteen... Jos me säilytämme työväenluokalle johtoaseman talonpoikaiston suhteen, niin meille käy mahdolliseksi noudattamalla taloudessamme mitä suurinta säästäväisyyttä päästä valtiossamme siihen, että kaikki pienimmätkin säästöt varataan koneistetun suurteollisuutemme kehittämiseen, sähköistämisen, kehittämiseen... Vasta silloin", sanoo Lenin edelleen, „me voimme kuvaannollisesti puhuen, siirtyä toisen hevosen selästä toisen selkään: nimittäin talonpojan raihnaisen hevosen selästä, rappiotilassa olevan talonpoikaismaan oloja vastaavien säästötoimenpiteiden hevosen selästä, sellaisen hevosen selkään, jollaista proletariaatti etsii itselleen eikä voi olla etsimättä, koneistetun suurteollisuuden, sähköistämisen, Volhovstroin j.n.e. hevosen selkään" (kts. XXVII osa, s. 417).

Sellainen on se tie, jolle maamme on jo astunut ja jota sen on kuljettava kehittääkseen oman suurteollisuutensa ja kehittyäkseen proletariaatin mahtavaksi teollisuusvaltioksi.

Tätä tietä, kuten edellä jo sanoin, eivät porvarilliset valtiot ole kokeilleet. Mutta se ei läheskään vielä merkitse sitä, että se olisi mahdoton proletaariselle valtiolle. Se, mikä tässä tapauksessa on mahdotonta

tähi melkein mahdotonta porvarillisille valtioille, on proletaariselle valtiolle täysin mahdollista. Asia on siten, että proletaarisella valtiolla on tässä suhteessa sellaisia etuja, joita ei ole ja tuskin voikaan olla porvarillisilla valtioilla. Kansallistettu maa, kansallistettu teollisuus, kansallistettu kulkulaitos ja luottojärjestelmä, monopolisoitu ulkomaankauppa, valtion säännöstelemä kotimainen kauppa—kaikki ne ovat sellaisia uusia tulolähteitä „lisäpääomien" saamiseksi, joita voidaan käyttää maamme teollisuuden kehittämiseen ja joita ei ole vielä ollut yhdelläkään porvarillisella valtiolla. Te tiedätte, että proletaarinen valtamme käyttää jo näitä ja näiden tapaisia uusia tulolähteitä teollisuutemme kehittämiseksi. Te tiedätte, että me olemme jo saaneet tällä tiellä eräitä tärkeitä tuloksia. Tämän vuoksi kehitystie, joka on mahdoton porvarillisille valtioille, on proletaariselle valtiolle täysin mahdollinen, kaikista sen vaikeuksista ja koettelemuksista huolimatta.

Sitäpaitsi on huomautettava, että se seikka, ettei tällä hetkellä ole saatavissa pääomia ulkomailta ilman orjuuttavia ehtoja, ei voi olla mikään ikuisesti ja ehdottomana säilyvä ilmiö. Te tiedätte, että maahamme on jo alkanut virrata jonkinverran pääomia ulkomailta. Tuskin on syytä epäillä sitä, etteikö tämä pääomien virtaaminen ole voimistuva sitä mukaa kun kansantaloutemme kasvaa ja lujittuu.

Näin on kysymyksen ensimmäisen tulkinnan laita.

Siirtykäämme kysymyksen toiseen tulkintaan.

Onko sosialistisen talouden rakentaminen maassamme mahdollista, ilman että sosialismi on sitä

ennen voittanut Euroopan tärkeimmissä maissa, ilman, että Euroopan voittaneelta proletariaatilta saadaan suoranaista apua konetekniikan ja tuotantokaluston muodossa?

Ennen kuin siirryn tähän kysymykseen, johon muuten, ohimennen sanoen, olen jo vastannut tämän puheeni alussa, haluaisin hälventää erään tätä kysymystä koskevan sangen laajalle levinneen väärinkäsityksen. Tämä väärinkäsitys on se, että eräät toverit ovat taipuvaisia samaistamaan kysymyksen „suurteollisuuden peruspääoman uudestikalustamisesta ja laajentamisesta“ sekä kysymyksen sosialistisen talouden rakentamisesta maassamme. Voidaanko tällaiseen samaistamiseen yhtyä? Ei, ei voida. Miksi? Siksi, että edellinen kysymys on puitteiltaan suppeampi kuin jälkimmäinen. Siksi, että ensimmäinen kysymys teollisuuden peruspääoman laajentamisesta käsittää vain osan kansantaloudesta — teollisuuden, kun sensijaan kysymys sosialistisen talouden rakentamisesta käsittää **koko** kansantalouden, t.s. **sekä** teollisuuden **että** maatalouden. Siksi, että sosialismin rakentamisen probleemi käsittää koko kansantalouden **järjestämis**probleemin, probleemin teollisuuden ja maatalouden **oikeasta yhteensovittamisesta**, silloin kun kysymys teollisuuden peruspääoman laajentamisesta ei, tarkasti sanoen, edes kosketa tätä probleemia. Voidaanhan olettaa, että teollisuuden peruspääomaa jo uusitaan kalustolla ja laajennetaan, mutta tämä ei vielä merkitse lainkaan sitä, että sillä jo olisi ratkaistu sosialistisen talouden rakentamisen probleemi. Sosialistinen yhteiskunta on teollisuuden ja maatalouden työntekijäin tuotanto- ja kulutusyhdyskunta. Jos tässä yhdyskunnassa

teollisuus ei ole sidottu yhteen maatalouden kanssa, joka antaa raaka-aineita ja elintarvikkeita ja joka kuluttaa teollisuuden valmisteita, ellei teollisuus ja maatalous siis muodosta kansantaloudellisesti yhtenäistä kokonaisuutta, niin siitä ei synny mitään sosialismia. Juuri sen vuoksi kysymys teollisuuden ja maatalouden välisestä suhteesta, kysymys proletariaatin ja talonpoikaiston välisestä suhteesta onkin sosialistisen talouden rakentamisprobleemin peruskysymys. Juuri sen vuoksi kysymystä suurteollisuuden peruspääoman uudestikalustamisesta ja laajentamisesta ei saa samaistaa sosialistisen talouden rakentamiskysymyksen kanssa.

Siis, onko sosialistisen talouden rakentaminen maassamme mahdollista, ilman että sosialismi on sitä ennen voittanut muissa maissa, ilman että Lännen voittaneelta proletariaatilta saadaan suoranaista apua konetekniikan ja tuotantokaluston muodossa?

Kyllä, se on mahdollista. Eikä ainoastaan mahdollista, vaan myöskin välttämätöntä, myöskin kiertämätöntä. Sillä me jo rakennamme sosialismia kehittämällä kansallistettua teollisuutta ja liittämällä sitä yhteen maatalouden kanssa, juurruttamalla maaseudulle osuustoimintaa ja yhdistämällä talonpoikaistaloutta neuvostollisen kehityksen yleiseen järjestelmään, aktivisoimalla Neuvostoja ja sulauttamalla valtiokoneistoa yhteen väestön miljoonaisten joukkojen kanssa, luomalla uutta kulttuuria ja juurruttamalla uutta yhteiskunnallisuutta. Epäilemätöntä on, että tällä tiellä on lukemattoman paljon vaikeuksia, että meidän pitää vielä kestää paljon koettelemuksia. Epäilemätöntä on, että kysymys helpottuisi perinpoh-

jin, jos sosialismin voitto Lännessä ehtisi meille avuksi. Mutta, ensinnäkin, sosialismin voittoa Lännessä ei „saada“ niin nopeasti kuin me haluaisimme, ja toiseksi, nämä vaikeudet ovat voitettavissa, ja, kuten tiedätte, me jo raivaamme niitä tieltämme.

Kaikesta tästä mainitsin jo puheeni alussa. Jo tätä ennen puhuin siitä selostuksessani Moskovan puolueaktiiville*. Ja jo ennen sitäkin on asiaa käsitelty „Esipuheessani“ kirjaseen „Tiellä Lokakuuhun“. Sanoin, että maassamme käyvän rakennustyön sosialististen mahdollisuuksien kieltäminen on likvidaattoruutta, joka johtaa puolueen rappeutumiseen. Tuskin tässä kannattaa toistaa uudelleen sitä, mikä on jo ennen moneen kertaan sanottu. Siksi neuvon teitä lukemaan Leninin teoksia, joista löydätte riittävästi aineistoa ja määritelmiä tästä asiasta.

Haluaisin vain sanoa muutaman sanan tämän kysymyksen historiasta ja sen merkityksestä puolueelle tällä hetkellä.

Ellei oteta lukuun vuosina 1905—1906 käytyä väittelyä, niin kysymys sosialismin rakentamisesta yhdessä maassa asetettiin puolueessa ensi kerran imperialistisen sodan aikana vuonna 1915. Tunnettua on, että silloin Lenin ensi kerran muotoili määritelmän „sosialismin voiton mahdollisuudesta“ ensi aluksi „yhdessä, erillisessä kapitalistisessa maassa“ (kts. XVIII osa, s. 232). Se oli kautta, jolloin tehtiin käännettä porvarillis-demokraattisesta vallankumouksesta sosialistiseen vallankumoukseen. Tunnettua on, että Trotski silloin heti kiisti tätä Leninin määritelmää vastaan

* Kts. tämän osan s. 94—139. *Toim.*

sanoen: „on toivotonta luulla... että esimerkiksi vallankumouksellinen Venäjä voisi pitää puoliaan vanhoillista Eurooppaa vastaan“ (kts. Trotskin teosten III osa, I nide, s. 90).

Vuonna 1921, Lokakuun vallankumouksen ja kansalaissodan jälkeen, jolloin päiväjärjestykseen tulivat rakennustyön tehtävät, kysymys sosialismin rakentamisesta nousee uudelleen esille puolueessa. Se oli kautta, jolloin eräät toverit käsittivät „uuteen talouspolitiikkaan“ tehtävän käänteen sosialistisista tehtävistä luopumiseksi, sosialistisesta rakennustyöstä luopumiseksi. Tunnettua on, että kirjasessaan „Elintarvikeverosta“ [37] Lenin määritteli silloin „uuteen talouspolitiikkaan“ tehtävän käänteen välttämättömäksi ehdoksi liittoyhteyden aikaansaamiselle teollisuuden ja talonpoikaistalouden välillä, ehdoksi sosialistisen talouden perustan laskemiselle, tieksi, joka vie menestykselliseen sosialismin rakentamiseen. Se oli vuoden 1921 huhtikuussa. Aivan kuin vastaukseksi siihen Trotski esittää „Vuosi 1905“ kirjansa esipuheessa tammikuussa vuonna 1922 aivan päinvastaisen väitteen kysymyksessä sosialistisesta rakennustyöstä maassamme väittäen, että „ristiriitaisuudet työväenhallituksen asemassa takapajuisessa maassa, missä on valtava enemmistö talonpoikaisväestöä, voivat saada ratkaisunsa ainoastaan kansainvälisessä mittakaavassa, proletariaatin maailmanvallankumouksen areenalla“.

Vuoden kuluttua siitä (vuonna 1922) törmäävät taaskin vastakkain Leninin Moskovan Neuvoston täysistunnossa esittämä lausunto, että „uuden talouspolitiikan Venäjästä tulee sosialistinen Venäjä“, sekä Trotskin „Rauhan ohjelmaan“ liittämässään jälkilau-

seessa esittämä väite, että „sosialistisen talouden todellinen nousu Venäjällä käy mahdolliseksi vasta proletariaatin voiton jälkeen tärkeimmissä Euroopan maissa".

Ja vihdoin, vielä vuoden kuluttua, vähää ennen kuolemaansa, Lenin palaa uudelleen tähän kysymykseen artikkelissaan „Osuustoiminnasta" (toukokuu 1923) sanoen, että meillä Neuvostoliitossa on olemassa „kaikki, mikä on välttämätöntä täydellisen sosialistisen yhteiskunnan rakentamista varten".

Sellainen on lyhyesti kysymyksen historia.

Tästä viittauksesta historiaan jo näkyy, että kysymys sosialismin rakentamisesta maassamme on yksi puolueemme käytännöllisen työn tärkeimpiä probleemeja. Tuskin tarvinnee todistella sitä, että Lenin ei olisi palannut siihen useita kertoja yhä uudelleen, ellei hän olisi pitänyt sitä yhtenä käytännöllisen työmme tärkeimpänä kysymyksenä.

Myöhemmin taloutemme jatkuva kehitys, taistelun kärjistyminen siinä sosialismin ja kapitalismin ainesten välillä ja erikoisesti kapitalismin väliaikainen vakaantuminen ovat vain kärjistäneet ja voimistaneet sitä merkitystä, mikä on kysymyksellä sosialistisen rakennustyön mahdollisuudesta maassamme.

Mikä tekee tämän kysymyksen niin tärkeäksi puolueen käytännöllisen työn kannalta?

Se, että se koskee kysymystä rakennustyömme perspektiiveistä, tämän rakennustyön tehtävistä ja päämääristä. Ei voida rakentaa todenteolla, ellei tiedetä, mitä varten rakennetaan. Ei voida mennä askeltakaan eteenpäin, ellei tiedetä matkan suuntaa. Kysymys perspektiivistä on mitä tärkein kysymys puolueellemme, joka on tottunut siihen, että sillä on

edessään selvä ja tarkoin määrätty päämäärä. Rakennammeko me sosialismin hyväksi luottaen sosialistisen rakennustyön voittoon, vai rakennammeko me vain sattuman varaan, sokeasti, sellaisessa tarkoituksessa, että „odotellessamme sosialistista vallankumousta koko maailmassa“ valmistelisimme maaperää porvarilliselle demokratialle,— tämä on nyt yksi tärkeimpiä kysymyksiä. Ei voida todella työskennellä ja rakentaa, ellei ole selvää vastausta tähän yhtä selvään kysymykseen. Sadat ja tuhannet puoluetyöntekijät, ammattiliittotoimitsijat ja osuustoimintamiehet, talous- ja kulttuurialan toimitsijat, sotilastyöntekijät ja nuorisoliittolaiset kääntyvät meidän puoleemme, tiedustelevat meiltä, tiedustelevat puolueeltamme: mihin suuntaan asioita on johdettava, minkä hyväksi me rakennamme? Ja surkeasti käy niille johtajille, jotka eivät osaa taikka eivät halua antaa tähän kysymykseen selvää ja täsmällistä vastausta, jotka alkavat kieräillä ja lähettää ihmisiä Pontiukselta Pilatuksen luo ja hukuttavat rakennustyömme sosialistiset perspektiivit intelligenttimäiseen skeptillisyyteen.

Leninismin suurenmoinen merkitys onkin muuten juuri siinä, ettei se tunnusta rakentamista sattuman varaan, sokeasti, ettei se voi ajatellakaan rakentamista ilman perspektiivejä, että kysymykseen työmme perspektiiveistä se antaa selvän ja tarkan vastauksen sanoen, että meillä on kaikki edellytykset sosialistisen talouden rakentamiseksi maassamme, että me voimme ja meidän pitää rakentaa täydellinen sosialistinen yhteiskunta.

Näin on kysymyksen laita sosialistisen talouden rakentamisen mahdollisuudesta.

Eri asia on, onnistummeko me varmasti rakentamaan sosialistisen talouden. Se ei riipu yksistään meistä. Se riippuu myöskin maamme ulkopuolella olevien vihollistemme ja ystäviemme voimasta ja heikkoudesta. Me rakennamme sen loppuun, jos meidän annetaan rakentaa, jos meidän onnistuu pitkittää „hengähdyshetkeä", jos ei tule vakavaa interventiota, ellei interventio muodostu voitolliseksi, jos toisaalta kansainvälisen vallankumouksellisen liikkeen voima ja mahti sekä toisaalta meidän oman maamme voima ja mahti ovat kyllin suuret, jotta vakavan intervention yritykset voidaan tehdä mahdottomaksi. Ja, päinvastoin, me emme saa sitä loppuun rakennetuksi, jos meidät lyödään menestyksellisen intervention seurauksena.

Näin on yhdeksännen kysymyksen laita.

Siirtykäämme viimeiseen kysymykseen.

X

Mainitkaa vakaantumisesta sekä maailmanvallankumouksen viivästymisestä johtuvat suurimmat edessämme olevat vaikeudet puolue- ja neuvostorakennustyössämme, erikoisesti keskinäisissä suhteissa puolueen ja työväenluokan välillä, työväenluokan ja talonpoikaiston välillä.

Näitä vaikeuksia, jos otamme huomioon tärkeimmät niistä, on mielestäni viisi. Kapitalismin vakaantumisen merkitys on siinä, että se jonkinverran voimistaa niitä.

Ensimmäinen vaikeus. Se käsittää vaikeudet, jotka aiheutuvat ulkomaisen aseellisen intervention vaa-

rasta. Tämä ei merkitse sitä, että meillä olisi välitön intervention vaara edessämme, että imperialistit ovat jo valmiit ja täysin kyvykkäitä panemaan toimeen heti intervention maatamme vastaan. Sitä varten imperialismin pitäisi olla vähintään yhtä mahtavan kuin se oli esimerkiksi sodan edellä, mutta niin ei asianlaita kuitenkaan todellisuudessa ole, kuten tiedätte. Nykyinen sota Marokossa[38] ja interventio Kiinassa[39], nämä tulevien sotien ja interventioiden harjoitukset, osoittavat havainnollisesti, että imperialismin selkäranka on käynyt heikoksi. Kysymys ei siis ole välittömästä interventiosta, vaan siitä, että niin kauan, kun maamme on kapitalististen valtioiden ympäröimä, niin kauan on yleensä säilyvä intervention vaara, ja niin kauan, kun on olemassa intervention vaara, meidän on pakko pitää puolustusta varten armeijaa ja laivastoa, jotka kuluttavat joka vuosi satoja miljoonia ruplia. Mutta mitä merkitsee satojen miljoonien ruplien käyttäminen joka vuosi armeijan ja laivaston ylläpitämiseen? Se merkitsee sitä, että on vastaavasti supistettava kulttuuritarkoituksiin ja taloudelliseen rakennustyöhön käytettäviä menoja. Sanomattakin on selvää, että ellei olisi intervention vaaraa, me voisimme käyttää nämä summat, ainakin suurimman osan niistä, teollisuuden lujittamiseen, maatalouden parantamiseen, sellaisten reformien kuin esimerkiksi yleisen alkeisoppivelvollisuuden toteuttamiseen j.n.e. Tästä johtuvat intervention vaaraan liittyvät vaikeudet rakennustyön alalla.

Tämän vaikeuden luonteenomaisena erikoisuutena, erotuksena kaikista muista vaikeuksista, on se, että sen voittaminen ei riipu yksistään meistä, että se on

poistettavissa vain meidän maamme ja kaikkien muiden maiden vallankumouksellisen liikkeen yhteisillä ponnistuksilla.

Toinen vaikeus. Se käsittää proletariaatin ja talonpoikaiston välisiin ristiriitoihin liittyvät vaikeudet. Edellä jo puhuin näistä ristiriidoista eritellessäni kysymystä luokkataistelusta maaseudulla. Ei ole mitään syytä toistaa sitä, mitä edellä on jo sanottu. Nämä ristiriidat esiintyvät hintapolitiikan alalla maataloustuotteiden ja teollisuusvalmisteiden hintojen suhteen, maatalousveron alalla, maaseudun hallinnon alalla j.n.e. Tässä on vaarana se, että saatetaan sekasortoon liittoyhteyden asia ja horjutetaan aatetta proletariaatin johdosta talonpoikaiston suhteen. Tästä johtuu tuohon vaaraan liittyvä vaikeus.

Tämän vaikeuden luonteenomaisena erikoisuutena, minkä puolesta se eroaa edellisestä vaikeudesta, on se, että se on voitettavissa meidän sisäisillä voimillamme. Uusi suunta maaseudulla on se tie, jota on kuljettava tämän vaikeuden voittamiseksi.

Kolmas vaikeus. Se käsittää vaikeudet, jotka liittyvät kansallisiin ristiriitoihin Liittomme sisällä, „keskuksen“ ja „reunamaiden“ välisiin ristiriitoihin. Nämä ristiriidat kehittyvät siltä pohjalta, että talous- ja kulttuurikehityksen mahdollisuudet eivät ole samat „keskuksessa“ ja „reunamaissa“, siltä pohjalta, että jälkimmäiset ovat jääneet jälkeen edellämainitusta. Jos poliittiset ristiriidat tässä suhteessa voidaan katsoa jo voitetuiksi, niin ristiriidat kulttuurin ja erikoisesti talouden alalla nyt vasta muovautuvat ja saavat muotonsa, joten ne on vielä voitettava. Tässä on kahdenlainen vaara: toisaalta suurvaltalaisen

ylimielisyyden ja virastomielivallan vaara Liiton keskusvirastojen taholta, jotka eivät halua tai eivät osaa suhtautua kyllin herkästi ja huomaavaisesti kansallisten tasavaltojen tarpeisiin, sekä toisaalta kansallisen epäluulon ja kansallisen sulkeutuneisuuden vaara tasavaltojen ja alueiden taholta „keskusta" kohtaan. Taistelu näitä vaaroja vastaan, varsinkin edellistä vastaan,— sellainen on tie vaikeuksien voittamiseksi kansallisuuskysymyksen alalla.

Tämän vaikeuden luonteenomaisena erikoisuutena on se, että tämä, samoin kuin toinenkin vaikeus, on voitettavissa Liiton sisäisillä voimilla.

Neljäs vaikeus. Se muodostuu vaikeuksista, joita liittyy vaaraan, että valtiokoneisto voi irtaantua puolueesta, että puolueen johto valtiokoneistoon nähden saattaa heikentyä. Puhuin jo tästä vaarasta käsitellessäni kysymystä puolueen rappeutumisen vaarasta. Tuskin lienee tarvetta toistaa sitä, mitä edellä on jo sanottu. Tätä vaaraa pitää yllä se, että valtiokoneistossa on porvarillis-byrokraattisia aineksia. Sitä lisää ja kärjistää vielä valtiokoneiston kasvaminen sekä sen ominaispainon lisääntyminen. Tehtävänä on supistaa valtiokoneistoa mikäli suinkin on mahdollista, karsia siitä järjestelmällisesti byrokratismin ja porvarillisen rappeutumisen aineksia, sijoitella puolueen johtavat voimat valtiokoneiston solmukohtiin ja taata siten puolueen johto valtiokoneistoon nähden.

Tämän vaikeuden luonteenomaisena erikoisuutena on se, että tämä, samoin kuin kolmaskin vaikeus, on voitettavissa meidän omilla voimillamme.

Viides vaikeus. Se käsittää vaaran, että puoluejärjestöt ja ammattiliitot voivat osittain irtaantua työ-

väenluokan laajoista joukoista, näiden joukkojen tarpeista ja vaatimuksista. Tämä vaara syntyy ja kehittyy sen vuoksi, että monien puolue- ja ammattiliittojärjestöjen elimissä, myöskin puoluesoluissa ja ammattiliittojen tehdaskomiteoissa, ovat päässeet valtaan byrokraattiset ainekset. Tämä vaara on voimistunut viime aikana „kasvot maaseudulle päin“ tunnuksen yhteydessä, joka on siirtänyt järjestöjemme huomion kaupungista maaseudulle, proletariaatista talonpoikaistoon, jolloin monet toverit eivät ole ymmärtäneet sitä, että käännettäessä kasvot maaseudun puoleen ei saa kääntyä selin proletariaattiin, että tunnus „kasvot maaseudulle päin“ voidaan toteuttaa vain proletariaatin kautta ja proletariaatin voimilla, että välinpitämätön suhtautuminen työväenluokan tarpeisiin on omiaan vain syventämään sitä vaaraa, että puolue- ja ammattiliittojärjestöt saattavat irtaantua työläisjoukoista.

Mitkä ovat tämän vaaran tunnusmerkkejä?

Ensiksikin se, että meidän puolue- ja ammattijärjestömme menettävät herkän ja huomaavaisen suhtautumisensa työväenluokan suurten joukkojen tarpeisiin ja vaatimuksiin; toiseksi se, ettei käsitetä sitä, että työläisissä on kasvanut oman arvonsa tunto ja hallitsevan luokan tunto, etteivät he ymmärrä eivätkä voi sulattaa byrokraattis-kansliamaista suhtautumista puolue- ja ammattiliittojärjestöjen taholta; kolmanneksi se, että ei ymmärretä sitä, ettei saa mennä antamaan työläisille harkitsemattomia määräyksiä, ettei pääpaino nyt ole noissa „toimenpiteissä“, vaan siinä, että hankitaan puolueelle koko työväenluokan luottamus; neljänneksi se, että ei käsitetä sitä, ettei

saa ryhtyä vähänkään laajasuuntaisempiin toimenpiteisiin (esimerkiksi siirtymiseen kolmella koneella työskentelyyn tekstiilialueella), jotka koskevat suuria työläisjoukkoja, tekemättä ennakolta valmistelutyötä työläisten keskuudessa, pitämättä laajoja tuotannollisia neuvotteluja.

Kaikesta tästä on seurauksena — useiden puolue- ja ammattiliittojärjestöjen irtaantuminen työväenluokan suurista joukoista ja selkkauksia tuotantolaitoksissa. Tunnettua on, että tekstiilialueella äsken sattuneet selkkaukset paljastivat useissa puolue- ja ammattijärjestöissämme olevan kaikkia näitä mätäpaiseita.

Sellaisia ovat rakennustyötämme haittaavan viidennen vaikeuden luonteenomaiset piirteet.

Näiden vaikeuksien voittamiseksi on ennen kaikkea saatava puolue- ja ammattiliittojärjestömme vapautetuksi ilmeisistä byrokraattiaineksista, ryhdyttävä uusimaan ammattiliittojen tehdaskomiteain kokoonpanoa, elvytettävä ehdottomasti tuotannolliset neuvottelut, siirrettävä puoluetyön painopiste suuriin tuotannollisiin puoluesoluihin ja lähetettävä niihin parhaimmat puoluetyöntekijät.

Enemmän huomiota ja harkittua suhtautumista työväenluokan vaatimuksiin ja tarpeisiin, vähemmän byrokraattimaista muodollisuutta puolue- ja ammattiliittojärjestöjemme käytännöllisessä toiminnassa, enemmän herkkyyttä ja huomaavaisuutta työväenluokan luokka-arvonsa tuntemiseen — sellainen on nyt tehtävä.

Näin on kymmenennen kysymyksen laita.

„Pravda" № 139, 141, 142 ja 145; kesäkuun 21, 24, 25 ja 28 pnä 1925

J. M. SVERDLOVIN YLIOPISTOLLE

Sen peruskurssin ja ammattiliittokurssin toisen päästön päiväksi

Sverdlovin yliopisto on yksi kaikkein voimakkaimpia ahjoja päällikkökunnan kouluttamiseksi puolueelle joukkojen johtamista varten.

Olemassaolonsa vuosina Sverdlovin yliopisto on jo ehtinyt antaa puolueelle kokonaisia osastoja aktiivisia työntekijöitä, jotka toimivat nyt sosialistisen rakennustyön kaikilla rintamilla.

Nyt Yliopisto antaa jälleen puolueen työsaralle 214 ylioppilasta käsittävän osaston, joka on suurimmaksi osaksi työläisiä.

Jotta tämän osaston edessäoleva työ muodostuisi hedelmälliseksi niissä puolueen edessä olevissa mutkallisissa rakennustyön tehtävissä, on tämän joukon välttämättä painettava mieleensä eräät tilanteessamme ilmenevät uudet seikat, joilla on tällä hetkellä ratkaiseva merkitys.

Mitä nuo seikat ovat?

Ensinnäkin, se tosiasia, että maamme perusluokat, proletariaatti ja talonpoikaisto, ovat viime aikoina muuttuneet oleellisesti, tulleet aktiivisemmiksi sekä poliittisessa että taloudellisessa suhteessa, minkä

vuoksi puolueen onkin suhtauduttava niihin uudella tavalla. Meillä ei enää ole luokkahajaannuksen tilassa olevaa työväenluokkaa,— se on nyt täysin muovautunut ja täysiverinen proletaariluokka, joka on kulttuurisesti ja poliittisesti kehittynyt ja joka vaatii sen vuoksi puolueen taholta joustavampaa ja harkitumpaa johtoa. Samaa voidaan sanoa talonpoikaistosta. Se ei ole enää entinen vanhan järjestelmän skorpioonien polkema talonpoikaisto, joka pelkäsi entisten tilanherrojen maiden menetystä tahi jota luovutusvelvollisuuden rajoitukset ahdistivat. Se on uusi talonpoikaisto, joka on kehittynyt kulttuurisuhteessa, joka on jo unohtanut tilanherrat ja luovutusvelvollisuuden, joka vaatii halpoja tavaroita ja korkeita viljanhintoja ja joka osaa käyttää täysin hyväkseen puolueen tunnuslausetta Neuvostojen aktivisoimisesta. Mitä suurinta joustavuutta nykyisen talonpoikaiston suhteen,— sitä vaaditaan nyt puolueelta. Talonpoikaiston voittaminen uudelleen proletariaatin puolelle,— se on nyt puolueen tehtävä.

Toiseksi, se seikka, että monilla seuduilla keskitalonpoika osoittautui olevan liitossa kulakin kanssa. Tämä on se perusseikka, jota ei saa unohtaa hetkeksikään. Proletariaatin diktatuuri on, työläisten ja talonpoikain liiton kannalta, talonpoikaiston johtamista proletariaatin taholta. Mutta mitä merkitsee talonpoikaiston johtaminen? Se merkitsee sitä, että palautetaan talonpoikaiston perusjoukon täydellinen luottamus työväenluokkaa ja sen puoluetta kohtaan. Ilman tätä luottamusta ei ole proletaarista johtoa, ja ilman tätä johtoa ei ole proletariaatin diktatuuria. Siksi onkin tehtävä työtä siihen suuntaan, että saadaan palautetuksi talonpoikaiston perusjoukon täydellinen

luottamus työväenluokkaan,—tämä on puolueen ja puoluetyöntekijäin tehtävä.

Kolmanneksi, se seikka, että meidän puoluetyöntekijämme ovat viime aikoina „kasvot maaseutuun päin“ tunnuksen takia alkaneet unohtaa vähitellen työläiset, he eivät ole huomanneet sitä, että kääntäessämme katseemme maaseudulle me emme saa kääntyä selin kaupunkiin ja semmitenkään proletariaattiin. Tämä on niinikään uusi seikka, jota ei saa unohtaa hetkeksikään. On muistettava, että työväenluokassa on viime aikoina kehittynyt ja voimistunut erikoisesti oman voimansa ja arvonsa tunto. Tämä on kasvanutta isännyyden tuntoa siinä luokassa, joka on hallitseva luokka maassamme. Tämä on, toverit, mitä valtavin saavutus kaikessa työssämme, sillä työväenluokka, joka ei tunne itseään vain työtätekeväksi luokaksi, vaan myöskin valtaapitäväksi luokaksi,—sellainen luokka pystyy saamaan ihmeitä aikaan. Mutta tästä seuraa, että se kommunisti, joka ei työssään välitä tästä proletaariluokan isännyyden tunnosta, hän ei ole käsittänyt lainkaan uutta tilannetta, hän ei, tarkasti sanoen, ole kommunisti, ja hän on varmasti taittava niskansa. Siksi, puhuessamme „kasvot maaseutuun päin“ tunnuksesta, on samalla muistettava, että työväenluokka on se perusluokka, jonka kutsumuksena on tämän tunnuksen toteuttaminen, että tämä tunnus voidaan toteuttaa elämässä vain sikäli, mikäli työväenluokka todella tulee johtavaksi voimaksi maassa. Juuri sen vuoksi puolueen lähikauden tehtävänä onkin saada puolueemme työntekijät paikkakunnilla vihdoinkin ymmärtämään, että on ehdottoman välttämätöntä suhtautua mitä suurimmalla

huomaavaisuudella ja harkitsevaisuudella poikkeuksetta kaikkiin työväenluokan tarpeisiin, niin aineellisiin kuin kulttuuritarpeisiinkin.

Teidän päästökäsosastonne tehtävänä on ottaa kaikki nämä seikat huomioon työssä paikkakunnilla.

Olen varma siitä, että te pystytte täyttämään tämän tehtävän.

Sallikaa toivottaa teille täydellistä menestystä tulevassa työssänne.

Kommunistisin tervehdyksin

J. Stalin

„Pravda" № 132,
kesäkuun 13 pnä 1925

VIELÄ KERRAN KANSALLISUUSKYSYMYKSESTÄ

Semitshin kirjoituksen johdosta

Ei voida muuta kuin tervehtiä sitä, että Semitsh nyt, Jugoslavian valiokunnassa käydyn väittelyn jälkeen, yhtyy kirjoituksessaan kokonaan ja täydellisesti Kominternissa olevan VKP(b):n edustajiston kantaan, mutta olisi väärin tämän perusteella luulla, ettei toisaalta VKP(b):n edustajiston ja toisaalta Semitshin välillä olisi ollut erimielisyyksiä ennen Jugoslavian valiokunnassa käytyä väittelyä tai tämän väittelyn aikana. Semitsh on nähtävästi taipuvainen ajattelemaan juuri niin näistä erimielisyyksistä kansallisuus-kysymyksessä yrittäen selittää ne pelkiksi väärin käsityksiksi. Mutta valitettavasti hän erehtyy pahasti. Hän väittää kirjoituksessaan, että polemiikki häntä vastaan perustuu „eräisiin väärinkäsityksiin", jotka aiheutuivat hänen „eräästä vaillinaisesti käännetystä" puheestaan, jonka hän piti Jugoslavian valiokunnassa. Toisin sanoen, aivan kuin syy olisikin jonkun kielenkääntäjän, joka on jostakin syystä kääntänyt Semitshin puheen vaillinaisesti. Minun on totuuden nimessä sanottava, että tämä Semitshin väite ei pidä lainkaan paikkaansa. Olisi tietysti ollut parempi, jos Semitsh

olisi vahvistanut väitteensä esittämällä otteita Jugoslavian valiokunnassa pitämästään puheesta, joka on tallella Kominternin arkistossa. Mutta jostakin syystä hän ei sitä tehnyt. Sen vuoksi minun on pakko tehdä Semitshin edestä tämä vähemmän miellyttävä, mutta aivan välttämätön toimitus.

Se on sitäkin välttämättömämpää, kun vielä nytkin, kun Semitsh on täydellisesti samaa mieltä VKP(b):n edustajiston kannan kanssa, hänen nykyisessäkin kannassaan on yhä vielä melkoisesti epäselvyyttä.

Jugoslavian valiokunnassa pitämässäni puheessa (kts. „Bolshevik"[40] № 7)* minä puhuin erimielisyyksistä kolmessa kysymyksessä: 1) kysymyksessä kansallisuuskysymyksen ratkaisemisen teistä, 2) kysymyksessä kansallisuusliikkeen sisäisestä yhteiskunnallisesta sisällöstä historian nykyisellä kaudella ja 3) kysymyksessä kansainvälisen momentin merkityksestä kansallisuuskysymyksessä.

Ensimmäisestä kysymyksestä minä väitin, että Semitsh „ei ole tehnyt itselleen täysin selväksi sitä, mikä bolshevikeilla on ydinajatuksena kansallisuuskysymyksen asettelussa", että hän irroittaa kansallisuuskysymyksen vallankumouksen yleiskysymyksestä, että tällä tavoin hän astuu tielle, joka pitää kansallisuuskysymystä vain perustuslakikysymyksenä.

Pitääkö kaikki tämä paikkansa?

Lukekaa seuraavat kohdat Semitshin puheesta Jugoslavian valiokunnassa (maaliskuun 30 pnä 1925) ja päätelkää itse:

* Kts. tämän osan s. 72—79. *Toim.*

„Voidaanko kansallisuuskysymystä pitää pelkästään perustuslakikysymyksenä? Ennen kaikkea eräs teoreettinen asetelma. Sanokaamme, että eräässä valtiossa *X* asuu kolme kansakuntaa — *A*, *B* ja *C*. Nämä kolme kansakuntaa esittävät haluavansa elää yhtenä valtiona. Mistä siis on kysymys tässä tapauksessa? Tietenkin sisäisten suhteiden säännöstelemisestä tämän valtion sisällä. Siis perustuslakiluontoinen kysymys. Tässä teoreettisessa tapauksessa kansallisuuskysymys supistuu perustuslakikysymykseksi... Jos me tällaisessa teoreettisessa tapauksessa pidämme kansallisuuskysymystä perustuslakikysymyksenä, niin silloin on sanottava,— ja sitä minä olen kaiken aikaa korostanut,— että kansojen itsemääräämisoikeus, aina eroamiseen asti, on perustuslakikysymyksen ratkaisemisen ehto. Ja vain tässä mielessä minä puhunkin perustuslakikysymyksestä".

Mielestäni nämä kohdat Semitshin puheesta eivät kaipaa pitempiä kommentaarioita. Selvää on, että kuka pitää kansallisuuskysymystä elimellisenä osana proletaarisen vallankumouksen yleisestä kysymyksestä, hän ei voi supistaa sitä perustuslakikysymykseksi. Ja päinvastoin: vain se, joka irroittaa kansallisuuskysymyksen proletaarisen vallankumouksen yleisestä kysymyksestä, voi supistaa sen perustuslakikysymykseksi.

Semitshin puheessa on maininta, että kansallista itsemääräämisoikeutta ei voida saavuttaa ilman vallankumouksellista taistelua. Semitsh sanoo: „Selvää on, että nämä oikeudet voidaan valloittaa vain vallankumouksellisella taistelulla. Niitä ei voida saavuttaa parlamenttitietä, vaan ne ovat saavutettavissa ainoastaan joukkoluontoisilla vallankumouksellisilla teoilla". Mutta mitä merkitsevät „vallankumouksellinen taistelu" ja „vallankumoukselliset teot"? Voidaanko „vallankumouksellinen taistelu" ja „vallankumoukselliset teot" samaistaa hallitsevan luokan kukistamisen, vallan valtaamisen ja vallankumouksen voittoonviemi-

sen kanssa, jotka ovat kansallisuuskysymyksen ratkaisemisen ehtoja? Eipä tietenkään. Onhan eri asia, kun puhutaan vallankumouksen voitosta perusehtona kansallisuuskysymyksen ratkaisemiseksi, ja kokonaan eri asia, kun kansallisuuskysymyksen ratkaisemisen ehdoksi asetetaan „vallankumoukselliset teot“ ja „vallankumouksellinen taistelu“. On huomautettava, että reformien tie, perustuslaillinen tie, ei lainkaan sulje pois „vallankumouksellisia tekoja“ ja „vallankumouksellista taistelua“. Jonkin puolueen vallankumouksellista tai reformistista luonnetta määriteltäessä ei voida „vallankumouksellisia tekoja“ sellaisenaan pitää ratkaisevina, vaan niitä poliittisia tarkoitusperiä ja päämääriä, joiden nimessä puolue niihin ryhtyy ja niitä käyttää. Vuonna 1906, ensimmäisen Valtakunnan Duuman hajoittamisen jälkeen, venäläiset menshevikit, kuten tunnettua, ehdottivat „yleislakon“ järjestämistä ja jopa „aseellista kapinaakin“. Mutta se ei suinkaan estänyt heitä pysymästä menshevikkeinä. Sillä missä tarkoituksessa he silloin kaikkea sitä esittivät? Ei tietenkään tsarismin murskaamiseksi ja vallankumouksen täydellisen voiton aikaansaamiseksi, vaan „painostaakseen“ tsaarin hallitusta reformien saamiseksi, „perustuslain“ laajentamiseksi ja uuden „parannetun“ Duuman koollekutsumiseksi. „Vallankumoukselliset teot“ vanhan järjestelmän reformoimista varten vallan säilyessä hallitsevan luokan käsissä — se on eri asia, se on perustuslaillinen tie. „Vallankumoukselliset teot“ vanhan järjestelmän murskaamiseksi, hallitsevan luokan kukistamiseksi — on taas eri asia, se on vallankumouksellinen tie, se on vallankumouksen täydellisen voiton tie. Niiden välillä on perinpohjainen ero.

Juuri siksi olenkin sitä mieltä, että Semitshin viittaus „vallankumoukselliseen taisteluun", **samalla** kun hän pitää kansallisuuskysymystä vain perustuslakikysymyksenä, ei kumoa, vaan päinvastoin vahvistaa minun väitteeni siitä, että Semitsh „ei ole tehnyt itselleen täysin selväksi sitä, mikä bolshevikeilla on ydinajatuksena kansallisuuskysymyksen asettelussa", sillä hän ei ole ymmärtänyt sitä, että kansallisuuskysymystä ei saa ottaa erillisenä, vaan sidottuna kiinteästi kysymykseen vallankumouksen voitosta, vallankumouksen yleisen kysymyksen osana.

Pitäen kiinni tästä väitteestäni minä en halua lainkaan sanoa, että olisin esittänyt jotakin uutta Semitshin virheestä tässä kysymyksessä. En lainkaan. Toveri Manuilski puhui tästä Semitshin virheestä jo Kominternin V kongressissa[41] sanoen, että:

„Kirjasessaan „Kansallisuuskysymys marxilaisuuden valossa" sekä useissa kirjoituksissaan, jotka on julkaistu Jugoslavian kommunistisen puolueen äänenkannattajassa „Radnik" lehdessä, Semitsh esittää kommunistisen puolueen käytännölliseksi tunnukseksi taistelun perustuslain tarkistamisen puolesta, s.o. asiallisesti hän supistaa koko kysymyksen kansojen itsemääräämisoikeudesta yksinomaan perustuslailliselle pohjalle" (kts. V kongressin pikakirjoituspöytäkirja, s. 596—597).

Tästä samasta virheestä puhui Zinovjev Jugoslavian valiokunnassa sanoen, että:

„Osoittautuu, että Semitshin perspektiivistä ei puutu paljoa — vain vallankumousta", sitä, että kansallisuuskysymys on „vallankumouksellinen eikä perustuslaillinen probleemi" (kts. „Pravda" № 83).

Eihän ole mahdollista, että kaikki nämä Kominternissa olevien VKP(b):n edustajain huomautukset

Semitshin virheestä olisivat satunnaisia ja perusteettomia. Ei ole savua ilman tulta.

Näin on Semitshin ensimmäisen ja perusvirheen laita.

Hänen muut virheensä johtuvat välittömästi tästä perusvirheestä.

Toisesta kysymyksestä minä väitin puheessani (kts. „Bolshevik“ № 7), että Semitsh „ei halua pitää kansallisuuskysymystä olemukseltaan talonpoikaiskysymyksenä“*.

Pitääkö se paikkansa?

Lukekaa seuraava kohta Semitshin puheesta Jugoslavian valiokunnassa ja päätelkää itse:

„Mikä on kansallisuusliikkeen yhteiskunnallisena sisältönä Jugoslaviassa?“ — Semitsh kysyy. Ja vastaa samassa: „Tämän yhteiskunnallisen sisällön muodostaa kilpataistelu toisaalta serbialaisen ja toisaalta kroatialaisen ja slovenialaisen pääoman välillä“ (kts. Semitshin puhetta Jugoslavian valiokunnassa).

Se, että slovenialaisen ja kroatialaisen porvariston kilpataistelu serbialaista porvaristoa vastaan ei voi olla näyttelemättä tässä vissiä osaa,—se on tietenkin epäilemätöntä. Mutta yhtä epäilemätöntä on myös se, että henkilö, joka pitää eri kansallisuuksien porvariston välistä kilpataistelua kansallisuusliikkeen yhteiskunnallisena sisältönä, ei voi pitää kansallisuuskysymystä olemukseltaan talonpoikaiskysymyksenä. Mikä on kansallisuuskysymyksen olemus nykyään, jolloin kansallisuuskysymys on paikallisesta ja valtioiden sisäisestä kysymyksestä muuttunut yleismaailmalliseksi kysymykseksi, kysymykseksi siirto-

---

* Kts. tämän osan s. 74—75. *Toim.*

maiden ja riippuvaisten kansallisuuksien taistelusta imperialismia vastaan? Kansallisuuskysymyksen olemuksena on nyt siirtomaiden ja riippuvaisten kansallisuuksien suurten kansanjoukkojen taistelu näiden siirtomaiden ja näiden kansallisuuksien finanssiriistoa, poliittista orjuutusta ja niiden sivistyksen kansallisten piirteiden hävittämistä vastaan, jota hallitsevan kansallisuuden imperialistinen porvaristo harjoittaa. Mikä merkitys voi eri kansallisuuksien porvariston välisellä kilpataistelulla olla kansallisuuskysymyksen tällaisessa asettelussa? Epäilemättä ei ratkaiseva, ja eräissä tapauksissa ei edes tärkeäkään merkitys. On aivan ilmeistä, että pääasiassa tässä ei ole kysymys siitä, että yhden kansallisuuden porvaristo lyö tai voi lyödä kilpataistelussa toisen kansallisuuden porvariston, vaan siitä, että hallitsevan kansallisuuden imperialistinen ryhmä riistää ja sortaa siirtomaiden ja riippuvaisten kansallisuuksien perusjoukkoja ja ennen kaikkea talonpoikaisjoukkoja, ja että riistämällä ja sortamalla niitä se nostattaa ne taisteluun imperialismia vastaan, tekee niistä proletaarisen vallankumouksen liittolaisia. Kansallisuuskysymystä ei voida pitää sisäiseltä olemukseltaan talonpoikaiskysymyksenä, jos kansallisuusliikkeen yhteiskunnallinen sisältö supistetaan kilpataisteluksi eri kansallisuuksien porvariston välillä. Ja päinvastoin: eri kansallisuuksien porvariston välistä kilpataistelua ei voida katsoa kansallisuusliikkeen yhteiskunnalliseksi sisällöksi, jos kansallisuuskysymystä pidetään olemukseltaan talonpoikaiskysymyksenä. Ei ole mitään mahdollisuutta panna yhtäläisyysmerkkiä näiden kahden määritelmän välille.

Semitsh vetoaa erääseen kohtaan Stalinin kirjasesta „Marxilaisuus ja kansallisuuskysymys", joka on kirjoitettu vuoden 1912 lopulla. Siinä sanotaan, että „kansallinen taistelu nousevan kapitalismin oloissa on porvarillisten luokkien taistelua keskenään". Tällä Semitsh yrittää nähtävästi vihjata määritelmänsä oikeellisuuteen kansallisuusliikkeen yhteiskunnallisesta sisällöstä historian nykyisissä oloissa. Mutta Stalinin kirjanen on kirjoitettu ennen imperialistista sotaa, jolloin kansallisuuskysymys ei ollut marxilaisten käsityksissä saanut vielä yleismaailmallista merkitystä, jolloin marxilaisten perusvaatimusta itsemääräämisoikeudesta ei pidetty proletaarisen vallankumouksen osana, vaan porvarillis-demokraattisen vallankumouksen osana. Olisi naurettavaa olla näkemättä sitä, että kansainvälinen tilanne on siitä lähtien muuttunut perusteellisesti, että toisaalta sota ja toisaalta Lokakuun vallankumous Venäjällä ovat muuttaneet kansallisuuskysymyksen porvarillis-demokraattisen vallankumouksen osasta proletaaris-sosialistisen vallankumouksen osaksi. Jo lokakuussa vuonna 1916 kirjoituksessaan „Itsemääräämiskysymyksestä käydyn väittelyn tuloksista"[42] Lenin sanoi, että kansallisuuskysymyksen peruspykälä kansojen itsemääräämisoikeudesta on lakannut olemasta yleisdemokraattisen liikkeen osana, että se on jo muuttunut yleisproletaarisen, sosialistisen vallankumouksen elimelliseksi osaksi. En edes puhukaan Leninin tai muiden venäläisen kommunismin edustajain myöhemmistä teoksista kansallisuuskysymyksestä. Mikä merkitys voi kaiken tämän jälkeen olla Semitshin vetoamisella tunnettuun kohtaan Stalinin kirjasessa, joka on kirjoitettu Venäjän

porvarillis-demokraattisen vallankumouksen kaudella, mikä merkitys sillä voi olla nyt, jolloin me olemme uuden historiallisen tilanteen vaikutuksesta astuneet uuteen aikakauteen, proletaarisen vallankumouksen kauteen? Sillä saattaa olla vain se merkitys, että se todistaa Semitshin lainailevan ajasta ja paikasta välittämättä, välittämättä lainkaan elämän historiallisesta tilanteesta, rikkoen siten dialektiikan alkeellisimpiakin vaatimuksia ja välittämättä siitä, että se, mikä on oikein yhdessä historiallisessa tilanteessa, voi toisessa historiallisessa tilanteessa osoittautua vääräksi. Puheessani Jugoslavian valiokunnassa minä jo sanoin, että kansallisuuskysymyksen asettelussa Venäjän bolshevikeilla on erotettava kaksi eri vaihetta: lokakuun edellinen vaihe, jolloin kysymys oli porvarillis-demokraattisesta vallankumouksesta ja kansallisuuskysymystä pidettiin yleisen demokraattisen liikkeen osana, ja lokakuun vaihe, jolloin kysymys oli jo proletaarisesta vallankumouksesta ja kansallisuuskysymys muodostui proletaarisen vallankumouksen elimelliseksi osaksi. Tuskin kaipaa todisteluja, että tällä erolla on ratkaiseva merkitys. Pelkään, että Semitsh ei ole yhä vieläkään tehnyt itselleen selväksi, mikä sisältö ja merkitys on tällä kahden vaiheen välisellä erolla kansallisuuskysymyksen asettelussa.

Juuri siksi olen sitä mieltä, että Semitshin yrityksessä pitää kansallisuusliikettä olemukseltaan ei talonpoikaiskysymyksenä, vaan eri kansallisuuksien porvariston välisenä kilpailukysymyksenä, „piilee kansallisuusliikkeen sisäisen voiman väheksyminen sekä kansallisuusliikkeen syvästi kansanomaisen, syvästi

vallankumouksellisen luonteen ymmärtämättömyys" (kts. „Bolshevik" № 7)*.

Näin on Semitshin toisen virheen laita.

Kuvaavaa on, että samaa sanoi tästä Semitshin virheestä myöskin Zinovjev puheessaan Jugoslavian valiokunnassa lausuen, että:

„Väärä on Semitshin väite, että Jugoslaviassa muka porvaristo johtaa talonpoikaisliikettä ja että senvuoksi se ei ole vallankumouksellista" (kts. „Pravda" № 83).

Onko tämä yhteensattuma satunnainen? Eipä tietenkään!

Taaskin: ei ole savua ilman tulta.

Ja vihdoin, kolmannesta kysymyksestä minä väitin, että Semitsh „yrittää käsitellä kansallisuuskysymystä Jugoslaviassa irrallaan kansainvälisestä tilanteesta ja Euroopan todennäköisistä perspektiiveistä"**.

Pitääkö se paikkansa?

Pitää kyllä. Sillä Semitsh ei antanut puheessaan edes pienintäkään vihjausta siitä, että kansainvälinen tilanne nykyoloissa, varsinkin Jugoslaviaan nähden, on mitä tärkein tekijä kansallisuuskysymystä ratkaistaessa. Se tosiasia, että itse Jugoslavian valtio muodostui kahden suurimman imperialistisen liittoutuman keskinäisen temmellyksen seurauksena, että Jugoslavia ei voi tempautua pois siitä suuresta voimapelistä, joka on tätä nykyä käynnissä sitä ympäröivissä imperialismin valtioissa,— kaikki se on jäänyt pois Semitshin näköpiiristä. Semitshin viittaus siihen, että hän pitää

* Kts. tämän osan s. 75. *Toim.*

** Kts. sama. *Toim.*

täysin mahdollisena määrätyt muutokset kansainvälisessä tilanteessa, joiden vaikutuksesta kysymys itsemääräämisoikeudesta saattaa tulla ajankohtaiseksi ja käytännön kysymykseksi,— tämä viittaus on nyt, tässä kansainvälisessä tilanteessa, katsottava jo riittämättömäksi. Kysymys ei nyt ole lainkaan siitä, että mahdollisen ja kaukaisen tulevaisuuden kansainvälisessä tilanteessa tapahtuvien määrätynlaisten muutosten jälkeen kysymys kansojen itsemääräämisoikeudesta tunnustetaan ajankohtaiseksi,— sen saattaisivat nykyään jopa porvarilliset demokraatitkin tarpeen tullen myöntää perspektiivissä mahdolliseksi. Kysymys ei nyt ole tästä, vaan siitä, ettei nykyisiä, sotien ja väkivallan tuloksena muodostuneita Jugoslavian valtion rajoja oteta lähtökohdaksi eikä lailliseksi perustaksi kansallisuuskysymyksen ratkaisemiselle. Joko tahi: joko kysymys kansallisesta itsemääräämisoikeudesta, s.o. Jugoslavian rajojen perusteellisesta muuttamisesta, on **lisäke** kaukaisessa tulevaisuudessa himmeästi häämöittävään kansallisuusohjelmaan, tahi se on kansallisuusohjelman **pohjana.** Selvää joka tapauksessa on, että itsemääräämisoikeutta koskeva kohta ei voi olla samanaikaisesti **sekä** lisäkkeenä **että** Jugoslavian kommunistisen puolueen kansallisuusohjelman pohjana. Pelkään, että Semitsh pitää yhä vieläkin itsemääräämisoikeutta perspektiivissä olevana lisäkkeenä kansallisuusohjelmaan.

Juuri siksi olen sitä mieltä, että Semitsh irroittaa kansallisuuskysymyksen yleisen kansainvälisen tilanteen kysymyksestä, minkä vuoksi kysymys itsemääräämisestä, s.o. Jugoslavian rajojen muuttamisesta, ei hänelle oikeastaan olekaan ajankohtainen, vaan akateeminen kysymys.

Näin on Semitshin kolmannen virheen laita.

Kuvaavaa on, että samaa sanoo toveri Manuilski tästä Semitshin virheestä selostuksessaan Kominternin V kongressissa:

„Perusedellytyksenä koko kansallisuuskysymyksen asettamisessa. Semitshillä on se ajatus, että proletariaatin on otettava porvarillinen valtio **niine rajoineen, mitkä useat sodat ja väkivaltaisuudet ovat sille luoneet**"* (kts. Kominternin V kongressin pikakirjoituspöytäkirja, s. 597).

Voidaanko tämä yhteensattuma katsoa satunnaiseksi yhteensattumaksi? Eipä tietenkään!

Vieläkin kerran: ei savua ilman tulta.

Aikakauslehti „Bolshevik"
№ 11—12, kesäkuun 30 p:nä 1925
Allekirjoitus: J. S t a l i n

* Alleviivaus minun. J. St.

VALLANKUMOUSLIIKKEESTÄ IDÄSSÄ

Japanilaiselle „Nizi-Nizi“ lehden kirjeenvaihtajalle hra Fucelle annettu haastattelu

Hra FUCEN KYSYMYKSET JA J. V. STALININ VASTAUKSET

1. kysymys. Japanin kansa, kaikkein kehittyneimpänä Idän kansojen joukossa, on eniten kiinnostunut Idän kansojen vapausliikkeen menestyksistä. Se ryhtyisi mielellään SNTL:n liittolaiseksi tässä jalossa asiassa — Idän orjuutettujen kansojen vapauttamisessa läntisten suurvaltojen imperialistisen ikeen alta. Kuitenkin Japanin, joka on samalla kapitalistinen valtio, on pakko toisinaan toimia tätä liikettä vastaan, asettumalla samaan rintamariviin länsivaltojen kanssa. (Esimerkki: englantilais-japanilainen liitto, jonka mukaisesti Japanin oli autettava Englantia sen taistellessa kapinallisia vastaan Intiassa, ja Japanin esiintyminen yhdessä Englannin, Amerikan ja Ranskan kanssa kiinalaisia työläisiä vastaan viimeisissä Shanghain tapahtumissa.)

Mikä ulospääsy voisi Teidän mielestänne olla tästä vaikeasta tilanteesta, mikä johtuu ristiriidasta toisaalta Japanin kansan kansallisen pyrkimyksen ja toisaalta Japanin valtion valtio- ja yhteiskuntajärjestelmän välillä?

Vastaus. On totta, että Japanin kansa on kaikkein kehittynein Idän kansoista, että sitä kiinnostavat

sorrettujen kansojen vapausliikkeen menestykset. Japanin kansan liitto Neuvostoliiton kansojen kanssa olisi ratkaiseva askel Idän kansojen vapauttamiseksi. Sellainen liitto merkitsisi lopun alkua suurille siirtomaaimperiumeille, lopun alkua koko maailman imperialismille. Se olisi voittamaton liitto.

Mutta totta on myöskin se, että Japanin valtio- ja yhteiskuntajärjestelmä sysää Japanin kansaa imperialismin raiteille tehden siitä ei Idän kansojen vapauttamisen, vaan niiden orjuuttamisen välikappaleen.

Te kysytte: miten voidaan päästä tästä ristiriidasta, mikä vallitsee toisaalta Japanin kansan etujen ja toisaalta Japanin valtiollisen ja yhteiskunnallisen järjestelmän välillä?

On vain yksi ulospääsy: on muutettava Japanin valtio- ja yhteiskuntajärjestelmää Japanin kansan perusetujen mukaiseksi ja niitä vastaavaksi.

Venäjä oli yhteen aikaan kauhuna Idän kansoille, santarmina kaikkea vapausliikettä vastaan. Millä on selitettävissä se, että Venäjä on muuttunut vapausliikkeen santarmista tämän liikkeen ystäväksi ja lipunkantajaksi? Vain sillä, että Venäjällä muutettiin valtio- ja yhteiskuntajärjestelmä.

2. kysymys. Neuvostoliiton alueella asuvat itäiset kansallisuudet jäivät tsaarinvallan despoottisen järjestelmän takia useita vuosisatoja jälkeen muista ja ovat vasta vallankumouksen jälkeen saaneet oikeuden kehittää itsenäisesti teollisuutta, maataloutta, kulttuuria j.n.e.

Kuinka monta vuotta suunnilleen, Teidän mielestänne, nämä Neuvostoliiton itäiset kansallisuudet tar-

vitsevat päästäkseen samalle kulttuuritasolle Neuvostoliiton muiden kansallisuuksien kanssa?

Vastaus. Te kysytte: kuinka monta vuotta suunnilleen Neuvostoliiton itäiset kansat tarvitsevat päästäkseen samalle kulttuuritasolle Neuvostoliiton muiden kansojen kanssa?

Sitä on vaikea sanoa. Näiden kansojen kulttuurikehityksen vauhti riippuu monista sisäisistä ja ulkoisista olosuhteista. Yleensä minun on sanottava, että kehityksen vauhtia koskevat ennustukset eivät ole koskaan loistaneet tarkkuudellaan, varsinkaan, kun on kysymys vuosimääristä. Suurimpana helpotuksena näiden maiden kulttuurikehitykselle on se, että pahimmat kehityksen jarrut, kuten tsarismi, venäläinen imperialismi, keskuksen harjoittama reunamaiden riisto, on jo raivattu tieltä. Tämä seikka antaa valtaisan sysäyksen Neuvostoliiton itäisten kansojen kulttuurikehitykselle. Mutta kuinka täydellisesti tätä suurinta helpotusta käytetään hyväksi,— se riippuu jo itsestään itäisistä kansoista sekä ennen kaikkea siitä kulttuurikehityksen asteesta, millä neuvostovallankumous ne on tavannut.

Eräs asia joka tapauksessa voidaan sanoa aivan varmasti: nykyisissä kehitysoloissa Neuvostoliiton itäisillä kansoilla on paljon suuremmat mahdollisuudet kansallisen kulttuurinsa nopeaan ja kaikinpuoliseen kehittämiseen kuin niillä voisi olla kaikkein „vapaimmankaan“ ja kaikkein „kulttuurisimmankaan“ kapitalismin vallitessa.

3. kysymys. Te sanotte, että Idän orjuutettujen kansojen kansallisen vapausliikkeen liittoyhteys Lännen edistyneiden maiden proletaarisen liikkeen kanssa

turvaa voiton maailman vallankumoukselle. Mutta meillä, Japanin kansalla, on tunnuksena „Aasia aasialaisille". Näettekö Te yhtäläisyyttä meidän pyrkimystemme ja teidän vallankumouksellisen taktiikkanne välillä Idän siirtomaiden suhteen?

Vastaus. Te kysytte: onko yhtäläisyyttä „Aasia aasialaisille" tunnuksen ja bolshevikkien vallankumouksellisen taktiikan välillä Idän siirtomaiden suhteen?

Sikäli kuin tunnus „Aasia aasialaisille" merkitsee kehoitusta vallankumoukselliseen sotaan Lännen imperialismia vastaan, niin sikäli — mutta vain sikäli — siinä epäilemättä on yhtäläisyyttä.

Mutta tunnus „Aasia aasialaisille" ei rajoitu vain asian tähän puoleen. Siihen sisältyy aivan elimellisinä osina vielä kaksi elementtiä, jotka eivät sovi lainkaan bolshevikkien taktiikkaan. Ensinnäkin, se sivuuttaa kysymyksen itäisestä imperialismista, aivan kuin pitäen Idän imperialismia läntistä parempana, että Idän imperialismia vastaan voidaan olla taistelemattakin. Toiseksi se, tämä tunnus, juurruttaa Aasian työläisiin epäluuloa Euroopan työläisiä kohtaan, vieroittaa edellisiä jälkimmäisistä, repii rikki kansainvälisyyden siteitä niiden välillä ja horjuttaa siten itse vapausliikkeen perustuksia.

Bolshevikkien vallankumouksellinen taktiikka ei ole suunnattu vain läntistä imperialismia vastaan, vaan imperialismia vastaan yleensä, myöskin itäistä imperialismia vastaan. Se ei ole suunnattu heikentämään Aasian työläisten kansainvälisiä siteitä Euroopan ja Amerikan maiden työläisiin, vaan laajentamaan ja lujittamaan näitä siteitä.

Siksi tässä, kuten huomaatte, on yhtäläisyyden ohella myöskin kohtia, joissa tunnus „Aasia aasialaisille“ ja bolshevistinen taktiikka Idässä eroavat perusteellisesti toisistaan.

4. kysymys. Vastatessaan kysymykseeni: „Missä voi kommunismilla olla enemmän menestymisen mahdollisuuksia — Lännessä vaiko Idässä“, Vladimir Iljitsh sanoi minulle antamassaan haastattelussa vuonna 1920: „Oikealla kommunismilla voi toistaiseksi olla menestystä vain Lännessä, mutta Länsihän elää Idän kustannuksella; Euroopan kapitalistiset suurvallat kasaavat rikkauksia etupäässä Idän siirtomaiden kustannuksella, mutta samalla ne myös aseistavat ja opettavat siirtomaitaan taistelemaan ja siten Länsi kaivaa itse itselleen kuoppaa Idässä“. Pidättekö Te Kiinassa, Intiassa, Persiassa, Egyptissä ja muissa Idän maissa yhä tiheämmin sattuvia tapahtumia enteellisinä merkkeinä siitä, että on jo lähellä aika, jolloin Lännen suurvaltojen ei auta muu kuin haudata itsensä siihen kuoppaan, jonka ne ovat kaivaneet itselleen Idässä?

Vastaus. Te kysytte: enkö minä ole sitä mieltä, että vallankumouksellisen liikkeen voimistuminen Kiinassa, Intiassa, Persiassa, Egyptissä ja muissa itämaissa on enteellisenä merkkinä siitä, että on jo lähellä aika, jolloin länsivallat hautaavat itsensä siihen kuoppaan, jonka ne ovat itse kaivaneet itselleen Idässä?

Kyllä, olen sitä mieltä. Siirtomaat ovat imperialismin tärkein selusta. Tämän selustan vallankumouksellistuminen ei voi olla horjuttamatta imperialismia vain siinä mielessä, että imperialismi jää vaille selustaa, vaan myöskin siinä mielessä, että Idän vallan-

kumouksellistumisen pitää muodostua ratkaisevaksi sysäykseksi myöskin vallankumouksellisen kriisin kärjistymiselle Lännessä. Jouduttuaan hyökkäyksen kohteeksi kahdelta suunnalta — sekä selustasta että edestä — imperialismin on pakko tunnustaa olevansa tuhoon tuomittu.

„Pravda" № 150,
heinäkuun 4 pnä 1925

KIRJE tov. JERMAKOVSKILLE

Tov. Jermakovski!

Pyydän anteeksi, että vastaukseni on viivästynyt. Olin kaksi kuukautta lomalla, eilen palasin Moskovaan ja vasta tänään minulla oli tilaisuus tutustua Teidän kirjeeseenne. Mutta parempi myöhään kuin ei milloinkaan.

Engelsin kielteinen vastaus kysymykseen: „Voiko tämä vallankumous tapahtua jossakin yhdessä maassa?“— heijastaa täydellisesti kapitalismin esimonopolistista kautta, esi-imperialistista kautta, jolloin ei vielä ollut ehtoja kapitalististen maiden epätasaiselle, hyppäyksittäin tapahtuvalle kehitykselle, jolloin ei siis ollut vielä edellytyksiä proletaarisen vallankumouksen voitolle yhdessä maassa (tämän vallankumouksen voiton mahdollisuus yhdessä maassa, kuten tunnettua, johtuu kapitalististen maiden epätasaisen kehityksen laista imperialismin oloissa). Lenin esitti ja saattoi vasta imperialismin kaudella esittää kapitalististen maiden epätasaisen kehityksen lain ja siihen liittyvän määritelmän proletaarisen vallankumouksen voiton mahdollisuudesta yhdessä maassa. Tällä muuten onkin selitettävissä se, että leninismi on imperialis-

min kauden marxilaisuutta, että se on imperialismia edeltäneellä kaudella syntyneen marxilaisuuden edelleen kehittämistä. Kaikesta nerokkuudestaan huolimatta Engels ei voinut nähdä sitä, mitä ei ollut vielä olemassa esimonopolistisen kapitalismin kaudella, viime vuosisadan 40-luvulla, jolloin hän kirjoitti teoksensa „Kommunismin periaatteet“ [43], ja mikä on syntynyt vasta myöhemmin, monopolistisen kapitalismin kaudella. Toisaalta Lenin, nerokkaana marxilaisena, ei voinut olla huomaamatta sitä, mitä oli jo syntynyt Engelsin kuoleman jälkeen, imperialismin kaudella. Ero Leninin ja Engelsin välillä on siis ero niiden kahden historiallisen aikakauden välillä, mitkä erottavat heitä toisistaan.

Ei voi olla puhettakaan siitä, että „Trotskin teoria on yhdenmukainen Engelsin opin kanssa“. Engelsillä oli syytä antaa kieltävä vastaus 19. kysymykseen (kts. hänen „Kommunismin periaatteet“) esimonopolistisen kapitalismin kaudella, viime vuosisadan neljäkymmentäluvulla, jolloin ei voinut olla puhettakaan kapitalististen maiden epätasaisen kehityksen laista. Trotskilla sitä vastoin ei ole mitään perustetta toistaa XX vuosisadalla tätä Engelsin vanhaa vastausta, joka on otettu jo eletyltä kaudelta, ja liittää sitä mekaanisesti uuteen, imperialistiseen aikakauteen, jolloin epätasaisen kehityksen laki on jo yleisesti tunnettu tosiasia. Engels perusti vastauksensa aikansa esimonopolistisen kapitalismin **analyysiin**. Trotski sensijaan ei analysoi, vaan **irrottautuu** omasta aikakaudestaan, hän unohtaa elävänsä XX vuosisadalla, imperialismin kaudella eikä viime vuosisadan neljäkymmentäluvulla ja ottaa viekkaasti XIX vuosisadan

neljäkymmentäluvulla eläneen Ivan Ivanovitshin nenän ja sovittaa sen XX vuosisadan alussa elävän Ivan Nikiforovitshin leukaan, luullen nähtävästi, että sillä tavalla voidaan viekkaasti pettää historiaa. En luule, että nämä kaksi toisilleen aivan vastakkaista metodia voisivat antaa perustaa puhua „Trotskin teorian yhdenmukaisuudesta Engelsin opin kanssa“.

Komm. tervehdyksin ***J. Stalin***

15. IX. 25

Julkaistaan ensi kertaa

KESKUSTELU AGITATIO- JA PROPAGANDAOSASTOJEN JOHTAJAIN NEUVOTTELUKOKOUKSEN OSANOTTAJAIN KANSSA

lokakuun 14 pnä 1925

Kysymys. Onko kapitalismin vakaantumisessa tapahtunut jonkinlaisia muutoksia Kominternin kongressin jälkeen kuluneena aikana?

Vastaus. Meillä puoluepiireissä puhutaan tavallisesti kahdesta vakaantumisesta: kapitalismin vakaantumisesta ja neuvostojärjestelmän vakaantumisesta. Kapitalismin vakaantuminen merkitsee kapitalismin kriisin vissiä väliaikaista lieventymistä samalla kun kapitalismin sisällä kasvavat sovittamattomat ristiriidat, joiden kehitys on johtava kapitalismin uuteen, seuraavaan kriisiin. Minkälaisia muutoksia tällä alalla tapahtuneekin, ei uusi kriisi ole vältettävissä. Mitä tulee neuvostojärjestelmän vakaantumiseen, niin se kehittyy yhä kiihtyvää vauhtia yhdistäen sosialismin voimia maassamme ja repien juuria kapitalistisilta aineksilta. Varmaa on, että maamme sosialististen ainesten täydellinen voitto kapitalistisista aineksista on lähivuosien kysymys.

Kysymys. Eikö kasvava vasemmistoliike Lännen ammattiliitoissa johda proletariaatin erään osan irtaantumiseen kommunistisista puolueista?

Vastaus. Ei, ei sen pitäisi johtaa. Päinvastoin, ammattiliittojen siirtyminen vasemmalle on voimistava kommunististen puolueiden vaikutusta työväenliikkeessä. Sosiali-reformistien voima työväenliikkeessä ei ole vain siinä eikä niinkään paljon siinä, että heillä on määräysvallassaan sosialidemokraattiset puolueet, vaan pääasiallisesti siinä, että he nojautuvat työväen ammattiliittoihin. Tarvitsee vain riistää heiltä tämä tuki, kun he jäävät riippumaan ilmassa. Ammattiliittojen vasemmistuminen merkitsee sitä, että ammatillisesti järjestyneiden työläisten huomattava osa alkaa luopua entisistä, reformistisista johtajista ja etsii uusia, vasemmistojohtajia. Kommunististen puolueiden virhe on siinä, että ne eivät ymmärrä tätä tervehtymisprosessia ja sensijaan, että ojentaisivat kätensä vasemmistolaistuville sosialidemokraattisille työläisille ja auttaisivat heitä selviytymään rämeiköstä, ne alkavat haukkua heitä pettureiksi ja sysäävät heitä luotaan.

On otettava huomioon, että Lännessä ei ammattiliittojen laita ole niin kuin meillä. Meillä ammattiliitot syntyivät puolueen muodostumisen jälkeen, sen jälkeen, kun puolue oli jo ehtinyt lujittua ja saada suuren arvovallan työläisten keskuudessa. Ammattiliitot juurtuivat ja perustettiin meillä puolueen toimesta, puolueen johdolla, puolueen avulla. Tällä muunmuassa onkin selitettävissä se tosiasia, että puolueen arvovalta työläisten keskuudessa on meillä paljon suurempi kuin ammattiliittojen arvovalta. Kokonaan toisenlaisen kuvan näemme Lännessä. Ammattiliitot syntyivät siellä paljon aikaisemmin kuin työväenluokan poliittinen puolue. Siellä ei vielä ollut puolueita olemassa, kun ammattiliitot jo johtivat työläisiä lakkoihin, järjestivät heitä ja

auttoivat heitä puolustamaan etujaan taistelussa kapitalisteja vastaan. Enemmänkin, puolueet ilmaantuivat siellä ammattiliitoista. Siten muuten onkin selitettävissä se tosiasia, että ammattiliitoilla on Lännessä paljon suurempi arvovalta joukkojen keskuudessa kuin puolueella. Olivatpa nämä ammattiliitot ja niiden johtajat siellä sitten hyviä tai huonoja, niin selvää ainakin on, että työläiset pitävät ammattiliittoja linnoituksinaan kapitalisteja vastaan. Kaikki nämä erikoisuudet on otettava huomioon, kun paljastetaan ammattiliittojen reformistisia johtajia. Haukkumalla ja käyttämällä purevia lisänimiä reformistisista johtajista ei tässä asiaa voida auttaa, — päinvastoin, haukkuminen ja purevat lisänimet saattavat vain synnyttää työläisissä sen käsityksen, ettei tässä ole kysymys kelvottomien johtajien syrjäyttämisestä, vaan siitä, että koetetaan hävittää ammattiliitot.

Kysymys. Minkälainen tilanne on Saksan kommunistisessa puolueessa „ultravasemmistolaisten" syrjäyttämisen jälkeen?

Vastaus. Epäilemättä „ultravasemmistolaisten" syrjäyttäminen on parantanut Saksan kommunistisen puolueen tilaa. „Ultravasemmistolaiset" ovat työväenluokalle vieraita ihmisiä. Mitä yhteistä voi Ruth Fischerillä ja Maslovilla[44] olla Saksan työväenluokan kanssa? „Ultravasemmistolaisten" syrjäyttäminen on johtanut siihen, että kommunistipuolueelle on noussut uusia johtajia työläisistä. Se on suureksi hyödyksi Saksan työväenliikkeelle.

Kysymys. Onko odotettavissa Neuvostoliiton uutta suuntautumista Saksan kanssa solmitun sopimuksen johdosta?

Vastaus. Ei. Meillä on ollut vain yksi suuntaus ja se pysyy samana: me pidämme suuntana Neuvostoliittoa ja sen menestystä, niin maamme sisällä kuin sen ulkopuolellakin. Me emme tarvitse mitään muuta suuntausta. Solmittakoon minkälaisia sopimuksia tahansa, ne eivät voi muuttaa mitään tässä suhteessa.

Kysymys. Mikä on suurten joukkojen keskuudessa tehtävän puoluetyömme perusmenetelmä?

Vastaus. Sotakommunismin jätteiden poistaminen puoluetyöstä ja siirtyminen vakuuttamisen menetelmään. Maamme riistäjäaineksiin nähden meillä on vanha, koeteltu menetelmä — pakottamisen menetelmä. Mitä tulee maamme työtätekeviin, työläisiin, talonpoikiin y.m., niin heihin nähden meidän on käytettävä vakuuttamisen menetelmää. Kysymys ei ole siitä, että puolueen ohjeet ja määräykset ovat oikeita. Se on tietysti hyvä, mutta se ei vielä riitä. Kysymys on nyt siitä, että saataisiin työtätekevien suuret joukot vakuuttuneiksi, että nämä määräykset ja ohjeet ovat oikeita. Kysymys on siitä, että itse joukot tulisivat omasta kokemuksestaan vakuuttuneiksi, että puolueen määräykset ja ohjeet ovat oikeita. Se vaatii puolueelta laajaa ja monipuolista, joustavaa ja kärsivällistä työtä. Mutta se on ainoa oikea työmenetelmä nykyoloissa, jolloin työtätekevien joukkojen aktiivisuus kohoaa.

Kysymys. Mihin kysymyksiin agitatio- ja propagandaosastojen on kiinnitettävä huomiota edessäolevan puolueen edustajakokouksen yhteydessä?

Vastaus. Ensiksikin, maamme teollistamiskysymykseen, ja toiseksi, talonpoikaiskysymykseen. Ensimmäiseen kysymykseen nähden on korostettava erikoisesti

sitä, että teollistaminen on peruskeino maamme taloudellisen itsenäisyyden säilyttämiseksi, että ilman teollistamista maamme on vaarassa muuttua maailman kapitalistisen järjestelmän lisäkkeeksi. Toiseen kysymykseen nähden on kehitettävä työtä työväenluokan ja talonpoikaiston välisen, teollisuuden ja talonpoikaistalouden välisen liittoyhteyden lujittamisprobleemin ympärillä, sillä ilman tätä liittoyhteyttä ei maassamme voida rakentaa sosialismia.

Kysymys. Minkälaisia probleemeja herää puolueen kasvun sekä sen säännöstelemisen välttämättömyyden yhteydessä?

Vastaus. Puolueen määrällinen kasvu on käynyt viime aikoina nopeassa tahdissa. Se on tietysti hyvä, sillä puolueen jäsenmäärän nopea kasvu merkitsee sitä, että työväenluokan luottamus puoluettamme kohtaan kasvaa. Mutta tässä on vakavia kielteisiäkin puolia. Näitä kielteisiä puolia on se, että puolueen nopea kasvu johtaa jossain määrin puolueen rivien tietoisuustason alentumiseen, puolueen laadun vissiin huonontumiseen. Mutta laadulla pitää meillä olla yhtä suuri, ellei suurempikin merkitys kuin määrällä. Näiden kielteisten puolien poistamiseksi on tehtävä loppu eräitten tovereittemme ylenpalttisesta viehättymisestä puolueen määrälliseen kasvuun, on pysäytettävä summittainen virtaaminen puolueeseen ja otettava säännöksi se, että vast'edes puolueeseen otetaan uusia jäseniä vain huolellisen valinnan pohjalla. Tämä ensiksikin. Ja toiseksi, puolueen uusien jäsenten keskuudessa on järjestettävä voimaperäinen poliittinen opiskelu, että heidän poliittinen tietoisuutensa voitaisiin saada kohotetuksi tarvittavalle tasolle.

Kysymys. Mikä meillä voi nyt parhaimmin turvata yhteyden puolueettomiin talonpoikaisjoukkoihin: talonpoikain vetäminen puolueeseen vaiko puolueettoman aktiivijoukon muodostaminen puolueen ympärille?

Vastaus. Me tarvitsemme molempia. On hyvin vaikeata saada talonpojista laaja puolueeton aktiivijoukko puolueemme ympärille, ellei maaseudulla ole vissiä vähimmäismäärää puolueeseen järjestyneitä talonpoikia. Vieläkin vaikeampaa on muodostaa vankkoja puoluejärjestöjä maaseudulle, ellei ole laajaa puolueetonta talonpoikaisaktiivia, sillä puoluejärjestöt muodostuvat tavallisesti tästä aktiivista. Kuitenkin laajan puolueettoman talonpoikaisaktiivin luominen on tärkeämpi tehtävä.

Missä on puolueen voima sen yhteyksien kannalta suuriin joukkoihin? Siinä, että sillä on ympärillään laaja puolueeseen kuulumaton kannattaja-aktiivi. Puolue ei olisi kyennyt johtamaan työväenluokan miljoonajoukkoja taisteluun, ellei sillä olisi ollut ympärillään tätä laajaa kannattaja-aktiivia. Ilman tällaisen aktiivin apua puolue ei voi johtaa kansan miljoonaisia joukkoja. Se on yksi johtamisen perussääntöjä.

Palauttakaa mieliinne Lenin-kutsunnan tapaus, jolloin puolueeseen liittyi muutamassa päivässä 200 tuhatta uutta jäsentä, työväenluokan parhaita poikia. Mistä nämä 200 tuhatta tulivat? Ne nousivat laajan puolueettoman aktiivin, puoluettamme kannattavien työläisten riveistä.

Puolueeton aktiivi on siis se ympäristö, jonka elinnesteistä puolue elää ja kehittyy. Tämä ei pidä

paikkaansa vain työväenluokan suhteen. Se pitää paikkansa myöskin työtätekevän talonpoikaiston suhteen.

Kysymys. Mitä realista on odotettavissa teollisuuden laajentamisessa toimilupien avulla?

Vastaus. Jo Lenin sanoi aikoinaan, että toimiluvat eivät meillä onnistuneet. Nyt meillä on mahdollisuus vahvistaa Leninin sanat uudet tiedot käsissämme. Me voimme nyt sanoa täydellä varmuudella, että toimiluvilla ei ole maassamme tulevaisuutta. Tosiasia on, että toimilupateollisuuden ominaispaino meidän yleisessä teollisuustuotannossamme on aivan mitätön suure, ja tämän suureen tendenssinä on supistua nollaan.

Julkaistaan ensi kertaa

KOMMUNISTISEN NUORISOLIITON TEHTÄVISTÄ

Vastaukset „Komsomolskaja Pravdan" toimituksen asettamiin kysymyksiin

I

Mihin Neuvostoliiton nykyinen kansainvälinen ja sisäinen asema pääasiassa velvoittaa kommunistista nuorisoliittoa?

Kysymys on asetettu liian ylimalkaisesti, siksi vastauskin voi olla vain yleisluontoinen. Neuvostoliiton nykyinen kansainvälinen ja sisäinen asema velvoittaa kommunistista nuorisoliittoa pääasiassa siihen, että se tukisi sanoin ja teoin kaikkien maiden sorrettujen luokkien vallankumouksellista liikettä sekä Neuvostoliiton proletariaatin taistelua sosialismin rakentamiseksi, taistelua proletaarisen valtion vapauden ja riippumattomuuden puolesta. Mutta tästä seuraa, että kommunistinen nuorisoliitto voi täyttää tämän yleisen tehtävänsä vain siinä tapauksessa, jos se pitää kaikessa työssään ohjeenaan Kommunistiselta Internationalelta ja Venäjän kommunistiselta puolueelta tulevia ohjeita.

II

Mitä tehtäviä kommunistisella nuorisoliitolla on edessään l i k v i d a a t t o r u u s vaaran (sosialistisen

rakennustyön perspektiivin kadottaminen), natsionalismin vaaran (kansainvälisen vallankumouksen perspektiivin kadottaminen) ja puoluejohdon väheksymisen vaaran yhteydessä, s.o. niiden vaarojen yhteydessä, jotka on osoitettu kirjasessa „Kysymyksiä ja vastauksia“?

Lyhyesti sanoen, kommunistisen nuorisoliiton tehtävänä tällä alalla on työläis- ja talonpoikaisnuorisomme kasvattaminen leninismin hengessä. Mutta mitä merkitsee nuorison kasvattaminen leninismin hengessä? Se merkitsee, ensinnäkin, sen tietoisuuden juurruttamista nuorisoon, että sosialistisen rakennustyön voitto maassamme on täysin mahdollinen ja välttämätön. Toiseksi, se merkitsee sen vakaumuksen lujittamista nuorisossa, että meidän työväenvaltiomme on kansainvälisen proletariaatin luomus, että se on tukikohta vallankumouksen kehittämiselle kaikissa maissa, että vallankumouksemme lopullinen voitto on kansainvälisen proletariaatin asia. Kolmanneksi, se merkitsee nuorison kasvattamista luottamuksen hengessä Venäjän kommunistisen puolueen johtoa kohtaan. Kommunistisessa nuorisoliitossa on luotava sellaisia kaadereita ja sellainen aktiivi, jotka pystyisivät kasvattamaan nuorisoa juuri näihin suuntiin.

Nuorisoliittolaiset tekevät työtä rakennustyön kaikilla aloilla: teollisuudessa, maataloudessa, osuuskunnissa, Neuvostoissa, kulttuuri- ja valistuslaitoksissa j.n.e. Jokaisen nuorisoliittolaisaktivistin on sidottava jokapäiväinen työnsä rakennustyön kaikilla eri aloilla sosialistisen yhteiskunnan rakentamisen perspektiiviin. On välttämätöntä, että hän osaisi

tehdä jokapäiväistä työtään tämän perspektiivin toteuttamisen hengessä ja suuntaan.

Nuorisoliittolaiset tekevät työtä mitä erilaisimpien kansallisuuksien työläisten ja talonpoikain keskuudessa. Kommunistinen nuorisoliitto on itsekin tavallaan omalaatuisensa Internationale. Ja tässä ei ole merkitystä ainoastaan kommunistisen nuorisoliiton kansallisella kokoonpanolla, vaan myöskin sillä tosiasialla, että nuorisoliitto liittyy läheisesti VKP(b):seen, joka on eräs yleismaailmallisen proletaarisen Internationalen tärkeimpiä joukko-osastoja. Internationalismi on läpikäyvänä perusaatteena kaikessa kommunistisen nuorisoliiton työssä. Siinä on sen voima. Siinä sen mahti. Internationalismin hengen pitää aina leijailla kommunistisen nuorisoliiton yllä. Maamme proletariaatin taistelussa saatujen voittojen ja kärsittyjen tappioiden pitää nuorisoliittolaisten tajunnassa sitoutua aina kansainvälisen vallankumousliikkeen yleisiin voittoihin ja tappioihin. Nuorisoliittolaisten pitää oppia se, ettei meidän vallankumoustamme pidetä itsetarkoituksena, vaan keinona ja tukena proletaarisen vallankumouksen voittoon viemiseksi kaikissa maissa.

Muodollisesti kommunistinen nuorisoliitto on puolueeseen kuulumaton järjestö. Mutta samalla se on kuitenkin kommunistinen järjestö. Tämä merkitsee sitä, että muodollisesti puolueeseen kuulumattomana työläisten ja talonpoikain järjestönä nuorisoliiton pitää silti kuitenkin toimia puolueemme johdolla. Tehtävänä on turvata nuorisossa luottamuksellinen suhde puolueeseemme, turvata puolueemme johtoasema kommunistisessa nuorisoliitossa. Nuorisoliittolaisen pitää muistaa, että puoluejohdon turvaaminen on pääasia

ja kaikkein tärkeintä kommunistisen nuorisoliiton kaikessa työssä. Nuorisoliittolaisen on muistettava, että ilman tätä johtoa kommunistinen nuorisoliitto ei voi täyttää päätehtäväänsä — työläis- ja talonpoikaisnuorison kasvattamista proletariaatin diktatuurin ja kommunismin hengessä.

III

Miten on nykyään asetettava kysymys kommunistisen nuorisoliiton kasvusta: pitääkö edelleenkin työskennellä etupäässä siihen suuntaan, että saataisiin riveihimme koko työläis-, maataloustyöläis- ja maalaisköyhälistön nuoriso sekä keskitalonpoikaisnuorison parhain osa, vai onko kiinnitettävä päähuomio niiden nuorisojoukkojen lujittamiseen ja kasvattamiseen, jotka on jo saatu Liiton riveihin?

Ei saa sanoa: joko — tahi. On tehtävä kumpaakin. Mikäli mahdollista, nuorisoliittoon on saatava koko työläisnuoriso sekä maalaisköyhälistön ja keskitalonpoikien parhaat ainekset. Mutta samalla on keskitettävä huomiota myöskin siihen, että nuorisoliittoaktiivi kasvattaisi kommunistisen nuorisoliiton uusia jäseniä. Proletaarisen ydinjoukon vahvistaminen on kommunistisen nuorisoliiton edessä olevia tärkeimpiä tehtäviä. Tämän tehtävän täyttäminen takaa meille sen, että kommunistinen nuorisoliitto on kulkeva oikeata tietä. Mutta nuorisoliitto ei ole vain työläisnuorison järjestö. Nuorisoliitto on työläis- ja talonpoikaisnuorison järjestö. Siksi proletaarisen ydinjoukon lujittamisen ohella on tehtävä työtä talonpoikaisnuorison parhaiden ainesten saamiseksi mukaan, lujan liiton

turvaamiseksi proletaarisen ydinjoukon ja nuorisoliiton talonpoikaisen osan välillä. Ilman sitä ei ole mahdollista proletaarisen ydinjoukon johto talonpoikaisnuorison suhteen kommunistisessa nuorisoliitossa.

IV

Vedoten naisten delegaattikokouksista saatuun esimerkkiin eräät VLKNL:n läänikomiteat ovat ryhtyneet järjestämään puolueettoman talonpoikaisnuorison delegaattikokouksia, joissa on vakinainen kokoonpano. Näiden kokousten tarkoituksena on yhdistää talonpoikaisnuorison, etupäässä keskitalonpoikaisnuorison, aktiivia kommunistisen nuorisoliiton johdolla. Onko tämä kanta oikea, ja eikö siinä piile vaara, että nämä delegaattikokoukset saattavat muodostua tavallaan puolueettomiksi talonpoikaisnuorison liitoiksi, jotka voivat asettua meidän nuorisoliittoamme vastaan?

Mielestäni tuo kanta on väärä. Miksi? Seuraavista syistä.

Ensiksikin, siinä piilee jonkinlainen keskitalonpojan pelko, pyrkimys pitää keskivarakas nuoriso loitolla itsestään, yritys viitata sille kintaalla. Onko sellainen pyrkimys oikea? Eipä tietenkään. Meidän ei pidä loitontaa keskivarakasta nuorisoa luotamme, vaan lähentää sitä itseemme, lähentää sitä kommunistiseen nuorisoliittoon. Vain sitä tietä voidaan keskivarakkaassa talonpoikaisnuorisossa kasvattaa luottamusta työläisiin, luottamusta kommunistisen nuorisoliiton proletaariseen ydinjoukkoon, luottamusta puolueeseemme.

Toiseksi, varmaa on, että erikoiset keskitalonpoikaisnuorison delegaattikokoukset nuorisoliiton yhteydessä tulevat nykyoloissa, jolloin kaikki talonpoikaisryhmät aktivisoituvat, kiertämättä muodostumaan erikoiseksi keskitalonpoikaisnuorison liitoksi. Ja tämä erikoinen liitto joutuu välttämättömyyden pakosta asettamaan itsensä nykyistä nuorisoliittoa ja sen johtajaa — VKP(b):tta vastaan, se alkaa vetää puolelleen kommunistisen nuorisoliiton talonpoikaista osaa ja synnyttää siten vaaran, että kommunistinen nuorisoliitto hajoaa kahdeksi liitoksi — työläisnuorison liitoksi ja talonpoikaisnuorison liitoksi. Voimmeko me olla välittämättä tästä vaarasta? Emme tietenkään voi olla välittämättä siitä. Tarvitsemmeko me sellaista hajaannusta, varsinkin nykytilanteessa, varsinkin kehityksemme nykyisissä oloissa? Emme tietenkään. Päinvastoin, meillä ei nyt tarvita talonpoikaisnuorison loitontamista, vaan sen lähentämistä nuorisoliiton proletaariseen ydinjoukkoon, ei epäsopua, vaan lujaa liittoa niiden välillä.

Kolmanneksi, keskitalonpoikaisnuorison delegaattikokousten perustamista ei voida puolustella vetoamalla siihen, että on olemassa työläis- ja talonpoikaisnaisten delegaattikokoukset. Ei saa rinnastaa työläis- ja talonpoikaisnuorisoa, jolla on oma erikoinen järjestönsä kommunistisen nuorisoliiton muodossa, sekä työläis- ja talonpoikaisnaisia, joilla ei ole omaa erikoista järjestöään, samoin ei myöskään saa sekottaa toisiinsa **talonpoikaiston** keskivarakasta nuorisoa ja työläisnaisia, jotka ovat osa **työväenluokkaa.** Keskitalonpoikaiston nuorison delegaattikokoukset muodostuisivat vaaraksi nuorisoliitolle, kun sensijaan työläis-

ja talonpoikaisnaisten delegaattikokoukset eivät ole minkäänlaisena vaarana kenellekään, koska työläis- ja talonpoikaisnaisilla ei tällä erää ole omaa erikoista nuorisoliiton tapaista vakinaista järjestöään.

Juuri siksi olen sitä mieltä, että erikoisten keskivarakkaan talonpoikaisnuorison delegaattikokousten perustaminen kommunistisen nuorisoliiton yhteyteen on tarpeetonta.

Olen sitä mieltä, että kommunistisen nuorisoliiton VI edustajakokous[45] teki oikein rajoittuessaan siihen ehdotukseen, että kommunistisen nuorisoliiton ympärille maaseudulla perustettaisiin sellaisia apujärjestöjä kuin itseopiskelukerhoja, maatalouden opintoryhmiä j.n.e.

V

Voiko nuorisoliiton aktiivi meidän oloissamme rinnan käytännöllisen työnsä kanssa opiskella perusteellisesti marxilaisuutta ja leninismiä, ja mitä nuorisoliittojärjestöjen sekä yksityisten nuorisoliittolaisten on tässä suhteessa tehtävä?

Ensiksikin, pieni huomautus marxilaisuudesta ja leninismistä. Kun kysymykselle on annettu tällainen sanamuoto, niin voidaan luulla, että marxilaisuus on yhtä ja leninismi jotain toista, että voidaan olla leniniläinen olematta marxilainen. Mutta sellaista käsitystä ei voida pitää oikeana. Leninismi ei ole Leninin oppi **miinus** marxilaisuus. Leninismi on imperialismin ja proletaaristen vallankumousten kauden marxilaisuutta. Toisin sanoen, leninismiin sisältyy kaikki se, mitä Marx on antanut, ynnä se uusi, mitä Lenin on

tuonut marxilaisuuden aarreaittaan ja mikä johtuu välttämättömästi kaikesta siitä, minkä Marx on antanut (oppi proletariaatin diktatuurista, talonpoikaiskysymys, kansallisuuskysymys, puolue, kysymys reformismin yhteiskunnallisista juurista, kysymys pääasiallisista syrjäpoikkeamista kommunismissa j.n.e.). Siksi olisi ollut parempi pukea kysymys sellaiseen sanamuotoon, että siinä olisi puhe joko marxilaisuudesta tahi leninismistä (mikä on pääpiirteissään aivan samaa) eikä marxilaisuudesta ja leninismistä.

Toiseksi, ei voi olla mitään epäilystä siitä, että ilman nuorisoliittolaisaktiivin teoreettista opiskelua („leninismin opiskelua") **rinnan** käytännöllisen työn kanssa ei mikään vähänkään tietoinen kommunistinen työ nuorisoliitossa ole mahdollista. Leninismi on kaikkien maitten työläisten vallankumouksellisen liikkeen antamien kokemusten yleistystä. Tämä kokemus on se johtotähti, joka valaisee käytännönmiehille tietä heidän jokapäiväisessä työssään ja joka osoittaa heille suunnan. Käytännönmiehillä ei voi olla varmuutta työssään eikä vakaumusta työnsä olevan oikeaa, elleivät he ole omaksuneet tätä kokemusta edes vähimmäismäärässä. Työnteko haparoiden ja ummessasilmin on käytännönmiesten osana, elleivät he tutki leninismiä, elleivät he pyri omaksumaan leninismiä, elleivät he halua yhdistää käytännöllistä työtään tarpeelliseen teoreettiseen opiskeluun. Siksi leninismin tutkiminen, leninismin opiskelu, on mitä välttämättömin ehto, jotta nykyisestä nuorisoliittolaisaktiivista tulisi oikea leniniläinen aktiivi, joka on pystyvä kasvattamaan nuorisoliittoon kuuluvan monimiljoonaisen nuorison proletariaatin diktatuurin ja kommunismin hengessä.

Mutta onko tämä teorian ja käytännön yhteensoveltaminen mahdollista nykyisissä oloissa, jolloin nuorisoliittoaktiivi on ylen kuormitettu? On, se on mahdollista. Vaikeata se kyllä on, se on selvää. Mutta se on täysin mahdollista, koska se on niin tärkeätä, koska ilman tätä ehtoa ei voida luoda kommunistisessa nuorisoliitossa todellista leniniläistä aktiivijoukkoa. Me emme saa heittäytyä veltostelijoiksi, jotka pakoilevat vaikeuksia ja etsivät helppoa työtä. Vaikeuksia onkin olemassa juuri sitä varten, että niitä vastaan taisteltaisiin ja voitettaisiin ne. Bolshevikit olisivat aivan varmasti hävinneet taistelussaan kapitalismia vastaan, elleivät he olisi oppineet voittamaan vaikeuksia. Nuorisoliitto ei olisi kommunistinen nuorisoliitto, jos se pelkäisi vaikeuksia. Nuorisoliiton aktiivijoukko on ottanut suorittaakseen suurenmoisen tehtävän. Siksi sen on löydettävä itsestään voimaa voittaakseen kaikki ja kaikenlaiset vaikeudet päämäärään johtavalla tiellään.

Kärsivällinen ja väsymätön leninismin opiskelu — se on se tie, jota nuorisoliittoaktiivin on kuljettava, jos se tahtoo todella kasvattaa nuorison miljoonaiset joukot proletaarisen vallankumouksen hengessä.

„Komsomolskaja Pravda" № 133,
lokakuun 29 pnä 1926
Allekirjoitus: J. Stalin

PUHE M. V. FRUNZEN HAUTAJAISISSA

marraskuun 3 pnä 1925

Toverit! En kykene nyt paljoa puhumaan, mielentilani ei salli sitä. Sanon vain, että toveri Frunzessa me menetimme meidän aikamme erään kaikkein puhtaimmista, kaikkein rehellisimmistä ja kaikkein pelottomimmista vallankumousmiehistä.

Puolue menetti toveri Frunzessa yhden kaikkein uskollisimmista ja kaikkein kurinalaisimmista johtajistaan.

Neuvostovalta menetti toveri Frunzessa yhden kaikkein rohkeimmista ja kaikkein viisaimmista maamme ja valtiomme rakentajista.

Armeija menetti toveri Frunzessa yhden kaikkein eniten pidetyistä ja kunnioitetuista johtajistaan ja luojistaan.

Juuri sen vuoksi puolue niin syvästi suree toveri Frunzen menetystä.

Toverit! Tämä vuosi on ollut meille kirouksen vuosi. Se on temmannut riveistämme kokonaisen joukon johtavia tovereita. Mutta sekään ei vielä riittänyt, meiltä vaadittiin vielä yksi uhri. Ehkä näin juuri pitääkin käydä, että vanhat toverimme näin

helposti ja näin yksinkertaisesti menevät hautaan. Valitettavasti ei nuorten tovereittemme nousu vanhojen tilalle käy yhtä helposti eikä läheskään niin yksinkertaisesti.

Uskokaamme ja luottakaamme siihen, että puolue ja työväenluokka tekevät kaikkensa helpottaakseen uusien kaaderien valmistamista vanhojen tilalle.

Venäjän kommunistisen puolueen Keskuskomitea on antanut tehtäväkseni lausua julki koko puolueen syvän surun toveri Frunzen menetyksen johdosta.

Olkoon lyhyt puheeni tämän rajattoman ja pitkiä puheita kaipaamattoman surun ilmaisuna.

„Pravda" № 253,
marraskuun 5 pnä 1925

LOKAKUU, LENIN JA KEHITYKSEMME PERSPEKTIIVIT

Mielestäni kahdeksan vuotta sitten tapahtuneen Lokakuun valmistelukauden ja nykyisen kauden välillä, kahdeksan vuoden kuluttua Lokakuun jälkeen, niiden välisestä äärettömästä erosta huolimatta, on kuitenkin eräs yhteinen piirre. Tämä yhteinen piirre on se, että nämä molemmat kaudet heijastavat käännekohtaa vallankumouksemme kehityksessä. Silloin, vuonna 1917, kysymys oli siitä, että oli siirryttävä porvariston vallasta proletariaatin valtaan. Nyt, vuonna 1925, kysymys on siitä, että on siirryttävä nykyisestä talousmuodosta, jota ei voida sanoa kokonaisuudessaan sosialistiseksi, sosialistiseen talousmuotoon, siihen talousmuotoon, minkä pitää muodostua sosialistisen yhteiskunnan taloudelliseksi perustaksi.

Minkälainen tilanne oli Lokakuun kaudella, jolloin puolueemme Keskuskomitea lokakuun 10 päivänä vuonna 1917 teki Leninin johdolla päätöksen aseellisen kapinan järjestämisestä?

Ensiksikin, sota kahden eurooppalaisen liittoutuman välillä, sosialistisen vallankumouksen ainesten kasvaminen kaikkialla Euroopassa ja Saksan kanssa

tehtävän erillisrauhan uhka vallankumouksen tukahduttamiseksi Venäjällä. Näin olivat asiat ulkoisella alalla. Toiseksi, puolueemme oli saanut enemmistön Neuvostoissa, talonpoikaiskapinoita kautta maan, vallankumousliikkeen nousu rintamilla, Kerenskin porvarillinen hallitus oli eristetty ja toisen kornilovilaisuuden vaara uhkaamassa. Näin olivat asiat sisäisellä alalla.

Se oli ensisijaisesti poliittisella alalla käytävän taistelun rintama.

Käänne tapahtui silloin työläisten ja talonpoikain voittoisan kapinan ja proletariaatin diktatuurin pystyttämisen seurauksena.

Miten on asiat nyt, kahdeksan vuoden kuluttua porvarillisen vallan murskaamisesta?

Ensiksikin, maailmassa on olemassa kaksi leiriä: tilapäisesti vakaantuvan **kapitalismin** leiri, vallankumousliikkeen ilmeisesti kasvaessa siirtomaissa ja riippuvaisissa maissa (Kiina, Marokko, Syyria j.n.e.), ja **sosialismin** leiri, Neuvostoliiton leiri, jonka taloudellinen kehitys edistyy ja joka liittää ympärilleen sekä edistyneiden maiden työläisiä että siirtomaiden ja riippuvaisten maiden sorrettuja kansoja,— seikka, mikä tekee mahdolliseksi muuttaa lyhyt „hengähdyshetki“ kokonaiseksi „hengähdyskaudeksi“. Näin ovat asiat ulkoisella alalla. Toiseksi, teollisen ja osuustoiminnallisen kehityksen kasvu maassamme, työläisten ja talonpoikain aineellisen aseman nousu, proletariaatin ja talonpoikaiston välisten suhteiden ilmeinen parantuminen sekä puolueen arvovallan lujittuminen työläisten ja talonpoikain keskuudessa, — seikka, mikä tekee mahdolliseksi sosialistisen rakennustyön eteen-

päinviemisen yhdessä talonpoikaiston kanssa, proletariaatin ja sen puolueen johdolla. Näin ovat asiat sisäisellä alalla.

Tämä on ensisijaisesti taloudellisen rakennustyön rintama.

Onko tämä nykyinen käännekausi päättyvä proletariaatin voittoon, se riippuu ennen kaikkea rakennustyömme menestyksistä, vallankumouksellisen liikkeen menestyksistä Lännessä ja Idässä, kapitalistista maailmaa jäytävien ristiriitojen kehityksestä.

Kahdeksan vuotta sitten oli tehtävänä liittää proletariaatti yhteen köyhimmän talonpoikaiston kanssa, neutralisoida talonpoikaiston keskikerrokset, käyttää hyväksi kahden imperialistisen liittoutuman elämästä ja kuolemasta käymää taistelua ja kukistaa porvarillinen hallitus Venäjällä, jotta olisi voitu pystyttää proletariaatin diktatuuri, päästä irti imperialistisesta sodasta, lujittaa yhteyksiä kaikkien maiden proletaareihin sekä viedä eteenpäin proletaarisen vallankumouksen asiaa kaikissa maissa.

Nyt, kahdeksan vuotta myöhemmin, on tehtävänä toisaalta liittää proletariaatti ja köyhin talonpoikaisto yhteen keskitalonpoikaiston kanssa niiden välisen lujan liiton pohjalla, turvata proletariaatin johtoosuus tämän liiton sisällä, voimistaa teollisuutemme kehittämistä ja uudestikalustamista, saada talonpoikaiston miljoonaiset joukot mukaan osuustoimintaan sekä turvata siten taloutemme sosialistiselle ydinainekselle voitto kapitalismin aineksista, ja toisaalta — saada aikaan liitto sekä kaikkien maiden proletaarien kanssa että sorrettujen maiden siirtomaakansojen kanssa tarkoituksella auttaa vallankumouksellista

proletariaattia sen taistelussa kapitalismin voittamiseksi.

Keskitalonpoikaiston neutralisoiminen ei nyt enää riitä. Nyt on tehtävänä saada aikaan luja liitto keskitalonpoikaiston kanssa oikeiden keskinäissuhteiden luomiseksi proletariaatin ja talonpoikaiston välille. Sillä jos pitää paikkansa Leninin väittämä, että „**10–20 vuotta oikeita suhteita talonpoikaistoon, ja silloin on taattu voitto koko maailman mitassa**“[46] *, niin yhtä varmasti pitävät paikkansa Leninin sanat, että „... **nyt on mentävä eteenpäin verrattomasti paljon laajempana ja voimallisempana joukkona, eikä muuten kuin yhdessä talonpoikaiston kanssa**“[47] *. Tavallinen valtionteollisuuden kehittäminen ei nyt enää riitä. Semmitenkään sen sodanedellinen taso ei enää ole riittävä. Nyt on tehtävänä viedä eteenpäin valtionteollisuutemme **uudestikalustamista** ja sen edelleen kehittämistä **uudella teknillisellä pohjalla**. Sillä meidän valtionteollisuutemme on tyypiltään sosialistista teollisuutta. Sillä se on proletariaatin diktatuurin tärkein perusta maassamme. Sillä ilman sellaista perustaa ei voi olla puhettakaan maamme muuttamisesta teollisuusmaaksi eikä uuden talouspolitiikan Venäjän muuttamisesta sosialistiseksi Venäjäksi.

Nyt ei enää riitä tavallinen osuustoiminnan kehittäminen maaseudulla. Nyt on tehtävänä saada talonpoikaiston miljoonaiset joukot mukaan osuustoimintaan ja **juurruttaa osuustoiminnallista yhteiskunnallisuutta maaseudulla**. Sillä proletariaatin diktatuurin oloissa ja teollisuuden ollessa tyypiltään sosialistista

* Alleviivaus minun. J. St.

teollisuutta osuustoiminta on **tärkein** yhdysrengas talonpoikaiston saamiseksi mukaan sosialistisen rakennustyön järjestelmään.

Tällaiset ovat yleensä ne ehdot, jotka ovat välttämättömiä sosialistisen rakennustyön voitolle maassamme.

Kahdeksan vuotta sitten puolue saavutti voiton porvariston vallasta siksi, että äärettömistä vaikeuksista ja puolueen eräissä osastoissa ilmenneestä horjunnasta huolimatta se osasi toimia leniniläisellä lujuudella proletariaatin tehtävien täyttämiseksi.

Nyt, kahdeksan vuotta jälkeenpäin, puolueella on kaikki mahdollisuudet voiton turvaamiseksi kansantaloutemme kapitalistisista aineksista, jos se tehtäviensä täyttämiseksi pystyy toimimaan entisellä leniniläisellä lujuudella sen edessä olevien vaikeuksien paljoudesta huolimatta, sen eräissä osastoissa mahdollisista horjahteluista huolimatta.

Leniniläinen lujuus proletariaatin vuorossaolevien tehtävien suorittamisessa, — se on samoin eräs välttämättömimpiä ehtoja sosialistisen rakennustyön voittoon viemiseksi.

„Pravda" № 255,
marraskuun 7 pnä 1925
Allekirjoitus: J. Stalin

KIRJE LENINGRADIN LÄÄNIN XXII PUOLUEKONFERENSSIN PUHEMIEHISTÖLLE[48]

Kalliit toverit!

VKP(b):n Keskuskomitean Sihteeristön tietoon on tullut, että teidän konferenssinne eräiden jäsenten mielestä Moskovan XIV puoluekonferenssin päätöslauselma Keskuskomitean toimintaselostuksen johdosta[49] on muka tähdätty Leningradin järjestöä vastaan ja että nämä toverit kuulemma yllyttävät Leningradin edustajistoa avoimeen taisteluun puolueen edustajakokouksessa. Jos nämä tiedot pitävät paikkansa, niin katson velvollisuudekseni ilmoittaa teille seuraavaa.

Moskovan konferenssissa hyväksyttiin periaatteellinen päätöslauselma periaatteellisista kysymyksistä. Niin Moskovan konferenssissa kuin piirikonferensseissakin pidettyjen puheiden pikakirjoituspöytäkirjoista, samoin kuin edellä mainitusta päätöslauselmastakin, voi helposti tulla vakuuttuneeksi, ettei Moskovassa kukaan ole ajatellut horjuttaa Leningradin järjestön arvovaltaa eikä myöskään kehoittaa taisteluun sitä vastaan. Siksi minusta tuntuvat huolestuttavilta Sarkisin, Safarovin ynnä muiden esiintymiset, jotka alkoivat jo piirikonferensseissa ja joita on

jatkettu teidän läänikonferenssissanne. Ja erittäin huolestuttavilta tuntuvat minusta eräiden tovereiden konferenssissanne viime päivinä pitämät puheet, joissa he kehoittavat ryhtymään avoimeen taisteluun puolueen edustajakokouksessa. Leniniläisten yhtenäisyys — siinäkin tapauksessa, vaikka heidän kesken olisikin joitakin mielipide-eroavaisuuksia eri kysymyksissä,— on nykyisissä oloissa välttämättömämpää kuin koskaan ennen. Leniniläisten yhtenäisyys ei ole ainoastaan säilytettävissä, vaan sitä voidaan lujittaakin, jos teidän taholtanne osoitetaan siinä hyvää tahtoa. Leningradin järjestö on ja sen pitää säilyä yhtenä puolueemme tärkeimmistä tukipylväistä.

Konferenssinne puhemiehistön jäsenenä katson velvollisuudekseni saattaa kaiken tämän teidän tietoonne.

Leningradin järjestön konferenssin
puhemiehistön jäsen

J. Stalin

8 pv. joulukuuta 1925

Aikakauslehti „Krasnaja Letopis" № 1 (58), v. 1934

NKP(b):n XIV EDUSTAJAKOKOUS[50]

joulukuun 18—31 pnä 1925

„Pravda" № 291, 292 ja 296; joulukuun 20, 22 ja 29 pnä 1925

KESKUSKOMITEAN POLIITTINEN TOIMINTASELOSTUS

joulukuun 18 pnä

Toverit! Viimeisten kahden viikon aikana teillä on ollut tilaisuus kuulla useiden Keskuskomitean jäsenten ja Politbyroon jäsenten tekemiä selostuksia Keskuskomitean toiminnasta XIII ja XIV edustajakokouksen väliseltä ajalta, laajoja ja pääpiirteissään ehdottomasti oikeita selostuksia. Arvelen, että tuskin lienee tarvetta ryhtyä toistamaan näitä selostuksia. Luulen, että tämä seikka helpottaa minun tehtävääni tällä kertaa, ja minä pitäisinkin senvuoksi tarkoituksenmukaisena rajoittua eräiden kysymysten asettamiseen puolueemme Keskuskomitean toiminnasta XIII edustajakokouksen ja XIV edustajakokouksen välisenä aikana.

Tavallisesti Keskuskomitean toimintaselostus aloitetaan ulkoisesta tilanteesta. En ryhdy rikkomaan tätä tapaa. Minäkin aloitan siis ulkoisesta tilanteesta.

I

KANSAINVÄLINEN TILANNE

Tärkeintä ja uutta, ratkaisevaa ja kaikissa tapahtumissa tuntuvaa on ulkoisten suhteiden alalla tällä ajanjaksolla ollut se, että meidän sosialismia rakentavan maamme ja kapitalistisen maailman maitten välillä

on vakiintunut eräänlainen väliaikainen tasapainotila voimasuhteissa — tasapainotila, josta juuri johtuukin parhaillaan elettävä „rauhallisen yhteiselämän“ vaihe Neuvostojen Maan ja kapitalismin maitten välillä. Se, mitä me pidimme yhteen aikaan lyhyenä hengähdyshetkenä sodan jälkeen, on muodostunut kokonaiseksi hengähdyskaudeksi. Tästä on johtunut eräänlainen tasapainotila voimasuhteissa ja eräänlainen „rauhallisen yhteiselämän“ kausi porvariston maailman ja proletariaatin maailman välillä.

Kaiken tämän perustana on toisaalta maailman kapitalismin sisäinen heikkous, sen heikkous ja raihnaisuus, ja toisaalta työläisten vallankumouksellisen liikkeen kasvu yleensä, ja erikoisesti voimien kasvu meillä, Neuvostojen Maassa.

Mikä on tämän kapitalistisen maailman heikkouden perustana?

Tämän heikkouden perustana ovat ne kapitalismille voittamattomat ristiriidat, joiden puitteissa koko kansainvälinen tilanne muodostuu, — ristiriidat, jotka ovat kapitalistisille maille voittamattomia ja jotka voidaan voittaa vain Lännen proletaarisen vallankumouksen kehityksen yhteydessä.

Mitkä ovat nämä ristiriidat? Ne voidaan ryhmitellä viiteen ryhmään.

Ensimmäinen ristiriitojen ryhmä — ristiriidat proletariaatin ja porvariston välillä kapitalistisissa maissa.

Toinen ristiriitojen ryhmä — ristiriidat toisaalta imperialismin ja toisaalta siirtomaiden ja riippuvaisten maiden vapausliikkeen välillä.

Kolmas ristiriitojen ryhmä — ristiriidat, joita kehkeytyy eikä voi olla kehkeytymättä imperialistisessa

sodassa voittaneiden valtioiden ja voitettujen valtioiden välillä.

Neljäs ristiriitojen ryhmä — ristiriidat, joita kehkeytyy eikä voi olla kehkeytymättä itse voittajavaltioiden välillä.

Ja viides ristiriitojen ryhmä — ristiriidat, joita kehkeytyy toisaalta Neuvostojen Maan ja toisaalta kaikkien kapitalistimaitten välillä.

Nämä ovat ne viisi tärkeintä ristiriitaryhmää, joiden puitteissa kansainvälisen asemamme kehitys käy.

Toverit, käsittelemättä lyhyesti näiden ristiriitojen luonnetta ja kasvua me emme voi ymmärtää maamme nykyistä kansainvälistä asemaa. Siksi toimintaselostukseni osana täytyy välttämättä olla lyhyt katsaus näihin ristiriitoihin.

1. Kapitalismin vakaantuminen

Aloittakaamme siis ensimmäisen ryhmän ristiriidoista — proletariaatin ja porvariston välisistä ristiriidoista kapitalismin maissa. Tärkeimmät tosiasiat tältä alalta voidaan sisällyttää seuraavaan.

Ensiksi. Kapitalismi on pääsemässä tai on jo päässyt siitä kaaostilasta tuotannossa, kaupan ja finanssien alalla, mikä syntyi ja mihin se joutui sodan jälkeen. Puolue on nimittänyt sen kapitalismin osittaiseksi eli väliaikaiseksi vakaantumiseksi. Mitä se merkitsee? Se merkitsee sitä, että kapitalistimaiden tuotanto ja kauppa, jotka yhteen aikaan sodanjälkeisen pulan kaudella (tarkoitan vuosia 1919—1920) laskivat hirveästi, ovat alkaneet edistyä, ja porvariston poliittinen valta on alkanut enemmän tai vähemmän lujittua.

Tämä merkitsee sitä, että kapitalismi on suurin vaivoin päässyt tilapäisesti pois siitä kaaoksesta, johon se joutui sodan jälkeen.

Tässä on siitä numerotietoja Euroopan osalta.

Kaikissa Euroopan etumaisissa maissa tuotanto joko edistyy vuoteen 1919 verraten ja kasvaa, kohoten paikotellen 80—90%:iin sodanedellisestä tasosta, tahi pysyy paikallaan. Vain Englannissa eivät eräät tuotannonalat ole vielä toipuneet. Jos otamme koko Euroopan, niin yleispiirtein tuotanto ja kauppa edistyvät saavuttamatta silti vielä sodanedellistä tasoa. Jos otamme viljantuotannon, niin Englannissa se on 80—85% sodanedellisestä tasosta, Ranskassa — 83%, Saksassa — 68%. Peräti hitaasti nousee viljantuotanto Saksassa. Ranskassa se ei nouse, Englannissa laskee. Kaikki tämä korvataan tuomalla viljaa Amerikasta. Kivihiilen tuotanto vuonna 1925 oli Englannissa 90%, Ranskassa 107% ja Saksassa 93% sodanedellisestä tasosta. Teräksen tuotanto on Englannissa 98%, Ranskassa 102% ja Saksassa 78% sodanedellisestä tasosta. Puuvillan kulutus on Englannissa 82% sodanedellisestä kulutuksesta, Ranskassa — 83%, Saksassa — 81%. Englannin ulkomaankauppa, jolla on passiivinen tilitase, tekee 94% sodanedelliseen verraten, Saksassa se on noussut hieman vuoteen 1919 verraten ja sillä on samoin passiivinen tilitase, Ranskassa se on nyt suurempi kuin ennen sotaa — 102%. Euroopan yleinen kauppataso, jos otamme vuoden 1921, oli silloin 63% sodanedellisestä tasosta, mutta nyt, vuonna 1925, kauppa on noussut 82%:iin tuosta tasosta. Nämä valtiot panevat kyllä budjettinsa tavalla tai toisella tasapainoon, mutta ne tasautetaan lisäämällä hirvittä-

västi väestön verorasituksia. Eräissä maissa ilmenee kyllä valuuttaheilahteluja, mutta yleensä ottaen ei aikaisempaa kaaostilaa enää ole havaittavissa.

Yleensä tilanne on sellainen, että Euroopan sodanjälkeinen talouspula on poistumassa, tuotanto ja kauppa ovat nousemassa sodanedelliselle tasolle. Yksi Euroopan maista, Ranska, on kaupan ja tuotannon alalla jo sivuuttanut sodanedellisen tason, ja toinen Euroopan maa — tarkoitan Englantia — on yhä vielä samalla tahi melkein samalla tasolla saavuttamatta sodanedellistä tasoaan.

Toiseksi. Vallankumousaaltojen nousukauden asemesta, jonka me näimme sodanjälkeisen pulan vuosina, me näemme nyt Euroopassa laskukauden. Tämä merkitsee sitä, että kysymys vallan valtaamisesta, vallan ottamisesta proletariaatin käsiin lähiaikana ei ole nyt päiväjärjestyksessä Euroopassa. Vallankumousaaltojen nousukausi, jolloin liike vyöryy eteenpäin, jolloin se paisuu yhä korkeammalle ja puolue ei voi ehtiä tunnuksineen liikkeen mukana, kuten meillä tapahtui esimerkiksi vuonna 1905 ja vuonna 1917, — tämä nousukausi on vielä edessä. Mutta nyt ei sitä ole, vaan on väliaikaisen laskun kausi, jolloin proletariaatti kokoaa voimiaan, kausi, joka antaa suuria tuloksia siinä mielessä, että liike pukeutuu uusiin muotoihin, siinä mielessä, että on olemassa laaja ja kasvava joukkoliike ammatillisen liikkeen yhtenäisyydestä käytävän taistelun lipun alla, siinä mielessä, että luodaan ja lujitetaan yhteyksiä Lännen työväenliikkeen ja Neuvostoliiton työväenliikkeen välillä, työväenliikkeen vasemmistumisen mielessä esimerkiksi Englannissa, Amsterdamin hajoamisen, siinä ilmenneen syvän

rakoilun mielessä y.m. y.m. Toistan, että me elämme nyt voimien kartuttamisen kautta, jolla on suuri merkitys tuleville vallankumouksellisille esiintymisille. Tämä on kautta, jolloin kommunistisen liikkeen tunnuslauseeksi tulee proletariaatin joukkojärjestöjen (ammattiliittojen y.m.) valtaaminen ja sosialidemokraattisten johtajain „poistaminen toimipaikoilta", kuten meillä tapahtui vuosina 1911—1912.

Kolmanneksi. Kapitalistisessa maailmassa on finanssimahdin keskus, koko maailman finanssiriiston keskus, siirtynyt Euroopasta Amerikkaan. Ennen tavallisesti koko maailman finanssiriiston keskuksena olivat Ranska, Saksa ja Englanti. Nyt ei niin voida enää sanoa ilman erinäisiä varauksia. Maailman finanssiriiston keskuksena on nyt pääasiallisesti Pohjois-Amerikan Yhdysvallat. Tämä valtakunta kasvaa kaikissa suhteissa: sekä tuotannon, kaupan että kasaantumisen alalla. Esitän siitä eräitä numeroita. Viljan tuotanto on Pohjois-Amerikassa jo sivuuttanut sodanedellisen tason: se on nyt 104% tuohon tasoon verraten. Kivihiilen tuotanto on saavuttanut 90% sodanedellisestä tasosta, mutta tämän vajauksen korvaa se, että naftan tuotanto on noussut äärettömästi. Ja täytyy sanoa, että naftan tuotanto Amerikassa on 70% koko maailman tuotannosta. Teräksen tuotanto on kasvanut 147%:iin — 47% suuremmaksi kuin ennen sotaa. Kansallistulo on 130% sodanedelliseen tasoon verraten, ylittäen 30% ennen sotaa olleen tason. Ulkomaankauppa on noussut 143%:iin sodanedelliseen tasoon verraten, ja sillä on sangen suuri aktiivinen tilitase Euroopan maiden kustannuksella. Koko maailman 9 miljardia käsittävistä kultavaroista noin 5 miljardia on Ameri-

kassa. Pohjois-Amerikan Yhdysvaltojen valuutta on vankin maailman kaikista valuutoista. Mitä tulee pääomien vientiin, niin Amerikka on tätä nykyä miltei ainoa maa, joka vie pääomia ulkomaille yhä kasvavassa suhteessa. Ranska ja Saksa vievät niitä tavattoman vähän, Englanti on niinikään supistanut huomattavasti pääomiensa vientiä.

Neljänneksi. Euroopan kapitalismin väliaikainen vakaantuminen, josta olen edellä puhunut, on saatu aikaan pääasiallisesti amerikkalaisen pääoman avulla ja sillä hinnalla, että Länsi-Eurooppa on finanssien alalla alistettu Amerikan alaiseksi. Tämän todistamiseksi riittää jo sen numeron mainitseminen, kuinka suuri on Euroopan valtiovelka Amerikalle. Tämä luku on vähintään 26 miljardia ruplaa. Minä en edes puhukaan yksityisveloista Amerikalle, s.o. Amerikan sijoituksista Euroopan tuotantolaitoksiin, mitkä tekevät Euroopan osalta useihin miljardeihin nousevan summan. Mitä tämä osoittaa? — Tämä osoittaa, että Eurooppa on alkanut jotenkuten päästä jaloilleen Amerikasta (ja osaksi Englannista) virtaavien pääomien avulla. Mutta mihin hintaan? — Hintana on Euroopan joutuminen finanssialalla Amerikan alaiseksi.

Viidenneksi. Tämän takia Euroopan, voidakseen maksaa korkoja ja velkojaan, on pakko lisätä väestön verotaakkaa ja huonontaa työläisten asemaa. Juuri niin nyt tapahtuukin Euroopan maissa. Jo nyt, jolloin velkojen ja korkojen maksaminen ei ole kunnolleen vielä alkanutkaan, jo nyt esimerkiksi Englannissa, verotaakan kasvu prosenteissa koko kansallistulosta on kohonnut 11%:sta (vuonna 1913) 23%:iin vuonna 1924, Ranskassa — 13%:sta 21%:iin koko kansallistulosta,

Italiassa — 13%:sta 19%:iin. Sanomattakin on selvää, että lähimmässä tulevaisuudessa verotaakka tulee yhä kasvamaan. Siksi Euroopan työtätekevien ja ennen kaikkea työväenluokan taloudellinen asema tulee pakostakin huonontumaan ja työväenluokka tulee kiertämättä vallankumouksellistumaan. Tämän vallankumouksellistumisen oireita on jo havaittavissa sekä Englannissa että muissakin Euroopan maissa. Tarkoitan Euroopan työväenluokan vissiä vasemmistumista. Tällaisia ovat ne tärkeimmät seikat, jotka osoittavat, että Euroopassa saavutettu kapitalismin väliaikainen vakaantuminen on lahoa vakaantumista, että se on kasvanut laholta pohjalta.

Voi hyvinkin käydä niin — en pidä sitä mahdottomuutena,— että tuotanto ja kauppa Euroopassa voivat kohota sodanedelliselle tasolle. Mutta tämä ei vielä merkitse sitä, että kapitalismi saavuttaisi siten sen vankkuuden, mikä sillä oli ennen sotaa. Sellaista vankkuutta se ei ylipäänsä saavuta enää milloinkaan. Miksi? Senvuoksi, ensinnäkin, että Eurooppa on ostanut väliaikaisen vakaantumisensa alistumalla finanssien alalla Amerikan alaisuuteen, mikä johtaa verotaakan suunnattomaan kasvuun, työläisten aseman kiertämättömään huonontumiseen ja Euroopan maiden vallankumouksellistumiseen; toiseksi, senvuoksi, että on olemassa joukko muita syitä, joista tulen puhumaan myöhemmin, jotka tekevät nykyisen vakaantumisen horjuvaksi, kestämättömäksi.

Yleinen johtopäätös, tehdäksemme yhteenvedon kaikesta siitä, mitä olen edellä puhunut ensimmäisen ryhmän ristiriitojen erittelystä, — yleinen johtopäätös on se, että maailmaa riistävien päävaltioiden piiri on

supistunut äärimmilleen sodanedelliseen aikaan verraten. Ennen olivat suurimpia riistäjämaita Englanti, Ranska, Saksa ja osittain Amerikka, nyt tämä piiri on supistunut äärimmilleen. Nyt maailman suurimpia finanssiriistäjiä ja niinollen siis sen tärkeimpiä lainaksiantajia ovat Pohjois-Amerikka ja osaksi Englanti sen avustajana.

Tämä ei vielä merkitse sitä, että Eurooppa olisi siirtynyt siirtomaan asemaan. Euroopan maat, riistäen edelleenkin siirtomaitaan, ovat nyt itse joutuneet finanssisuhteessa Amerikan alaisiksi, jonka takia ne itse vuorostaan ovat ja pysyvät Amerikan riistettävinä. Tässä mielessä on maailman finanssiriistoa harjoittavien päämaiden piiri supistunut pienimpään määräänsä, samalla kun riistettävien maiden piiri on laajentunut.

Tässä on yksi kapitalismin nykyisen vakaantumisen kestämättömyyden ja sen sisäisen heikkouden syitä.

2. Imperialismi, siirtomaat ja puolisiirtomaat

Siirtykäämme käsittelemään toisen ryhmän ristiriitoja — ristiriitoja imperialististen maiden ja siirtomaiden välillä.

Tämän alan tärkeimmät tosiasiat ovat: teollisuuden ja proletariaatin kehitys ja kasvu siirtomaissa, erikoisesti sodan aikana ja sen jälkeen; kulttuuritason kasvu yleensä ja erityisesti kansallisen intelligenssin kasvu näissä maissa; kansallisuus- ja vallankumousliikkeen nousu siirtomaissa sekä imperialismin maailmanherruuden kriisi yleensä; Intian ja Egyptin vapaustaistelu

englantilaista imperialismia vastaan; Syyrian ja Marokon vapaussota ranskalaista imperialismia vastaan; Kiinan vapaustaistelu englantilais-japanilais-amerikkalaista imperialismia vastaan j.n.e.; työväenliikkeen kasvu Intiassa, Kiinassa ja näiden maiden työväenluokan kasvava merkitys kansallisuus- ja vallankumousliikkeessä.

Tästä seuraa, että suurvallat ovat vaarassa menettää tärkeimmän selustansa, t.s. siirtomaansa. Kapitalismin vakaantuminen ontuu tässä kummallakin jalallaan, sillä vallankumousliike sorretuissa maissa, paisuen askel askeleelta, alkaa paikotellen saada avoimen sodan muodon imperialismia vastaan (Marokko, Syyria, Kiina), ja ilmeistä on, ettei imperialismi pysty taltuttamaan „omia“ siirtomaitaan.

Sanotaan — varsinkin porvarilliset kynäilijät sanovat,— että bolshevikit ovat syyssä kriisin kärjistymiseen siirtomaissa. Minun on sanottava, että meille osoitetaan liian suuri kunnia, kun meitä syytetään siitä. Valitettavasti emme ole vielä niin voimakkaita, että voisimme antaa välitöntä apua kaikille siirtomaille niiden vapautuksen asiassa. Syytä on etsittävä syvemmältä. Kaiken muun ohella syy on siinä, että Euroopan maiden, joiden on maksettava korkoja Amerikalle, on pakko kiristää sortoa ja riistoa siirtomaissa ja riippuvaisissa maissa, mikä ei voi olla johtamatta kriisin ja vallankumousliikkeen voimistumiseen näissä maissa.

Kaikki tämä puhuu siitä, että tällä alalla maailman imperialismin asiat ovat enemmän kuin huonosti. Kun siellä, ensimmäisen ristiriitaryhmän alalla, Euroopan kapitalismi on osittain vakaantunut eikä tois-

taiseksi lähimmän ajan kysymyksenä ole vallan valtaaminen proletariaatin käsiin, niin siirtomaissa on kriisi saavuttanut huippukohtansa ja päiväjärjestyksessä on kysymys imperialistien karkoittamisesta useista siirtomaista.

3. Voittajat ja voitetut

Siirryn käsittelemään kolmatta ristiriitojen ryhmää — ristiriitoja voittajamaiden ja voitettujen maiden välillä.

Tärkeimmät tosiasiat tältä alalta sisältyvät seuraavaan. Ensiksikin, Versaillesin rauhan jälkeen Eurooppa osoittautui jaetuksi kahteen leiriin — voitettujen leiriin (Saksa, Itävalta y.m. maat) ja voittajain leiriin (Entente ja Amerikka). Toiseksi, on pantava merkille se seikka, että voittajat, jotka yrittivät ensin miehityksen avulla kuristaa voitetut maat (palautan mieliinne Ruhrin), ovat luopuneet tästä tiestä ja siirtyneet toiseen menettelytapaan, finanssiriiston menetelmään, joka on kohdistettu ensi kädessä Saksaan ja toiseksi Itävaltaan. Tämän uuden menettelytavan ilmauksena on Dawes-suunnitelma, jonka kielteiset seuraukset alkavat vasta nyt tuntua. Kolmanneksi, Locarnon konferenssi[51], joka muka teki lopun kaikista voittajien ja voitettujen välisistä ristiriidoista, ei todellisuudessa kuitenkaan, tämän kysymyksen ympärillä pidetystä hälinästä huolimatta, itse asiassa poistanut mitään, minkäänlaisia ristiriitoja, vaan ainoastaan kärjisti niitä.

Dawes-suunnitelman tarkoitus on se, että Saksan on maksettava Ententelle ei enempää eikä vähempää

kuin noin 130 miljardia kultamarkkaa eri aikamäärien sisällä. Dawes-suunnitelman seuraukset tuntuvat jo siinä mielessä, että Saksan taloudellinen asema on huonontunut, että on tapahtunut sarja kokonaisten liikeryhmien romahduksia, että työttömyys kasvaa j.n.e. Amerikassa laadittu Dawes-suunnitelma on seuraava: Eurooppa maksaa velkojaan Amerikalle Saksan kustannuksella, jonka on maksettava Euroopalle sotakorvauksia, mutta koska Saksa ei voi saada koko tätä summaa kasaan tyhjästä, niin Saksan on saatava joukko sellaisia vapaita markkina-alueita, joita eivät muut kapitalistiset maat ole vielä vallanneet, mistä se voisi ammentaa uutta tarmoa ja uutta elinvoimaa sotakorvausmaksujen suorittamiseksi. Eräiden vähämerkityksellisten markkinain lisäksi Amerikka pitää tässä silmällä meidän Venäjän markkinoitamme: Dawes-suunnitelman mukaisesti ne olisi annettava Saksalle, jotta se saisi jotakin kokoon ja että sillä olisi mistä maksaa sotakorvauksia Euroopalle, jonka on puolestaan maksettava Amerikalle valtiovelkojansa. Koko tämä suunnitelma on hyvin rakennettu, mutta se on rakennettu kysymättä isännän mieltä, sillä se merkitsee Saksan kansalle kaksinkertaista puristusta — saksalaisen porvariston puristusta Saksan proletariaatin suhteen ja ulkomaisen pääoman puristusta koko Saksan kansan suhteen. Olisi virheeseen lankeamista sanoa, ettei tämä kaksinkertainen puristus jättäisi jälkiä Saksan kansaan. Siksi arvelen, että tältä osaltaan Dawes-suunnitelma kantaa kohdussaan kiertämätöntä vallankumousta Saksassa. Se on laadittu Saksan rauhoittamiseksi, mutta se, tämä Dawes-suunnitelma, johtaa kiertämättä vallankumoukseen Saksassa. Tuon suunni-

telman toinen osa, joka puhuu siitä, että Saksan on pumpattava kopeekoita Eurooppaa varten Venäjän markkinoilta, on niinikään ilman isäntää tehty päätös. Miksi? Siksi, että me emme lainkaan halua muuttua minkään toisen maan agraarimaaksi, emme Saksankaan. Me tulemme itse tuottamaan koneita ja muita tuotantovälineitä. Siksi sellainen laskelmointi, että me suostuisimme muuttamaan Synnyinmaamme agraarimaaksi Saksaa varten, on laskelmoimista ilman isäntää. Tältä osaltaan Dawes-suunnitelma seisoo savijaloilla.

Mitä Locarnoon tulee, niin se on vain Versaillesin jatkoa, ja sen tarkoituksena voi olla vain „status quon“ säilyttäminen, kuten diplomaattikielellä sanotaan, s.o. vallitsevan asiaintilan säilyttäminen voimassa, minkä mukaisesti Saksa on voitettu maa ja Entente on voittaja. Locarnon konferenssi vahvistaa juriidisesti tämän asiaintilan siinä mielessä, että Saksan uudet rajat säilytetään Puolan hyväksi, säilytetään Ranskan hyväksi, että Saksa menettää siirtomaat ja että samalla se köytettynä ja Prokrustesvuoteeseen ahdettuna pakotetaan tekemään kaikkensa saadakseen kokoon 130 miljardia kultamarkkaa. Luulla sellaista, että kasvava ja eteenpäin kulkeva Saksa alistuu sellaiseen, olisi ihmeisiin uskomista. Jos ennenvanhaan, ranskalais-preussiläisen sodan jälkeen, kysymys Elsass-Lothringenista, tämä eräs silloisten ristiriitojen solmukysymyksistä, oli yksi imperialistiseen sotaan johtaneita vakavimpia syitä, niin mitä takeita on siitä, ettei Versaillesin rauha ja sen jatkona oleva Locarno, jotka laillistavat ja siunaavat juriidisesti sen, että Saksa menettää Sleesian, Danzigin käytävän

ja Danzigin, että Ukraina menettää Galitsian ja Läntisen Volynian, että Bielo-Venäjä menettää läntisen osansa, Liettua menettää Vilniuksen j.n.e., — mitä takeita on siitä, ettei tämä sopimus, joka on palotellut useita valtioita ja muodostanut koko joukon ristiriitavyyhtejä,— ettei se saa osakseen samaa kohtaloa kuin vanha ranskalais-preussiläinen sopimus, jolla Elsass-Lothringen lohkaistiin Ranskalta ranskalais-preussiläisen sodan jälkeen?

Sellaisia takeita ei ole eikä voi olla.

Kun Dawes-suunnitelma kantaa kohdussaan vallankumousta Saksassa, niin Locarno kantaa kohdussaan uutta sotaa Euroopassa.

Englannin vanhoilliset havittelevat sekä „status quon" säilyttämistä Saksaa vastaan että Saksan käyttämistä Neuvostoliittoa vastaan. Eivätköhän he havittele liikoja?

Puhutaan pasifismista, puhutaan sovusta Euroopan valtioiden välillä. Briand ja Chamberlain syleilevät toisiaan, Stresemann lavertelee kohteliaisuuksia Englannille. Kaikki se on pötyä. Me tiedämme Euroopan historiasta, että joka kerta, kun on solmittu sopimuksia voimain sijoittelusta uutta sotaa varten, on niitä, näitä sopimuksia, sanottu rauhanomaisiksi. On solmittu sopimuksia, joilla hahmoteltiin uuden sodan aineksia, ja näiden sopimusten solmimista on aina säestetty hälinällä ja huudoilla rauhasta. Sellaisissa tapauksissa on aina löytynyt petollisia rauhanveisaajia. Mieleeni muistuu tapahtumia ranskalais-preussiläisen sodan jälkeiseltä ajalta, jolloin Saksa oli voittaja, jolloin Ranska oli voitettu, jolloin Bismarck koetti kaikin tavoin säilyttää „status quon", t.s. tilan-

teen, mikä oli syntynyt Saksan käytyä voittoisan sodan Ranskaa vastaan. Bismarck oli silloin rauhan kannalla, sillä tämä rauha takasi hänelle useita etuoikeuksia Ranskan suhteen. Ranska oli samoin rauhan kannalla, ainakin ensi aikoina, jolloin se ei ollut vielä toipunut tappioon päättyneen sodan jälkeen. Juuri silloin, tuolla kaudella, jolloin kaikki puhuivat rauhasta ja petolliset veisaajat ylistivät Bismarckin rauhallisia aikeita, Saksa ja Itävalta solmivat keskenään sopimuksen, aivan rauhanomaisen ja aivan pasifistisen sopimuksen, joka oli sitten yhtenä tulevan imperialistisen sodan perustana. Tarkoitan Itävallan ja Saksan välillä vuonna 1879 solmittua sopimusta. Ketä vastaan tuo sopimus oli tähdätty? Venäjää ja Ranskaa vastaan. Mitä tuossa sopimuksessa sanottiin? Kuulkaa:

„Koska kiinteä yhteistoiminta Saksan ja Itävallan välillä ei uhkaa ketään ja koska sen tarkoituksena on rauhan lujittaminen Euroopassa Berliinin sopimuksen säätämillä perusteilla, niin heidän majesteettinsa, s.o. kaksi hallitsijaa, ovat päättäneet solmia rauhanliiton ja keskinäisen sopimuksen".

Kuuletteko: kiinteä yhteistoiminta Saksan ja Itävallan välillä **rauhan hyväksi Euroopassa.** Tätä sopimusta selitettiin „rauhan liitoksi", mutta kaikki historioitsijat ovat yhtä mieltä siitä, että tämä sopimus oli suoranaista valmistautumista vuoden 1914 imperialistiseen sotaan. Tämä sopimus Euroopan rauhasta, mutta todellisuudessa sodasta Euroopassa, johti sitten toiseen sopimukseen, Venäjän ja Ranskan väliseen sopimukseen vuosilta 1891—1893, samoin rauhasta — kuinkas muuten! Mistä siinä puhuttiin? Siitä, että

„Ranska ja Venäjä, joita molempia innoittaa sama pyrkimys rauhan säilyttämiseen, ovat tulleet keskenään seuraavaan sopimukseen“.

Minkälaiseen sopimukseen — se jäi kuin jäikin silloin avoimesti sanomatta. Mutta sopimuksen salaisessa tekstissä sanottiin: sodan sattuessa Venäjän on pantava Saksaa vastaan 700 tuhatta miestä sotaväkeä ja Ranskan (muistaakseni) 1.300 tuhatta. Näitä molempia sopimuksia nimitettiin virallisesti koko Euroopan rauhan, ystävyyden ja turvallisuuden sopimuksiksi.

Kaiken tämän kukkuraksi 6 vuoden kuluttua, vuonna 1899, kokoontui Haagin rauhankonferenssi, jossa asetettiin kysymys aseistuksen supistamisesta. Tämä tapahtuu samaan aikaan, kun Ranskan ja Venäjän välillä tehdyn sopimuksen perusteella ranskalaiset yleisesikuntaupseerit saapuvat Venäjälle laatimaan suunnitelmaa joukkojen siirroista sodan syttyessä ja jolloin venäläiset yleisesikuntaupseerit matkustavat Ranskaan suunnittelemaan ranskalaisten kenraalien kanssa tulevia sotatoimia Saksaa vastaan. Tämä tapahtuu samaan aikaan, kun Saksan ja Itävallan yleisesikunnat tekevät suunnitelmaa ja laativat ehtoja, joilla Itävalta ja Saksa tulevat hyökkäämään kumpikin naapuriensa kimppuun Lännessä ja Idässä. Ja juuri samalla hetkellä (kaikki tämä tapahtuu tietysti kaikessa hiljaisuudessa ja salassa) kokoontuu Haagin konferenssi vuonna 1899, jossa julistetaan rauhaa, jossa nostetaan tekopyhä melu aseistuksen supistamisesta.

Siinä teillä on esimerkki porvarillisen diplomatian vertaansa hakevasta tekopyhyydestä, kun melulla ja

veisaamalla rauhasta yritetään salata uuteen sotaan valmistautuminen.

Onko meillä tämän jälkeen syytä uskoa Kansainliitosta ja Locarnosta veisaamiseen? Eipä tietenkään. Juuri sen takia me emme voi uskoa Chamberlainiin ja Briandiin, kun he syleilevät toisiaan, emmekä Stresemanniin hänen laverrellessaan kohteliaisuuksia. Juuri siksi olemmekin sitä mieltä, että Locarno on voimien sijoittelun suunnitelma uutta sotaa varten eikä rauhaa varten.

Mielenkiintoinen on II Internationalen osuus tässä kysymyksessä. Sillä II Internationalen johtajathan eniten ahertavat ja hikoilevat uskotellen työläisille, että Locarno on rauhan välikappale ja että Kansainliitto on rauhan arkki, että bolshevikit eivät halua tulla Kansainliittoon siitä syystä, että he vastustavat rauhaa j.n.e. Mitä tämä kaikki II Internationalen pitämä melu loppukädessä oikeastaan merkitsee, jos otamme huomioon edellä sanotun sekä muun muassa sen viittauksen historiaan, jonka tein mainitsemalla niistä useista ranskalais-preussiläisen sodan jälkeen tehdyistä sopimuksista, joita sanottiin sopimuksiksi rauhasta, mutta jotka todellisuudessa osoittautuivat sopimuksiksi sodasta? Mistä puhuu II Internationalen nykyinen kanta Locarnoon nähden? Siitä, että II Internationale ei ole ainoastaan työväenluokan porvarillisen rappeuttamisen järjestö, vaan myöskin kaikkien Versaillesin rauhan vääryyksien moraalisen puolustamisen järjestö. Siitä, että II Internationale on Ententen apujärjestö, jonka tarkoituksena on työllään ja melullaan, jota se pitää Locarnon ja Kansainliiton puo-

lesta, moraalisesti puolustella kaikkia niitä vääryyksiä ja koko sitä sortoa, minkä Versaillesin ja Locarnon komento on synnyttänyt.

4. Ristiriidat voittajamaiden välillä

Siirryn käsittelemään neljättä ristiriitojen ryhmää — voittajamaiden välisiä ristiriitoja. Tämän alan tärkeimmät tosiasiat sisältyvät siihen, että huolimatta eräänlaisesta liittoutumasta Amerikan ja Englannin välillä, liittoutumasta, jonka perustana on Amerikan ja Englannin sopimus liittolaisvelkojen mitättömäksi julistamista vastaan, tästä liittoutumasta huolimatta, sanon, etutaistelu Englannin ja Amerikan välillä ei heikkene, vaan päinvastoin voimistuu. Yhtenä pääkysymyksenä maailman suurvalloilla on nyt naftakysymys. Jos otamme esimerkiksi Amerikan, niin se tuottaa noin 70% koko maailman naftatuotannosta ja käyttää yli 60% koko maailman kulutuksesta. Ja tällä alalla, joka on maailman suurvaltojen kaiken taloudellisen ja sotilaallisen toiminnan tärkein elinhermo, Amerikka törmää nyt aina ja kaikkialla Englannin vastarintaan. Jos otamme kaksi maailman suurinta naftayhtiötä — „Standard Oil'in“ ja „Coninclike Shell'in“, joista edellinen edustaa Amerikkaa ja jälkimmäinen Englantia, niin näiden yhtiöiden välillä on käynnissä taistelu kaikissa maanosissa, missä naftaa suinkin hankitaan. Se on taistelua Amerikan ja Englannin välillä. Sillä kysymys naftasta on elinkysymys, sillä siitä, kenellä on enemmän naftaa, riippuu se, kuka on määrääjänä tulevassa sodassa. Siitä, kenellä tulee olemaan enemmän naftaa, riippuu myös

se, kenellä tulee olemaan määräysvalta maailman teollisuudessa ja kaupan alalla. Siitä lähtien, kun etumaisten maiden laivastot siirtyvät moottoreilla käyviksi, nafta on maailman suurvaltojen välisessä taistelussa valta-asemasta elinhermo niin rauhan kuin sodankin aikana. Ja juuri tällä alalla Englannin naftayhtiöiden ja Amerikan naftayhtiöiden välillä on käynnissä kamppailu elämästä ja kuolemasta, jolla ei tosin ole aina ilmeisen näkyvää luonnetta, mutta joka on silti aina käynnissä ja kytemässä, kuten Englannin ja Amerikan kesken tällä pohjalla käytyjen neuvottelujen ja kahakoiden historiasta näkyy. Riittää, kun palautamme mieliin ne Hughes'in lukuisat nootit, joita hän lähetti Englantia vastaan nafta-asioista ollessaan Amerikan ulkoasiain ministerinä. Taistelua käydään Etelä-Amerikassa, Persiassa, Euroopassa, niissä Romanian ja Galitsian piireissä, missä on naftaa, ja kaikissa maanosissa, milloin peitetyssä, milloin avoimessa muodossa. En edes puhukaan sellaisesta ei suinkaan vähämerkityksellisestä seikasta kuin Englannin ja Amerikan välisestä etutaistelusta Kiinassa. Te varmaankin tiedätte, että taistelu käy siellä peitetyssä muodossa ja että Amerikka, joka toimii joustavammin ja vapaana niistä karkeista siirtomaisista menettelytavoista, joista Englannin loordit eivät ole vieläkään vapautuneet, onnistuu tämän tästä puijaamaan Englantia Kiinassa työntääkseen Englantia syrjään ja raivatakseen itselleen tietä Kiinaan. Selvää on, ettei Englanti voi suhtautua siihen välinpitämättömästi.

En ryhdy puhumaan ja kuvailemaan Ranskan ja Englannin välisiä eturistiriitoja siinä taistelussa, jota

käydään herruudesta Euroopan mantereella. Se on yleisesti tunnettu tosiasia. Selvää on niinikään se, ettei etutaistelua Englannin ja Ranskan välillä käydä vain hegemonia-asemasta mantereella, vaan myöskin siirtomaissa. Lehdistöön on pujahtanut tietoja, että Englannilla on ollut osansa sen taistelun järjestämisessä, jota Syyriassa ja Marokossa käydään Ranskan imperialismia vastaan. Minulla ei ole asiakirjoja, mutta luulen, etteivät nämä tiedot ole perättömiä.

En ryhdy puhumaan myöskään eturistiriidoista Amerikan ja Japanin välillä,— sekin on yleisesti tunnettua. Ei tarvitse muuta, kuin palauttaa mieleensä Amerikan laivaston äskeiset taisteluharjoitukset Tyynellä valtamerellä sekä Japanin laivaston taisteluharjoitukset, ymmärtääkseen, miksi niitä pidetään.

Ja lopuksi minun on pantava merkille eräs tosiasia, joka varmaankin hämmästyttää kaikkia, nimittäin aseistuksen suunnaton kasvu voittajamaissa. Puhun voittajista, ristiriidoista voittajavaltojen välillä. Näitä voittajia sanotaan liittolaisiksi. Tosin ei Amerikka kuulu Ententeen, mutta se taisteli liitossa Ententen kanssa Saksaa vastaan. Ja nyt nämä liittolaiset aseistautuvat täyttä päätä. Ketä vastaan ne aseistautuvat? Ennen, kun Ententen maat aseistautuivat, viitattiin tavallisesti Saksaan sanoen, että se on hampaisiin saakka aseissa ja rauhan uhkana koko maailmassa, minkä vuoksi on aseistauduttava puolustusta varten. Entä nyt? Nyt ei Saksaa enää ole aseellisena voimana: se on riisuttu aseista. Mutta siitä huolimatta voittajamaissa on nyt aseistuksen kasvu nopeampaa kuin koskaan ennen. Millä on selitettävissä esimerkiksi ilmavoimien hirveä kasvu Ranskassa? Millä on

selitettävissä aseistuksen ja erikoisesti merilaivaston hirveä kasvu Englannissa? Millä on selitettävissä merilaivaston hirveä kasvu Amerikassa ja Japanissa? Mitä ja ketä nämä herrat „liittolaiset“ pelkäävät, jotka ovat yhteisvoimin voittaneet Saksan ja riisuneet sen aseista? Mitä he pelkäävät ja mitä varten aseistautuvat? Ja missä on II Internationalen pasifismi, II Internationalen, joka kirkuu rauhasta eikä näe — ei ole näkevinään, — että „liittolaiset“, jotka virallisesti nimittävät itseään ystäviksi, aseistautuvat kuumeisella kiireellä „olematonta“ vihollista vastaan? Mitä Kansainliitto ja II Internationale ovat tehneet lopettaakseen aseistautumisen kuumeisen kasvun? Eivätkö ne muka tiedä, että asevarustelun jatkuessa „tykit alkavat ampua itsestään“? Saatte turhaan odottaa vastausta Kansainliitolta ja II Internationalelta. Tässä on kysymys siitä, että eturistiriidoista johtuva taistelu voittajamaiden välillä kasvaa ja voimistuu, yhteentörmäys niitten välillä käy kiertämättömäksi, ja nähden ennakolta uuden sodan olevan tulossa ne aseistautuvat kaikin voimin ja keinoin. En liioittele, kun sanon, että tässä mielessä me emme ole tekemisissä voittajamaiden välisen ystävällisen rauhan kanssa, vaan aseistautuneen rauhan, aseistautuneen rauhantilan kanssa, joka kantaa kohdussaan sotaa. Se, mitä voittajamaissa nyt tapahtuu, muistuttaa suuresti tilannetta, joka vallitsi vuoden 1914 sodan edellä, — aseistetun rauhan tilaa.

Euroopan vallanpitäjät koettavat nyt salata tätä tosiasiaa pitämällä melua pasifismista. Mutta minä jo puhuin edellä, mitä virkaa tuolla pasifismilla on ja mikä arvo sille voidaan antaa. Bolshevikit ovat aina

Genuan ajoista saakka vaatineet aseistariisumista[52]. Miksi eivät II Internationale ja muut pasifismin suunsoittajat kannata meidän ehdotustamme?

Tämä seikka puhuu uudemman kerran siitä, että se vakaantuminen, se väliaikainen osittainen vakaantuminen, minkä Eurooppa on saavuttanut orjuutuksensa hinnalla, ei ole kestävää, sillä ristiriidat kasvavat ja syventyvät voittajamaiden välillä, puhumattakaan ristiriidoista voittajamaiden ja voitettujen maiden välillä.

5. Kapitalistinen maailma ja Neuvostoliitto

Siirryn käsittelemään viidettä ristiriitojen ryhmää — Neuvostoliiton ja kapitalistisen maailman välisiä ristiriitoja.

Tärkeintä tällä alalla on se, että koko maailman kaikkikäsittävää kapitalismia ei enää ole. Siitä lähtien, kun Neuvostomaa ilmaantui maailmaan, siitä lähtien, kun vanha Venäjä muuttui Neuvostoliitoksi, siitä lähtien koko maailman kaikkikäsittävää kapitalismia ei enää ole. Maailma on lohjennut kahdeksi leiriksi: imperialismin leiriksi ja imperialisminvastaisen taistelun leiriksi. Tämä on ensimmäinen seikka, mikä on pantava merkille.

Toinen, mikä on pantava merkille tällä alalla, on se, että kapitalismin maiden johtoon astuu kaksi päämaata — Englanti ja Amerikka englantilais-amerikkalaisena liittona. Tyytymättömien ja imperialismia vastaan elämästä ja kuolemasta taistelevien maiden johtoon astuu meidän maamme — Neuvostoliitto.

Kolmas on se, että muodostuu kaksi tärkeintä, mutta vastakkaista vetovoimakeskusta ja tätä vastaavasti kaksi vetovoimaa näihin keskuksiin kaikkialla maailmassa: Englanti ja Amerikka porvarillisille hallituksille ja Neuvostoliitto Lännen työläisille ja Idän vallankumouksellisille. Englanti ja Amerikka vetävät puoleensa rikkaudellaan, niiltä voi saada lainoja. Neuvostoliitto taas vetää puoleensa vallankumouksellisella kokemuksellaan, niillä kokemuksillaan, joita se on saanut taistelussa työläisten vapauttamiseksi kapitalismista ja sorrettujen kansojen vapauttamiseksi imperialismista. Puhun siitä vetovoimasta, jota Euroopan työläiset ja Idän vallankumoukselliset tuntevat meidän maatamme kohtaan. Te tiedätte, mitä eurooppalaiselle työläiselle tai sorrettujen maiden vallankumouksellisille merkitsee käynti meidän maassamme, kuinka he tekevät meille toivioretkiä ja kuinka suuri vetovoima meidän maallamme on kaikelle rehelliselle ja vallankumoukselliselle koko maailmassa.

Kaksi leiriä, kaksi vetovoimakeskusta.

Neljäs on se, että tuossa leirissä, kapitalismin leirissä, ei ole etuyhteisyyttä eikä sopua, että siellä on etutaistelu, hajaannus, taistelu voittajien ja voitettujen välillä, taistelu itse voittajain kesken, kaikkien imperialistimaiden välinen taistelu siirtomaista ja voitoista, että kaiken tämän takia vakaantuminen ei tuossa leirissä voi olla kestävää. Mutta samaan aikaan meidän maassamme on käynnissä terve ja yhä lujittuva vakaantuminen, taloutemme kasvu, sosialistisen rakennustyömme nousu, ja koko meidän leirissämme käy niin Lännen kuin Idänkin kaikkien tyytymättö-

mien ainesten ja kansankerrosten asteittainen ja järkkymätön liittyminen maamme proletariaatin ympärille, niiden liittyminen Neuvostoliiton ympärille.

Siellä, kapitalismin leirissä, on epäsopu ja hajaannus. Täällä, sosialismin leirissä, on yhtenäisyys ja yhä voimistuva etujen yhteisyys yhteistä vihollista vastaan — imperialismia vastaan.

Nämä ovat ne tärkeimmät tosiasiat, mitkä halusin panna merkille viidennen ryhmän ristiriitojen alalta,— ristiriidoista kapitalismin maailman ja Neuvostojen maailman välillä.

Haluan pysähtyä erikoisesti siihen seikkaan, jota nimitin koko maailman vallankumouksellisten ja sosialististen ainesten tuntemaksi vetovoimaksi maamme proletariaatin puoleen. Tarkoitan maahamme saapuvia työläislähetystöjä, jotka perehtyvät tarkkaavasti rakennustyömme jokaiseen soppeen tullakseen vakuuttuneiksi siitä, että me pystymme rakentamaan myöskin uutta emmekä vain hävittämään. Mikä merkitys on näillä työläislähetystöillä,— näillä työläisten toivioretkillä maahamme,— lähetystöillä, jotka kuvastavat nykyisin kokonaista vaihetta Lännen työväenliikkeen kehityksessä? Te olette kuulleet, miten Neuvostovaltion johtajat ovat ottaneet vastaan Englannin työläislähetystön ja Saksan työläislähetystön. Mutta kiinnitittekö huomiota siihen, että toverimme, eri hallintoalojen johtajat, eivät ainoastaan informoineet työläislähetystöjen edustajia, vaan että he tekivät heille suoranaisesti tiliä toiminnastaan? En ollut silloin täällä Moskovassa, olin matkoilla, mutta luin lehtiä, ja niistä näin, miten toveri Dzierzhynski, Korkeimman kansantalousneuvoston johtaja, ei yksinkertaisesti

informoinut Saksan työläislähetystöä, vaan teki sille tiliä. Tämä on uutta ja erikoista elämässämme, johon on kiinnitettävä aivan erikoista huomiota. Luin lehdistä, miten naftateollisuutemme johtajat — Kosior Groznyssä ja Serebrovski Bakussa — eivät yksinkertaisesti informoineet työläisedustajia, niinkuin informoidaan retkeilijöitä, vaan he selostivat työläislähetystöille työtään, aivan kuin korkeimman valvontavallan edessä. Luin, kuinka kaikki korkeimmat virastomme, Kansankomissaarien Neuvosto ja Toimeenpaneva Keskuskomitea, aina paikallisiin toimeenpaneviin komiteoihin saakka, olivat valmiit selostamaan työtään työläislähetystöille, joiden kautta he näkivät Lännen työväenluokan toverillisesti, veljellisesti valvovan meidän rakennustyötämme, meidän työläisvaltiomme toimintaa..

Mistä nämä tosiasiat puhuvat? Ne puhuvat kahdesta seikasta. Ensinnäkin siitä, että Euroopan työväenluokka, ainakin Euroopan työväenluokan vallankumouksellinen osa, pitää meidän valtiotamme omana luomuksenaan, että työväenluokka ei lähetä edustajistojaan maahamme vain uteliaisuudesta, vaan nähdäkseen, miten ja mitä meillä oikein tehdään, sillä he nähtävästi katsovat olevansa moraalisesti vastuussa kaikesta siitä, mitä me täällä rakennamme. Toiseksi siitä, että ottaessaan valtiomme omaksi pojakseen ja pitäessään sitä omana luomuksenaan Euroopan proletariaatin vallankumouksellinen osa sitoutuu samalla puolustamaan sitä, taistelemaan tarpeen vaatiessa sen puolesta. Näyttäkää minulle toinen valtio, vaikka kuinka demokraattinen valtio, joka uskaltaisi päästää muiden maiden työläisten edustajistot veljellisesti

kontrolloimaan itseään! Te ette voi näyttää sellaista valtiota, sillä maailmassa ei ole olemassa sellaista valtiota. Vain meidän valtiomme, työläisten ja talonpoikain valtio, voi ottaa sellaisen askeleen. Mutta osoittamalla mitä suurinta luottamusta työläisedustajistoja kohtaan maamme voittaa siten itselleen Euroopan työväenluokan mitä suurimman luottamuksen. Ja tämä luottamus on meille paljon arvokkaampi kuin mitkään ja minkäänlaiset lainat, sillä se, tämä työväen luottamus meidän valtioomme, on parhainta vastamyrkkyä imperialismia ja sen interventiojuonia vastaan.

Tämä juuri onkin pohjana sille keskinäisten suhteiden muuttumiselle meidän valtiomme ja Lännen proletariaatin välillä, mikä on tapahtunut tai parhaillaan tapahtuu työläisten maahamme tekemien toivioretkien pohjalla. Tämä on sitä uutta, mikä on jäänyt monilta huomaamatta, mutta joka on nyt ratkaisevaa. Sillä jos meitä aletaan pitää Euroopan työväenluokan osana, sen luomuksena, jos Euroopan työväenluokka tällä perusteella ottaa moraalisen vastuun meistä, ottaa tehtäväkseen valtiomme suojaamisen kapitalismilta esimerkiksi intervention sattuessa, jos se ottaa tehtäväkseen puolustaa meidän etujamme imperialismia vastaan, niin mistä se puhuu? — Siitä, että voimamme kasvavat ja tulevat edelleen kasvamaan ei päivittäin, vaan tunti tunnilta. Siitä, että kapitalismin heikkous tulee lisääntymään ei päivittäin, vaan tunti tunnilta. Sillä ilman työläisiä ei nyt voida sotia. Jos työläiset eivät suostu sotimaan meidän Tasavaltaamme vastaan, jos he pitävät meidän Tasavaltaamme omana luomuksenaan, jonka kohtalo on heillä sydämenasiana, niin silloin sota maatamme vastaan käy mah-

dottomaksi. Tämä juuri onkin maahamme tapahtuvan toivioretkeilyn salaisuus, sen ydinajatus, sen merkitys, tuon toivioretkeilyn, joka meille on suuntautunut ja joka tulee jatkumaan ja jota me olemme velvolliset kaikin keinoin edistämään maamme työläisten ja Lännen maiden työläisten välisen solidaarisuuden takeena, ystävyyssiteiden varmistumisen takeena.

Ehkäpä on paikallaan mainita lyhyesti maassamme käyneiden edustajistojen lukumäärästä. Kuulin hiljattain, että Moskovan konferenssissa muuan toveri oli asettanut Rykoville kysymyksen: „Eivätköhän nuo lähetystöt tule meille liian kalliiksi?" Toverit, niin ei saa puhua. Vieraiksemme saapuvista työläisten lähetystöistä ei saa koskaan puhua tuossa sävyssä. On häpeä puhua noin. Me emme voi emmekä saa pelätä minkäänlaisia kustannuksia, minkäänlaisia uhrauksia auttaaksemme Lännen työväenluokkaa lähettämään edustajiaan maahamme, auttaaksemme heitä pääsemään vakuuttuneiksi siitä, että valtaan noussut työväenluokka pystyy ei vain hävittämään kapitalismin, vaan myöskin rakentamaan sosialismin. He, Lännen työläiset, tahi ainakin monet heistä ovat yhä vielä siinä uskossa, ettei työväenluokka voi tulla toimeen ilman porvaristoa. Tämä ennakkoluulo on se Lännen työväenluokan pahin tauti, jota sosialidemokraatit siihen tartuttavat. Me emme pysähdy minkäänlaisten uhrausten edessä voidaksemme antaa Lännen työväenluokalle mahdollisuuden päästä edustajiensa välityksellä varmuuteen siitä, että otettuaan vallan työväenluokka pystyy ei ainoastaan hävittämään vanhaa, vaan myöskin rakentamaan sosialismin. Me emme pysähdy minkäänlaisten uhrausten edessä voidaksemme antaa

Lännen työväenluokalle mahdollisuuden päästä varmuuteen siitä, että meidän maamme on se maailman ainoa työväenvaltio, minkä puolesta heidän Lännessä kannattaa taistella ja jota heidän kannattaa puolustaa oman maansa kapitalismia vastaan. (Suosionosoituksia.)

Meillä on käynyt kolmenlaisia lähetystöjä: sivistyneistön edustajistoja, opettajia y.m., aikuisten työläisten edustajistoja, joita on kai ollut pyörein luvuin kymmenkunta, sekä työläisnuorison edustajistoja. Kaikkiaan on maahamme saapunut 550 edustajaa ja retkeilijää. Vielä on odotettavissa 16 edustajistoa, jotka on jo rekisteröity Ammattiliittojen Keskusneuvostossa. Me tulemme vastakin edistämään tätä liikettä lujittaaksemme maamme työväenluokan yhteyksiä Lännen työväenluokan kanssa ja luodaksemme siten esteet kaikkia ja kaikenlaisia intervention mahdollisuuksia vastaan.

Tällaisia ovat kapitalismia jäytävien perusristiriitojen luonteenomaiset piirteet.

Entä mitä näistä kaikista ristiriidoista johtuu? Mitä ne osoittavat? Ne ovat osoituksena siitä, että kapitalistista maailmaa jäytävät monet sisäiset ristiriidat, jotka tekevät kapitalismin raihnaiseksi, että toisaalta meidän maailmamme, sosialismin maailma, varttuu ja lujittuu yhä enemmän, että tämän vuoksi, juuri tällä pohjalla onkin syntynyt se väliaikainen tasapainotila voimasuhteissa, joka on tehnyt lopun meitä vastaan käydystä sodasta ja pannut alulle „rauhallisen yhteiselämän“ kauden neuvostovaltion ja kapitalististen valtioiden välillä.

Minun on mainittava vielä kaksi tosiasiaa, jotka myöskin vaikuttavat siihen, että sotavaiheen asemesta meillä on vakiintunut „rauhallisen yhteiselämän“ kausi.

Ensimmäinen tosiasia on se, että Amerikka ei tällä kertaa halua sotaa Euroopassa. Se ikäänkuin sanoo Euroopalle näin: olen lainannut sinulle miljardeja, pysy alallasi, jos haluat edelleenkin saada rahoja, istu ja tee työtä, tienaa rahoja ja maksa velkojesi korkoja, jos et halua valuuttasi menevän kuperkeikkaa. Tuskin tarvinnee todistella, että tämä Amerikan neuvo, vaikka se ei olisikaan Euroopalle ratkaiseva, ei ainakaan voi olla vaikuttamatta.

Toinen tosiasia on se, että siitä lähtien, kun proletaarinen vallankumous voitti maassamme, on kapitalismin maailmanjärjestelmästä lohjennut kokonainen ääretön maa suunnattoman suurine markkinoineen ja suunnattomine raaka-ainelähteineen, ja tämä ei tietenkään ole voinut olla vaikuttamatta Euroopan taloudelliseen tilaan. Maapallon kuudennen osan menetys, maamme markkinoiden ja raaka-ainelähteiden menetys merkitsee kapitalistiselle Euroopalle tuotantonsa supistumista ja sen järkkymistä perustuksiaan myöten. Ja juuri sitä varten, että tuo Euroopan pääoman vieraantuminen meidän maastamme, meidän markkinoistamme ja raaka-ainelähteistämme saataisiin poistetuksi, kävi välttämättömäksi suostua eräänlaiseen „rauhallisen yhteiselämän“ kauteen kanssamme tarkoituksella päästä käsiksi meidän markkinoihimme ja raaka-ainelähteisiimme,— muuten näet ei ole mitään mahdollisuutta saada aikaan minkäänlaista taloudellista varmuutta Euroopassa.

6. Neuvostoliiton ulkoinen asema

Siinä ovatkin kaikki ne tekijät, jotka ovat saaneet aikaan eräänlaisen tasapainotilan voimasuhteissa sosialismin leirin ja kapitalismin leirin välillä koko maailmassa, jotka ovat tuoneet sotavaiheen tilalle hengähdyshetken, jotka ovat muuttaneet edelleen tämän lyhyen hengähdyshetken kokonaiseksi hengähdyskaudeksi ja jotka ovat tehneet meille mahdolliseksi ryhtyä eräänlaiseen „yhteistyöhön" kapitalistisen maailman kanssa, kuten Iljitsh sanoi.

Tästä johtuu se Neuvostoliiton „tunnustamisen" vaihe, joka on alkanut ja joka tulee jatkumaan.

En ryhdy luettelemaan, mitkä maat ovat „tunnustaneet" meidät. Tietääkseni Amerikka on ainoa suurmaa, joka ei ole meitä tunnustanut. En ryhdy myöskään laajemmin puhumaan siitä, että „tunnustamisten" jälkeen meillä on tehty kauppasopimukset esimerkiksi Saksan ja Italian kanssa. En ryhdy pitemmälti selittämään sitäkään, että ulkomaankauppamme on kasvanut huomattavasti, että erikoisesti tämä kaupankäynti kiinnostaa Amerikkaa maana, joka toimittaa meille puuvillaa, samoin Englantia ja Saksaa, jotka vievät meiltä viljaa ja maataloutemme muita tuotteita. Se vain on sanottava, että tämä on ensimmäinen vuosi, jolloin me, kapitalististen valtioiden kanssa alkaneen „yhteiselämän" kauden jälkeen, astumme vähänkään laajemmassa mitassa suuriin ja laajoihin kauppayhteyksiin kapitalistisen maailman kanssa.

Tämä ei tietenkään vielä merkitse sitä, että me olisimme jo likvidoineet kaikki ne, niin sanoakseni, ratkaisemattomat kysymykset ja kaikki ne, kuinka

sanoisin, vaatimukset ja vastavaatimukset, joita meidän valtiomme ja Lännen valtioiden välillä on ollut ja yhä on olemassa. Me tiedämme, että meiltä vaaditaan velkojen maksamista. Eurooppa ei ole vielä unohtanut sitä eikä taida unohtaakaan, ei ainakaan aivan pian unohda sitä. Meille sanotaan, että sodanedelliset velkamme Euroopalle ovat 6 miljardia ja sotavelat arvioidaan yli 7 miljardiksi ruplaksi, siis yhteensä 13 miljardia. Kun otetaan huomioon rahanarvon aleneminen ja jos tästä summasta vähennetään pois reunamaille lankeava osa, niin tuloksena on, että me olemme Länsi-Euroopan valtioille velkaa vähintään 7 miljardia. Tunnettua on, että meidän vastavaatimuksemme sen intervention johdosta, jonka Englanti, Ranska ja Amerikka panivat toimeen kansalaissodan aikana, käsittävät tietääkseni (jos otetaan pohjaksi Larinin laskelmat) 50 miljardia ruplaa tekevän summan. Täten siis ne ovat meille velkaa viisi kertaa enemmän kuin me niille. (Larin paikaltaan: „Me saamme ne".) Toveri Larin sanoo, että aikanaan me saamme kaiken sen. (Naurua.) Mutta niukemminkin laskettaessa, kuten Finanssiasiain kansankomissariaatti tekee, saadaan tulokseksi vähintään 20 miljardia. Joten olemme silti voiton puolella. (Naurua.) Kuitenkaan kapitalistiset maat eivät halua tunnustaa tätä, ja me olemme heillä yhä velallisten kirjoissa.

Juuri tällä pohjalla meillä syntyykin vastuksia ja vaikeuksia neuvotteluissa kapitalistien kanssa. Niin kävi Englannin kanssa, ja niin käy nähtävästi myöskin Ranskan kanssa.

Mikä on puolueemme Keskuskomitean kanta tässä kysymyksessä?

Se on sama kuin se oli solmittaessa sopimusta Macdonaldin kanssa[53].

Me emme voi kumota maassamme vuonna 1918 julkaistua tunnettua lakia tsaarinaikaisten velkojen mitättömäksi julistamisesta[54]. Me pysymme tämän lain kannalla. Me emme voi julistaa mitättömäksi niitä asetuksia, jotka meillä on annettu ja jotka laillistavat pakkoluovuttajain omaisuuden pakkoluovutuksen maassamme. Me olemme ja tulemme olemaan näiden lakien kannalla. Mutta me emme ole kokonaan sitäkään vastaan, etteikö käytännöllisten neuvottelujen pohjalla voitaisi tehdä joitakin poikkeuksia sekä Englannin että Ranskan suhteen entisten tsaarin velkojen kysymyksessä maksaaksemme niistä vähäisen osan ja saadaksemme puolestamme jotakin hyvitystä siitä. Me olemme valmiit hyvittämään myöskin entisiä yksityisomistajia myöntämällä heille toimilupia, mutta taaskin sillä ehdolla, etteivät toimilupaehdot olisi meille orjuuttavia. Tällä pohjalla meidän onnistui päästä sopimukseen Macdonaldin kanssa. Perustavana edellytyksenä näille neuvotteluille oli sotalainojen tosiasiallisen mitättömäksi julistamisen ajatus. Juuri siksi tämä sopimus menikin myttyyn. Kuka sen saattoi myttyyn? Epäilemättä Amerikka. Vaikka Amerikka ei ollutkaan mukana Rakovskin ja Macdonaldin välisissä neuvotteluissa, vaikka Macdonald ja Rakovski saivat keskenään aikaan tunnetun sopimusluonnoksen, vaikka tämä sopimusluonnos tarjosi ulospääsyn molemmille sopimuspuolille ja molempien puolten edut saatiin tässä luonnoksessa suurin piirtein tyydytetyksi, niin siitä huolimatta, koska tämän luonnoksen lähtökohtana oli sotavelkojen mitättömäksi julistamisen ajatus ja

Amerikka ei halunnut tällaista ennakkotapausta, sillä se olisi siten menettänyt Euroopan takana olevat miljardinsa, niin se, s.o. Amerikka, „antoi neuvon", eikä sopimusta syntynyt.

Siitä huolimatta me olemme yhä edelleenkin tuon edellämainitun luonnoksen kannalla.

Ulkopolitiikkamme alaan kuuluvista kysymyksistä, selostuskaudella esiin tulleista kysymyksistä, niistä erittäin arkaluontoisista ja kärkevistä kysymyksistä, jotka koskevat meidän hallituksemme ja Länsi-Euroopan maiden hallitusten välisiä suhteita, haluaisin panna merkille kaksi kysymystä: ensinnäkin kysymys, jonka Englannin vanhoilliset ovat jo moneen kertaan nostaneet ja jonka he tulevat vielä monesti nostamaan, nimittäin kysymys propagandasta, ja toiseksi — kysymys Kommunistisesta Internationalesta.

Meitä syytetään siitä, että me harjoitamme sekä Euroopassa että siirtomaissa ja riippuvaisissa maissa erikoista propagandaa imperialismia vastaan. Englannin vanhoilliset väittävät, että venäläiset kommunistit ovat juuri niitä, joiden tarkoituksena on hävittää Britannian imperiumin mahtavuus. Haluan sanoa tässä, että kaikki tuo on silkkaa pötyä. Me emme tarvitse mitään erikoista propagandaa Lännessä enempää kuin Idässäkään sen jälkeen, kun itse työläisten lähetystöt käyvät luonamme, tutustuvat meillä vallitsevaan järjestelmään ja levittävät sitten tietoa meidän järjestelmästämme kaikkiin Lännen maihin. Me emme tarvitse mitään muuta propagandaa. Se on kaikkein parhainta, kaikkein voimakkainta ja kaikkein tehokkainta propagandaa Neuvostojen järjestelmän puolesta

kapitalismin järjestelmää vastaan. (Suosionosoituksia.).

Meille sanotaan, että me harjoitamme propagandaa Idässä. Minä väitän, että sekin on silkkaa pötyä. Me emme tarvitse mitään erikoista propogandaa Idässä sen jälkeen, kun tiedämme, että koko valtiojärjestelmämme pohjautuu maamme mitä erilaisimpien kansallisuuksien muodostamain kansojen yhteiselämän ja veljellisen yhteistoiminnan pohjalle. Jokaisella kiinalaisella, jokaisella egyptiläisellä, jokaisella hindulla, joka on saapunut maahamme ja ollut täällä puolisen vuotta, on mahdollisuus vakuuttua siitä, että meidän maamme on ainoa maa, joka ymmärtää sorrettujen kansojen sisimmät ajatukset ja joka osaa saada aikaan yhteistoiminnan entisen hallitsevan kansallisuuden proletaarien sekä ennen sorrettujen kansallisuuksien proletaarien välillä. Me emme tarvitse mitään muuta propagandaa, mitään muuta agitatiota Idässä kuin sen, että Kiinasta, Intiasta, Egyptistä saapuvat edustajistot, työskenneltyään meillä ja nähtyään, miten täällä ovat asiat, levittävät ympäri maailman tietoa meillä vallitsevasta järjestelmästä. Se on parhainta propagandaa ja kaikista propagandamuodoista ja -lajeista kaikkein tehokkainta propagandaa.

Mutta on olemassa eräs voima, joka voi ja joka varmasti hävittää Britannian imperiumin. Se on Englannin vanhoilliset. Tämä on se voima, joka vie Britannian imperiumin ehdottomasti ja väistämättä perikatoon. Riittää, kun palautamme mieliin vanhoillisten politiikan, johon he ryhtyivät valtaan tultuaan[55]. Mistä he aloittivat? He aloittivat lannistamalla Egyptin, kiristämällä puristustaan Intiaa kohtaan, panivat

toimeen intervention Kiinaan j.n.e. Sellaista on vanhoillisten politiikka. Kuka siihen on syyssä ja ketä siitä voidaan syyttää, kun Englannin loordit eivät pysty harjoittamaan muuta politiikkaa? Eihän liene vaikeata käsittää, että kulkiessaan tuota tietä vanhoilliset tulevat varmasti, yhtä varmasti kuin kaksi kertaa kaksi on neljä, viemään Britannian imperiumin varmaan perikatoon?

Muutama sana Kominternista. Imperialistien palkkakätyrien ja väärennettyjen kirjeiden sepustajien toimesta Lännessä levitetään huhuja, että Komintern on muka salaliittolaisten ja terroristien järjestö, että kommunistit kiertelevät Lännen maissa järjestelemässä salaliittoja Euroopan vallanpitäjiä vastaan. Muuten Sofian räjähdyskin Bulgariassa pannaan kommunistien kontolle. Minun on sanottava se, minkä pitäisi olla tiettyä jokaiselle valistuneelle ihmiselle, ellei hän ole täysi tomppeli tahi ellei hän ole lahjottu,— minun on sanottava, ettei kommunisteilla ole ollut, ei ole eikä voi olla mitään tekemistä yksilöterrorin teorian ja käytännön kanssa, että kommunisteilla ei ole ollut, ei ole eikä voi olla mitään yhteistä joitakin yksilöitä vastaan tähdättyjen salaliittojen teoriaan. Kominternin teoria ja käytäntö on vallankumouksellisen joukkoliikkeen järjestämistä kapitalismia vastaan. Se on totta. Se on kommunistien tehtävä. Vain tomppelit ja idiootit saattavat sekoittaa salaliitot ja yksilöterrorin Kominternin politiikkaan vallankumouksellisessa joukkoliikkeessä.

Pari sanaa Japanista. Eräät vihollisemme Lännessä hykertelevät käsiään: kas niin, Kiinassa on nyt alkanut vallankumouksellinen liikehtiminen,— bolshevikit

ovat tietysti lahjoneet Kiinan kansan,— tietysti he, ketkäpä muut pystyisivät lahjomaan 400-miljoonaisen kansan? —ja se, mukamas, johtaa siihen, että „venäläisten" ja japanilaisten välillä tulee tappelu. Kaikki se on pötyä, toverit. Vallankumousliikkeen voimat Kiinassa ovat äärettömät. Ne eivät ole päässeet vielä kunnolla näkyviin. Ne pääsevät vielä esille tulevaisuudessa. Idän ja Lännen vallanpitäjät, jotka eivät näe näitä voimia eivätkä ota niitä riittävässä määrin huomioon, joutuvat siitä vielä kärsimään. Valtiona me emme voi olla ottamatta huomioon tätä voimaa. Meidän mielestämme Kiina on nyt sen saman kysymyksen edessä, mikä Pohjois-Amerikalla oli edessään, kun se yhdistyi yhdeksi valtioksi, mikä Saksalla oli edessään, kun se järjestyi valtioksi ja yhdistyi, mikä Italialla oli edessään, kun se yhdistyi ja vapautui ulkoisista vihollisista. Totuus ja oikeudenmukaisuus ovat tässä kokonaan Kiinan vallankumouksen puolella. Juuri sen vuoksi meidän myötätuntomme on ollut ja on oleva Kiinan vallankumouksen puolella sen taistellessa Kiinan kansan vapauttamiseksi imperialistien ikeestä ja Kiinan yhdistämiseksi yhdeksi valtioksi. Kuka ei välitä tästä voimasta eikä aio siitä välittää, hän joutuu varmasti häviölle. Arvelen Japanin käsittävän, että myöskin sen, Japanin, on otettava huomioon tämä kansallisen liikkeen yhä kasvava voima Kiinassa, joka menee eteenpäin ja lakaisee kaikki esteet tieltään. Tshangtsolin sortuukin juuri siksi, kun hän ei ole ymmärtänyt sitä. Mutta hän sortuu myöskin sen vuoksi, että hän on rakentanut koko politiikkansa eripuraisuuksien varaan, Neuvostoliiton ja Japanin välien huonontumisen varaan. Jokainen kenraali, jokainen

Mandshurian vallanpitäjä, joka rakentaa politiikkansa meidän ja Japanin välisten eripuraisuuksien varaan, meidän ja Japanin välien huonontumisen varaan, sortuu ehdottomasti. Heistä pysyy pystyssä vain se, joka rakentaa politiikkansa meidän ja Japanin välisten suhteiden parantumisen varaan, meidän ja Japanin lähentymisen varaan, vain sellainen kenraali ja vallanpitäjä voi pysyä vankasti Mandshuriassa, sillä meillä ei ole ajettavanamme sellaisia etuja, jotka veisivät välien kärjistymiseen Japanin kanssa. Meidän etumme käyvät maamme ja Japanin välisen lähentymisen suuntaan.

7. Puolueen tehtävät

Siirryn kysymykseen puolueemme tehtävistä ulkoisen tilanteen yhteydessä.

Mielestäni puolueen tehtävät on sen työn kannalta tässä suhteessa viitoitettava kahdella alalla: **kansainvälisen** vallankumouksellisen liikkeen alalla sekä sitten Neuvostoliiton **ulkopolitiikan** alalla.

Minkälaiset ovat tehtävät **kansainvälisen** vallankumouksellisen liikkeen alalla?

Tehtävänä on, ensinnäkin, tehdä työtä kommunististen puolueiden lujittamiseksi Lännessä, siihen suuntaan, että ne voittaisivat puolelleen työväenjoukkojen enemmistön. Toiseksi on tehtävä työtä Lännen työläisten taistelun voimistamiseksi ammattiliittojen yhtenäisyyden puolesta, ystävyyden lujittamiseksi Neuvostoliittomme proletariaatin ja kapitalististen maiden proletariaatin välillä. Tähän kuuluu se toivioretkien

vaihekin, josta puhuin ja jonka merkitystä edellä kuvasin. Kolmanneksi — on tehtävä työtä liittoyhteyden lujittamiseksi maamme proletariaatin ja sorrettujen maiden vapausliikkeen välillä, sillä ne ovat liittolaisiamme taistelussa imperialismia vastaan. Ja neljänneksi — on tehtävä työtä maamme sosialististen ainesten lujittamiseksi siihen suuntaan, että nämä ainekset pääsisivät voitolle kapitalistisista aineksista, jolla voitolla on oleva ratkaiseva merkitys kaikkien maiden työläisten vallankumouksellistamiseksi. Puhuessaan puolueemme tehtävistä kansainvälisen vallankumouksellisen liikkeen alalla toverit rajoittuvat tavallisesti kolmeen ensimmäiseen tehtävään ja unohtavat neljännen tehtävän — sen, että taistelu, jota me käymme omassa maassamme, taistelu sosialististen ainesten voittoonviemiseksi kapitalistisista aineksista maassamme, että tämä meidän taistelumme rakennustyön alalla on myöskin kansainvälistä, internationalista merkitykseltään, sillä meidän maamme on kansainvälisen vallankumouksen tukikohta, sillä maamme on tärkein voimavipu kansainvälisen vallankumousliikkeen kehittämiseksi, ja jos tämä rakennustyömme täällä meillä edistyy kyllin hyvää vauhtia, niin se merkitsee sitä, että teemme työtämme kansainvälisen vallankumouksellisen liikkeen kaikilla muillakin aloilla juuri niin kuin puolue meiltä vaatii.

Tällaiset ovat puolueen tehtävät kansainvälisen vallankumouksellisen liikkeen alalla.

Nyt puolueen tehtävistä Neuvostoliittomme **ulkopolitiikan** alalla.

Ensinnäkin — on tehtävä työtä uusia sotia vastaan käytävän taistelun alalla, samoin rauhan säilyttämi-

seksi sekä niinsanottujen normaalisten suhteiden ylläpitämiseksi kapitalististen maitten kanssa. Hallituksemme politiikan, sen ulkopolitiikan perustana on rauhan aate. Taistelu rauhan puolesta, taistelu uusia sotia vastaan, kaikkien niiden askelten paljastaminen, joita otetaan uuden sodan valmistamiseksi, niiden askelten paljastaminen, jotka pasifismin lipulla verhoavat todellisuudessa tapahtuvaa sodan valmistelua,— tämä on tehtävämme. Juuri siksi me emme halua liittyä Kansainliittoon, sillä Kansainliitto on sotaan valmistautumisen verhoamisen järjestö, sillä Kansainliittoon liittymiseksi on tehtävä valinta moukarin ja alasimen välillä, kuten toveri Litvinov aivan oikein sanoi. Mutta me emme halua olla sen paremmin moukarina heikkoja kansoja vastaan kuin alasimenakaan vahvoja varten. Me emme halua kumpaakaan, me olemme rauhan kannalla, me kannatamme kaikkien niiden askelten paljastamista, jotka johtavat sotaan, olkootpa ne verhotut minkälaisilla pasifistisilla lipuilla tahansa. Olkoon se Kansainliitto tahi Locarno — se on samantekevää, meitä ei lipuilla petkuteta, meitä ei melulla peloiteta.

Toiseksi — on tehtävä työtä tavaranvaihtomme laajentamiseksi ulkomaailman kanssa ulkomaankaupan monopolin pohjalla.

Kolmanneksi — on tehtävä työtä lähentyäksemme imperialistisessa sodassa voitettuja maita, niitä maita, joita on eniten loukattu ja jotka on jätetty vähemmälle kaikkien kapitalististen maitten joukossa ja jotka ovat senvuoksi oppositiossa suurvaltojen hallitsevaa liittoutumaa kohtaan.

Neljänneksi — on tehtävä työtä liittoyhteyden lujittamiseksi riippuvaisten maiden ja siirtomaiden kanssa.

Sellaisia ovat puolueen edessä tällä hetkellä olevat tehtävät kansainvälisten suhteiden ja kansainvälisen työväenliikkeen alalla.

II

NEUVOSTOLIITON SISÄINEN TILANNE

Siirryn Keskuskomitean toimintaselostuksen toiseen osaan. Tämä osa koskee valtiomme sisäistä tilannetta ja Keskuskomitean politiikkaa maan sisäistä tilaa koskevissa kysymyksissä. Haluaisin esittää eräitä numeroita. Vaikka lehdistössä onkin viime aikana julkaistu aika paljon numeroaineistoa, niin valitettavasti ei silti voida olla esittämättä jonkunverran numeroita.

1. Kansantalous kokonaisuudessaan

Mutta ennen kuin siirrymme käsittelemään numeroita, sallikaa minun esittää muutamia yleisiä perusajatuksia, jotka ovat määrääviä työssämme sosialistisen talouden rakentamisessa (aion aloittaa taloudesta).

Ensimmäinen perusajatus. Me teemme työtä ja rakennamme kapitalismin ympäröiminä. Tämä merkitsee, että taloutemme ja rakennustyömme kehitys tulee käymään ristiriitojen ja yhteentörmäysten tietä meidän talousjärjestelmämme ja kapitalistisen talousjärjestelmän välillä. Tätä ristiriitaa emme voi mitenkään välttää. Nämä ovat ne puitteet, joiden rajoissa kahden järjestelmän, sosialistisen järjestelmän ja kapitalistisen järjestelmän, välisen taistelun on käytävä. Lisäksi

tämä merkitsee sitä, että talouttamme ei tule rakentaa vain sen vastakkain asettamisena kapitalistiselle taloudelle maamme ulkopuolella, vaan myöskin erilaisten ainesten vastakkain asettamisena maamme sisällä, sosialististen ainesten asettamisena kapitalistisia aineksia vastaan.

Tästä seuraa johtopäätös: meidän on rakennettava talouttamme niin, ettei maamme muodostuisi maailman kapitalistisen järjestelmän lisäkkeeksi, ettei se joutuisi yleisen kapitalistisen kehityksen järjestelmään sen aputaloutena, ettei maamme talous kehittyisi maailman kapitalismin aputaloutena, vaan itsenäisenä talousyksikkönä, joka nojautuu etupäässä sisäisiin markkinoihin, nojautuu teollisuutemme liittoyhteyteen maamme talonpoikaistalouden kanssa.

On olemassa kaksi yleislinjaa: toinen lähtee siitä ajatuksesta, että maamme on vielä kauan pysyttävä agraarimaana, että sen on vietävä ulkomaille maatalouden tuotteita ja tuotettava sieltä kalustoa, että tästä on pidettävä kiinni ja siihen suuntaan on vietävä kehitystä edelleenkin. Tämä linja vaatii asiallisesti teollisuutemme supistamista. Tämä kanta sai äskettäin ilmauksensa Shaninin teeseissä (ehkä joku teistä on lukenut ne „Ekonomitsheskaja Zhizn“ lehdessä [56]). Tämä linja johtaisi siihen, että maamme ei pystyisi koskaan taikka miltei koskaan todella teollistumaan, että sisäisiin markkinoihin nojautuvasta ja taloudellisesti itsenäisestä yksiköstä maamme joutuisi muuttumaan objektiivisesti yleisen kapitalistisen järjestelmän lisäkkeeksi. Tämä linja merkitsee luopumista rakennustyömme tehtävistä.

Se ei ole meidän linjamme.

On olemassa toinen yleislinja, joka lähtee siitä, että meidän on käytettävä kaikki voimamme tehdäksemme maamme taloudellisesti itsenäiseksi, riippumattomaksi, sisäisiin markkinoihin nojautuvaksi maaksi, joka olisi puoleensa vetävänä kotilietenä kaikille niille maille, jotka vähitellen irtautuvat kapitalismista ja yhtyvät sosialistisen talouden kehitysuomaan. Tämä linja vaatii teollisuutemme kehittämistä mahdollisimman voimakkaasti, kuitenkin niiden voimavarojen rajoissa, joita meillä on, ja niiden mukaisesti. Se hylkää jyrkästi sellaisen politiikan, joka tähtää maamme saattamiseen maailman kapitalistisen järjestelmän lisäkkeeksi. Tämä on meidän linjamme rakennustyössä, linja, jolla puolueemme on ja josta se pitää kiinni vastakin. Tämä linja on meille välttämätön niin kauan, kun olemme kapitalistisen maailman ympäröimänä.

Eri asia on, kun vallankumous voittaa Saksassa tai Ranskassa, taikka molemmissa maissa samanaikaisesti, ja kun niissä alkaa sosialismin rakentaminen korkeammalle kehittyneen tekniikan pohjalla. Silloin me siirrymme maamme riippumattomaksi talousyksiköksi tekemiseen tähtäävästä politiikasta sellaiseen politiikkaan, jonka tarkoituksena on liittää maamme yleisen sosialistisen kehityksen uomaan. Mutta niin kauan, kun tätä ei ole tapahtunut, me tarvitsemme kansantaloudellemme aivan välttämättä vähimmäismäärän sitä riippumattomuutta, jota ilman ei voida varjella maatamme joutumasta taloudellisesti maailman kapitalistisen järjestelmän alaisuuteen.

Tällainen on ensimmäinen perusajatus.

Toinen perusajatus, jota meidän samoin kuin ensimmäistäkin on pidettävä ohjeena rakennustyös-

sämme, on se, että on aina otettava huomioon kansantalouden johtamisen erikoisuudet meillä eroitukseksi kapitalististen maiden johtamisesta. Siellä, kapitalismin maissa, hallitsee yksityispääoma, siellä erinäisten kapitalististen trustien, syndikaattien, yksien taikka toisten kapitalistiryhmien tekemät virheet oikaisee markkinain vaistovaraisuus. Jos on tuotettu liian paljon, niin tulee pula, mutta sitten, pulan jälkeen, talous pääsee taas normaalitilaansa. Jos on innostuttu liiaksi tuontiin ja syntyy passiivinen kauppatase, niin vekselikurssi horjahtaa, syntyy inflaatio, tuonti supistuu ja vienti kasvaa. Kaikki tämä käy pulien kautta. Ei yksikään vähänkään tuntuvampi virhe ja vähänkään suurempi liikatuotanto tahi tuotannon vähänkään tuntuvampi poikkeaminen kysynnän kokonaismäärästä mene kapitalistisissa maissa ilman, ettei näiden erehdysten, virheiden ja poikkeamisten korjaaminen tapahtuisi yhden taikka toisen pulan avulla. Niin eletään kapitalismin maissa. Mutta me emme voi elää sillä lailla. Siellä me näemme talous-, kauppa- ja finanssipulia, jotka koskevat erinäisiä kapitalistiryhmiä. Meillä on asia toisin. Jokainen tuntuvampi häiriö kaupan alalla tai tuotannossa, jokainen vakava laskuvirhe meidän talouselämässämme ei johda yhteen taikka toiseen erilliseen kriisiin, vaan se lyö koko kansantaloutta. Jokainen pula, olkoon se sitten kauppa-, finanssi- tai teollisuuspula, voi meillä muodostua koko valtiota koskevaksi yleiseksi kriisiksi. Siksi meiltä vaaditaan erikoisen suurta varovaisuutta ja tarkkanäköisyyttä rakennustyössämme. Senvuoksi meidän on täällä johdettava taloutta suunnitelmallisesti, sillä tavoin, että laskuvirheitä sattuisi

vähemmän ja että meidän taloudellinen johtomme olisi äärimmäisen tarkkaa, äärimmäisen harkitsevaista, äärimmäisen virheetöntä. Mutta koska meille, toverit, ei valitettavasti vielä ole ominaista erikoinen tarkkanäköisyys, erikoinen harkitsevaisuus, eikä myöskään erikoinen taitavuus talouden virheettömässä johtamisessa, koska me vasta opettelemme rakentamaan, niin meillä on vielä virheitä ja niitä on sattuva vastakin. Siksi meillä täytyy olla rakennustyössämme reservejä, me tarvitsemme reservejä, joilla voitaisiin korjata virheemme. Koko työmme viimeisten kahden vuoden ajalta osoittaa, että meillä ei ole takeita sattumia ja virheitä vastaan. Maatalouden alalla meillä riippuu paljon ei vain taloutemme hoitamisesta, vaan myöskin luonnonvoimista (katovuodet y.m.). Teollisuuden alalla riippuu paljon ei vain taloutemme hoitamisesta, vaan myöskin sisäisistä markkinoista, joita emme ole saaneet vielä käsiimme. Ulkomaankaupan alalla riippuu hyvin paljon ei vain yksistään meistä, vaan myöskin Länsi-Euroopan kapitalistien menettelystä, ja vieläpä niin, että mitä enemmän vientimme ja tuontimme kasvaa, sitä enemmän joudumme riippuvaisiksi kapitalistisesta Lännestä, sitä enemmän joudumme alttiiksi vihollisen iskuille. Turvataksemme itsemme kaikilta noilta sattuman oikuilta ja väistämättömiltä virheiltä meidän on painettava mieleemme ajatus reservien kasaamisen välttämättömyydestä.

Me emme ole taattuja katovuosilta maataloudessa. Siksi tarvitaan reservejä. Me emme ole taattuja sisäisten markkinain satunnaisuuksilta teollisuutemme kehittämisen alalla. Minä en edes puhukaan siitä, että

eläessämme omien säästämällä koottavien varojen turvissa meidän on oltava erikoisen säästeliäitä ja pidättyväisiä näin koottujen varojen käyttämisessä, pyrittävä käyttämään jokainen kopeekka järkevästi, t.s. sellaiseen tarkoitukseen, jonka kehittäminen kullakin kyseellisellä ajankohdalla on ehdottoman välttämätöntä. Tästä johtuu reservien tarpeellisuus teollisuutta varten. Me emme ole taattuja satunnaisuuksilta ulkomaankaupan alalla (naamioitu boikotti, naamioitu saarto y.m.). Tästä johtuu reservien tarpeellisuus.

Voitaisiin lisätä kaksinkertaisesti maatalousluottoon myönnettäviä varoja, mutta silloin ei jäisi teollisuuden rahoittamiseen tarvittavia reservejä, teollisuus jäisi kehityksessään kovasti jälkeen maataloudesta, teollisuusvalmisteiden määrä supistuisi ja tuloksena olisi teollisuusvalmisteiden hintojen paisuminen kaikkine siitä johtuvine seuraamuksineen.

Voitaisiin käyttää kaksi kertaa enemmän määrärahoja teollisuuden kehittämiseen, mutta se olisi teollisuuden niin nopeaa kehitysvauhtia, jota me emme kestäisi, koska vapaista pääomista on suuri puute, ja jolla pohjalla me menisimme pian nurin, puhumattakaan siitä, ettei meillä riittäisi vararahoja lainojen myöntämiseen maataloudelle.

Voitaisiin kehittää tuontiamme, pääasiallisesti konekaluston tuontia, kaksin verroin suuremmaksi kuin se on tätä nykyä, viedäksemme nopeaa vauhtia eteenpäin teollisuuden kehitystä, mutta tämä voisi aiheuttaa sen, että tuonti ylittäisi viennin, ja niin syntyisi passiivinen kauppatase, mikä taas horjuttaisi valuuttaamme, s.o. horjuttaisi sitä perustaa, jonka

pohjalla vain on mahdollista teollisuuden suunnittelu ja kehittäminen.

Voitaisiin myös mistään välittämättä laajentaa täyttä päätä vientiä ulkomaille, huomioimatta lainkaan sisäisten markkinain tilaa, mutta siitä aiheutuisi ehdottomasti pahoja selkkautumisia kaupungeissa maataloustuotteiden hintojen nopean nousun mielessä, siis palkkatason horjumisen mielessä, vissinlaisen keinotekoisesti synnytetyn nälänhädän mielessä kaikkine siitä johtuvine seuraamuksineen.

Voitaisiin kohottaa täyttä päätä työläisten palkkoja ei vain sodanedelliselle tasolle, vaan sitäkin korkeammalle, mutta tämä taas aiheuttaisi teollisuutemme kehitysvauhdin hidastumisen, sillä teollisuuden kehittäminen meidän oloissamme, ilman ulkoa saatavia lainoja, ilman luottoa j.n.e., on mahdollista vain kasaamalla jonkinlaisia voittoja, mitkä ovat välttämättömiä teollisuuden rahoittamiseksi ja varustamiseksi, mikä kuitenkin olisi mahdotonta, s. o. vähänkään vakavampi varojen kasaantuminen olisi mahdotonta, jos me ryhtyisimme kohottamaan palkkoja erikoisen joudutetulla vauhdilla.

J.n.e., y.m.s.

Nämä ovat ne kaksi tärkeintä johtavaa perusajatusta, joiden on oltava soihtuna ja majakkana työssämme maamme rakentamisen alalla.

Ja nyt sallikaa siirtyä numeroihin.

Niin, vielä eräs sivuhuomautus. Meillä on eräänlaista kirjavuutta talousjärjestelmässämme — kokonaista viisi talousmuotoa. On talousmuoto, joka on miltei luontaistaloutta: sitä ovat ne talonpoikaistaloudet, joiden tavaratuotto on peräti vähäinen. On toinen

talousmuoto, tavaratuotannon talousmuoto, missä tavaratuotolla on talonpoikaistaloudessa ratkaiseva merkitys. On kolmas talousmuoto, yksityiskapitalismi, jota ei ole nujerrettu, joka on elpynyt ja on edelleen elpyvä määrättyyn rajaan saakka, niin kauan kun meillä on voimassa uusi talouspolitiikka. Neljäs talousmuoto on valtiokapitalismi, t.s. se kapitalismi, jonka me olemme sallineet ja jota meillä on mahdollisuus valvoa ja rajoittaa, miten proletaarinen valtio haluaa. Ja vihdoin viides talousmuoto, sosialistinen teollisuus, s.o. meidän valtionteollisuutemme, jolloin tuotannossa ei ole edustettuna kaksi toisilleen vihamielistä luokkaa — proletariaatti ja porvaristo, vaan yksi luokka — proletariaatti.

Halusin sanoa pari sanaa näistä viidestä talousmuodosta, sillä ilman sitä on vaikea ymmärtää niitä numerosarjoja, joita aion esittää, ja sitä kehityssuuntaa, mikä teollisuutemme kehityksessä on havaittavissa, sitäkin suuremmalla syyllä, että Lenin aikoinaan puhui riittävän seikkaperäisesti näistä viidestä talousmuodosta[57], jotka ovat järjestelmämme kokoonpanossa, opettaen meitä ottamaan huomioon näiden talousmuotojen välisen taistelun rakennustyössämme.

Haluaisin sanoa pari sanaa valtiokapitalismista ja valtionteollisuudesta, joka on tyypiltään sosialistista teollisuutta, niiden väärinkäsitysten ja sen sekaannuksen hälventämiseksi, joita puolueessa on syntynyt tämän kysymyksen ympärillä.

Voidaanko meidän valtionteollisuuttamme nimittää valtiokapitalistiseksi? Ei voida. Miksi? Siksi, että valtiokapitalismi proletariaatin diktatuurin oloissa on sellainen tuotannon organisation muoto, jossa on

edustettuna kaksi luokkaa: riistävä luokka, joka omistaa tuotantovälineet, sekä riistettävä luokka, joka ei omista tuotantovälineitä. Olkoon valtiokapitalismi mitä erikoismuotoa tahansa, sen pitää kuitenkin olla olemukseltaan kapitalistista. Valtiokapitalismia eritellessään Iljitsh piti silmällä ennen kaikkea toimilupia. Ottakaamme toimiluvat ja tarkastelkaamme, onko niissä edustettuna kaksi luokkaa. On kyllä. Kapitalistien, s.o. toimilupaa käyttävien luokka, joka riistää ja joka omistaa väliaikaisesti tuotantovälineet, sekä proletaarien luokka, jota toimiluvankäyttäjä riistää. Se, ettei meillä tässä ole mitään sosialismin aineksia, näkyy selvästi esimerkiksi siitä, ettei kukaan tohdi tuppautua toimilupaliikkeeseen järjestämään työn tuottavaisuuden kohottamiskamppailua, sillä kaikki tietävät, ettei toimilupatuotantolaitos ole sosialistinen, vaan sosialismille vieras tuotantolaitos.

Ottakaamme toisen tyypin tuotantolaitokset — valtion tuotantolaitokset. Ovatko ne valtiokapitalistisia laitoksia? Ei, eivät ole. Miksi? Siksi, ettei niissä ole edustettuna kaksi luokkaa, vaan yksi luokka, työläisten luokka, joka valtionsa kautta omistaa työ- ja tuotantovälineet ja jota ei riistetä, koska enimmäismäärä siitä, mikä tuotantolaitoksessa saadaan yli palkkojen, menee teollisuuden edelleen kehittämiseen, s.o. koko työväenluokan aseman parantamiseen.

Voidaan sanoa, ettei se ole kuitenkaan täydellistä sosialismia, jos otetaan huomioon ne byrokraattisuuden jätteet, joita tuotantolaitostemme hallintoelimissä vielä on säilynyt. Se on totta. Mutta tämä ei ole ristiriidassa sen kanssa, että valtionteollisuus on tyypiltään sosialistista tuotantoa. On olemassa kaksi tuotanto-

tyyppiä: kapitalistinen tuotantotyyppi, johon myöskin valtiokapitalistinen kuuluu, jossa on kaksi luokkaa ja jossa tuotanto tapahtuu voiton kasaamiseksi kapitalistille, ja on olemassa toinen, sosialistinen tuotantotyyppi, jossa ei ole riistoa, jossa tuotantovälineet kuuluvat työväenluokalle ja jossa tuotantolaitokset eivät toimi voiton kasaamiseksi vieraalle luokalle, vaan teollisuuden laajentamiseksi kaikkien työläisten hyväksi kokonaisuudessaan. Lenin sanoikin nimenomaan, että meidän valtion tuotantolaitoksemme ovat tyypiltään johdonmukaisesti sosialistisia tuotantolaitoksia.

Tässä voitaisiin tehdä rinnastus meidän valtioomme. Meidän valtiotamme ei myöskään nimitetä porvarilliseksi, sillä Leninin mukaan se on uusi valtiotyyppi, proletaarisen valtion tyyppi. Miksi? Siksi, että meidän valtiokoneistomme ei toimi työväenluokan sortamiseksi, kuten on poikkeuksetta kaikkien porvarillisten valtioiden laita, vaan työväenluokan vapauttamiseksi porvariston sorron alta. Juuri sen vuoksi meidän valtiomme on tyypiltään proletaarinen valtio, vaikkakin tämän valtion koneistossa voitte vielä löytää törkyä ja kaikkia vanhan jätteitä vaikka kuinka paljon. Lenin, joka julisti meidän neuvostojärjestelmämme proletaariseksi valtiotyypiksi, on läksyttänyt sitä siinä säilyneiden byrokratismin jätteiden takia lujemmin kuin kukaan muu. Siitä huolimatta hän teroitti aina mieliin, että meidän valtiomme on uudentyyppinen proletaarinen valtio. On osattava erottaa valtiotyyppi siitä perinnöstä ja niistä jätteistä, joita valtion järjestelmässä ja koneistossa vielä on säilynyt. Samaten on osattava ehdottomasti erottaa valtionlaitoksissa ilmenevät byrokratismin jätteet siitä teolli-

suuden rakennetyypistä, jota meillä nimitetään sosialistiseksi tyypiksi. Ei voida sanoa, että koska talouselimissä tai trusteissa sattuu vielä virheitä, on vielä byrokratismia j.n.e., niin meidän valtionteollisuutemme ei ole sosialistista. Niin ei voida sanoa. Silloin meidän tyypiltään proletaarinen valtiommekaan ei olisi proletaarinen valtio. Voisin mainita useitakin porvarillisia hallintokoneistoja, jotka toimivat paremmin ja säästäväisemmin kuin meidän proletaarinen valtiokoneistomme. Mutta tämä ei vielä merkitse sitä, etteikö meidän valtiokoneistomme olisi proletaarinen, etteikö meidän valtiokoneistomme olisi tyypiltään korkeampaa tasoa kuin porvarillinen valtiokoneisto. Miksi? Siksi, että vaikka tuo porvarillinen koneisto toimiikin paremmin, niin se toimii kapitalistin hyväksi, mutta meidän proletaarinen valtiokoneistomme, vaikka se toisinaan vikuroikin, toimii kuitenkin proletariaatin hyväksi, porvaristoa vastaan.

Tätä periaatteellista eroa ei saa unohtaa.

Samaa on sanottava myöskin valtionteollisuudesta. Ei saa niitten epäkohtien ja byrokratismin jätteiden takia, joita valtion teollisuuslaitostemme hallintoelimissä vielä on ja joita tulee vielä esiintymään, näiden jätteiden ja näiden puutteellisuuksien takia ei saa unohtaa sitä, että meidän tuotantolaitoksemme ovat olemukseltaan sosialistisia tuotantolaitoksia. Esimerkiksi Fordin tehtaissa, jotka toimivat moitteettomasti, saattaa ehkä olla vähemmän varkauksia, mutta ne tekevät silti työtä Fordille, kapitalistin hyväksi, mutta meidän tuotantolaitoksemme, joissa toisinaan on havaittavissa varkautta eikä asiat suju aina luistavasti, tekevät kuitenkin työtä proletariaatin hyväksi.

Tätä periaatteellista eroa ei saa unohtaa.

Siirtykäämme nyt käsittelemään kansantaloutemme yleisiä numerotietoja.

Maatalous. Sen kokonaistuotanto vuonna 1924/25 on noussut 71%:iin sen sodanedellisestä tasosta, vuoden 1913 tasoon verraten. Toisin sanoen, vuonna 1913 tuotettiin yli 12 miljardin ruplan arvosta sodanedellisissä hinnoissa laskettuna, mutta vuonna 1924/25 tuotettiin yli 9 miljardin ruplan arvosta. Meidän suunnitteluelintemme tietojen mukaan lasketaan, että ensi vuonna, 1925/26, kokonaistuottoa lisätään edelleen 11 miljardiin ruplaan, s.o. 91%:iin sodanedellisestä tasosta. Maatalous kasvaa,— tämä on itsestään selvä johtopäätös.

Teollisuus. Jos otamme koko teollisuuden, sekä valtionteollisuuden, toimilupateollisuuden että yksityisteollisuuden, niin vuonna 1913 koko teollisuus antoi tuotteita yhteensä 7 miljardin ruplan arvosta, mutta vuonna 1924/25 se antoi 5 miljardin arvosta. Se on 71% sodanedellisestä tasosta. Suunnitteluelimemme olettavat, että ensi vuonna tuotanto nousee $6^1/_2$ miljardiin, s.o. noin 93%:iin sodanedellisestä tasosta. Teollisuus nousee. Tänä vuonna sen nousu oli nopeampaa kuin maatalouden.

Erikoisesti on mainittava sähköistämiskysymys. GOELRO:n suunnitelmassa vuonna 1921 edellytettiin 10—15 vuoden aikana rakennettavaksi 30 sähköasemaa yhteiseltä teholtaan 1.500.000 kilowattia ja kustannusarvioltaan 800 milj. kultaruplaa. Ennen Lokakuun vallankumousta sähköasemien teho oli yhteensä 402 tuhatta kilowattia. Me olemme tähän mennessä rakentaneet sähköasemia yhteiseltä teholtaan 152.350

kilowattia, ja vuonna 1926 on suunniteltu valmistuvan 326.000 kilowattia. Jos kehitys tulee jatkumaan tätä vauhtia, niin 10 vuodessa, s.o. suunnilleen vuoteen 1932 mennessä (lyhin suunniteltu aikamäärä), Neuvostoliiton sähköistämissuunnitelma saadaan täytetyksi. Rinnan sähköasemien rakentamisen kanssa kasvaa myöskin sähkökoneteollisuus, jonka tuotanto-ohjelma vuodeksi 1925/26 on suunniteltu 165—170%:ksi sodanedelliseen tasoon verraten. On kuitenkin todettava, että suurten vesivoimalaitosten rakentaminen aiheuttaa varojen suurta ylikulutusta ennakkosuunnitelmiin verraten. Esimerkiksi Volhovstroin alkuperäinen kustannusarvio oli laadittu 24.300.000 „arviomääräistä“ ruplaa käsittäväksi, mutta vuoden 1925 syyskuuhun mennessä se oli noussut 95.200.000 tshervontsiruplaksi, mikä on 59% kaikista ensivuoroisten asemien rakentamiseen käytetyistä varoista, silloin kun Volhovstroin teho on 30% näiden asemien kokonaistehosta. Zemo-Avtshalskin voimalaitoksen alkuperäinen kustannusarvio oli laskettu 2.600.000 kultaruplaksi, mutta viimeisimmät vaatimukset tekevät noin 16 milj. tshervontsiruplaa, josta määrästä noin 12 miljoonaa on jo käytetty.

Jos otamme valtion ja osuuskuntien teollisuuden, joka on tavalla tai toisella yhdistettyä, ja vertaamme sen tuotantoa yksityisteollisuuden tuotantoon, niin saamme tällaisen kuvan: vuonna 1923/24 valtion ja osuuskuntien teollisuus käsitti vuoden koko teollisuustuotannon määrästä 76,3% ja yksityisteollisuus 23,7%, mutta vuonna 1924/25 valtion ja osuuskuntien teollisuuden osuus teki 79,3%, ja yksityisteollisuuden osuus ei enää ollut 23,7%, vaan 20,7%.

Yksityisteollisuuden ominaispaino on tänä kautena laskenut. Valtion ja osuuskuntien teollisuuden osuuden lasketaan tekevän ensi vuonna noin 80%, kun sensijaan yksityisteollisuuden osuus alenee 20%:iin. Ylipäänsä yksityisteollisuus kyllä kasvaa, mutta kun valtion ja osuuskuntien teollisuus kasvaa nopeammin, niin yksityisteollisuuden ominaispaino laskee yhä nopeammin.

Siinä on tosiasia, jota ei voida olla huomioon ottamatta ja joka osoittaa, että sosialistisen teollisuuden ylivoima yksityisteollisuuden suhteen on kiistämätön tosiasia.

Jos otamme tarkasteltavaksi valtion haltuun keskitetyn omaisuuden sekä yksityistaloutta harjoittavien käsissä olevan omaisuuden, niin osoittautuu, että tälläkin alalla,— käytän Valtion Suunnittelukomission kontrollilukuja,— on yliote proletaarisen valtion puolella, sillä valtiolla on peruspääomia vähintään 11,7 miljardin ruplan arvosta (tshervontsiruplissa laskien), kun sensijaan yksityisille omistajille, pääasiallisesti talonpoikaistalouksille, kuuluu peruspääomia korkeintaan 7,5 miljardin ruplan arvosta.

Tämä on tosiasia, joka osoittaa, että yhteiskunnallistettujen omaisuuksien osuus on sangen suuri, ja se kasvaa yhä ei-yhteiskunnallistetun sektorin omaisuusosuuteen verraten.

Ja kuitenkaan järjestelmäämme kokonaisuudessaan ei voida vielä sanoa enempää kapitalistiseksi kuin sosialistiseksikaan. Kokonaisuudessaan meidän järjestelmämme on kapitalismista sosialismiin siirtymismuoto, jossa tuotannon määrän mielessä on yhä vallitsevana yksityisomistuksellinen talonpoikaistuo-

tanto, mutta jossa sosialistisen teollisuuden osuus kasvaa herkeämättä. Sosialistisen teollisuuden osuus kasvaa niin, että tämä teollisuus, käyttäen hyväkseen keskittyneisyyttään, käyttäen hyväkseen järjestyneisyyttään, käyttäen hyväkseen sitä, että meillä on proletariaatin diktatuuri, käyttäen hyväkseen sitä, että kulkulaitos on valtion hallussa, käyttäen hyväkseen sitä, että luottojärjestelmä on meidän ja pankit ovat meidän, käyttäen kaikkea tätä hyväkseen meidän sosialistinen teollisuutemme, jonka osuus koko kansallistuotannon määrässä kasvaa askel askeleelta, mennen eteenpäin tämä teollisuus alkaa alistaa yksityisteollisuutta alaisekseen, alkaa mukauttaa ja viedä mukanaan kaikkia muita talousmuotoja. Sellainen se on maaseudun kohtalo, että sen on kuljettava kaupungin mukana, suurteollisuuden mukana.

Tämä on se tärkein johtopäätös, joka syntyy, kun asetetaan kysymys järjestelmämme luonteesta, sosialistisen teollisuuden osuudesta tässä järjestelmässä, yksityiskapitalistisen teollisuuden osuudesta ja vihdoin pienen tavaratuotannon, pääasiallisesti talonpoikaisen tuotannon, osuudesta koko kansantaloudessa.

Pari sanaa valtionbudjetista. Te varmaankin tiedätte, että se on meillä noussut 4 miljardiin ruplaan. Sodanedellisissä ruplissa laskettuna meidän valtionbudjettimme tekee vähintään 71% sotaa edeltäneen ajan valtionbudjettiin verraten. Jos sitten valtakunnan yleisen budjetin summaan lisätään vielä paikallisten budjettien summa, mikäli ne ovat laskettavissa, niin silloin meidän valtionbudjettimme tekee vähintään 74,6% vuoteen 1913 verrattuna. Kuvaavaa on, että muiden kuin veroluontoisten tulojen ominaispaino

meidän valtionbudjetissamme on paljon suurempi kuin verotulojen ominaispaino. Myös kaikki tämä osoittaa, että taloutemme kasvaa ja edistyy.

Kysymyksellä voitoista, joita me saimme viime vuonna valtion ja osuuskunnallisista laitoksistamme, on mitä tärkein merkitys, koska maamme on köyhä pääomista ja sillä ei ole suuria lainoja ulkomailta. Meidän on silmäiltävä tarkasti teollisuus- ja kauppaliikkeitämme, pankkeja ja osuusliikkeitämme voidaksemme tietää, mitä meillä on käytettävissämme teollisuutemme edelleen laajentamiseksi. Neuvostoliiton yleinen valtionteollisuus ja Metalliteollisuuden Päähallinto antoivat vuonna 1923/24 tietääkseni noin 142 milj. tshervontsiruplaa voittoa. Niistä 71 milj. ruplaa siirrettiin valtion kassaan. Vuonna 1924/25 me saamme jo 315 milj. Suunnitelman mukaan siitä on määrä siirtää valtion kassaan 173 miljoonaa.

Neuvostoliiton yleinen valtionkauppa tuotti vuonna 1923/24 noin 37 milj., josta määrästä 14 milj. meni tuloina valtion kassaan. Vuonna 1925 me saamme vähemmän — 22 miljoonaa, hintojen alentamispolitiikan takia. Tästä summasta menee noin 10 miljoonaa tuloina valtion kassaan.

Ulkomaankaupasta me saimme vuonna 1923/24 yli 26 miljoonaa ruplaa voittoa, josta noin 17 milj. meni tuloina valtion kassaan. Vuonna 1925 ulkomaankauppa antaa, taikka oikeammin on jo antanut, 44 milj. Niistä 29 milj. menee tuloina valtion kassaan.

Finanssiasiain kansankomissariaatin laskelmien mukaan pankit antoivat vuonna 1923/24 voittoa 46 milj., josta 18 milj. meni tuloina valtion kassaan,

vuonna 1924/25 ne antoivat yli 97 miljoonaa, josta 51 milj. meni tuloina valtion kassaan.

Kulutusosuuskunnat antoivat vuonna 1923/24 voittoa 57 milj., maatalousosuuskunnat — 4 miljoonaa.

Nämä juuri esittämäni luvut ovat enemmän tai vähemmän pienennettyjä. Te tiedätte, miksi. Te tiedätte, miten talouselimet meillä tekevät laskelmiaan jättääkseen enemmän itselleen ja laajentaakseen liikettä. Jos nämä luvut näyttävät teistä pieniltä, ja ne ovat todellakin vähäisiä, niin ottakaa huomioon, että ne ovat hieman pienennettyjä.

Muutama sana meidän ulkomaankauppamme liikevaihdosta.

Jos maamme koko kauppavaihto vuodelta 1913 otetaan 100:ksi, niin osoittautuu, että vuonna 1923/24 me saavutimme ulkomaankaupassamme 21% sodanedellisestä tasosta ja vuonna 1924/25 — 26% sodanedellisestä tasosta. Vientimme vuonna 1923/24 oli 522 milj. ruplaa; tuonti — 439 milj.; yleinen kauppavaihto — 961 milj.; aktiivinen saldo — 83 milj. Vuonna 1923/24 meillä oli aktiivinen kauppatase. Vuonna 1924/25 vientimme teki 564 milj.; tuonti — 708 milj.; yleinen kauppavaihto — 1.272 milj.; passiivinen saldo — 144 milj. Tämä vuosi päättyi meillä ulkomaankaupan alalla 144 milj. ruplan passiiviseen kauppataseeseen.

Sallikaa minun pysähtyä tähän vähän tarkemmin. Meillä ollaan usein taipuvaisia selittämään tänä talousvuonna muodostunut passiivinen saldo siten, että katovuoden takia me toimme tänä vuonna paljon viljaa ulkomailta. Me toimme viljaa 83 milj. arvosta, mutta vajaus on 144 milj. Mihin tämä vajaus johtaa?

Siihen, että ostaessamme enemmän kuin myymme, tuodessamme enemmän kuin viemme, me asetamme siten maksutaseemme sekä siis myöskin valuuttamme kyseenalaiseksi. Meillä oli puolueen XIII edustajakokouksen tiukka ohje, että puolueen on hinnalla millä hyvänsä pyrittävä saamaan aikaan aktiivinen kauppatase[58]. Minun on tunnustettava, että kaikki me, sekä neuvostoelimet että Keskuskomitea, teimme tässä suhteessa mitä karkeimman virheen, kun emme täyttäneet tätä meille annettua toimintaohjetta. Sitä oli vaikea täyttää, mutta visseillä voimainponnistuksilla olisi kuitenkin voitu saada edes vähäinen aktiivinen saldo. Me olemme nyt tehneet tämän karkean virheen, ja edustajakokouksen on se oikaistava. Muuten, Keskuskomitea itse korjasi sen tämän vuoden marraskuussa pitämässään erikoisessa istunnossa, jossa se, tarkasteltuaan tuontimme ja vientimme lukuja, teki päätöksen, että ensi vuonna, — me hahmottelimme siinä ulkomaisen kauppavaihtomme tärkeimpiä seikkoja ensi vuodeksi, — että ensi vuonna ulkomaankauppa päätetään vähintään 100 milj. ruplan aktiivisella saldolla. Se on välttämätöntä. Se on ehdottoman välttämätöntä tällaiselle maalle kuin on meidän maamme, jossa on vähän pääomia, johon ei tuoda pääomia ulkomailta taikka tuodaan vain äärimmäisen vähän ja jossa maksutase ja sen tasapaino on pidettävä yllä kauppataseen kustannuksella, jotta meidän tshervontsivaluuttamme ei horjahtaisi ja jotta säilyttämällä valuuttamme meillä säilyisi siten mahdollisuus teollisuutemme ja maataloutemme edelleen kehittämiseen. Te olette kaikki kokeneet, mitä horjuva valuutta merkitsee. Me emme saa enää palata tuohon onnetto-

maan tilaan, ja on ryhdyttävä kaikkiin toimenpiteisiin ehkäistäksemme kaikki ne tekijät, jotka voisivat tulevaisuudessa viedä meitä tilaan, mikä voisi horjuttaa valuuttaamme.

Sellaisia ovat numerotiedot ja suuntaviivat kansantaloudestamme kokonaisuudessaan, teollisuudesta ja maataloudesta erikseen, sosialistisen teollisuuden ominaispainosta muihin talousmuotoihin verraten sekä niistä johtavista ajatuksista sosialismin rakentamisessa, joista edellä puhuin ja joiden kannalla on puolueemme Keskuskomitea.

2. Teollisuus ja maatalous

Jos otetaan edelleen välittömästi teollisuutta ja maataloutta koskevat kysymykset niiden keskinäisten suhteiden kannalta sekä nykyään että lähimmässä tulevaisuudessa, niin nämä kysymykset voitaisiin keskittää lyhyesti seuraaviin kohtiin.

Ensiksi. Maamme on yhä vielä agraarimaa: maatalouden tuotanto ylittää teollisuustuotannon. Päätoteamus teollisuudesta on se, että se on jo päässyt sodanedellisen tason vaiheille, että vastaiset edistysaskeleet teollisuudessa merkitsevät sen kehittämistä uudella teknillisellä perustalla käyttäen uutta kalustoa ja panemalla laajasti käyntiin uusien tehtaiden rakennustöitä. Se on hyvin vaikea tehtävä. Astuminen tämän kynnyksen yli, siirtyminen politiikasta, jonka tarkoituksena oli käyttää mahdollisimman täydellisesti kaikki se, mitä meillä teollisuudessa jo oli,—siirtyminen siitä uuden teollisuuden rakentamisen politiikkaan uudella teknillisellä perustalla, uusien tehtaiden raken-

tamisen pohjalla, tämän kynnyksen yli astuminen vaatii suuria pääomia. Mutta koska meillä on suuri puute pääomista, niin todennäköisesti ei teollisuutemme vastainen kehitys ole enää jatkuva niin nopeaa vauhtia, kuin se on käynyt tähän saakka.

Niin ei ole asianlaita maataloudessa. Ei voida sanoa, että kaikki maataloudessa piilevät mahdollisuudet sen nykyisellä teknillisellä perustalla olisivat jo täysin käytetyt. Erotukseksi teollisuudesta maatalous voi vielä jonkin aikaa edistyä nopeaa vauhtia nykyiselläkin teknillisellä perustallaan. Jo yksistään talonpojan valistuneisuuden ja kirjantaitoisuuden kohottaminen, jo sellainen yksinkertainen asia kuin siemenviljan puhdistaminen voisivat kohottaa maatalouden kokonaistuotantoa 10—15%:lla. Laskekaapa, mitä se merkitsee koko maan mitassa. Sellaisia mahdollisuuksia piilee vielä maanviljelyksessä. Juuri sen vuoksi maanviljelyksen edelleen kehittäminen ei toistaiseksi vielä kohtaa sellaisia teknillisiä vaikeuksia kuin teollisuutemme. Siksi teollisuuden tuotantotason epäsuhde maatalouden tuotantotasoon verraten tulee lähivuosien aikana vielä kasvamaan entisestään sen vuoksi, että maataloudella on vielä koko joukko sisäisiä piileviä mahdollisuuksia, joita ei ole vielä läheskään käytetty ja jotka on käytettävä lähivuosina.

Minkälaiset ovat tehtävämme tämän yhteydessä? Ennen kaikkea on hinnalla millä hyvänsä kohotettava meidän valtion suurteollisuuttamme voittaen edessämme olevat vaikeudet. Ja edelleen, on kohotettava neuvostomaamme paikallisluontoista teollisuutta. Toverit, me emme saa keskittyä yksistään yleisliittolaisen teollisuuden kehittämiseen, sillä tämä yleisliit-

tolainen teollisuus, meidän keskitetyt trustimme ja syndikaattimme eivät kykene tyydyttämään 140-miljoonaisen väestön kaikkia mitä moninaisimpia vaatimuksia ja tarpeita. Jotta nämä tarpeet voitaisiin tyydyttää, on päästävä välttämättä siihen, että vilkas elämä, vilkas teollinen elämä pulppuaisi jokaisessa piirissä, jokaisessa piirikunnassa, jokaisessa läänissä, alueella ja kansallisessa tasavallassa. Päästämättä valloilleen näitä paikkakunnilla piileviä voimia taloudellisen rakennustyön alalla, antamatta kaikkinaista apua paikalliselle teollisuudelle, piireistä ja piirikunnista alkaen, päästämättä kaikkia näitä voimia valloilleen me emme voi saada aikaan sitä yleistä talousrakennustyön nousua maassamme, josta Lenin puhui. Ilman tätä, sitomatta keskuksen etuja ja hyötyä paikkakuntien etujen ja hyödyn kanssa, me emme pysty ratkaisemaan oma-aloitteisuuden valloilleen päästämisen probleemia rakennustöiden alalla, maan yleisen taloudellisen nousun probleemia, mahdollisimman nopean teollistamisen probleemia.

Toiseksi. Polttoaineen suhteen oli ennen kysymys sen liikatuotannosta. Nyt me olemme tulemassa kysymykseen polttoainepulasta, sillä teollisuutemme kehittyy nopeammin kuin polttoainetuotanto. Me olemme pääsemässä sille tasolle, jolla maamme oli porvarillisen järjestelmän vallitessa, jolloin polttoainetta ei riittänyt ja meidän oli pakko tuoda sitä ulkomailta. Toisin sanoen asia on siis siten, että polttoaineen tuotantotaso ei vastaa teollisuuden tasoa, sen tarpeita. Tästä johtuu tehtävä — kehittää voimaperäisesti polttoainetalouttamme ja parantaa sen tekniikkaa, niin että polttoaineen tuotanto saavuttaisi,

pystyisi saavuttamaan kehityksessään teollisuuden kehityksen.

Kolmanneksi. Metallituotannon ja koko kansantalouden yleisen tuotantotason välillä on olemassa eräänlainen epäsuhde. Jos lasketaan metallin vähimmäistarve sekä metallin suurin mahdollinen valmistusmäärä, niin meillä ei riitä metallia kymmeniin miljooniin nousevaa määrää. Taloutemme, erikoisesti teollisuutemme, ei voi mennä enää tällä tavoin eteenpäin. Siksi tähän seikkaan on kiinnitettävä erikoista huomiota. Metalli on teollisuudellemme kaikki kaikessa, ja sen tuotantotaso on saatava teollisuuden ja kulkulaitoksen yleistä tasoa vastaavaksi.

Neljänneksi. Epäsuhde ammattityövoimamme määrän ja teollisuutemme tuotantotason välillä. Lehdistössä on julkaistu siitä eräitä lukuja, enkä ryhdy niitä luettelemaan, sanon vain, että ammattitaitoisen lisätyövoiman tarve koko teollisuudessa vuodeksi 1925/26 tekee lukumäärällisesti 433.000 henkeä, mutta me voimme antaa vain neljännen osan siitä.

Viidenneksi. Haluaisin mainita vielä erään epäkohdan ja epäsuhteen, joka on se, että rautateiden liikkuvan kaluston käyttönormi ylittää kaikki rajat. Liikkuvan kaluston käytölle on niin suuri kysyntä, että ensi vuonna meidän on pakko käyttää vetureita ja vaunuja ei 100% niiden sallitusta käyttämisestä, vaan 120—130%. Liikenneasiain kansankomissariaatin peruspääoma tulee siten kulumaan liian nopeasti, ja me voimme lähimmässä tulevaisuudessa joutua katastrofiin, ellemme ryhdy päättäväisiin toimenpiteisiin.

Tässä ovat kaikki ne epäkohdat ja epäsuhteet, joita meillä on kansantaloutemme sisällä yleensä ja teollisuuden sisällä erikoisesti ja jotka meidän on voitettava.

3. Kauppa-alan kysymyksiä

Sallikaa nyt siirtyä kauppa-alan kysymyksiin. Numerotiedot osoittavat, että tälläkin alalla, samoin kuin teollisuudessakin, valtioperustan ominaispainon kasvu yksityiskapitalistiseen perustaan verraten menee eteenpäin. Kun lasketaan, että kotimaisen kaupan yleinen liikevaihto ennen sotaa teki tavararuplissa 20 miljardia ruplaa, niin osoittautuu, että vuonna 1923/24 tämä liikevaihto teki 10 miljardia, s.o. 50% sodanedellisestä, ja vuonna 1924/25 se tekee 14 miljardia, s.o. 70%. Kotimaisen kaupan liikevaihdon yleinen nousu on epäilemätöntä. Jos tarkastellaan valtion osuutta tässä liikevaihdossa, niin osoittautuu, että vuonna 1923/24 valtion osuus kotimaisen kaupan koko liikevaihdosta teki 45%, osuuskuntien osuus — 19%, yksityispääoman osuus — 35%. Seuraavana vuonna, s.o. vuonna 1924/25, valtion osuus teki 50%, osuuskuntien osuus 19%:n asemesta 24,7%, mutta yksityispääoman osuus teki 35%:n asemesta enää 24,9%. Yksityispääoman osuus yleisessä liikevaihdossa laskee, valtion ja osuuskuntien osuudet nousevat. Jos jaamme yleisen liikevaihdon kahteen osaan, tukkukauppaan ja vähittäismyyntiin, niin kehityssuunta on silloinkin sama. Tukkumyynnissä vuonna 1923/24 valtionkaupan osuus teki vähän yli 62% koko liikevaihdosta, mutta vuonna 1924/25 — 68,9%. Nousu on ilmeinen. Osuus-

kuntien osalta meillä on lisäys 15%:sta 19%:iin. Yksityiskaupan osa oli 21%, nyt se on 11%. Vähittäismyynnissä vuonna 1923/24 valtion osuus oli 16%, vuonna 1924/25 se oli melkein 23%. Osuuskuntien osa vähittäismyynnissä oli viime vuonna 25,9%, mutta vuonna 1924/25 se on 32,9%. Nousu on ilmeinen. Sensijaan yksityispääoman osuus vähittäismyynnissä vuonna 1923/24 oli 57%, nyt se on 44,3%. Vähittäismyynnin alalla me olemme ilmeisesti astuneet kynnyksen yli. Viime vuonna oli vähittäismyynnissä vallitsevana yksityispääoma, mutta nyt ovat vallitsevina valtio ja osuuskunnat.

Valtion ja osuuskuntien merkityksen lisääntymistä raaka-aineiden ja viljanhankinnoissa osoittavat seuraavat luvut: öljysiemenen alalla vuonna 1924/25 ne tekevät 65%, pellavan — 94%, puuvillan — melkein 100%, viljanhankinnoissa vuonna 1923/24 — 75%, vuonna 1924/25 — 70%. Tässä meillä on vähäistä laskua. Ylcensä ottaen valtion ja osuuskunnallisen perustan kasvu kotimaisen kaupan alalla on ilmeinen, niin tukkukaupan kuin vähittäismyynninkin alalla.

Kun viljanhankinnoissa valtion osuus on prosenttisuhteessa vallitsevana, mutta sen nousu on kuitenkin pienempi kuin viime vuonna, niin se on merkkinä virheistä, joita viljanhankinnoissa on tehty. Asia on niin, että hankintojen suhteen tapahtunut laskuvirhe ei ole ainoastaan neuvostoelinten, vaan myöskin Keskuskomitean laskuvirhe, koska viimeksimainitun velvollisuus on valvoa neuvostoelimiä ja koska se vastaa kaikesta, mitä neuvostoelimissä tapahtuu. Tämä laskuvirhe on siinä, että suunnitelmia tehtäessä me emme ottaneet huomioon sitä, että markkinatilanteessa

ja hankintaehdoissa on tänä vuonna jotain uutta, erilaista siihen verrattuna, mitä ne olivat viime ja toissa vuonna. Tämä on ensimmäinen vuosi, jolloin me esiinnyimme viljamarkkinoilla käyttämättä hallinnollisia painostuskeinoja, jolloin me olemme supistaneet verotaakan ja veropuristuksen vähimmäismäärään ja jolloin talonpoika ja hallituksen asiamiehet kohtasivat toisensa markkinoilla tasavertaisina. Ja juuri tätä seikkaa meidän suunnitteluelimemme eivät ottaneet huomioon, kun ne aikoivat hankkia valtiolle vuoden 1926 tammikuun 1 päivään mennessä 70% vuoden koko viljanhankintamäärästä. Me emme ottaneet huomioon sitä, että myös maamies osaa manöveerata, että hän jättää valuuttatavaransa — vehnän — tulevaisuuden varalle, odottaen hintojen nousevan yhä, ja pitää toistaiseksi edullisempana viedä markkinoille muita, vähempiarvoisia viljalajeja. Tätä me emme ottaneet huomioon. Sen yhteydessä on hankintasuunnitelma nyt tehty uudestaan ja viljan vientisuunnitelmaa supistettu supistaen myös vastaavasti tuontisuunnitelmaa. Parhaillaan tarkistetaan vienti- ja tuontisuunnitelmaa, jonka täytyy päätyä vähintään sadan miljoonan ruplan aktiiviseen saldoon, mutta sitä ei ole vielä laadittu lopullisesti.

4. Luokat, niiden aktiivisuus, niiden keskinäissuhde

Kansantalouden kehitys maassamme on johtanut ennen kaikkea työväenluokan aineellisen aseman parantumiseen. Työväenluokan luokkahajautuminen on jo jäänyt kauaksi menneisyyteen. Työväenluokan ennalleenpalautuminen ja kasvu käy nopeaa vauhtia. Tässä

lukuja siitä: huhtikuun 1 pnä 1924, jos lasketaan kaikki työläiset teollisuuden kaikilta aloilta, mukaan luettuina myöskin pienteollisuus, sesonkityöläiset ja maataloustyöläiset, niin Työasiain kansankomissariaatin tietojen mukaan meillä oli silloin 5.500.000 työläistä, joista 1 miljoona oli maataloustyöläisiä ja 760.000 työttömiä. Lokakuun 1 pnä 1925 meillä oli työläisiä jo yli 7 miljoonaa, niistä 1.200.000 maataloustyöläisiä ja 715.000 työttömiä. Työväenluokan kasvu on ilmeinen.

Työläisten keskimääräinen kuukausipalkka oli koko teollisuudessa yhtä työläistä kohti kultaruplissa laskettuna vuoden 1925 huhtikuussa 35 ruplaa eli 62% sodanedellisestä tasosta. Syyskuussa 1925 se oli 50 ruplaa eli 88,5% sodanedellisestä. On erinäisiä aloja, jotka ovat jo päässeet yli sodanedellisen tason. Päivän keskimääräinen realipalkka yhtä työläistä kohti tavararuplissa laskettuna teki huhtikuussa 1925 — 0,88 ruplaa, syyskuussa 1925 — 1,21 ruplaa. Keskimääräinen tuotemäärä henkilöä kohti jokaiselta tehdyltä työpäivältä sodanedellisissä ruplissa laskettuna teki koko teollisuudessa vuoden 1924 huhtikuussa — 4,18, mutta vuonna 1925 — 6,14, s.o. 85% sodanedellisestä tasosta. Jos otamme työpalkan ja työn tuottavaisuuden suhteen toisiinsa kuukausittain, niin tulos on se, että ne käyvät kahtena sarjana: työpalkat nousevat, kohoaa myös työn tuottavaisuus. Kesä- ja heinäkuussa palkat nousevat, mutta työn tuottavaisuus nousee vähemmän kuin palkat. Selityksenä sille ovat kesälomat sekä se, että tehtaisiin ja tuotantolaitoksiin on tullut uutta työläisainesta — puolitalonpoikia.

Nyt **palkkarahastoista.** Työasiain kansankomissariaatin tietojen mukaan palkkarahastot (puhun tässä teollisuudesta koskettamatta muita aloja) vuonna 1923/24 käsittivät 808 miljoonaa, vuonna 1924/25 — yli 1.200 miljoonaa, vuonna 1925/26 niiden lasketaan tekevän 1.700 miljoonaa ruplaa.

En ryhdy puhumaan siitä, toverit, mihin tarkoituksiin menevät **yhteiskunnallisen vakuutuksen** varat, sen kaikki tietävät. Sallikaa mainita yksi yleisluku antaakseni käsityksen siitä, kuinka paljon proletaarinen valtio käyttää varoja työläisten yhteiskunnalliseen vakuutukseen. Vakuutettujen yleinen lukumäärä oli vuonna 1924/25 6.700.000, vuonna 1925/26 se edellytetään 7 miljoonaksi. Keskimääräiset siirrot työpalkasta vakuutusrahastoon olivat vuonna 1924/25 — 14,6%, vuonna 1925/26 niiden lasketaan tekevän 13,84% työpalkasta. Kokonaissumman mainitaksemme tähän tarkoitukseen käytettiin vuonna 1924/25 kaikkiaan 422 miljoonaa, ja vuonna 1925/26 lasketaan käytettävän 588 miljoonaa. Ehkä on paikallaan sanoa, että viime vuodelle määrätyistä varoista on yhteiskunnallisen vakuutuksen kassoihin jäänyt summa, joka tekee 71 miljoonaa ruplaa.

Talonpoikaistosta puhuen maatalouden tuotannon nousu ei luonnollisesti ole voinut olla vaikuttamatta talonpoikaisväestön taloudellisen aseman parantumiseen. Suunnitteluelintemme tiedoista käy selville, että talonpoikaisväestön omakohtainen kulutus, tämän kulutuksen kasvuprosentti on korkeampi kuin kaupunkiväestön kulutuksen kasvuprosentti. Maamies on alkanut syödä paremmin, ja hän jättää nyt paljon suuremman osan tuotteista omaan talouteensa, omaan

henkilökohtaiseen kulutukseensa, kuin mitä hän jätti viime vuonna.

Mitä apua proletaarisen valtion taholta on annettu köyhille talouksille ja kadosta kärsimään joutuneille talouksille? Finanssiasiain kansankomissariaatti laskee, että köyhälistölle annettu finanssiapu vuonna 1924/25 tekee suunnilleen, ei siis aivan tarkasti, 100—105 miljoonaa ruplaa, josta vero- ja vakuutusmaksujen huojennuksina noin 60 miljoonaa ruplaa, sitten katovuoden seurausten poistamisen rahastosta — 24 miljoonaa ruplaa ja lainoina — 12 miljoonaa ruplaa. Vuoden 1924 kadosta kärsineitä on avustettu alueella, jossa on väestöä yli 7 miljoonaa henkeä. Kaikkiaan on tähän tarkoitukseen käytetty 108—110 miljoonaa ruplaa, josta määrästä valtionbudjetilta 71 miljoonaa sekä yhteiskunnallisten järjestöjen ja pankkilaitosten varoista — 38 miljoonaa. Sitäpaitsi on muodostettu 77 miljoonaa ruplaa käsittävä rahasto kuivuudenvastaista taistelua varten. Tällaista apua proletaarinen valtio on antanut talonpoikaiston vähävaraisille kerroksille, apua, joka ei tietenkään ole riittävää, mutta kuitenkin niin suurta, että siitä kannattaa mainita parilla sanalla.

Työväenluokan ja talonpoikaiston taloudellisen aseman parantaminen on niitä perusedellytyksiä, joita ilman ei voida päästä eteenpäin rakennustyössämme. Me näemme, että nämä edellytykset meillä ovat jo olemassa.

Muutama sana joukkojen aktiivisuuden noususta. Tärkeintä sisäisessä tilanteessamme, mikä pistää silmään ja mitä ei voida mitenkään jättää huomioimatta, on se, että työläisten ja talonpoikain aineellisen

aseman parantumisen yhteydessä on noussut heidän poliittinen aktiivisuutensa, he ovat alkaneet suhtautua epäkohtiimme kriitillisemmin, äänekkäämmin puhua käytännöllisen työmme puutteista. Me olemme astuneet kaikkien luokkien ja kaikkien yhteiskuntaryhmien aktivisoitumisen vaiheeseen. Työväenluokka on aktivisoitunut, samoin talonpoikaisto kaikkine ryhmineen, samoin on aktivisoitunut myöskin uusi porvaristo, sen asiamiehet maaseudulla (kulakit) ja sen edustajat sivistyneistön keskuudessa. Tämä tosiasia olikin pohjana sille käänteelle politiikassamme, jonka ilmaisuna ovat XIV puoluekonferenssin päätökset. Neuvostojen aktivisoimispolitiikka, osuustoiminnan ja ammattiliittojen aktivisoimispolitiikka, myönnytykset talonpoikaistolle siinä mielessä, että täsmennettiin kysymykset vuokrasta ja palkkatyöstä, maalaisköyhälistön aineellinen avustaminen, kestävän, lujan liiton politiikka keskitalonpojan suhteen, sotakommunismin jätteiden poistaminen — tässä on pääasiallisesti ilmennyt puolueen uusi suunta maaseudulla. Te tiedätte hyvin, miten meillä olivat asiat maaseudulla viime vuoden lopussa ja tämän vuoden alussa. Talonpoikain keskuudessa kasvoi yleinen tyytymättömyys ja paikotellen oli jopa kapinayrityksiäkin. Juuri nämä ovat seikkoja, joista puolueen uusi suunta maaseudulla on määräytynyt.

Tällaiset ovat puolueemme politiikan perusteet talonpoikaiston suhteen joukkojen aktiivisuuden nousun ja niiden järjestöjen elpymisen kaudella, politiikan, jonka tarkoituksena on säännöstellä suhteet maaseudulla, nostaa proletariaatin ja sen puolueen arvovaltaa siellä sekä turvata proletariaatin ja

maalaisköyhälistön luja liitto keskitalonpoikaiston kanssa.

Te tiedätte, että tämä politiikka on osoittautunut täysin oikeaksi.

5. Leninin kolme tunnusta talonpoikaiskysymyksessä

Teimmekö me oikein ottaessamme suuntauksen keskitalonpoikaistoon? Miten on tämän uuden suunnan periaatteellisen puolen laita? Onko meillä tässä suhteessa joitain ohjeita Leniniltä?

Sanotaan, että Kominternin II kongressissa hyväksyttiin päätöslauselma talonpoikaiskysymyksestä, jossa puhutaan siitä, että vallasta käytävän taistelun kaudella voi proletariaatin liittolaisena olla vain maalaisköyhälistö, että keskitalonpoika voidaan vain neutralisoida. Onko tämä oikein? On. Lenin kirjoitti tämän päätöslauselman[59] tarkoittaen sillä valtaan nousevia puolueita. Mutta mehän olemme puolue, joka on jo vallassa. Juuri siinä on ero. Talonpoikaiskysymyksessä, kysymyksessä työväen liitosta koko talonpoikaiston taikka talonpoikaiston eri kerrosten kanssa leninismillä on olemassa kolme perustunnusta, jotka vastaavat vallankumouksen kolmea kautta. Koko kysymys on siitä, että osattaisiin oikealla ajankohdalla siirtyä tunnuksesta toiseen ja toisesta kolmanteen.

Aikaisemmin, kun me kuljimme porvarillista vallankumousta kohti, kun me, bolshevikit, hahmottelimme ensi kertaa taktiikkaamme suhteessa talonpoikaistoon, Lenin sanoi: liitto koko talonpoikaiston kanssa tsaaria ja tilanherroja vastaan neutralisoiden kadettiporvariston. Tällä tunnuksella me menimme silloin

porvarilliseen vallankumoukseen, ja me voitimme. Se oli vallankumouksemme ensimmäinen vaihe.

Kun sitten tulimme toiseen vaiheeseen, Lokakuun kauteen, niin Lenin antoi uuden tilanteen mukaisesti uuden tunnuksen: proletariaatin liitto **maalaisköyhälistön** kanssa kaikkia porvareita vastaan **neutralisoiden** keskitalonpoikaiston. Tämä tunnus on välttämätön valtaan nouseville kommunistisille puolueille. Vieläpä sittenkään, kun ne ovat jo vallanneet vallan, mutta eivät ole vielä lujittaneet valtaansa, ne eivät voi luottaa liiton aikaansaamiseen keskitalonpojan kanssa. Keskitalonpoika on eteensäkatsova. Hän tarkkailee, kumpi voittaa, odottelee, ja vasta sitten, kun olet päässyt voitolle karkoittamalla tilanherrat ja porvarit, hän ryhtyy liittoon kanssasi. Ei hän muuten keskitalonpoika olisikaan. Vallankumouksemme toisessa vaiheessa meillä ei siis ollut enää tunnuksena työläisten liitto **koko** talonpoikaiston kanssa, vaan tunnus proletariaatin liitosta **köyhimmän** talonpoikaiston kanssa.

Entä myöhemmin? Myöhemmin, kun olimme riittävästi lujittaneet valtamme ja lyöneet takaisin imperialistien hyökkäykset, kun olimme astuneet laajamittaisen sosialistisen rakennustyön kauteen, Lenin esitti kolmannen tunnuksen — proletariaatin ja maalaisköyhälistön **lujasta liitosta** keskitalonpoikaiston kanssa. Tämä on ainoa oikea tunnus, joka vastaa täydellisesti vallankumouksemme uutta vaihetta, laajan rakennustyön kautta. Eikä se ole oikea vain siksi, että nyt on mahdollisuus päästä liittoon, vaan myöskin siksi, että sosialismia rakentaessamme meidän on pantava liikkeelle maaseudulla ei vain miljoonia, vaan

kymmeniä miljoonia ihmisiä. Muutoin ei sosialismia voida rakentaa. Sosialismi ei käsitä vain kaupunkeja. Sosialismi on sellainen talousjärjestelmä, joka liittää teollisuuden ja maanviljelyksen yhteen työ- ja tuotantovälineiden yhteiskunnallistamisen pohjalla. Sosialismi ei ole mahdollista ilman näiden kahden talousalan yhteenliittämistä.

Näin on sen kysymyksen laita, joka koskee leninismin tunnuksia liitosta talonpoikaiston kanssa.

Se, mitä Lenin sanoi Kominternin II kongressissa, pitää ehdottomasti paikkansa, sillä silloin, kun ollaan nousemassa valtaan tai kun ei ole ehditty vielä lujittaa vallattua valtaa, voidaan luottaa vain liittoon maalaisköyhälistön kanssa neutralisoiden keskitalonpojan. Mutta kun olet jo lujittunut, ottanut vallan, alkanut rakentaa ja kun sinun on pantava liikkeelle kymmeniä miljoonia ihmisiä, niin silloin proletariaatin ja maalaisköyhälistön liitto keskitalonpoikien kanssa on ainoa oikea tunnus.

Tämä siirtyminen vanhasta tunnuksesta: „proletariaatin liitto maalaisköyhälistön kanssa", vanhasta keskitalonpoikaiston neutralisoimistunnuksesta uuteen tunnukseen lujasta liitosta keskitalonpojan kanssa tapahtui jo puolueemme VIII edustajakokouksessa. Sallikaa minun esittää eräs kohta Iljitshin puheesta, jonka hän piti tuon edustajakokouksen avajaistilaisuudessa. Se kuuluu näin:

„Menneen ajan sosialismin parhaimmat edustajat,— kun he vielä luottivat vallankumoukseen ja palvelivat sitä teoreettisesti ja aatteellisesti,— puhuivat talonpoikaiston **neutralisoimisesta**, s.o. siitä, että keskitalonpoikaistosta on tehtävä ellei aktiivisesti proletariaatin vallankumousta auttava, niin ainakin sellainen puo-

lueeton yhteiskuntakerros, joka ei olisi sen tiellä, joka ei menisi vihollistemme puolelle. Tämä kysymyksen abstraktinen, teoreettinen asetus on meille aivan selvä. **Mutta se ei ole riittävä.** Me olemme tulleet sellaiseen **sosialistisen rakennustyön vaiheeseen, jolloin on** laadittava konkreettisesti, yksityiskohtaisesti, maaseututyön kokemusten pohjalla **tarkistetut** perussäännöt ja ·ohjeet, joita meidän on **pidettävä** ohjeenamme, jotta **suhteessa keskitalonpoikaan pääsisimme lujan liiton pohjalle**“*[60].

Tällaiselle teoreettiselle pohjalle perustuu puolueen politiikka, jonka tarkoituksena historian nykyisellä kaudella on luja liitto keskitalonpojan kanssa.

Kuka aikoo Leninin kirjoittamalla Kominternin II kongressin päätöslauselmalla kumota nämä Leninin sanat, hän sanokoon sen suoraan.

Näin on kysymys teoreettisesti. Me emme ota Leninin oppia eri osina, vaan kokonaisena. Leninillä oli kolme tunnusta talonpoikaiston suhteen: ensimmäinen — porvarillisen vallankumouksen aikana, toinen — Lokakuun vallankumouksen aikana ja kolmas — Neuvostovallan lujittumisen jälkeen. Ken aikoo nämä kolme tunnusta korvata jollakin yhdellä yleisellä tunnuksella, hän tekee mitä karkeimman virheen.

Näin on kysymys teoreettisesti. Ja käytännöllisesti se on niin, että sen jälkeen, kun me teimme Lokakuun vallankumouksen, ajoimme tiehensä tilanherrat ja jaoimme maat talonpojille, me teimme tietysti Venäjän suuremmassa tai pienemmässä määrässä keskivarakasvoittoiseksi, kuten Lenin sanoo, ja kerrostumisprosessista huolimatta keskitalonpoika on nyt enemmistönä maaseudulla.

---

* Alleviivaukset kaikkialla minun. J. St.

Kerrostuminen on tietenkin käynnissä. Uuden talouspolitiikan oloissa, nykyvaiheessa, ei muuten voi ollakaan. Mutta se käy hitaasti. Luin äsken erään ohjekirjeen, joka lienee miltei itsensä Keskuskomitean agitatio- ja propagandaosaston julkaisema, ja toisen ohjekirjeen, joka on, ellen erehdy, Leningradin järjestön agitatio- ja propagandaosaston laatima. Jos uskottaisiin näihin ohjekirjeisiin, niin asia olisi siten, että tsaarin aikana meillä oli maalaisköyhälistöä siinä 60% paikkeilla, mutta nyt meillä on 75%; kulakkeja oli tsaarin aikana jotain 5% paikkeilla, mutta nyt meillä on 8 tai 12%; keskitalonpoikia oli tsaarin aikana niin ja niin paljon, mutta nyt vähemmän. En halua käyttää lujia sanoja, mutta sanottava on, että nämä luvut ovat jotain vastavallankumoustakin pahempaa. Kuinka voikaan marxilaisesti ajatteleva henkilö sanoa tuollaista, ja vielä painattaa, ja vielä ohjekirjeessä? Yhtenä Keskuskomitean jäsenenä minä olen tietysti myöskin vastuussa moisesta ennenkuulumattomasta leväperäisyydestä. Kun kerran tsaarin aikana harjoitettiin kulakkien juurruttamisen politiikkaa, oli olemassa maan yksityisomistus, oli olemassa maiden mobilisaatio (mikä erikoisesti kärjistää kerrostumista), kun hallitus oli sellainen, että se kiihdytti kaikin voimin kerrostumista, ja siitä huolimatta maalaisköyhälistöä oli korkeintaan 60%, niin kuinka on voinut käydä niin, että meidän hallituksemme aikana, Neuvostohallituksen aikana, jolloin ei ole maan yksityisomistusta, t.s. jolloin maa on otettu pois myynnin ja oston piiristä, siis on olemassa tällainen este kerrostumista vastaan, sen jälkeen kun me olemme harjoittaneet kaksi vuotta kulakkitalouksien

lopettamista, kun emme ole vieläkään vapautuneet kaikista kulakkitalouksien lopettamisen menetelmistä, kun me harjoitamme erikoista luotto- ja osuustoimintapolitiikkaa, mikä ei edistä kerrostumista,— kuinka on voinut käydä niin, että moisista esteistä huolimatta meillä on muka kerrostumista paljon enemmän kuin tsaarin aikana, paljon enemmän kulakkeja ja köyhiä kuin ennen? Miten marxilaisiksi itseään nimittävät ihmiset saattavat lörpötellä tuollaista aivan tolkutonta pötyä? Sehän on suorastaan naurettavaa, onnetonta, surkeata. (N a u r u a.)

Samaa voidaan sanoa myöskin kesäkuussa annetusta Tilastollisen Keskushallinnon onnettomasta vilja- ja rehutaseesta, jonka mukaan varakkailla osoittautui olevan tavaraylijäämiä muka 61%, köyhälistöllä ei mitään ja loput prosentit — keskitalonpojilla. Naurettavaa tässä on se, että muutaman kuukauden kuluttua Tilastollinen Keskushallinto esitti jo toisenlaiset numerot: ei 61%, vaan 52%. Ja äskettäin se antoi taas uuden numeron, ei enää 52%, vaan 42%. Eihän laskelmia saa tehdä tuolla tavalla. Mehän luotamme, että Tilastollinen Keskushallinto on tieteen linnake. Meidän mielestämme ei yksikään hallintoelin voi laskelmoida eikä suunnitella ilman Tilastollisen Keskushallinnon antamia numerotietoja. Meidän mielestämme Tilastollisen Keskushallinnon on annettava objektiivisia lukuja, jotka ovat vapaita kaikista ennakkokäsityksistä, sillä jos numerot yritetään sovitella yhden tai toisen ennakkokäsityksen mukaiseksi, niin se on kriminaaliluontoinen rikos. Mutta kuinka tämän jälkeen voidaan uskoa Tilastollisen Keskushallinnon

numeroihin, kun se ei enää itsekään usko omiin numeroihinsa?

Lyhyesti sanoen. Koska me olemme agraarivallankumouksen tuloksena tehneet maaseudun keskivarakasvoittoiseksi, koska kerrostumisprosessista huolimatta keskitalonpoika on enemmistönä maaseudulla ja koska meidän rakennustyömme ja leniniläinen osuustoimintasuunnitelmamme vaativat talonpoikaiston perusjoukon saamista siihen mukaan, niin politiikka, jonka tarkoituksena on liitto keskitalonpojan kanssa, on ainoata oikeata politiikkaa uuden talouspolitiikan oloissa.

Sellainen on kysymyksen käytännöllinen puoli.

Katsokaa, miten Lenin määritteli tehtävämme, kun hän perusteli uutta talouspolitiikkaa. Minulla on edessäni Leninin kirjoittaman kirjasen „Elintarvikeverosta" luonnos, jossa hän antaa selvästi ja täsmällisesti tärkeimmät ohjeet.

„**Solmukohdaksi, koetinkiveksi tulee nyt (on tullut) elin**tarviketuotannon lisääminen... Siis: „**suunta**" **keskitalonpoikaan** maanviljelyksessä.

Ahkera talonpoika taloudellisen nousumme „keskeisenä tekijänä"" (kts. XXVI osa, s. 312—313).

On siis otettava suunta keskitalonpoikaan maanviljelyksessä, ahkera talonpoika — taloudellisen nousumme keskeisenä tekijänä. Näin kirjoitti toveri Lenin vuonna 1921.

Tämä ajatus, toverit, olikin pohjana niille päätöksille ja niille myönnytyksille talonpoikaistolle, jotka me hyväksyimme puolueemme XIV huhtikuun konferenssissa.

Mikä suhde huhtikuun XIV puoluekonferenssin päätöksillä on siihen päätöslauselmaan työstä maalaisköyhälistön keskuudessa, jonka Keskuskomitea teki yksimielisesti lokakuussa[61], samoin kuin se hyväksyi yksimielisesti myöskin XIV konferenssin päätöslauselmat? Päätehtävänä, mikä meillä oli edessämme Keskuskomitean lokakuun täysistunnossa, oli se, ettei annettaisi tehdä tyhjäksi sitä politiikkaa, jonka me olimme suunnitelleet huhtikuun konferenssissa, lujan liiton politiikkaa keskitalonpojan suhteen, ettei annettaisi tehdä tyhjäksi tätä politiikkaa, sillä meillä ilmeni puolueessa sellaisia mielialoja, että lujan liiton politiikka keskitalonpojan suhteen on väärä tahi kelpaamaton. Niinikään ilmeni sellaisia mielialoja, että lujan liiton politiikka keskitalonpojan suhteen merkitsee muka köyhälistön unohtamista, että joku yrittää tehdä lujan liiton keskitalonpojan kanssa muka talonpoikaisköyhälistön pään yli. Tämä on typerää, toverit, mutta se on tosi, sillä sellaisia mielialoja oli olemassa. Oliko köyhälistökysymys meille jotakin uutta kokoontuessamme lokakuun täysistuntoon? Ei tietenkään. Niin kauan kun maalaisköyhälistö on olemassa, meillä pitää olla liitto maalaisköyhälistön kanssa. Sen me tiedämme jo vuodesta 1903 saakka, jolloin ensi kerran ilmestyi Leninin kirjanen „Maalaisköyhälistölle“[62]. Siksihän me olemmekin marxilaisia, siksi olemmekin kommunisteja, että nojautuisimme köyhälistöön maaseudulla. Mihin sitten nojautua, ellei siihen? Tämä ei ole uusi kysymys, siinä ei ollut eikä voinut olla meille mitään uutta, ei huhtikuussa eikä lokakuussa, ei konferenssissa eikä Keskuskomitean täysistunnossa. Kun köyhälistökysymys kuitenkin tuli

esiin, niin se tuli esiin niitten kokemusten yhteydessä, joita olimme saaneet Neuvostojen vaalien aikana. Mitä kävi ilmi? Me aktivisoimme Neuvostot. Aloimme juurruttaa neuvostodemokratiaa. Mutta mitä varten? Neuvostodemokratiahan merkitsee työväenluokan johtoa. Eihän mitään neuvostodemokratiaa voida nimittää todella neuvostolliseksi ja todella proletaariseksi demokratiaksi, ellei siinä ole proletariaatin ja sen puolueen johtoa. Mutta mitä merkitsee neuvostodemokratia proletariaatin johdolla? Se merkitsee sitä, että proletariaatilla pitää olla asiamiehiään maaseudulla. Keitä näiden asiamiesten pitää olla? Maalaisköyhälistön edustajia. Mutta mihin asemaan köyhälistö joutui, kun me aktivisoimme Neuvostot? Mitä hajanaisimpaan, mitä pirstoutuneimpaan tilaan. Ei ainoastaan joistakin köyhälistöaineksista, vaan eräistä kommunisteistakin näytti siltä, että luopuminen kulakkitalouksien lopettamisesta ja hallinnollisista painostuskeinoista on maalaisköyhälistöstä luopumista, sen etujen unohtamista. Ja sensijaan, että he olisivat ryhtyneet järjestyneesti taistelemaan kulakistoa vastaan, he alkoivat kerrassaan sopimattomasti voivotella.

Mitä oli tehtävä näiden mielialojen voittamiseksi? Ensiksikin, oli täytettävä se tehtävä, minkä puolueen XIV konferenssi puolueelle asetti, t.s. oli määriteltävä maalaisköyhälistölle annettavan aineellisen avustuksen ehdot, keinot ja määrät. Toiseksi, oli asetettava tunnukseksi erikoisten köyhälistöryhmien eli -fraktioiden perustaminen avointa poliittista taistelua varten keskitalonpojan voittamiseksi puolellemme ja kulakkien eristämiseksi Neuvostojen vaalien aikana, osuuskuntien vaaleissa j.n.e.

Sen toveri Molotov sitten tekikin teeseissä työstä köyhälistön keskuudessa Keskuskomitean maaseutuvaliokunnassa suorittamansa kolmekuukautisen työn tuloksena, jotka teesit Keskuskomitean lokakuun täysistunto yksimielisesti hyväksyi.

Kuten näette, Keskuskomitean lokakuun täysistunnon päätöslauselma on suoranaista jatkoa XIV konferenssin päätöksiin.

Ensinnäkin oli asetettava konkreettisesti kysymys aineellisen avun antamisesta köyhälistön taloudellisen aseman parantamiseksi ja toiseksi oli annettava tunnus köyhälistön järjestämisestä. Tämä on sitä uutta, mikä on kokonaan toveri Molotovin ansiota, tämä köyhälistöryhmien järjestämisen tunnus on hänen ajatuksensa.

Mitä varten tarvittiin tunnus köyhälistöryhmien järjestämisestä? Se tarvittiin maalaisköyhälistön hajanaisuuden lopettamiseksi sekä antaaksemme sille mahdollisuuden järjestäytyä kommunistien avulla itsenäiseksi poliittiseksi voimaksi, joka voisi olla proletariaatin järjestyneenä tukena maaseudulla taistelussa kulakkeja vastaan, keskitalonpojasta käytävässä taistelussa. Maalaisköyhälistö on yhä holhokkipsykologian vallassa, se luottaa GPU:hun, päällystöön, mihin tahansa, mutta ei itseensä eikä omiin voimiinsa. Juuri tämä passiivisuus ja holhokkipsykologia on tuuletettava pois köyhälistön mielestä. Maalaisköyhälistölle on annettava sellainen tunnus, että se nousisi vihdoinkin omille jaloilleen, että se järjestyisi kommunistisen puolueen ja valtion avulla ryhmiksi ja opettelisi Neuvostojen areenalla, osuustoiminnan areenalla, talonpoikaiskomiteain areenalla ja maaseudun yhteiskun-

nallisen elämän kaikilla areenoilla taistelemaan kulakkia vastaan, mutta taistelemaan ei GPU:n puoleen kääntymällä, vaan poliittisen taistelun, järjestyneen taistelun tietä. Vain näin voidaan köyhälistö karaista, vain näin voidaan köyhälistö järjestää ja vain näin voidaan maalaisköyhälistö tehdä holhokkiryhmästä proletariaatin tueksi maaseudulla.

Juuri sen takia köyhälistökysymys otettiin esille lokakuussa.

6. Kaksi vaaraa ja kaksi syrjäpoikkeamaa talonpoikaiskysymyksessä

Talonpoikaistoa koskevan kysymyksen yhteydessä meillä puolueessa on havaittavissa kaksi syrjäpoikkeamaa. Poikkeama kulakkivaaran väheksymisen suuntaan ja poikkeama sen liioittelemiseen, keskitalonpojan merkityksen väheksymiseen ja aliarvioimiseen. En sano, että nämä poikkeamat olisivat meille jotain uhkaavan vaarallista. Poikkeama on poikkeama, se on jotain sellaista, mikä ei ole vielä saanut muotoaan. Poikkeama on virheen alku. Joko me annamme tämän virheen kasvaa, — ja silloin käy huonosti, tahi me kitkemme sen juurineen, ja silloin on vaara poistettu. Poikkeama on jotakin virheellistä, joka näyttää seurauksensa myöhemmin, ellei sitä aikanaan pysäytetä.

Pari sanaa kulakkivaaran väheksymisestä. Puhutaan kulakkipoikkeamasta. Se on tietysti tyhmää puhetta. Puolueessa ei voi olla kulakkipoikkeamaa. Kysymys ei ole kulakkipoikkeamasta, vaan poikkeamasta kulakkivaaran väheksymisen suuntaan. Vaikka ei olisikaan tämän poikkeaman uhriksi joutuneita henkilöitä, jotka

ovat astuneet tämän poikkeaman kannalle, niin heitä kuitenkin ilmaantuisi, sillä kehitys käy meillä kapitalismin osittaisen elpymisen suuntaan, ja kapitalismin elpyminen ei voi olla synnyttämättä kahinaa puolueemme liepeillä. Toisaalta meillä kehittyy sosialistinen teollisuus ja on käynnissä taistelu sen ja yksityispääoman välillä. Kumpi ajaa toisen ohi? Yliote on tällä hetkellä sosialistisilla aineksilla. Me alistamme alaiseksemme sekä kulakit että yksityiskapitalistit kaupungeissa. Mutta toistaiseksi tosiasiaksi jää se, että kulakisto kasvaa, emmekä me ole vielä läheskään nujertaneet sitä taloudellisesti. Kulakki kokoaa epäilemättä voimiaan, ja kuka ei sitä huomaa, kuka sanoo, että se on vain joutavaa puhetta ja että kulakki on pelätin, hän saattaa puolueen vaaraan menettää valppautensa ja joutua aseettomaksi taistelussa kulakkia vastaan, taistelussa kapitalismia vastaan, sillä kulakki on kapitalismin asiamies maaseudulla.

Puhutaan Bogushevskista. Tietenkään hänellä ei ole kulakkipoikkeamaa. Hänellä on poikkeama kulakkivaaran väheksymisen suuntaan. Jos hänellä olisi kulakkipoikkeama, niin hänet olisi erotettava puolueesta. Mutta tähän saakka, mikäli tiedän, ei kai kukaan ole vaatinut hänen karkoittamistaan puolueesta. Tämä syrjäpoikkeama — kulakkivaaran väheksymiseen maaseudulla, — tämä poikkeama, joka estää pitämästä puoluetta yhtämittaa taisteluvalmiina, joka riisuu puolueen aseista sen taistelussa kapitalistisia aineksia vastaan, tämä poikkeama on, kuten tunnettua, tuomittu puolueen Keskuskomitean päätöksellä.

Mutta on olemassa toinen poikkeama — kulakkivaaran yliarvioimisen suuntaan, kulakkivaaran edessä

hätäytymisen suuntaan, sellaisen pakokauhun suuntaan, että „kulakki tulee, auttakaa!". Kummallista! Ihmiset saattoivat voimaan uuden talouspolitiikan tietäen, että uusi talouspolitiikka merkitsee kapitalismin elpymistä, kulakkien elpymistä, että kulakki nostaa ehdottomasti päätään. Ja kulakin tarvitsi vain näyttäytyä, kun jo alettiin kirkua „auttakaa", kun jo menetettiin maltti. Ja hämminki meni niin pitkälle, että unohdettiin keskitalonpoika. Ja kuitenkin päätehtävänä maaseudulla on nyt keskitalonpojan puolelleen voittaminen, taistelu keskitalonpojan irroittamiseksi kulakista, taistelu kulakin eristämiseksi saamalla aikaan luja liitto keskitalonpojan kanssa. Tämän unohtavat ne toverit, jotka heittäytyvät pakokauhun valtaan kulakkivaaran edessä.

Arvelen, että jos mentäisiin näiden molempien poikkeamien juuriin saakka, niin ne voitaisiin sisällyttää seuraaviin peruskohtiin.

Ensimmäinen poikkeama on kulakin ja yleensä maaseudun kapitalististen ainesten merkityksen väheksymistä, kulakkivaaran hämäämistä. Se lähtee siitä väärästä olettamuksesta, ettei uuden talouspolitiikan kehitys johda kapitalististen ainesten elpymiseen maaseudulla, että kulakki ja ylipäänsä kapitalistiset ainekset ovat jäämässä tai ovat jo jääneet meillä menneisyyteen, historiaan, ettei maaseudulla tapahdu kerrostumista, että kulakki on vain menneisyyden kaiku, pelkkä pelätin eikä muuta.

Mihin tämä poikkeama johtaa?

Käytännössä tämä poikkeama johtaa maaseudulla käytävän luokkataistelun kieltämiseen.

Toinen poikkeama on kulakin ja yleensä maaseudun kapitalististen ainesten merkityksen paisuttamista, pakokauhua näiden ainesten edessä, sen seikan kieltämistä, että proletariaatin ja maalaisköyhälistön liitto keskitalonpojan kanssa on mahdollinen ja tarkoituksenmukainen.

Tämä poikkeama pitää lähtökohtana sitä, että meillä maaseudulla on muka käynnissä tavallinen kapitalismin palautuminen, että tämä kapitalismin palautumisprosessi on kaikkikäsittävä prosessi, joka vetää piiriinsä kokonaan tai ainakin valtaosaltaan osuustoimintammekin, että tämän kehityksen seurauksena on jatkuvasti laajassa mitassa voimistuva talonpoikaiston kerrostumisprosessi maaseudulla, että äärimmäiset ryhmät, s.o. kulakit ja maalaisköyhälistö, tulevat voimistumaan ja kasvamaan vuosi vuodelta, että keskiryhmät, s.o. keskitalonpojat, tulevat heikentymään ja hupenemaan samoin vuosi vuodelta.

Todellisuudessa tämä poikkeama johtaa luokkataistelun lietsomiseen maaseudulla, köyhälistökomiteain politiikkaan, kulakkitalouksien lopettamispolitiikkaan palaamiseen, siis kansalaissodan julistamiseen maassamme ja niinollen koko rakennustyömme murtamiseen sekä siihen, että siten kielletään Leninin osuustoimintasuunnitelma siinä mielessä, että sillä voitaisiin saada miljoonat talonpoikaistaloudet mukaan sosialistisen rakennustyön systeemiin.

Te kysytte: kumpi syrjäpoikkeama on pahempi? Niin ei saa kysymystä asettaa. Ne ovat molemmat pahempia, sekä ensimmäinen että toinen poikkeama. Ja jos nämä poikkeamat pääsevät kehittymään, niin ne voivat rappeuttaa puolueen ja viedä sen turmioon.

Onneksi meillä on puolueessa voimia, jotka pystyvät karsimaan pois niin ensimmäisen kuin toisenkin poikkeaman. (Suosionosoituksia.) Vaikka molemmat poikkeamat ovatkin pahempia ja vaikka on typerää asettaa kysymystä siitä, kumpi niistä on vaarallisempi, niin on olemassa toinen näkökanta, jonka mukaan näihin kahteen poikkeamaan on suhtauduttava. Kumpaa poikkeamaa vastaan puolue on valmiimpi taistelemaan — ensimmäistä vaiko toista poikkeamaa vastaan? — näin pitää kysymys käytännöllisesti asettaa. Molemmat poikkeamat ovat vaarallisia, molemmat ovat pahempia, eikä voida puhua siitä, kumpi niistä on vaarallisempi, mutta siitä, kumpaa poikkeamaa vastaan puolue on valmiimpi taistelemaan, voidaan ja pitää puhua. Jos kommunisteilta kysytään, kumpaan puolue on paremmin valmis — siihenkö, että riisutaan kulakki puhtaaksi, vaiko siihen, ettei sitä tehdä, vaan ryhdytään liittoon keskitalonpojan kanssa, niin luulen, että 100 kommunistista 99 sanoo, että puolue on parhaiten valmis täyttämään tunnuksen: iske kulakkia. Vihjase vain, niin siinä tuokiossa riisuvat kulakin. Mutta mitä tulee siihen, ettei lopeteta kulakkitalouksia, vaan että harjoitetaan vaikeampaa politiikkaa kulakin eristämiseksi keskitalonpojan kanssa ylläpidettävän liiton avulla, niin sitä ei jakseta niin helposti sulattaa. Siksipä olenkin sitä mieltä, että taistelussaan molempia poikkeamia vastaan puolueen pitää kuitenkin keskittää tuli taisteluun toista poikkeamaa vastaan. (Suosionosoituksia.) Minkäänlaisella marxilaisuudella, minkäänlaisella leninismillä ei voida salata sitä seikkaa, että kulakki on vaarallinen. Kulakki on kulakki. Se on vaarallinen, jankuttakoon Bogushevski

kuinka paljon tahansa pelättimestä. Ja tätä käsitystä kommunistilta ei voida hävittää minkäänlaisilla sitaateilla. Mutta sensijaan se seikka, että on tarpeen luja liitto keskitalonpojan kanssa, vaikka Iljitsh kirjoittaakin II kongressin päätöslauselmassa keskitalonpojan neutralisoimisesta,— tämä seikka voidaan aina hämätä ja pimittää fraaseilla leninismistä, marxilaisuudesta. Tässä on laajat mahdollisuudet sitaateille, tässä on laajat mahdollisuudet jokaiselle, ken haluaa saada puolueen sekaisin, ken haluaa salata puolueelta totuuden, sen totuuden, ettei Leninillä ole ollut talonpoikaiston suhteen vain yksi, vaan kolme tunnusta. Tässä voidaan marxilaisuuden suhteen tehdä kaikenlaisia silmänkääntötemppuja. Juuri sen tähden onkin keskitettävä päätuli taisteluun toista poikkeamaa vastaan.

Näin on sen kysymyksen laita, joka koskee Neuvostoliiton sisäistä tilannetta, sen taloutta, teollisuutta ja maataloutta, luokkia, luokkien aktiivisuutta, Neuvostojen aktivisoimista, talonpoikaistoa ynnä muuta.

En kajoa erinäisiin valtiokoneistoa koskeviin kysymyksiin, joka paisuu ja yrittää tempautua pois puolueen johdon alta, mutta mikä ei sille tietenkään onnistu.

En myöskään ryhdy puhumaan byrokratismista valtiokoneistossamme, en puhu siitä sen tähden, että selostukseni on venynyt liian pitkäksi. En puhu siitä sen vuoksi, että tämä kysymys ei ole puolueelle mikään uusi.

7. Puolueen tehtävät

Siirryn puolueen tehtäviin sisäpolitiikan alalla.

Koko **kansantalouden kehittämisen** alalla meidän on tehtävä työtä:

a) kansantalouden tuotannon jatkuvan lisäämisen suuntaan;

b) maamme agraarimaasta teollisuusmaaksi muuttamisen suuntaan;

c) ratkaisevan yliotteen turvaamiseksi sosialistisille aineksille kapitalististen ainesten suhteen kansantaloudessa;

d) välttämättömän riippumattomuuden turvaamiseksi Neuvostoliiton kansantaloudelle Neuvostoliiton ollessa kapitalistisen maailman ympäröimänä;

e) muiden kuin verotulojen ominaispainon lisäämiseksi valtionbudjetin yleisessä järjestelmässä.

Teollisuuden ja maatalouden alalla on tehtävä työtä:

a) sosialistisen teollisuutemme kehittämiseksi korkeammalla teknillisellä pohjalla, työn tuottavaisuuden kohottamiseksi, tuotantokustannusten alentamiseksi ja pääomien kiertokulun jouduttamiseksi;

b) polttoaine- ja metallituotannon tason ja rautatieliikenteen peruspääoman saattamiseksi maan kasvavia tarpeita vastaaviksi;

c) neuvostollisen paikallisteollisuuden voimaperäisen kehittämisen suuntaan;

d) maan satoisuuden kohottamiseksi, maanviljelyksen teknillisen tason kohottamiseksi, teknillisten viljelyskasvien kehittämiseksi ja maatalouden teollistamiseksi;

e) hajanaisten talonpoikaistalouksien saamiseksi mukaan sosialistiseen rakennustyöhön kehittämällä laajasti osuustoimintaa ja kohottamalla talonpoikaiston kulttuuritasoa.

Kaupan alalla on tehtävä työtä:

a) tavarantoimitusverkoston (osuustoiminnan kaikki muodot, valtion kauppaverkko) edelleen laajentamisen ja sen laadullisen parantamisen suuntaan;

b) tavarain kiertokulun jouduttamiseksi mahdollisimman suuressa määrässä;

c) vähittäismyyntihintojen alentamiseksi sekä lisätäksemme edelleen neuvosto- ja osuustoiminnallisen kaupan ylivoimaa yksityiskauppaan verraten;

d) yhteisrintaman ja tiukan hankintajärjestyksen aikaansaamiseksi kaikkien hankintaelinten kesken;

e) tavaranvaihdon voimistamiseksi ulkomaailman kanssa turvaten siinä aktiivisen kauppataseen sekä siten myöskin aktiivisen maksutaseen, mikä on mitä välttämättömin ehto kiinteän valuutan säilyttämiseksi ja välttämätön tae inflaatiota vastaan.

Suunnittelun alalla on tehtävä työtä siihen suuntaan, että saadaan välttämättä turvatuksi tarvittavat reservit.

Muuten, ohimennen sanoen, muutama sana eräästä reservien tulolähteestä — viinasta. On henkilöitä, jotka luulevat, että sosialismia voidaan rakentaa valkeissa hansikkaissa. Se on mitä pahin virhe, toverit. Koska emme saa lainoja, koska meillä on pääomien puute ja kun me sitäpaitsi emme voi antautua Länsi-Euroopan kapitalisteille velkaorjuuteen, kun emme voi suostua niihin orjuuttaviin ehtoihin, joita he meille esittävät ja jotka me olemme hylänneet, — niin jää vain yksi keino: etsiä varalähteitä muilta aloilta. Se on kuitenkin parempi kuin orjuutus. Tässä on valittava velkaorjuuden ja viinan välillä, ja ne, jotka luulevat, että

sosialismia voidaan rakentaa valkeat hansikkaat kädessä, erehtyvät pahasti.

Luokkien välisten suhteiden alalla on tehtävä työtä:

a) proletariaatin ja maalaisköyhälistön liiton turvaamiseksi keskitalonpoikaiston kanssa;

b) proletariaatin johdon turvaamiseksi tässä liitossa;

c) kulakkien ja kaupunkikapitalistien poliittisen eristämisen ja taloudellisen syrjäyttämisen suuntaan.

Neuvostorakennustyön alalla on tehtävä työtä siihen suuntaan, että käydään päättäväistä taistelua byrokratismia vastaan ja saadaan työväenluokan laajat joukot mukaan tähän taisteluun.

Haluaisin sanoa pari sanaa uudesta porvaristosta ja sen ideologeista — smenovehilaisista. Smenovehilaisuus on sen uuden porvariston ideologiaa, joka kasvaa ja liittyy vähitellen yhteen kulakkien ja virkailijasivistyneistön kanssa. Uusi porvaristo on esittänyt oman ideologiansa, smenovehilaisideologian, jonka sisältönä on se, että sen mukaan kommunistinen puolue on rappeutuva, uusi porvaristo on yhtyvä ja voimistuva, ja niin meidän, bolshevikkien, on muka huomaamattamme pakko tulla demokraattisen tasavallan kynnykselle, sitten meidän on pakko astua tämän kynnyksen yli ja jonkun „caesarin“ avulla, joka kuulemma nousee joko sotilasjohtajien tahi siviilivirkailijain joukosta, me olemme joutuva tavallisen porvarillisen tasavallan asemaan.

Sellainen on tämä uusi ideologia, joka koettaa panna virkailijasivistyneistömme sekaisin, eikä ainoas-

taan sitä, vaan myös eräitä meille läheisiäkin piirejä. En ryhdy kumoamaan väitettä puolueemme rappeutumisesta. Ei maksa vaivaa kumota typeryyksiä. Puolueemme ei ole rappeutumassa eikä rappeudu. Se ei ole sellaisesta aineksesta kokoonpantu eikä sellaisen miehen takoma, että se voisi rappeutua. (Suosionosoituksia.) Työntekijämme, sekä nuoret että vanhat, kasvavat aatteellisesti. Onneksemme meidän on onnistunut julkaista Leninin teokset useampina painoksina. Nyt ihmiset lukevat, opiskelevat ja alkavat ymmärtää. Ei vain johtajat, vaan keskitasonkin miehet puolueessa alkavat jo ymmärtää, eikä heillä enää mene sormi suuhun. Rappeutumisesta kirkumalla ei enää ketään peloiteta. Ihmiset ottavat jo itse selvän asioista. Heikäläiset saavat kirkua niin paljon kuin haluttaa, voivat peloitella sitaateilla miten tahansa, keskitason puolueenjäsen kuuntelee heitä ja ottaa selvän asiasta, sillä nyt hänellä on Leninin teokset käytettävissään. (Suosionosoituksia.) Tämä tosiasia on yksi varmimpia takeita siitä, ettei puolueemme suistu leninismin tieltä. (Myrskyisiä suosionosoituksia.)

Kun minä kuitenkin aloin puhua smenovehilaisista, niin tein sen vastatakseni parilla sanalla kaikille niille, jotka tekevät laskelmiaan puolueemme ja Keskuskomiteamme rappeutumisen varaan. Tämän ideologian isä on Ustrjalov. Hän toimii meillä liikenteessä. Sanotaan hänen palvelevan hyvin. Olen sitä mieltä, että jos hän kerran palvelee hyvin, niin haaveilkoon vaan puolueemme rappeutumisesta. Ei meillä ole kielletty haaveilemasta. Haaveilkoon vaan terveydekseen. Mutta

tietäköön myös, että haaveillessaan rappeutumisesta hänen on samaan aikaan kannettava vettä meidän bolshevistiseen myllyymme. Muuten hänen käy huonosti. (Suosionosoituksia.)

III

PUOLUE

Siirryn puoluetta koskevaan kysymykseen. En ole jättänyt puoluetta toimintakertomukseni loppuun siksi, että se ominaispainoltaan olisi viimeinen kehityksemme kaikkien tekijöiden joukossa. Ei, en senvuoksi. Vaan siksi, että puolue meillä kruunaa kaiken. Puhuin proletariaatin diktatuurin menestyksistä ulko- ja sisäpolitiikan alalla, manöveeraamisessa ulkoisella alalla maamme ollessa kapitalistisen maailman ympäröimänä sekä sosialistisen rakennustyön alalla maamme sisällä. Mutta nämä menestykset eivät olisi olleet mahdollisia, ellei puolueemme olisi ollut tehtäviensä tasalla, ellei se olisi kasvanut ja lujittunut. Puolueen merkitys tässä mielessä, johtavana voimana, on mittaamattoman suuri. Proletariaatin diktatuuria ei toteuteta itsestään tapahtumisen pohjalla, vaan ennen kaikkea puolueen voimilla, sen johdolla. Ilman puolueen johtoa ei proletariaatin diktatuuri olisi mahdollista nykyoloissa, maamme ollessa kapitalistisen maailman ympäröimänä. Tarvitsee vain horjuttaa puoluetta ja heikentää sitä, kun proletariaatin diktatuuri alkaa heti horjua ja heikentyä. Tällä juuri onkin selitettävissä, miksi kaikkien maiden kaikki porvarit puhuvat puolueestamme sellaisen vihan vimmassa.

Tällä en halua lainkaan sanoa, että puolueemme olisi samaistettavissa valtion kanssa. En lainkaan. Puolue on johtava voima valtiossamme. Typerää olisi tällä perusteella sanoa, että Politbyroo on valtiossamme korkein elin, kuten eräät toverit sanovat. Se on väärin. Se on sekasotkua, joka valaa vettä vihollistemme myllyyn. Politbyroo ei ole valtion, vaan puolueen korkein elin, puolue taas on valtion ylin johtava voima. Keskuskomitea ja Politbyroo ovat puolueen elimiä. En halua samaistaa valtion virastoja ja puoluetta. Haluan vain sanoa, että kaikissa sisä- ja ulkopolitiikkamme peruskysymyksissä on puolueella ollut johtava osuus. Ja vain siksi meillä onkin ollut menestystä sisä- ja ulkopolitiikassamme. Sen tähden kysymys puolueen kokoonpanosta, sen aatteellisesta tasosta, puolueen kaadereista, sen taidosta johtaa taloudellisen ja neuvostorakennustyön kysymysten asettamista, sen ominaispainosta työväenluokassa ja talonpoikaiston keskuudessa ja vihdoin sen sisäisestä tilasta yleensä on politiikkamme tärkein kysymys.

Ennen kaikkea puolueen kokoonpanosta. Puolueen koko jäsenmäärä ilman Lenin-kutsunnassa liittyneitä oli huhtikuun 1 pnä vuonna 1924 446 tuhatta puolueen jäsentä ja kandidaattijäsentä. Heistä oli työläisiä 196 tuhatta, s.o. 44%, talonpoikia — 128 tuhatta, s.o. 28,8%, toimitsijoita ynnä muita — 121 tuhatta, s.o. 27,2%. Heinäkuun 1 pnä 1925 puolueessa oli jo 446 tuhannen asemesta 911 tuhatta jäsentä ja kandidaattia, heistä: työläisiä 534 tuhatta, s.o. 58,6%, talonpoikia 216 tuhatta, s.o. 23,8%, toimitsijoita ynnä muita — 160 tuhatta, s.o. 17,6%. Marraskuun 1 pnä vuonna 1925 puolueessa oli 1.025 tuhatta kommunistia.

Kuinka suuri prosenttimäärä työväenluokasta (jos otamme koko työväenluokan) on meillä järjestynyt puolueeseen? Organisatoorisessa toimintaselostuksessani puolueen XIII edustajakokouksessa minä sanoin, että maassamme oli kaikkiaan 4 milj. 100 tuhatta työläistä (siihen luettuna myöskin maataloustyöläiset). En ottanut silloin lukuun pienteollisuuden työläisiä, joiden lukumäärää ei voitu laskea, sillä yhteiskunnallinen vakuutus ei ollut vielä laajaa ja tilastoelimet eivät kiinnittäneet huomiota tähän asiaan. Esitin silloin tammikuun numerot vuodelta 1924. Myöhemmin, kun kävi mahdolliseksi pienteollisuuden työläisten luettelointi, niin osoittautui, että heinäkuun 1 pnä 1924 oli työläisiä kaikkiaan 5.500 tuhatta, siihen luettuina myöskin maataloustyöläiset. Heistä kuului puolueeseen 390 tuhatta työläistä, s.o. 7% koko työväenluokasta. Heinäkuun 1 pnä 1925 oli työläisiä 6.500 tuhatta, heistä kuului puolueeseen 534 tuhatta, s.o. 8% koko työväenluokasta. Lokakuun 1 pnä 1925 meillä oli yhteensä 7 miljoonaa työläistä, maatalous- ja teollisuustyöläisiä, jaottelematta heitä pien-, keski- tai suurteollisuudessa työskenteleviin. Heistä kuului puolueeseen 570 tuhatta, s.o. 8%.

Kaikesta tästä puhun vain osoittaakseni, kuinka tyhmää on sanoa, että vuodessa tai kahdessa olisi saatava 90% maamme koko työväenluokasta järjestetyksi puolueeseen.

Tarkastelkaamme nyt VKP(b):n työläisosan ominaispainoa koko sensusteollisuuden työläismäärän suhteen. Vakinaisten työläisten, siis sesonkityöläisiä lukuunottamatta, lukumäärä sensussuurteollisuudessa,

sekä valtion että ei-valtion teollisuudessa, mukaan laskettuina myöskin sotatarviketeollisuus, suurimmat rautateiden konepajat ja huomattavimmat varikot,— työläisten yleinen lukumäärä kaikilla näillä aloilla tammikuun 1 pnä 1924 oli 1 milj. 605 tuhatta. Silloin meillä kuului puolueeseen 196 tuhatta työläistä. Se on 12% suurteollisuuden koko työväenluokasta. Mutta jos otamme puolueen työläisjäsenet, jotka työskentelevät työpenkkien ääressä, ja määrittelemme heidän prosenttisuhteensa suurteollisuuden työväenluokan kokonaislukuun, niin näemme, että tammikuun 1 pnä puolueeseen kuului 83 tuhatta työläistä työpenkin äärestä, mikä teki 5% koko suurteollisuuden työläismäärästä. Näin oli tammikuun 1 pnä vuonna 1924. Kesäkuun 1 pnä vuonna 1924 suurteollisuudessa oli työläisiä yhteensä 1.780 tuhatta; puolueeseen kuului silloin 389 tuhatta työläistä, s.o. 21,8% suurteollisuuden koko työläismäärästä. Työläisiä työpenkin äärestä kuului silloin puolueeseen 267 tuhatta henkilöä, s.o. 15% suurteollisuuden työväenluokan kokonaismäärästä. Tammikuun 1 pnä vuonna 1925 sensussuurteollisuudessa oli työläisiä yhteensä 1.845 tuhatta; kaikkiaan puolueeseen kuului silloin työläisiä, sekä työpenkin äärestä että entisiä työläisiä, yhteensä 429 tuhatta, s.o. 23,2% suurteollisuuden työväenluokan kokonaismäärästä; välittömästi työpenkin ääressä työskenteleviä työläisiä oli puolueessa silloin 302 tuhatta henkeä, s.o. 16,3% työväenluokan kokonaismäärästä suurteollisuudessa. Heinäkuun 1 pnä vuonna 1925 suurteollisuudessa oli työläisiä kaikkiaan 2.094 tuhatta; puolueeseen kuului työläisiä 534 tuhatta, s.o. 25,5%, työläisiä välittömästi työpenkin äärestä oli 383 tuhatta,

s.o. 18,2% suurteollisuuden työväenluokan kokonaismäärästä.

Näette siis, että kun puolueeseen järjestyneiden työläisten lukumäärän kasvu työväenluokan kokonaismäärään verraten käy hitaammin kuin itse työväenluokan kasvu, niin suurteollisuudessa on asia päinvastoin: työläisten prosenttisuhde puolueessa kasvaa nopeammin kuin työväenluokan lisääntyminen itse suurteollisuudessa. Tämä on pantava merkille huomataksemme, minkälainen puolueemme on puhuttaessa sen työläis-ydinjoukosta: tämä ydinjoukko on etupäässä suurteollisuuden työläisiä.

Voimmeko me nyt kaiken tämän perusteella sanoa, että vuoden kuluessa olisi työpenkkien ääressä olevien työläisten lukumäärä puolueessa kohotettava 90%:iin? Ei, emme voi, sillä me emme halua vaipua harhakuvitelmiin. Emme voi tehdä sitä siksi, että kun puolueessa on 380 tuhatta työläistä työpenkin äärestä, niin sitä varten, että muu jäsenjoukko — siis ne noin 700 tuhatta, jotka eivät ole työpenkin ääressä, — tekisi 10%, olisi puolueen jäsenmäärä vuoden kuluessa nostettava 7 miljoonaan. Toverit eivät yksinkertaisesti tätä laskeneet etukäteen ja joutuivat tuolla 90% numerollaan noloon asemaan.

Kasvaako puolueen ominaispaino työväenluokassa? Tuskin on syytä todistella tätä itsestään selvää totuutta. Te tiedätte, että puolueemme on tosiasiallisesti työväenluokasta valittu puolue. Me olemme tässä suhteessa päässeet siihen, mihin ei ole päässyt yksikään muu puolue maailmassa. Jo tämä tosiasia yksistään osoittaa, että puolueemme ominaispaino työväenluokan riveissä on verrattoman suuri ja että

puolueellamme on monopoliasema työväenluokan sisällä.

Mitä tulee puolueemme ominaispainoon maaseudulla, niin siinä ovat asiat aika huonolla kannalla. XIII edustajakokouksen aikana oli 18 ja 60 ikävuosien välillä olevaa maaseutuväestöä koko maassa 53 miljoonaa ja XIV edustajakokouksen aikana — yli 54 miljoonaa. Mutta kommunisteja oli puolueen maaseutusoluissa XIII edustajakokouksen kokoontuessa 136 tuhatta henkeä, s.o. 0,26% maaseudun koko täysikäisestä väestöstä, mutta nyt XIV edustajakokouksen aikana meillä on puolueessa 202 tuhatta talonpoikaa, s.o. 0,37%. Hirveän hitaasti käy puolueemme kasvu maaseudulla. En halua sanoa, että sen pitäisi kasvaa seitsenpeninkulmaisin askelin, mutta tämä talonpoikain prosenttisuhde puolueessamme on kuitenkin kovin vähäinen. Puolueemme on työväen puolue. Työläiset tulevat aina olemaan siinä vallitsevina. Tämä ilmentää sitä, että meillä on proletariaatin diktatuuri. Mutta selvää on myöskin se, ettei proletariaatin diktatuuri ole mahdollista ilman liittoa talonpoikaiston kanssa, että vissi prosenttimäärä talonpoikain parasta väkeä puolueessamme on puolueelle aivan välttämätön kiinnekohtana maaseudulla. Tältä puolelta katsoen eivät asiat toistaiseksi ole kovinkaan kehuttavalla kannalla.

Edelleen minun on todettava puolueemme aatteellisen tason yleinen nousu. Asian organisatoorista puolta selostaa teille toveri Molotov, siksi en aio pysähtyä tähän kysymykseen, mutta en voi olla mainitsematta erästä seikkaa, nimittäin sitä, että kaikesta päättäen johtavien työntekijöittemme, sekä nuorten

että vanhojen, aatteellinen taso on noussut tuntuvasti. Esimerkkinä voitaisiin mainita se väittely, jota viime vuonna käytiin trotskilaisuutta vastaan. Kuten tiedätte, kysymys oli leninismin revisioimisesta, puolueen johdon muuttamisesta kesken kaiken, kuten sanotaan. Kaikki tietävät, miten yksimielisenä puolue nousi tätä puoluevastaista hyökyä vastaan. Mitä se osoittaa? Sitä, että puolue on kasvanut. Sen kaaderit ovat lujittuneet, se ei pelkää väittelyä. Nyt olemme valitettavasti joutuneet uuden väittelyn vaiheeseen. Olen varma siitä, että puolue selviytyy nopeasti tästäkin väittelystä eikä mitään erikoista voi tapahtua. (Ääniä: „Oikein!". Suosionosoituksia.) Jotta en menisi tapahtumien edelle enkä ärsyttäisi ihmisiä, en ryhdy tässä yhteydessä koskettelemaan itse sitä asiaa, miten leningradilaiset toverit käyttäytyivät konferenssissaan ja miten moskovalaiset toverit siihen reagoivat. Arvelen, että edustajakokouksen jäsenet itse sanovat sen, ja minä teen yhteenvedon loppulausunnossa.

Minä lopetan selostukseni.

Puhuin ulkopolitiikastamme ja kapitalistista maailmaa jäytävistä ristiriidoista. Sanoin, että vain työväen vallankumous Lännessä voi raivata pois nämä ristiriidat.

Edelleen puhuin ristiriidoista, joiden puitteissa kehittyvät meidän keskinäiset suhteemme, Neuvostoliiton ja kapitalististen valtioiden väliset keskinäissuhteet. Puhuin siitä, että ne, nuo valtiot, tulevat yrittämään muuttaa maamme kapitalistisen järjestelmän lisäkkeeksi, ne tulevat yrittämään interventiota meitä vastaan, mutta me tulemme lyömään sen takai-

sin, ja me luotamme saavamme siinä kaikkinaista tukea Lännen työväenluokalta, varsinkin sen jälkeen, kun Lännen työläiset ovat yhä useammin alkaneet käydä luonamme ja veljeillä kanssamme. Ja tällöin me luotamme siihen, että tämä veljeily on tuleva kapitalisteille kalliiksi. Me voitamme vähitellen näitäkin ristiriitoja. Mutta kapitalismin maailman ja sosialismin maailman välisiä ristiriitoja ulkoisella areenalla me emme pysty ratkaisemaan lopullisesti yksistään omilla voimillamme, sitä varten tarvitaan välttämättä useammissa maissa tapahtuneen voittoisan proletaarisen vallankumouksen apua.

Puhuin edelleen ristiriidoista maamme sisällä, kapitalististen ainesten ja sosialististen ainesten välillä. Sanoin, että nämä ristiriidat me voimme voittaa omin voimin. Ken ei usko tähän, hän on likvidaattori, hän ei luota sosialistiseen rakennustyöhön. Me voitamme nämä ristiriidat, me jo raivaamme niitä tieltä. Tietysti, mitä nopeammin joutuu apu Lännestä, sitä parempi, sitä nopeammin me pystymme voittamaan nämä ristiriidat lyödäksemme lopullisesti yksityispääoman ja saavuttaaksemme sosialismin täydellisen voiton meidän maassamme, rakentaaksemme täydellisen sosialistisen yhteiskunnan. Mutta vaikka ulkopuolista apua ei tulisikaan, niin me emme silti rupea ruikuttamaan, emme ryhdy huutamaan apua, emme luovu työstämme (suosionosoituksia) emmekä pelkää vaikeuksia. Ken on väsynyt, ketä vaikeudet peloittavat, ken on menettänyt malttinsa,— hän antakoon tietä niille, jotka eivät ole menettäneet rohkeuttaan ja varmuuttaan. (Suosionosoituksia.) Me emme ole niitä, jotka pelkäävät vaikeuksia. Sitä vartenhan me bolshevik-

keja olemmekin, sitä vartenhan me olemmekin karaistuneet Leninin koulussa, ettemme kiertäisi vaikeuksia, vaan kävisimme niitä päin ja voittaisimme ne. (Ääniä: „Oikein!". Suosionosoituksia.)

Edelleen, toverit, puhuin puolueemme voitoista ja virheistä. Näitä virheitä on ollut melko runsaasti. Sekä ulkomaisen kauppavaihdon alalla, hankintojen alalla että eräillä muillakin työaloilla meillä on ollut virheitä melkoisesti. Iljitsh opetti meitä, ettei pidä pöyhkeillä. Emmekä me tulekaan pöyhkeilemään. Virheitä on ollut aika paljon. Mutta on saavutuksiakin. Olkoon miten tahansa, mutta yksi tulos ainakin on saavutettu, yksi tulos, jota meiltä ei voida millään kieltää. Nimittäin se, että suurisuuntaisella rakennustyöllämme, bolshevistisella ponnistuksellamme talousrintamalla ja niillä voitoillamme, joita olemme tällä alalla saavuttaneet, me olemme näyttäneet koko maailmalle, että otettuaan vallan työläiset eivät osaa vain lyödä kapitalismia, ei vain hävittää, vaan myöskin rakentaa uutta yhteiskuntaa, rakentaa sosialismia. Tätä saavutustamme, sitä, että olemme tehneet tämän totuuden päivänselväksi, sitä ei meiltä voida riistää. Tämä on kaikkein suurin ja kaikkein vaikein kaikista niistä saavutuksista, joita olemme tähän mennessä saavuttaneet. Sillä me olemme näyttäneet Lännen työväenluokalle ja Idän sorretuille kansoille, että työläiset, jotka ovat kautta koko historian osanneet vain raataa herrojen hyväksi, mutta herrat ovat hallinneet, että noustuaan valtaan nämä työläiset ovat osoittautuneet pystyviksi hallitsemaan

laajaa maata ja rakentamaan sosialismia mitä vaikeimmissa oloissa.

Mitä tarvitaan, jotta proletaarit saisivat voiton Lännessä? Ennen kaikkea uskoa omiin voimiinsa, tietoisuutta siitä, että työväenluokka voi tulla toimeen ilman porvaristoa, että työväenluokka ei pysty ainoastaan hävittämään vanhaa, vaan myöskin rakentamaan uutta, rakentamaan sosialismin. Koko sosialidemokratian työn tarkoituksena on kylvää työläisiin skeptillisyyttä, epäluottamusta omiin voimiinsa, epäluottamusta siihen, että porvaristosta voidaan saada voitto voimalla. Koko meidän työmme, koko rakennustyömme merkitys onkin siinä, että tämä työ ja tämä rakennustyömme saavat kapitalististen maiden työväenluokan vakuuttuneeksi siitä, että työväenluokka voi tulla toimeen ilman porvaristoa ja pystyy rakentamaan uuden yhteiskunnan omin voimin.

Työläisten toivioretket maahamme, se seikka, että tullessaan maahamme työväen lähetystöt tunnustelevat joka sopen rakennustyössämme ja pyrkivät saamaan kouraantuntuvan käsityksen rakennustyömme saavutuksista,— kaikki tämä puhuu siitä, että sosialidemokratiasta huolimatta kapitalististen maiden työväenluokka alkaa luottaa omiin voimiinsa ja työväenluokan kykyyn luoda uusi yhteiskunta vanhan raunioille.

En väitä, että olisimme saaneet suuria aikaan tämän selostusvuoden aikana, mutta eräs asia ainakin on myönnettävä: nimittäin se, että sosialistisen rakennustyömme voitoilla me olemme osoittaneet ja todistaneet sen, että kukistettuaan porvariston ja otettuaan vallan käsiinsä työväenluokka pystyy

uudestijärjestämään kapitalistisen yhteiskunnan sosialismin perustoille. Sen me olemme saaneet aikaan ja sitä ei kukaan voi meiltä kieltää, ei milläänkään. Ja se on arvaamattoman suuri voitto. Sillä mitä tällaisen voiton saavuttaminen merkitsee? Se merkitsee sitä, että kapitalististen maitten työläisille annetaan usko omiin voimiinsa, luottamus voittoonsa. Se merkitsee uuden aseen antamista heille porvaristoa vastaan. Ja se, että he tarttuvat tähän aseeseen ja ovat valmiit käyttämään sitä,—se näkyy vaikkapa siitä, etteivät työläisten toivioretket maahamme ole vähenemässä, vaan ne lisääntyvät. Ja kun kapitalististen maiden työläiset alkavat luottaa omiin voimiinsa, niin silloin voitte olla varmoja siitä, että se on lopun alkua kapitalismille ja varmin merkki proletaarisen vallankumouksen voitosta.

Siksipä olenkin sitä mieltä, että me emme tee turhaan työtä rakentaessamme sosialismia. Siksipä uskonkin, että tätä työtä tekemällä me olemme voittava kansainvälisessä mitassa. (Kauan jatkuvia myrskyisiä suosionosoituksia. Koko edustajakokouksen kunnianosoituksia.)

LOPPULAUSUNTO KESKUSKOMITEAN POLIITTISEEN TOIMINTASELOSTUKSEEN

joulukuun 23 pnä

Toverit! En ryhdy vastaamaan eri kirjelappuihin eri kysymyksistä, koska koko loppupuheeni tulee olemaan oikeastaan vastausta näihin kirjelappuihin.

En myöskään aio vastata henkilökohtaisiin hyökkäilyihin ja erilaisiin aivan persoonallisiin edesottamuksiin, sillä oletan edustajakokouksella olevan riittävästi aineistoa voidakseen tarkistaa näiden hyökkäilyjen kannustimet ja varsinaiset tavoitteet.

En kajoa myöskään „luolaihmisiin",— niihin, jotka pitivät kokouksiaan jossakin Kislovodskin lähistöllä ja kyhäilivät siellä kaikenlaisia sommitelmia Keskuskomitean elimien suhteen. Mitäpäs siitä, se on heidän asiansa, sommitelkoot vaan. Haluaisin vain tähdentää sitä, että Lashevitsh, joka esiintyi täällä niin mahtipontisesti sommittelupolitiikkaa vastaan, osoittautui olleen itsekin noiden sommittelijoiden joukossa, ja hänellä ei ole ollut näköjään mikään vähämerkityksellinen osuus Kislovodskin lähistöllä pidetyssä „luolaihmisten" neuvottelussa. Mitäs siitä, jääkööt herran haltuun. (N a u r u a.)

Siirryn asiaan.

1. SOKOLNIKOV JA MAAMME DAWESOIMINEN

Ensiksi erinäisiä vastaväitteitä. Ensimmäinen vastaväite on Sokolnikoville. Hän sanoi puheessaan: „Kun Stalin viitoitti kaksi yleislinjaa, kaksi linjaa taloutemme rakennustyössä, niin hän vei meitä harhaan, sillä hänen olisi pitänyt määritellä nämä kaksi linjaa toisella tavalla, hänen ei olisi pitänyt puhua konekaluston tuonnista, vaan valmiitten tavarain tuonnista". Minä väitän, että tämä Sokolnikovin lausunto paljastaa hänet kokonaan Shaninin teesien kannattajaksi. Haluan sanoa, että tässä Sokolnikov esiintyy oikeastaan maamme dawesoimisen kannattajana. Mitä minä puhuin selostuksessani? Puhuinko minä vienti- ja tuontisuunnitelmasta? En tietenkään. Jokainenhan tietää, että **nykyään** meidän on **pakko** tuoda konekalustoa ulkomailta. Mutta Sokolnikov tekee tämän tarpeen periaatteeksi, hän tekee siitä teorian, kehitysperspektiivin. Siinä juuri on Sokolnikovin virhe. Puhuin selostuksessani kahdesta perustavasta, johtavasta yleislinjasta kansantaloutemme rakentamisessa. Puhuin siitä tehdäkseni selväksi kysymyksen, mitä tietä maallemme voidaan taata itsenäinen taloudellinen kehitys maamme ollessa kapitalististen maiden ympäröimänä. Selostuksessani puhuin meidän yleislinjastamme, perspektiiveistämme siinä mielessä, että maamme saataisiin muutetuksi agraarimaasta teollisuusmaaksi. Mitä on agraarimaa? Agraarimaa on sellainen maa, joka vie ulkomaille maatalouden tuotteita ja tuo sieltä konekalustoa, mutta itse ei tätä kalustoa (koneita y.m.) valmista lainkaan tahi miltei lainkaan omin voiminsa. Jos me juutumme sille kehitysasteelle,

että meidän on tuotava konekalustoa ja koneita ulkomailta, valmistamatta niitä itse omin voimin, niin meillä ei voi olla takeita siitä, ettei maamme muuttuisi kapitalistisen järjestelmän lisäkkeeksi. Juuri sen tähden meidän on pidettävä suuntana tuotantovälineiden tuotannon kehittämistä maassamme. Eikö Sokolnikov todellakaan jaksa käsittää näin alkeellista asiaa? Ja siitähän minä vain puhuinkin selostuksessani.

Mitä Dawes-suunnitelma vaatii? Se vaatii sitä, että Saksa pusertaisi irti rahoja sotakorvausten suorittamiseksi markkinoiden, etupäässä meidän markkinoittemme, neuvostomaan markkinoiden kustannuksella. Mitä siitä seuraa? Siitä seuraa, että Saksa alkaa antaa meille konekalustoa, me alamme tuoda sitä maahamme ja viedä ulkomaille maatalouden tuotteita. Me, s.o. meidän teollisuutemme, joudumme siten olemaan Euroopan talutusnuorassa. Se juuri onkin Dawes-suunnitelman pohjana. Minä sanoin siitä selostuksessani, että Dawes-suunnitelma on meidän maatamme koskevalta osaltaan hiekalle rakennettu. Miksi? „Siksi,— minä sanoin,— että me emme lainkaan halua muuttua minkään toisen maan agraarimaaksi, emme Saksankaan", sillä „me tulemme itse tuottamaan koneita ja muita tuotantovälineitä". Maamme muuttaminen agraarimaasta teollisuusmaaksi, joka pystyy tuottamaan omin voimin tarvittavan konekaluston,— se on meidän yleislinjamme olemus, sen perusta. Meidän on saatava asiat sille tolalle, että kaikki talousmiesten ajatukset ja pyrkimykset olisivat tähdätyt juuri siihen suuntaan, maamme muuttamiseen konekalustoa ostavasta maasta maaksi, joka itse valmistaa tätä kalustoa. Sillä juuri siinä on

maamme taloudellisen itsenäisyyden tärkein tae. Sillä juuri tämä takaa sen, ettei maamme joudu kapitalististen maitten lisäkkeeksi. Sokolnikov ei halua ymmärtää tätä yksinkertaista ja päivänselvää asiaa. He, nuo Dawes-suunnitelman laatijat, tahtoisivat rajoittaa meidät tuottamaan, sanokaamme, vain karttuunikankaita, mutta se ei meille riitä, sillä me emme halua tuottaa ainoastaan karttuunikankaita, vaan myöskin koneita, joilla karttuunia valmistetaan. He tahtoisivat, että me rajoittuisimme, sanokaamme, valmistamaan vain autoja, mutta se ei meille riitä, sillä me emme halua valmistaa vain autoja, vaan myöskin koneita, joilla autoja valmistetaan. He haluaisivat rajoittaa meidät valmistamaan, sanokaamme, kenkiä, mutta se ei meille riitä, sillä me emme halua valmistaa vain kenkiä, vaan myöskin koneita, joilla kenkiä tehdään. J.n.e., y.m.s.

Juuri siinä on kahden yleislinjan välinen ero, ja sitä ei Sokolnikov halua ymmärtää.

Meidän linjamme hylkääminen merkitsee luopumista sosialistisen rakennustyön tehtävistä, se merkitsee asettumista maamme dawesoimisen kannalle.

2. KAMENEV JA TALONPOIKAISTOLLE TEKEMÄMME MYÖNNYTYKSET

Toinen vastaväite koskee Kamenevia. Hän sanoi, että tehdessämme puolueen XIV konferenssissa talouselämää koskevat tunnetut päätökset, päätökset Neuvostojen aktivisoimisesta, sotakommunismin jätteiden hävittämisestä, vuokrakysymyksen ja palkkatyön käytön kysymyksen täsmentämisestä,— että siten me

teimme myönnytyksiä kulakeille emmekä talonpoikaistolle, että ne eivät ole myönnytyksiä talonpoikaistolle, vaan kapitalistisille aineksille. Onko se totta? Minä väitän, ettei se ole totta, että se on puolueen parjaamista. Minä väitän, ettei marxilainen voi ottaa asiaa tuolta kannalta, että vain liberaali voi asettaa kysymyksen tuolla tavalla.

Mitä ovat ne myönnytykset, joita me teimme XIV puoluekonferenssissa? Sopivatko nuo myönnytykset uuden talouspolitiikan puitteisiin vai eivät? Sopivat ehdottomasti. Ehkä me huhtikuun konferenssissa laajensimme uutta talouspolitiikkaa? Vastatkoon oppositio: laajensimmeko me uutta talouspolitiikkaa huhtikuussa vai emme? Jos me laajensimme sitä, niin miksi he sitten äänestivät XIV konferenssin päätösten puolesta? Ja eikö ole tiettyä, että me kaikki vastustamme uuden talouspolitiikan laajentamista? Mistä sitten on kysymys? Siitä, että Kamenev on sotkeutunut, sillä uusi talouspolitiikka sisältää kaupan sallimisen, kapitalismin ja palkkatyön sallimisen, ja XIV konferenssin päätökset ovat tämän, Leninin aikana voimaansaatetun uuden talouspolitiikan ilmausta. Tiesikö Lenin, että ensi alussa tulevat uutta talouspolitiikkaa käyttämään hyväkseen ennen kaikkea kapitalistit, kauppiaat ja kulakit? Tiesi tietysti. Mutta puhuiko Lenin, että ottamalla käytäntöön uuden talouspolitiikan me teemme myönnytyksiä keinottelijoille ja kapitalistisille aineksille emmekä talonpoikaistolle? Ei, ei puhunut eikä voinutkaan puhua sellaista. Päinvastoin, hän väitti aina, että salliessamme kaupankäynnin ja kapitalismin sekä muuttaessamme politiikkaa uuden talouspolitiikan suuntaan me teemme

myönnytyksiä talonpoikaistolle säilyttääksemme ja lujittaaksemme liittoyhteyden talonpoikaiston kanssa, sillä talonpoikaisto ei voi nykyisissä oloissa tulla toimeen ilman tavaranvaihtoa, sallimatta jossain määrin kapitalismin elpymistä, sillä me emme voi järjestää nyt liittoyhteyttä mitenkään muuten kuin kaupan avulla, sillä vain siten me voimme lujittaa liittoyhteyttä ja rakentaa sosialistisen talouden perustan. Juuri näin käsitti Lenin kysymyksen myönnytyksistä. Juuri näin on suhtauduttava huhtikuussa vuonna 1925 tehtyihin myönnytyksiin.

Sallikaa lukea teille Leninin mielipide tästä asiasta. Selostuksessaan „Elintarvikeverosta", jonka hän teki Moskovan läänin puoluesolujen sihteerien neuvottelukokouksessa, hän perustelee puolueen siirtymistä uuteen politiikkaan, uuteen talouspolitiikkaan, seuraavasti:

„Haluan viivähtää kysymyksessä, kuinka sopivaa tämä politiikka on kommunismin näkökannalta ja kuinka käy niin, että kommunistinen Neuvostovalta edistää vapaakaupan kehittämistä. Onko se hyvin kommunismin kannalta? Vastataksemme tähän kysymykseen on tarkastettava huolellisesti niitä muutoksia, joita talonpoikaistaloudessa on tapahtunut. Aluksi oli tilanne sellainen, että me näimme koko talonpoikaiston rynnistävän tilanherrojen valtaa vastaan. Tilanherroja vastaan kävivät sekä köyhät että kulakit, vaikkakin tietysti erilaisin tarkoituksin: kulakit olivat mukana tarkoituksella ottaa tilanherroilta maat ja ryhtyä harjoittamaan tällä maalla omaa talouttaan. Juuri silloin tulivatkin ilmi kulakkien ja köyhien kesken erilaiset etupyyteet ja pyrkimykset. Ukrainassa tämä etupyyteiden erilaisuus ilmenee tälläkin kertaa paljon selvempänä kuin meillä. Köyhälistö saattoi tätä tilanherrojen maiden siirtymistä talonpojille käyttää kovin vähän välittömästi hyväkseen, koska sillä ei ollut sitä varten varoja eikä työvälineitä. Niinpä näemmekin nyt köyhälistön järjestäytyvän voidakseen estää sen, etteivät kulakit pääsisi anastamaan näitä

tilanherroilta otettuja maita itselleen. Neuvostovalta avustaa näin syntyneitä köyhälistökomiteoita täällä meillä sekä „köyhien talonpoikien komiteoita“ Ukrainassa. Ja mikä siitä oli tuloksena? **Tuloksena oli se, että vallitsevaksi ainekseksi maaseudulla ovat tulleet keskitalonpojat...** Vähemmän alkoi olla äärimmäisyyksiä kulakiston suuntaan ja vähemmän köyhyyden suuntaan, ja väestön enemmistö alkoi muuttua keskivarakkaaksi. Kun meidän pitää kohottaa talonpoikaisen maataloutemme tuottavaisuutta, niin meidän on otettava huomioon ennen kaikkea keskitalonpoika. **Kommunistisen puolueen olikin rakennettava politiikkansa sen mukaisesti... Siis politiikan muutos talonpoikaistoa kohtaan on selitettävissä siten, että itse talonpoikaiston asema on muuttunut. Maaseutu on muuttunut enemmän keskivaraiseksi, ja se meidän on otettava huomioon tuotantovoimien kohottamiseksi“** * (kts. XXVI osa, s. 304—305).

Ja edelleen samassa osassa, sivulla 247, Lenin tekee seuraavan yleisen johtopäätelmän:

„Meidän on rakennettava valtiontalouttamme keskitalonpojan talouteen sovellettuna *, jota emme ole kolmessa vuodessa pystyneet uusimaan emmekä saa sitä uusituksi vielä kymmeneen vuoteen“.

Toisin sanoen me saatoimme voimaan vapaakaupan, me sallimme kapitalismin elpymisen, me otimme käytäntöön uuden talouspolitiikan voimistaaksemme tuotantovoimien nousua, lisätäksemme tuotteiden määrää maassamme ja lujittaaksemme liittoyhteyttä talonpoikaiston kanssa. Liittoyhteys talonpoikaiston kanssa, tämän liittoyhteyden edut uuden talouspolitiikan linjaa tehtävien myönnytystemme perustana — sellainen oli Leninin kanta asiassa.

Tiesikö Lenin silloin, että keinottelijat, kapitalistit ja kulakit käyttävät hyväkseen uutta talouspolitiikkaa

* Kaikki alleviivaukset minun. **J. St.**

ja talonpoikaistolle tehtäviä myönnytyksiä? Tiesi tietysti. Merkitseekö tämä sitä, että nämä myönnytykset olivat oikeastaan keinottelijalle ja kulakille tehtyjä myönnytyksiä? Ei, ei merkitse. Sillä uutta talouspolitiikkaa yleensä ja myöskin kauppatoimintaa eivät käytä hyväkseen ainoastaan kapitalistit ja kulakit, vaan myöskin valtion kauppaelimet ja osuusliikkeet, sillä kauppaa eivät harjoita yksin kapitalistit ja kulakit, vaan myöskin valtion elimet ja osuusliikkeet, ja kun ne oppivat käymään kauppaa, niin ne menevät edelle (jo menevät edelle!) yksityisyrittäjistä liittäen teollisuuttamme ja talonpoikaista maataloutta toisiinsa.

Mitä tästä seuraa? Tästä seuraa, että tekemämme myönnytykset käyvät etupäässä liittoyhteyden lujittamisen suuntaan ja liittoyhteyden hyväksi talonpoikaiston kanssa.

Ken ei tätä ymmärrä, hän ei suhtaudu asiaan leniniläisen, vaan liberaalin tavoin.

3. KENEN LASKUVIRHEITÄ?

Kolmas vastaväite koskee Sokolnikovia. Hän sanoo: „Ne melkoiset vahingot, joita me olemme kärsineet talousrintamalla syksystä lähtien, käyvät juuri voimiemme yliarvioimisen suuntaan, sosialistisen kypsyneisyyden yliarvioimisen ja niiden mahdollisuuksien yliarvioimisen suuntaan, joita meillä, valtion taloudella on koko kansantalouden johtamiseen jo nykyään“.

Siis asia on muka niin, että hankintojen ja ulkomaankaupan alalla tehdyt laskuvirheet,— tarkoitan passiivista saldoa vuodelta 1924/25,— että nämä laskuvirheet eivät olekaan johtuneet säännöstelyelintemme

tekemistä virheistä, vaan taloutemme sosialistisen kypsyyden yliarvioimisesta. Ja siihen on kuulemma syyssä Buharin, jonka „koulukunta“ ihan tahallaan kylvää taloutemme sosialistiseen kypsyneisyyteen viehättymistä.

Puheissa „voi“ tietysti hullutella kuinka paljon tahansa, kuten Sokolnikov usein tekee. Mutta kaikella on sentään oltava rajansa. Kuinka voidaan edustajakokouksen edessä puhua tuollaista tolkuttomuutta ja suoranaista valhetta? Eikö Sokolnikovin tiedossa ole, että marraskuun alussa pidettiin erikoinen Politbyroon istunto, jossa käsiteltiin hankinta-asioita ja ulkomaankaupan kysymyksiä, jossa Keskuskomitea oikaisi säännöstelyelinten virheitä, se sama Keskuskomitean enemmistö, jonka väitetään muka yliarvioivan meidän sosialistisia mahdollisuuksiamme? Kuinka voidaan edustajakokouksessa puhua sellaista pötyä? Ja mitä tekemistä tässä on Buharinin „koulukunnalla“ tai itse Buharinilla? Mikä se tuollainen tapa on, kun sysätään syyt toisten niskoille? Eikö Sokolnikov tiedä, että Keskuskomitean istunnossa laskuvirheitä koskevasta kysymyksestä pidettyjen puheitten pikakirjoituspöytäkirjat on lähetetty kaikille läänikomiteoille? Kuinka voidaan puhua vastoin ilmeisiä tosiasioita? Puheissa „voi“ hullutella, mutta pitää sentään tietää rajat.

4. MITEN SOKOLNIKOV PUOLUSTAA KÖYHÄLISTÖÄ

Neljäs vastaväite on niinikään Sokolnikovia vastaan. Hän sanoi täällä, että finanssiasiain kansankomissaarina hän, näettekös, pyrkii kaikin tavoin siihen, että maatalousveromme muodostuisi tulojen mukaan

määräytyväksi, mutta että häntä häiritään siinä, häiritään, sillä ei anneta puolustaa maalaisköyhälistöä ja taltuttaa kulakkeja. Se ei pidä paikkaansa, toverit. Se on puolueen parjaamista. Kysymys maatalousveron muodollisesta muuttamisesta tulojen mukaan määräytyväksi,—sanon muodollisesta sen takia, että asiallisesti se onkin tulovero,—tämä kysymys oli esillä Keskuskomitean täysistunnossa tämän vuoden lokakuussa, mutta Sokolnikovia lukuunottamatta ei kukaan kannattanut tämän kysymyksen ottamista esille edustajakokouksessa, sillä kysymystä ei oltu vielä valmisteltu tarpeeksi edustajakokouksessa asetettavaksi. Sokolnikov ei silloin pitänyt kiinni ehdotuksestaan. Mutta nyt osoittautuukin, että Sokolnikov on valmis käyttämään tätä asiaa Keskuskomiteaa vastaan, ei tietenkään köyhälistön etujen hyväksi, vaan opposition etujen hyväksi. Mutta koska Sokolnikov siis puhuu täällä köyhälistöstä, niin sallikaa kertoa teille eräs tapaus, mikä paljastaa tämän muka köyhälistön valantehneenä puolustajana esiintyvän Sokolnikovin oikean asenteen. Hiljattain VSFNT:n finanssiasiain kansankomissaari toveri Miljutin päätti vapauttaa verosta ne köyhät talonpoikaistaloudet, joiden verosumma on alle ruplan. Toveri Miljutinin Keskuskomitealle lähettämästä selostuskirjelmästä näkyy, että näiden alle ruplan olevien verojen kokonaissumma, mikä vero vain ärsyttää talonpoikaistoa, tekee koko VSFNT:n mitassa noin 300—400 tuhatta ruplaa ja että yksistään tämän veron perimiskustannuksiin menee melkein koko tätä verosummaa vastaavat kulut. Mutta mitä tekee Sokolnikov, tämä köyhälistön puolustaja? Hän ottaa ja kumoaa tämän toveri Miljutinin päätöksen. Keskus-

komitea saa sen johdosta vastalauseita 15 läänikomitealta. Sokolnikov pitää uppiniskaisesti kiinni kannastaan. Vaadittiin Keskuskomitean painostusta, että Sokolnikov luopui sen VSFNT:n finanssiasiain kansankomissaarin aivan oikean päätöksen kumoamisesta, että alle ruplan olevat verot jätetään perimättä. Ja tätä Sokolnikov nimittää köyhälistön etujen „puolustamiseksi". Ja moisilla ihmisillä, joilla on tuollaisia kolttosia takanaan, on vielä — kuinka sen nyt lievemmin sanoisi — rohkeutta esiintyä Keskuskomiteaa vastaan. Kummallista, toverit, kummallista.

5. AATTEELLISTA TAISTELUA VAIKO PARJAUSTA?

Lopuksi vielä eräs vastaväite. Tarkoitan vastaväitettä niille, jotka ovat laatineet „Kokoelman aineistoja kiistakysymyksistä". Täällä jaettiin eilen salaisena, vain edustajakokouksen jäsenille tarkoitettuna, juuri julkaistu „Kokoelma aineistoja kiistakysymyksistä". Tässä kokoelmassa on muun ohella puhe siitä, että tämän vuoden huhtikuussa minä otin vastaan maaseutukirjeenvaihtajain edustajiston ja ilmaisin myötätuntoa maan yksityisomistuksen palauttamisen aatteelle. Osoittautuu, että „Bednota" lehdessä[63] oli julkaistu erään kirjeenvaihtajan samantapaisia „vaikutelmia", jotka ovat minulle aivan tuntemattomia ja joita en ole itse tarkastanut. Kuulin siitä tämän vuoden lokakuussa. Jo sitä ennen, huhtikuussa, oli Riian uutistoimisto, joka eroaa kaikista muista uutistoimistoista siinä, että se leipoo kaikki perättömät huhut meikäläisistä, antanut samantapaisen uutisen ulkomaiden lehdistölle, ja meidän ihmiset tiedottivat siitä meille Pariisista ulkoasiain kansankomissaarille osoi-

tetussa sähkeessä vaatien sen kumoamista. Minä vastasin silloin heti toveri Tshitsherinille apulaiseni välityksellä, että „jos toveri Tshitsherin pitää tarpeellisena kumota kaikenlaisia typeryyksiä ja juoruja, niin kumotkoon“ (kts. Keskuskomitean arkisto).

Onko kaikki tämä tunnettua tuon sakramentillisen „kokoelman“ laatijoille? On tietysti. Miksi he sitten jatkavat kaikenlaisten lorujen ja tolkuttomuuksien levittämistä? Kuinka he saattavatkin, kuinka oppositio voi turvautua Riian uutistoimiston menettelytapoihin? Ovatko he tosiaankin vajonneet niin syvälle? (Ä ä n i: „Häpeällistä!“.)

Edelleen, tuntien „luolaihmisten“ tavat, tietäen, että he saattavat matkia Riian uutistoimiston tapoja, minä lähetin „Bednotan“ toimitukselle kumoavan selityksen. On kylläkin naurettavaa kumota moista typeryyttä, mutta tietäen, kenen kanssa olin tekemisissä, minä lähetin kuitenkin kumoavan selityksen. Se on tällainen:

„Kirje „Bednotan“ toimitukselle.

Toveri toimittaja! Äskettäin sain tovereiltani kuulla, että „Bednotassa“ 5/IV 1925 julkaistussa erään maaseutukirjeenvaihtajan kirjoituksessa vaikutelmistaan keskustelustani maaseutukirjeenvaihtajain edustajiston kanssa, jota kirjoitusta minulla ei ollut aikanaan tilaisuutta lukea, kerrotaan minun muka suhtautuneen myötätunnolla ajatukseen maan omistuskiinnityksestä 40 vuodeksi ja vieläkin pitemmäksi aikaa, maan yksityisomistuksen ajatukseen j.n.e. Vaikkakaan tuo mielikuvituksellinen uutinen ei ilmeisen järjettömyytensä takia kaipaa kumoamista, niin ehkäpä ei silti liene haitaksi pyytää teiltä lupaa ilmoittaa „Bednotassa“, että tämä uutinen on mitä karkein virhe ja että se on pantava kokonaan sen kirjoittajan mielikuvituksen tilille.

J. Stalin“.

Onko tämä kirje tunnettu tovereille „kokoelman“ laatijoille? On varmasti. Miksi he sitten jatkavat juorujen ja lorujen levittämistä? Mikä taistelutapa se sellainen on? Sanovat sen olevan aatteellista taistelua. Eikö mitä, toverit, se ei ole aatteellista taistelua. Meidän venäjänkielellämme sellaista sanotaan yksinkertaisesti parjaukseksi.

Sallikaa nyt siirtyä tärkeimpiin periaatteellisiin kysymyksiin.

6. UUDESTA TALOUSPOLITIIKASTA

Kysymys uudesta talouspolitiikasta. Tarkoitan toveri Krupskajaa ja sitä puhetta, minkä hän piti uudesta talouspolitiikasta. Hän sanoo: „Oikeastaan uusi talouspolitiikka on visseillä ehdoilla sallittua kapitalismia, kapitalismia, jota proletaarinen valtio pitää kahleissa“... Pitääkö tämä paikkansa? Pitää ja ei pidä. Se, että me pidämme kapitalismia kahleissa ja tulemme pitämään niin kauan, kun sitä on olemassa, se on totta, se pitää paikkansa. Mutta se, että uusi talouspolitiikka on muka kapitalismia, se on pötyä, silkkaa pötyä. Uusi talouspolitiikka on proletaarisen valtion erikoista politiikkaa, jonka tarkoituksena on sallia kapitalismia, hallitsevien asemien ollessa proletaarisen valtion käsissä, jonka tarkoituksena on taistelu kapitalististen ja sosialististen ainesten välillä, jonka tarkoituksena on sosialististen ainesten osuuden kohottaminen kapitalististen ainesten tappioksi, jonka tarkoituksena on sosialististen ainesten voitto kapitalistisista aineksista, jonka tarkoituksena on luokkien hävittäminen ja perustan laskeminen sosialistiselle taloudelle. Ken ei ymmärrä

tätä uuden talouspolitiikan siirtymisluonnetta, kaksinaista luonnetta, hän loittonee leninismistä. Jos uusi talouspolitiikka olisi kapitalismia, niin silloinhan se uuden talouspolitiikan Venäjä, josta Lenin puhui, olisikin kapitalistinen Venäjä. Mutta onko nykyinen Venäjä todellakin kapitalistinen Venäjä eikä kapitalismista sosialismiin siirtyvä Venäjä? Miksi sitten Lenin ei sanonut yksinkertaisesti: „**kapitalistisesta** Venäjästä tulee sosialistinen Venäjä“, vaan katsoi tarpeelliseksi sanoa toisella tapaa: „**uuden talouspolitiikan** Venäjästä tulee sosialistinen Venäjä“? Onko oppositio samaa mieltä toveri Krupskajan kanssa, että uusi talouspolitiikka on kapitalismia, vai eikö se ole samaa mieltä? Luulen, ettei edustajakokouksessa ole yhtään jäsentä, joka olisi samaa mieltä toveri Krupskajan määritelmän kanssa. Toveri Krupskaja puhui (suokoon hän minulle anteeksi tämän) silkkaa pötyä uudesta talouspolitiikasta. Leniniä ei saa puolustaa täällä Buharinia vastaan tuollaisella pödyllä.

7. VALTIOKAPITALISMISTA

Tähän kysymykseen liittyy Buharinin virhe. Mikä oli hänen virheensä? Missä kysymyksissä Leninillä oli kiistaa Buharinin kanssa? Lenin väitti, että valtiokapitalismin käsite sopii proletariaatin diktatuurin järjestelmään. Buharin kielsi sen. Hän oli sitä mieltä — ja „vasemmisto“-kommunistit hänen mukanaan, siinä luvussa myöskin Safarov, olivat sitä mieltä,— ettei valtiokapitalismin käsitettä voida sovittaa proletariaatin diktatuurin järjestelmään. Lenin oli tietysti oikeassa. Buharin oli väärässä. Hän tunnusti tämän virheensä. Siis sellainen oli Buharinin virhe. Mutta

siitä on jo aikaa. Kun hän nyt, vuonna 1925, toukokuussa, toistaa uudelleen olevansa eri mieltä Leninin kanssa kysymyksessä valtiokapitalismista, niin pidän sitä yksinkertaisesti väärinkäsityksenä. Joko hänen on suoraan luovuttava tästä väitteestään, taikka se on vain väärinkäsitys, sillä kanta, jota hän nyt puoltaa kysymyksessä valtionteollisuuden luonteesta, on Leninin kanta. Ei Lenin ole mennyt Buharinin kannalle, vaan päinvastoin Buharin on tullut Leninin kannalle. Ja juuri siksi me kannatammekin Buharinia. (Suosionosoituksia.)

Kamenevin ja Zinovjevin perusvirhe on se, että he ottavat kysymyksen valtiokapitalismista skolastisesti, ei dialektisesti, sitomatta sitä historialliseen tilanteeseen. Sellainen suhde kysymykseen on koko leninismin hengelle vierasta. Miten Lenin asetti kysymyksen? Vuonna 1921 Lenin, tietäen hyvin, että teollisuutemme on heikosti kehittynyt ja että talonpoikaisto tarvitsee tavaroita, tietäen, ettei sitä (teollisuutta) voida kerralla kohottaa, että työläiset tunnetun tilanteen pakosta nikkaroivat enemmän sytyttimiä kuin kehittivät teollisuutta,— silloisessa tilanteessa Lenin oli sitä mieltä, että parhain kaikista mahdollisuuksista oli se, että otetaan mukaan ulkolaista pääomaa, pannaan sen avulla teollisuus kuntoon, otetaan sillä tavoin käytäntöön valtiokapitalismi ja luodaan sen avulla Neuvostovallan liittoyhteys maaseudun kanssa. Tämä tie oli silloin ehdottomasti oikea, sillä meillä ei silloin ollut muuta mahdollisuutta talonpoikaiston tyydyttämiseksi, sillä teollisuutemme ontui, kulkulaitos oli pysähdyksissä tahi melkein pysähdyksissä, ei ollut tahi ei ollut riittävästi polttoaineita. Pitikö Lenin silloin

valtiokapitalismia sallittavana ja toivottavana taloutemme vallitsevana muotona? Piti kyllä. Mutta se oli silloin, vuonna 1921. Entä nyt? Voidaanko nykyään sanoa, ettei meillä ole omaa teollisuutta, että kulkulaitos on pysähdyksissä, ettei ole polttoaineita j.n.e.? Ei, ei voida. Voidaanko kieltää sitä, että meidän teollisuutemme ja kauppamme ovat jo pystyttämässä teollisuuden (**meidän** teollisuutemme) ja talonpoikaistalouden liittoyhteyttä **välittömästi**, omilla voimillaan? Ei, sitä ei voida kieltää. Voidaanko kieltää sitä, että „valtiokapitalismi" ja „sosialismi" ovat jo vaihtaneet osia teollisuuden alalla, sillä sosialistinen teollisuus on tullut hallitsevaksi ja toimilupa- ja vuokraliikkeiden ominaispaino (edellisissä on 50 tuhatta työläistä, jälkimmäisissä 35 tuhatta) on minimaalisen pieni? Ei, ei voida kieltää. Jo vuonna 1922 Lenin sanoi, että toimiluvat ja vuokralleanto eivät meillä onnistuneet.

Mitä tästä seuraa? Tästä seuraa se, että vuodesta 1921 lähtien tilanne on meillä oleellisesti muuttunut, että tänä aikana meidän sosialistinen teollisuutemme sekä neuvostokaupan ja osuusliikkeiden kauppatoiminta ovat jo ehtineet muodostua vallitsevaksi voimaksi, että on jo opittu omin voimin järjestämään liittoyhteyttä kaupungin ja maaseudun välillä, että valtiokapitalismin selvimmät muodot — toimiluvat ja vuokraliikkeet — eivät ole tänä aikana päässeet vakavammin kehittymään, että puhua **nyt**, vuonna 1925, valtiokapitalismista taloutemme vallitsevana muotona merkitsee meidän valtionteollisuutemme sosialistisen luonteen vääristelemistä, merkitsee sitä, ettei käsitetä, ettei ymmärretä sitä suurta eroa, mikä on entisen ja

nykyisen tilanteen välillä, se merkitsee, ettei kysymystä valtiokapitalismista oteta dialektisesti, vaan skolastisesti, metafyysillisesti.

Haluatteko kuulla, mitä Sokolnikov sanoo? Hän sanoo puheessaan näin:

„Meidän ulkomaankauppaamme hoidetaan valtiokapitalistisena liikkeenä... Meidän sisäiset kauppayhtymämme ovat niinikään valtiokapitalistisia liikelaitoksia. Ja minun on sanottava, toverit, että Valtionpankki on aivan samaten valtiokapitalistinen liikeyritys. Entä meidän rahajärjestelmämme? Meidän rahajärjestelmämmekin perustuu siihen, että neuvostotaloudessa, rakennettavan sosialismin oloissa, on otettu käytäntöön rahajärjestelmä, jossa ovat vallalla kapitalistisen talouden periaatteet“.

Näin sanoo Sokolnikov.

Kohta hän menee niin pitkälle, että julistaa Finanssiasiain kansankomissariaatinkin valtiokapitalismiksi. Olen tähän saakka luullut, kaikki me olemme tähän saakka luulleet, että Valtionpankki on osa valtiokoneistoa. Olen tähän saakka luullut, ja me kaikki olemme luulleet, että Ulkomaankaupan kansankomissariaattimme, lukuunottamatta sen ympärillä olevia valtiokapitalistisia virastoja, on valtiokoneistomme osa, että meidän valtiokoneistomme on tyypiltään proletaarisen valtion koneisto. Me olemme kaikki tähän saakka luulleet niin, sillä proletaarinen valta on meillä näiden laitosten ainoa isäntä. Mutta Sokolnikovin mukaan käykin nyt siten, että nämä valtiokoneistoomme kuuluvat laitokset ovatkin valtiokapitalistisia. Ehkäpä meidän neuvostokoneistommekin on samoin valtiokapitalismia eikä proletaarinen valtiotyyppi, kuten Lenin väitti? Miksi ei voisi niinkin olla? Eikö neuvostokoneistommekin käytä „rahajärjestelmää, jossa ovat vallalla kapitalistisen talouden

periaatteet"? Ja tuollaista pötyä saattaakin ihminen mennä puhumaan.

Sallikaa ennen kaikkea esittää Leninin käsitys Valtionpankin luonteesta ja merkityksestä. Haluaisin, toverit, vedota erääseen kohtaan Leninin kirjasta, joka on kirjoitettu vuonna 1917. Tarkoitan kirjasta „Kykenevätkö bolshevikit pitämään valtiovallan?", jossa hän oli vielä kontrollin kannalla teollisuuteen nähden (eikä sen kansallistamisen kannalla) ja jossa hän siitä huolimatta oli sitä mieltä, että proletaarisen valtion käsissä Valtionpankki on $^9/_{10}$ sosialistinen laitos. Näin hän kirjoitti Valtionpankista:

„**Suurpankit ovat** se „valtiokoneisto", jota me **tarvitsemme** sosialismin toteuttamiseksi ja jonka me **otamme valmiina** kapitalismilta, ja meidän tehtävämme tässä on vain **karsia pois** se, mikä on **kapitalistista rujoutta** tässä mainiossa koneistossa, tehdä se vieläkin **suuremmaksi**, vieläkin demokraattisemmaksi, entistä enemmän kaikkikäsittäväksi. Määrä muuttuu laaduksi. Yhtenäinen ja suurimmista suurin valtionpankki haaraosastoineen jokaisessa kunnassa ja jokaisessa tehtaassa — se on jo yhdeksän kymmenesosaa sosialistisesta koneistosta. Se on yleisvaltakunnallista **kirjanpitoa**, tuotannon ja tuotteiden jaon **luetteloíntia** koko valtakunnan mitassa, se on tavallaan niin sanoaksemme sosialistisen yhteiskunnan **selkäranka**" (kts. XXI osa, s. 260).

Verratkaa näitä Leninin sanoja Sokolnikovin puheeseen ja te ymmärrätte, minne Sokolnikov on luisumassa. Minä en ihmettele, jos hän julistaa Finanssiasiain kansankomissariaatinkin valtiokapitalismiksi.

Mistä tässä on kysymys? Mistä Sokolnikoville ovat ilmaantuneet moiset virheet?

Kysymys on siitä, että Sokolnikov ei ymmärrä uuden talouspolitiikan kaksinaista luonnetta, kaupan-

käynnin kaksinaista luonnetta nykyisissä oloissa, jolloin sosialistiset ainekset käyvät taistelua kapitalistisia aineksia vastaan, hän ei ymmärrä kehityksen dialektiikkaa proletariaatin diktatuurin oloissa, siirtymiskauden oloissa, jolloin sosialistiset ainekset käyttävät porvaristolta perittyjä menetelmiä ja aseita kapitalististen ainesten voittamiseksi ja hävittämiseksi. Kysymys ei ole lainkaan siitä, että kauppatoimi ja rahajärjestelmä ovat „kapitalistisen talouden" menetelmiä. Kysymys on siitä, että taistellen kapitalistisia aineksia vastaan taloutemme sosialistiset ainekset ottavat nämä porvariston menetelmät ja aseet käyttöönsä kapitalististen ainesten voittamiseksi, että ne käyttävät niitä **hyvällä menestyksellä** kapitalismia **vastaan**, käyttävät niitä **hyvällä menestyksellä** taloutemme sosialistisen perustan rakentamiseen. Kysymys on siis siitä, että kehityksemme dialektiikan vaikutuksesta näiden porvariston välikappaleiden tehtävät ja tarkoitus muuttuvat **periaatteellisesti**, perusteellisesti, ne muuttuvat sosialismin hyväksi, kapitalismin vahingoksi. Sokolnikovin virhe on se, että hän ei ole ymmärtänyt näiden taloudessamme tapahtuvien prosessien koko mutkallisuutta ja ristiriitaisuutta.

Sallikaa nyt vedota Leniniin kysymyksessä valtiokapitalismin historiallisesta luonteesta, sallikaa esittää lainaus, joka osoittaa, milloin ja minkä vuoksi hän ehdotti valtiokapitalismia päämuodoksi, mikä häntä pakotti siihen ja nimenomaan minkälaisissa konkreettisissa olosuhteissa hän sitä ehdotti. (Ä ä n i: „Pyydämme!".)

„Me emme saa missään tapauksessa unohtaa sitä, mitä me usein näemme — työläisten sosialistista suhtautumista valtiolle kuuluviin tehtaisiin, joissa työläiset itse hankkivat polttoaineita, raaka-aineita ja elintarvikkeita, tahi kun työläiset pyrkivät jakamaan oikein teollisuuden tuotteet talonpoikaiston keskuuteen, toimittavat niitä perille kuljetusvälineillä. **Se on sosialismia.** Mutta sen rinnalla on olemassa pientalous, joka on hyvin usein olemassa siitä **riippumattomana**. Miksi se voi olla olemassa siitä riippumattomana? **Siksi**, että suurteollisuutta ei ole vielä saatu kuntoon, **siksi**, että sosialistiset tehtaat saavat ehkä vain kymmenennen osan siitä, mitä niiden pitäisi saada; ja koska ne eivät sitä saa, niin tuo pientalous jää sosialistisista tehtaista riippumattomaksi. Maan ääretön köyhtyminen, polttoaineiden, raaka-aineiden ja liikennevälineiden puute johtavat siihen, että pientuotanto joutuu olemaan **erillään** sosialismista. Ja siksi minä kysyn: mitä valtiokapitalismi on näissä oloissa? Se tulee olemaan pientuotannon yhteenliittämistä. Pääoma yhdistää pientuotantoa, pääoma kasvaa pientuotannosta. Ei ole mitään syytä sulkea silmiä näkemästä tätä. Tietysti **vapaakauppa merkitsee kapitalismin kasvua**; siitä ei mihinkään päästä, ja kuka luulee siitä pääsevänsä ja aikoo viitata kintaalla koko asialle, hän vain lohduttaa itseään pelkillä sanoilla. Kun kerran on pientaloutta, kun on vaihdon vapaus, niin siitä kasvaa kapitalismia. Mutta onko tämä kapitalismi meille **peloittava, kun meillä on hallussamme tehtaat, tuotantolaitokset, kulkulaitos ja ulkomaankauppa?** Ja siksi sanoin silloin, samaa toistan nyt ja olen yhä sitä mieltä, että kiistämättömän selvää on, ettei tämä kapitalismi ole meille peloittava. Sellaista kapitalismia ovat toimiluvat“ * (kts. XXVI osa, s. 306).

Näin Lenin suhtautui kysymykseen valtiokapitalismista.

Vuonna 1921, jolloin meillä ei ollut juuri lainkaan omaa teollisuutta, jolloin ei riittänyt raaka-aineita ja jolloin kulkulaitos oli pysähdyksissä, Lenin ehdotti valtiokapitalismia keinona, jonka avulla hän ajatteli

---

* Alleviivaukset kaikkialla minun. J. St.

saavansa talonpoikaistalouden sidotuksi teollisuuteen. Ja se oli oikein. Mutta merkitseekö tämä sitä, että Lenin piti tätä tietä toivottavana **kaikissa** oloissa? Ei tietenkään merkitse. Hän turvautui liittoyhteyden luomiseen valtiokapitalismin välityksellä sen tähden, kun meillä ei ollut kehittynyttä sosialistista teollisuutta. Entä nykyään? Voidaanko sanoa, ettei meillä nyt ole kehittynyttä valtionteollisuutta? Tietenkään ei sitä voida sanoa. Kehitys kävi toista uomaa, toimiluvat eivät juurtuneet juuri lainkaan, valtionteollisuus kasvoi, valtion kauppatoiminta samoin, osuustoiminta laajeni, ja liittoyhteys kaupungin ja maaseudun välillä alkoi järjestyä sosialistisen teollisuuden välityksellä. Tilanne kääntyi meille paremmaksi kuin odotimmekaan. Kuinka tämän jälkeen voidaan puhua sellaista, että valtiokapitalismi on taloustoimintamme päämuoto?

Opposition surkeus on siinä, ettei se halua ymmärtää näitä yksinkertaisia asioita.

8. ZINOVJEV JA TALONPOIKAISTO

Kysymys talonpoikaistosta. Selostuksessani puhuin siitä, ja puheenvuoroja käyttäneet ovat täällä vahvistaneet sen, että Zinovjevia vaivaa poikkeama keskitalonpojan aliarvioimiseen, että vielä äskettäin hän oli aivan selvästi keskitalonpoikaiston neutralisoimisen kannalla ja vasta nyt, puolueessa käydyn taistelun jälkeen, hän yrittää siirtyä ja asettua toiselle kannalle, lujan liiton kannalle keskitalonpoikaan nähden. Pitääkö kaikki tämä paikkansa? Sallikaa minun vedota eräisiin asiakirjoihin.

Kirjoituksessaan „Bolshevisoimisesta“ Zinovjev kirjoitti tänä vuonna:

„On joukko tehtäviä, jotka ovat aivan samat kaikilla Kominternin puolueilla. Sellainen on esimerkiksi... varma kanta suhteessa talonpoikaistoon. Maailman maanviljelysväestössä on kolme kerrosta, jotka me voimme ja jotka meidän pitää saada puolellemme ja joista pitää tulla proletariaatin liittolaisia (maatalousproletariaatti, puoliproletaarit eli parsellitalonpojat sekä pienviljelijät, jotka eivät käytä vierasta palkkatyövoimaa). On olemassa toinen kerros talonpoikaistoa (keskitalonpojat), **mikä meidän on ainakin neutralisoitava“** * („Pravda“ tammikuun 18 pnä 1925).

Näin Zinovjev kirjoittaa keskitalonpojasta kuuden vuoden kuluttua puolueen VIII edustajakokouksesta, missä Lenin hylkäsi keskitalonpojan neutralisoimistunnuksen vaihtaen sen tunnukseen lujasta liitosta keskitalonpojan kanssa. Bakajev kysyy, mitä vaarallista siinä on? Minä pyytäisin teitä vertaamaan Zinovjevin kirjoitusta Leninin teesiin, jonka mukaan pitää nojautua keskitalonpoikaan, sekä vastaamaan, onko Zinovjev poikennut tuosta Leninin teesistä vai eikö ole poikennut... (Huudahdus paikalta: „Sillä tarkoitetaan muita maita eikä Venäjää“. Hälinää.) Ei kävele, toveri, sillä Zinovjevin kirjoituksessa puhutaan „tehtävistä, jotka ovat **aivan** samat **kaikilla** Kominternin puolueilla“. Vai rupeatteko kieltämään sitä, että puolueemme kuuluu myös osana Kominterniin? Siinähän suoraan sanotaan: „**kaikilla** puolueilla“. (Huudahdus Leningradin edustajiston taholta: „Visseinä ajankohtina“. Yleistä naurua.)

---

* Alleviivaukset kaikkialla minun. J. St.

Verratkaa tätä Zinovjevin kirjoituksesta otettua lainausta **neutralisoimisesta** Leninin puheesta puolueen VIII edustajakokouksessa otettuun lainaukseen, jossa hän puhuu siitä, että meidän on saatava aikaan **luja liitto** keskitalonpojan kanssa, ja te ymmärrätte, ettei niiden välillä ole mitään yhteistä.

Kuvaavaa on, että luettuaan nämä rivit Zinovjevin kirjoituksesta toveri Larin, tämä maaseudulla toimeenpantavan „toisen vallankumouksen" kannattaja, riensi heti yhtymään niihin. Arvelen, että vaikka toveri Larin joku päivä sitten puhuikin Kamenevia ja Zinovjevia vastaan, ja puhui aika onnistuneesti, niin se ei merkitse sitä, etteikö meillä ole erimielisyyksiä hänen kanssaan, ja meidän on täällä sanouduttava irti hänestä. Kas näin toveri Larin sanoo tuosta Zinovjevin kirjoituksesta:

„Kominternin puheenjohtaja Zinovjev on aivan oikein määritellyt „varman kannan talonpoikaistoon nähden" Kominternin **kaikkien*** puolueiden yleisten tehtävien kannalta" (Larin. „Neuvostomaaseutu", s. 80).

Huomaan toveri Larinin protestoivan tätä vastaan väitteellä, että hän on kirjassaan tehnyt sen varauksen, ettei hän ole samaa mieltä Zinovjevin kanssa, mikäli Zinovjev ulottaa keskitalonpojan neutralisoimistunnuksen koskemaan myöskin Venäjää. Se on totta, että hän tekee kirjassaan tuon varauksen väittäen, että neutralisoiminen ei meille riitä, että meidän on otettava „askel etemmäksi" „sopimukseen keskitalonpojan kanssa kulakkia vastaan". Mutta tähän toveri Larin valitettavasti sekottaa kaavansa „toisesta vallan-

* Alleviivaus minun. J. St.

kumouksesta" kulakkien sortoa vastaan, jota me emme hyväksy, joka lähentää häntä Zinovjeviin ja joka pakottaa minut hieman sanoutumaan irti hänen kannastaan..

Kuten näette, tuossa esittämässäni asiakirjassa Zinovjev esiintyy suoraan ja selvästi puoltaen keskitalonpojan neutralisoimistunnusta Leniniä vastaan, joka on julistanut, ettei neutralisoiminen ole riittävä, että on välttämättä saatava luja liitto keskitalonpojan kanssa.

Seuraava asiakirja. „Leninismi" kirjassaan Zinovjev lainaa Leniniltä seuraavan kohdan, joka on kirjoitettu vuonna 1918: „Talonpoikaiston kanssa porvarillis-demokraattisen vallankumouksen loppuun saakka, — talonpoikaiston köyhimmän, proletaarisen ja puoliproletaarisen osan kanssa eteenpäin sosialistiseen vallankumoukseen!"—ja tekee siitä tällaisen johtopäätöksen:

„Meitä nyt kiinnostava... tärkein probleemi... on esittämissäni Leninin asettamuksissa valaistu täydellisesti ja loppuun saakka. **Siihen et voi mitään lisätä etkä jättää siitä sanaakaan pois***. Tässä on kaikki sanottu Iljitshille ominaisella niukkasanaisuudella ja selväpiirteisyydellä, suppeasti ja selvästi,— niin, että tekee väkisin mieli ottaa se lukukirjaan" („Leninismi", s. 60).

Näin Zinovjevin mukaan on **tyhjentävästi** luonnehdittu leninismi talonpoikaiskysymyksessä. Koko talonpoikaiston kanssa tsaaria ja tilanherroja vastaan, se on porvarillinen vallankumous. Köyhälistön kanssa porvaristoa vastaan, se on Lokakuun vallankumous. Kaikki se on oikein. Tässä on annettu kaksi Leninin tunnus-

* Alleviivaus minun. J. St.

lausetta. Entä miten on Leninin kolmannen tunnuksen laita — keskitalonpojan kanssa kulakkia vastaan sosialistiseen rakennustyöhön? Minne tämä Leninin kolmas tunnus on joutunut? Sitä ei ole Zinovjevilla. Se on kadonnut. Vaikka Zinovjev väittääkin, että „siihen et voi mitään lisätä", niin silti, ellemme lisää siihen Leninin kolmatta tunnuslausetta proletariaatin ja maalaisköyhälistön lujasta liitosta keskitalonpojan kanssa, niin olemme vaarassa joutua väärentämään Leniniä, niinkuin Zinovjev häntä väärentää. Voidaanko sitä pitää sattumana, että Leninin kolmas tunnus, joka on meille tällä kertaa kaikkein ajankohtaisin tunnus, on jäänyt Zinovjevilta jonnekin, että hän on kadottanut sen? Ei, sitä ei voida pitää sattumana, sillä hän on keskitalonpojan neutralisoimisen kannalla. Ensimmäisen ja toisen asiakirjan välillä on vain se ero, että edellisessä hän vastustaa tunnuslausetta lujasta liitosta keskitalonpojan kanssa, mutta toisessa hän sivuuttaa sen vaikenemalla.

Kolmas asiakirja on Zinovjevin kirjoitus „Aikakauden filosofia". Puhun tämän kirjoituksen alkuperäisestä tekstistä, ilman niitä muutoksia ja lisäyksiä, joita Keskuskomitean jäsenet siihen myöhemmin tekivät. Kuvaavana piirteenä tässä kirjoituksessa on se, että siinä, samoin kuin toisessakaan asiakirjassa, ei puhuta mitään keskitalonpojasta, ja sivuuttaen tämän elintärkeän kysymyksen siinä puhutaan jostakin epämääräisestä narodnikkilaisesta yhdenvertaisuudesta osoittamatta yhdenvertaisuuden luokkasisältöä. Siinä puhutaan maalaisköyhälistöstä, kulakista, kapitalistista, siinä on hyökkäilyjä Buharinia vastaan, on eserräläinen yhdenvertaisuus, on Ustrjalov, mutta

keskitalonpoika ja Leninin osuustoimintasuunnitelma puuttuvat, vaikka artikkelin otsikkona onkin „Aikakauden filosofia“. Kun toveri Molotov lähetti tuon kirjoituksen minulle (olin silloin matkoilla), niin vastasin siihen karkealla ja jyrkällä arvostelulla. Niin, toverit, olen suorasukainen ja karkea mies, se on totta, sitä en kiellä. (Naurua.) Vastasin karkealla arvostelulla, sillä eihän voida sietää, että Zinovjev koko vuoden ajan vaikeni järjestelmällisesti leninismin oleellisimmista piirteistä talonpoikaiskysymyksessä, puolueemme tämän hetken tunnuksesta liitosta talonpoikaiston perusjoukon kanssa, taikka sitten vääristeli niitä. Vastasin silloin toveri Molotoville:

„Zinovjevin kirjoitus „Aikakauden filosofia“ on puolueen linjan vääristelemistä Larinin hengessä. Se pohtii XIV konferenssin asioita, mutta tämän konferenssin perusaihe — keskitalonpoikaisto ja osuustoiminta — on sivuutettu. Keskitalonpoikaisto ja Leninin osuustoimintasuunnitelma ovat poissa. Se ei ole sattuma. Puhua tämän jälkeen XIV konferenssin päätösten „tulkitsemisesta käytävästä taistelusta“ merkitsee sitä, että suuntana on näiden päätösten rikkominen. Buharinin sotkeminen Stolypiniin, kuten Zinovjev tekee, merkitsee Buharinin parjaamista. Sillä tavalla voidaan sotkea Stolypiniin Leninkin, joka sanoi: „käykää kauppaa ja oppikaa käymään kauppaa“. Yhdenvertaisuustunnus on nykyhetkellä eserräläistä demagogiaa. Mitään yhdenvertaisuutta ei voi olla niin kauan, kun luokat ovat olemassa ja kun on olemassa ammattitaitoa vaativaa ja ammattitaitoa vaatimatonta työtä (kts. Leninin teosta „Valtio ja vallankumous“). Ei pidä puhua epämääräisestä yhdenvertaisuudesta, vaan luokkien hävittämisestä, sosialismista. Sanoa meidän vallankumoustamme „epäklassilliseksi“ merkitsee menshevismiin luisumista. Mielestäni kirjoitus on muokattava perinpohjin uudelleen, niin ettei sillä olisi XIV edustajakokoukselle tarkoitetun ryhmäohjelman luonnetta.

Syyskuun 12 pnä 1925. *J. Stalin*“.

Kaikesta tästä olen valmis pitämään nytkin kiinni. Jokaisesta sanasta ja lauseesta.

Johtavaa laatua olevassa tärkeässä kirjoituksessa ei saa puhua yhdenvertaisuudesta antamatta tarkkaa määritelmää, mistä yhdenvertaisuudesta on puhe — talonpoikain yhdenvertaisuudesta työväenluokan kanssa, yhdenvertaisuudesta talonpoikaiston sisällä, yhdenvertaisuudesta työväenluokan sisällä, ammattitaitoisten ja ammattitaidottomien välillä vaiko yhdenvertaisuudesta luokkien hävittämisen mielessä. Johtavassa kirjoituksessa ei saa sivuuttaa vaikenemalla puolueen tämän hetken tunnuksia työstä maaseudulla. Ei saa leikkiä yhdenvertaisuuden fraasilla, sillä se on tulella leikkimistä, samoin kuin ei saa leikkiä fraaseilla leninismistä, vaieten kokonaan leninismin tämän hetken tunnuksesta talonpoikaiskysymyksessä.

Sellaiset ovat nämä kolme asiakirjaa: Zinovjevin kirjoitus (tammikuu 1925) keskitalonpojan neutralisoimisen puolesta, Zinovjevin kirja „Leninismi“ (syyskuu 1925), jossa ei puhuta mitään Leninin kolmannesta tunnuksesta keskitalonpojan suhteen, ja Zinovjevin uusi kirjoitus „Aikakauden filosofia“ (syyskuu 1925), jossa hän sivuuttaa vaieten keskitalonpojan ja Leninin osuustoimintasuunnitelman.

Onko tämä Zinovjevin ainainen hoipertelu talonpoikaiskysymyksessä sattuma?

Kuten näette, se ei ole sattuma.

Äskettäin Leningradissa tekemässään selostuksessa Keskuskomitean toimintaselostuksesta Zinovjev päätti vihdoinkin esiintyä kannattamalla lujan liiton tunnusta keskitalonpojan kanssa. Tämän hän teki vasta taistelun ja kahnausten jälkeen, vasta Keskuskomiteassa sattu-

neiden yhteentörmäysten jälkeen. Se on hyvä juttu. Mutta en ole lainkaan varma siitä, etteikö hän siitä sitten taas kieltäydy. Sillä, kuten tosiasiat osoittavat, Zinovjevilla ei ole koskaan ollut sitä varmaa linjaa talonpoikaiskysymyksessä, mitä meillä tarvitaan. (Suosionosoituksia.)

Tässä eräitä asiatietoja Zinovjevin horjahteluista talonpoikaiskysymyksessä. Vuonna 1924 Zinovjev Keskuskomitean täysistunnossa vaati „talonpoikaista" politiikkaa esittäen puolueettomien talonpoikaisryhmien perustamista keskuksessa ja paikkakunnilla kerta viikossa ilmestyvine sanomalehtineen. Tämä esitys hylättiin Keskuskomiteassa heränneiden vastaväitteiden vuoksi. Vähää ennen sitä Zinovjev suorastaan keikaili sillä, että hänellä on „talonpoikaispoikkeama". Hän puhui esimerkiksi puolueen XII edustajakokouksessa: „Kun minulle sanotaan: teillä on „syrjäpoikkeama", te kallistutte talonpoikaiston puoleen,— niin minä vastaan: niin, meidän ei pidä ainoastaan „kallistua" talonpoikaiston ja sen taloudellisten tarpeiden puoleen, vaan meidän pitää **kumartua**, ja jos tarve vaatii, niin **polvistuakin** proletariaattiamme seuraavan talonpojan taloudellisten vaatimusten edessä". Kuuletteko: „kallistua", „kumartua", „polvistua". (Naurua, suosionosoituksia.) Sitten kun talonpoikaiston asiat saatiin paremmalle tolalle, kun asemamme maaseudulla kävi paremmaksi, Zinovjev „kääntyi pois" tuosta viehättymisestä ottaen epäluulon alaiseksi keskitalonpojan ja julistaen neutralisoimistunnuksen. Jonkun ajan kuluttua hän teki uuden „käänteen" vaatien asiallisesti XIV konferenssin päätösten tarkistamista („Aikakauden filosofia"), ja syyttäen melkein koko

Keskuskomiteaa talonpoikaispoikkeamasta hän alkoi jyrkemmin „kallistua“ keskitalonpoikaa vastaan. Ja vihdoin, puolueen XIV edustajakokouksen edellä, hän tekee vielä yhden „käänteen“, tällä kertaa liiton suuntaan keskitalonpojan kanssa, ja alkaa kai vielä kehuskella, että hän on taaskin valmis „polvistumaan“ talonpoikaiston edessä.

Mitä takeita on siitä, ettei Zinovjev horjahda vieläkin kerran?

Mutta sehän on hoipertelua, toverit, eikä politiikkaa. (Naurua, suosionosoituksia.) Sehän on hysteriaa eikä politiikkaa. (Huudahduksia: „Oikein!“.)

Sanotaan, ettei tarvitse kiinnittää erikoista huomiota taisteluun toista poikkeamaa vastaan. Se on väärä kanta. Jos meillä on kaksi syrjäpoikkeamaa — Bogushevskin poikkeama ja Zinovjevin poikkeama, niin teidän pitää ymmärtää, ettei Bogushevskia voida mitenkään verrata Zinovjeviin. Bogushevski on mennyttä miestä. (Naurua.) Bogushevskilla ei ole omaa painettua äänenkannattajaa. Mutta poikkeamalla keskitalonpojan neutralisoimisen suuntaan, poikkeamalla lujaa liittoa vastaan keskitalonpojan kanssa, zinovjevilaisella poikkeamalla, on oma äänenkannattajansa, ja se jatkaa yhä vieläkin taistelua Keskuskomiteaa vastaan. Tämän äänenkannattajan nimi on „Leningradskaja Pravda“ [64]. Sillä mitäpä muuta Leningradissa äsken tekaistu termi „keskitalonpoikainen bolshevismi“, josta „Leningradskaja Pravda“ puhuu suu vaahdossa, mitä se on, ellei todistus siitä, että tämä lehti on luopunut leninismistä talonpoikaiskysymyksessä? Eikö jo yksistään tästä seikasta käy selväksi, että taistelu toista poikkeamaa vastaan on vaikeampaa kuin taistelu

ensimmäistä poikkeamaa, Bogushevskin poikkeamaa vastaan? Kun meillä siis on edessämme sellainen toisen poikkeaman edustaja tahi sellainen toisen poikkeaman puoltaja ja suojelija kuin on „Leningradskaja Pravda", niin meidän on ryhdyttävä kaikkiin toimenpiteisiin, jotta puolue olisi aseistettu erittäin hyvin taisteluun tätä poikkeamaa vastaan, joka on voimakas, joka on mutkikas ja jota vastaan tuli on keskitettävä. Juuri tämän vuoksi tämän toisen poikkeaman pitää olla puolueemme erikoisen tarkan huomion kohteena. (Ääniä: „Oikein!". Suosionosoituksia.)

9. ERIMIELISYYKSIEN HISTORIASTA

Sallikaa nyt siirtyä selostamaan Keskuskomitean enemmistön sisällä käydyn sisäisen taistelumme historiaa. Mistä meidän epäsopumme oikein sai alkunsa? Se alkoi kysymyksestä, „mitä tehdä Trotskin suhteen". Se oli vuoden 1924 lopulla. Ryhmä leningradilaisia esitti ensin Trotskin erottamista puolueesta. Tarkoitan tällä vuoden 1924 väittelyn aikaa. Leningradin läänikomitea teki päätöksen Trotskin erottamisesta puolueesta. Me, s.o. Keskuskomitean enemmistö, emme suostuneet siihen (äänīä: „Oikein!"), me kävimme siitä vähäisen taistelun leningradilaisten kanssa ja taivutimme heidät jättämään päätöslauselmastaan pois tuon erottamista koskevan kohdan. Jonkun ajan kuluttua, kun meillä kokoontui Keskuskomitean täysistunto ja leningradilaiset Kamenevin kanssa vaativat Trotskin viipymätöntä erottamista Politbyroosta, me emme suostuneet tähänkään opposition esitykseen, saimme enemmistön puolellemme Keskuskomiteassa ja rajoi-

tuimme Trotskin erottamiseen sota-asiain kansankomissaarin tehtävästä. Me emme suostuneet Zinovjevin ja Kamenevin kantaan senvuoksi, kun tiesimme, että karsimispolitiikassa piilee suuria vaaroja puolueelle, että karsimismenetelmä, suoneniskemismenetelmä — ja he vaativat uhreja — on vaarallinen, helposti tarttuva: tänään karsimme pois yhden, huomenna toisen, ylihuomenna kolmannen, — mitä meillä lopulta jää puolueeseen? (Suosionosoituksia.)

Tässä ensimmäisessä yhteentörmäyksessä Keskuskomitean enemmistön sisällä tulikin esiin perusero meidän välillämme kysymyksessä järjestötyön politiikasta puolueessa.

Toinen kysymys, joka synnytti erimielisyyttä meidän kesken, on kysymys Sarkisin esiintymisestä Buharinia vastaan. Se tapahtui Leningradin järjestön XXI konferenssissa tammikuussa vuonna 1925. Sarkis esiintyi silloin syyttäen Buharinia syndikalismista. Hän sanoi:

„Me olemme lukeneet Moskovan „Pravdasta" Buharinin kirjoituksen työläis- ja maaseutukirjeenvaihtajista. Noilla käsityksillä, joita Buharin kehittelee, ei ole kannattajia meidän järjestössämme. Mutta näitä tällaisia käsityskantoja, voidaan sanoa tavallaan **syndikalistisia, epäbolshevistisia**, puoluevastaisia käsityskantoja, on useilla jopa vastuunalaisillakin tovereilla (sanon toistamiseen, ettei Leningradin järjestössä, vaan muissa järjestöissä). Nämä käsityskannat puhuvat työväen ja talonpoikain erilaisten yhteiskunnallisten joukkojärjestöjen riippumattomuudesta ja eksterritoriaalisuudesta kommunistisesta puolueesta" (Leningradin XXI puoluekonferenssin pikakirjoituspöytäkirja).

Ensinnäkin tämä esiintyminen oli periaatteellinen virhe Sarkisin taholta, sillä kysymyksessä työläis- ja maaseutukirjeenvaihtajain liikkeestä Buharin oli aivan

oikeassa, toiseksi tässä rikottiin, eikä ilman Leningradin järjestön johtajain antamaa kannatusta, mitä törkeimmällä tavalla alkeellisimpia sääntöjä kysymyksen toverillisesta käsittelystä. Sanomattakin on selvää, että tämä seikka ei voinut olla huonontamatta välejä Keskuskomitean sisällä. Asia päättyi siten, että Sarkis tunnusti julkisesti virheensä lehdistössä.

Tämä välikohtaus osoitti, että virheensä avoin tunnustaminen on parhain keino välttää julkista väittelyä ja päästä erimielisyyksistä sisäisen järjestyksen pohjalla.

Kolmas kysymys oli kysymys Leningradin nuorisoliittojärjestöstä. Täällä on läsnä läänikomiteain jäseniä, ja he muistavat nähtävästi, että Politbyroo teki vastaavan päätöksen nuorisoliiton Leningradin läänikomiteasta, joka yritti kutsua Leningradiin koolle kommunistisen nuorisoliiton miltei yleisvenäläisen konferenssin ilman nuorisoliiton Keskuskomitean tietoa ja suostumusta. Te tiedätte VKP(b):n Keskuskomitean päätöksen asiasta. Me emme voineet sallia sitä, että nuorisoliiton Keskuskomitean rinnalla olisi vielä toinen, sen kanssa kilpaileva keskus, joka yrittäisi asettua tuota toista keskusta vastaan. Bolshevikkeina me emme voineet sallia kahden keskuksen olemassaoloa. Juuri siksi Keskuskomitea katsoi tarpeelliseksi ryhtyä toimenpiteisiin verestääkseen nuorisoliiton Keskuskomiteaa, joka salli tuon separatismin syntyä, sekä Safarovin erottamiseksi nuorisoliiton Leningradin läänikomitean johtajan paikalta.

Tämä välikohtaus osoitti, että leningradilaisilla tovereilla on pyrkimys muuttaa oma Leningradin

järjestönsä Keskuskomiteaa vastaan tähdätyn taistelun keskukseksi.

Neljäs kysymys oli Zinovjevin herättämä kysymys erikoisen „Bolshevik“ nimisen julkaisun perustamisesta Leningradiin, jonka toimituskuntaan piti tulla Zinovjev, Safarov, Vardin, Sarkis ja Tarhanov. Me emme suostuneet siihen, vaan sanoimme, että tällainen Moskovan „Bolshevikille“ rinnakkainen julkaisu muodostuisi väistämättä ryhmän äänenkannattajaksi, opposition ryhmäkuntalaiseksi äänenkannattajaksi, että se olisi vaarallinen askel, joka horjuttaisi puolueen yhtenäisyyttä. Toisin sanoen me kielsimme sen julkaisemisen. Nyt he aikovat peloitella meitä sanalla „julkaisukielto“. Mutta sehän on lorua, toverit. Emmehän me ole liberaaleja. Puolueen edut ovat meille tärkeämpiä kuin muodollinen demokratismi. Niin, me kielsimme ryhmäkuntalaisen äänenkannattajan julkaisemisen ja tulemme vastaisuudessakin kieltämään sellaiset. (Ääniä: „Oikein! Selvä on!“ Myrskyisiä suosionosoituksia.)

Tämä välikohtaus osoitti, että leningradilaisten huippukerros haluaa eristäytyä erikoiseksi ryhmittymäksi.

Edelleen, kysymys Buharinista. Tarkoitan „rikastukaa“ tunnusta. Tarkoitan Buharinin huhtikuussa pitämää puhetta, jolloin häneltä pääsi luiskahtamaan sana „rikastukaa“. Kaksi päivää myöhemmin alkoi puolueemme huhtikuun konferenssi. Juuri minä itse sanoin konferenssin puhemiehistössä, Sokolnikovin, Zinovjevin, Kamenevin ja Kalininin läsnäollessa, ettei „rikastukaa“ tunnus ole meidän tunnuksemme. En muista, että Buharin olisi silloin sanonut mitään tätä

protestia vastaan. Kun toveri Larin sitten vaati konferenssissa puheenvuoroa esiintyäkseen muistaakseni Buharinia vastaan, niin juuri Zinovjev vaati silloin, ettei ole sallittava esiintymistä Buharinia vastaan. Siitä huolimatta toveri Krupskaja lähettää sen jälkeen Buharinia vastaan tähdätyn kirjoituksen vaatien sen julkaisemista. Buharin ei tietenkään halunnut jäädä velkaa ja kirjoitti puolestaan artikkelin toveri Krupskajaa vastaan. Keskuskomitean enemmistö päätti, ettei kumpaakaan väittelykirjoitusta julkaista, ettei aloiteta väittelyä, ja kehoitti Buharinia tunnustamaan lehdistössä tuo „rikastukaa"tunnus virheelliseksi, johon hän suostui ja jonka hän sitten lomalta palattuaan tekikin Ustrjalovia vastaan tähdätyssä kirjoituksessaan. Kamenev ja Zinovjev aikovat nyt säikytellä joitakin „julkaisukiellon" pelättimellä, ollen liberaalien tavoin kuohuksissaan siitä, että me kielsimme toveri Krupskajan kirjoituksen julkaisemisen. Ette te sillä ketään säikäytä. Ensinnäkin, me emme olleet julkaisematta vain toveri Krupskajan kirjoitusta, vaan myöskin Buharinin kirjoitusta. Toiseksi, miksei voitaisi kieltää julkaisemasta toveri Krupskajan kirjoitusta, jos puolueen yhtenäisyyden etu sitä vaatii? Miten toveri Krupskaja oikeastaan eroaisi kenestä tahansa muusta vastuunalaisesta toverista? Vai olisiko teidän mielestänne yksityisten tovereitten edut asetettava puolueen ja sen yhtenäisyyden etuja korkeammalle? Eivätkö oppositioon kuuluvat toverit tiedä, että muodollinen demokratismi ei ole meille, bolshevikeille, mistään arvosta, mutta puolueen realiset edut ovat kaikki kaikessa? (S u o s i o n o s o i t u k s i a.)

Näyttäkööt toverit puolueen pää-äänenkannattajasta, „Pravdasta“, edes yhden kirjoituksen, joka suoraan tai välillisesti puolustaisi „rikastukaa“ tunnusta. He eivät voi sitä näyttää, sillä sellaisia kirjoituksia ei ole. Oli eräs tapaus, yksi ainoa tapaus, jolloin Stetski kirjoitti „Komsomolskaja Pravdaan“ artikkelin, jossa hän yrittää lievässä, tuskin huomattavassa muodossa puolustaa „rikastukaa“ tunnusta. Mutta miten kävi? Heti seuraavana päivänä tämän jälkeen Keskuskomitean Sihteeristö kutsui mainitun lehden toimituksen järjestykseen erikoisella kirjeellä, jonka olivat allekirjoittaneet Molotov, Andrejev ja Stalin. Se oli kesäkuun 2 pnä 1925. Ja muutaman päivän kuluttua siitä Keskuskomitean Orgbyroo teki ennakkopäätöksen tämän lehden toimittajan erottamisesta Buharinin ollessa täysin samaa mieltä. Tässä on ote tuosta kirjeestä:

„Moskovassa. Kesäkuun 2 pnä 1925. Kaikille „Komsomolskaja Pravdan“ toimituksen jäsenille.

Olemme sitä mieltä, että eräät kohdat Stetskin kirjoituksissa „Uuden talouspolitiikan uusi vaihe“ herättävät epäilystä. Näissä artikkeleissa julistetaan, tosin lievässä muodossa, „rikastukaa“ tunnusta. Tuo tunnus ei ole meidän tunnuksemme, se on väärä, se herättää paljon epäilyksiä ja väärinkäsityksiä, eikä sille saa olla sijaa "Komsomolskaja Pravdan“ johtavassa kirjoituksessa. Meidän tunnuksemme on sosialistisen kasaantumisen tunnus. Me poistamme maaseudun hyvinvoinnin kohottamista haittaavat hallinnolliset esteet. Tämä toimenpide helpottaa ehdottomasti kaikkea kasaantumista, sekä yksityiskapitalistista että sosialistista. Mutta puolue ei ole koskaan vielä sanonut, että se asettaa tunnuksekseen yksityisen kasaantumisen“...

Ovatko nämä kaikki tosiasiat opposition tiedossa? Ovat tietysti. Miksi he sitten eivät lopeta Buharinin

jahtaamista? Kuinka kauan he oikein tulevat kirkumaan Buharinin virheestä?

Minä tiedän eräitten tovereitten tehneen virheitä, esimerkiksi vuoden 1917 lokakuussa, joihin verrattuna Buharinin virhe ei ole edes huomion arvoinen. Nämä toverit eivät silloin vain erehtyneet, vaan he „rohkenivat“ kahdesti rikkoa mitä tärkeintä Keskuskomitean päätöstä, joka oli tehty Leninin johdolla ja hänen läsnäollessaan. Ja kuitenkin puolue unohti nuo virheet heti, kun nuo toverit olivat tunnustaneet virheensä. Mutta noihin tovereihin verraten Buharin teki mitättömän virheen. Eikä hän rikkonut yhtään Keskuskomitean päätöstä. Millä on selitettävissä, että tästä kaikesta huolimatta hillitön Buharinin jahtaaminen jatkuu yhä? Mitä he oikein vaativat Buharinilta?

Näin on asianlaita kysymyksessä Buharinin virheestä.

Edelleen kysymys Zinovjevin kirjoituksesta „Aikakauden filosofia“ ja Kamenevin selostuksesta Moskovan komitean täysistunnossa tämän vuoden syksyllä, loppukesällä,— kysymys, joka niinikään kärjisti puolueemme sisäisiä suhteita. Puhuin siitä jo puheessani enkä ryhdy toistamaan. Kysymys oli silloin „Aikakauden filosofiasta“, tuossa kirjoituksessa esiintyvistä virheistä ja siitä, miten me nuo virheet oikaisimme, Kamenevin virheistä Tilastollisen Keskushallinnon vilja- ja rehutaseen yhteydessä, siitä, että Kamenev otti täydestä Tilastollisen Keskushallinnon numerot, joiden mukaan 61% tavaraviljan ylijäämistä on talonpoikaiston ylimpien ryhmien hallussa, ja siitä, miten hänen oli sitten tovereittemme painostuksesta pakko korjata virheensä Työ- ja Puolustusneuvostossa antamassaan

erikoisessa lausunnossa, että enemmän kuin puolet ylijäämistä on keskitalonpoikien hallussa, joka lausunto julkaistiin sanomalehdissä. Kaikki tämä kärjisti kieltämättä suhteitamme.

Edelleen lokakuun täysistunnon yhteydessä nousseet kysymykset, uudet selkkaukset, jolloin oppositio vaati avointa väittelyä, jolloin tuli esiin kysymys niinsanotusta Zalutskin „thermidorista", ja kaiken tämän lopuksi — Leningradin konferenssi, joka heti ensimmäisestä päivästä alkaen avasi tulen Keskuskomiteaa vastaan. Tarkoitan Safarovin, Sarkisin, Shelavinin y.m. esiintymisiä. Tarkoitan Zinovjevin esiintymistä, yhtä hänen viimeisistä puheistaan konferenssin päättäjäistilaisuudessa, jossa hän kehoitti konferenssia sotaan moskovalaisia vastaan esittäen, että edustajisto valittaisiin henkilöistä, jotka ovat valmiit taistelemaan Keskuskomiteaa vastaan. Niin oli asia. Juuri sen takia eivät Leningradin edustajistoon joutuneet työläisbolshevikit Komarov ja Lobov (he eivät hyväksyneet taisteluohjelmaa Keskuskomiteaa vastaan). Heidän tilalleen edustajistoon tulivat Gordon ja Tarhanov. Asettakaa vaakalaudalle toiselle puolelle Gordon ja Tarhanov ja toiselle Komarov ja Lobov, ja kuka tahansa tasapuolinen henkilö sanoo, etteivät edelliset ole verrattavissa jälkimmäisiin. (Suosionosoituksia.) Mitä vikaa sitten oli Lobovissa ja Komarovissa? Komarovin ja Lobovin koko vika oli se, etteivät he halunneet lähteä Keskuskomiteaa vastaan. Siinä on koko heidän vikansa. Sillä kuukausi sitten leningradilaiset ehdottivat Komarovia järjestönsä ensimmäiseksi sihteeriksi. Niinhän asia oli. Eikö ollut? (Ääniä Leningradin edustajistosta: „Niin se

oli".) Mitähän Komaroville mahtoi tapahtua kuukauden aikana? (Buharin: „Hän rappeutui kuukaudessa".) Mitähän kuukauden aikana mahtoi tapahtua sellaista, että Keskuskomitean jäsen Komarov, jota te itse ehdotitte järjestönne ensimmäiseksi sihteeriksi, ajettiin pois Leningradin komitean sihteeristöstä eikä pidetty mahdollisena valita häntä edustajaksi edustajakokoukseen? (Ääni leningradilaisten taholta: „Hän loukkasi konferenssia". Ääni: „Sehän on valhe, Naumov!" Hälinää.)

10. OPPOSITION OHJELMA

Ja nyt siirtykäämme Zinovjevin ja Kamenevin, Sokolnikovin ja Lashevitshin ohjelmaan. On aika puhua opposition ohjelmastakin. Se onkin heillä joltisenkin eriskummallinen. Meillä on opposition taholta pidetty lukuisasti kaikenlaisia puheita. Kamenev puhui yhtä, kiskoi yhteen suuntaan, Zinovjev puhui toista ja kiskoi toiseen suuntaan, Lashevitsh — kolmatta, Sokolnikov — neljättä. Mutta kaikesta kirjavuudesta huolimatta he kaikki yhtyivät eräässä asiassa. Missä he sitten olivat yhtä mieltä? Mikä sitten on heidän ohjelmansa? Heidän ohjelmansa on — Keskuskomitean Sihteeristön uusiminen. Ainoa, mikä heillä on yhteistä, mikä yhdistää heitä täydellisesti, se on kysymys Sihteeristöstä. Se on outoa ja naurettavaa, mutta se on tosiasia.

Tällä kysymyksellä on oma historiansa. Vuonna 1923, XII edustajakokouksen jälkeen, „luolassa" kokoontuneet henkilöt (naurua) laativat toimintaohjelman Politbyroon hävittämiseksi ja Sihteeristön politisoimi-

seksi, t.s. Sihteeristön muuttamiseksi poliittiseksi ja organisatooriseksi johtoelimeksi, johon kuuluisivat Zinovjev, Trotski ja Stalin. Mikä on tämän ohjelman tarkoitus? Mitä se merkitsee? Se tarkoittaa puolueen johtamista ilman Kalininia, ilman Molotovia. Tuosta ohjelmasta ei tullut mitään, eikä ainoastaan siksi, että se oli siihen aikaan periaatteeton ohjelma, vaan myöskin siksi, että nykyään on mahdotonta johtaa puoluetta ilman näitä mainitsemiani tovereita. Kysymykseen, joka minulle tehtiin kirjallisesti Kislovodskin uumenista, minä annoin kieltävän vastauksen ilmoittaen, että jos toverit sitä vaativat, niin olen valmis jättämään paikkani ilman melua, ilman väittelyä, julkista tai suljettua, ja vaatimatta takeita vähemmistön oikeuksien turvaamisesta. (N a u r u a.)

Tämä oli niinsanoakseni ensimmäinen vaihe.

Ja nyt meillä on näköjään tullut toinen vaihe, edelliselle aivan vastakkainen vaihe. Nyt ei enää vaadita Sihteeristön politisoimista, vaan sen teknillistämistä, ei Politbyroon hävittämistä, vaan sen täysvaltaisuutta.

Mitäpäs siinä, jos Sihteeristön muuttaminen tavalliseksi teknilliseksi koneistoksi on todella mukavaa Kameneville, niin siihen ehkä pitäisi suostuakin. Pelkään vain, ettei puolue suostu siihen. (Ä ä n i: „Oikein!“.) Tuleeko ja pystyykö teknilliseksi muutettu Sihteeristö valmistelemaan kaikki ne kysymykset, joita sen on valmistettava sekä Orgbyroolle että Politbyroolle, sitä minä epäilen.

Mutta kun puhutaan täysvaltaisesta Politbyroosta, niin sellainen ohjelma on sulaa järjettömyyttä. Eikö Politbyroo ole sitten täysvaltainen? Eivätkö Sihteeristö

ja Orgbyroo ole alistetut Politbyroolle? Entä Keskuskomitean täysistunto? Miksei oppositiomme puhu Keskuskomitean täysistunnosta? Eiköhän se tahtoisi tehdä Politbyroon vielä täysistuntoakin täysvaltaisemmaksi?

Ei, oppositiota ei tosiaankaan vetele ohjelmassaan tai ohjelmissaan Sihteeristön suhteen.

11. HEIDÄN „RAUHANRAKKAUTENSA"

Entä nyt, te kysytte, mitä nyt on tehtävä löytääksemme ulospääsyn muodostuneesta tilanteesta? Tämä kysymys on askarruttanut meitä kaiken aikaa, niin edustajakokouksen aikana kuin sen edelläkin. Me tarvitsemme puolueen rivien yhtenäisyyttä — siitä on nyt kysymys. Oppositio puhuu mielellään vaikeuksista. Mutta on olemassa eräs vaikeus, joka on kaikkia muita vaarallisempi ja jonka oppositio on meille tuonut — se on puolueen hajaannuksen ja sekasortoon saattamisen vaara. (Suosionosoituksia.) Ennen kaikkea on voitettava tämä vaikeus. Sitä me pidimme silmällä, kun me kaksi päivää ennen edustajakokousta käännyimme opposition puoleen sopimuksen kompromissiehdoilla mahdollisen sovinnon aikaansaamisen tarkoituksessa. Tuon vetoomuksen sanamuoto oli seuraava:

„Allekirjoittaneet Keskuskomitean jäsenet ovat sitä mieltä, että puolueen edustajakokoukseen valmistautuminen on useiden Leningradin järjestön johtavien tovereitten taholta tapahtunut puolueen Keskuskomitean linjan vastaisesti ja tämän linjan kannattajia vastaan Leningradissa. Allekirjoittaneet Keskuskomitean jäsenet pitävät Moskovan konferenssin päätöslauselmaa niin sisältönsä

kuin muotonsakin puolesta aivan oikeana ja ovat sitä mieltä, että Keskuskomitean pitää torjua kaikki ja kaikenlaiset puolueen linjaa vastaan tähdätyt ja puoluetta hajoittavat suuntaukset.

Kuitenkin, puolueen yhtenäisyyden nimessä, rauhan säilyttämiseksi puolueessa, ehkäistäksemme sen mahdollisen vaaran, että Leningradin järjestö, eräs VKP(b):n parhaita järjestöjä, saattaisi vieraantua puolueen Keskuskomiteasta, — allekirjoittaneet katsovat mahdolliseksi — sillä ehdolla, että edustajakokous varmistaa Keskuskomitealle tarkan ja selvän poliittisen linjan, — suostua eräisiin myönnytyksiin. Siinä mielessä me ehdotamme seuraavaa:

1. Päätöslauselmaa laadittaessa Keskuskomitean toimintaselostuksen johdosta otetaan pohjaksi Moskovan konferenssin päätöslauselma, lieventäen sen eräitä sanamuotoja.

2. Katsotaan, että Leningradin konferenssin kirjeen sekä Moskovan komitean siihen antaman vastauksen painattaminen sekä lehdissä että bulletiineissa ei ole yhtenäisyyden etujen kannalta tarkoituksenmukaista.

3. Politbyroon jäsenet... eivät esiinny toisiaan vastaan edustajakokouksessa.

4. Edustajakokouksessa pidettävissä puheissa sanoudutaan irti Sarkisista (puolueen jäsenkokoonpanon säännöstely) ja Safarovista (valtiokapitalismi).

5. Komarovin, Lobovin ja Moskvinin suhteen tehty virhe oikaistaan järjestötietä.

6. Keskuskomitean päätös leningradilaisen toverin ottamisesta Keskuskomitean Sihteeristöön toteutetaan heti edustajakokouksen jälkeen.

7. Paremman yhteyden saamiseksi Pää-äänenkannattajaan on Pää-äänenkannattajan toimituskollegioon otettava yksi työntekijä Leningradista.

8. „Leningradskaja Pravdan" toimittajan (Gladnev) heikkouden vuoksi katsotaan välttämättömäksi panna hänen tilalleen vahvempi toveri sopien asiasta Keskuskomitean kanssa.

Kalinin, Stalin, Molotov, Dzierzhynski y.m.

15/XII 1925."

Tällaista kompromissia me ehdotimme, toverit. Mutta oppositio ei suostunut sovintoon. Rauhan asemesta se piti edullisempana ryhtyä avoimeen ja ankaraan taisteluun edustajakokouksessa. Sellaista on opposition „rauhanrakkaus".

12. PUOLUE SAA AIKAAN YHTENÄISYYDEN

Me olemme pääasiallisesti edelleenkin tämän asiakirjan kannalla. Päätöslauselmaluonnoksessamme me, kuten tiedätte, olemme jo lieventäneet eräitä sanamuotoja rauhan säilyttämiseksi puolueessa.

Me vastustamme karsimista. Me olemme karsimispolitiikkaa vastaan. Tämä ei kuitenkaan merkitse sitä, että johtajien sallittaisiin niskoitella rankaisematta ja istuutua puolueen hartioille. Ei, se ei kävele. Johtajia ei tulla kumartelemaan. (Huudahduksia: „Oikein!". Suosionosoituksia.) Me olemme yhtenäisyyden kannalla, me vastustamme karsimista. Karsimispolitiikka on meille vastenmielistä. Puolue haluaa yhtenäisyyttä, ja se saavuttaa sen joko **yhdessä** Kamenevin ja Zinovjevin kanssa, jos he sitä haluavat, tahi **ilman heitä**—jos he eivät sitä halua. (Huudahduksia: „Oikein!". Suosionosoituksia.)

Mutta mitä yhtenäisyys vaatii? Sitä, että vähemmistö alistuu enemmistön tahtoon. Ilman sitä ei ole eikä voi olla minkäänlaista puolueen yhtenäisyyttä.

Me vastustamme erikoisen väittelylehtisen julkaisemista. „Bolshevikissa" on väittelyosasto. Se riittää aivan hyvin. Ei saa viehättyä väittelyyn. Me olemme maata hallitseva puolue, älkää unohtako sitä. Älkää unohtako sitä, että jokainen torailu ylhäällä kantau-

tuu kautta maan miinuksena meille. Minä en edes puhukaan ulkomaista.

Keskuskomitean elimet jäävät kaiketi sellaisiksi kuin ne nykyisin ovat. Puolue tuskin suostuu rikkomaan niitä. (Huudahduksia: „Oikein!". Suosionosoituksia.) Politbyroo on jo ennestään täysvaltainen, se on Keskuskomitean kaikkien muiden elinten yläpuolella, paitsi täysistunnon. Ja korkein elin on täysistunto, joka toisinaan unohdetaan. Täysistunto meillä ratkaisee kaikki asiat, ja se panee järjestykseen johtajansa, milloin nämä alkavat menettää tasapainonsa. (Huudahduksia: „Oikein!". Naurua. Suosionosoituksia.)

Yhtenäisyys meillä täytyy olla, ja se tulee meillä olemaan, jos puolue, jos edustajakokous osoittaa lujaa tahtoa eikä anna peloitella itseään. (Ääniä: „Emme anna, tulessa on oltu ennenkin".) Jos joku meistä alkaa liikaa intoilla, niin meidät pannaan järjestykseen, — se on välttämätöntä, niin pitääkin olla. Puoluetta ei voida johtaa ilman kollegiota. Iljitshin jälkeen on tyhmää haaveillakaan sellaista (suosionosoituksia), tyhmää on puhuakaan siitä.

Kollegiaalista työtä, kollegiaalista johtoa, yhtenäisyyttä puolueessa, yhtenäisyyttä Keskuskomitean elimissä ehdolla, että vähemmistö alistuu enemmistön tahtoon, — sitä meillä nyt tarvitaan.

Mitä tulee leningradilaisiin työläiskommunisteihin, niin en epäile sitä, etteivätkö he tulisi aina pysymään puolueemme etumaisissa riveissä. Yhdessä heidän kanssaan me rakensimme puolueen, yhdessä heidän kanssaan vaalimme sitä, yhdessä heidän kanssaan nostimme kapinalipun lokakuussa vuonna 1917, yhdessä

heidän kanssaan me saimme voiton porvaristosta, yhdessä heidän kanssaan olemme taistelleet ja tulemme vastakin taistelemaan vaikeuksia vastaan rakennustyömme teillä. Olen varma siitä, että leningradilaiset työläiskommunistit eivät jää jälkeen ystävistään muissa teollisuuskeskuksissa taistelussa puolueen rautaisen leniniläisen yhtenäisyyden puolesta. (Myrskyisiä suosionosoituksia. „Internationale".)

HUOMAUTUKSIA

[1] Yleisliittolainen opettajain edustajakokous oli koolla Moskovassa tammikuun 12—17 pnä vuonna 1925. Edustajakokoukseen otti osaa 1.660 edustajaa, jotka edustivat kaikkiaan 49 Neuvostoliiton kansallisuutta. Kolme neljäsosaa edustajakokouksen osanottajista oli maalaisopettajia. Edustajakokous kuuli ja käsitteli alustukset: neuvostorakennustyön lähikauden tehtävät, opettajisto ja proletaarinen vallankumous, valistustyön tehtävät neuvostorakennustyön järjestelmässä, neuvostokoulu, kansallisuuskysymys ja koulu, opettajisto ja kommunistinen nuorisoliitto, Neuvostoliiton kansainvälinen asema y.m. Edustajakokous hyväksyi julkilausuman, jossa se julisti, että opettajisto ei katso tehtäviään irrallisiksi kommunistisen puolueen tehtävistä, sen taistelusta sosialismin rakentamiseksi. — *3.*

[2] „**Krasnaja Molodjozh**“ („Punainen Nuoriso“) — ylioppilaiden aikakauslehti, ilmestyi kerran kuukaudessa; proletaarisen ylioppilaskunnan Keskusbyroo ja Moskovan byroo julkaisivat sitä toukokuusta 1924 vuoden 1925 marraskuuhun saakka. „Krasnaja Molodjozh“ aikakauslehden vastaavana toimittajana oli V. M. Molotov. Marraskuussa 1925 lehden nimi muutettiin „Krasnoje Studentshestvoksi“ („Punainen Ylioppilaskunta“). — *4.*

[3] Tammikuun 17—20 pnä 1925 oli koolla VKP(b):n Keskuskomitean täysistunto. Tammikuun 17 pnä pidettiin VKP(b):n Keskuskomitean ja Keskuskontrollikomitean täysistuntojen yhdistetty

istunto. Kuultuaan tässä istunnossa J. V. Stalinin tiedoituksen paikallisten järjestöjen tekemistä päätöslauselmista Trotskin esiintymisen johdosta, täysistunnot hyväksyivät päätöslauselman, jossa katsoivat Trotskin esiintymisen bolshevismin revisoimiseksi, yritykseksi asettaa trotskilaisuus leninismin tilalle. Tammikuun 19 pnä J. V. Stalin piti VKP(b):n Keskuskomitean täysistunnossa puheen M. V. Frunzen tekemän selostuksen johdosta „Määrärahojen myöntämisestä Neuvostoliiton Sota- ja meriasiain kansankomissariaatille" (kts. tämän osan s. 11—14). — *6.*

4 Tarkoitetaan sitä tappiota, minkä 150-tuhantinen espanjalainen armeija kärsi syksyllä 1924, jonka armeijan Espanjan fasistidiktaattori Primo de Rivera oli lähettänyt Marokon espanjalaisvyöhykkeen Riffien alueelle kukistamaan kansallista vapausliikettä. Marokkolaisten saaman voiton seurauksena vapautettiin kaksi kolmasosaa Espanjan armeijan miehittämistä alueista. — *12.*

5 Vuoden 1924 kesällä vallankumouksellis-edistyksellisen liikkeen tuloksena Albaniassa kukistettiin Ahmed Zogun taantumuksellinen hallitus. Valtaan tullut Fan Nolin hallitus ryhtyi Neuvostohallituksen kanssa neuvotteluihin diplomaattisten ja ystävällisten suhteiden aikaansaamiseksi Neuvostoliiton ja Albanian välille. Neuvostoliiton ja Albanian kesken järjestettiin diplomaattiedustus. Englannin, Italian ja Jugoslavian hallitukset vaativat Albaniaa katkaisemaan diplomaattiset suhteensa Neuvostoliittoon. Joulukuussa vuonna 1924 Ahmed Zogun rosvojoukot tunkeutuivat Jugoslavian fasistisen hallituksen asevoimien tukemina Albaniaan ja kukistivat Fan Nolin hallituksen. Ahmed Zogu nousi jälleen valtaan Albaniassa. — *13.*

6 **„Rabotshaja Gazeta"** („Työväenlehti") — joka päivä ilmestyvä joukkolehti, NKP(b):n Keskuskomitean äänenkannattaja; ilmestyi Moskovassa vuoden 1922 maaliskuusta vuoden 1932 tammikuuhun saakka, ensin „Rabotshi" („Työmies") nimisenä ja vuoden 1922 heinäkuusta „Rabotshaja Gazetan" nimellä. — *15.*

7 Kysymys on J. V. Stalinin kirjoituksesta „Lokakuu ja Trotskin „permanenttisen" vallankumouksen teoria", joka ilmestyi

„Pravdan“ 290. numerossa joulukuun 20 pnä 1924. Kirjoitus oli osa alkulauseesta, jonka J. V. Stalin kirjoitti kirjaan „Na putjah k Oktjabrju“ („Tiellä Lokakuuhun“) joulukuussa vuonna 1924 ja joka on julkaistu kokonaan vain tässä kirjassa. Suurin osa tästä alkulauseesta on yleisellä otsakkeella „Lokakuun vallankumous ja venäläisten kommunistien taktiikka“ julkaistu eri kokoelmissa, erillisinä kirjasina, J. V. Stalinin kirjan „Leninismin kysymyksiä“ kaikissa painoksissa sekä J. V. Stalinin Teosten 6. osassa, s. 391—437. — *16.*

8 Kts. V. I. Lenin. Teokset, 3. painos, XXVII osa, s. 391—397. — *17.*

9 Kokoelma „Vasten virtaa“ ilmestyi Pietarissa vuonna 1918. Kokoelma sisältää seuraavat V. I. Leninin kirjoitukset vuosilta 1914—1917: „Euroopan Yhdysvaltojen tunnuksesta“, „Juniuksen kirjasen johdosta“, „Isovenäläisten kansallisuusylpeydestä“, „Vallankumouksen kahdesta linjasta“, „II Internationalen vararikko“ y.m., jotka julkaistiin sittemmin V. I. Leninin Teosten 3. painoksen XVIII ja XIX osassa. — *18.*

10 V. I. Lenin. „Proletaarinen vallankumous ja luopio Kautsky“ (kts. Teokset, 3. painos, XXIII osa, s. 331—412). — *18.*

11 V. I. Lenin. „„Vasemmistolaisuus“ lastentautina kommunismissa“ (kts. Teokset, 3. painos, XXV osa, s. 165—250). — *18.*

12 J. V. Stalin piti puheen VKP(b):n Keskuskomitean Orgbyroon istunnossa käsiteltäessä Dymovkan kylässä (Odessan läänin Nikolajevskin kihlakunnassa) sattuneita tapauksia. Kulakkivaikutuksen alaisena ollut rikollisten ainesten joukkio surmasi Dymovkassa maaliskuun 28 pnä 1924 maaseutukirjeenvaihtajan Grigori Malinovskin. VKP(b):n Keskuskomitean ja Keskuskontrollikomitean päätös kirjeenvaihtaja Malinovskin murhan yhteydessä Dymovkassa sattuneista tapauksista julkaistiin „Pravdan“ 30. numerossa helmikuun 6 pnä 1925. — *19.*

13 Tarkoitetaan Tambovin läänissä vv. 1919—1921 tapahtunutta kulakkikapinaa ja vastavallankumouksellista Kronstadtin kapinaa vuoden 1921 maaliskuussa, jotka olivat valkokaartilaisten,

eserrien, menshevikkien ja ulkovaltojen asiamiesten järjestämiä. — *23.*

[14] Kysymys on Gruusiassa elokuun 28 pnä 1924 puhjenneesta vastavallankumouksellisesta kapinasta, jonka murskattujen porvarillis-natsionalististen puolueiden jätteet ja Jordanian menshevistinen emigrantti-„hallitus“ järjestivät imperialististen valtioiden ja II Internationalen johtajien käskystä sekä niiden rahallisella avustuksella. Kapina kukistettiin elokuun 29 pnä gruusialaisten työläisten ja työtätekevän talonpoikaiston toimeliaalla avustuksella. — *23.*

[15] VKP(b):n Moskovan järjestön XIII läänikonferenssi pidettiin tammikuun 24—28 pnä 1925. Konferenssissa oli 1.150 edustajaa, jotka edustivat 64.078 puolueen jäsentä ja 30.770 kandidaattijäsentä. Konferenssi käsitteli VKP(b):n Keskuskomitean selostuksen, VKP(b):n Moskovan komitean toimintaselostuksen ja VLKNL:n Moskovan komitean apuselostuksen, selostuksen Moskovan Kontrollikomitean työstä, selostuksen Moskovan läänin budjetista ja talouden tilasta, kysymyksen työstä maaseudulla sekä toimitti johtavien elinten vaalit. J. V. Stalin piti konferenssissa puheen työstä maaseudulla. — *25.*

[16] Dawesin suunnitelma — tällä nimellä tunnetaan selostus Saksan sotakorvausmaksuja koskevasta kysymyksestä, jonka kansainvälinen asiantuntijain komitea laati amerikkalaisen finanssimiehen kenraali Dawesin puheenjohdolla ja joka vahvistettiin liittovaltojen konferenssissa Lontoossa elokuun 16 pnä 1924. (Dawesin suunnitelmasta kts. tämän osan s. 285—287). — *35.*

[17] Brandler ja Thalheimer olivat sen oikeisto-opportunistisen ryhmän johtajia Saksan kommunistisessa puolueessa, joka oli Saksan KP:n johdossa vuosina 1922—1923. Brandlerin ja Thalheimerin petturipolitiikka johti Saksan työväenluokan tappioon vuoden 1923 vallankumoustapahtumien aikana. Saksan kommunistisen puolueen Frankfurtin edustajakokouksessa vuoden 1924 huhtikuussa Brandler ja Thalheimer syrjäytettiin Saksan kommunistisen puolueen johdosta. Kominternin V kongressi (1924) tuomitsi Brandlerin ja Thalheimerin ryhmän antautumis-

linjan. Vuonna 1929 Brandler ja Thalheimer erotettiin kommunistisen puolueen riveistä puoluevastaisen ryhmäkuntalaisen toimintansa takia. — *44.*

[18] Tarkoitetaan „Barmath-veljesten konsernin" oikeusjuttua vuoden 1925 alussa. Oikeusjutussa paljastuivat Saksan sosialidemokraattisen puolueen huomattavat toimihenkilöt, jotka olivat Welsin johdolla saaneet konsernilta suuria lahjuksia, samoin kävi ilmi, että he olivat käyttäneet konsernilta ja siihen sidotuilta pankeilta saamiaan varoja taisteluun Saksan kommunistista puoluetta vastaan valtiopäivävaalien aikana joulukuussa 1924. — *45.*

[19] Kuomintang — poliittinen puolue Kiinassa. Sen perusti Sun Jat-sen vuonna 1912 tasavallan ja maan kansallisen riippumattomuuden puolesta käytävää taistelua varten. Sun Jat-sen kuoli maaliskuun 12 pnä 1925. Juuri ennen kuolemaansa kirjoittamassaan testamentissa Sun Jat-sen kehoitti Kuomintangia säilyttämään liiton Kiinan kommunistisen puolueen kanssa, ystävyyden Neuvostoliiton kanssa sekä laajentamaan Kiinan työläisten ja talonpoikien kansallista vapausliikettä. Vallankumouksellisen nousun kaudella Kiinassa vuosina 1925—1927 Kuomintangin oikeistosiipi Tshangkaishekin johtamana hylkäsi nämä Sun Jat-senin neuvot. Liittoutuen ulkovaltojen imperialistien kanssa se ryhtyi taisteluun kommunistisen puolueen johdolla toimivia Kiinan demokraattisia voimia vastaan. — *52.*

[20] Amsterdamin yhtymä (Amsterdamin Ammatillinen Internationale) perustettiin heinäkuussa 1919 kansainvälisessä kongressissa Amsterdamissa. Siihen kuuluivat useiden Länsi-Euroopan maiden ja Pohjois-Amerikan Yhdysvaltojen reformistiset ammattiliitot. Vuonna 1919 tähän yhtymään kuuluvien ammattiliittojen jäsenmäärä nousi 24 miljoonaan, mutta vuoden 1923 loppuun mennessä se supistui 16 miljoonaan. Seuraavina vuosina Amsterdamin yhtymän vaikutus ja sen jäsenmäärä laskivat jatkuvasti. Toisen maailmansodan aikana Amsterdamin yhtymä tosiasiallisesti lopetti toimintansa. Maailman Ammattiliittofederation perustamisen yhteydessä Amsterdamin yhtymä lakkautettiin vuoden 1945 joulukuussa. — *56.*

[21] Tshekkoslovakian valiokunta muodostettiin Kommunistisen Internationalen Toimeenpanevan Komitean V laajennetussa täysistunnossa, joka pidettiin Moskovassa maaliskuun 21 — huhtikuun 6 pnä vuonna 1925. Täysistunto käsitteli kysymykset: kansainväliset perspektiivit ja kommunististen puolueiden bolshevisoiminen, taistelu maailman ammatillisen liikkeen yhtenäisyyden puolesta, talonpoikaiskysymys, väittely VKP(b):ssa, eri jaostoja koskevat asiat y.m. Täysistunnossa muodostettiin poliittinen, Tshekkoslovakian, Jugoslavian y.m. valiokunnat. J. V. Stalin valittiin sekä poliittiseen että Tshekkoslovakian valiokuntaan. Maaliskuun 30 pnä J. V. Stalin piti Jugoslavian valiokunnassa puheen kansallisuuskysymyksestä Jugoslaviassa (kts. tämän osan s. 72—79). — *61.*

[22] Kts. J. V. Stalin. „Marxilaisuus ja kansallisuuskysymys" (Teokset, 2 osa, s. 319—402). — *73.*

[23] Kts. V. I. Lenin. „Kansakuntien itsemääräämisoikeudesta" (Teokset, 3. painos, XVII osa, s. 425—474). — *78.*

[24] Proletaarisen ylioppilaskunnan ensimmäinen Yleisliittolainen konferenssi pidettiin Moskovassa huhtikuun 13—17 pnä 1925. Konferenssiin otti osaa noin 300 edustajaa, jotka edustivat 250 tuhatta korkeakoulujen, opistojen ja työläistiedekuntien ylioppilasta. Konferenssi käsitteli kysymykset: Neuvostoliiton kansainvälisestä ja sisäisestä asemasta, ammattiliitot ja ylioppilaskunta, toimintaselostus proletaarisen ylioppilaskunnan Keskusbyroon työstä, Venäjän SFNT:n ja Ukrainan SNT:n Ammattiopetuksen päähallintojen työstä, korkeakoulujen yhteydestä tuotantoon. Huhtikuun 13 pnä J. V. Stalin keskusteli konferenssin lähetystön kanssa, ja huhtikuun 15 pnä hän lähetti konferenssille tässä osassa julkaistun vetoomuksen. — *89.*

[25] VKP(b):n XIV konferenssi pidettiin Moskovassa huhtikuun 27—29 pnä 1925. Konferenssi käsitteli kysymykset: puoluerakennustyöstä, osuustoiminnasta, yhtenäisestä maatalousverosta, metalliteollisuudesta, vallankumouksellisesta laillisuudesta, Kominternin ja VKP(b):n tehtävistä Kominternin TpK:n laajennetun täysistunnon johdosta. (Konferenssin pää-

töksiä kts. „NKP(b) edustajakokousten, konferenssien ja Keskuskomitean täysistuntojen päätöslauselmissa ja päätöksissä", II osa, 1941, s. 4—31). — *94.*

26 V. I. Lenin. „Imperialismi kapitalismin korkeimpana asteena" (kts. Teokset, 3. painos, XIX osa, s. 67—175). — *99.*

27 Sotamarsalkka Hindenburg, kiivas monarkisti ja saksalaisen imperialismin ja sotilaspiirien tahdon edustaja, valittiin Saksan presidentiksi huhtikuun 26 pnä 1925. — *103.*

28 Huhtikuun 16 pnä 1925 „Pyhän Viikon" kirkossa Sofiassa tapahtui räjähdys Bulgarian silloisen fasistihallituksen jäsenten ollessa siellä päämiehensä Zankovin kanssa. Zankov lähetti Amerikan Yhdysvalloille parjaavan lausunnon, jossa syytti Neuvostohallitusta räjähdyksen järjestämisen yllyttämisestä. Ulkomaiden taantumuksellinen lehdistö aloitti kamppailun Neuvostoliittoa vastaan vaatien hallituksiaan tarkistamaan suhteensa Neuvostoliittoon. Sosialististen Neuvostotasavaltojen Liiton Neuvostojen III edustajakokous, joka pidettiin toukokuussa vuonna 1925, torjui nämä Neuvostoliittoa vastaan tehdyt parjaavat hyökkäilyt julistuksessa, jonka se antoi koko maailman työtätekeville sen julmuuden johdosta, jolla Zankovin hallitus vainosi Bulgarian kansan parhaita edustajia. — *105.*

29 Tarkoitetaan teesejä Kommunistiseen Internationaleen kuuluvien puolueiden bolshevisoimisesta, jotka Kominternin TpK:n V laajennettu täysistunto hyväksyi. Täysistunto pidettiin Moskovassa maaliskuun 21—huhtikuun 6 pnä 1925. — *107.*

30 Kysymys on kansallisesta ja valtiollisesta rajankäynnistä Keski-Aasian neuvostotasavaltojen (Turkestanin, Bukharan ja Horezmin neuvostotasavaltojen) välillä, joka suoritettiin vuonna 1924. Tämän kansallisen rajankäynnin seurauksena muodostettiin Turkmenian SNT, Uzbekian SNT, Tadzhikian ASNT Uzbekian SNT:ssa, Kara-Kirgisian autonominen alue Venäjän SFNT:ssa (myöhemmin siitä tuli Kirgisian SNT) ja Kara-Kalpakian autonominen alue Kirgisian ASNT:ssa (myöhemmin Kazakhian SNT:ssa). SNTL:n Neuvostojen III edustaja-

kokous vuoden 1925 toukokuussa hyväksyi Sosialististen Neuvostotasavaltojen Liittoon Uzbekian ja Turkmenian Sosialistiset Neuvostotasavallat ja teki sen johdosta vastaavat muutokset SNTL:n Perustuslakiin. Kansallinen ja valtiollinen rajankäynti Keski-Aasian neuvostotasavaltojen kesken toimitettiin J. V. Stalinin välittömällä johdolla. — ***144.***

31 Kts. V. I. Leninin kirjoitusta „Arvostelevia huomautuksia kansallisuuskysymyksestä“ (Teokset, 3. painos, XVII osa, s. 129—159). — ***145.***

32 Kysymys on työväen aseellisesta kapinasta Räävelissä (Tallinna) joulukuun 1 pnä vuonna 1924. Kapina aiheutui tuomiosta, jonka Eestin oikeus langetti marraskuun lopulla 1924 kommunistisesta propagandasta syytettyjen 149 valtiollisen vangin oikeusjutussa. Enemmistö syytetyistä tuomittiin siinä pitkäaikaiseen pakkotyöhön ja 39 henkeä elinkautiseen pakkotyöhön, ja Eestin työväen johtaja Tomp ammuttiin. Eestin taantumuksellinen hallitus tukahdutti julmasti kapinan. — ***157.***

33 **„Komsomolskaja Pravda“** — päivälehti, NLKNL:n Keskuskomitean ja Moskovan komitean äänenkannattaja; ilmestyy vuoden 1925 toukokuusta saakka. Se perustettiin VKP(b):n XIII edustajakokouksen ja VLKNL:n VI edustajakokouksen päätösten perusteella. — ***161.***

34 **„Posledni je Novosti“** („Viimeiset Uutiset“) — valkoemigranttikadettien päivälehti; julkaistiin Pariisissa vuoden 1920 huhtikuusta saakka. Lehden toimittajana oli kadettien johtaja P. N. Miljukov. — ***174.***

35 SNTL:n Neuvostojen III edustajakokous pidettiin Moskovassa toukokuun 13—20 pnä vuonna 1925. Edustajakokous käsitteli kysymykset: Turkmenian ja Uzbekian Sosialististen Neuvostotasavaltojen liittymisestä Sosialististen Neuvostotasavaltojen Liittoon, selostus SNTL:n Hallituksen toiminnasta, Neuvostoliiton teollisuuden tila, neuvostorakennustyön kysymykset, toimenpiteet talonpoikaistalouden kohottamiseksi ja lujittamiseksi, Punaisesta Armeijasta y.m. Kysymyksen neuvostorakennustyöstä alusti edustajakokouksessa M. I. Kalinin. — ***193.***

36 Kysymys on Kominternin TpK:n V laajennetusta täysistunnosta, joka pidettiin Moskovassa maaliskuun 21— huhtikuun 6 pnä 1925. (J. V. Stalinin puhetta Tshekkoslovakian kommunistisesta puolueesta, jonka hän piti Kominternin TpK:n V laajennetun täysistunnon muodostamassa Tshekkoslovakian valiokunnassa, kts. tämän osan s. 61—71.). — *197*.

37 Kts. V. I. Lenin. Teokset, 3. painos, XXVI osa, s. 317—352. — *213*.

38 Tarkoitetaan Marokossa keväällä vuonna 1925 puhjennutta riffien kansallista vapaustaistelua ranskalaista imperialismia vastaan. Sen jälkeen, kun espanjalainen miehitysarmeija oli syksyllä 1924 kärsinyt tappion Marokossa, Ranska päätti anastaa Marokon espanjalaisvyöhykkeen, Riffien alueen, ja provosoi sodan. Keväällä ja kesällä 1925 riffit tuottivat ranskalaisille joukoille useita raskaita tappioita. Vasta sitten kun Ranskan ja Espanjan välillä oli solmittu sotaliitto, niiden sotajoukkojen onnistui lyödä riffit vuoden 1926 toukokuussa. — *217*.

39 Kysymys on englantilais-amerikkalaisen ja japanilaisen imperialismin sekaantumisesta Kiinan sisäisiin asioihin vuoden 1924 toisella puoliskolla. Englantilaiset tukivat etelä-Kiinassa sotalaivastonsa avulla Kantonin vastavallankumouksellisten kauppiaiden kapinaa Sun Jat-senin johtamaa Kantonin vallankumoushallitusta vastaan. Pohjoisessa englantilais-amerikkalaiset ja japanilaiset imperialistit sytyttivät sodan käskyläistensä, kiinalaisten kenraalien U Pei-fun ja Tshangtsolinin välillä, jota sotaa käytiin Kiinan jakamiseksi. Interventio nostatti Kiinassa voimakkaan kansallisen vapaustaistelun, mikä johti vuosien 1925—1927 vallankumoukseen. — *217*.

40 „Bolshevik" — NKP(b):n Keskuskomitean teoreettinen ja poliittinen aikakauslehti, ilmestyy kerran kahdessa viikossa vuoden 1924 huhtikuusta saakka. — *227*.

41 Kominternin V kongressi pidettiin Moskovassa kesäkuun 17—heinäkuun 8 pnä vuonna 1924. D. Z. Manuilski teki kongressissa kesäkuun 30 pnä alustuksen kansallisuuskysymyksestä. — *230*.

42 Kts. V. I. Lenin. Teokset, 3. painos, XIX osa, s. 239—272. — *233.*

43 Kts. K. Marx ja F. Engels. „Kommunistisen puolueen manifesti“, vuoden 1939 painos, s. 75—97. Liitteitä. — *245.*

44 Ruth Fischer ja Maslov olivat trotskilaisen ryhmäkunnan johtohenkilöitä Saksan kommunistisessa puolueessa. Saksan kommunistisen puolueen Frankfurtin edustajakokouksessa huhtikuussa vuonna 1924, kun puolueen johdosta syrjäytettiin Brandlerin ja Thalheimerin vararikkoutunut oikeisto-opportunistinen ryhmäkunta, Ruth Fischerin ja Maslovin ryhmä kaappasi johdon käsiinsä Saksan KP:n uudessa Keskuskomiteassa. Syksyllä 1925 Ruth Fischer ja Maslov kannattajineen poistettiin johtavilta paikoilta Saksan kommunistisessa puolueessa ja vuonna 1926 heidät erotettiin puolueesta luokkavihollisen asiamiehinä. Saksan kommunistisen puolueen johtoon tuli E. Thälmann. — *249.*

45 Venäjän leniniläisen kommunistisen nuorisoliiton VI edustajakokous pidettiin Moskovassa heinäkuun 12—18 pnä vuonna 1924. Edustajakokous käsitteli kysymykset: VKNL:n nimen muuttamisesta VLKNL:ksi, poliittisesta tilanteesta ja nuorison tehtävistä, Kommunistisen Nuoriso-Internationalen Toimeenpanevassa Komiteassa olevan VLKNL:n edustajiston toimintaselostus, VLKNL:n Keskuskomitean toimintaselostus, nuorten työtoiminnan näköalat ja VLKNL:n tehtävät taloudellisella alalla, VLKNL:n työstä maaseudulla, VLKNL:n työstä Punaisessa Armeijassa ja Laivastossa y.m. VLKNL:n VI edustajakokous yhtyi VKP(b):n XIII edustajakokouksen päätöksiin ja tuomitsi opportunistisen teorian kommunistisen nuorisoliiton neutraalisuudesta taistelussa puoluevastaisia poikkeamia vastaan. (VLKNL:n VI edustajakokouksen päätöksiä kts. „VLKNL:n VI Yleisliittolaisen edustajakokouksen päätöslauselmat ja päätökset“, Moskova, 1924.) — *260.*

46 V. I. Lenin. „Kirjasen „Elintarvikeverosta“ suunnitelma ja jäsennyksiä“ (kts. Teokset, 3. painos, XXVI osa, s. 313). — *268.*

[47] V. I. Lenin. Puhe VKP(b):n XI edustajakokouksen päättäjäistilaisuudessa huhtikuun 2 pnä vuonna 1922 (kts. Teokset, 3. painos, XXVII osa, s. 272). — ***268.***

[48] VKP(b):n Leningradin järjestön XXII läänikonferenssi pidettiin joulukuun 1—10 pnä vuonna 1925, puolueen XIV edustajakokouksen aattona. Tässä julkaistu J. V. Stalinin kirje luettiin konferenssin suljetussa istunnossa joulukuun 8 pnä 1925. — ***270.***

[49] Moskovan puoluejärjestön XIV läänikonferenssi pidettiin joulukuun 5—13 pnä vuonna 1925, puolueen XIV edustajakokouksen aattona. VKP(b):n Keskuskomitean toimintaselostuksen johdosta tehdyssä päätöslauselmassa konferenssi hyväksyi VKP(b):n Keskuskomitean poliittisen ja organisatoorisen työn. — ***270.***

[50] NKP(b):n XIV edustajakokous pidettiin Moskovassa joulukuun 18—31 pnä 1925. Edustajakokous käsitteli Keskuskomitean poliittisen ja organisatoorisen toimintaselostuksen, tarkastusvaliokunnan, Keskuskontrollikomitean ja Kominternin Toimeenpanevan Komitean VKP(b):n edustajiston toimintaselostukset sekä alustukset: ammattiliittojen työstä, kommunistisen nuorisoliiton työstä, puolueen sääntöihin tehtävistä muutoksista y.m. Edustajakokous hyväksyi täydellisesti Keskuskomitean poliittisen ja organisatoorisen linjan, viitoitti vastaiset tiet taistelulle sosialismin voiton puolesta, vahvisti puolueen yleissuunnan — maan sosialistisen teollistamisen, hylkäsi oppositiolaisten antautumismieliset suunnitelmat sekä velvoitti Keskuskomitean käymään päättäväistä taistelua kaikkia yrityksiä vastaan horjuttaa puolueen yhtenäisyyttä. NKP(b):n XIV edustajakokous on jäänyt puolueen historiaan teollistamisen edustajakokouksena. Se pidettiin „uutta oppositiota“ vastaan käytävän taistelun merkeissä, joka oppositio kielsi sosialismin rakentamisen mahdollisuuden Neuvostoliitossa. XIV edustajakokouksen päätöksen mukaisesti puoluetta alettiin nimittää Neuvostoliiton Kommunistiseksi Puolueeksi (bolshevikit) — NKP(b). (NKP(b):n XIV edustajakokouksesta kts. „NKP(b):n historia. Lyhyt oppikurssi“, suomenk. painos, s. 308—311.) — ***273.***

51 Locarnossa (Sveitsi) pidetty konferenssi oli koolla lokakuun 5—16 pnä 1925. Siinä olivat edustettuina Iso-Britannia, Ranska, Italia, Belgia, Puola, Tshekkoslovakia ja Saksa. (Locarnon konferenssista kts. tämän osan s. 287—288.) — *285.*

52 Genuassa (Italia) pidettiin huhtikuun 10 — toukokuun 19 pnä vuonna 1922 kansainvälinen talouskonferenssi, johon ottivat osaa toisaalta Englanti, Ranska, Italia, Belgia, Japani ja muut kapitalistiset valtiot sekä toisaalta Neuvosto-Venäjä. Genuan konferenssi oli järjestetty suhteiden selvittelemiseksi kapitalistisen maailman ja Neuvosto-Venäjän välillä. Konferenssin avajaistilaisuudessa Neuvostoliiton edustajisto viitoitti laajan ohjelman Euroopan jälleenrakentamistyölle ja esitti luonnoksen yleisestä aseistariisumisesta. Konferenssi ei hyväksynyt Neuvostoliiton edustajiston ehdotuksia.

Neuvostohallitus kutsui joulukuun 2 päivänä vuonna 1922 läntisten naapurivaltioiden (Eestin, Suomen, Latvian, Puolan ja Liettuan) edustajat Moskovaan konferenssiin, jossa asetti harkittavaksi suunnitelman aseistuksen suhteellisesta supistamisesta. Neuvostojen X Yleisvenäläinen edustajakokous hyväksyi joulukuun 27 pnä vuonna 1922 julistuksen „Kaikille maailman kansoille", jossa se vahvisti Neuvostohallituksen rauhanpolitiikan sekä kutsui maailman kaikkia työtätekeviä kannattamaan tätä linjaa. Helmikuussa 1924 Neuvostoliiton edustaja teki Rooman Merikonferenssissa konkreettisen ehdotuksen merivarustusten supistamisesta. — *296.*

53 Tarkoitetaan Iso-Britannian ja Neuvostoliiton välistä yleissopimusta ja kauppasopimusta, jotka Neuvostohallituksen ja Macdonaldin labouristihallituksen edustajat allekirjoittivat Lontoossa elokuun 8 pnä 1924. Marraskuussa vuonna 1924 valtaan tullut Englannin vanhoillinen hallitus kieltäytyi ratifioimasta näitä sopimuksia. — *306.*

54 Työväen, sotilaiden ja talonpoikain edustajain Neuvostojen Yleisvenäläisen Toimeenpanevan Keskuskomitean asetus tsaarin hallituksen valtionlainojen mitättömäksi julistamisesta hyväksyttiin tammikuun 21 pnä vuonna 1918. — *306.*

55 Puhe on Baldwinin ja Austin Chamberlainin vanhoillisesta hallituksesta, joka tuli valtaan vuoden 1924 marraskuussa Macdonaldin labouristihallituksen tilalle. — *308.*

56 „Ekonomitsheskaja Zhizn" („Talouselämä") — päivälehti, Venäjän SFNT:n ja SNTL:n talous- ja Finanssiasiain kansankomissariaattien sekä virastojen (Korkeimman kansantalousneuvoston, Työ- ja Puolustusneuvoston, Valtion suunnittelukomission, Valtionpankin, Finanssiasiain kansankomissariaatin y.m.) äänenkannattaja; ilmestyi vuoden 1918 marraskuusta vuoden 1937 marraskuuhun saakka. — *315.*

57 Kts. V. I. Leninin teoksia: „„Vasemmistolaisesta" penikkamaisuudesta ja pikkuporvarillisuudesta" (Teokset, 3. painos, XXII osa, s. 503—528), „Puhe elintarvikeverosta VKP(b):n Moskovan kaupungin ja alueen puoluesolujen sihteerien ja vastuunalaisten edustajien kokouksessa huhtikuun 9 pnä 1921", „Elintarvikeverosta" (XXVI osa, s. 297—308, 317—352), „Viisi vuotta Venäjän vallankumousta ja maailman vallankumouksen perspektiivit (Selostus Kominternin IV kongressissa marraskuun 13 pnä 1922)" (XXVII osa, s. 342—355). — *321.*

58 Kts. „NKP(b) edustajakokousten, konferenssien ja Keskuskomitean täysistuntojen päätöslauselmissa ja päätöksissä". I osa, 1941, s. 566. — *331.*

59 Kts. V. I. Lenin. „Alkuperäinen teesiluonnos agraarikysymyksestä (Kommunistisen Internationalen toista edustajakokousta varten)" (Teokset, 3. painos, XXV osa, s. 266—278). — *343.*

60 Kts. V. I. Lenin. Teokset, 3. painos, XXIV osa, s. 114. — *346.*

61 Tarkoitetaan päätöslauselmaa, jonka VKP(b):n Keskuskomitean täysistunto (lokakuun 3—10 pnä 1925) hyväksyi V. M. Molotovin selostuksen johdosta „Puolueen työstä maalaisköyhälistön keskuudessa" (kts. „NKP(b) edustajakokousten, konferenssien ja Keskuskomitean täysistuntojen päätöslauselmissa ja päätöksissä", II osa, 1941, s. 38—41). — *350.*

62 Kts. V. I. Lenin. Teokset, 3. painos, V osa, s. 261—317 ja 4. painos, 6. osa, s. 325—392. — *350*.

63 **„Bednota“** („Köyhälistö“) — päivälehti, NKP(b):n Keskuskomitean äänenkannattaja; ilmestyi vuoden 1918 maaliskuusta vuoden 1931 tammikuuhun saakka. — *384*.

64 **„Leningradskaja Pravda“** — päivälehti, NKP(b):n Leningradin aluekomitean ja kaupunkikomitean, työtätekevien edustajain alue- ja kaupunkineuvostojen äänenkannattaja; alkoi ilmestyä vuonna 1918 „Petrogradskaja Pravdan“ nimellä. Vuonna 1924 lehden nimi muutettiin „Leningradskaja Pravdaksi“. Vuoden 1925 lopulla „uusi oppositio“ käytti „Leningradskaja Pravdaa“ — VKP(b):n Keskuskomitean Luoteisen Aluebyroon, puolueen Leningradin läänikomitean, läänin ammattiliittojen neuvoston ja alueen talousneuvottelun äänenkannattajaa — puoluevastaisiin ryhmäkuntatarkoituksiinsa. — *402*.

ELÄMÄKERRALLISIA TIETOJA

1925

Tammikuun alku. J. V. Stalin keskustelee aikakauslehti „Krasnaja Molodjozhin“ toimituskunnan jäsenten kanssa lehden tehtävistä. Keskustelu julkaistiin aikakauslehdessä „Krasnaja Molodjozh“ № 1 (5), tammikuussa 1925.

Tammikuun 5. J. V. Stalin keskustelee Stalinon kaupungin (Juzovkan) puoluekoulun opiskelijain kanssa, jotka olivat retkeilykäynnillä Moskovassa.

J. V. Stalin kirjoitti julistuksen „Työläis- ja talonpoikaisnaiset, muistakaa ja täyttäkää Iljitshin ohjeet!“. Julistus julkaistiin „Rabotnitsa“ aikakauslehden 1. numerossa, tammikuussa 1925.

Tammikuun 6. J. V. Stalin kirjoittaa kirjeen Yleisliittolaiselle opettajain edustajakokoukselle. Kirje julkaistiin „Utshitelskaja Gazetassa“ № 2, tammikuun 10 pnä 1925.

Tammikuun 9. J. V. Stalin keskustelee maaseututyöhön lähetettävän kommunistiryhmän kanssa.

Tammikuun 10. J. V. Stalin kirjoittaa Neuvostoliiton proletaarikirjailijain yhdistyksen johtajille kirjeen proletaarikirjailijain konferenssin koollekutsumisen johdosta.

Tammikuun 17—20. J. V. Stalin johtaa VKP(b):n Keskuskomitean täysistunnon työtä.

Tammikuun 17. J. V. Stalin tekee VKP(b):n Keskuskomitean ja Keskuskontrollikomitean täysistuntojen yhdistetyssä istunnossa ilmoituksen puolueen paikallisjärjestöjen tekemistä päätöslauselmista Trotskin esiintymisen johdosta.

Tammikuun 19. J. V. Stalin pitää VKP(b):n Keskuskomitean täysistunnossa puheen M. V. Frunzen tekemän selostuksen johdosta „Määrärahojen myöntämisestä Neuvostoliiton Sota- ja meriasiain kansankomissariaatille".

Tammikuun 21. „Rabotshaja Gazetan" 17. numerossa julkaistiin J. V. Stalinin kirje „Rabotshaja Gazetalle" V. I. Leninin kuoleman ensimmäisen vuosipäivän johdosta.

Tammikuun 25. J. V. Stalin kirjoittaa vastauksen tov. D-ovin kirjeeseen sosialismin voitosta yhdessä maassa.

Tammikuun 26. J. V. Stalin pitää VKP(b):n Keskuskomitean Orgbyroon istunnossa puheen „Dymovkasta".

Tammikuun 27. J. V. Stalin pitää VKP(b):n Moskovan järjestön XIII läänikonferenssissa puheen „Proletariaattia ja talonpoikaistoa koskevasta kysymyksestä".

Tammikuun 28. J. V. Stalin osallistuu Kommunistisen Internationalen Toimeenpanevan Komitean ja sen Puhemiehistön istuntoihin.

Tammikuun 30. J. V. Stalin määrittelee Uzbekistanin ja Turkmenistanin kommunististen puolueiden ensimmäisille edustajakokouksille lähettämissään tervehdyssähkösanomissa näiden tasavaltojen kommunististen puolueiden tehtävät Keski-Aasiassa toimeenpannun kansallisen rajankäynnin jälkeen. Tervehdyssähkösanomat on julkaistu sanomalehdissä „Pravda Vostoka" („Idän Totuus") № 29, helmikuun 6 pnä, ja „Turkmenskaja Iskrassa" („Turkmenian Kipinä") № 34, helmikuun 14 pnä 1925.

Tammikuun 31. J. V. Stalin valitaan VKP(b):n Leningradin järjestön XXI läänikonferenssissa puolueen Leningradin läänikomitean jäseneksi.

Helmikuun 2. J. V. Stalin keskustelee Neuvostoliiton proletaarikirjailijain yhdistyksen lähetystön kanssa proletaarisen kirjallisuuden kysymyksistä.

Helmikuun 3. „Pravdan" 27. numerossa julkaistiin J. V. Stalinin keskustelu Herzogin kanssa „Saksan kommunistisen puolueen perspektiiveistä ja bolshevisoimisesta".

Helmikuun 6. J. V. Stalin keskustelee VLKNL:n Keskuskomitean ja Moskovan komitean johtavien työntekijöiden kanssa nuorisoliiton työtä koskevista kysymyksistä.

Helmikuun 7. J. V. Stalin keskustelee „Proletkultin" (Proletaaristen kulttuuri- ja valistusjärjestöjen yhdistys) täysistunnon lähetystön kanssa „Proletkultin" vastaisen työn kysymyksistä.

Helmikuun 9. J. V. Stalin keskustelee VLKNL:n Keskuskomitean johtavien työntekijäin kanssa kommunistisen nuorisoliiton työtä koskevista kysymyksistä.

Helmikuun 15. J. V. Stalin lähettää tervehdyksen Tsaritsynin läänin Neuvostojen VII edustajakokoukselle.

Helmikuun 18. J. V. Stalin osallistuu Kominternin Toimeenpanevan Komitean Puhemiehistön istuntoon.

Helmikuun 20. J. V. Stalin keskustelee Tuulan läänin puolue- ja neuvostoelinten edustajien kanssa osuustoimintaa ja asuinrakennustyötä koskevista kysymyksistä.

Helmikuun 26. J. V. Stalin osallistuu Kommunistisen Internationalen Toimeenpanevan Komitean Puhemiehistön istuntoon.

Helmikuun 28. J. V. Stalin kirjoitti kirjeen tov. Me-rtille tilanteesta Saksan kommunistisessa puolueessa.

Maaliskuun 6. J. V. Stalin lähettää Tadzhikian työtätekeville tervehdyksen Tadzhikian Autonomisen Sosialistisen Neuvostotasavallan muodostamisen johdosta. Tervehdys julkaistiin „Pravda Vostoka" lehden 58. numerossa maaliskuun 12 pnä 1925.

Maaliskuun 8. „Pravdan" 56. numerossa julkaistiin J. V. Stalinin kirjoitus „Kansainvälisestä Naistenpäivästä".

Maaliskuun 9. J. V. Stalin allekirjoitti „Kaikille VKP(b):n järjestöille" osoitetun tiedonannon Yleisliittolaisen puoluekonferenssin koollekutsumisesta ja konferenssin työjärjestyksestä.

Maaliskuun 10. J. V. Stalin lähetti Stalinille nimetyn Nizhni Novgorodin jalkaväen sotakoulun kurssilaisille, päällikkökunnalle sekä poliittiselle ja opettajakunnalle kirjeen sen johdosta, kun hänet oli valittu koulun kunniakurssilaiseksi. Kirje julkaistiin „Nizhegorodskaja Kommuna" lehdessä № 45, helmikuun 23 pnä 1930.

J. V. Stalin kirjoitti tervehdyksen Tsaritsynin läänin maatalousosuuskuntien valtuutettujen edustajakokoukselle toivottaen sille menestystä toiminnassa työtätekevän talonpoikaiston saamiseksi mukaan sosialistiseen rakennustyöhön.

Maaliskuun 13. J. V. Stalin kirjoitti VKP(b):n Keskuskomitean vetoomuksen Kuomintangin Toimeenpanevalle Keskuskomitealle Sun Jat-senin kuoleman johdosta. Vetoomus julkaistiin „Pravdan" 60. numerossa maaliskuun 14 pnä 1925.

Maaliskuun 14 ja 16. J. V. Stalin keskustelee Neuvostoliiton maaseutukirjeenvaihtajain ensimmäisen edustajakokouksen lähetystön kanssa.

Maaliskuun 15. J. V. Stalin lähettää tervehdyksen Kara-Kirgisian autonomisen alueen ensimmäiselle puoluekonferenssille määritellen siinä Kara-Kirgisian kommunistien edessä olevat tehtävät. Tervehdys julkaistiin „Pravda Vostoka" lehden 67. numerossa maaliskuun 26 pnä 1925.

Maaliskuun 17. J. V. Stalin keskustelee Tshekkoslovakian kommunistisen puolueen edustajiston kanssa, joka saapui Kominternin Toimeenpanevan Komitean V laajennettuun täysistuntoon.

Maaliskuun 21—huhtikuun 6. J. V. Stalin osallistuu Kominternin Toimeenpanevan Komitean V laajennetun täysistunnon työhön.

Maaliskuun 21. J. V. Stalin valitaan Kominternin TpK:n V laajennetun täysistunnon poliittisen valiokunnan ja Tshekkoslovakian valiokunnan jäseneksi.

Maaliskuun 22. „Pravdan" 66. numerossa julkaistiin J. V. Stalinin kirjoitus „Kansainvälisestä tilanteesta ja kommunistipuolueiden tehtävistä".

Maaliskuun 25. J. V. Stalin keskustelee Vladimir Iljitshille nimetyn tehtaan ja „Dynamo“ tehtaan työläisten lähetystöjen kanssa, jotka pyysivät häntä saapumaan työväen, talonpoikain ja puna-armeijalaisten edustajain Moskovan Neuvoston ja piirineuvoston vaalikokouksiin.

J. V. Stalin keskustelee Punaiseen Itämeren laivastoon kuuluvan miinalaiva „Stalinin“ miehistön lähetystön kanssa.

J. V. Stalin keskustelee V. I. Leninin Instituutin johtavien työntekijäin kanssa Instituutin toimintaa koskevista kysymyksistä.

Maaliskuun 27. J. V. Stalin keskustelee Ranskan kommunistisesta puolueesta Kominternin TpK:n V laajennettuun täysistuntoon saapuneen edustajiston kanssa.

J. V. Stalin pitää Kominternin TpK:n laajennetun täysistunnon Tshekkoslovakian valiokunnassa puheen „Tshekkoslovakian kommunistisesta puolueesta“.

Maaliskuun 28. J. V. Stalin valitaan Pohjoisen rautatien 1. rataosan veturi- ja vaunuosaston työläisten kokouksessa työväen, talonpoikain ja puna-armeijalaisten edustajain Moskovan Neuvoston edustajaksi.

Maaliskuun 30. J. V. Stalin käyttää Kominternin TpK:n V laajennetun täysistunnon Tshekkoslovakian alavaliokunnan istunnossa puheenvuoroja tilanteesta Tshekkoslovakian kommunistisessa puolueessa.

J. V. Stalin pitää Kominternin TpK:n laajennetun täysistunnon Jugoslavian valiokunnassa

puheen „Kansallisuuskysymyksestä Jugoslaviassa".

J. V. Stalin keskustelee Kirgisian tasavallan edustajiston kanssa tilanteesta Kirgisiassa.

J. V. Stalin keskustelee „Bednota" lehden toimituksen edustajain kanssa lehden maaseutuosaston työstä.

Huhtikuun 1. J. V. Stalin keskustelee Pohjoisen rautatien 1. rataosan veturi- ja vaunuosaston työläisten lähetystön kanssa, joka luovutti J. V. Stalinille Moskovan Neuvoston edustajan valtuuskirjan.

Huhtikuun 3. Azerbaidzhanin kommunistisen puolueen Keskuskomitean sihteerille S. M. Kiroville lähettämässään sähkösanomassa J. V. Stalin tervehti Azerbaidzhanin kommunistista puoluetta sen viisivuotispäivän johdosta. Sähkösanoma julkaistiin „Bakinski Rabotshi" („Bakun Työmies") lehden 75. numerossa, huhtikuun 5 pnä 1925.

Huhtikuun 6. J. V. Stalin pitää VKP(b):n Keskuskomitean Orgbyroon istunnossa puheen „Nuorisoliittoaktiivista maaseudulla".

Huhtikuun 7. J. V. Stalin osallistuu Kominternin TpK:n istuntoon.

Huhtikuun 13. J. V. Stalin keskustelee proletaarisen ylioppilaskunnan ensimmäisen Yleisliittolaisen konferenssin lähetystön kanssa.

Huhtikuun 15. J. V. Stalin kirjoittaa vetoomuksen „Proletaarisen ylioppilaskunnan ensimmäiselle Yleisliittolaiselle konferenssille". Vetoomus julkaistiin „Pravdan" 87. numerossa, huhtikuun 16 pnä 1925.

Huhtikuun 23—30. J. V. Stalin johtaa VKP(b):n Keskuskomitean täysistunnon työtä.

Huhtikuun 27—29. J. V. Stalin johtaa VKP(b):n XIV konferenssin työtä.

Toukokuun 1. J. V. Stalin on läsnä sotaväen Vappuparaatissa ja työtätekevien juhlakulkueessa Punaisella torilla Moskovassa.

Toukokuun 2. J. V. Stalin lähettää „Pravda Vostoka" lehden (Tashkent) toimitukselle tervehdyssähkösanoman sanomalehdistön päiväksi. Tervehdys julkaistiin „Pravda Vostoka" lehden ylimääräisessä numerossa toukokuun 6 pnä 1925.

Toukokuun 5. J. V. Stalin keskustelee Lokakuun rautatien työläisten lähetystön kanssa.

Toukokuun 6. J. V. Stalin kirjoittaa tervehdyksen „Pod Znamenem Iljitsha" („Iljitshin lipun alla") lehdelle (Idän Työtätekevien kommunistisen Yliopiston äänenkannattaja) määritellen siinä lehden edessä olevat tehtävät.

Toukokuun 7—11, 16. J. V. Stalin osallistuu Neuvostojen XII Yleisvenäläiseen edustajakokoukseen.

Toukokuun 9. J. V. Stalin tekee VKP(b):n Moskovan järjestön aktiivin kokouksessa selostuksen „VKP(b):n XIV konferenssin työn yhteenvedoista".

Toukokuun 11. J. V. Stalin valitaan Neuvostojen XII Yleisvenäläisessä edustajakokouksessa Yleisvenäläisen Toimeenpanevan Keskuskomitean jäseneksi.

Yleisvenäläisen Toimeenpanevan Keskuskomitean XII kokoonpanon ensimmäisessä istunnossa J. V. Stalin valitaan YTKK:n Puhemiehistön jäseneksi.

Toukokuun 13—20. J. V. Stalin osallistuu SNTL:n Neuvostojen III edustajakokoukseen.

Toukokuun 18. J. V. Stalin pitää Idän työtätekevien kommunistisen Yliopiston ylioppilaiden kokouksessa puheen „Idän kansojen Yliopiston poliittisista tehtävistä".

Toukokuun 20. SNTL:n Neuvostojen III edustajakokous valitsee J. V. Stalinin Neuvostoliiton Toimeenpanevan Keskuskomitean Liittoneuvoston jäseneksi.

Toukokuun 21. Neuvostoliiton Toimeenpanevan Keskuskomitean ensimmäisessä istunnossa J. V. Stalin valitaan Neuvostoliiton TpKK:n Puhemiehistön jäseneksi.

Toukokuun 22. J. V. Stalin keskustelee SNTL:n Neuvostojen III edustajakokouksen Turkmenian ja Uzbekian tasavaltojen edustajain kanssa.

Toukokuun 23. J. V. Stalin keskustelee Etelä-Osetinian ja Pohjois-Osetinian autonomisten alueiden puolue- ja neuvostoelinten johtavien työntekijöiden kanssa.

Toukokuun 25. J. V. Stalin keskustelee SNTL:n Neuvostojen III edustajakokouksen Turkmenian SNT:n, Tadzhikian ja Kazakhian ASNT:n edustajain kanssa tilanteesta näissä tasavalloissa.

Toukokuun 29. J. V. Stalin osallistuu Neuvostoliiton TpKK:n Puhemiehistön istuntoon.

Kesäkuun 1. J. V. Stalin keskustelee Uzbekian SNT:n sekä Dagestanin ja Tadzhikian ASNT:n johtavien työntekijöiden kanssa.

Kesäkuun 2. J. V. Stalin, V. M. Molotov ja A. A. Andrejev lähettävät kirjeen sanomalehti „Komsomolskaja Pravdan" toimituskunnan jäsenille.

Kesäkuun 3. J. V. Stalin keskustelee VKP(b):n Keskuskomitean yhteyteen järjestettyjen puolueen kihlakuntatyöntekijäin kurssien kurssilaisten kanssa.

Kesäkuun 5. J. V. Stalin osallistuu Neuvostoliiton TpKK:n Puhemiehistön istuntoon.

Kesäkuun 9. J. V. Stalin puhuu J. M. Sverdloville nimetyssä Kommunistisessa yliopistossa vastaten sen oppilaiden asettamiin kysymyksiin.

Kesäkuun 13. „Pravdan“ 132. numerossa julkaistiin J. V. Stalinin tervehdys „J. M. Sverdlovin yliopistolle (Sen peruskurssin ja ammattiliittokurssin toisen päästön päiväksi)“.

Kesäkuun 27. J. V. Stalin keskustelee Tambovin, Orelin, Voronezhin ja Kurskin läänien toimeenpanevien komiteoiden puheenjohtajien kanssa kansantalouden kunnostamistoimenpiteistä mustanmullan vyöhykkeellä.

Kesäkuun 30. Aikakauslehti „Bolshevikin“ numerossa 11—12 julkaistiin J. V. Stalinin kirjoitus „Vielä kerran kansallisuuskysymyksestä (Semitshin kirjoituksen johdosta)“.

Heinäkuun 3. Kominternin Toimeenpanevan Komitean Puhemiehistön istunnossa J. V. Stalin valitaan Puolan kysymyksen valiokuntaan.

Heinäkuun 4. Kominternin TpV:n Puolan valiokunnan istunnossa J. V. Stalin pitää puheen tilanteesta Puolan kommunistisessa puolueessa.

„Pravdan“ 150. numerossa julkaistiin J. V. Stalinin japanilaiselle „Nizi-Nizi“ lehden kirjeenvaihtajalle hra Fucelle antama haastattelu „Vallankumousliikkeestä Idässä“.

Heinäkuun 29. Kominternin TpK:n Puhemiehistö valitsee J. V. Stalinin Saksan kysymyksen valiokuntaan.

Elokuun 18. J. V. Stalin lähetti Gorjatshevodskin kasakkakylän kasakoille kirjeen sen johdosta, kun hänelle luovutettiin kunniakirja hänen valitsemisestaan tämän kasakkakylän kunniakasakaksi kylän satavuotispäivän yhteydessä. Kirje julkaistiin „Terek" lehden 189. numerossa elokuun 22 pnä 1925.

Syyskuun 12. J. V. Stalin kirjoittaa V. M. Molotoville kirjeen Zinovjevin „Aikakauden filosofia" artikkelin bolshevisminvastaisesta luonteesta.

Syyskuun 15. J. V. Stalin kirjoittaa vastauksen tov. Jermakovskin kirjeeseen.

Syyskuun 19. „Sovetski Jug" („Neuvosto-Etelä") lehden 215. numerossa julkaistiin J. V. Stalinin tervehdys Utsh-Deren parantolassa lepääville.

Syyskuun 24. VKP(b):n Keskuskomitean Politbyroo valitsi J. V. Stalinin valiokuntaan, joka muodostettiin käsittelemään VKP(b):n Keskuskomitean Keski-Aasian byroon esittämää ehdotusta maan- ja vedenkäyttöuudistuksen toimeenpanosta Keski-Aasiassa.

Syyskuun 28. J. V. Stalin keskustelee Kazakhian ASNT:n edustajain kanssa tasavallan kansallista ja valtiollista järjestelyä koskevista kysymyksistä.

Lokakuun 3—10. J. V. Stalin johtaa VKP(b):n Keskuskomitean täysistunnon työtä.

Lokakuun 10. J. V. Stalin kirjoittaa Klara Zetkinille kirjeen asiaintilasta Saksan kommunistisessa puolueessa.

Lokakuun 12. J. V. Stalin keskustelee puolueen Tiflisin ja Nizhni Novgorodin komiteain agitatio- ja propagandaosastojen työntekijäin kanssa, jotka osallistuivat VKP(b):n Keskuskomiteassa pidettyyn agitatio- ja propagandaosastojen johtajain neuvottelukokoukseen.

Lokakuun 14. J. V. Stalin keskustelee VKP(b):n Keskuskomitean järjestämän agitatio- ja propagandaosastojen johtajain neuvottelukokouksen osanottajain kanssa.

Lokakuun 15. „Pravdan“ 236. numerossa julkaistiin J. V. Stalinin allekirjoittama tiedonanto VKP(b):n XIV edustajakokouksen koollekutsumisesta.

Lokakuun 19. J. V. Stalin keskustelee Etelä-Osetinian ja Pohjois-Osetinian autonomisten alueiden edustajain kanssa Etelä- ja Pohjois-Osetinian yhdistämiskysymyksestä.

J. V. Stalin pitää VKP(b):n Keskuskomitean Orgbyroon istunnossa puheen Tatarian puoluejärjestön toiminnasta.

J. V. Stalin keskustelee Kurskin lääninneuvoston toimeenpanevan komitean puheenjohtajan ja puolueen Kurskin läänikomitean sihteerin kanssa maaseututyötä koskevista kysymyksistä.

J. V. Stalin keskustelee Tuulan asetehtaan johtajan kanssa tehtaan työtä koskevista kysymyksistä.

Lokakuun 23. J. V. Stalin lähettää tervehdyksen Baltian laivatelakan työläisille ensimmäisen Neuvostoliitossa rakennetun puutavaran rahtilaivan „Toveri Stalinin“ vesillelaskemisen johdosta. Tervehdys julkaistiin „Izvestija“ lehden 246. numerossa, lokakuun 27 pnä 1925.

Lokakuun 29. „Komsomolskaja Pravdan“ 133. numerossa julkaistiin J. V. Stalinin vastaukset toimituksen asettamiin kysymyksiin kommunistisen nuorisoliiton tehtävistä.

J. V. Stalin kävi sairaana olevan M. V. Frunzen luona Botkinin (Soldatenkovin) sairaalassa.

Lokakuun 31. J. V. Stalin kävi Botkinin sairaalassa, missä M. V. Frunze-vainajan ruumis silloin oli.

Marraskuun 2. J. V. Stalin osallistuu M. V. Frunzen muistoksi pidettyyn surukokoukseen Suuressa teatterissa.

Marraskuun 3. J. V. Stalin pitää puheen M. V. Frunzen hautajaisissa Punaisella torilla.

Marraskuun 7. „Pravdan“ 255. numerossa julkaistiin J. V. Stalinin kirjoitus „Lokakuu, Lenin ja kehityksemme perspektiivit“.

Marraskuun 9. J. V. Stalin keskustelee VLKNL:n Keskuskomitean ja Moskovan komitean johtavien työntekijäin kanssa kommunistisen nuorisoliiton työtä koskevista kysymyksistä.

Ennen marraskuun 15. Lokakuun rautatien Stalinin konepajojen työläisten puoluekokouksessa J. V. Stalin valitaan edustajaksi Moskovan kaupungin Sokolnikin kaupunkipiirin V puoluekonferenssiin.

Marraskuun 16. J. V. Stalin keskustelee metallityöläisten ja vuorityöläisten ammattiliittojen Azerbaidzhanin osastojen johtajain kanssa työläisten oloista.

Marraskuun 18. J. V. Stalin osallistuu Neuvostoliiton TpKK:n Puhemiehistön istuntoon.

J. V. Stalin lähettää tervehdyksen Moskovan kaupungin Sokolnikin piirin V puoluekonfe-

renssille. Tervehdys julkaistiin „Gudok“ lehden 265. numerossa marraskuun 20 pnä 1925.

Marraskuun 29. J. V. Stalin lähettää sähkösanoman Leningradiin tov. Jaroslavskille VKP(b):n Leningradin järjestön XXII läänikonferenssin valmistelemisen johdosta.

Joulukuun 1. VKP(b):n Leningradin järjestön XXII läänikonferenssissa J. V. Stalin valitaan konferenssin puhemiehistön kunniajäseneksi.

Joulukuun 5. J. V. Stalin valitaan VKP(b):n Moskovan järjestön XIV läänikonferenssin puhemiehistön kunniajäseneksi.

„Bednota“ lehden 2278. numerossa julkaistiin J. V. Stalinin kirje „Bednotan“ toimitukselle.

Joulukuun 8. J. V. Stalin kirjoittaa kirjeen VKP(b):n Leningradin järjestön XXII läänikonferenssin puhemiehistölle. Kirje on julkaistu „Krasnaja Letopis“ aikakauslehden 1. (58.) numerossa v. 1934.

Joulukuun 9. VKP(b):n Leningradin järjestön XXII läänikonferenssi valitsee J. V. Stalinin puolueen Leningradin läänikomitean jäseneksi.

Joulukuun 13. VKP(b):n Moskovan järjestön XIV läänikonferenssi valitsee J. V. Stalinin edustajaksi VKP(b):n XIV edustajakokoukseen.

Joulukuun 15. J. V. Stalin allekirjoittaa VKP(b):n Keskuskomitean jäsenten vetoomuksen „uudelle oppositiolle“ puolueen yhtenäisyyden säilyttämisestä.

J. V. Stalin johtaa VKP(b):n Keskuskomitean täysistunnon työtä ja pitää puheen VKP(b):n nimen muuttamisesta Neuvostoliiton Kommunistiseksi Puolueeksi (bolshevikit) — NKP(b):ksi.

Joulukuun 18—31. J. V. Stalin johtaa NKP(b):n XIV edustajakokouksen työtä.

Joulukuun 18. J. V. Stalin tekee Keskuskomitean poliittisen toimintaselostuksen NKP(b):n XIV edustajakokoukselle.

Joulukuun 23. J. V. Stalin pitää NKP(b):n XIV edustajakokouksessa loppulausunnon Keskuskomitean poliittiseen toimintaselostukseen.

J. V. Stalin esittää lausuntonsa päätöslauselmaehdotuksesta Keskuskomitean toimintaselostuksen johdosta NKP(b):n XIV edustajakokouksessa. Lausunto julkaistiin „Pravdan“ 298. numerossa joulukuun 31 pnä 1925.

Joulukuun 28. J. V. Stalin johtaa puolueen Keskuskomitean ylimääräistä täysistuntoa; hän pitää puheen „Leningradskaja Pravda“ lehdestä sen johdosta, kun „uusi oppositio“ käytti sitä puoluevastaisiin ryhmäkuntatarkoituksiinsa.

Joulukuun 31. NKP(b):n XIV edustajakokouksen istunnossa J. V. Stalin valitaan NKP(b):n Keskuskomitean jäseneksi.

SISÄLTÖ

Karjalais-Suomalainen SNT
Ministerineuvoston
Poligrafizdatin
Sortavalan kirjapaino

Sortavala, Karjalankatu, 32